

Provincie Utrecht

Jaarrekening 2009

Utrecht, 13 april 2010

Inhoudsopgave

Bladzijde

Inhoudsopgave	3
Leeswijzer.....	4
Bestuurlijke samenvatting, belangrijkste resultaten en ontwikkelingen.....	5
Algemeen financieel verslag.....	17
Programma's	25
• 1 Ruimtelijke ontwikkeling	26
• 2 Landelijk gebied	32
• 3 Wonen en stedelijke vernieuwing	39
• 4 Duurzaamheid en milieu.....	44
• 5 Water.....	51
• 6 Economische zaken en recreatie	56
• 7 Mobiliteit	62
• 8 Samenleving, cultuur en sport.....	69
• 9 Jeugd, onderwijs en zorg	75
• 10 Bestuur en middelen	82
Uitvoeringsprogramma	93
Projecten	181
Paragrafen.....	219
• Paragraaf weerstandsvermogen	220
• Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	230
• Paragraaf treasury.....	235
• Paragraaf bedrijfsvoering	237
• Paragraaf verbonden partijen.....	239
• Paragraaf grondbeleid.....	247
• Paragraaf provinciale belastingen en heffingen	251
Financiële jaarrekening	253
• Grondslagen van de financiële verslaggeving.....	255
• Balans per 31 december 2009	259
• Toelichting op de balans	263
• Programmarekening 2009.....	293
• Toelichting op de programmarekening	295
• Verplichte bijlagen	303
1. Staat van vaste activa	304
2. Staat van incidentele baten en lasten	306
3. Single information Single audit.....	310
• Accountantsverklaring.....	313
Overige bijlagen.....	317
• Moties.....	318
• Toelichting begrotingswijzigingen.....	323
Afkortingenlijst	325
Colofon	328
Á	
Á	
Á	

Leeswijzer

Met de jaarstukken leggen Gedeputeerde Staten verantwoording af over het gerealiseerde beleid en de financiën van de provincie Utrecht. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen. De jaarrekening bestaat uit de balans en de programmarekening met een toelichting op beide. In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over hetgeen in de Begroting 2009 was begroot.

De jaarstukken zijn ingericht op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV). De opbouw van de jaarstukken, die door provinciale staten worden vastgesteld, is als volgt:

Bestuurlijke samenvatting: belangrijkste resultaten en ontwikkelingen 2009

In dit hoofdstuk wordt allereerst een korte samenvatting op hoofdlijnen gegeven, waarna aan de hand van het thema bestuurskrachtmeting wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2009.

Algemeen financieel verslag

Hier wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste financiële resultaten over 2009.

Programmaverantwoording

Met ingang van 2009 is er sprake van een nieuwe programma-indeling in tien programma's. Deze programma-indeling sluit aan bij het uitvoeringsprogramma *Hart voor de toekomst*.

In de programmaverantwoording wordt per programma inhoudelijk ingegaan op de doelstellingen, de prestaties en de financiële gevolgen van het gevoerde beleid. Hier wordt antwoord gegeven op de 3 W-vragen:

■ **Wat hebben we bereikt?**

Een algemene tekst wat er in het verslagjaar is bereikt binnen het betreffende programma.

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

Een toelichting per prestatie. Hierbij is aangegeven waarom de prestatie niet (volledig) is gerealiseerd.

■ **Wat heeft dat gekost?**

Hierbij wordt een analyse gegeven van de afwijkingen tussen begroting na wijziging en de realisatie op programmaniveau.

Het onderdeel "Wat hebben wij daarvoor gedaan?" wordt eveneens toegelicht middels één of meer indicatoren. Deze zijn overeenkomstig de indicatoren uit de Begroting 2009.

Uitvoeringsprogramma

Na de programma's wordt in het hoofdstuk Uitvoeringsprogramma per programma per onderwerp inhoudelijk ingegaan op de doelstellingen, de prestaties en de financiële gevolgen van het gevoerde beleid door beantwoording van de 3 W-vragen en door een toelichting op het behalen van mijlpalen. De mijlpalen zijn overeenkomstig de mijlpalen uit de Begroting 2009.

Projecten

Na de programma's wordt in het hoofdstuk Projecten ingegaan op de projecten van de provincie. In 2009 is de projectenlijst geactualiseerd. In de Provinciale Statenvergadering van 8 juni 2009 is een nieuwe lijst vastgesteld en zijn de projecten en programma's hierop tot strategische opgaven benoemd. Bij de vaststelling werd eveneens besloten vanaf de Voorjaarsnota 2009 in alle documenten in de planning- en controlcyclus te werken met de nieuwe lijst strategische projecten en programma's. Hierbij wordt dus nadrukkelijk afgeweken van hetgeen als projecten staat vermeld in de Begroting 2009. Tevens is een integrale projecttoelichting toegevoegd. Hierbij wordt een toelichting gegeven op de voortgang van de projecten en een totaalbeeld geschetst.

Paragrafen

De paragrafen bevatten de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragrafen in de begroting is opgenomen.

Jaarrekening

De jaarrekening bevat de balans met toelichting, de programmarekening met toelichting en een aantal bijlagen. De programmarekening biedt een samenvattend overzicht van de begroting (na wijziging) en de werkelijke baten en lasten.

De bedragen in de jaarrekening zijn weergegeven in eenheden van duizend euro, tenzij anders vermeld. Dit is gedaan om de leesbaarheid te vergroten. Een bedrag van € 45.000 staat dus als 45 in de tabel. Dit kan echter tot afrondingsverschillen van maximaal € 1.000 leiden in de totaalstellingen.

Bestuurlijke samenvatting, belangrijkste resultaten en ontwikkelingen in 2009

Bestuurlijke samenvatting, belangrijkste resultaten en ontwikkelingen in 2009

1.1 Inleiding

Het jaar 2009 kenmerkt zich als het jaar waarin de volle omvang van de effecten van de (krediet)crisis zichtbaar werden. Wij hebben in samenspraak met onze partners een pakket met economische stimuleringsmaatregelen aangekondigd en gaan voortvarend verder met ons uitvoeringsprogramma 'Uitvoeren met hart voor de toekomst'. Daarnaast is begonnen met de uitvoering van het in 2008 met het Rijk gesloten bestuursakkoord.

In het voorjaar van 2009 werd duidelijk dat het Rijk een forse korting van € 300 miljoen op het Provinciefonds wil toepassen. Ook werden er aanvullende, maar nog door het Rijk uit te werken, majeure bezuinigingen in het vooruitzicht gesteld. Daarnaast vonden er discussies plaats over de verdeelsleutel van het Provinciefonds en nut en noodzaak van een alternatief belastinggebied indien de kilometerheffing een feit zou worden. Wij verwachten dat er in de loop van 2010 meer duidelijkheid op deze terreinen komt. In paragraaf 1.2 (landelijke (beleids)ontwikkelingen) komt dit aan de orde.

Ondanks de turbulente externe ontwikkelingen is ons uitvoeringsprogramma in 2009 goed op stoom gekomen. Dit blijkt ook uit de bestuurskrachtmeting die eind van het jaar is uitgevoerd onder de vier Randstadprovincies. De bestuurskrachtmeting geeft een beeld van de kwaliteit (effectiviteit, efficiëntie en democratische legitimatie) van de prestaties over de bestuurlijke opgaven waar een provincie voor staat.

Het algemeen beeld over de bestuurskracht van de provincie Utrecht is positief. De bestuurskracht van de provincie Utrecht scoort hoog bij de ruimtelijke-fysieke taken. De aanbevelingen van de visitatiecommissie en de overige aangedragen verbeterpunten zullen GS met PS en de externe partners bespreken en gezamenlijk ten uitvoer brengen.

'De visitatiecommissie constateert dat de provincie Utrecht in de zoektocht naar een eigen herkenbare visie, een eigen positie en meer zichtbaarheid, zich nu vooral laat gelden op ruimtelijk-fysieke opgaven. Gedeputeerde Staten, Provinciale Staten én ambtelijke organisatie voelen allen een sterk verantwoordelijkheidsgevoel voor het behoud van de ruimtelijke (natuur)kwaliteiten.'

In dit hoofdstuk brengen wij enkele quotes uit het rapport van de visitatiecommissie naar voren, zoals hierboven, die de bestuurskracht van de provincie Utrecht laten zien.

1.2 Landelijke (beleids)ontwikkelingen

Kredietcrisis en consequenties voor de provincie

De financiële en economische crisis die we nu doormaken stelt Nederland voor ongekende uitdagingen. Er worden politieke keuzes gevraagd op basis van een gedegen en grondige analyse van de huidige situatie en toekomstige ontwikkelingen. Dit moet leiden tot forse bezuinigingen. Het kabinet heeft daarom twintig werkgroepen ingesteld die de opdracht hebben gekregen tot het analyseren van diverse beleidsthema's en tot het ontwikkelen van concrete beleidsopties voor de toekomst. Alle mogelijke opties mogen daarbij worden gepresenteerd. De werkgroepen zullen een breed palet van beleidsthema's behandelen, waarbij in totaal zo'n € 35 miljard moet worden bespaard. Na de val van het kabinet is de werkgroepen gevraagd om versneld te rapporteren.

Met de instelling van de ambtelijke werkgroep Kalden heeft het kabinet het vraagstuk van de inrichting van het openbaar bestuur hoog op de politieke agenda geplaatst. Deze werkgroep moet komen tot een voorstel voor bezuinigingen (tot 20%) ten aanzien van de inrichting van het binnenlandse bestuur en de daarmee samenhangende kosten van gemeenten, provincies, waterschappen en ZBO's.

Provincie als middenbestuur

De 12 provincies willen tot een gezamenlijk voorstel komen voor de herinrichting van het binnenlandse bestuur als proactieve bijdrage aan de discussie op rijksniveau en de Commissie Kalden in het bijzonder. Dit proces wordt door het IPO geregisseerd en wordt "Profiel provincies" genoemd en moet leiden tot een gezamenlijk aanbod aan het kabinet. De huidige planning gaat uit van finale besluitvorming door de 12 colleges van GS in een conferentie op 6 april 2010. Ter voorbereiding en in aansluiting op dit IPO traject hebben wij onze eigen inbreng in dit proces ontwikkeld. In de Commissie BEM van 25 januari j.l. is deze inzet unaniem door Provinciale Staten gesteund. De val van het kabinet Balkenende IV heeft geleid tot vervroegde verkiezingen voor de Tweede Kamer op 9 juni 2010. Het versneld opstellen van de verkiezingsprogramma's en de samenhang met de vervroegde presentatie van de adviezen van de heroverwegingswerkgroepen (begin april 2010) leidt ertoe dat het aanbod "Profiel Provincies" rond diezelfde tijd gereed moet zijn. Dit om de beïnvloeding door de provincies van programma's en coalitievorming zo kansrijk mogelijk te maken.

Kerntakendiscussie

De visie op het middenbestuur is voor ons een uitgangspunt bij de kerntakendiscussie. In het 'plan van aanpak kerntaken' is verwoord hoe deze discussie het beste gevoerd kan worden. Via het opleveren van verschillende varianten op relevante beleidsthema's kan een politiek debat gevoerd worden over de kerntaken van de provincie. De varianten passen binnen een uitgewerkte visie over de rol en positie van de provincie Utrecht en de lange termijn opgaven voor 2040.

In de loop van het proces worden allereerst scenario's per beleidsthema's uitgewerkt. Deze scenario's worden gebaseerd op een inventarisatie van de huidige taken van de provincie. Op basis van randvoorwaarden en criteria kunnen vanuit deze inventarisatie de verschillende varianten worden samengesteld, waarin op hoofdlijnen primair de beleidsambities en secundair de financiële en personele gevolgen worden geduid.

Naar verwachting zal voor het zomerreces de discussie omtrent de kerntaken worden afgerond.

Provinciefonds en commissie Stuiveling

Op 29 mei 2009 heeft het Kabinet de Voorjaarsnota 2009 gepresenteerd. De Rijksbegroting wordt vanaf 2011 onder meer sluitend gemaakt door € 300 miljoen structureel in te boeken als korting op de uitkering uit het Provinciefonds. Het kabinet motiveert de bezuiniging met een verwijzing naar het advies van de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv). De Rfv heeft advies uitgebracht over de omvang en de verdeling van het Provinciefonds in relatie tot het provinciale takenpakket. Het rapport van de Rfv schetst het beeld dat provincies de afgelopen jaren teveel inkomsten uit het Provinciefonds hebben ontvangen.

Medio 2009 is een onafhankelijke commissie (commissie Stuiveling) ingesteld, die onderzoek doet naar de verdeelaspecten van het Provinciefonds. Aan deze commissie is gevraagd een advies op te stellen hoe met ingang van 2012 tot een verdeling van het Provinciefonds kan worden gekomen die recht doet aan de uitgangspunten van de Financiële Verhoudingswet. De commissie heeft vooral gekeken naar de overige eigen middelen van de provincies. Er ligt nog geen advies van de commissie, doch een toelichting op de gekozen systematiek. Het is nu aan de provincies om deze uitkomsten nader te duiden en met een voorstel richting de fondsbeheerders te komen.

Eigen belastinggebied

De discussie over het eigen belastinggebied van de provincies hangt samen met de invoering van de kilometerheffing. Bij invoering van de kilometerheffing verdwijnt het huidige provinciale belastinggebied, de opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Het kabinet heeft verzekerd dat de provincies in plaats van de opcenten een ander belastinggebied terugkrijgen. Het kabinet weet nog niet wat dat voor belastinggebied zal zijn. In IPO-verband wordt met het kabinet overlegd over zowel het vervangende belastinggebied als over taken en bijbehorend budget van de provincies. Op beide terreinen zijn aan het einde van 2009 nog geen concrete afspraken gemaakt.

De Tweede Kamer heeft na de val van het kabinet het onderwerp kilometerheffing als controversieel bestempeld.

Bestuursakkoord: koppeling € 300 en € 200 miljoen

In het Bestuursakkoord tussen Rijk en provincies staat dat alle provincies voor de periode 2008-2011 voor in totaal € 800 miljoen verplichtingen van het Rijk overnemen. De provincie Utrecht investeert hierin € 23 miljoen per jaar. Wij hebben bedongen dat tegenover dit bedrag concrete investeringen van het Rijk in de provincie worden gedaan. Voor 2009 is hierover vastgelegd dat de Rijksbijdrage (via Nota Ruimte-gelden) naar de Nieuwe Hollandse Waterlinie gaat.

De uitvoering van het Bestuursakkoord ligt op schema. Alle afspraken moeten aan het eind van deze kabinetsperiode zijn gerealiseerd. Zeven decentralisatieafspraken zijn gerealiseerd. Bij negen afspraken wordt de planning nog niet gehaald en is het inhoudelijk dan wel financieel onzeker of de doelstelling van het Bestuursakkoord wordt behaald. Er zijn verschillende oorzaken voor de stagnatie. Soms zijn deze procesmatig van aard, bijvoorbeeld in verband met wetgevingsprocessen. In andere gevallen speelt het (gewijzigd) kabinetsbeleid als gevolg van de economische crisis een rol.

Een zorgelijke ontwikkeling is dat het Rijk in 2011 bovenop de bijdrage van de provincies aan het Bestuursakkoord (€ 200 miljoen) ook nog een € 300 miljoen wil onttrekken aan het Provinciefonds.

1.3 Regionale ontwikkelingen en resultaten

Versnellingsagenda met maatregelen (Energiek Utrecht)

In maart 2009 is de versnellingsagenda door Provinciale Staten vastgesteld. Er worden negen maatregelen aangekondigd die tot doel hebben om de Utrechtse economie te stimuleren. Een zevental maatregelen worden binnen de bestaande financiële middelen gedekt en zijn veelal versnellingsmaatregelen, voor de resterende twee maatregelen (Energiek Utrecht en de Cofinanciering monumenten) zijn bij de Voorjaarsnota additionele middelen gevonden.

'De provincie heeft, als één van de eerste provincies in Nederland, de kredietcrisis aangegrepen om investeringen naar voren te halen in de Versnellingsagenda. Voor Energiek Utrecht en het Duurzaam Dakenplan Utrecht trekt de provincie € 20,6 miljoen uit.'

Profiel van Utrecht, strategie en Conferentie 2040

Met het programma het Profiel van Utrecht dat binnen het Uitvoeringsprogramma wordt ontwikkeld is het onze doelstelling om:

- te streven naar een meer duurzame Utrechtse samenleving waarbij minimaal de afwenteling tussen de drie p's (people, planet, profit) in beeld wordt gebracht en deze wordt gereduceerd waarbij de balans tussen de drie pijlers leidraad wordt voor beleidskeuzes;
- te zorgen voor een meer strategische oriëntatie in beleid en politiek ten aanzien van het Utrechtse grondgebied en haar samenleving, via het vergroten van het lange termijn bewustzijn;
- meer samenhang te brengen in de beleidsontwikkeling. Daarbij zoeken wij naar synergie met de stakeholders van de provincie, door het scheppen van een gemeenschappelijk referentiekader.

Om dit te bereiken maken wij tweejaarlijks een Staat van Utrecht-duurzaamheidsmonitor. Dit is een monitor op meer dan honderd indicatoren onderverdeeld in de drie p's die ons laat zien hoe duurzaam onze provincie is.

Met de Staat van Utrecht als uitgangspunt is onze Strategie Utrecht 2040 ontwikkeld.

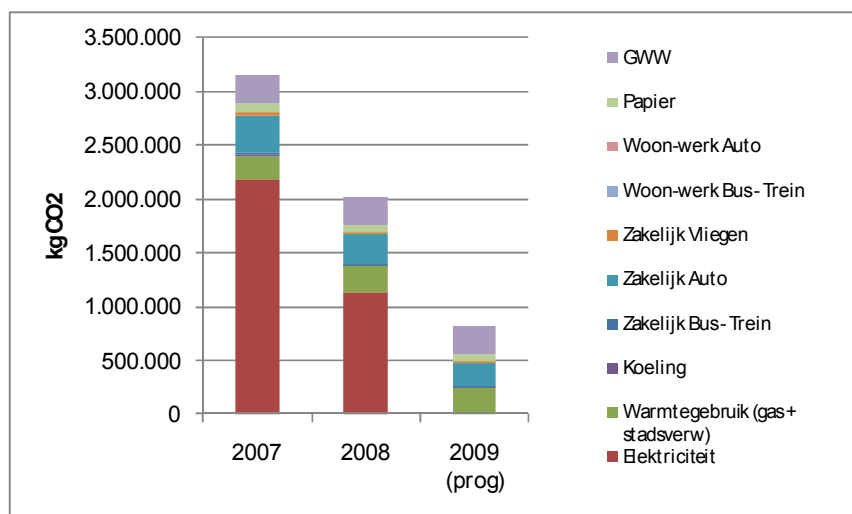
In 2009 zijn binnen het Profiel van Utrecht de volgende resultaten geboekt: De Staat van Utrecht is in boekvorm verschenen en De Staat van Utrecht scan is gerealiseerd. Er is een missiestatement voor de regio geformuleerd, hierbinnen zijn doelen en opgaven geformuleerd en heeft de strategie Utrecht 2040 vorm gekregen en tot slot is er een conferentie Utrecht 2040 gehouden.

Op de conferentie Utrecht 2040 zijn een twintigtal beeldbepalende innovatieve projecten gepresenteerd. Deze vertegenwoordigen de drie hoeken van de duurzaamheidsbalans. Er waren zowel projecten binnen de p van planet (bijvoorbeeld vitaal platteland) als binnen de p van profit (kennis voor de samenleving, innovatie in de bouwkolom) als binnen de p van people (culturele infrastructuur). De meeste gepresenteerde projecten droegen bij aan meerdere invalshoeken. Bijvoorbeeld streekproducten dragen bij duurzaamheid door de lokale economie te stimuleren en bevorderen ook innovatieve wijzen van landbouw bedrijven. De conferentie was een geslaagde inspirerende bijeenkomst waar mensen enthousiast uit vandaan kwamen. Er zijn ongeveer driehonderd bezoekers geweest. Er zijn diverse allianties gevormd en contacten uitgewisseld. De missie is ook onderschreven door de partners. Als laatste is na de conferentie de website www.utrecht2040.nl interactief gemaakt. Dit wordt het komende jaar verder in gang gezet.

Duurzaamheid

Bij al onze beslissingen en acties willen wij een integrale afweging maken tussen people, planet en profit (3 p's). Om onze organisatie te ondersteunen bij het duurzaam werken, is in 2008 het Actieplan Duurzaamheid gelanceerd. Dit actieplan biedt, naast een generiek afwegingskader duurzaamheid, ondersteuning op projectbasis aan afdelingen die experimenteren met duurzaam werken. Inmiddels zijn binnen de organisatie 12 projecten gestart. Voorbeelden zijn de duurzame renovatie van Paushuize, verbreding van de milieuhandhaving, en duurzame ICT voorzieningen. Ook is in 2009 een intern leertraject gestart om afdelingen te helpen duurzaamheid in het dagelijks werk te integreren.

'De provincie Utrecht slaagt er inzake duurzaamheid goed in om maatschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot de opgave snel te agenderen en om te zetten in concrete activiteiten.'

In 2009 is de totale provinciale emissie van 3.100 naar 824 ton CO2 afgenomen ten opzichte van het basisjaar 2007. Een reductie van 73%. Het grootste gedeelte hiervan (70%) is behaald door de inkoop van groene stroom. Daarnaast zijn in 2009 een aantal reductieprojecten ingezet zoals het rijden op biogas, het uitschakelen van printers na werktijd en het vervangen van TL verlichting voor T5 verlichting.

Tevens is de Staat van Utrecht ontwikkeld. Dit is een monitor op meer dan 100 indicatoren onderverdeeld in de drie p's die ons laat zien hoe duurzaam onze provincie is.

Wisseling in het College van Gedeputeerde Staten

Op 13 oktober 2009 deelde gedeputeerde Ekkers mee dat hij per 1 januari 2010 zijn ambt als lid van Gedeputeerde Staten zal neerleggen. Gedeputeerde Ekkers zat voor de VVD sinds 2004 in het college van GS en was bij de verkiezingen van 2007 lijsttrekker voor deze partij. Ekkers had de afgelopen jaren Mobiliteit, Economie en Kerntakendiscussie in zijn portefeuille. Op 17 december 2009 vond zijn afscheidsreceptie plaats waar veel woorden van waardering werden uitgesproken. In de Statenvergadering van 14 december 2009 werd de heer Van Lunteren per 1 januari 2010 benoemd als lid van Gedeputeerde Staten.

Cultuurtraject PS-GS

Na de bestuurscrisis in de zomer van 2008 is een extern bureau gevraagd een traject te ontwerpen en uit te voeren, dat ervoor kon zorgen dat Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten in hun onderlinge samenwerking effectiever zouden worden (het cultuurtraject PS-GS). Na het voeren van gesprekken, het bijwonen van vergaderingen en het organiseren van werkconferenties, is begin 2009 een werkprogramma voor PS en GS gepresenteerd om te werken aan kennis, vaardigheden, (vernieuwing van) werkprocessen en onderlinge verhoudingen. In het voorjaar 2009 werd besloten de verdere uitvoering van het cultuurtraject in de eigen organisatie te beleggen. Op 14 juli 2009 is de eindrapportage aangeboden met enkele aanbevelingen aan.

Op 14 december 2009 is de werkgroep Balemans geïnstalleerd door de voorzitter van Provinciale Staten. De werkgroep bestaat op voordracht van de fractievoorzitters uit de Statenleden mevrouw Dik-Faber, de heren Balemans (voorzitter), Bersch, Klein Kranenburg en Martens.

Daarnaast heeft gedeputeerde De Jong namens Gedeputeerde Staten zitting in de werkgroep. De opdracht aan de werkgroep is om concrete voorstellen te doen gericht op het optimaliseren van de werkwijze, vergaderstructuur en het besluitvormingsproces met in acht neming van ieders rol. Naar verwachting zal de werkgroep haar eindrapportage voor de zomer 2010 ter behandeling aan Provinciale Staten aanbieden.

Randstadsamenwerking

Om de samenwerking tussen de vier Randstadprovincies te borgen, komen de vier colleges van GS in de Randstadprovincies of portefeuillehouders bijeen in het zogenoemde P4 overleg en komen de 4 provinciesecretarissen en de 5 gemeentesecretarissen in de Randstad bijeen in het S9 overleg.

De S9 zijn in 2009 regelmatig bij elkaar gekomen en hebben gesproken over de voortgang en resultaten van Randstad Urgent en de toekomst daarvan. In 2009 hebben er ook regelmatig bijeenkomsten van de P4 plaatsgevonden waarin de vier colleges van GS of portefeuillehouders, bijvoorbeeld Europa, spraken over onderwerpen die samenwerking vragen in Randstadverband of belangrijk zijn om af te stemmen met de andere Randstadprovincies. Naast Europa waren Randstad 2040 en mobiliteit ook belangrijke thema's die de P4 in 2009 heeft besproken.

De commissaris van de Koningin in Utrecht, de heer Robbertsen, was in 2008 en 2009 voorzitter van de P4.

Randstad Urgent

De provincie Utrecht doet met drie projecten mee aan Randstad Urgent: Groene Ruggengraat, Draaischijf Nederland en Duurzaam bouwen in de Utrechtse Regio. Daarnaast zijn de ontwikkelingen met betrekking tot de Schaaalsprong Almere en de infraverbinding Utrecht Almere (A27-Stichtselijn) van groot belang voor deze regio. Randstadbreed is de verkenning van de OV autoriteit, inmiddels Randstad OV Bureau, een ontwikkeling die deze regio aangaat. 2009 heeft voor deze trajecten veel betekend. Het OV bureau is gestart waardoor een eerste Randstadsamenwerking op OV-aanbestedingen is gestart.

De keuze voor de schaaalsprong is gemaakt, maar er is nog twee jaar nodig om uit te werken wat dit betekent. De infrastructuur naar Almere vanuit Utrecht laat nog even op zich wachten en zal in een capaciteitsanalyse nogmaals worden onderzocht.

De Utrechtse projecten zijn in samenhang bekeken en de voortgang en de besluiten zijn weergegeven in een zogenaamde Utrechtbrief: een brief van het kabinet aan de Tweede Kamer. In deze brief is de besluitvorming voor de infrastructuur (draaischijf/ pakketstudies) weergegeven in samenhang met de ruimtelijke ambities (NV Utrecht/Duurzaam Bouwen) in deze regio. Zo versterken beide trajecten elkaar om deze regio krachtig te houden, maar ook groen en bereikbaar.

'Op programmaniveau geven gesprekspartners aan dat er snellere besluitvorming wordt bereikt. Projecten in Randstad Urgent zijn prioritair en bevinden zich in een stroomversnelling, doordat Rijk en regio het belang van het project erkennen. Ook heeft Randstad Urgent bijgedragen aan een discussie over daadkracht en bestuurlijke stroperigheid. Op projectniveau worden de mijlpalen (in de provincie Utrecht) behaald.'

Gemeentelijke herindelingen

Op 15 april 2009 hebben Provinciale Staten van Utrecht en Gelderland het herindelingsadvies voor het Valleigebied vastgesteld. Volgens dit advies zullen de gemeenten Renswoude, Scherpenzeel en Woudenberg per 1-1-2011 fuseren. Het advies is door de staatssecretaris doorgeleid naar het parlement; de behandeling in de Tweede Kamer was voorzien voor het voorjaar 2010, maar is inmiddels controversieel verklaard.

De behandeling van het wetsvoorstel voor het vormen van de gemeente Vecht en Venen is aangehouden in de Tweede Kamer, waarop de staatssecretaris een nieuw onderzoek heeft ingesteld. De uitkomst hiervan is de vorming van twee nieuwe gemeenten: De Ronde Venen-Abcoude en Maarssen-Breukelen-Loenen. De behandeling van dit nieuwe voorstel in de Tweede Kamer is voorzien voor het voorjaar 2010.

In 2009 zijn de kwaliteitsmetingen in de gemeenten Montfoort en Woerden afgerond. Met de omliggende gemeenten Lopik, IJsselstein en Oudewater zijn deze gemeenten in gesprek om de regionale samenwerking te verbeteren.

Er is ook een kwaliteitsmeting uitgevoerd in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Bij de vaststelling van het herindelingsadvies voor de Heuvelrug is een motie aangenomen door Provinciale Staten van Utrecht gericht op een evaluatie van de herindeling na vier jaar.

Medio 2009 hebben drie Utrechtse gemeenten (Veenendaal, Rhenen en Renswoude) én het regiobestuur van WERV te kennen gegeven, om samen met vijf Gelderse gemeenten (Ede, Wageningen, Scherpenzeel, Barneveld en Nijkerk) én het regiobestuur van Regio De Vallei, een nieuw samenwerkingsverband, 'Regio Food Valley,' te willen oprichten. Ter ondersteuning van dit initiatief hebben Gedeputeerde Staten van Utrecht de intentieovereenkomst Food Valley Ambitie 2020 ondertekend. De oprichting van het samenwerkingsverband 'Regio Food Valley' wordt in 2010 verwacht.

Provincie Utrecht als gastheer

Op 29 en 30 september 2009 vond in Utrecht het jaarlijkse IPO-congres getiteld "Provincies: initiatief in de regio" plaats. Minister-president Balkenende was één van de belangrijkste sprekers. Er werd flink gediscussieerd over de organisatie van het openbaar bestuur en in het bijzonder over het middenbestuur. Op de congresmiddag werden verschillende excursies georganiseerd, waarmee Utrecht een beeld schetste van de belangrijkste thema's binnen de provincie.

Op 16 en 17 november 2009 vond de Ministersconferentie van de Raad van Europa in Utrecht plaats. Tijdens die conferentie lag er een Additioneel Protocol bij het Handvest Lokale Autonomie ter ondertekening. Dit protocol betreft de participatie van burgers. In aansluiting op dit protocol had gedeputeerde Haak, als lid van het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa, aan de Universiteit Utrecht gevraagd een onderzoek te doen naar burgerparticipatie in de landen van de Raad van Europa. De resultaten van dit onderzoek heeft zij tijdens de opening aan de voorzitter van de Ministersconferentie aangeboden.

Huisvesting

Na een zoektocht van enkele jaren naar een oplossing voor de toekomstige huisvesting van de provincie Utrecht is in september 2009 besloten het huidige Fortis-gebouw te kopen. Het gebouw kan goed worden ingericht als overheidsgebouw. Daarvoor zijn wel aanpassingen nodig, onder andere voor de politiek-bestuurlijke ruimtes. Nadat de provincie het gebouw in eigendom heeft verkregen (31 december 2010) zal in ongeveer een jaar tijd het gebouw verbouwd en ingericht worden als provinciehuis. De ingebruikname is gepland in het eerste kwartaal van 2012. De provincie verlaat hiermee het huidige perceel, maar blijft gevestigd in het Kantorenpark Rijsweerd. Deze beweging biedt kansen voor nieuwe impulsen in Rijsweerd.

1.4 Mijlpalen per programma

Naast de hiervoor geschetste regionale ontwikkelingen en resultaten zijn in 2009 de volgende mijlpalen per programma gerealiseerd:

Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling

Nieuwe Wet Ruimtelijke ordening

Met veel waardering voor de werkwijze en inzet van zowel de ad hoc commissie nWro als de betrokken ambtenaren, is de Provinciale Ruimtelijke Verordening maandag 21 september 2009 unaniem door Provinciale Staten vastgesteld. In de verordening is opgenomen hoe wordt omgegaan met provinciaal belang in bestemmingsplannen. De verordening bevat veel instructienormen.

Het instrument van de verordening is nieuw, maar het beleid is niet veranderd. Voorheen moest een bestemmingsplan goedgekeurd worden door de provincie. Sinds de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (1 juli 2008) is deze goedkeuring vervallen. De provincie geeft nu vooraf aan wat haar provinciaal belang is. Dit heeft zij allereerst gedaan in de Beleidslijn nieuwe Wro (vastgesteld op 23 juni 2008) en vervolgens verder uitgewerkt in de Uitvoering Beleidslijn nieuwe Wro (vastgesteld op 11 november 2008). De nu vastgestelde verordening is het sluitstuk waarin de provincie een aantal provinciale belangen laat doorwerken naar de gemeenten.

'Binnen de provincie bestaat er helderheid over wat, na de invoering van de nWro per 1 juli 2008, van provinciaal belang is. Gemeenten geven daarbij aan dat de provincie haar provinciaal belang ruim heeft geformuleerd. De provincie erkent dat zij een vrij beschermende manier van ruimtelijke ontwikkeling kent. (...) Doordat de provincie duidelijk haar provinciaal belang heeft benoemd, kan zij sturen op de invulling van ruimtelijke ordening binnen de provincie.'

Vliegbasis Soesterberg

Op 11 juni 2009 hebben de gemeenteraden van Soest en Zeist en Provinciale Staten tegelijk het Ruimtelijk plan voor de herinrichting van de vliegbasis vastgesteld. De volgende dag is de provincie eigenaar geworden van de voormalige basis (m.u.v. het toekomstige Museumkwartier en Camp New Amsterdam). Met het evenement 'Hello Goodbye Soesterberg' werd door ongeveer 15.000 mensen stilgestaan bij het definitief beëindigen van de (militaire) luchtvaartfunctie en gevierd dat het een publieke functie gaat krijgen met veel natuur en recreatie.

Na de zomer is gestart met het opstellen van een provinciale structuurvisie voor de vliegbasis. Hierin is het Ruimtelijk plan geïmplementeerd. Het vrijkomen van de vliegbasis biedt een unieke kans om een prachtig natuurgebied te ontwikkelen. Binnen enkele jaren zal de vliegbasis een ecologisch en recreatief schakelpunt vormen in het hart van de Utrechtse Heuvelrug. Het rijke cultuurhistorische verleden van de vliegbasis zal hierin een belangrijke plaats innemen. Op het terrein van de vliegbasis zal ook het toekomstige Nationaal Militair Museum een plaats krijgen.

Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030 (Eindbalans)

Provinciale staten hebben op 23 maart 2009 het concept Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030 (Eindbalans) geaccordeerd. Daarbij is o.a. ingestemd om de Concept-Eindbalans te aanvaarden als kader voor de vervolgvacatures van de NV-Utrecht en aan te merken als uitgangspunt voor de op te stellen komende generatie ruimtelijke strategische plannen van de NV-Utrecht partners.

Programma 2 Landelijk gebied

Uitvoering strategische grondplan AVP

In 2008 is het strategisch grondplan door uw Staten vastgesteld. Dit plan, gericht op versnelling van de grondverwerving, is in 2009 nader door ons ingevuld. Voor de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Recreatie om de Stad (RodS) zijn prioritaire gebieden aangewezen waar tegen volledige schadeloosstelling grond verworven mag worden. Verder hebben de gebiedscommissies een sterke rol gekregen bij de verwerving en vervreemding van gronden. Dit is vastgelegd in een nieuw handelingskader onroerend goed. Daarnaast hebben de gebiedscommissies op ons verzoek grondstrategieplannen opgesteld. Hierin is een concrete aanpak van de opgave per gebied nader uitgewerkt. Tenslotte hebben uw staten een revolverend fonds ingesteld van € 50 mln. om een impuls aan de grondverwerving te kunnen geven.

Nulmeting en bestuursovereenkomst

In het kader van het project "Nulmeting op kaart" hebben wij met het Rijk voor de beleidsdoelen EHS en RodS in beeld gebracht wat exact de stand van zaken was voor de doelen verwerving, inrichting en beheer op 1 januari 2007. Het project is afgerond en er is overeenstemming over de stand van zaken per 1 januari 2007. Het project heeft geen financiële gevolgen voor de periode van de bestuursovereenkomst 2007-2013.

De bestuursovereenkomst met het Rijk is in 2009 herzien. In het kader van het bestuursakkoord zijn afspraken gemaakt over de inzet van € 23,4 mln. in het kader van de door het Rijk beschikbare gestelde 'Nota Ruimte'

middelen ten behoeve van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Ook is extra geld beschikbaar gekomen voor de realisatie van de Groene Ruggengraat in GrootWilnis Vinkeveen. Met het Rijk is afgesproken dat er een Midterm Review zal plaatsvinden van de bestuursovereenkomst in 2010. Hiervoor hebben wij in 2009 de nodige voorbereidingen getroffen.

Vaststelling subsidiestelsel voor natuur- en landschapsbeheer

Uw Staten hebben in 2009 het nieuwe subsidiestelsel voor natuur- en landschapsbeheer en een nieuw natuurbeheerplan vastgesteld. In het Natuurbeheerplan staat in welke gebieden gebruik gemaakt kan worden van dit subsidiestelsel. Vanaf 16 november 2009 is voor de eerste maal de mogelijkheid geboden om subsidieaanvragen op basis van dit nieuwe subsidiestelsel in te dienen. Verder hebben wij gewerkt aan de uitwerking van het regionale maatwerk, dat de mogelijkheid biedt om het subsidiestelsel ook voor specifieke provinciale natuur- en landschapsdoelen in te zetten.

Concept-beheerplannen Natura 2000

In 2009 hebben we voor twee Natura-2000 gebieden een concept beheerplan opgesteld. Afstemming vindt plaats met de aanpak van de TOP-gebieden verdrogingsbestrijding. De concept beheerplannen zijn vóór 1 september 2009 aan minister Verburg van LNV gestuurd. Wij achten de ecologische doelen van het ontwerp aanwijzingsbesluit haalbaar en betaalbaar.

Programma 3 Wonen en stedelijke vernieuwing

Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen

In 2009 is met de verdeling van de 2^e tranche (€ 32,5 miljoen) van het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen opnieuw een extra stimulans gegeven aan de binnenstedelijke woningbouw en een kwaliteitsimpuls aan het bestaand stedelijk gebied.

Knelpuntenpot woningbouw projecten

In het kader van de Versnellingsagenda n.a.v. de economische recessie hebben Provinciale Staten op 21 september 2009 de regeling 'Knelpuntenpot', bedoeld om woningbouwprojecten te ondersteunen, vastgesteld. De knelpuntenpot biedt een mogelijkheid van garantstelling en rentekorting voor woningbouwontwikkelingen die als gevolg van de recessie een 'laatste' impuls nodig hebben om daadwerkelijk op korte termijn te kunnen starten.

Programma 4 Duurzaamheid en milieu

Subsidieregeling Energiek Utrecht

In augustus 2009 is het beleidskader Energiek Utrecht door Provinciale Staten vastgesteld. Doel van deze subsidieregeling is om burgers en midden- en kleinbedrijf te stimuleren om te investeren in het isoleren van de eigen woning of bedrijfspand. De subsidie bedraagt 25% van de investeringskosten. Met deze regeling wordt beoogd een energiebesparing te realiseren en een CO2 reductie te bewerkstelligen. Utrecht was daarmee een van de eerste overheidsorganisaties die ter bestrijding van de economische crisis concrete ondersteuning startte.

Climate-KIC

Op 17 december 2009 besloot het European Institute of Technology om de titel van Knowledge and Innovation Community on Climate Change (Climate- KIC) te gunnen aan een internationaal consortium van wetenschappelijke-, bedrijfsmatige- en overheidsorganisaties waarvan de Provincie Utrecht deel uitmaakt. Samen met onder andere de Universiteit Utrecht zal dit consortium er voor zorgen dat onze regio aantrekkelijker wordt voor studenten, extra bedrijvigheid zal genereren en zal bijdragen aan betere klimaatoplossingen.

Luchthavennota

Na jarenlange voorbereiding werd in het najaar van 2009 de luchthavennota na uitgebreide discussie aanvaard. Deze door het Rijk gedelegeerde verantwoordelijkheid wordt in 2010 ingepast in het Provinciale vergunningenbeleid.

Aardgaspompstations

Op 18 juni werd in Nieuwegein het eerste aardgaspompstation in de provincie Utrecht geopend. In Harmelen kwam in december de tweede gereed. Daarmee werd een start gemaakt met een web van pompstations in de provincie. Een stimuleringsregeling die in overleg met het Rijk en de andere provincies is opgesteld maakt dit mogelijk.

Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven

Voor het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke bedrijven wezen wij 24 locaties in de provincie aan die kans maken op een bijdrage uit het fonds. Met een dergelijke bijdrage wordt het mogelijk om (milieu) hinderlijke bedrijven te verplaatsen om op binnenstedelijke terreinen voorts woningbouw te realiseren. In de komende jaren worden deze 24 locaties ondersteund bij het concretiseren van de uitplaatsing.

Programma 5 Water

Vaststellen Provinciaal Waterplan

PS hebben dit jaar het Provinciaal Waterplan 2010-2015 vastgesteld. Het Provinciaal Waterplan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de Waterschappen. Onderdeel van het plan zijn de afspraken die zijn vastgelegd in de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel. Belangrijke doelstelling van het Waterplan is om samen met onze waterpartners te werken aan duurzame en robuuste watersystemen die in staat zijn extremen op te vangen zoals door klimaatverandering teweeggebracht worden.

Samenwerking in waterketen geïntensiveerd

Op een aantal plekken in de provincie zijn onder provinciale regie nadere afspraken gemaakt om de samenwerking in de waterketen meer vorm te geven. Het samen uitvoeren van monitoringactiviteiten en een gezamenlijk databeheer zijn de startpunten voor bredere samenwerking, waarbij op termijn alle rioleringstaken samengevoegd kunnen gaan worden.

KRW traject afgerond

Met het tegelijkertijd vaststellen van het Nationaal Waterplan, het provinciaal Waterplan en de waterbeheersplannen van de waterschappen, zijn de afspraken uit het KRW proces geformaliseerd. Doelen en maatregelen zijn hiermee vastgelegd. In 2010 kan gestart worden met de uitvoering.

Nieuwe Waterwet van kracht

Met het van kracht worden van de nieuwe Waterwet is alle regelgeving op het gebied van water aangepast. Een aantal taken is hiermee ook overgedragen naar de waterschappen.

Programma 6 Economische zaken en recreatie

Samenwerking provincie-gemeente-UMC-Hogeschool-Universiteit (Utrecht Science Park)

Sinds 2006 werken provincie Utrecht, gemeente Utrecht, Universiteit Utrecht, UMC en Hogeschool Utrecht intensief samen aan het realiseren van een science park op de Uithof dat ruimte en ondersteuning biedt voor (startende) kennisintensieve bedrijven. In 2009 is een overeenkomst voorbereid om intensiever te gaan samenwerken met deze vijf partijen. Deze overeenkomst is bijzonder relevant voor de toekomst van de provincie Utrecht, onder meer op het gebied van het ontwikkelen van een duurzame op kennis gebaseerde economie, de ontwikkeling van het Science Park (inclusief OV-verbindingen) en de internationale profilering van stad en regio.

In 2009 hebben de partners in het Utrecht Science Park zich al gezamenlijk ingespannen om het nieuwe Innovation Centre van Danone Research met circa 450 medewerkers naar het Science Park te halen. De keuze is op Utrecht gevallen vanwege de aansluiting met de Utrechtse kennisinstellingen die tot de wereldtop behoren op dit vakgebied. Ook de hoge kwaliteit van de leefomgeving en de centrale ligging van Utrecht hebben een belangrijke rol gespeeld in de keuze voor Utrecht. De opening is gepland in 2012.

Programma 7 Mobiliteit

Pakketstudies

Voor de pakketstudies zijn in 2009 vele belangrijke mijlpalen behaald. Belangrijk voor de provincie is dat de afspraken van 2006 binnen tijdsplanning zijn omgezet in een concreet bereikbaarheidspakket (VERDER pakket) waarmee de bereikbaarheid tot 2020 is gegarandeerd.

De regionale partijen hebben allemaal ja gezegd tegen een investering van 500 miljoen regionaal geld. Daarnaast worden in afstemming met het Rijk 4 planstudies doorlopen en zijn hiervoor voorkeursalternatieven vastgelegd en voor de Ring Utrecht een voorkeursrichting. Hiermee is een investering van € 3,1 miljard vastgelegd.

In het bijzonder de laatste planstudie, Ring Utrecht, heeft veel impact gehad op de werkzaamheden van 2009. Burgers, Bestuurders en ambtenaren zijn in goed overleg en onderzoek gekomen tot een voorkeursrichting die geen verdere doorsnijdingen oplevert van Amelisweerd. Bestaande wegen worden verbreed en, waar mogelijk, overkapt om de verbinding stad - land weer te herstellen.

2009 was het jaar van de besluitvorming. Per begin 2010 zal het nu gaan draaien om uitvoering. Een grote opgave voor alle partijen van de pakketstudies.

Programma 8 Samenleving, cultuur en sport

Cultuurarrangementen met gemeenten

Dit jaar hebben wij met 10 gemeenten cultuurbrede arrangementen vastgelegd. Daarnaast hebben nog eens drie (in totaal dus 13) gemeenten met ons een overeenkomst afgesloten voor alleen het programma cultuurparticipatie. In de cultuurarrangementen 2009-2012 zijn voor vier jaar afspraken vastgelegd tussen provincie en gemeenten over onder andere cultuurparticipatie, monumentenbeleid en bibliotheekbeleid. Ook wordt de samenwerking beschreven op de vier verbindende programma's uit de cultuurnota van de provincie:

Vrede van Utrecht, Utrechtse Schatkamer (cultuurhistorisch erfgoed), Cultuur & Economie en Cultuur & Ruimte. Met deze arrangementen willen wij nieuwe culturele ontwikkelingen stimuleren en ons beleid goed afstemmen. Nog niet eerder maakte de provincie zulke brede afspraken over cultuur.

Talentvolle makers

Dit jaar hebben wij voor het eerst zogenaamde Talentvolle makers geworven. Drie scouts hebben actief gezocht naar talent in de provincie en we hebben een uitgebreide publiciteitscampagne gevoerd. Daarop hebben 104 makers zich aangemeld. De diversiteit van de projecten was groot: van klassiek concert tot hiphop-cd, en van online-films tot eenmalige dansvoorstellingen.

We zijn nog meer overtuigd geraakt van de rijkdom aan talent in onze provincie. Uiteindelijk hebben vier talentvolle makers een subsidie gekregen waarmee ze hun project kunnen gaan uitvoeren.

Erfgoed

Dankzij een voorlopige provinciale subsidie van twee miljoen euro en een garantstelling van 1,5 miljoen euro kan de restauratie van Kasteel Amerongen, één van de tien fraaiste buitenplaatsen van Nederland, worden gecontinueerd. De provincie Utrecht levert ook een belangrijke bijdrage aan de restauratie van het interieur van het kasteel en verstrekt jaarlijks een exploitatiesubsidie voor het museale beheer en de publieksopenstelling. Het grote cultuurhistorische belang van dit erfgoed rechtvaardigt deze toenemende provinciale verantwoordelijkheid.

Programma 9 Jeugd, onderwijs en zorg

Wachlijsten jeugdzorg

In 2009 zijn met extra middelen en een gezamenlijke sturing van provincie en zorgaanbieders de wachlijsten van kinderen die langer dan 9 weken wachten op jeugdzorg nagenoeg opgelost.

Utrechtse Jeugd Centraal

Binnen het programma Utrechtse Jeugd Centraal is in Utrecht en Amersfoort het project Wrap Around Care in uitvoering gegaan. Dit project beoogt de centrale doelstelling van het programma: namelijk de zorg rondom het gezin vormgeven i.p.v. het gezin door de keten te geleiden, te realiseren.

Sociale agenda

In mei 2009 is de werkconferentie laaggeletterdheid georganiseerd waarbij kennis is gedeeld en ervaringen zijn uitgewisseld tussen gemeenten om elkaar te versterken en concrete handvatten aan te reiken om laaggeletterdheid in gemeenten terug te dringen.

Ook is er vanuit de Sociale agenda de werkconferentie Jongeren aan de Slag georganiseerd in december waarbij samenwerkingsverbanden op het terrein van jongerenonderwijs en werk zijn versterkt en aangegaan waardoor er betere structurele samenwerking tussen betrokken partijen in de provincie tot stand is gekomen.

Programma 10 Bestuur en middelen

Provinciale Staten

Prominente onderwerpen die in 2009 de revue passeerden bij Provinciale Staten waren de aankoop van het Fortis-gebouw, de overdracht van de vliegbasis Soesterberg en de herinrichting daarvan, de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie op basis van de nWro, de pakketstudies mobiliteit, de kerntaken en de continue aandacht voor het dossier Jeugdzorg en het middenbestuur.

Voor de facilitering van de Staten kan genoemd worden de invoering van het nieuwe stateninformatiesysteem (NUSIS).

Digitale communicatie

De website van de provincie Utrecht is in 2009 voorzien van een nieuwe vormgeving die een betere interface biedt aan gebruikers. Daarnaast zijn beleid en heldere richtlijnen ontwikkeld voor het starten van websites buiten de provinciale websites om. Deze zijn in principe alleen nog toegestaan indien er sprake is van zelfstandige identiteiten van de betreffende organisatie. Alle andere informatie verschijnt onder het label van de provincie Utrecht. Tenslotte worden alle wettelijk verplichte bekendmakingen wekelijks op internet gepubliceerd. Al deze inspanningen zijn in 2009 beloond met een stijging naar de 1^e plaats op de ranglijst van de overheidsmonitor. Deze ranglijst maakt inzichtelijk welke overheidsorganisaties voorop lopen met het aanbieden van content en functionaliteiten die ze idealiter op hun website ontsluiten. Ieder najaar vindt een Jaaronderzoek plaats op basis van een aangescherpte vragenlijst.

Provinciale commissie Leefomgeving

In het voorjaar van 2009 is de Provinciale Commissie Leefomgeving geïnstalleerd. Deze commissie adviseert Gedeputeerde en Provinciale Staten op strategisch en integraal niveau. De gevraagde en ongevraagde adviezen hebben betrekking op de diverse aspecten met betrekking tot de fysieke leefomgeving in de provincie.

1.5 Financiële ontwikkelingen

Financieel resultaat

Het boekjaar is afgesloten met een positief resultaat van € 9,5 mln. (2008: € 8,5 mln.). Dit resultaat wordt met name veroorzaakt door een aantal incidentele meevallers in de algemene dekkingsmiddelen van € 5,9 mln. (treasury, niet-benutte stelposten en vrijval van een voorziening) en enkele incidentele meevallers op de programma's van € 3,6 mln. Bij de Najaarsrapportage 2009 werd nog uitgegaan van een positief resultaat van € 3 mln.

Resultaat op programma's

Vóór verrekening met de daarvoor bestemde reserves bedraagt het resultaat op de programma's € 59 mln. (2008: € 60 mln.). Dit is ongeveer 11% van de totale begroting. Het percentage ligt in lijn met voorgaande jaren. Het betreft hier voornamelijk lagere uitgaven voor het Uitvoeringsprogramma dan geraamd. Na verrekening met de reserves (€ 55,4 mln.) resteert een positief resultaat op de programma's van € 3,6 mln.

Voor een nadere analyse van het financieel resultaat wordt verwezen naar het algemeen financieel verslag.

Onderbestedingen

De onderbestedingen in 2009 doen zich vooral voor op de budgetten van het Uitvoeringsprogramma. De oorzaken van de onderbestedingen zijn divers en zijn grotendeels onbeïnvloedbaar. Zo doet de grootste onderbesteding zich voor bij het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen. Het totale budget ad € 30,6 mln. is beschikbaar aan gemeenten. Met de ontvangende gemeenten zijn afspraken gemaakt over bevoorschotting en afrekening. Echter, slechts een beperkt aantal gemeenten heeft gebruik gemaakt van de voorschotregeling, waardoor de werkelijke lasten (voorschotten) in 2009 slechts € 8,1 mln. bedragen, waardoor zich een onderbesteding van € 22,5 mln. voordoet.

Verder blijft het lastig om de daadwerkelijke kasritmes van het Uitvoeringsprogramma goed te ramen aangezien we in de uitvoering erg afhankelijk zijn van derden, met name van betrokken gemeenten. Tenslotte heeft het feit dat er bij diverse projecten vertraging in de uitvoering is opgetreden als gevolg van de financiële en economische crisis, bijgedragen aan de onderbesteding op het Uitvoeringsprogramma.

De resterende financiële middelen van het Uitvoeringsprogramma zijn grotendeels al beschikbaar aan derden en zullen de komende jaren alsnog besteed worden. Bij het overdrachtsdocument dat PS begin 2011 zal worden aangeboden, zal inzichtelijk worden gemaakt wat de actuele financiële stand van zaken van het Uitvoeringsprogramma is. Daarbij zal tevens aangegeven worden welke (financiële en juridische) verplichtingen er nog rusten op eventueel nog niet bestede middelen van het Uitvoeringsprogramma.

Daarnaast zullen de kasritmes van het Uitvoeringsprogramma in de begroting 2011 worden bijgesteld op basis van de actuele ramingen van het Uitvoeringsprogramma.

Tenslotte zal in de voorjaarsnota 2010 een voorstel tot herziening van de huidige begrotingssystematiek aan PS worden voorgelegd. De huidige manier van begroten en daaraan gekoppeld de wijze waarop wij omgaan met onze bestemmingsreserves, werkt onderbestedingen in de hand. In dit voorstel zullen de financiële kaders voor het toekennen en overboeken van budgetten worden aangescherpt.

Resultaatbestemming

Voor het voorstel tot bestemming van het rekeningresultaat wordt verwezen naar het statenvoorstel behorende bij de jaarrekening 2009.

Algemeen financieel verslag

Algemeen financieel verslag

1. Inleiding

Het algemeen financieel verslag geeft op hoofdlijnen een beeld van de financiële resultaten en de financiële positie. Nadere detaillering van de hieronder vermelde cijfers is te vinden in de programmabladen, de programmarekening en de balans. Daar waar nodig wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf. De opzet van de jaarstukken kan hier en daar afwijken van de Programmabegroting 2009.

2. Het rekeningresultaat

2.1 Samenvattend resultaat 2009 en resultaatbestemming

In 2009 is een positief resultaat gerealiseerd van € 9,5 mln. Samengevat is het resultaat als volgt:

	Rekening 2008	Begroting 2009 na wijziging	Rekening 2009	Vershil rekening en begroting 2009
	€.000	€.000	€.000	€ .000
1. Algemene dekkingsmiddelen:	185.811	190.217*)	196.093	5.876
2. Totaal programma's per saldo	212.055	297.219	238.263	58.956
	-49.244	-107.002	-42.170	64.832
3 Mutatie reserves	57.748	107.002*)	51.644	-55.358
Rekeningresultaat voor bestemming	8.505	-	9.474	9.474

Het positieve saldo van de rekening (voor mutaties in de reserves) ten opzichte van de begroting bedraagt € 64,9 mln. (2008: € 64,8 mln.). Dit is elf procent van de totale lasten in de begroting. In de rekening is vervolgens € 55,4 mln. minder onttrokken aan de reserves dan begroot (2008: € 56,3 mln.). Per saldo resulteert een voordeel ten opzichte van de begroting van € 9,5 mln. (2008: € 8,5 mln.). Dit is, evenals in 2008, twee procent van de totale lasten van de provincie.

Bij de Najaarsrapportage werd nog uitgegaan van een positief resultaat van € 3 mln. In december 2009 is bij het overboekingsvoorstel aan PS voorgesteld om dit positieve saldo in te zetten voor het amendement inzake subsidiëring kasteel Amerongen en voor projectgebonden kosten van het Uitvoeringsprogramma (beiden kasritmeverschuivingen). Het begrotingssaldo 2009 uit de Najaarsrapportage is daarmee nihil geworden.

De samenstelling van de € 9,5 mln. is als volgt:

• hogere opbrengst algemene dekkingsmiddelen en vrijval stelposten	€ 4,4 mln	(zie 2.2.1)
• vrijval van het restant van de voorziening naheffing BTW	€ 1,5 mln	(zie 2.2.1)
• per saldo lagere kosten/hogere baten op programma's	€ 3,6 mln	(zie 2.2.2/2.2.3)
Totaal	€ 9,5 mln	

De lagere kosten en/of hogere baten van in totaal € 3,6 mln. op de programma's doen zich met name voor op de programma's Duurzaamheid en Milieu (€ 1,1 mln., betreft onderbesteding op Energiek Utrecht) en Mobiliteit (€ 1,3 mln., betreft diverse incidentele geringe posten). Voor het overige bestaat het resultaat uit een groot aantal kleine posten op diverse programma's. Voor een nadere analyse wordt verwezen naar de programmabladen.

*) In de programmarekening staat een begroot bedrag voor de algemene dekkingsmiddelen van € 167.217.000 en een onttrekking aan de reserves van € 130.002.000. Het verschil van € 23 mln. betreft de betaling aan het Rijk inzake het Bestuursakkoord Rijk-Provincies voor 2009. In de jaarrekening 2008 is dit bedrag op de balans opgenomen als een kortlopende schuld. In de begroting 2009 is deze post abusievelijk als een stelpost blijven staan, evenals de onttrekking uit de reserve Dekking Structuurfonds. De cijfers hierboven zijn hiervoor gecorrigeerd.

2.2 Analyse van het resultaat

2.2.1 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan voornamelijk uit de door de provincie te heffen opcenten op de motorrijtuigenbelasting, de uitkering uit het Provinciefonds en de renteopbrengst van de belegde financieringsmiddelen.

	Begroting 2009 na wijziging	Rekening 2009	Vershil
	€ .000	€ .000	€ .000
Treasury activiteiten	18.000	18.847	847
Dividenden	200	2.181	1.981
Totaal treasuryresultaat	18.200	21.028	2.828
Uitkering Provinciefonds	67.724	67.737	13
Opcenten Motorrijtuigenbelasting	105.935	105.977	42
Overige posten en stelposten	-1.642	1.351	2.993
Saldo financiering en algemene dekkingsmiddelen	190.217	196.093	5.876

Hieronder volgt een korte toelichting per post.

Treasuryresultaat

De hoger dan begrote opbrengsten van € 2,8 mln. kunnen aan een drietal factoren worden toegerekend:

- € 0,6 miljoen vanwege een achteraf gezien iets te voorzichtig opgestelde begroting;
- € 0,9 miljoen vanwege een gemiddeld gedurende het jaar hoger dan begroot beschikbaar bedrag aan belegbare middelen (het grootste deel van de uitstroom van gelden vond pas in het laatste kwartaal plaats);
- € 1,3 miljoen vanwege de zeer gunstig uitgekakte keuze om in mei een bedrag van € 50 miljoen te beleggen in een duurzaam obligatiefonds van de BNG (in plaats van in deposito's).

Provinciefonds

De Najaarsrapportage ging uit van een uitkering uit het Provinciefonds van € 67,7 mln. Dit was gebaseerd op de septembercirculaire 2009 van het ministerie van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties. In de decemberbrief van BZK is deze stand bevestigd. In het aanvullend bestuursakkoord Rijk-Provincies is afgesproken dat voor de jaren 2009 t/m 2011 er geen (nagekomen) uitkering uit de behoedzaamheidsreserve volgt. De stand van de uitkering uit het Provinciefonds is hiermee definitief.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

In de Najaarsrapportage 2009 zijn de inkomsten opcenten geraamd op € 105,9 mln. De werkelijke inkomsten over 2009, ontleend aan de opgave van de Belastingdienst, bedragen € 106,0 mln.

Overige posten en stelposten

Het positieve saldo van € 3,0 mln. op de overige posten bestaat uit:

- vrijval van het restant van de voorziening naheffing BTW ad € 1,5 mln.;
- een positief resultaat op de apparaatskosten ad € 0,5 mln.;
- vrijval van niet-benutte stelposten ad € 1,0 mln. (m.n. de stelpost nieuw beleid).

Wat betreft de vrijval van de voorziening naheffing BTW, in 2008 is het maximale risico naar aanleiding van de BTW-controle 2003-2007 van de Belastingdienst als voorziening opgenomen. De werkelijke naheffingsaanslag die in 2009 is ontvangen bedroeg € 0,3 mln. Het restant van de voorziening ad € 1,5 mln. kan daarmee in deze jaarrekening vrijvallen ten gunste van het resultaat.

2.2.2 Resultaat op programma's

In onderstaande tabel is per programma het saldo uit de rekening afgezet tegen het geraamde saldo ná begrotingswijzigingen. Hierbij is **geen** rekening gehouden met mutaties in de reserves.

Programma	Omschrijving	Begroting 2009 na wijziging	Rekening 2009	Vershil
		€ .000	€ .000	€ .000
1	Ruimtelijke Ontwikkeling	8.866	7.797	1.069
2	Landelijk gebied	38.971	35.927	3.044
3	Wonen en stedelijke vernieuwing	36.831	11.600	25.231
4	Duurzaamheid en Milieu	31.211	20.245	10.966
5	Water	10.157	8.145	2.012
6	Economische zaken en recreatie	13.514	12.689	825
7	Mobiliteit	49.086	48.134	952
8	Samenleving, cultuur en sport	40.892	39.143	1.749
9	Jeugd, onderwijs en zorg	31.861	22.187	9.674
10	Bestuur en middelen	35.830	32.397	3.433
Totaal		297.219	238.265	58.954

Alle programma's zijn met een positief resultaat afgesloten. Met verwijzing naar de toelichtingen op de verschillende programma's zijn hier de meest in het oog springende resultaten vermeld.

3 Wonen en Stedelijke vernieuwing

Het overschot op programma 3 van € 25,2 mln. wordt grotendeels (€ 22,5 mln.) verklaard door het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen (Uitvoeringsprogramma). Het totale budget ad € 30,6 mln. is beschikbaar aan gemeenten. Met de ontvangende gemeenten zijn afspraken gemaakt over bevoorschotting en afrekening. Echter, slechts een beperkt aantal gemeenten heeft gebruik gemaakt van de voorschotregeling, waardoor de werkelijke lasten (voorschotten) in 2009 slechts € 8,1 mln. bedragen.

4 Duurzaamheid en Milieu

Het overschot op programma 4 van € 11 mln. wordt voor € 8,4 mln. veroorzaakt door onderuitputting op het Uitvoeringsprogramma. Het betreft met name de onderwerpen Uitplaatsing hinderlijke bedrijven (€ 2,1 mln.), Actieplan Duurzaamheid (€ 3,6 mln.), regeling Duurzaamheid, energie en klimaat (€ 1,4 mln.) en het project Klimaat op Orde (€ 1,2 mln.).

Wat betreft de uitplaatsing van hinderlijke bedrijven is het lastig om goed te ramen aangezien we in de uitvoering erg afhankelijk zijn van derden, met name van betrokken gemeenten.

Het overschot op het Actieplan Duurzaamheid is voornamelijk ontstaan omdat er subsidieverplichtingen zijn doorgeschoven naar 2010. Het betreft subsidieverplichtingen voor externe projecten die de nodige voorbereidingstijd vragen.

De 2e tranche van de regeling Duurzaamheid Energie en Klimaat (DEK) is medio 2009 open komen te staan. Deze subsidiegelden zijn nog niet in het geheel beschikbaar omdat het ook hier projecten betreft die de nodige voorbereidingstijd vragen.

Van de middelen die door Provinciale staten beschikbaar zijn gesteld voor het project Klimaat op orde is 73% besteed. Het resterend saldo is nodig voor verplichtingen voor de komende jaren.

9 Jeugd, onderwijs en zorg

Programma 9 heeft een overschot van € 9,7 mln. Deze wordt bijna volledig (€ 9,1 mln.) veroorzaakt door onderuitputting op het Uitvoeringsprogramma. Het betreft met name de onderwerpen Sociale Agenda (€ 3 mln.), Wel Thuis 2 (€ 2,6 mln.) en Utrechtse Jeugd Centraal (€ 3,1 mln.).

Wat betreft de Sociale Agenda wordt de onderbesteding veroorzaakt doordat niet alle toegekende bedragen ook daadwerkelijk in 2009 worden uitbetaald, maar pas in 2010 en 2011 bij de eindafrekening.

De onderbesteding op Wel Thuis 2 wordt veroorzaakt doordat bij de Stimuleringsregeling Wel Thuis! en Kleinschalig wonen voor dementerenden de daadwerkelijke uitbetaling van de beschikte subsidiebedragen afwijken van het jaar waarin de bedragen beschikbaar zijn. Voor beide regelingen geldt dat de subsidieplafonds zo goed als bereikt zijn.

De financiële realisatie van het project Utrechtse Jeugd Centraal blijft iets achter op planning. Eén van de oorzaken van de onderbesteding betreft het niet volledig benutten van de middelen voor zorgvernieuwing. Deze middelen worden doorgeschoven naar 2010.

Tegenover deze lagere bestedingen op het Uitvoeringsprogramma, staat een lagere onttrekking uit de reserve Coalitieakkoord (zie 2.2.3).

2.2.3 Mutaties in reserves

In 2009 zijn de reserves (algemene reserves en bestemmingsreserves) afgenomen met € 51,6 mln. (2008: € 118 mln. afgenomen). De voorgenomen stortingen/onttrekkingen met betrekking tot de reserves worden jaarlijks bij de begroting ingeschat. Later volgen eventuele begrotingswijzigingen.

Per saldo is circa € 55,4 mln. minder onttrokken dan aanvankelijk was voorgenomen (2008: € 56,3 mln.). De stortingen en onttrekkingen aan de reserves houden deels verband met de voortgang van de voorgenomen activiteiten binnen de programma's. Indien een activiteit binnen een programma wordt bekostigd uit een reserve, wordt bij vertraging dan wel bij niet uitvoeren rekentechnisch een voordeel gerealiseerd op het programma en tegelijkertijd rekentechnisch een nadeel (geringere onttrekking) binnen het onderdeel reserves.

De samenstelling van de lagere onttrekking van € 55,4 mln. ten opzichte van de begroting is als volgt:

• reserve Coalitieakkoord	€ 48,9 mln
• reserve aankoop Natuurterreinen	€ 4,1 mln
• overige reserves	€ 2,4 mln
• Totaal	€ 55,4 mln

Reserve Coalitieakkoord

Er in 2009 € 48,9 mln. minder onttrokken aan de reserve Coalitieakkoord dan begroot (na laatste begrotingswijziging). Dit betekent dat van het Uitvoeringsprogramma in 2009 56% van het begrote jaarbedrag is gerealiseerd (2008: 46% gerealiseerd). De onderbesteding doet zich met name voor op de programma's Wonen en stedelijke vernieuwing (€ 23,5 mln.), Duurzaamheid en Milieu (€ 8,4 mln.) en Jeugd, onderwijs en zorg (€ 9,1 mln.). Voor een nadere toelichting op deze onderwerpen wordt verwezen naar de hiervoor gegeven toelichting op de programma's bij 2.2.2.

De stand van de reserve Coalitieakkoord bedraagt ultimo 2009 € 250 mln. Tot en met 2009 is ca. € 99 aan het Uitvoeringsprogramma uitgegeven. Het totale budget van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011 bedraagt € 366 mln. (€ 419 mln. minus € 53 mln. aan bezuinigingen (Voorjaarsnota 2009 € 20 mln. en Begroting 2010 € 33 mln.)). Er is ultimo 2009 nog ca. € 267 mln. beschikbaar voor het Uitvoeringsprogramma in de komende jaren.

Reserve aankoop natuurterreinen

Bij de technische wijzigingen van de Voorjaarsnota 2009 is besloten om € 4,1 mln. te onttrekken aan de reserve aankoop Natuurterreinen voor de overdracht van De Paltz. De overdracht van landgoed De Paltz naar Het Utrechts Landschap (HUL) stond gepland voor 2009. Na doorlevering zou HUL een subsidieaanvraag indienen bij de provincie voor deze aankoop. Deze subsidie zou gedekt worden uit de reserve aankopen natuurterreinen. De overdracht heeft nog niet plaatsgevonden doordat er beslag is gelegd op grond en opstallen. Zodra het beslag opgeheven wordt, zullen we De Paltz doorleveren.

De realisatie ten aanzien van de reserves in 2009 (-/-€ 51,6 mln.) kent de navolgende samenhang met de balans (bedragen x € 1.000):

* per saldo onttrekkingen aan de reserves in 2009 ten behoeve van de exploitatie	-/- 51.644
* saldo programmarekening 2009	9.474
* Afname eigen vermogen in 2009 (balans)	-/- 42.170

2.2.4 Opbouw 100 mln. vrije reserve

De jaarrekening 2009 sluit met een voordelig saldo van € 9,5 miljoen. In het statenvoorstel wordt voorgesteld een deel hiervan te onttrekken ter dekking van enkele voorstellen bestemming rekeningresultaat 2009. Het resterend vrij aanwendbare bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve en zal niet aangesproken worden ter dekking van nieuwe claims in de voorjaarsnota, maar aangehouden worden voor de nieuwe bestuursperiode vanaf 2011. Het totaal aan vrij besteedbaar vermogen komt hiermee uit op ruim € 65 miljoen van de gewenste € 100 mln. vrije ruimte aan het einde van de coalitieperiode.

3. De balans

Voor de balans en de toelichting op de balans wordt verwezen naar de desbetreffende hoofdstukken in deze jaarrekening.

3.1 Analyse van de vermogenspositie

In 2009 is het financieringsoverschot afgenomen met € 44,5 mln. Opgemerkt dient te worden dat komende jaren de vermogenspositie verder zal verminderen door kosten samenhangend met de uitvoering van het uitvoeringsprogramma. Onderstaande tabel geeft de balanspositie weer van de provincie ultimo 2009 in vergelijking met het voorgaand jaar.

	31.12.2009	31.12.2008	Vershil
	€.000	€.000	€ .000
Eigen vermogen:			
Algemene reserve	51.593	44.640	6.953
Bestemmingsreserves	447.050	497.142	-50.092
Saldo programmarekening	9.474	8.505	969
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	508.117	550.287	-42.170
Voorzieningen	33.607	33.446	161
Langlopende schulden	48.269	75.807	-27.538
Totaal vaste passiva	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	589.993	659.540	-69.547
Af vaste activa:			
Immateriële vaste activa	585	1.414	-829
Materiële vaste activa	27.070	27.850	-780
Financiële vaste activa	469.585	492.987	-23.402
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	497.240	522.251	-25.011
Saldo = financieringsoverschot	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	92.753	137.289	-44.536
Aangewend voor			
Vlottende activa:			
Gronden niet in exploitatie	41.562	26.284	15.278
Uitzettingen < 1 jaar	160.456	235.642	-75.186
Overlopende activa	79.634	55.797	23.837
Liquide middelen	51.841	55.920	-4.079
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	333.493	373.643	-40.150
Af: Vlottende passiva:			
Netto-vlottende schulden<1jr	22.245	20.985	1.260
Overige overlopende passiva	60.244	64.317	-4.073
Voorschotten specifieke uitkeringen	158.250	151.052	7.198
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	240.739	236.354	4.385
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	92.753	137.289	-44.536

3.2 Kasstroomoverzicht

	2009	2008
	€ 000	€ 000
Resultaat boekjaar	9.474	8.505
Afschrijvingen	2.214	3.151
Dotaties voorzieningen	162	9.152
Mutatie vlottende activa (excl.liquide middelen)	36.071	-21.011
Mutatie vlottende passiva	4.385	16.761
	<hr/> 52.306	<hr/> 16.558
Mutaties reserves	-51.644	-126.747
Kasstroom uit operationele activiteiten	<hr/> 662	<hr/> -110.189
(Des)Investerings in vaste activa	22.797	61.639
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<hr/> 22.797	<hr/> 61.639
Langlopende schulden bestuursakkoord	-23.000	69.000
Aflossingen langlopende leningen	-4.538	-907
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<hr/> -27.538	<hr/> 68.093
Mutatie liquide middelen	<hr/> -4.079	<hr/> 19.543
	<hr/> 2009	<hr/> 2008
	€ 000	€ 000
Liquide middelen per 1 januari	55.920	36.377
Mutatie boekjaar	-4.079	19.543
Liquide middelen per 31 december	<hr/> 51.841	<hr/> 55.920

Programma's

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
1	Ruimtelijke ontwikkeling	Dhr. Drs. R.W. Krol

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen, vanuit het uitvoeringsprogramma en vanuit concernprojecten.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Ruimtelijke ontwikkeling

Voorts kennen we de volgende onderwerpen uit het uitvoeringsprogramma:

1. Ruimtelijk Actieprogramma (RAP) streekplan
2. Ruimtelijke verdiepingsslagen NV Ontwikkelingsvisie en voorloper ruimt. structuurvisie Groene Hart
3. Groot Mijdrecht Noord

En tenslotte valt onder dit programma het volgende strategische project:

1. Hart van de Heuvelrug

Wat wilden we bereiken?

De hoofddoelstelling van het programma ruimtelijke ontwikkeling is een levenskrachtige en duurzaam aantrekkelijke provincie te creëren, met afwisseling tussen stad en land. Dit bereiken we door:

- het tegengaan van verrommeling, door nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen scherp af te wegen en een hoge kwalitatieve invulling te stimuleren en zo nodig af te dwingen;
- het intensiveren en herstructureren van bestaand stedelijk gebied binnen de rode contouren;
- het behoud en de ontwikkeling van de vitaliteit en kwaliteit van het landelijke gebied en
- door doorwerking van provinciaal beleid in ruimtelijke plannen van gemeenten en gezamenlijke gebiedsontwikkelingen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Wij hebben onze doelen in 2009 uitgewerkt aan de hand van drie sporen:

Ruimtelijk beleid tot 2015

Het ruimtelijk beleid tot 2015 is vastgelegd in het Streekplan 2005-2015. Het Streekplan biedt de kaders voor het provinciaal ruimtelijk beleid en de kaders waarbinnen gebiedsontwikkeling kan plaatsvinden. Ook in 2009 is voortvarend gewerkt aan de uitvoering van het Streekplan, onder meer via het Ruimtelijk Actieprogramma 2008-2011 (RAP). Het RAP richt zich op nieuwe ruimtelijke uitdagingen door ruimtelijke projecten op te pakken die niet of lastig van de grond komen, projecten die vanwege het multidisciplinaire en/of bovenlokale karakter niet elders geprogrammeerd worden en projecten die bijdragen aan onze inhoudelijke prioriteiten. In 2009 zijn een aantal belangrijke stappen gezet: overeenkomsten gesloten, projectleiders bij gemeenten ingezet, onderzoeken uitgevoerd en bestuurlijke overleggen gevoerd. De meeste projecten liggen goed op schema en boeken (tussentijdse) resultaten. In 2009 is in het kader van het ombuigingsvoorstel op het totaalbudget van het RAP van 8 miljoen, 1.9 miljoen euro bezuinigd. Het uitvoeringsbudget (vooralsnog incidenteel budget) is geslonken van 3,5 mln per jaar in 2005 tot 1,5 mln per jaar in 2009. De hoofddoelstellingen en -ambities van het RAP-programma kunnen ondanks deze bezuiniging, overeind blijven. Op het niveau van projectonderdelen en een aantal activiteiten vindt bijstelling plaats. Zie aanvullend de verantwoording in het projectblad RAP 2008-2011 (uitvoeringsprogramma).

Behalve met het RAP wordt ook via andere trajecten uitvoering en invulling gegeven aan het in het Streekplan vastgelegde ruimtelijke beleid. Bijvoorbeeld via het gebiedsproject Hart van de Heuvelrug. In algemene zin kan geconcludeerd worden dat de uitvoering van het Streekplan op schema ligt.

In 2009 is gestart met de voorbereiding van twee partiële herzieningen van de ruimtelijke structuurvisie: Soesterberg en de Nationale Landschappen. Eind 2009 zijn deze ter inzage gelegd. Daarnaast heeft In 2009 een oriëntatie plaatsgevonden om te komen tot een integrale herziening van de provinciale ruimtelijke structuurvisie. In 2010 zal in dit kader een ruimtelijke kadernota worden opgesteld.

Verder is de Structuurvisie Baggerberging in april 2009 vastgesteld door PS.

Het gebiedsontwikkelingsprogramma Hart van de Heuvelrug richt zich op een ruimtelijke kwaliteitsverbetering van het gebied tussen Amersfoort, Soest en Zeist. Voor de concrete uitvoering van projecten zijn clusterovereenkomsten van belang. In 2009 waren drie clusters in uitvoering, te weten Zeist I (Zorgpilot), Zeist II en Soest I. De clusterovereenkomst Zeist III is in 2009 ondertekend en nu ook in uitvoering. Verder zijn in 2009 in het kader van het programma Hart van de Heuvelrug de volgende resultaten bereikt:

- terinzagelegging van streekplanuitwerking Hart van de Heuvelrug I – 2009
- terinzagelegging bestemmingsplan Apollo-noord (gemeente Soest)
- programma van eisen Huis ter Heide west (gemeente Zeist)
- realisatie van ecoduct Beukbergen
- realisatie sloop Jessurunkamp
- realisatie herinrichting Oude Kamp
- verwerving van enkele percelen en opstallen voor ecoduct Boele Staal, waaronder de verwerving van sauna Soesterberg
- verwerving van diverse percelen van het Ericaterrein
- verwerving van het Harlanterrein
- start verkoop woningen op de zorglocaties Sterrenberg en Dolderse Hille (Abrona resp. Altrecht).

Voor wat betreft de Vliegbasis Soesterberg zijn in 2009 de volgende resultaten bereikt:

- verwerving van vliegbasis Soesterberg.
- vaststelling door de raden van Soest en Zeist en PS van het Ruimtelijk plan Vliegbasis Soesterberg
- terinzagelegging van de structuurvisie Herinrichting vliegbasis Soesterberg en het daarvoor opgestelde planMER.

In 2009 is daarnaast in verschillende andere gebiedsprojecten geparticipeerd, onder meer in A12-zone Oudenrijn-Lunetten, Waterfront/Wijk bij Duurstede, Eiland van Schalkwijk/Houten en Hof van Breukelen. Binnen diverse projecten van gebiedsontwikkeling is ook in 2009 aandacht gegeven aan de planeconomische haalbaarheid. Verder worden gemeenten met betrekking tot de planeconomische haalbaarheid van gemeentelijke initiatieven geadviseerd en zo mogelijk actief ondersteund.

Beoordeling/begeleiding van gemeentelijke ruimtelijke ontwikkelingen

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de rol van de provincie met betrekking tot bestemmingsplannen en aanvragen voor een verklaring van geen bezwaar op grond van artikel 19 uit de oude wet (WRO) ingrijpend gewijzigd. De provincie heeft niet langer tot taak de goedkeuring van bestemmingsplannen en het verlenen van verklaringen van geen bezwaar. In plaats daarvan beoordeelt de provincie bestemmingsplannen en projectbesluiten op strijdigheid met het provinciaal ruimtelijk belang. 2009 is voor ons in dit kader een leerjaar geweest, waarin we onze nieuwe rol hebben verkend.

In 2009 hebben we 16 nog op basis van de WRO vastgestelde bestemmingsplannen ter goedkeuring aangeboden gekregen. Onder de Wro zijn 148 voorontwerpbestemmingsplannen, 190 ontwerp- en vastgestelde bestemmingsplannen en 10 gemeentelijke structuurvisies, binnengekomen. Tegen vier ontwerpbestemmingsplannen en één ontwerp-projectbesluit hebben GS bij de gemeente zienswijzen ingediend; met betrekking tot één vastgesteld bestemmingsplan hebben GS een reactieve aanwijzing uitgedaan en met betrekking tot twee vastgestelde bestemmingsplannen hebben GS beroep ingesteld bij de Raad van State.

In 2009 zijn op basis van de WRO nog 101 artikel 19-aanvragen behandeld. In drie gevallen heeft dat geleid tot het door GS uitgesproken voornemen de gevraagde verklaring van geen bezwaar te weigeren. Het ging daarbij om een deel van de bebouwing op het Hessingterrein in De Bilt, om het bouwplan voor het PGGM-terrein in Zeist en om de "rood voor groen"-ontwikkeling Klein Wolfswinkel in Renswoude.

In 2009 hebben we in het kader van artikel 19 van de WRO één zitting bij de Rechtbank bijgewoond. Het beroep is ongegrond verklaard.

Bij de Raad van State hebben 22 zaken tegen door GS goedgekeurde bestemmingsplannen gediend, 13 beroepen en 9 verzoeken om voorlopige voorziening. Eén verzoek om voorlopige voorziening is toegewezen, de overige verzoeken zijn afgewezen. Van de beroepen zijn er vier geheel ongegrond verklaard, zes deels gegrond en deels ongegrond. In drie gevallen is nog geen uitspraak gedaan.

Bij de Raad van State zijn voorts zes zaken tegen door GS goedgekeurde wijzigings- of uitwerkingsplannen ex artikel 11 van de WRO behandeld. In drie gevallen is het beroep gegrond verklaard en in twee gevallen ongegrond. Eén verzoek om voorlopige voorziening is toegewezen.

Met alle gemeenten heeft ook in 2009 periodiek ambtelijk overleg plaatsgevonden. Ook is door deelname aan werk-, klankbord- en projectgroepen een bijdrage geleverd aan diverse (gemeentelijke)

projecten. Met deze participatie in het voortraject van de planvorming is eveneens geanticipeerd op de nieuwe rol die voor de provincie is weggelegd in de Wro.

In 2009 zijn 20 principeverzoeken (ambtelijk) behandeld. Het ging in vrijwel alle gevallen om voorgenomen ontwikkelingen in het landelijk gebied waarover de gemeenten, voorafgaande aan het opstarten van formele procedures, de opvatting van de provincie wilden weten.

In 2009 is wat digitale bestemmingsplannen betreft vooral ingezet op het beschikbaar krijgen van een digitale, provinciale raadpleegomgeving. Daarbinnen kunnen gemeentelijke ruimtelijke plannen digitaal worden geraadpleegd, beoordeeld en van commentaar voorzien. Vervolgens kan dat commentaar weer digitaal aan de gemeenten beschikbaar worden gesteld.

Nieuwe Wet ruimtelijke ordening en sturing op kwaliteit

De op 1 juli 2008 inwerking getreden nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) voorziet in snellere procedures, het oppakken van verantwoordelijkheden op het juiste niveau (decentraal wat kan, centraal wat moet) en is meer uitvoeringsgericht. Het Streekplan 2005-2015 is na de inwerkingtreding van de Wro, van rechtswege aangemerkt als een structuurvisie. Na de inwerkingtreding van de Wro is met het oog op het "Wro-proof" maken, gekozen voor een beleidsneutrale omzetting van het Streekplan. In dat kader zijn in 2008 de Beleidslijn nieuwe Wro en de Uitvoering Beleidslijn vastgesteld (respectievelijk door PS en GS). In september 2009 is de Provinciale Ruimtelijke Verordening vastgesteld. Voorafgaand daaraan zijn in 2009 zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd voor raadsleden, wethouders, dijkgraven en ambtenaren van gemeenten en waterschappen.

De AMvB Ruimte heeft juli/augustus 2009 als ontwerp ter inzage gelegen. GS hebben van de mogelijkheid gebruik gemaakt om opmerkingen op het ontwerp te maken. Naar verwachting treedt de AMvB Ruimte medio 2010 in werking.

De Wro verplicht om vanaf naar verwachting 1 januari 2010 alle ruimtelijke visies, plannen en gebiedsgerichte besluiten zo op te stellen, dat deze in digitale vorm bruikbaar en uitwisselbaar zijn (wettelijke digitaliseringplicht). Dit betekent een andere manier van werken. De implementatie van dit traject loopt door tot in 2010.

Sturing op ruimtelijke kwaliteit op regionale en lokale schaal heeft als doel een duurzaam aantrekkelijke provincie en een kwalitatieve invulling van overgangen tussen stad en land. Deze sturing vond ook in 2009 weer plaats door onder meer provinciale inbreng in gemeentelijke beleidstrajecten en via de projecten van het RAP 2008-2011. Meer specifiek is per april 2009 een onafhankelijk adviseur/kwartiermaker aangesteld die tot medio 2010 gevraagd en ongevraagd adviseert over de ruimtelijke kwaliteit. Op basis van die ervaringen én van ervaringen bij andere provincies met dergelijke onafhankelijke advisering, zal de kwartiermaker adviseren over een later in te stellen Bureau Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit provincie Utrecht.

Beleid voor de periode ná 2015

In 2009 is door het samenwerkingsverband NV Utrecht verder gewerkt aan de integrale Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030. In het voorjaar 2009 is de Concept-Eindbalans besproken in de achterbannen van de NV-Utrecht partners. Alle achterbannen hebben ingestemd met het concept. PS hebben het concept geaccordeerd op 23 maart 2009. Daarbij is o.a. ingestemd om de Concept-Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030 (Eindbalans) te aanvaarden als kader voor de vervolgvactiteiten van de NV-Utrecht en aan te merken als uitgangspunt voor de op te stellen komende generatie ruimtelijke strategische plannen van de NV-Utrecht partners. Ook het Rijk onderschrijft de hoofdlijnen van de visie. Op basis van deze raadplegingen heeft de NV-Utrecht in 2009 vervolgens de definitieve Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030 (Eindbalans) opgesteld. Deze is in oktober 2009 aangeboden aan de NV-partners, waaronder de provincie.

De ambities van de lange termijnvisie van de NV-Utrecht zijn onder de titel "Duurzaam bouwen in de Noordvleugel Utrecht" ook opgenomen in het programma Randstad Urgent van het Kabinet. Daar zijn ook de projecten over de infrastructurele Pakketstudies ("Draaischijf Nederland"), Groot Mijdrecht Noord en de Ruggengraat voor natuur en recreatie (Natte as) opgenomen. In 2009 is besloten dat het project Groot Mijdrecht Noord het Randstad Urgent programma kon verlaten. Voor het project Duurzaam bouwen zijn in juni 2009 door Minister Cramer en de regiobestuurder van dit project, wethouder Bosch (gemeente Utrecht), de bestuurlijke afspraken uit december 2008, geactualiseerd.

Het Kabinet heeft de wens uitgesproken integrale besluiten te willen nemen over rijksinbreng in projecten in het fysieke-ruimtelijke domein. Om inhoudelijk meer grip te krijgen op "integrale besluitvorming in het fysieke domein" heeft het rijk in overleg met de regio voorgesteld om gebiedsagenda's te maken. De Gebiedsagenda Utrecht is in 2009 tot stand gekomen in samenwerking tussen regio en rijkspartijen. In het BO MIRT van 3 november 2009 is de Gebiedsagenda Utrecht 2009 vastgesteld. Daarnaast zijn in het BO onder meer verstedelijkingafspraken gemaakt en zijn afspraken gemaakt in het kader van de projecten Duurzaam Bouwen, Draaischijf Nederland en de A12-zone. Bij al deze projecten/trajecten hebben wij in 2009 een grote bijdrage geleverd.

Daarnaast hebben in 2009 o.a. in Randstad- en IPO-verband nog diverse andere activiteiten plaatsgevonden die een bovenregionale afstemming vereisen. Dit betreft onder meer het Groene Hart,

Schaalsprong Almere, Metropoolregio Amsterdam, Noordvleugel, Randstad 2040 en de Samenwerkingsagenda Mooi Nederland. Hierin hebben wij actief geparticipeerd. In 2009 is bijvoorbeeld verder gewerkt aan de plannen rond de Schaalsprong Almere. Almere bouwt 60.000 extra woningen om de verstedelijkingsdruk op de noordelijke Randstad te verminderen. Hiervan zijn er 15.000 voor het NV-Utrecht gebied bestemd. In de plannen van Almere past deze opgave. In de RAAM-brief van het Kabinet (6 november 2009) is de schaalsprong van Almere nog eens bevestigd. Tevens zijn op hoofdlijnen besluiten genomen over de infrastructurele ontsluiting. Ook voor het Utrechtse zijn deze van belang. Wij nemen, mede namens de overige NV-Utrecht partners, deel aan het bestuurlijk en ambtelijk overleg over de planvorming rondom de schaalsprong.

Voor de uitwerking en uitvoering van het beleid ten aanzien van het Groene Hart wordt een interprovinciale aanpak gevolgd onder regie van de Stuurgroep Groene Hart. Met het Rijk is eind 2007 afgesproken dat de drie Groene Hart-provincies gezamenlijk, vooruitlopend op de provinciale structuurvisies, een Voorloper Groene Hart (2008-2020) opstellen. Deze Voorloper is in februari 2009 door PS vastgesteld als bouwsteen voor een nieuwe integrale structuurvisie. Hierna is het project van Voorloper naar Doorloper gestart om uitvoering te geven aan de Voorloper. Dit bestaat in het totaal uit negen acties, waaronder implementatie in structuurvisies, kwaliteitsatlas en monitoren wonen en werken. Ten behoeve van de implementatie hebben wij het Ontwerp van de partiële herziening Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie Nationale Landschappen vastgesteld. De kwaliteitsatlas is in het voorjaar van 2009 gelanceerd (website). Het bijbehorende kwaliteitsteam is eind 2009 geïnstalleerd. De monitor wonen en werken voor het gehele Groene Hart in relatie tot migratiesaldo nul is in 2009 uitgevoerd. Deze eerste monitor heeft laten zien dat realisatie en programmering voor het Groene Hart als geheel en voor de provincie Utrecht specifiek op dit moment past binnen migratiesaldo nul.

Indicatoren voor provinciale prestaties			
Naam	Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Wro: aantal zienswijzen	Aantal ingediende zienswijze bij gemeenten geeft het succes aan in het voortraject	PM	5
Stedelijk ruimtebeslag in landelijk gebied zoveel mogelijk beperken	Onderdeel Ruimtelijk Actieprogramma (RAP): percentage van de woningvoorraad (ten opzichte van de totale provinciale woningvoorraad) dat ligt in de stadsgewesten Utrecht en Eemland moet minimaal gelijk blijven (bundeling verstedelijking)	75%	75%
Kwaliteit nationale landschappen, nu en in de toekomst.	Onderdeel Ruimtelijk Actieprogramma (RAP): percentage van het aantal uitvoeringstrategieën dat (in de vijf Nationale Landschappen) is gestart	20%	100%

Toelichting bij de indicatoren

Ad: Kwaliteit nationale landschappen, nu en in de toekomst: er is gekozen om de trajecten, om te komen tot uitvoeringstrategieën voor de vijf Nationale Landschappen, tegelijk te starten.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2008	Primitieve begroting 2009	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten regulier beleid	10.202	2.686	3.526	3.072	454
Lasten uitvoeringsprogr.	46	9.000	3.885	3.348	537
Lasten projecten	3.962	2.539	19.434	18.866	568
Totaal lasten	14.210	14.225	26.845	25.287	1.558
Baten regulier beleid	64	75	0	38	-38
Baten uitvoeringsprogr.	0	0	0	40	-40
Baten projecten	3.386	2.289	19.434	18.866	568
Totaal baten	3.450	2.364	19.434	18.944	490
Centrale Overhead	1.245	1.429	1.455	1.455	0
Resultaat voor bestemming	12.005	13.290	8.866	7.797	1.069
Onttrekking reserves	5.136	9.250	4.840	4.269	571
Storting reserves	5.803	0	453	453	0
Resultaat na bestemming	12.672	4.040	4.479	3.981	498

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
CP RAP Zie voor een nadere toelichting uitvoeringsproject blad RAP 2008-2011	1.300	1.640	-340	
CP Bouwopgave na 2015: verrekening heeft in 2009 plaatsgevonden waar 2010 verwacht was.	-15	84	-99	
Niet gerealiseerde apparaatskosten. In 2009 zijn een aantal medewerkers (deels/volledig) extern gedetacheerd geweest en gedetacheerd geweest bij provinciale projecten. Daarnaast zijn in 2009 een aantal medewerkers langdurig afwezig geweest (ziek, ouderschaps-, buitengewoon-, zorgverlof).	2.683	2.503	180	
Provinciaal ruimtelijk beleid (PARK, inclusief werkbudgeten) De pilot met kwartiermaker Bureau Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit loopt van 1 april 2009 tot 1 juli 2010. Door het latere starten van de pilot zijn in het eerste kwartaal geen kosten gerealiseerd.	150	93	57	
Provinciaal ruimtelijk beleid (onderzoek en advies ruimtelijke verkenningen): Een aantal verwachte werkzaamheden zijn vanwege prioritering naar 2010 doorgeschoven.	44	14	30	
CP Groot Mijdrecht Noord Zie voor nadere toelichting uitvoeringsproject blad Groot Mijdrecht Noord.	2.600	1.624	976	
Hart van de Heuvelrug Zie voor een nadere toelichting projectblad Hart van de Heuvelrug.	19.434	18.866	568	
Balansverschillen		-176	176	
Kleine verschillen	649	639	10	
Totaal lasten	26.845	25.287	1.558	
Baten				
CP Groot Mijdrecht Noord Zie voor nadere toelichting uitvoeringsproject blad Groot Mijdrecht Noord.	0	40	-40	
Hart van de Heuvelrug Zie voor een nadere toelichting projectblad Hart van de	19.434	18.866	568	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Heuvelrug.				
Kleine verschillen	0	38	-38	
Totaal Baten	19.434	18.944	490	
Centrale overhead	1.455	1.455	0	
TOTAAL	8.866	7.798	1.069	

Verloop van de reserves bij dit programma		Bedragen x € 1.000			
Naam reserve	Begroting 2009		Rekening 2009		
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking	
Projecten	164	117	164	117	
Structuurfonds	0	472	0	478	
Coalitieakkoord	0	3.885	0	3.308	
Nog te verrichten activiteiten	289	366	289	366	
Totaal	453	4.840	453	4.269	

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Er zijn geen verschillen bij de stortingen.

Onttrekkingen

Reserve coalitieakkoord

De onttrekking is lager dan verwacht. Dit heeft te maken met de nog te realiseren kosten van Groot Mijdrecht Noord.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
2	Landelijk gebied	Dhr. drs. R.W. Krol

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid door middel van de productgroepen, het uitvoeringsprogramma en de concernprojecten.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Kwaliteitsverbetering natuur en landschap
2. Agrarische zaken en plattelandsontwikkeling
3. Programmering en uitvoering Agenda Vitaal Platteland
4. Vergunningverlening en handhaving landelijk gebied

Voorts kennen we het volgende onderwerp uit het uitvoeringsprogramma:

1. Uitvoering AVP

En tenslotte vallen onder dit programma de volgende strategische projecten:

1. Agenda Vitaal Platteland
2. Nieuwe Hollandse Waterlinie
3. Het Groene Hart
4. Groene Ruggengraat

Wat wilden we bereiken?

De doelstelling van het programma Landelijk Gebied is het bereiken van:

1. Een aantrekkelijk, veelzijdig en vitaal platteland;
2. Een aantrekkelijk Utrechts platteland om te wonen, werken en recreëren;
3. Behoud en versterking van onze mooie natuur en landschappen;
4. Inwoners en bezoekers van Utrecht kunnen hiervan genieten;
5. Een gezonde agrarische sector.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Realisatie nieuwe natuur (Ecologische hoofdstructuur)

Voor de realisatie van nieuwe natuur in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) hebben wij in 2009 voor 322 ha grond verworven (aangekocht) en voor circa 28 ha contracten particulier natuurbeheer afgesloten. In 2009 zagen wij een toename van de grondmobiliteit, waarschijnlijk als gevolg van de wereldwijde daling van de prijzen van landbouwproducten en grondstoffen. In 2009 zijn er minder aanvragen voor particulier natuurbeheer ingediend in vergelijking met de jaren daarvoor. Ook hiervoor geldt als belangrijkste reden de beperkte beschikbaarheid van grond. De realisatie van de EHS (ons doel en tevens rijksdoel, is om 11.230 ha nieuwe natuur gerealiseerd te hebben in 2018) blijft nog steeds achter op onze ambitie.

Om de realisatie van de EHS te versnellen hebben wij een actiever grondbeleid gevoerd. Zo is aan de gebiedscommissies gevraagd grondstrategieplannen te ontwikkelen teneinde de taakstelling te kunnen realiseren. Ook wordt sinds 2009 gebruik gemaakt van een revolverend fonds ter voorfinanciering van onroerend goedaankopen die ingezet kunnen worden als ruilgrond. Een belangrijke stap in de strategie voor de realisatie van de EHS en de Recreatie-om-de-Stad-gebieden is de aanwijzing van Prioritaire Gebieden door uw Staten. Hiermee kunnen in de aangewezen gebieden gronden tegen volledige schadeloosstelling worden gerealiseerd (via aankoop of particulier natuurbeheer) en zo nodig kan het instrument onteigening worden toegepast wanneer realisatie achterwege blijft.

Via verschillende ruimtelijke (gebieds)projecten (zoals Ruimte voor de Lek, convenant Wilnis-Vinkeveen, Hart van de Heuvelrug, Wilnis-Bovenlanden, Marickenland) wordt gewerkt aan de realisatie van de EHS. De versterking van de EHS via robuuste ecologische verbindingzones vindt plaats in projecten zoals de Groene Ruggengraat (zie concernproject nummer 4 elders in deze jaarrekening).

Via verschillende sporen wordt gewerkt aan de kwaliteitsverbetering van natuurgebieden in de EHS. Voorbeelden hiervan zijn de projecten verdrogingsbestrijding (TOP-aanpak), de beheersplannen voor de Natura-2000 gebieden, de omvorming van bos naar heide (heideherstel) en het ammoniakbeleid (tegengaan verzuring en vermisting). In 2009 hebben wij de ecologische kwaliteit onderzocht van een aantal gebieden met particulier natuurbeheer. Hierover zullen wij in 2010 rapporteren.

Ontsnippering

Ecologische verbindingzones

In voorgaande jaren is gebleken dat uitwerking van ecologische verbindingen in concrete inrichtingsbeelden een belangrijke stap is op weg naar realisering. Daarom is in 2009 veel energie ingezet om samen met de gebiedspartners inrichtingsbeelden te maken. Ook zijn er diverse aankopen geweest voor hectares nieuwe natuur in verbindingzones. We hebben in totaal 7,1 ha natuurvriendelijke oever gerealiseerd. Er is een nieuwe brochure gemaakt en de informatie over dit onderwerp op de provinciale website is vernieuwd.

Robuuste ecologische verbindingzone (REVZ) Veluwe Heuvelrug

In opdracht van de provincie en in samenwerking met de SVGV, Waterschap en natuurbeschermingsorganisaties is een concretere uitwerking gemaakt van de REVZ Veluwe Heuvelrug. Dit ecologisch wensbeeld voldoet voor nagenoeg alle 50 gekozen doelsoorten. Dit wensbeeld wordt als bouwsteen meegegeven aan de gebiedspartijen die betrokken zijn bij de verdere uitvoering.

Ecoducten en faunapassages

De provincie werkt nauw samen met Rijkswaterstaat, Prorail en de natuurorganisaties in het Platform Ontsnippering. In dit samenwerkingsverband worden ontsnipperingsprojecten op elkaar afgestemd. De provincie zorgt er binnen gebiedsprojecten voor dat de ontsnipperingsmaatregelen van het rijk de juiste aansluiting krijgen op de omliggende natuurgebieden. Op basis van ecologische monitoring is geconstateerd dat nieuwe kunstwerken al snel na oplevering door veel dieren gebruikt worden.

Tot 2011 zijn vijf ecoducten aan provinciale wegen gepland. Daarvan zijn er tot en met 2009 drie gerealiseerd:

- N225 Plantage Willem III Elst in 2007
- N227 Treeker Wissel voorjaar 2009
- N237 Beukbergen najaar 2009

In 2009 is tevens de dassentunnel onder de N237 bij het landgoed Vollenhove aangelegd. Daarnaast zijn we gestart met de voorbereiding van de ecopassage onder de Biltse Rading en het ecoduct N237 Soesterberg (het Boele Staal ecoduct). Tenslotte zijn er binnen wegenprojecten 6 faunapassages uitgewerkt. Het gaat om 4 projecten bij de N225 (fietspad tussen Elst en Rhenen) en twee projecten bij de N201 tussen Uithoorn en Vinkeveen.

Natura 2000

In de begroting 2009 hebben wij opgenomen dat wij negen beheerplannen in 2009 opstellen voor de Natura 2000 gebieden in de provincie Utrecht. In overleg met de minister is echter afgesproken dat er in 2009 concept-beheerplannen zouden worden ingediend. Voor slechts twee gebieden heeft de provincie een voortrekkersrol. Voor de overige zeven gebieden hebben andere overheden concept-beheerplannen opgesteld. Hierbij zijn wij nauw betrokken.

In 2009 hebben we voor twee Natura-2000 gebieden, conform de met de minister gemaakte afspraken, een concept beheerplan opgesteld. Hiervoor zijn gegevens gebruikt van het provinciale ecologische onderzoek. Een en ander is afgestemd met de aanpak van de verdrogingsbestrijding in de TOP-gebieden. De concept beheerplannen zijn aan minister Verburg van LNV gestuurd. Wij achten de ecologische doelen van het ontwerp aanwijzingsbesluit 'haalbaar en betaalbaar', mits een aanzienlijke vermindering van de ammoniakdepositie kan worden bereikt. Dit vergt een landelijke aanpak.

Programma Beheer

Uw Staten hebben in 2009 het nieuwe subsidiestelsel voor natuur- en landschapsbeheer en een nieuw natuurbeheerplan vastgesteld. In het Natuurbeheerplan staat in welke gebieden gebruik gemaakt kan worden van dit subsidiestelsel. Vanaf 16 november 2009 is voor de eerste maal de mogelijkheid geboden om subsidieaanvragen op basis van dit nieuwe subsidiestelsel in te dienen. In eerste instantie wordt het nieuwe subsidiestelsel alleen voor agrarisch natuurbeheer opengesteld; eind 2010 zal het subsidiestelsel ook voor andere vormen van natuurbeheer worden opengesteld. Verder hebben wij gewerkt aan de uitwerking van het regionale maatwerk, dat de mogelijkheid biedt om het subsidiestelsel ook voor specifieke provinciale natuur- en landschapsdoelen in te zetten.

Landschap

In de provincie bevinden zich vijf Nationale Landschappen. Voor Arkemheen-Eemland en Rivierengebied zijn in 2009 de kernkwaliteiten uitgewerkt in de kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen. Het opstellen van deze kwaliteitsgidsen heeft meer tijd gekost dan was geraamd. Met de opgedane

ervaring worden in 2010 de kwaliteitsgidsen voor de overige Nationale Landschappen opgesteld. Deze vormen de basis voor de wijze waarop wij ons instrumentarium voor ruimtelijke planvorming zullen inzetten om de kwaliteit van de landschappen te versterken..

Ontwikkelen duurzame landbouw

Het programma 'Platteland in ontwikkeling' heeft, tijdens de uitvoering, de verbinding gelegd tussen de beleidsvelden landbouw, milieu, recreatie (agrotourisme) en leefbaarheid. Wij hebben hierbij een actieve rol als ontwikkelaar, regisseur, aanjager en financier. Het initiatief hebben we in eerste instantie zoveel mogelijk bij de ondernemers gelegd. Wij hebben gezorgd voor subsidiemogelijkheden voor projecten die aan onze doelen bijdragen en tijd geïnvesteerd om ideeën om te zetten tot goede projecten.

In 2009 zijn twee projecten vrijwillige kavelruilen gerealiseerd met in totaal 80 ha landbouwstructuurverbetering. In 2009 is de regeling landbouwstructuurverbetering voor de Venen en Waarden opgesteld.

Programmering en uitvoering Agenda Vitaal Platteland

Het hoofddoel van de programmering en uitvoering Agenda Vitaal Platteland is een effectieve realisatie van vastgesteld beleid in het landelijk gebied dat is vastgelegd in één meerjarige agenda voor een vitaal platteland (AVP) voor de periode 2007-2013. Het betreft de thema's op het gebied van natuur, recreatie, landbouw, Nationale Landschappen, vitalisering landelijk gebied, water en milieu. In het AVP-programma 2007-2013 is het collegeprogramma 2007-2011, onderdeel landelijk gebied, integraal opgenomen. Om die reden worden regulier beleid en het uitvoeringsprogramma van dit college niet gescheiden.

De uitvoering in 2009 heeft plaats gevonden op basis van de door ons vastgestelde acht uitvoeringsprogramma's. In totaal is in 2009 voor € 37 mln. + circa 25 mln. (DLG)= circa 62 mln. gerealiseerd. De rapportage over de realisatie van de Agenda Vitaal Platteland vindt plaats in april 2010 voor het onderdeel bestuursovereenkomst naar LNV (MTR) en voor het gehele programma in juni 2010 naar Provinciale Staten.

Vergunningverlening

De vergunningverlening en handhaving op grond van de groene wet- en regelgeving draagt bij aan het behoud van natuur-, landschaps-, cultuurhistorische en archeologische waarden, omdat bij een verzoek om vergunning afgewogen wordt of er geen onaantvaardbare aantasting van deze waarden optreedt en indien nodig wordt de vergunning geweigerd of onder voorwaarden verleend. Door middel van handhaving wordt de naleving van de regels gewaarborgd.

In 2009 zijn 79 vergunnings-/ontheffingsaanvragen (50 Verordening bescherming natuur en landschap, 23 Flora- en faunawet en 6 Natuurbeschermingswet) afgehandeld. Hiervan is 84% binnen de wettelijke termijnen afgehandeld. Verder zijn 124 meldingen (kapmeldingen Boswet) afgehandeld en 35 adviezen aan LNV uitgebracht t.b.v. ontheffingverlening Boswet.

Er zijn in 2009 minder VNL-aanvragen afgehandeld dan de jaren ervoor. Dit komt doordat een groot deel van de VNL-ontheffingverlenings- en -handhavingsactiviteiten bevroren is in verband met het deregulerings- en moderniseringstraject van de VNL.

Handhaving (met inachtneming impact moderniseringstraject VNL)

Flora- en Faunawet: handhaving van: landelijke en provinciale vrijstellingen, verbodsbepalingen inzake bescherming van planten- en diersoorten, jachtvoorschriften en ontheffingen van het verbod om dieren te verjagen of te doden;

Boswet: het opsporen/handhaven van illegale vellingen en handhaving, herplantplicht, compensatieplicht en controles op het al dan niet aanslaan van nieuwe beplanting;

Natuurbeschermingswet: het afgeven van Nb-wetvergunningen, controleren en opsporen van overtredingen in Nb-wetgebieden;

Ontgrondingenwet: het opsporen van illegale ontgrondingen en handhaving vergunningvoorschriften kleine, middelgrote en grote ontgrondingen;

Verordening bescherming Natuur en Landschap (VNL): maandelijks provinciedekkende controlebezoeken niet-objectgebonden reclameborden, (lucht)controles illegaal storten, (ontheffingen inzake) ophogen, opslaan en dempen van wateren (in ieder geval in gebieden met NLCA-waarden), monitoringsbezoeken bij legale woonschepen en lopende trajecten rond illegale woonschepen en recreatievaartuigen.

Woonschepenknelpunten

In het kader van "Uitvoeringsprogramma Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012" is in 2003 het project Knelpunten Woonschepen gestart, met als doel 78 woonschepenknelpunten op te lossen. Over de voortgang wordt jaarlijks apart gerapporteerd aan Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten. Eind 2009 waren er van de 78 knelpunten nog 14 over. Een groot deel hiervan, 9 stuks, ligt op één locatie in de gemeente Houten; in 2009 is gewerkt aan een herinrichtingsplan en de uit te voeren handhaving, zodat de uitvoering zeer waarschijnlijk in 2010 kan plaatsvinden. Het project is niet helemaal volgens

planning uitgevoerd (afronding was half 2009 voorzien), omdat er veel geïnvesteerd moest worden in draagvlak bij de bewoners en door afhankelijkheid van andere overheden. Om het project op een goede manier af te kunnen ronden en alle knelpunten op te kunnen lossen (of tenminste de voorbereidende werkzaamheden daarvoor uit te voeren) wordt het project tot halverwege 2010 verlengd.

Indicatoren voor provinciale prestaties			
Naam	Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Realisatie nieuwe natuur (11.230 ha in 2018)	Aantal ha nieuwe natuur via grondverwerving en particulier natuurbeheer (555 ha per jaar / weergave cumulatief)	6.224	4.450
Landbouwstructuurversterking	Aantal ha met landbouwstructuurversterking (500-100 ha per jaar / weergave cumulatief)	2.500	1.950
Realisatie RODS inrichting (1.175 ha)	Aantal hectare ingericht recreatie gebied in het kader van Recreatie om de Stad (weergave ha cumulatief)	400	233

Toelichting bij de indicatoren

Realisatie nieuwe natuur

De totale taakstelling Ecologische Hoofdstructuur (EHS) voor Utrecht is 11.230 ha in 2018, hetgeen een gemiddelde realisatie inhoudt van 555 ha per jaar. In december 2006 Voor de periode 2007-2013 is afgesproken met het rijk om van de totale taakstelling 1.494 ha te verwerven. Hierop is in 2008 de begroting van 2009 gebaseerd.

In november 2009 heeft het landelijk project Nulmeting op kaart bepaald dat in totaal 4.021 ha was gerealiseerd (inclusief particulier natuurbeheer) bij de startdatum van de Bestuursovereenkomst ILG op 1 januari 2007. Voor particulier beheer zijn geen prestatieafspraken gemaakt. Door de lage grondmobiliteit is de verwerving van nieuwe natuur de laatste jaren achtergebleven bij de afgesproken ambitie. Daarom hebben uw staten in 2009 besloten om prioritaire gebieden aan te wijzen. Met een volledige schadeloosstelling in deze gebieden wordt verwacht dat de grondmobiliteit toeneemt. In 2009 is 404 ha verworven, waarvan een 358 ha ruilgrond, en voor 88 ha is particulier natuurbeheer gerealiseerd. Cumulatief is tot en met 2009 4.450 ha gerealiseerd.

Landbouwstructuurversterking

De wettelijke verkavelingen zijn inmiddels gerealiseerd (landinrichtingen). Er komen in de RAK Kromme Rijn nog enkele kavelruilen ter verbetering van de landbouwstructuur. Een groot deel van de landbouwstructuurversterking is gerealiseerd via vrijwillige kavelruil. De belangstelling bij agrariërs hiervoor blijft echter gering. In 2009 is 80 ha gerealiseerd, en in totaal is tot en met 2009 1.950 ha structuurverbetering van de landbouw gerealiseerd.

December 2009 is landelijk de definitie voor landbouwstructuurversterking gewijzigd. Deze wijziging is nog niet verwerkt in de gegevens, zodat deze niet is gehanteerd in onderliggende jaarrekening 2009.

Realisatie RodS inrichting

De totale taakstelling voor RodS is 1.175 ha. In november 2009 heeft het landelijk project Nulmeting op kaart bepaald dat bij de start van het Bestuursovereenkomst ILG op 1 januari 2007 in totaal 94 ha is ingericht en was nog 283 ha onder handen, totaal 377 ha. Voor de periode 2007-2013 is met het rijk afgesproken om nog 152 ha in te richten. Tot en met 2009 is 233 ha ingericht. In totaal betreft het 202 ha onder handen en 233 ha ingericht.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2008	Primitieve begroting 2009	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten regulier beleid	36.142	69.730	88.512	42.091	46.421
Lasten uitvoeringsprogr.	5.833	13.000	13.000	11.734	1.266
Lasten projecten	0	5.487	1.540	0	1.540
Totaal lasten	41.975	88.217	103.052	53.824	49.228
Baten regulier beleid	20.796	61.959	67.695	21.230	46.465
Baten uitvoeringsprogr.	28	0	0	283	-283
Baten projecten	0	1.121	0	0	0
Totaal baten	20.824	63.080	67.695	21.513	46.182
Centrale Overhead	2.359	2.709	3.614	3.614	0
Resultaat voor bestemming	23.511	27.846	38.971	35.926	3.045
Onttrekking reserves	12.789	17.366	27.925	24.774	3.151
Storting reserves	1.174	681	1.125	1.113	12
Resultaat na bestemming	11.897	11.161	12.171	12.265	-94

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten				
<i>Coalitieprogramma 2007-2011 Landelijk gebied (uitvoeringsprogramma 2009)</i> Voor een toelichting verwijzen wij u naar de toelichting op het uitvoeringsprogramma "Uitvoering AVP".		13.000	11.895	1.105
<i>Aankopen natuurterreinen</i> Bij de technische wijzigingen van de Voorjaarsnota 2009 is besloten om € 4,1 mln. te onttrekken aan de reserve aankoop Natuurterreinen voor de overdracht van De Paltz. De overdracht van landgoed De Paltz naar Het Utrechts Landschap (HUL) stond gepland voor 2009. Na doorlevering zou HUL een subsidieaanvraag indienen bij de provincie voor deze aankoop. Deze subsidie zou gedekt worden uit de reserve aankopen natuurterreinen. De overdracht heeft nog niet plaatsgevonden doordat er beslag is gelegd op grond en opstallen. Zodra het beslag opgeheven wordt, zullen we De Paltz doorleveren.		5.000	893	4.107
<i>Rijksmiddelen ILG</i> Door een aangepast instrumentarium is de verwerving van gronden in 2009 op gang gekomen. Vooral nog hebben we vooral ruilgronden verworven. De rijksmiddelen ILG mogen pas ingezet worden als de verworven gronden doorgeleverd zijn aan de definitieve eindbeheerder en op een juiste locatie liggen (bv. binnen EHS). De ruilgronden worden tot de doorlevering gefinancierd uit provinciale middelen (o.a. het Revolverend Fonds grondaankopen landelijk gebied).		64.476	16.014	48.462
<i>Programmabureau Groene Hart</i> Voor een toelichting verwijzen wij u naar het projectblad Groene Hart.		1.290	2.722	-1.432
<i>Flora en Fauna en Natuurbescherming</i> Door afwezigheid van de projectleider heeft de uitvoering van diverse geplande projecten met betrekking van Flora en Fauna en Natuurbescherming vertraging opgelopen.		2.580	2.503	77
Overige kleine verschillen (dit zijn op het totale programma relatief kleine verschillen).		16.706	19.799	-3.091
Totaal lasten		103.052	53.826	49.228
Baten				

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
<i>Coalitieprogramma 2007-2011 Landelijk gebied (uitvoeringsprogramma 2009)</i> Voor een toelichting verwijzen wij u naar de toelichting op het uitvoeringsprogramma "Uitvoering AVP".	0	283	-283	
<i>Rijksmiddelen ILG</i> Door een aangepast instrumentarium is de verwerving van gronden in 2009 op gang gekomen. Vooral nog hebben we vooral ruilgronden verworven. De rijksmiddelen ILG mogen pas ingezet worden als de verworven gronden doorgeleverd zijn aan de definitieve eindbeheerder en op een juiste locatie liggen (bv. binnen EHS). De ruilgronden worden tot de doorlevering gefinancierd uit provinciale middelen (o.a. het Revolverend Fonds grondaankopen landelijk gebied). Zie ook bij lasten.	64.476	16.014	48.462	
<i>Programmabureau Groene Hart</i> Voor een toelichting verwijzen wij u naar het projectblad Groene Hart.	1.290	2.722	-1.432	
Overige kleine verschillen (dit zijn op het totale programma relatief kleine verschillen).	1.929	2.494	-565	
Totaal Baten	67.695	21.513	46.182	
Centrale overhead	3.614	3.614	0	
TOTAAL	38.971	35.926	3.045	

Verloop van de reserves bij dit programma		Bedragen x € 1.000		
Naam reserve	Begroting 2009		Rekening 2009	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Reserve Projecten	0	336	0	354
Reserve Structuurfonds	0	5.068	0	5.019
Reserve Stimuleringsfonds	0	2.655	0	1.521
Reserve Coalitieakkoord	0	13.000	0	11.612
Risicoreserve	0	100	0	100
Reserve N.T.V.A.	194	162	182	162
Reserve Ecoducten	0	900	0	603
Reserve Aankoop natuurterreinen	681	5.000	681	893
Reserve Reconstructiewet	0	704	0	947
Reserve ILG	0	0	0	3.563
Reserve Westelijke Corridor	250	0	250	0
Totaal	1.125	27.925	1.113	24.774

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Geen bijzonderheden.

Onttrekkingen

Reserve Projecten

De grotere onttrekking betreft project Schoon Schip. Het project verliep uiteindelijk iets sneller dan gepland waardoor de onttrekking in 2009 plaatsvond.

Reserve Structuurfonds

In 2009 is € 4,3 mln. besteed aan het Agenda 2010-project De Schammer, 0,4 mln. voor Fort Vechten en 0,3 mln. voor de Stichtse Lustwarande. Deze middelen zijn gedekt uit de reserve Structuurfonds.

Reserve Stimuleringsfonds

De uitgaven voor het project Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) zijn lager uitgevallen, waardoor ook de onttrekking uit de reserve lager uitviel. Echter, in deze cijfers zijn de verleende meerjarensubsidies niet meegenomen. Deze komen in 2010 tot uitbetaling, en worden gedekt uit de middelen in de reserve Stimuleringsfonds. De beleidsinhoudelijke uitvoering van het project NHW ligt op schema.

Reserve Coalitieakkoord

Een deel van de subsidies die in het uitvoeringsprogramma 2009 zijn beschikt, komen pas in 2010 tot betaling. Bovendien zijn er in de tweede helft 2009 nog diverse projecten ingediend die nog niet zijn beschikt.

Reserve Ecoducten

Voor de uitwerking van de ecopassage N237 Utrechtseweg is € 100.000 beschikbaar gesteld voor 2009. Dit bedrag is gebaseerd op ervaringscijfers bij de ecoducten N227 Treeker Wissel en N225 Plantage Willem III. In 2009 zijn de eerste werkzaamheden verricht voor het opstellen van een ontwerp. Voor verdere uitwerking van het ontwerp dient eerst een besluit genomen te worden over de woningbouw op het Hessingterein. Dit besluitvormingstraject duurt langer dan aanvankelijk voorzien, waardoor de voorbereiding van de ecopassage enkele maanden later zal plaatsvinden.

Reserve Aankopen natuurterreinen

In 2009 is conform begroting € 681.000 gestort in de reserve Aankopen natuurterreinen. De overdracht van landgoed De Paltz naar Het Utrechts Landschap (HUL) stond gepland voor 2009. Na doorlevering zou HUL een subsidieaanvraag indienen bij de provincie voor deze aankoop. Deze subsidie zou gedekt worden uit de reserve aankopen natuurterreinen. De overdracht heeft nog niet plaatsgevonden doordat er beslag is gelegd op grond en opstallen. Zodra het beslag opgeheven wordt, zullen we De Paltz doorleveren.

Reserve Reconstructiewet

De werkelijke uitgaven van 2009 overschrijden de begrote uitgaven. Daardoor is de onttrekking uit de reserve groter dan begroot. De uitgaven betreffen vooral de in 2008 aangegane subsidieverplichtingen die in 2009 tot uitbetaling zijn gekomen. Deze extra uitgaven passen binnen het totale projectbudget (dat beschikbaar is in de reserve Reconstructiewet).

Reserve ILG

Deze reserve dient voor de cofinanciering van de bestuursovereenkomst ILG 2007-2013 tussen provincie en Rijk. De onttrekking uit de reserve is vooral afhankelijk van de daadwerkelijke uitgaven van DLG. Afhankelijk van de daadwerkelijke uitgaven van DLG wordt een bedrag voor cofinanciering aan de reserve onttrokken.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
3	Wonen en stedelijke vernieuwing	Dhr. Drs. R.W. Krol Dhr. Drs. W.M. de Jong

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen, vanuit het uitvoeringsprogramma en vanuit concernprojecten.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Wonen en stedelijke vernieuwing

Voorts kennen we de volgende onderwerpen uit het uitvoeringsprogramma:

1. Provinciale startersregeling
2. Uitvoering Fonds Stedelijk bouwen en wonen
3. Experimentenregeling wonen
4. Woningbouwproductie
5. Collectief Particulier Opdrachtgeverschap

Onder dit programma vallen geen strategische projecten.

Wat wilden we bereiken?

De centrale doelstelling van het programma Wonen en Stedelijke Vernieuwing is het scheppen van voorwaarden voor en het stimuleren en realiseren van:

1. een evenwichtige provinciale woningmarkt;
2. die voldoende kansen biedt voor iedere woonruimtevrager;
3. in een leefbare woonomgeving.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Woningbouwproductie

In 2009 zijn 6.438 woningen gerealiseerd. In 2008 waren dat er 6.482. De effecten van de economische recessie zijn dus nog niet zichtbaar in de woningproductiecijfers. Dat is het gevolg van het 'pijplijneffect', dat wil zeggen de woningen zijn in 2008 in aanbouw genomen en worden dan ongeveer een jaar later opgeleverd.

Het aantal verleende bouwvergunningen in 2009 gaf een forse daling te zien; van 7.500 in 2008 naar 4.897 in 2009. Hier is duidelijk al wel sprake van een effect van de recessie. Het is problematisch gebleken bouwplannen financieel 'rond te krijgen'. De gevolgen voor de woningproductie worden in 2010 en volgende jaren zichtbaar.

Gemeenten hebben door de ontstane woningmarktsituatie in 2009 aanzienlijk meer, dan op grond van de ervaringen van 2008 werd verwacht, een beroep op ondersteuning via het aanjaagteam woningbouw gedaan. Er is extra vraag ontstaan naar provinciale ondersteuning door middel van inzet van deskundigheid om woningbouwplannen 'overeind' te houden. In 2009 is 23 keer een deskundige ingezet via de deskundigenpool, waarmee 49 projecten in 15 gemeenten zijn ondersteund (ca. 4.400 woningen).

In het vervolg op de verdeling van de 1^e tranche van het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen in 2008 (€ 27,5 miljoen) is in 2009 met de verdeling van de 2^e tranche (€ 32,5 miljoen) opnieuw een extra stimulans gegeven aan de binnenstedelijke woningbouw en een kwaliteitsimpuls voor het bestaand stedelijk gebied. Er zijn 113 projectaanvragen ingediend waarvan 54 projecten in 24 gemeenten konden worden gehonoreerd.

In verband met de economische crisis houden wij periodiek rondetafelgesprekken met gemeenten, bouwers, ontwikkelaars, corporaties, het ministerie van VROM en het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid. Dit om van gedachten te wisselen over de inzet van partijen. In 2008 heeft dat geleid tot de vraag vanuit dat overleg of de provincie niet op enigerlei wijze garant zou kunnen staan bij woningbouwprojecten. Dat heeft er toe geleid dat in het kader van de Versnellingsagenda n.a.v. de economische crisis provinciale staten op 21 september 2009 de regeling 'Knelpuntenpot' hebben vastgesteld. De knelpuntenpot biedt een mogelijkheid van garantstelling en rentekorting voor

woningbouwontwikkelingen die als gevolg van de recessie een 'laatste' impuls nodig hebben om daadwerkelijk op korte termijn te kunnen starten. Rond de jaarwisseling 2009/2010 worden de eerste resultaten verwacht.

Om (met name de binnenstedelijke) woningbouw te stimuleren hebben wij in 2009 bestuurlijke regiobijeenkomsten gehouden. Doel was om daarbij met en tussen gemeenten kansen en oplossingsmogelijkheden in beeld te brengen.

Daarnaast hebben wij een Taskforce kantorentransformatie geformeerd bestaande uit enkele vertegenwoordigers van gemeenten, corporaties, ontwikkelaars en bouwers die actief zijn met transformatie van leegstaande kantoren in woningen. Ook daar is het doel om kansen en oplossingsmogelijkheden in beeld te brengen. In 2010 ronden wij die Taskforce af met een bijeenkomst die bedoeld is voor alle gemeenten, corporaties, bouwers en ontwikkelaars.

(Investing) Stedelijke vernieuwing (ISV)

In 2009 is ingezet op de afronding van de ISV-1 periode (2000-2005), de voortgang van de ISV-2 periode (2005-2010) en de voorbereiding van de ISV-3 periode (2010-2015).

De ISV-programmageeenten hebben hun prestaties uit de ISV-1-periode behaald. Bij de ISV-projectgemeenten heeft uitvoering plaatsgevonden van 28 van de in totaal 30 ISV-1-projecten.

In 2009 heeft intensieve screening plaatsgevonden van de te behalen prestaties bij de ISV-programmageeenten en van de projecten bij de ISV-projectgemeenten. Door stimulatie en meedenken van de provincie is er een versnelling in de voortgang geboekt. De ISV-2-programmageeenten hebben nog de mogelijkheid om de nog uitstaande prestaties in 2010 te realiseren. Bij de ISV-2-projectgemeenten zijn van de negen projecten er zes in uitvoering; drie projecten hebben nog de mogelijkheid in 2010 te starten. In 2011 vindt de verantwoording naar VROM plaats over de ISV-2-periode.

In december 2009 is door provinciale staten het beleidskader voor de ISV-3 periode vastgesteld.

Doelgroep starters (Startersleningen)

Het aantal gemeenten dat wordt ondersteund met de provinciale startersleningen bedraagt 16.

Daarvan zagen 4 gemeenten in de mogelijkheid van provinciale ondersteuning aanleiding een regeling startersleningen in het leven te roepen.

In 2009 zijn 140 provinciale startersleningen verstrekt.

Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

Er blijkt toenemende belangstelling voor collectief particulier opdrachtgeverschap. De mogelijkheid van provinciale ondersteuning van initiatieven blijkt stimulerend te werken. In 2009 was € 393.000 beschikbaar voor ondersteuning. Daarvan is ruim € 110.000 toegekend.

Het is dit eerste uitvoeringsjaar lastig gebleken om vanuit de provincie in contact te komen met initiatiefgroepen. De provincie is voor initiatiefgroepen geen 'vanzelfsprekende' relatie.

Toch is inmiddels 1 project in uitvoering en wordt aan 7 initiatiefgroepen ondersteuning aangeboden. Van deze laatste projecten zijn er echter nog veel in de oriëntatie-/initiatieffase. Door 5 gemeenten wordt met ondersteuning van de provincie gewerkt aan de ontwikkeling en uitvoering van CPO-projecten. Ook hier is in 2009 sprake van de oriëntatie-/initiatieffase. In 2010 wordt extra inzet gepleegd om meer CPO-projecten te initiëren. De verwachting is echter dat ondanks de extra inzet die in 2010 wordt gepleegd, niet het totale beschikbare budget op korte termijn kan worden ingezet.

Vernieuwend bouwen en wonen

Door middel van de Tijdelijke stimuleringsregeling vernieuwend bouwen en wonen moeten partijen (bijvoorbeeld gemeenten, corporaties, stichtingen, projectontwikkelaars en bewonersgroepen) gestimuleerd worden om te experimenteren met bouwen en wonen bijvoorbeeld op het terrein van duurzaamheid en/of doelgroepen.

In 2009 is € 300.000 beschikbaar voor initiatieven voor vernieuwend bouwen en wonen. Er zijn 4 aanvragen ingediend waarvan er 3 zijn ondersteund (tot een totaal bedrag van € 229.000).

Woonruimteverdeling

De (aangekondigde) herziening van de Huisvestingswet liet ook in 2009 op zich wachten. Omdat daarnaast gemeenten geen signalen hebben afgegeven over knelpunten in de woonruimteverdeling (voor alle gemeenten geldt dat alleen een provinciale bindingseis mag worden gesteld) was er dan ook geen aanleiding om het provinciaal beleid op dat terrein nu tegen het licht te houden. Niet duidelijk is of en zo ja wanneer de voorgenomen herziening van de Huisvestingswet wel geëffectueerd wordt.

Huisvesting statushouders

'Provinciebreed' hebben de gemeenten die onder provinciaal toezicht vallen bij de realisatie van de taakstelling huisvesting van statushouders tot nu toe 97% van de totale provinciale taakstellingen gerealiseerd. De provincie Utrecht behoort daarmee landelijk gezien tot de best presterende provincies. Enkele gemeenten hebben om meer c.q. intensieve bestuurlijk aandacht gevraagd.

De gemeenten die onder provinciaal toezicht vallen hebben daarnaast in 2009 77% van de regeling Aanvullende taakstelling Generaal Pardon gerealiseerd. Deze regeling is per 31 december 2009 door het Rijk beëindigd omdat alle Generaal Pardonners inmiddels al gehuisvest zijn. Ook hier hebben overigens enkele gemeenten om meer bestuurlijke aandacht gevraagd.

Indicatoren voor provinciale prestaties			
Naam	Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Realisatie woningbouw	Aantal gemeentelijke bouwplannen (en totaal woning-aantal) waarop via het provinciale aanjaagteam woningbouw deskundigen zijn ingezet.	10	49 (ca. 4.400 won.)*
Financiële ondersteuning projecten	Aantal binnenstedelijke projecten dat financieel wordt ondersteund d.m.v. Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen.	10	54**
Doelgroep starters op woningmarkt	Aantal verstrekte provinciale startersleningen via het startersfonds.	100	141

Toelichting bij de indicatoren

* Gemeenten hebben door de ontstane woningmarktsituatie in 2009 aanzienlijk meer dan op grond van de ervaringen van 2008 werd verwacht, een beroep gedaan op ondersteuning door deskundigen via de deskundigenpool van het aanjaagteam woningbouw. Onder andere de vraag naar kortdurende ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van een second opinion door externe deskundigen, is in 2009 toegenomen maar ook efficiëntere en effectiever inzet van een externe procesmanager (i.c. inzet op meerdere projecten tegelijkertijd) binnen een gemeente deed zich vaker voor.

** Bij het opstellen van de Begroting 2009 (en dus de raming van het aantal te ondersteunen projecten) midden 2009 kon nog geen rekening worden gehouden met de mogelijkheid en omvang van een 2^e tranche van het Fonds Stedelijk bouwen en wonen. De besluitvorming daarover heeft plaatsgevonden in november 2009 en de raming is daaraan niet aangepast.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2008	Primitieve begroting 2009	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten regulier beleid	11.280	5.818	10.579	8.474	2.105
Lasten uitvoeringsprogr.	10.516	34.300	32.511	9.473	23.038
Lasten projecten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	21.796	40.118	43.090	17.947	25.143
Baten regulier beleid	7.248	5.064	6.843	6.481	362
Baten uitvoeringsprogr.	60	0	0	450	-450
Baten projecten	0	0	0	0	0
Totaal baten	7.308	5.064	6.843	6.931	-88
Centrale Overhead	433	497	584	584	0
Resultaat voor bestemming	14.921	35.551	36.831	11.600	25.231
Onttrekking reserves	13.659	34.300	36.762	11.508	25.254
Storting reserves	1.057	451	1.751	1.751	0
Resultaat na bestemming	2.319	1.702	1.820	1.843	-23

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Uitvoering Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen: zie voor de toelichting het blad van het uitvoeringsprogramma.	30.618	8.044	22.574	
Woningbouwproductie: zie voor de toelichting het blad van het uitvoeringsprogramma.	1.400	1.202	198	
Collectief particulier partnerschap: zie voor de toelichting het blad van het uitvoeringsprogramma.	393	74	319	
Stimuleringsregeling Vernieuwend Bouwen: zie voor de toelichting het blad van het uitvoeringsprogramma.	300	153	147	
Nieuw wonen Veenendaal: In de prestatieovereenkomst met de gemeente is vastgelegd dat tot uitbetaling wordt overgegaan als uiterlijk 1 november 2010 de geformuleerde prestaties zijn geleverd. Tegen de verwachting in heeft de gemeente deze prestaties nog niet in 2009 kunnen leveren.	1.500	0	1.500	
Stads- en dorpsvernieuwing: Er was sprake van dat de gemeente Oudewater en Houten in 2009 het verzoek om uitbetaling van hun projecten zouden indienen. Door de recessie heeft de gemeente Oudewater vertraging opgelopen. Het verzoek van de gemeente Houten is eind 2009 ingediend, beoordeeld en uitbetaald.	532	159	373	
Besluit locatiegebonden subsidie (BLS) 1: Door de recessie was er een aanzienlijke achterstand in de woningbouw opgelopen. In 2009 heeft Amersfoort een lichte inhaalslag gemaakt. Hierdoor zijn er meer middelen uitgegeven dan verwacht.	0	590	-590	
BLS2: De extra middelen die zijn ontvangen op de rijksuitkering BLS2 zijn toegevoegd aan de overlopende passiva. Zie ook de baten.	2.003	2.215	-212	
Investing Stedelijke Vernieuwing (ISV) 1: Doordat de projecten uit ISV-1 doorlopen in de ISV-2 periode, zijn er meer middelen uitgegeven dan verwacht was.	0	354	-354	
ISV2: Zie de toelichting bij de baten.	4.840	3.299	1.541	
Aanvulling Fonds ISV: Voor de periode ISV 1+2 zijn de geraamde bedragen voor de programmagemeente uitgegeven. Daarnaast is dit jaar ook aan projectgemeenten uitbetaald. Uitbetaling aan projectgemeenten geschied pas na uitvoering. Onbekend was dat de uitvoering hiervan dit jaar afgerond zou zijn.	474	773	-299	
Overige kleine verschillen	1.614	1.668	-54	
Totaal lasten (incl. overhead)	43.674	18.531	25.143	
Baten				
Woningbouwproductie: zie voor de toelichting het blad van het uitvoeringsprogramma.	0	450	-450	
BLS1: De extra lasten met betrekking tot de rijksregeling BLS1 zijn verrekend met de overlopende passiva. Zie ook de lasten.	0	590	-590	
BLS2: Naast de reguliere middelen van de rijksregeling BLS 2 voor 2009 zijn er ook middelen ontvangen voor extra eigenbouw 2008 en 2009.	2.003	2.215	-212	
ISV1: De extra lasten met betrekking tot de rijksregeling ISV1 zijn verrekend met de overlopende passiva. Zie ook de lasten.	0	354	-354	
ISV2: De ramingen voor 2009 zijn te hoog opgenomen. Abusievelijk is het totale subsidiebedrag voor de stedelijke vernieuwing (dus inclusief de bedragen van geluid en bodemsanering) onder dit programma opgenomen in plaats van alleen het subsidiebedrag voor wonen. De ontvangsten voor geluid en bodemsanering zijn opgenomen in programma 4.	4.840	3.299	1.541	
Overige kleine verschillen	0	23	-23	
Totaal Baten	6.843	6.931	-88	
TOTAAL	36.831	11.600	25.231	

Verloop van de reserves bij dit programma		Bedragen x € 1.000		
Naam reserve	Begroting 2009		Rekening 2009	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Structuurfond: - Nieuw wonen Veenendaal		1.500		0
Stimuleringsfonds: - Stedelijke vernieuwing		0		65
Res. Coalitieakkoord: - Startersleningen		400		400
- Collectief Particulier Opdrachtgeverschap		193		74
- Fonds Stedelijk B&W		30.618		8.044
- Voeding knelpunten- pot uit Fonds St.B&W		900		900
- Experimentenrege- ling wonen		300		153
- Woningbouwprod.		<u>1.400</u>		<u>752</u>
Totaal		33.811		10.323
Beheer startersleningen	400	275	400	188
Reserve Collectief Particulier Opdracht- geverschap		200		0
Reserve Stads- en dorpsvernieuwing		532		159
Reserve aanvulling ISV	451	474	451	773
Knelpuntenpot woning- bouwstagnatie	900		900	
Totaal	1.751	36.762	1.751	11.508

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Er zijn geen verschillen bij de stortingen.

Onttrekkingen

Zie voor de diverse afwijkingen de toelichting onder de verschillenanalyse.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
4	Duurzaamheid en Milieu	Dhr. Drs. W.M. de Jong Bodembeleid Dhr. J. Binnekamp

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen, vanuit het uitvoeringsprogramma en vanuit concernprojecten.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Leefbaarheid
2. Duurzaamheid
3. Integrale aanpak
4. Vergunningverlening en handhaving milieu

Voorts kennen we de volgende onderwerpen uit het uitvoeringsprogramma:

1. Duurzaamheid
2. Structureel maken milieutaken
3. Fonds uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven
4. Duurzaamheid energie, energiebesparing en revolving fund KWO
5. Programma Klimaat

En tenslotte valt onder dit programma het volgende strategische project:

1. Klimaat op orde

Wat wilden we bereiken?

De doelstelling van het programma Duurzaamheid en Milieu is het naderbij brengen van een duurzame provincie, door het aanpakken van hardnekkige milieuproblemen en verbetering van de milieukwaliteit. Daarbij horen de volgende beleidsspeerpunten:

1. Duurzaamheid: wij stimuleren duurzaamheid in de provincie;
2. Energie: wij intensiveren energiebesparing en opwekking van duurzame energie;
3. Klimaatverandering: wij werken aan een klimaatbestendige provincie;
4. Leefbaarheid: wij behouden en herstellen de milieukwaliteit in de provincie, voornamelijk wat betreft luchtkwaliteit en geluidhinder.

Naast deze speerpunten zetten we de reguliere, deels wettelijke, milieutaken voort.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Leefbaarheid

Geluidhinder

- Luchtvaartlawaai: In oktober 2009 hebben provinciale staten de Luchtvaartnota provincie Utrecht vastgesteld. Het uitgangspunt van de Nota is om te voorzien in de maatschappelijke behoefte aan luchtvaart, zonder dat dit ten koste gaat van de huidige kwaliteit van de leefomgeving.

- Wegverkeerslawaai: Om de geluidbelasting op provinciale wegen terug te dringen is in 2009 op de N229 ten hoogte van Werkhoven het wegdek voorzien van stil asfalt, waardoor er ter plekke een geluidsreductie van ca 3 dB optreedt. In het kader van de reconstructie van de N 234 is op een bewonersavond voor het eerst een 3-D versie van een geluidsschermbesluiting gepresenteerd, leidend tot meer draagvlak voor de maatregel. Daarnaast heeft de provincie Utrecht de intentieverklaring voor de Campagne "de Nieuwe Band" ondertekend, waarmee we aangeven het gebruik van stille banden te steunen en stimuleren.

- Industrielawaai: Voor industrielawaai heeft de provincie voor 7 gemeenten het zonebeheer bij bedrijventerreinen uitgevoerd, gericht op stabilisatie van de geluidbelasting.

Luchtkwaliteit

Wij hebben samen met het rijk en de Utrechtse gemeenten het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) opgesteld om de luchtkwaliteit te verbeteren. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden. De provinciale maatregelen hiervoor betreffen:

- Harmonisatie verkeerstromen: Er is een internettoepassing in de organisatie geïntroduceerd om bij de planning van verkeersmaatregelen luchtkwaliteiteffecten beter mee te nemen in de afweging.
- Rijden op aardgas: voor vier locaties is subsidie verleend in de vorm van renteloze voorschotten voor aardgasafleverinstallaties. Aardgastankstations in Nieuwegein en Harmelen zijn gerealiseerd. Om bedrijven te overtuigen aardgas in hun wagenpark te installeren hebben PS een subsidieregeling voor aardgasvoertuigen vastgesteld. Inmiddels zijn de eerste voertuigen op aardgas hiermee aangeschaft. Ons eigen wagenpark is vergroend en rijdt grotendeels op groen gas.
- Alternatieve vervoerswijzen: In 2009 heeft dit deelproject zich gericht op het gebruik van de fiets. Het actieplan voorziet in infrastructurele maatregelen en in activiteiten gericht op gedragsverandering. De doelstelling is om circa 10% meer gebruik van de fiets voor woonwerkverkeer te bewerkstelligen. Dit komt ten goede aan de luchtkwaliteit en de bereikbaarheid van de binnensteden en kernen. Er zijn in 2009 drie pilotprojecten gestart, waarbij bedrijven worden ondersteund om hun werknemers te stimuleren om gebruik te maken van de fiets voor woonwerkverkeer.

Bodem en Landbouw

De Bodemvisie is door GS eind 2009 vastgesteld. In de Bodemvisie verwoorden wij onze ambities voor de manier waarop wij wensen dat er met de bodem omgegaan wordt. Hierbij is het uitgangspunt een duurzaam bodemgebruik, dat gebaseerd is op een evenwicht tussen beschermen en benutten van de eigenschappen en kwaliteiten van de ondergrond. In de Bodemvisie beschouwen wij de bodem in de brede zin van het woord. Wij verstaan onder de bodem de ondergrond, zoals gebruikt in de ruimtelijke ordening, dit omvat de grond, het grondwater, de in de bodem aanwezige gassen en de aanwezige gebruiksfuncties. De Bodemvisie zal een bouwsteen zijn voor de nog op te stellen integrale structuurvisie. In maart 2010 zal deze ter besluitvorming aan PS worden voorgelegd.

Voor het stimuleren van gemeenten en waterschappen met betrekking tot het uitvoeren van waterbodemsaneringen hebben wij 1,9 miljoen euro bijgedragen voor het baggeren van de stadgrachten van de gemeente Utrecht. Samen met gemeenten en waterschappen hebben wij in het kader van het besluit bodemkwaliteit gebiedsgericht beleid helpen ontwikkelen voor verantwoord hergebruik van licht verontreinigde grond en baggerspecie.

Dit jaar hebben wij een provinciaal uitvoeringskader voor het convenant bodem opgesteld. Het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Convenant (PUC) Bodem biedt een overzicht van onze activiteiten ten aanzien van bodem en ondergrond voor de periode 2010 t/m 2014. Het betreft de uitwerking van het door het Rijk, het IPO, de VNG en de Unie van Waterschappen op 10 juli 2009 ondertekende convenant "Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties". De rijksoverheid heeft ons een Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB) van € 7,1 mln. toegekend ter uitvoering van het convenant. Het PUC is een groeidocument dat uiteindelijk moet leiden tot een integrale en gebiedsgerichte benadering van de ondergrond zoals verwoord in onze recentelijk vastgestelde Bodemvisie.

Samen met bureau LAMI (Landbouw-Milieu) en Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO) zijn 'pilots' opgezet waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de ontwikkeling van een duurzame land- en tuinbouw. Deze zijn 'pilots' zijn o.a. gericht op een energiezuinige bedrijfsvoering, op gevolgbeperking voor de oppervlaktewaterkwaliteit alsmede op het terugdringen van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in de fruitteelt.

Duurzaamheid

Afwegingskader en Actieplan duurzaamheid

Vanuit het Actieplan Duurzaamheid zijn met het merendeel van de afdelingen en concernprojecten afspraken gemaakt over de manier waarop dit hen gaat ondersteunen bij duurzaam werken. Het Afwegingskader duurzaamheid is zowel intern als extern onder de aandacht gebracht. Bijvoorbeeld via het intranetportaal Duurzaam werken en externe workshops.

Inmiddels zijn 12 interne duurzaam werken-projecten gestart met behulp van de financiering uit het Actieplan. Voorbeelden zijn de verbreding van milieuhandhaving rondom grond- en drinkwater en de restauratie van Paushuizen. Voor externe partijen is het Afwegingskader Duurzaamheid de basis voor het verkrijgen van subsidie. De gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Amersfoort hebben hun eigen Afwegingskader Duurzaamheid gemaakt met gebruikmaking van het model van de Provincie Utrecht. Tijdens de eerste tranche van de externe subsidieregeling zijn in totaal 16 projecten gehonoreerd, waarvan 8 vallende onder Leren voor Duurzame Ontwikkeling. De tweede tranche is in augustus van start gegaan. Dit heeft nog niet geleid tot subsidietoekenning.

Energie

Op 1 april 2009 is het Garantiefonds Energie in werking getreden. Via dit fonds maakt de Provincie het externe partijen beter mogelijk om de financiering van energieprojecten rond te krijgen. Het gaat om investeringen die anders niet van de grond zouden komen. Voor banken zijn energieprojecten vaak te risicovol, omdat de technieken die gebruikt worden relatief onbekend zijn en de terugverdienperiodes lang. Het Garantiefonds bestaat uit twee onderdelen. Voor het eerste onderdeel zijn afspraken met banken gemaakt die de energieprojecten gaan financieren. Via het Garantiefonds kan aan de banken een zekerheid worden gegeven voor gevallen waarin de uitvoerder niet meer aan zijn aflossingsverplichtingen kan voldoen. Het tweede onderdeel van het fonds betreft "geïntegreerde projecten". Dit is gericht op grotere projecten waar meerdere partijen samenwerken en waar meerdere energietechnieken worden gebruikt. De provincie biedt in die gevallen een subsidie die pas tot uitbetaling komt als zich een bepaald risico zich voordoet. Dit kan worden gezien als een soort cashflow garantie. Ook op deze manier kan de provincie een zekerheid bieden waardoor de kans op voortzetting van energieprojecten wordt vergroot.

Vanuit de regeling Duurzaamheid, Energie en Klimaat (DEK) is aan verschillende MKB-bedrijven subsidie verstrekt. Het betreft voornamelijk agrarische bedrijven die een impuls krijgen voor de opwekking van duurzame energie.

De regeling Energiek Utrecht is in oktober 2009 geopend en de publiciteitscampagne is in november 2009 gestart. Particuliere woningeigenaren, verenigingen van eigenaren en MKB'ers met een eigen bedrijfspand kunnen subsidie aanvragen voor het isoleren van het pand. In totaal is € 18,5 mln. beschikbaar voor subsidies. Het aantal aanvragen bleef in 2009 nog achter bij de verwachting. In 2009 zijn 192 aanvragen ingediend, waarvan er 86 zijn toegekend voor een totaalbedrag van € 107.466.

Op het onderwerp duurzame energievoorziening blijken ook op regionale en lokale schaal de ambities hoog. Lokale en regionale duurzame energieopwekking is noodzakelijk om de klimaatdoelstellingen te bereiken. In 2009 is er gestart met een versterking van de adviesrol van de Provincie bij het tot stand brengen van deze vormen van energieopwekking. Samen met de Gemeente Utrecht wordt een nader onderzoek uitgevoerd naar de ontwikkeling van deze adviesrol en naar de bijbehorende organisatiestructuur. Sinds de klimaatop van 1 juli 2009 is de Provincie door circa 15 gemeenten benaderd voor het bieden van ondersteuning.

Climate -Knowledge and Innovation Community (KIC)

Een van de drie prioriteiten uit de Europastrategie is Utrecht op de kaart te zetten als een Europees kenniscentrum voor duurzaamheid, klimaat en innovatie. In 2009 werd daarom alles op alles gezet om te realiseren dat Provincie Utrecht onderdeel zou worden van de zogenaamde Climate-KIC van het European Institute for Innovation and Technology (EIT). Het EIT is opgericht ter versterking van de Europese innovatiekracht. De KIC's zijn een belangrijk instrument voor de realisatie van de doelstellingen van het EIT: zij gaan de grootste uitdagingen op innovatiegebied in Europa aanpakken. In december 2009 werd onze inzending uit vele andere geselecteerd door de Europese Commissie. Climate-KIC stimuleert interacties tussen Europees onderzoek, onderwijs, overheden en businessinnovatie op het gebied van klimaatverandering, met daarbij speciale aandacht voor vier thema's: monitoring van klimaatverandering, overgang naar lage CO₂-uitstoot in steden, watermanagement, en CO₂-vrije productiesystemen. Het doel is om een generatie van klimaatveranderingondernemers te creëren. Het is de eerste keer dat bedrijven en overheden uit verschillende sectoren en wetenschappelijke experts samenwerken in een grootschalig initiatief voor innovatie op het gebied van de klimaatverandering. KICs worden financieel ondersteund door de EU, die tot 2013 beschikt over een budget van meer dan 300 miljoen euro, en door private partners die deelnemen in een KIC. De komende vier jaar kan daardoor ongeveer 750 miljoen euro worden besteed aan een scala van innovatie- en onderwijsprogramma's.

Integrale aanpak

Verschillende milieu effect rapportage (mer) -procedures zijn begeleid en zowel intern als extern is veelvuldig geadviseerd over eventuele m.e.r.-(beoordelings-)plicht. Door deelname in een maandelijks overleg met VROM, de provincies en de grote steden zijn de ontwikkelingen op wetgevingsgebied op de voet gevolgd. Door de m.e.r.-projecten voor de Ring Utrecht en het knooppunt Hoevelaken is er voor gezorgd dat vooral luchtkwaliteit en gezondheid goed zijn meegenomen bij het opstellen van de m.e.r.-rapporten eerste fase.

De Regionale Activiteiten Agenda Milieu (RAAM) leidt tot effectieve samenwerking tussen provincie, gemeenten en milieudiensten, waardoor projecten meer milieuresultaten boeken binnen de thema's leefbaarheid en duurzaamheid. Er zijn een tiental nieuwe RAAM-projecten gestart op gebied van energie, (wind, koude warmte opslag, energiebesparing) en duurzaamheid (o.a. duurzaam inkopen).

De Provinciale milieukwaliteitsprofielen als instrument voor duurzame gebiedsontwikkeling blijken steeds meer aan te slaan bij gemeenten. Bij de herzieningen van gemeentelijke milieubeleidsplannen in

2009 hebben nagenoeg alle gemeenten de profielen in hun beleid verankerd. Om de feitelijke toepassing te stimuleren is een werkprogramma opgesteld om gemeenten te ondersteunen. Door de gemeenten is zowel bestuurlijk als ambtelijk enthousiast gereageerd op dit aanbod. De uitvoering start begin 2010.

Vergunningverlening en handhaving

Wij hebben in 2009 het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening en Handhaving uitgevoerd. De belangrijkste doelstellingen hieruit zijn gehaald. Meer dan 90% van onze vergunningen en ontheffingen is binnen de wettelijke termijn verleend. Uit de jaarlijkse ISO-audit blijkt, dat er conform ons gecertificeerde kwaliteitssysteem is gewerkt. In het kader van onze regierol handhaving zijn 3 audits uitgevoerd (bij één gemeente en twee milieudiensten). Dat is 2 minder dan voorzien in verband met niet noodzakelijke herstelauditbezoeken. In 2010 start de auditcyclus opnieuw. In het kader van de Wet milieubeheer zijn er 104 ontheffingen en vergunningen verleend. Er zijn op basis van het Vuurwerkbesluit in totaal 140 ontbrandingstoestemmingen verleend en meldingen behandeld. Na de zomer is gestart met de klantenquêtes door het team CMU van afdeling Communicatie. De resultaten hiervan worden verwacht in februari 2010. In ons streven om de dienstverlening te optimaliseren en de bestuurlijke en administratieve lasten voor bedrijven te verminderen, is het (naast het halen van termijnen en het enquêteren van bedrijven) belangrijk, dat de Wabo spoedig wordt ingevoerd. Als gevolg van landelijke ontwikkelingen is de Wabo niet per 1 januari 2010 in werking getreden. De invoering van de Wabo is nu voorzien op 1 juli 2010.

Indicatoren voor provinciale prestaties			
Naam	Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Fonds uitplaatsing hinderlijke bedrijven	Aantal uitgeplaatste bedrijven met steun van de provincie Utrecht	-	1
Energie: aardgas	Aantal jaarlijks met provinciale subsidie gerealiseerde aardgas tankstations (realisatie per jaar, streefwaarde cumulatief)	8	2
Milieukwaliteitsprofielen	Jaarlijks aantal keren dat gemeenten worden begeleid bij toepassing van milieukwaliteitsprofielen bij ruimtelijke planontwikkeling	10	5
Uitvoering jaarplan handhaving	% geplande controlebezoeken in jaarplan gerealiseerd	90%	90%
Beperking toezichtslast	% bedrijven dat lagere toezichtlasten ervaart ten opzichte van 2007	3%	p.m.

Toelichting bij de indicatoren

In 2009 zijn twee aardgas tankstations gerealiseerd, in Nieuwegein en in Harmelen. Het aantal is lager dan begroot. Het realiseren van aardgastankstations blijkt complex te zijn en kost meer tijd dan vooraf is ingeschat. De belangrijkste barrières zijn:

- Moedermaatschappijen die geen aardgasvulpunt willen.
- Langdurige vergunning- en bestemmingsplantrajecten.
- Problemen bij aanleggen van de benodigde infrastructuur.

Milieukwaliteitsprofielen

Door een gebrek aan ervaring met de toepassing van de profielen bij concrete planontwikkeling is het aantal duurzaam ontwikkelde plannen achtergebleven bij de prognose. Daarom is eind 2009 een start gemaakt met het opstellen van een werkprogramma, waarmee ondersteuning wordt geboden om ervaring op te doen met de toepassing van het instrument.

Beperking toezichtslast

Het begrote percentage was gerelateerd aan de destijds op moment van schrijven beoogde datum van inwerkingtreding van de Wabo (1-1-2009). De Wabo is nog steeds niet van kracht. Dat maakt het niet mogelijk om een uitspraak te doen over de mate waarin bedrijven in 2009 een vermindering van de toezichtslast hebben ervaren.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2008	Primitieve begroting 2009	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten regulier beleid	20.083	17.396	17.666	16.062	1.604
Lasten uitvoeringsprogr.	980	9.393	12.103	4.184	7.919
Lasten projecten	364	0	3.062	1.943	1.119
Totaal lasten	21.427	26.789	32.831	22.189	10.642
Baten regulier beleid	7.567	5.659	6.449	6.531	-82
Baten uitvoeringsprogr.	3	0	128	275	-147
Baten projecten	0	0	0	94	-94
Totaal baten	7.570	5.659	6.577	6.900	-323
Centrale Overhead	4.372	5.019	4.957	4.957	0
Resultaat voor bestemming	18.229	26.149	31.211	20.245	10.966
Onttrekking reserves	6.088	12.025	19.973	10.089	9.884
Storting reserves	1.790	0	534	505	29
Resultaat na bestemming	13.931	14.124	11.772	10.661	1.111

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Zie blad uitvoeringsprogramma Fonds uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven	2.525	364	2.161	
Zie blad uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.	4.906	1.289	3.617	
Zie blad uitvoeringsprogramma Duurzame energie, energiebesparing en revolving fund KWO.	2.000	567	1.433	
Het aantal aanvragen voor Energiek Utrecht in 2009 is lager dan verwacht. Hierdoor is er een aanzienlijke onderschrijding van het budget. In 2010 wordt bekeken welke maatregelen genomen kunnen worden om de realisatie van de doelstellingen versneld dichterbij te brengen.	1.700	577	1.123	
In 2009 is een nieuw saneringsvariant voor de sanering van de Nedereindse plas voorgelegd. Hierdoor zijn de werkzaamheden uitgesteld tot 2010.	1.600	0	1.600	
Zie projectblad Klimaat op Orde	3.062	1.943	1.119	
In 2009 zijn we gestart met de pilot Innovatie KRW en Energiescans Landbouw. De lasten van deze projecten worden gedragen door bijdragen van derden (zie baten). De middelen die niet besteed zijn in 2009, zijn als overlopende passiva doorgeschoven.	0	288	- 288	
De overschrijding op vergunningverlening wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitvoering van twee wettelijke verplichte projecten op grond van het besluit Bodemkwaliteit en het besluit Beheer autowrakken waarin vergunningen moesten worden geactualiseerd. Hierdoor ligt het totale aantal vergunning dat in 2009 is verleend een derde hoger dan het gemiddeld.	1.879	2.034	-156	
Diverse kleine verschillen.	15.159	15.127	33	
Totaal lasten	32.831	22.189	10.642	
Baten				
Baten				
In 2009 zijn we gestart met de pilot Innovatie KRW en Energiescans Landbouw. Diverse partners hebben hun totale bijdrage al aan de provincie overgemaakt. (zie lasten)	0	288	288	
De SLOK bijdragen 2009-20211 vanuit integratie uitkering Provinciefonds worden volgens planning in 2010 en 2011bested, bij de besluitvorming voor de programmarekening wordt daarom verzocht het overschot 2009 te storten in de	0	130	130	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
projectreserve.				
Zie projectblad Klimaat op Orde.	0	94	94	
Ontgrondingwet De lagere opbrengst wordt voornamelijk veroorzaakt door het lagere aantal aanvragen die zijn binnen gekomen.	168	55	-113	
Diverse kleine verschillen	6.409	6.333	-76	
Totaal Baten	6.577	6.900	323	
Centrale overhead	4.957	4.957	0	
TOTAAL	31.211	20.245	10.966	

Verloop van de reserves bij dit programma					Bedragen x € 1.000	
Naam reserve	Begroting 2009		Rekening 2009		Storting	Onttrekking
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking		
Reserve projecten inzake WABO	534	481	505	481		
Reserve projecten inzake Rijden op Aardgas		101		141		
Reserve Coalitieakk. inzake Duurzaamheid, Klimaat en Energie		14.245		5.820		
Reserve Coalitieakk. inzake continuering Milieutaken		3.025		3.130		
Reserve Coalitieakk. Inzake uitvoeringsdienst		158		155		
Reserve stimuleringsfonds Nedereindse plas		1.600		0		
Reserve stimuleringsfonds		100		100		
Reserve N.T.V.A.		43		43		
Reserve concessieverlening		220		220		
Totaal	534	19.973	505	10.089		

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Geen bijzonderheden.

Onttrekkingen

Reserve projecten inzake Rijden op Aardgas

Er is € 40.000 meer onttrokken dan begroot, dit betreft een kasritme verschil binnen de beschikbare projectreserve.

Reserve Coalitieakkoord inzake Duurzaamheid en Energie

Minder onttrekking dan begroot op:

- Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven € 2,161 mln.
- Actieplan duurzaamheid € 3,617 mln.
- Subsidie duurzame energie € 1,433 mln.

- Klimaat op Orde € 1,213 mln.
€ 8,424 mln.

Reserve Coalitieakkoord inzake uitvoeringsdienst

Een apart product binnen het programma Milieu is het project van de uitvoeringsdiensten. In 2009 is een budget van € 158.000 beschikbaar gesteld. Deze middelen waren voor het gehele project lopend tot 2011. Aangezien de kosten voor de formatie in 2009 al op ongeveer € 100.000 komen. En de overige kosten zoals diverse bijeenkomsten met de gemeentes en dergelijke bijna € 57.000 zijn, is het budget vrijwel op. Er zal dus voor het vervolg van het project opnieuw geld moeten worden aangevraagd.

Reserve Stimuleringsfonds

In 2009 is een nieuw saneringsvariant voor de sanering van de Nedereindse plas voorgelegd. Hierdoor zijn de werkzaamheden uitgesteld tot 2010.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
5	Water	Dhr. J. Binnekamp

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen, vanuit het uitvoeringsprogramma en vanuit concernprojecten.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Waterveiligheid
2. Waterkwantiteit
3. Waterkwaliteit en ecologie
4. Stedelijk waterbeheer en keten
5. Water en ruimte
6. Organisatie van het waterbeheer
7. Vergunningverlening en handhaving water

Voorts kennen we de volgende onderwerpen uit het uitvoeringsprogramma:

1. Europese kaderrichtlijn water
2. Inrichtingsmaatregelen KRW
3. Opstellen nieuwe WHP
4. Ruimte voor de Lek
5. Stedelijk waterbeheer en keten
6. Waterveiligheid
7. Waterketen stimuleringsbudget
8. Wateroverlast en verdrogingsbestrijding

En tenslotte valt onder dit programma het volgende strategische project:

1. Ruimte voor de Lek

Wat wilden we bereiken?

De doelstelling voor het programma Water is een veilig en bewoonbaar land te hebben en in stand te houden. De provincie Utrecht streeft naar gezonde en veerkrachtige watersystemen en een duurzaam gebruik van water voor mens en natuur. De beleidsspeerpunten voor het programma Water, neergelegd in het Uitvoeringsprogramma van het college van Gedeputeerde Staten 2008-2011, zijn als volgt:

1. afdoende bescherming tegen hoog water;
2. afdoende verwerking van regenwater;
3. gezonde en veerkrachtige watersystemen;
4. water wordt op verantwoorde wijze gebruikt;
5. organisatie van het waterbeheer: de waterschappen voeren hun taken binnen de gestelde kaders adequaat uit.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Veiligheid

Dit jaar is de eerste veiligheidstoetsing voor de regionale waterkeringen doorlopen, deze toetsing biedt inzicht in het halen van de normen voor waterveiligheid in 2015. Als gevolg hiervan zijn nieuwe afspraken gemaakt met de waterbeheerders. Op basis hiervan is een nieuw Uitvoeringsbesluit Regionale Waterkeringen West-Nederland vastgesteld door GS.

Het provinciaal toezicht op de toetsing van de primaire waterkeringen door de waterschappen is positief ge-audit door de Inspectie Verkeer en Waterstaat.

Voor de geplande dijkverbetering van de primaire keringen aan de Eem- en Randmeerdijken is het programma van eisen vastgesteld.

In het Nationaal Waterplan, het Provinciaal Waterplan en de waterbeheerplannen van de waterschappen, die het afgelopen jaar zijn vastgesteld, is een stevige inbreng geleverd vanuit waterveiligheid, vooral met betrekking tot de ruimtelijke consequenties van dit onderwerp.

Op gebied van watercalamiteitenbestrijding is intensief samengewerkt met andere betrokken overheden bij het opstellen van hun calamiteitenplannen.

Waterkwantiteit

Bij de verdrogingsbestrijding is op basis van het advies van de Task Force verdrogingsbestrijding gekozen voor het aanpakken van een beperkt aantal gebieden : de 12 TOP-gebieden. Voor het merendeel van deze TOP-gebieden zijn maatregelen opgesteld die vanaf 2010 ten uitvoer gebracht gaan worden.

Voor de Bethunepolder is een succesvolle herstart gemaakt met het inrichtingsplan.

Waterkwaliteit en ecologie

Voor het realiseren van gezonde veerkrachtige watersystemen is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) ingesteld. Voor de provincie Utrecht is deze Europese Richtlijn uitgewerkt in het Provinciaal Waterplan. Met de vaststelling van het Waterplan, Deelplan KRW is de basis gelegd voor de implementatie van de KRW. Vanaf 2010 wordt de uitvoering door de waterbeheerders gestart. Dit jaar zijn over de monitoring van de voortgang van de uitvoering afspraken met waterschappen en gemeenten gemaakt.

Daarnaast zijn de waterplannen van de waterschappen getoetst op consistentie met het provinciale waterplan en de manier waarop deze bijdragen aan de doelstellingen van waterkwaliteit en ecologie.

Stedelijk waterbeheer en waterketen

Binnen de (afval)waterketen is door betere samenwerking tussen gemeenten en waterschappen een grote efficiency winst te behalen. Het afgelopen jaar zijn diverse projecten opgestart die een bijdrage leveren aan een betere samenwerking in de waterketen.

Verder zijn in het gebied van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) vergaande initiatieven ontplooid voor het organisatorisch samenbrengen van de rioleringstaken van een aantal gemeenten met die van het waterschap.

Water en ruimte

Belangrijke ruimtelijke aspecten van het waterbeheer zijn als provinciaal belang vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijk Verordening die PS eind van dit jaar hebben vastgesteld, hiermee is water als ordenend principe juridisch vastgelegd.

De watertoets is toegepast bij de beoordeling van ruimtelijke plannen.

In 2009 is een start gemaakt met een gebiedsgericht proces in het Noorderpark gebied om de waterproblemen die daar spelen in samenhang aan te pakken. Verder zijn bijdragen geleverd aan andere gebiedsprocessen (Groot Mijdrecht Noord, Ruimte voor de Lek).

Organisatie van het waterbeheer

Het Provinciaal Waterplan 2010-2015 is dit jaar door PS vastgesteld. Dit plan stelt de kaders voor de waterbeheersplannen van de waterschappen en vormt de basis voor het toezicht op de waterschappen. Onderdeel van het plan zijn de afspraken die zijn vastgelegd in de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel. Belangrijke doelstelling van het Waterplan is om samen met onze waterpartners te werken aan duurzame en robuuste watersystemen die in staat zijn extremen op te vangen zoals die bijvoorbeeld door klimaatverandering teweeggebracht worden.

Voor de vaarwegen die nog onder provinciaal beheer vallen zijn de regels van de vaarwegverordening 2008 toegepast.

Vergunningverlening en handhaving

Vergunningverlening in het kader van de Grondwaterwet is dit jaar voortgezet conform wettelijke regelgeving en landelijk en provinciaal beleid met als doel om kwalitatief goede vergunningen te verlenen binnen de wettelijke termijnen. Er zijn 48 vergunningen in het kader van de Grondwaterwet verleend. 58 procent van deze besluiten is binnen de wettelijke termijnen genomen. De reden voor het niet tijdig afhandelen van aanvragen is gelegen in de complexiteit van aanvragen, de vele zienswijzen die zijn ingediend, en onduidelijkheid van de initiatiefnemer over het doorgaan van de aangevraagde onttrekking. Er wordt veel energie gestoken in goed overleg met aanvragers en eventuele indieners van zienswijzen met als doel om kwalitatief goede beschikkingen af te geven en bezwaren en beroepen zo veel mogelijk te voorkomen.

In het algemeen hebben wij een adequaat niveau van vergunningverlening en handhaving gerealiseerd. Op 22 december 2009 is de Grondwaterwet overgegaan in de Waterwet. Sindsdien zijn waterschappen verantwoordelijk geworden voor de operationele aspecten van de vergunningverlening en handhaving voor onttrekkingen. Het vormgeven van beleid op dit terrein is bij de provincies gebeven. De provincie heeft voorts toegezien op een veilig en hygiënisch gebruik van plaatsen waar gezwommen wordt ingevolge de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz).

Indicatoren voor provinciale prestaties			
Naam	Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Veiligheid	Normstellende en toetsende rol: percentage regionale waterkeringen dat voldoet aan de veiligheidsnorm	81%	81%
Waterkwantiteit	Stimulerende en regisserende rol: percentage uitgevoerde maatregelen gericht op optimaal herstel van verdroogde natuur in de 12 TOP-gebieden	0%	2%
Stedelijk waterbeheer en waterketen	Stimulerende rol: aantal gemeenten dat wat betreft de waterketen intensief samenwerkt met de waterschappen	10	18

Toelichting bij de indicatoren

Binnen het Platform Water Vallei en Eem werken alle gemeenten (10) intensief samen met Waterschap Vallei en Eem op het gebied van de organisatie van de waterketen. Er wordt onder anderen gewerkt aan het opstellen van een gezamenlijke database.

In het gebied van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden is het samenwerkingsverband WINNET opgericht, waaraan waterschap, provincie en 8 gemeenten deelnemen .

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2008	Primitieve begroting 2009	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten regulier beleid	6.728	5.878	6.192	6.727	-535
Lasten uitvoeringsprogr.	896	3.050	3.561	1.387	2.174
Lasten projecten	0	744	650	609	41
Totaal lasten	7.624	9.672	10.403	8.723	1.680
Baten regulier beleid	1.636	1.421	1.320	1.625	-305
Baten uitvoeringsprogr.	0	0	0	68	-68
Baten projecten	0	744	650	609	41
Totaal baten	1.636	2.165	1.970	2.302	-332
Centrale Overhead	1.477	1.696	1.724	1.724	0
Resultaat voor bestemming	7.465	9.203	10.157	8.145	2.012
Onttrekking reserves	3.093	4.311	4.643	2.888	1.755
Storting reserves	1.508	1.261	1.561	1.416	145
Resultaat na bestemming	5.880	6.153	7.075	6.673	402

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Uitgaven stimuleringsmaatregelen in het kader van Gewenst Grond -en Oppervlakte Regime, deze oude toezeggingen aan HDSR zijn in 2009 uitbetaald.	-	225	-225	
CP Waterveiligheid zie uitvoeringsprogrammablad	360	183	177	
CP Waterketen stimuleringsbudget zie uitvoeringsprogrammablad	2.000	706	1.294	
CP Opstellen nieuw waterplan zie uitvoeringsprogramma	233	111	122	
CP Waterkering ihkv inr.maatregelen KRW Er zijn in 2009 voor € 458.000 subsidieverplichtingen aangegaan. In 2010 vindt de uitbetaling van deze subsidies plaats.	511	35	476	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Administratieve verschillen Voor een aantal activiteiten zoals onder andere het opstellen van het nieuwe waterplan en consignatie Whvbz zijn bijdragen ontvangen als compensatie voor de lasten, zie ook baten.	0	158	-158	
Overige verschillen	7.299	7.304	-6	
Totaal lasten	10.403	8.723	1.680	
Baten				
Door veel meer aanvragen voor grondwateronttrekkingen zijn er ook meer leges ontvangen.	160	244	-84	
Administratieve verschillen Voor een aantal activiteiten zoals onder andere het opstellen van het nieuwe waterplan en consignatie Whvbz zijn bijdragen ontvangen als compensatie voor de lasten, zie ook lasten.	0	158	-158	
Overige verschillen	1.810	1.900	-90	
Totaal Baten	1.970	2.302	-332	
Centrale overhead	1.724	1.724	0	
TOTAAL	10.157	8.145	2.012	

Verloop van de reserves bij dit programma		Bedragen x € 1.000		
Naam reserve	Begroting 2009		Rekening 2009	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer	1.261	1.412	1.116	1.200
Reserve N.T.V.A.	300	370	300	370
Reserve coalitieakkoord				
- CP wateroverlast en verdrogingsbestrijding		90		44
- CP Waterketen		2.000		706
- CP Stedelijk waterbeheer en keten		90		104
- CP Opstellen nieuw WHP		310		119
- CP Europese Kaderrichtlijn Water		200		128
- CP Waterveiligheid		360		183
- Amendement inr. Maatregelen kaderrichtlijn water		-189		35
Totaal	1.561	4.643	1.416	2.888

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer

Het verschil bij de stortingen wordt veroorzaakt door een lagere opbrengst grondwaterheffing 2009. Deze opbrengsten worden gestort in de reserve waarna er een onttrekking plaats vind voor de gerealiseerde kosten in het kader van het grondwaterbeheer.

Onttrekkingen

Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer

De onttrekking reserve exploitatieverschillen grondwaterheffing is ter dekking van de activiteiten in het kader het grondwaterbeheer.

Reserve coalitieakkoord

Voor de verschillen bij de reserve Coalitieakkoord verwijzen wij naar de toelichting over de uitgaven op de Uitvoeringsprogrammabladen.

De begrote negatieve onttrekking bij Amendement inrichtingsmaatregelen kaderrichtlijn water is een gevolg van een administratieve fout. In werkelijkheid is er € 35.000 uitgegeven voor een bijdrage aan gemeente Nieuwegein.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
6	Economische zaken en recreatie	Dhr. J.W.R. van Lunteren

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid door middel van de productgroepen, vanuit het uitvoeringsprogramma en vanuit concernprojecten.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Beleidsontwikkeling en onderzoek
2. Ruimtelijke ontwikkeling
3. Promotie en acquisitie
4. Innovatie
5. Vrije tijd

Voorts kennen we de volgende onderwerpen uit het uitvoeringsprogramma:

1. Bevorderen bundeling vraag breedband infrastructuur
2. Economisch beleidsplan
3. Nieuw innovatiebeleid (incl MKB)
4. Internationale acquisitie (EBP)
5. Evenementenbeleid
6. Versterking zakelijk toerisme
7. Toeristische promotie
8. Voortzetting NORT
9. Creatieve broedplaatsen / Cultuur en economie
10. Programma herstructurering bedrijventerreinen PLUS
11. Stimulering toeristisch-recreatieve locaties
12. Utrecht Kinderuitjespas
13. Beleidsprogramma Vrije Tijd 2009-2012

Onder dit programma vallen geen strategische projecten.

Wat wilden we bereiken?

Centrale doelstelling van het economische beleid is de ontwikkeling van een economie die de Utrechtse bevolking in staat stelt om op duurzame wijze in haar behoeften te voorzien. Dit betekent dat we kiezen voor die activiteiten die passen bij de Utrechtse beroepsbevolking en de (ruimtelijke) kwaliteiten van de provincie. Daarbij willen wij gebruik maken van de kansen voor nieuwe bedrijvigheid en de kracht van de bestaande bedrijvigheid om Utrecht op duurzame wijze uit te bouwen tot een innovatieve Topregio.

Centrale ambitie van het vrijetijdsbeleid is Utrecht als publieksbestemming voor vakanties, dagtochten en zakelijk toerisme (congres- en vergadermarkt) te versterken. Deze ambitie laat zich vertalen in een drietal doelstellingen: versterking van het cultuur- en zakelijk profiel. Versterking van de vitaliteit van de vrijetijdsbranche en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit (met de uitvoering van recreatieprojecten).

Het programma Economische zaken richt zich op de volgende speerpunten:

- Verbetering kwaliteit vestigingsklimaat
- Innovatie
- Internationale acquisitie

Het programma Vrije Tijd richt zich op de volgende speerpunten:

- Marketing en promotie
- Evenementen
- Merklocaties
- Innovatie en monitoring
- Recreatie in landelijk gebied
- Recreatieve routes

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Verbetering kwaliteit vestigingsklimaat

In maart 2009 is het nieuwe programma Herstructurering Plus aan Provinciale Staten gepresenteerd. In dit programma worden lijnen uitgezet voor een vernieuwde aanpak van herstructurering van bestaande bedrijventerreinen. Zo zijn twee pilots in Mijdrecht en Vianen opgestart voor de aanpak van particuliere kavels en opstallen. Deze pilots zijn in december afgerond. Daarnaast is ook de voorbereiding gestart voor de aanpak van verouderde terreinen in o.a. Montfoort en Oudewater.

In november 2009 is een convenant ondertekend tussen het Rijk, de provincie en de VNG over de aanpak van bedrijventerreinen. In het convenant zijn afspraken gemaakt over de planning van nieuwe en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen. Het convenant legt veel nadruk op de samenwerking tussen gemeenten en provincies, waarbij de provincies een belangrijke regierol hebben. In het kader van de uitwerking van het convenant is een onderzoek verricht naar de leegstand op de Utrechtse bedrijventerreinen en naar mogelijke regionale samenwerkingsvormen en een duurzame financiering van de herstructureringsopgaven. Met de gemeenten is het overleg gestart over een regionale aanpak van de bedrijventerreinen. In april 2010 is op basis van de afspraken van het convenant een provinciaal herstructureringsplan ingediend bij het Ministerie van VROM.

In het kader van het programma architectuur op bedrijventerreinen zijn in Veenendaal, Houten en Montfoort pilots gestart om de visuele uitstraling van de terreinen en hun panden te verbeteren. Verder zijn bijdragen geleverd aan projecten zoals Blue Ports, met als doel het multimodaal vervoer te stimuleren.

Innovatie

In 2009 heeft de Taskforce Innovatie Regio Utrecht (TFI) een nieuw businessplan opgesteld en een EFRO aanvraag ingediend ten behoeve van de financiering van TFI. Ook de TFI organisatie is opnieuw ingericht. Per focusgebied is een projectleider aangesteld en een denktank opgericht waarin partijen uit het veld vertegenwoordigd zijn. In oktober 2009 vond de kick off van de nieuwe TFI plaats. In 2009 is de TFI gestart met de uitvoering van de projecten Zorgen voor Morgen, Level Up (gaming) en Sociale Innovatie. Verder heeft de TFI 3 nieuwe projecten ontwikkeld: Service Design, Dutch Indie Games (label voor onafhankelijk uitgegeven games) en Smart Experience Actuator (toepassen van game technologie in de fysieke ruimte).

In het kader van de rijkssubsidieregeling Pieken in de Delta en het Europese subsidieprogramma (EFRO) Kansen voor West zijn 8 innovatieprojecten ontwikkeld met financiële steun van de provincie. Een aantal projecten zijn door de TFI ontwikkeld. Andere projecten zijn bijvoorbeeld het Centrum voor Aarde en Duurzaamheid op de Uithof en Amersfoort Innovatief Sterk. Via het provinciale programma Cultuur en Economie zijn nog eens 8 projecten ondersteund die gericht zijn op ontwikkeling, vernieuwing en professionalisering van de creatieve bedrijvigheid in de provincie. Daarnaast hebben we € 800.000 beschikbaar gesteld voor nieuwe huisvesting en ondersteuning van gaming bedrijven.

In 2009 hebben de Science Park Utrecht partners zich - met succes - ingespannen om het nieuwe Innovation Center van Danone (ca. 450 medewerkers) naar de Uithof te halen. Tevens zijn de voorbereidingen gestart voor de ontwikkeling van een tweede life science bedrijfsverzamelgebouw.

Internationale Acquisitie

Tijdens bezoekprogramma's in Japan en de Verenigde Staten zijn contacten gelegd met gaming bedrijven die hun activiteiten graag naar Europa willen uitbreiden. Vanwege de economische crisis is besloten het actief werven van bedrijven in de IT en zakelijke dienstverlening uit te stellen en meer energie te steken in behoud van bestaande bedrijven. In 2009 zijn ca. 25 bestaande bedrijven bezocht en hebben we een bijeenkomst georganiseerd voor Japanse bedrijven. In 2009 zijn 11 investeringsprojecten met 613 arbeidsplaatsen gerealiseerd, waaronder het nieuwe Innovation Center van Danone. Dit was het grootste R&D investeringsproject dat Nederland ooit heeft binnengehaald.

De geplande handelsmissie naar Guangdong is niet doorgegaan. Vanwege de economische crisis verwachtten we onvoldoende belangstelling bij MKB bedrijven voor een handelsmissie.

Recreatie en toerisme

De positie van de recreatieschappen staat onder druk. Hoewel de uitwerking van het rapport van Boer & Croon daadkrachtig ter hand is genomen en er belangrijke vooruitgang is geboekt, verkeren verschillende recreatieschappen in financieel zwaar weer. De reserves zijn onvoldoende om tegenvallers op te vangen. In het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied wordt een belangrijke fundamenteel discussie gevoerd, over de toekomst van het schap. In 2010 moet deze discussie worden afgerond.

De Adviescommissie Recreatie en Toerisme is geëvalueerd. Daarbij zijn ook talrijke externe betrokken geïnterviewd. Op basis van deze evaluatie is besloten om de activiteiten van de commissie in aangepaste vorm voort te zetten. Het werkveld van de commissie —zowel geografisch als inhoudelijk— wordt verbreed.

Provinciale staten hebben op 20 april 2009 het beleidsprogramma Vrije Tijd 2009-2012 vastgesteld. Hierin zijn zes thema's benoemd die de vrijetijdseconomie in een resultaatgericht stimuleringsprogramma aanjagen, namelijk Marketing/promotie, Evenementen, Merkllocaties, Innovatie/monitoring, Recreatie in landelijk gebied en Recreatieve routes. De hieraan gelieerde projecten zijn in uitvoering gebracht. In het kader van incidentele projectsubsidies (voorheen Subsidie Toeristische Ontwikkeling) zijn 14 projecten succesvol ondersteund. Voor het project Platform Zakelijk Toerisme is samen met vele partners een tijdelijke subsidieverordening opgesteld en zijn 3 projecten in uitvoering gebracht. Rondom het thema Evenementen zijn drie beeldbepalende en tien potentieel beeldbepalende evenementen gesubsidieerd. Als beeldbepalende evenement zijn benoemd: Nederlands Film Festival, Jaarbeurs Marathon en Eneco Wielertour. Het project voor kwaliteitsverbetering van recreatieondernemers NORT (Nederlandse Ondernemers in Recreatie en Toerisme) is geëvalueerd en in het voorjaar van 2010 is samen met andere innovatieprojecten een uitvoeringspakket opgesteld.

De herpositionering van stichting Utrecht Toerisme & Recreatie (UTR) heeft ertoe geleid in 2009 dat in wederzijdse afstemming tussen provincie, stad Utrecht en het bestuur de subsidierelatie zal worden beëindigd. De meerwaarde van UTR voor marktpartners en gemeenten bleek namelijk te ontbreken. De provincie presenteert in het voorjaar van 2010 een andere aanpak, waarbij flexibiliteit en effectiviteit van nationale en internationale toeristische marketing voorop staan. Succesvolle onderdelen zoals de internetportals voor de toeristische en congresmarkt worden hierbij door de provincie Utrecht geborgd.

Indicatoren voor provinciale prestaties			
Naam	Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Aantal acquisitie-bezoeken	Bezoeken aan buitenlandse bedrijven met als doel hen te interesseren voor vestiging of uitbreiding van hun activiteiten in provincie Utrecht	80	94
Herstructurering bedrijventerreinen	Aantal gestarte pilots voor uitvoering van herstructurerings- projecten op verouderde bedrijventerreinen	2	0*
STO-subsidies	Het aantal subsidies in het kader van de Subsidieverordening Toeristische Ontwikkeling (STO) voor bovenlokale toeristische projecten	15	14

Toelichting bij de indicatoren

* Door de afspraken in het convenant vindt overleg plaats met de (samenwerkende) gemeenten over een vernieuwde aanpak van de herstructurering. Daarom zijn geen nieuwe bilaterale afspraken gemaakt over individuele terreinen en geen nieuwe pilots opgestart.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2008	Primitieve begroting 2009	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten regulier beleid	10.260	8.008	9.222	12.510	-3.288
Lasten uitvoeringsprogr.	4.066	8.125	3.378	2.374	1.004
Lasten projecten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	14.326	16.133	12.600	14.884	-2.284
Baten regulier beleid	393	63	61	3.047	-2.986
Baten uitvoeringsprogr.	37	0	0	124	-124
Baten projecten	0	0	0	0	0
Totaal baten	430	63	61	3.171	-3.110
Centrale Overhead	815	936	975	975	0
Resultaat voor bestemming	14.711	17.006	13.514	12.688	826
Onttrekking reserves	9.348	11.452	7.859	7.379	480
Storting reserves	1.895	3.327	3.677	3.677	0
Resultaat na bestemming	7.258	8.881	9.332	8.986	346

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
<i>CP Economisch beleidsplan</i> Het begrote bedrag is gebaseerd op het totaalbedrag van de subsidiebeschikkingen in 2009 in plaats van op de uit te betalen voorschotten. In december 2009 is € 800.000 beschikbaar gesteld voor de Dutch Game Garden, maar nog geen voorschot uitbetaald. De uitvoering verloopt volgens de planning.	1.000	218	782	
<i>CP Programma herstructurering bedrijventerreinen PLUS</i> Door de aanpak van het convenant zijn aanvullende onderzoeken gestart en is extra (tijdelijke) capaciteit ingehuurd.	100	218	-118	
<i>CP Nieuw innovatiebeleid (incl MKB)</i> Het bedrag van € 250.000 was bedoeld als voorfinanciering van de EFRO subsidie. Omdat de TFI nog voldoende geld in kas had is hier geen beroep op gedaan.	250	0	250	
<i>CP Creatieve broedplaatsen / Cultuur en economie</i> Het begrote bedrag is gebaseerd op het totaalbedrag van de subsidiebeschikkingen in 2009 in plaats van op de uit te betalen voorschotten. De uitvoering van de projecten loopt volgens planning.	500	199	301	
<i>Cofinanciering EFRO/Pieken in de Delta</i> Het verschil wordt verklaard doordat in 2009 een hoger bedrag aan voorschotten is uitbetaald dan begroot. Het is echter onmogelijk om van tevoren exact te bepalen hoeveel in een jaar aan voorschotten uitbetaald zal worden. De uitvoering van de projecten verloopt volgens planning.	1.000	1.127	-127	
<i>CP Merklocaties</i> Het jaar 2009 was een opstartjaar voor het thema merklocaties. De belangrijkste verklaring voor de afwijking is dat de post tijdelijke personele capaciteit meer heeft gekost dan was begroot in het apparaatbudget.	180	277	-97	
<i>Stimulering Toeristische ontwikkeling</i> Het gaat hier om een subsidieverordening ter stimulering van incidentele toeristisch-recreatieve projecten. De afwijking heeft te maken met het niet synchroon (kunnen) lopen van enerzijds projectbeschikkingen en anderzijds het daadwerkelijke kasritme van bevoorschotting en afrekening.	366	446	-80	
<i>Tipp-regeling</i> De gemeenten die aan de regeling deelnemen ontvangen via de provincie subsidie van het ministerie EZ (zie ook de baten).	0	2.628	-2.628	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
<i>Overige kleine verschillen</i>	9.204	9.773	-567	
Totaal lasten	12.600	14.886	-2.284	
Baten				
<i>Tipp-regeling</i> De gemeenten die aan de regeling deelnemen ontvangen via de provincie subsidie van het ministerie EZ (zie ook de lasten).	0	2.893	-2.893	
<i>Overige kleine verschillen</i>	61	278	-217	
Totaal Baten	61	3.171	-3.110	
Centrale overhead	975	975	0	
TOTAAL	13.514	12.688	826	

Verloop van de reserves bij dit programma					Bedragen x € 1.000	
Naam reserve	Begroting 2009		Rekening 2009		Storting	Onttrekking
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking		
Coalitieakkoord		3.828				2.750
Structuurfonds		475				425
Stimuleringsfonds		230				230
Cofinancieringsfonds	2.500	1.000	2.500			1.373
Reserve Toeristische ontwikkeling	266	366	266			446
Reserve Economische ontwikkeling	561	1.411	561			1.906
Projectenreserve	350		350			
Nog Te Verrichten Activiteiten		549				549
Totaal	3.677	7.859	3.677			7.379

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Er zijn geen verschillen bij de stortingen.

Onttrekkingen

Reserve Economische ontwikkeling

De onttrekking omvat een tweetal onderdelen:

- Dekking voor de werkelijke uitgaven aan projecten Economische Ontwikkeling € 1.710.000
- Dekking voor betalingen in het kader van de afwikkeling van TIPP-projecten € 196.000

Reserve Toeristische ontwikkeling

De werkelijke uitgaven aan de projecten Toeristisch Ontwikkeling zijn € 446.000, -.

Reserve Cofinancieringsfonds

Deze onttrekking is in verband met de dekking van de werkelijke uitgaven in 2009. Naast deze gerealiseerde subsidies voor diverse projecten in het kader van de regelingen Pieken in de Delta en EFRO is nog voor € 1.849.652 beschikbaar. Ook is in 2009 voor € 1.206.516 aan projecten door GS besloten, hier is het, wat betreft de definitieve vaststelling en de realisatie, wachten op derden.

Reserve Coalitieakkoord

In het jaar 2009 hebben er voor de volgende tien onderdelen van het coalitieakkoord onttrekkingen plaatsgevonden:

- Breedband € 500.000, - (in de NJR voor € 125.000, - gealloceerd)
- Economische Beleidsplan € 192.000, -

- Internationale acquisitie (EBP) € 185.000, -
- Evenementenbeleid € 325.000, -
- Versterking zakelijk toerisme € 122.000, -
- Toeristische promotie € 320.000, -
- Creatieve broedplaatsen / Cultuur en economie € 199.000, -
- Programma herstructurering Bedrijventerreinen PLUS € 218.000
- Stimulering toeristisch-recreatieve locaties € 277.000
- Utrecht Kinderuitjes pas € 74.000
- Beleidsprogramma Vrije Tijd 2009-2012 € 340.000, -

Provinciaal Structuurfonds

Het structuurfonds bevat voor programma 6 uitsluitend het project Wandelen in Utrecht. Hiervoor was in 2009 € 425.000, - benodigd.

Reserve Stimuleringsfonds

Het stimuleringsfonds bestaat in 2009 (voor wat betreft programma 6) nog uit de onderstaande tweetal onderdelen. De volgende onttrekkingen hebben zich in 2009 voorgedaan:

- Innovatie kennisinfrastructuur (TaskForce Innovatie) € 0, -
- Innovatie sciencepark € 230.000, -

Reserve Nog te Verrichten Activiteiten

De onderdelen en de onttrekkingen in de reserve NTVA voor programma 6 betreffen de volgende 4 onderdelen:

- Recreatieve routenetwerken € 131.000, -
- Adviescie Recreatie & Toerisme € 38.000, -
- Project Breedband € 30.000, -
- Project Stimulering lager opgeleiden € 350.000, -

Vanwege de aard van de besteding is in de NJR 2009 gekozen om de overboeking van € 350.000, - voor het Project Stimulering lager opgeleiden in de reserve Projecten te boeken. Het Project Stimulering lager opgeleiden komt in 2010 tot uitvoering.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
7	Mobiliteit	Dhr. J.W.R. van Lunteren Dhr. J. Binnekamp

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen, vanuit het uitvoeringsprogramma en vanuit concernprojecten.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Doelmatige verkeers- en vervoerssystemen
2. Kwaliteit leefomgeving
3. Verkeersveiligheid

Voorts kennen we de volgende onderwerpen uit het uitvoeringsprogramma:

1. Bereikbaarheid binnensteden en transferia
2. Gerichte tariefacties OV
3. Mobiliteitsmanagement
4. Onderzoek realisatie blue ports
5. Pakketstudies
6. Versnelde aanpak knelpunten Hoewelaken, Eemnes en Rijnsweerd
7. Stationsgebied Driebergen-Zeist (openbaar vervoer).

En tenslotte valt onder dit programma het volgende strategische project:

1. Programmabureau Verder / Pakketstudies

Wat wilden we bereiken?

De doelstellingen van het programma Mobiliteit zijn als volgt:

- Het realiseren van een doelmatig verkeer- en vervoerssysteem, om de bereikbaarheid van en in de provincie Utrecht en de Randstad te waarborgen. Dat wil zeggen dat de auto-, openbaar vervoer- en fietsnetwerken in de provincie Utrecht moeten functioneren als één doelmatig verkeer- en vervoerssysteem, dat als zodanig wordt ontwikkeld en (dynamisch) bestuurd. Of een systeem doelmatig is hangt af van de optelsom van capaciteit, kwaliteit en samenhang, afgezet tegen de vraag naar mobiliteit.
- Het verbeteren van de veiligheid van het verkeer- en vervoerssysteem voor gebruikers en omwonenden.
- Het verminderen van de negatieve effecten van verkeer en vervoer op de kwaliteit van de leefomgeving tot een niveau waarbij sprake is van een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving en een vitale natuur, waar geen vitale hulpbronnen uitgeput raken.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Maatregelen die zijn uitgevoerd om mobiliteitsdoelstellingen te realiseren zijn:

1. Doelmatige verkeers- en vervoerssystemen

Auto en fiets

In het Uitvoeringsprogramma 2009-2012 (UMP) is aangegeven wat de provincie Utrecht doet ter uitvoering van het Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht SMPU ten aanzien van provinciale auto- en fietsnetwerken.

Het college spant zich in om de planning van UMP projecten te halen en de gereserveerde middelen hiervoor tijdig in te zetten. Een zorgvuldige financiële planning van UMP projecten blijft aandachtspunt van het college, waarbij vooral de planning van de kasritmes over de jaren voor verbetering vatbaar is. Onder andere door inzet van een nieuw planning systeem (OPX2) wordt een verbetering op dit punt verwacht.

Eens in de 4 jaar wordt een tussentijdse evaluatie van het mobiliteitsbeleid van de provincie uitgevoerd. Hierin wordt nagegaan of de beoogde doelstellingen uit het SMPU voor 2020 nog binnen bereik liggen.

Bereikte effecten van de uitgevoerde projecten worden, in samenhang met de waargenomen mobiliteitsontwikkelingen, afgezet tegen de doelstellingen en de nog resterende middelen voor nog te programmeren c.q. uit te voeren projecten uit het SMPU. De volgende tussentijdse beleidsevaluatie is voorzien in 2011.

Belangrijke afgeronde UMP-projecten in 2009 waren:

- o N229 bij A12 en Cothen
- o N234-N238 kruispunt
- o diverse VRI-ervangingen
- o N201
- o Oostelijke rondweg Veenendaal

Openbaar vervoer

Het jaar 2009 was het eerste jaar waarin de OV-concessie door Connexxion is uitgevoerd. Ook heeft de eerste Randstadspoortrein gereden tussen Breukelen en Utrecht.

Eind 2009 is de riotaxi in Veenweide voor de komende 4 jaar (2010-2014) aanbesteed.

Belangrijke projecten ten behoeve van openbaar vervoer waren in 2009:

- o In 2009 is een begin gemaakt met het plaatsen dynamische haltepanelen op bushaltes. Ook zijn een groot aantal verkeersregelininstallaties (VRI's) aangepast zodat ze "groen" kunnen geven als er bussen langskomen.
- o In 2009 is een start gemaakt met de invoering van de OV-chipkaart, in augustus zijn de kaartlezers in de bussen aangezet. Verdere 'uitrol' van de OV-Chipkaart zal in 2010 plaatsvinden.
- o In 2009 zijn er tariefacties gehouden op een groot aantal buslijnen in de concessie. Reizigers konden op vele plaatsen in de spits met 50% korting reizen.

Vaarwegen

Het is de bedoeling dat het westelijke gedeelte van de Oude Rijn in handen komt van het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. In 2009 is dit nog niet tot stand gekomen.

In 2009 is de nieuwe Vaarwegenverordening provincie Utrecht 2008 in werking getreden. In 2010 zal deze op zijn beurt worden vervangen met de invoering van de Waterwet.

Het beheer van het Merwedekanaal wordt ook in 2009 nog door de provincie Zuid-Holland uitgevoerd.

2. Verkeersveiligheid

Verkeersveilige infrastructuur

In het Uitvoeringsprogramma 2009-2012 (UMP) is aangegeven wat de provincie Utrecht doet ter uitvoering van het SMPU.

In 2009 zijn ondermeer de volgende projecten uitgevoerd ter verbetering van de verkeersveiligheid: N229 Oosteromdijkje en Spengen N401.

Overigens dragen in principe alle projecten bij aan verbetering van de verkeersveiligheid.

Gedragbeïnvloeding en handhaving verkeersregels

Door middel van het werkprogramma van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV)-Utrecht is in 2009 voor alle leeftijdsgroepen een groot aantal educatie- en voorlichtingsprojecten uitgevoerd.

In 2009 hebben we samen met de onderwijsbegeleidingsdienst het programma Jongleren uitgevoerd. In 2009 zijn 51 Utrechts Verkeersveiligheids (UVL)-labels aan scholen uitgereikt (in totaal zijn nu 122 basisscholen voorzien van een UVL-label) en is met 1 gemeente een UVL-convenant afgesloten (ongeveer de helft van de gemeenten is UVL-gemeente).

In het voortgezet onderwijs wordt, samen met VVN en de fietsersbond, verkeerseducatie op scholen verzorgd en is gestart met een pilot weerbaarheid in het verkeer. Voor jonge automobilisten hebben we praktijkdagen georganiseerd en in 2009 is de werving verbeterd door naast de rij scholen ook de verzekeringsmaatschappijen in te schakelen.

In 2009 heeft het ROV-Utrecht wederom een verkeersveiligheidsmonitor gemaakt en samen met de andere wegbeheerders, een aanzet gemaakt voor een regionaal aanvalsplan om de verkeersveiligheid in de provincie Utrecht te verbeteren. De resultaten van deze studie zijn in 2010 bekend.

In 2009 is een belangrijke plaats bij onze publieksvoorlichting ingeruimd voor het thema "rijden onder invloed". Daarnaast is door de politie op afgesproken onveilige locaties op de provinciale wegen gerichte handhavinginspanning gepleegd.

3. Kwaliteit leefomgeving

Vermindering verkeershinder

Ter vermindering van de verkeershinder hebben we de volgende projecten uit het Uitvoeringsprogramma 2009-2012 (UMP) in 2009 uitgevoerd: geluidreducerend asfalt op diverse plaatsen zoals N229, traverse Maarsbergen

Natuurvriendelijke verkeersmaatregelen

Uitvoeringsmaatregelen ter vermindering van de druk op de vitale natuur door het gebruik van provinciale wegen in 2009, is onder andere de plaatsing van dynamische wegverlichting (onder andere op de N415 en N419).

Indicatoren voor provinciale prestaties			
Naam	Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Uitvoering UMP	% realisatie UMP	94%	86%
Concessievoorwaarden OV	Openbaar vervoermaatschappijen voldoen aan alle concessievoorwaarden	100%	89%
Realisatie verkeersveiligheid	Cumulatief % van alle gerealiseerde verkeersveiligheidsprojecten	92%	100%
Realisatie geluidsreducerend asfalt	% van alle geluidreducerende asfaltprojecten die jaarlijks worden gerealiseerd	92%	92%

Toelichting bij de indicatoren

Uitvoering UMP

Deze indicator geeft aan hoeveel procent van de UMP projecten is gerealiseerd. Dit percentage is lager dan begroot omdat een deel van UMP projecten wel in 2009 is gestart, maar niet is afgerond. Vaak komt dit door vertraging als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures en vertraging bij de grondaankopen. Ten opzichte van de bijgestelde begroting naar aanleiding van de najaarsrapportage bedraagt het percentage 86%.

Concessievoorwaarden OV

Deze indicator geeft aan in hoeverre de vervoerder voldoet aan de voorwaarden uit de concessie. Deze voorwaarden bestaan uit eisen zoals die geformuleerd zijn in het bestek, plus wat dat door de vervoerder geoffreerd is. De berekening is als volgt: bepalingen waaraan wordt voldaan worden gezet tegenover bepalingen waaraan niet wordt voldaan. Dat levert een percentage op. We kijken naar de stand van zaken aan het einde van een concessiejaar (half december). In 2009 wordt aan 89% van de concessievoorwaarden voldaan. Er was 100% begroot. In ogenschouw moet worden genomen dat het hier het eerste jaar van een nieuwe concessie betreft (looptijd 2009-2016). Er wordt dus aan nieuwe voorwaarden getoetst. Naar verwachting zal komende jaren het percentage groeien. Het feit dat er per 2009 een nieuwe concessie is ingegaan maakt een historisch vergelijking weinig relevant. Er gelden immers andere voorwaarden waardoor de meetlat een geheel andere is.

Realisatie verkeersveiligheid

Het ROV-Utrecht maakt jaarlijks een werkplan. In dit werkplan staan onderwerpen (projecten) als het ontwikkelen en uitwerken van beleid ten aanzien van gedragsbeïnvloeding, projecten gericht op educatie, voorlichting, handhaving van verkeersregels en gedragsbeïnvloeding, onderverdeeld naar leeftijdsgroep. Alle grote projecten uit het werkplan zijn in 2009 afgerond.

Realisatie geluidsreducerend asfalt

De realisatie van concrete uitvoeringsmaatregelen als geluidsreducerend asfalt wordt meegenomen bij het groot onderhoud van de provinciale wegen. Het uitgangspunt is dat per jaar 92% van het voorgenomen groot onderhoud wegen voorzien wordt van geluidsreducerend asfalt. Indien er bij het groot onderhoud ook andere aspecten worden meegenomen, kan dit "vertragend" werken ten opzichte van de oorspronkelijke planning.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2008	Primitieve begroting 2009	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten regulier beleid	103.351	153.605	107.443	98.392	9.051
Lasten uitvoeringsprogr.	1.864	13.750	8.170	4.560	3.610
Lasten projecten	0	300	500	300	200
Totaal lasten	105.215	167.655	116.113	103.252	12.861
Baten regulier beleid	69.302	104.644	76.811	58.705	18.106
Baten uitvoeringsprogr.	-2	0	-4.479	1.919	-6.398
Baten projecten	0	0	500	300	200
Totaal baten	69.300	104.644	72.832	60.924	11.908
Centrale Overhead	4.052	4.652	5.805	5.805	0
Resultaat voor bestemming	39.967	67.663	49.086	48.134	952
Onttrekking reserves	20.802	41.763	26.353	25.572	781
Storting reserves	18.381	15.048	17.213	16.113	1.100
Resultaat na bestemming	37.546	40.948	39.946	38.675	1.271

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
<i>Regionaal verkeersmanagement,</i> Voor verklaring van het verschil verwijzen wij u naar het uitvoeringsprogramma mobiliteitsmanagement	4.479	1.645	2.834	
<i>Diverse uitvoeringsprojecten UMP (incl.ged.apparaatskosten tlv.reserve)</i> Per saldo zijn de uitgaven van de projecten onder de raming van de najaarsrapportage gebleven. A12 BRAVO aansluiting Woerden, voordelig € 1.655.000 De milieu -effectenrapportage heeft aanzienlijk meer tijd gevegd dan gebruikelijk. De MER - commissie adviseerde een samenhangende beschouwing van alle BRAVO projecten. De RO-procedure kan niet worden gestart zonder MER en daarmee ook niet de onteigeningsprocedure. N204 Aansluiting A12 Woerden, voordelig € 1.225.000 Wegens discussie met Rijkswaterstaat over de werkwijze van het paal/matrasstelsel en de aanvullende onderzoeken en de besluitvorming hierover, is het bestek later aanbesteed en in uitvoering gegaan. Kunst op rotondes, voordelig € 622.000 De bedoeling was om dit bedrag over te hevelen naar de afdeling ECV, waar de uitvoering zou plaatsvinden. Echter door uw beslissing bij het overboekingsvoorstel is het project stopgezet. - Per saldo lagere uitgaven ad € 670.000 bij de overige projecten.	26.676	22.504	4.172	
<i>Diverse uitvoeringprojecten BOR</i> N201 Omleiding Uithoorn, voordelig € 2.136.000 Project wordt vertraagd door moeizame grondverwerving. Waarschijnlijk zal onteigening noodzakelijk worden. Ook was er een fout gemaakt in het bestemmingsplan van de gemeente. Dit moet eerst hersteld worden. Overige projecten, per saldo voordelig € 173.000	8.781	6.472	2.309	
<i>Projecten BDU,</i> De lagere uitgaven waren voornamelijk het gevolg van het niet in rekening gebrachte bedrag van € 2.252.000 voor de A2. De overige projecten gaven per saldo een nadeel van € 548.000	44.183	42.479	1.704	
<i>Programmabureau VERDER</i>	500	300	200	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Voor verklaring van het verschil verwijzen wij u naar het project programmabureau VERDER.				
<i>Verbetering kwaliteit bushaltes,</i> In verband met de kans dat de informatiekasten die in bushokjes geplaatst gaan worden vernield zouden worden bij de jaarwisseling, is in overleg met de leverancier besloten om de bestelling pas in 2010 te doen.	137	0	137	
<i>Op de fiets, fietstunnel A28</i> Uitgaven zijn hoger uitgevallen hoofdzakelijk omdat door uitstel van de werkzaamheden wegens procedureproblemen, een schadeclaim aan de aannemer betaald moest worden.	1.800	2.109	-309	
<i>Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren</i> Te hoog opgenomen verplichtingen in 2008 waarvan de afwikkeling in 2009 heeft plaatsgevonden leverde een voordeel op.	0	-147	147	
<i>Onderzoek realisatie blue ports</i> Voor verklaring van het verschil verwijzen wij u naar het uitvoeringsprogramma onderzoek realisatie blue ports	241	145	96	
<i>Bereikbaarheid binnensteden en transferia</i> Voor verklaring van het verschil verwijzen wij u naar het uitvoeringsprogramma bereikbaarheid binnensteden en transferia	400	300	100	
<i>Pakketstudies</i> Voor verklaring van het verschil verwijzen wij u naar het uitvoeringsprogramma pakketstudies	1.000	661	339	
<i>Gerichte tariefacties OV</i> Voor verklaring van het verschil verwijzen wij u naar het uitvoeringsprogramma gerichte tariefacties OV	2.050	1.810	240	
<i>Projectbureau GOVERA</i> Ten opzichte van de raming zijn er verschillende deelprojecten, onder andere project vraag naar goederenvervoer Randstad en het project Randstedelijke binnenhavenvisie goedkoper uitgevallen. Deze zijn komen te vervallen c.q. doorgeschoven naar 2010.	662	511	151	
<i>Dagelijks onderhoud verkeersregelingsinstallaties</i> Betreft grotendeels eenmalige meevaller doordat nog niet alle facturen betaald zijn voor de communicatiekosten over 2009. De kosten van het energieverbruik zijn wel lager uitgevallen door het gebruik van LED verlichting.	638	541	97	
<i>Schade afwikkelingen wegen</i> Het schadebedrag over de jaren 2007 /2009 bedroeg € 443.000. Bij de najaarsrapportage werd de begroting te hoog bijgesteld. Zie ook bij de baten.	600	433	167	
<i>Overige verschillen</i>	23.966	23.489	477	
Totaal lasten	116.113	103.252	12.861	
Baten				
<i>Regionaal verkeersmanagement,</i> Voor verklaring van het verschil verwijzen wij u naar het uitvoeringsprogramma mobiliteitsmanagement	4.479	1.911	2.568	
<i>Diverse uitvoeringsprojecten UMP</i> A12 BRAVO aansluiting Woerden, nadelig € 1.600.000 De uitgaven van dit project zijn veel lager geweest dan de raming(zie verklaring bij de lasten). Hierdoor is de bijdrage uit het regionaal mobiliteitsfonds ook lager uitgevallen. N228 Reconstructie bebouwde kom Oudewater, nadelig € 1.209.000 De geraamde afrekeningen met de gemeente en de BDU worden in 2010 gemaakt omdat project nog niet opgeleverd is. N233 Aansluiting oostelijke rondweg Veenendaal, nadelig € 738.000	9.873	5.196	4.677	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
De eindafrekening met Rijkswaterstaat kon nog niet worden gemaakt omdat nog niet alle werkzaamheden, zoals beplanting en aanleg van een VRI, waren afgerond. Overige nadelen bij projecten ad € 1.130.000 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat geraamde bijdragen uit de BDU nog niet gerealiseerd zijn, omdat projecten nog niet helemaal afgerond zijn.				
<i>Diverse uitvoeringsprojecten BOR</i> Door de lagere uitgaven (zie toelichting onder lasten) bij de diverse projecten, wordt er ook minder ontvangen uit het regionaal mobiliteitsfonds.	8.781	6.472	2.309	
<i>Projecten BDU</i> Zie verklaring bij de lasten. Omdat de uitgaven lager waren, is de onttrekking aan de voorziening ook lager.	44.183	42.479	1.704	
<i>Programmabureau VERDER</i> Voor verklaring van het verschil verwijzen wij u naar het project programmabureau VERDER.	500	300	200	
<i>Op de Fiets, fietstunnel A28</i> De geraamde bijdrage voor de fietstunnel A28 wordt voor een deel in 2010 ontvangen, omdat project dan afgerond wordt.	1.646	1.036	610	
<i>Projectbureau GOVERA</i> Omdat de uitgaven lager waren dan de raming en deze gedeclareerd worden bij de deelnemers, zijn de baten ook lager.	662	511	151	
<i>Onderhoud contract Vialis</i> Wegens het niet goed functioneren van de geleverde apparatuur werd in 2009 een malus opgelegd. Dit was niet begroot.	0	102	-102	
<i>Huren en pachten</i> Hogere opbrengst voornamelijk door het hogere (huur) tarief per 1000 liters verkochte motorbrandstof bij de verkooppunten.	331	445	-114	
<i>Schadeafwikkeling wegen</i> Zie verklaring bij de lasten.	600	428	172	
<i>Frictiekosten samenvoegen kantons</i> In 2009 is de reorganisatie van de kantons afgerond. Van het beschikbare budget van € 500.000 is € 241.000 uitgegeven. Vooral de geraamde kosten voor afkoopsommen en outplacement zijn lager uitgevallen, omdat de meeste medewerkers binnen de organisatie herplaatst konden worden.	0	259	-259	
<i>Overige verschillen</i>	1.777	1.785	-8	
Totaal Baten	72.832	60.924	11.908	
Centrale overhead	5.805	5.805	0	
TOTAAL	49.086	48.134	952	

Verloop van de reserves bij dit programma		Bedragen x € 1.000			
Naam reserve	Begroting 2009		Rekening 2009		
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking	
Grote wegenwerken	15.048	16.803	15.048	17.309	
Projecten	2.165	1.386	799	811	
Rente en afschrijving	0	199	0	199	
Coalitieakkoord	0	3.691	266	2.908	
Risicoreserve	0	0	0	208	
Structuurfonds	0	4.137	0	4.137	
Stimulering OV	0	137	0	0	
Totaal	17.213	26.353	16.113	25.572	

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Projecten

Stationsgebied Driebergen – Zeist.

Storting € 250.000 conform begroting gerealiseerd.

Vervanging KAR - DRIS.

Geraamde storting € 175.000, gerealiseerd € 0, omdat er per saldo € 811.000 onttrokken is. Zie toelichting bij onttrekkingen.

Op de fiets

Geraamde storting € 1.340.000, werkelijke storting € 549.000. Vooral de ontvangsten (zie toelichting bij de baten) zijn lager geweest dan verwacht waardoor er minder in projectreserve gestort kon worden.

OV - Chipkaart.

Geraamde storting ad € 400.000 is niet gedaan, omdat ook de geraamde onttrekking ad € 400.000 niet heeft plaatsgevonden.

Coalitieakkoord

Storting ad € 266.000 betrof de uitgaven 2008 bij mobiliteitsmanagement. Deze uitgaven konden met terugwerkende kracht bij het bereikbaarheidsfonds regio Utrecht gedeclareerd worden.

Onttrekkingen

Grote wegenwerken

Per saldo, lasten minus baten, is er meer onttrokken aan de reserve. Zie toelichting onder de lasten en de baten bij de verschillenanalyse.

Projecten

Vervanging KAR – DRIS.

Verwachte onttrekking € 986.000, werkelijke onttrekking € 811.000. Zie toelichting onder stortingen projecten.

OV – Chipkaart.

Verwachte onttrekking € 400.000, gerealiseerde onttrekking € 0. Zie toelichting onder stortingen projecten.

Coalitieakkoord

Betreft de onttrekkingen voor:	Geraamd	Werkelijk
Bereikbaarheid binnensteden en transferia	€ 400.000	€ 300.000
Pakketstudies	€ 1.000.000	€ 661.000
Gerichte tariefacties OV	€ 2.050.000	€ 1.810.000
Onderzoek realisatie blue ports	€ 241.000	€ 138.000

Voor toelichting van de onttrekkingen verwijzen wij u naar de uitvoeringsprogramma's.

Risico

Onttrekking betrof de uitgaven bij het project Op de Fiets, fietstunnel A28, wegens schadeclaim aannemer en lagere rijksbijdrage.

Stimulering OV

Geraamde onttrekking ad € 137.000 niet gerealiseerd. Zie hiervoor toelichting onder de lasten.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
8	Samenleving, cultuur en sport	Mw. A.H. Raven BA

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen, vanuit het uitvoeringsprogramma en vanuit concernprojecten.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Cultuurparticipatie
2. Erfgoed
3. Kunsten
4. Media en bibliotheken
5. Sport

Voorts kennen we de volgende onderwerpen uit het uitvoeringsprogramma:

1. Cultuurprogramma 2009-2012 (incl. Podiumkunst)
2. Basisvoorziening infrastructuur cultuur
3. Realisatie cultuurhuizen nieuwe stijl
4. Extra subsidiebudget podiumkunst
5. Subsidiering interculturele festivals
6. Programma "Utrechtse Schatkamer"
7. Gratis rondje musea
8. Digitaliseren kadastrale Atlas
9. Sport
10. Uitbreiding/herinrichting Museum Spakenburg
11. Voorbereidingskosten cultuurprogramma

En tenslotte valt onder dit programma het volgende strategische project:

1. Vrede van Utrecht

Wat wilden we bereiken?

Onder dit programma vallen de beleidsterreinen cultuur, samenleving en sport. Voor deze drie terreinen zijn de doelstellingen als volgt:

In de cultuurnota *Cultuur is kracht* is het provinciale beleid op het gebied van cultuur voor de periode 2009-2012 vastgelegd. De hoofddoelen van het cultuurbeleid in deze periode zoals in de cultuurnota geformuleerd zijn:

- inzetten van cultuur als schakel in de samenleving;
- behoud en ontwikkeling van het cultureel erfgoed;
- stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit;
- ondersteunen van artistieke productie en vernieuwing.

Bovenstaande doelen betreft dus ook een kleine aanpassing op de doelen zoals geformuleerd in de begroting 2009, hier is de vastgestelde cultuurnota leidend.

Binnen het beleidsterrein *Samenleving* is de ingezette lijn op het thema Leefbaarheid kleine kernen gecontinueerd en is aandacht voor het thema vrijwilligers. Zie hiervoor programma 9: Jeugd, onderwijs en zorg.

Sport is van grote maatschappelijke waarde. De provincie wil een belangrijke bijdrage leveren aan de noodzakelijke verbetering van de sportinfrastructuur.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In het eerste uitvoeringsjaar van de cultuurnota *Cultuur is Kracht 2009-2012* hebben we ons beleid op vele terreinen bestendigd en nieuwe ontwikkelingen in gang gezet. Het was bijvoorbeeld het eerste jaar van het cultuurconvenant Midden-Nederland, dat we hebben afgesloten met de minister van OCW. De meerjarige subsidiëring van professionele podiumkunstinstanties samen met het rijk en de gemeente Utrecht staat daarin centraal.

Cultuurparticipatie

Via Zimihc (amateurkunst) Kunst Centraal en Landschap Erfgoed Utrecht (cultuureducatie) en het programma cultuurparticipatie hebben wij gestimuleerd dat zo veel mogelijk inwoners deelnemen aan cultuur, als bezoeker of als maker. Zo hebben de instellingen culturele activiteiten aangeboden aan Utrechtse leerlingen en worden er steeds meer lokale netwerken opgezet. Het programma cultuurparticipatie is gestart in 2009 en eindigt in 2012. Wij hebben dit jaar concrete afspraken gemaakt met het rijk, via het fonds Cultuurparticipatie, op basis waarvan de rijksbijdrage beschikbaar gesteld is.

Kunsten

Naast de ondersteuning van 30 culturele instellingen op het gebied van podiumkunsten via het cultuurconvenant, hebben wij het Centrum Beeldende Kunst en Kunstuitleen Utrecht ondersteund. Naast de basisfuncties zoals informatievoorziening en collectiebeheer zijn hiervoor circa 25 publieksactiviteiten in de stad en regio Utrecht uitgevoerd. Vanuit de regeling Multi- en interculturele festivals hebben we in 2009 vier festivals ondersteund.

Een gezonde culturele sector heeft een positief effect op het woon- en werkklimaat en is daarmee van aantoonbare economische betekenis voor de provincie Utrecht.

Erfgoed

Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS)

De CHS is het samenhangend stelsel van erfgoedstructuren van provinciaal belang. De CHS is verankerd in de provinciale structuurvisie en in de cultuurnota 2009-2012. Wij zetten expertise en middelen in om cultuurhistorie te beschermen en te ontwikkelen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de Grebbelinie, de Limes, de Utrechtse Heuvelrug en het Groene Hart. In 2009 verscheen bijvoorbeeld 'Heel de Heuvelrug: Cultuurhistorische visie'. Tevens hebben we in het bijzonder aandacht besteed aan de door de provincie aangekochte voormalige luchtmachtbasis Soesterberg. Met de geheel herziene uitgave van *Geheim Landschap* werd de inzet van cultuurhistorie in het ontwikkelingsplan gemarkeerd. Door middel van educatieve projecten, publicaties, visualisatieprojecten en de digitale cultuurhistorische atlas en maken we ten slotte cultuurhistorie toegankelijk voor een breed publiek. In 2009 zijn in het kader van de CHS 33 verschillende projecten ondersteund.

Monumenten en archeologie

Uit het Fonds Erfgoedparels zijn drie grootschalige restauratieprojecten van religieus en industrieel erfgoed gesubsidieerd: de St. Victorkerk in Benschop, de St. Josephkerk in Zeist en Villa Jongerius in Utrecht. Dankzij een voorlopige provinciale subsidie van twee miljoen euro en een garantstelling van 1,5 miljoen euro kan de restauratie van Kasteel Amerongen, één van de tien fraaiste buitenplaatsen van Nederland, worden gecontinueerd. Daarbij zijn tevens een aantal leerlingplekken gecreëerd in het kader van het Restauratie Opleidingsproject. Voor de Pyramide van Austerlitz is een plan van aanpak gereed gekomen, met daarin bijzondere aandacht voor het publieksbereik. Onze steun aan de uitvoeringsorganisaties (Landschap Erfgoed Utrecht, Monumentenwacht, Steunpunt Archeologie en Monumenten Utrecht en het Restauratieopleidingstraject) is gecontinueerd.

Op het gebied van archeologie hebben zich twee belangrijk ontwikkelingen voorgedaan. In januari is bij de Milieudienst Zuidoost Utrecht een regio-archeoloog begonnen, die archeologietaken uitvoert voor dertien gemeenten. In het voorjaar is het Meldpunt Archeologie Utrecht overgeplaatst van de provincie Utrecht naar Landschap Erfgoed Utrecht, zodat de ondersteuning van amateur-archeologen en het verwerken van vondstmeldingen nu daar is ondergebracht. De hoogtepunten van het jaar voor archeologie waren de feestelijke opening van het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten en de aankoop van ruim vijftien hectare grond bij het voormalige castellum Fectio bij Vechten. Dit maakt het mogelijk om het Romeinse verleden op deze plek zichtbaar en beleefbaar te maken. Waar de provincie Utrecht zelf bodemingrepen pleegt, zoals reconstructie van provinciale wegen, worden archeologische waarden in kaart gebracht en geborgd. Langs de N225 bij Remmerden is bijvoorbeeld een opgraving uitgevoerd in opdracht van de provincie, in het kader waarvan ook een geslaagde open dag is georganiseerd voor het publiek.

Roerend erfgoed

Met het programma Utrechtse Schatkamer zetten we in op vernieuwing van publieksbereik van roerend erfgoed, met speciale aandacht voor digitalisering en E-cultuur. In dat kader zijn in 2009 achttien projecten gerealiseerd. Zo hebben we bijvoorbeeld een bijdrage geleverd aan de uitbreiding van de buitenruimte van Museumwerf Vreeswijk. Het beleid gericht op vernieuwing van musea (Van Collectie naar Connectie) is voortgezet. Het Tabaksteelmuseum in Amerongen is in dat kader volledig opnieuw ingericht en is dit jaar feestelijk heropend. Met de gemeente Rheden is een convenant afgesloten gericht op vernieuwing van Museum Het Rondeel. Slot Zuylen en Kasteel Amerongen ontvangen een vaste exploitatiesubsidie. Provinciale Staten hebben besloten het 'Gratis rondje musea' te beëindigen.

Media & Bibliotheken

Ook in 2009 hebben wij onze bijdrage geleverd aan onafhankelijke, hoogwaardige en voor iedereen toegankelijke informatievoorziening. De regionale omroep RTV Utrecht heeft gezorgd voor informatieve,

culturele en educatieve programma's voor een breed publiek. In de notitie Mediabeleid Provincie Utrecht 2009 – 2012 hebben wij aangegeven hoe wij uitvoering gaan geven aan onze wettelijke taak.

De Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken hebben ingezet op 2 sporen. Het eerste spoor is gericht op de intensivering van de samenwerking tussen de regionale bibliotheken. In dit kader hebben zij de provincie Utrecht om ondersteuning gevraagd. Wij hebben ten behoeve van deze ondersteuning in 2009 een adviescommissie toekomst bibliotheekstelsel ingesteld. In 2010 zal deze commissie met een gedragen advies komen.

Het tweede spoor is gericht op inhoudelijke vernieuwing en doorontwikkeling en faciliteren wij in afstemming met het rijksbeleid, zoals collectiebeleid, personeelsbeleid, certificering, kwaliteit van dienstverlening, cultureel ondernemerschap en marketing en promotie.

Sport

In 2009 zijn weer diverse subsidies verstrekt en opdrachten gegund met als doel het vergroten van het aantal sportief actieve inwoners van de provincie Utrecht. Projecten die in directe zin en nu al aantoonbaar hieraan hebben bijgedragen, zijn logischerwijs vooral de projecten die reeds in het najaar van 2008 waren toegekend. Voor een uitgebreidere toelichting zie het onderdeel sport bij het uitvoeringsprogramma.

Leefbaarheid kleine kernen

Per 1 oktober 2009 is de eerste fase, de zogenaamde procesfase, van het thema leefbaarheid kleine kernen, afgerond. Projecten hadden tot dit moment om bij de provincie Utrecht een precies beschreven projectplan met een sluitende begroting voor hun project in hun kleine kern in te dienen. Met de afronding van deze procesfase stopt de rol van de provincie als ontwikkelingspartner. In de tweede fase of uitvoeringsfase, die loopt van 2009 – 2011, zal de provincie de uitvoering van de projecten monitoren. In december 2009 hebben GS de evaluatie over de gehele eerste fase vastgesteld. Tevens hebben GS besloten om de Utrechtse vereniging van kleine kernen nog drie jaar te ondersteunen en om sportuitwisseling tussen dorps- en stadscholen te stimuleren. In hun vergadering d.d. 25-1-2010 hebben PS hiermee ingestemd.

De belangrijkste conclusies uit de evaluatie 2009 waren:

1. de aanpak van het thema Leefbaarheid kleine kernen heeft goede resultaten opgeleverd. Er zijn 19 gemeenten met kleine kernen en in maar liefst 17 daarvan zijn een of meerdere leefbaarheidsprojecten opgezet.
2. uit een enquête onder gemeenten en dorpsorganisaties komen positieve ervaringen naar voren. De ondervraagden geven aan dat "het project een goed voorbeeld is van de wijze waarop de provincie een zinvolle bijdrage aan maatschappelijke problemen kan geven" en dat "de provincie een goede ontwikkelingspartner van gemeenten is bij de aanpak van leefbaarheidsproblematiek in kleine kernen".
3. het kost veel tijd om in de gekozen opzet tot resultaten te komen.

Indicatoren voor provinciale prestaties			
Naam	Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Vrede van Utrecht	Uitvoering van het meerjarenprogramma Vrede van Utrecht inclusief rapportage over activiteiten en bereik	1	1
Utrechtse Schatkamer	Aantal uitvoeringsprojecten op gebied van digitalisering, visualisatie, samenwerking, vernieuwing en verbreding van erfgoed	8	18*
Sport: subsidiering duurzame samenwerkingsverbanden	Op basis van tenminste 20 subsidieverstrekingen voor projecten werken provincie en samenwerkingspartners aan meer duurzame samenwerkingsverbanden tussen sport, onderwijs en buurt en zijn meer Utrechters sportief actief geworden	10	14**

Toelichting bij de indicatoren

* Zowel bij de Utrechtse Schatkamer als bij de CHS zijn, mede omdat wij de subsidiemogelijkheden actief onder de aandacht hebben gebracht van de doelgroepen, meer aanvragen binnengekomen dan verwacht. Omdat de aangevraagde bedragen relatief laag waren, konden meer aanvragen worden gehonoreerd dan begroot.

** Door het uitbreiden van het netwerk van de Provincie Utrecht op sportgebied is het makkelijker gebleken dan gedacht om samenwerking te ondersteunen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2008	Primitieve begroting 2009	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten regulier beleid	30.968	25.782	29.701	29.572	129
Lasten uitvoeringsprogr.	1.968	9.870	7.897	7.396	501
Lasten projecten	0	0	3.230	3.999	-769
Totaal lasten	32.936	35.652	40.828	40.967	-139
Baten regulier beleid	3.707	500	1.104	3.034	-1.930
Baten uitvoeringsprogr.	0	0	0	-45	45
Baten projecten	0	0	0	3	-3
Totaal baten	3.707	500	1.104	2.992	-1.888
Centrale Overhead	863	991	1.168	1.168	0
Resultaat voor bestemming	30.092	36.143	40.892	39.143	1.749
Onttrekking reserves	6.182	12.320	12.781	11.049	1.732
Storting reserves	0	0	289	289	0
Resultaat na bestemming	23.910	23.823	28.400	28.383	17

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
<i>CP Monumentale gebiedsprojecten</i> In de Najaarsrapportage was het budget voor 2009 verlaagd van 400 naar 100, maar in de loop van het jaar vond toch weer een versnelling plaats in de uitgaven. Het verschil kan worden gedekt uit de voor dit doel beschikbare reserve.	100	292	-192	
<i>Erfgoedparels & Pyramide van Austerlitz</i> In het kader van de regeling Erfgoedparels is minder geld uitgegeven dan begroot omdat in de categorie industrieel erfgoed slechts één subsidiabele aanvraag is binnengekomen voor een bedrag dat lager was dan het voor deze categorie beschikbare budget.	3.250	2.459	791	
<i>Interieurrestauratie Kasteel Amerongen</i> In de begroting 2009 was niet voorzien dat Kasteel Amerongen in dit jaar een beroep zou doen op dit eerder toegezegde bedrag. Het bedrag correspondeert wel met het reeds eerder voor dit doel gereserveerde budget, ad € 3 mln.	0	177	-177	
<i>CP Programma Utrechtse Schatkamer</i> Het in 2009 uitgegeven bedrag is lager dan begroot omdat de tweede tranche van de subsidieregeling (oktober 2009) financieel pas tot uitdrukking komt in de jaarrekening 2010. De uitvoering van het programma ligt dus wel op schema.	1.250	863	387	
<i>CP Kansensbudget / Jonge makers</i> Eind 2009 zijn er 4 projecten geselecteerd voor een totaal bedrag van € 100.000,-. De daadwerkelijke financiële verwerking vindt begin 2010 plaats.	100	0	100	
<i>CP Cultuurparticipatie 2009-2012</i> Het programma Cultuurparticipatie is gestart in 2009 en eindigt in 2012. Het ministerie van OCenW heeft in april 2009 fiat gegeven, waarna is begonnen met het opzetten van twee onderzoeken, een regeling Cultuurparticipatie, meerjarige afspraken met gemeenten en het aanstellen van een cultuurscout. Door de latere start zijn niet alle activiteiten uitgevoerd zoals gepland. De verwachting is dat de onderbesteding in 2009 de komende drie jaren gecompenseerd zal worden. Na 4 jaar moeten we verantwoording afleggen aan het ministerie van OCenW. <i>In verband met het behouden van de rijksmiddelen voor dit doel is financieel administratief een andere realiteit actueel, deze is</i>	708	951	-243	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
<i>hiernaast weergegeven. In de realisatie zijn de Rijksmiddelen (à € 603) opgenomen welke beschikbaar blijven voor het programma. (oftewel 951 minus 603 = € 348 zijn de programma lasten)</i>				
A2010 Vrede van Utrecht In 2009 is bij subsidiënten actief gestuurd op het aanleveren van projectgegevens na realisatie van projecten ten behoeve van de definitieve vaststelling van investeringsbijdragen. Hierdoor konden verschillende in voorgaande jaren gerealiseerde projecten worden afgerekend. Hierdoor is in 2009 meer uitgegeven dan begroot.	150	376	-226	
Bibliotheken De uitgaven blijken achteraf af te wijken van het vooraf begrote kasritme. Inhoudelijk is geen afwijking te melden. Uitgaven corresponderen met reserve Bibliotheekvernieuwing.	3.667	3.536	131	
CP Sport Ook in 2009 is er voor de Tijdelijke Regeling Sportstimulering weer een groot aantal subsidies toegekend. Het geld is evenredig over de vijf speerpunten verdeeld. Daarnaast heeft de provincie diverse opdrachten gegeven, bijvoorbeeld voor een groot onderzoek naar sportbeleid en -accommodaties in de provincie Utrecht. Met de ontvangende organisaties zijn afspraken gemaakt over bevoorschotting en afrekening. Niet alle toegekende bedragen zijn daarom ook daadwerkelijk in 2009 besteed, maar zullen pas in 2010 en 2011 (bij de eindafrekening) worden uitbetaald.	1.240	942	298	
Overige verschillen Verschillen zijn hoofdzakelijk administratieve correcties, betreffende: Ureka! (-500), RTV (-388), Zimihc (-100) en overige. (Zie ook de overige baten)	30.363	31.371	-1.008	
Totaal lasten	40.828	40.967	-139	
Baten				
Erfgoedparels Het fonds Erfgoedparels wordt deels gevoed uit terugvloeiende voorfinanciering. In 2009 vloeiende meer geld terug in het fonds dan voorzien.	500	1.138	-638	
Overige verschillen Verschillen zijn hoofdzakelijk administratieve correcties, betreffende: Ureka! (-500), RTV (-388), Zimihc (-100) en overige. (Zie ook de overige lasten)	604	1.854	-1.250	
Totaal Baten	1.104	2.992	-1.888	
Centrale overhead	1.168	1.168	0	
TOTAAL	40.892	39.143	1.749	

Verloop van de reserves bij dit programma		Bedragen x € 1.000		
Naam reserve	Begroting 2009		Rekening 2009	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed		1.750		321
Risicoreserve – CHS		789		789
Bibliotheekvernieuwing		915		784
Coalitieakkoord		7.677		7.171
Structuurfonds		650		807
Stimuleringsfonds		1.000		1.000
Restauratie kasteel Amerongen		0		177
Reserve CHS	289		289	
Totaal	289	12.781	289	11.049

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Storingsen

Er zijn geen verschillen bij de storingsen.

Onttrekkingen

Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed

De onttrekking kent een viertal componenten:

- onttrokken ten gunste van de Erfgoedparels € 2.321.000, -
- verrekenende baten Erfgoedparels (zie voor de toelichting 'Baten') -/- € 1.138.000, -
- onttrokken voor de Pyramide van Austerlitz € 138.000, -
- beschikbaar vanuit de Voorjaarsnota 2008 -/- € 1.000.000, -

Risicoreserve – Cultuurhistorische Hoofd Structuur

In de voorjaarsnota 2009 is besloten uit de reserve de bijdrage van de Provincie Utrecht aan het Fonds Binnenstadskerken Utrecht te financieren. Onttrokken is € 500.000, -.

Bibliotheekvernieuwing

In de Voorjaarsnota 2009 en de Najaarsrapportage 2009 is door PS vastgesteld een begrote onttrekking van € 915.000, -. In 2009 is het volgende onttrokken:

- onttrokken ten gunste van het BISC € 515.000,-
- onttrokken ten gunste van de SUB € 269.000,-.

In 2004 is € 3 miljoen beschikbaar gesteld voor vernieuwingsprojecten bij de opgerichte regiobibliotheken. Wij hebben ten behoeve van de ondersteuning in 2009 een adviescommissie toekomst bibliotheekstelsel ingesteld. In 2010 zal deze commissie met een gedragen advies komen.

Coalitieakkoord

In het jaar 2009 hebben er voor de volgende tien onderdelen van het coalitieakkoord onttrekkingen plaatsgevonden:

- Cultuurprogramma 2009-2012 (incl. podiumkunst) € 3.765.000, -
- Versterking basisinfrastructuur cultuur € 978.000, -
- Realisatie cultuurhuizen nieuwe stijl € 325.000, -
- Extra subsidiebudget podiumkunst € 9.000, -
- Subsidiering interculturele festivals € 129.000, -
- Programma "Utrechtse Schatkamer" € 863.000, -
- Digitaliseren kadastrale Atlas € 40.000, -
- Sport € 942.000, -
- Uitbreiding/herinrichting Museum Spakenburg € 52.000, -
- Voorbereidingskosten cultuurprogramma € 68.000, -

Structuurfonds

In het jaar 2009 hebben er voor de volgende twee onderdelen van het structuurfonds onttrekkingen plaatsgevonden:

- Ureka! € 431.000, -
- Vrede van Utrecht € 376.000, -

De onttrekking voor Ureka! loopt goed in de pas met de begrote onttrekking. Voor het project Ureka! geldt dat met name het onderdeel met betrekking tot de cultuurhuizen nog tot substantiële onttrekkingen mag leiden (zie hiervoor ook de separate toelichting op de structuurfondsgelden).

Voor de Vrede van Utrecht gelden dat de realisatie achterloopt op de oorspronkelijke begroting, maar in 2009 is wel meer uitgegeven dan begroot voor 2009, (zie hierboven).

Restauratie kasteel Amerongen – Interieurrestauratie

In 2009 is de tweede termijn voor de interieurrestauratie afgerekend en zijn voorschotten voor de derde termijn uitbetaald.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
9	Jeugd, onderwijs en zorg	Mw. M. Haak-Griffioen

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen, vanuit het uitvoeringsprogramma en vanuit concernprojecten.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Wel Thuis
2. Zorg, welzijn en onderwijs
3. Jeugdzorg
4. Sociale agenda

Voorts kennen we de volgende onderwerpen uit het uitvoeringsprogramma:

1. Sociale agenda
2. Uitvoering Wel Thuis 2
3. Continueren extra capaciteit bestrijding wachtlijsten jeugdzorg
4. Verbetering bedrijfsvoering Bureau Jeugdzorg Utrecht (BJU)
5. Ondersteunen van cliëntenplatform Jeugdzorg
6. Uitvoering programma Utrechtse Jeugd Centraal
7. Stimuleren kleinschalig wonen dementerenden (verantwoording via 2. Uitvoering Wel Thuis 2)

En tenslotte vallen onder dit programma de volgende strategische projecten:

1. Sociale Agenda
2. Utrechtse Jeugd Centraal

Wat wilden we bereiken?

Samen Bouwen, iedereen doet mee: de doelstelling van het programma Jeugd, Onderwijs en Zorg is het bevorderen van sociale cohesie en maatschappelijke participatie, en het toezien op zorg en welzijn voor jeugd en kwetsbare groepen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Jeugdzorg

Bureau Jeugdzorg

Uitvoering verbetertrajecten

Het project Verbetering Indicatiestelling Bureaus Jeugdzorg (VIB) is in 2009 geïmplementeerd. De werkwijze is onderdeel van het reguliere werkproces van de Toegang Geïndiceerde Jeugdzorg.

In 2009 is het deltaplan gerealiseerd. Alle jeugdbeschermers zijn geschoold en werken conform de deltamethodiek. De caseload van 1:15 bij de uitvoering van de ondertoezichtstellingen is gerealiseerd.

Alle jeugdreclasserders zijn geschoold in het werken conform de nieuwe methodiek 'de jongere aanspreken'

Sinds 1 augustus 2009 is Bureau Jeugdzorg met andere veldpartijen verantwoordelijk voor uitvoering van nieuwe maatregelen in het kader van de wet op de gesloten jeugdzorg. Bureau Jeugdzorg heeft zich in het najaar succesvol ingezet om alle jeugdigen uit de Justitiële Jeugdinrichting met een machtiging gesloten jeugdzorg over te plaatsen naar gesloten jeugdzorgaanbieders.

Wachtlijsten en doorlooptijden

Het wegwerken en voorkomen van wachtlijsten is nadrukkelijke prioriteit geweest van Bureau Jeugdzorg Utrecht. De invoering van de landelijk vastgestelde risicotaxatie binnen het AMK (meldpunt kindermishandeling) is in 2009 geborgd. Bij alle gevallen op de wachtlijst van het AMK heeft een risicoanalyse plaatsgevonden om te bepalen of onmiddellijk ingrijpen vereist is.

Ondanks de sturing op de doorlooptijden stonden als gevolg van autonome groei van de aanmeldingen bij het AMK en de Toegang Geïndiceerde Jeugdzorg de doorlooptijden bij voortdurende druk. Medio 2009 is op verzoek van de provincie een globale analyse door Bureau Jeugdzorg Utrecht uitgevoerd van de groei in de provincie Utrecht. Volgens deze analyse worden er niet meer of andere type zaken dan voorheen in onderzoek genomen. De toename is een landelijke trend. Gevonden oorzaken voor de

toename AMK en S3-meldingen¹ zijn de landelijke campagnes rondom kindermishandeling, de goede samenwerking van Bureau Jeugdzorg Utrecht met de politie, ziekenhuizen en huisartsen, het creëren van een sluitend netwerk kindermishandeling en verandering van het privacy beleid 'veiligheid kind gaat voor geheimhoudingsplicht'.

Jeugdzorgaanbod

Bestuursakkoord Rijk – IPO

In 2009 is uitvoering gegeven aan het Bestuursakkoord Rijk-IPO, dat eind 2008 afgesloten is. Het doel van het akkoord was dat er eind 2009 geen kinderen onnodig op de wachtlijst zouden staan. Hiervoor heeft het rijk extra middelen beschikbaar gesteld op voorwaarde dat de provincie zelf een deel zou matchen. PS heeft in december 2008 hiertoe besloten

De intentie van de afspraken met het rijk was dat de bestaande wachtlijsten weggewerkt zouden zijn en dat de verwachte groei in 2009 opgevangen zou kunnen worden.

Per 1 juli 2009 stonden 177 kinderen op de wachtlijst. Dit was beduidend meer dan verwacht en niet in lijn met de afspraken met de minister. Onderzoek naar de oorzaken van de wachtlijst toonde o.a. aan dat 15% te wijten is aan capaciteitstekort. Bij 37% is sprake van oorzaken buiten de invloedssfeer van de zorgaanbieder (bijv. betrokkene is al wel aangemeld voor een vervoltraject maar nog niet uitbehandeld; ziekenhuisopname van jeugdige of diens moeder) en bij 34% betrof het administratieve vervuiling van de wachtlijst. Heldere afspraken over alternatief aanbod, doorstroom, samenwerking, verschuiving van middelen en voorkomen van administratieve achterstand hebben er toe geleid dat de wachtlijst per 1 januari 2010 geslonken is tot 14 kinderen.

Financieringssystematiek

Samen met de zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg wordt gewerkt aan de omslag naar een nieuwe, landelijk afgesproken vorm van financiering: $P \times Q$, waarbij een omslag gemaakt wordt naar de inkoop van zorgtrajecten (Q), onderverdeeld naar bekostigingseenheden, tegen een door de zorgaanbieders vastgesteld tarief (P) (in plaats van normbedragen). Deze omslag zou eerst per 1 januari 2010 gemaakt zijn, maar medio 2009 werd landelijk duidelijk dat die planning niet haalbaar was en is de deadline verschoven naar 1 januari 2011. In 2009 zijn al wel, zowel bij de zorgaanbieders als de provincie, de voorbereiding in gang gezet. Zo is bijvoorbeeld afgesproken dat met één zorgaanbieder in 2010 wordt 'proefgedraaid', zodat alle geledingen kunnen leren van de ervaringen. Deze ervaring zal ook input zijn voor de nieuw op te stellen regelgeving, zoals het uitvoeringsbesluit en het controleprotocol.

Utrechtse Jeugd Centraal

Waar 2008 met name als een opbouwjaar kan worden betiteld, is in 2009 het programma Utrechtse Jeugd Centraal volop in de uitvoering gekomen. Binnen de diverse programmalijnen zijn de pilots, projecten en activiteiten op de rails gezet. Zo zijn twee pilots Wrap Around Care gestart, is in Amersfoort een begin gemaakt met de pilot Nazorg, zijn er twee tranches zorgvernieuwing uitgezet en zijn alle gemeenten aangesloten op de Verwijsindex en het Digitaal Jeugdgezondheidsdossier. Het programma wordt uitgevoerd binnen een beleidsterrein dat voortdurend onder druk staat en zwaar belast wordt om te presteren. Het UJC heeft daarbinnen een ambitieuze vernieuwing voor ogen die binnen deze context moet worden uitgevoerd. Gezien de resultaten die het afgelopen jaar gehaald zijn kan geconcludeerd worden dat in 2009 opnieuw een grote stap gezet is richting het gewenste einddoel. Zie voor een uitgebreide realisatie het projectblad van Utrechtse Jeugd Centraal.

Zorg/Welzijn/Onderwijs en Stimuleringsregeling Maatschappelijke ontwikkeling

Zorg

Op 19 februari 2009 is de nieuwe Wet ambulancezorg in het Staatsblad verschenen op grond waarvan de provinciale taak ten aanzien van spreiding en vergunningverlening voor ambulances naar het Rijk zal overgaan. Inwerkingtreding van deze wet is voorzien per 2011 (uiterlijk 2012). De aanrijdtijden van de RAVU in de provincie Utrecht zijn in 2009 uitgekomen op 96 % (percentage van op tijd uitgevoerde A1 spoedritten); over 2008 was dit percentage 94,4% en over 2007 94,3%.

CliëntenBelang Utrecht is in de provincie Utrecht de belangenvereniging voor patiënten/cliënten in de (gezondheids)zorg. In 2009 is gewerkt aan een aantal programma's waaronder het ondersteunen van gemeenten bij het uitvoeren van hun WMO beleid en de toegankelijkheid van het openbaar vervoer in de provincie. Verder is er op initiatief van de provincie afgelopen jaar een evaluatie uitgevoerd. De resultaten van deze evaluatie worden gebruikt voor het professionaliseringstraject die vanaf 2010 wordt gestart.

Welzijn

Begin 2009 is een Evaluatieonderzoek uitgevoerd ter voorbereiding van de besluitvorming over subsidiëring van Alleato na 2009. In juli 2009 hebben PS op basis daarvan besloten voor de jaren 2010 tot en met 2012 een jaarlijks basissubsidie te verstrekken van € 541.000 voor de volgende twee aangepaste kerntaken:

---

¹ S3 meldingen: Signalen in de vorm van een zorgmelding van derden

- a. Kennis: het op een systematische wijze verzamelen van relevante ontwikkelingen uit gemeenten en netwerken van maatschappelijke organisaties in Utrecht;
- b. Innovatie: het ondersteunen en begeleiden bij het toepassen van nieuwe inzichten en methodieken in de sectoren preventief jeugdbeleid, zorg en welzijn.

De provincie Utrecht subsidieert de Telefonische Hulpdienst 't Gooi, Eemland en ZO Flevoland, Sensor. In 2009 daalde het aantal telefonische hulpvragen van 8602 naar 7927. De belangrijkste reden daarvoor is, dat tijdens de overgang naar een nieuwe, geavanceerde, telefooncentrale in 2009 de bereikbaarheid tijdelijk overgenomen is door andere Sensor-afdelingen.

Onderwijs

In 2009 is de wettelijke taak van de provincie op onderwijsterrein gewijzigd. De provincie adviseert niet meer aan de minister van OCW maar is als adviseur overlegpartner van de schoolbesturen bij de opstelling van de Regionale Plannen Onderwijsvoorzieningen (RPO). Dit betekent dat de provincie verplicht is een visie te ontwikkelen op het bestaande en toekomstige onderwijsaanbod in relatie tot het vervolgonderwijs, de arbeidsmarkt en de onderwijshuisvesting. Het jaar 2009 stond vooral in het teken van het voorbereiden van nieuwe RPO's: in een notitie onderwijsbeleid wordt de rol van de provincie in dit proces beschreven en schoolbesturen zetten bestaande Regionale Arrangementen om in RPO's.

Stimuleringsregeling Maatschappelijke Ontwikkeling (SMO)

De Stimuleringsregeling Maatschappelijk Ontwikkeling is opengesteld op 19 mei 2008. In 2008 zijn de thema's voor twee jaren vastgelegd. De thema's waren Vrijwilligerswerk en mantelzorg, gezonde leefstijl voor jongeren, en good practices maatschappelijke ontwikkeling. In 2009 zijn er, na de opening van de regeling op 1 maart 2009 31 aanvragen binnengekomen waarvan er 13 zijn toegekend. Met deze dertien toegekende projecten was het subsidieplafond van € 1.060.000 bereikt. Echter is bij de Voorjaarsnota 2009 ingestemd met de bezuiniging op het budget maatschappelijke ontwikkeling ten faveure van extra jeugdzorginvesteringen. Daarom is bij besluit van PS d.d. 26 oktober 2009 de stimuleringsregeling maatschappelijke ontwikkeling ingetrokken. Omdat de regeling wegens bezuinigingen is stopgezet en niet vanwege inhoudelijke gronden, is er een evaluatie uitgevoerd om de opgedane kennis en resultaten/effecten weer te geven.

De belangrijkste conclusies uit de evaluatie van de stimuleringsregeling waren:

1. binnen de regeling heeft de provincie actief gestuurd op meer samenwerking tussen partijen en is er meer samenhang ontstaan.
2. Alle projecten zijn ofwel bovenlokaal ofwel ze hebben een duidelijke voorbeeldfunctie.

Antidiscriminatiebeleid

Het Rijk heeft in een Rijksregeling Antidiscriminatiebeleid de provincies opgedragen een antidiscriminatievoorziening te realiseren. In de provincie Utrecht is 3 jaar gewerkt aan de Rijksregeling antidiscriminatie met als resultaat; 26 lokale meldpunten discriminatie waar klachten gemeld kunnen worden en 1 organisatie, te weten Artikel 1 Midden Nederland, waar deze klachten worden behandeld.

Sociale Agenda

Activiteiten Uitvoeringsprogramma Sociale Agenda

Sociale Agenda: Onderwijs en Arbeidsmarkt

In 2009 is aan 11 projecten subsidie toegekend op het terrein van Onderwijs en Arbeidsmarkt, met name gericht op begeleiding naar werk voor jongeren in kwetsbare posities, sectorale samenwerking en laaggeletterdheid. Dit is gedaan binnen de vier uitgezette programmalijnen; aanpak voortijdig schoolverlaten, aanpak jeugdwerkloosheid, begeleiding van jongeren naar de arbeidsmarkt en het verminderen van laaggeletterdheid. Ook is er voor dit thema een werkconferentie georganiseerd "Jongeren aan de Slag". Tijdens deze conferentie zijn er samenwerkingsverbanden op het terrein van jongerenonderwijs en werk versterkt en aangegaan waardoor er betere structurele samenwerking tussen betrokken partijen in de Provincie tot stand is gekomen. Verder is er een werkconferentie georganiseerd in het kader van laaggeletterdheid waarbij kennis is gedeeld en ervaringen zijn uitgewisseld tussen gemeenten om elkaar te versterken en concrete handvatten aan te reiken om laaggeletterdheid in gemeenten terug te dringen.

Sociale Agenda: Integratie en Participatie

In 2009 is aan 15 projecten subsidie toegekend op het terrein van Integratie en Participatie, met name gericht op het verbeteren van de sociaal contact tussen verschillende etnische bevolkingsgroepen en het verbeteren van de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken. Ook is er binnen dit thema subsidie verstrekt aan projecten die zich richten op het versterken van de positie van allochtone vrouwen en jongeren door samenwerkingspartners te ondersteunen bij het bevorderen van integratie in het primair en voortgezet onderwijs om daarmee maatschappelijke uitval tegen te gaan. Dit is gedaan binnen de twee uitgezette programmalijnen; het bevorderen van de sociale cohesie, ontmoeting en actief burgerschap en integratie in het onderwijs.

Ook is een inventarisatie gedaan van 'good practices' van projecten met betrekking tot Integratie en Participatie van allochtonen in de provincie. Het doel hierbij was om uitwisseling van bestaande kennis bij uitvoerders te bevorderen. Dit heeft er tevens toe geleid dat de provincie meer zicht heeft gekregen op de ondersteuningsbehoefte van betrokken partijen op dit thema.

Wel Thuis!2

Het programma Wel Thuis! heeft zicht ingezet op onder andere processturing, inhoudelijke ondersteuning en kennisdeling. Het volledige overzicht van activiteiten staat vermeld op het blad van het onderwerp Uitvoering Wel Thuis 2 van het uitvoeringsprogramma.

Indicatoren voor provinciale prestaties			
Naam	Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Utrechtse Jeugd Centraal	% dat in uitvoering is van het programma Utrechtse Jeugd Centraal.	45%	37%
Bureau Jeugdzorg Utrecht, termijnen	Afspraken met BJU: a. Geen wachtlijst bij het AMK; b. 50% van de onderzoeken bij het AMK wordt binnen 6 weken afgesloten, de overige 50% binnen de wettelijke termijn van 13 weken; c. In kwartaal 1,2 en 3 wordt 80% van de indicatiebesluiten binnen 10 weken na datum aanmelding afgegeven, de overige 20% binnen 13 weken (landelijke norm); d. 80% van de indicatiebesluiten wordt binnen 6 weken na datum aanmelding afgegeven en 20% binnen 13 weken (landelijke norm).	100% 75% binnen 13 wkn n.v.t. *1) 75% *2)	100% 73 % binnen 13 weken n.v.t vanaf 1 juli 2009: 71 % binnen 10 weken
Sociale agenda/ zorg/ welzijn/ onderwijs, stimuleringsregeling MO	Op basis van 100 subsidieverstrekkingen en/of –beschikkingen wordt door samenwerkingspartners en provincie thematisch gewerkt aan het verhelpen van maatschappelijke problemen op bijvoorbeeld de terreinen onderwijs en arbeidsmarkt, participatie en integratie en vrijwilligers.	25	Gerealiseerd; in totaal 40 *3) Stimuleringsregeling MO: 14 Sociale Agenda; I & P: 15 O & A: 11
Toegankelijke woningen met welzijn en zorg	In 2012 is het aantal toegankelijke woningen met welzijn en zorg ten opzichte van 2003 toegenomen met 24.000; 9.500 daarvan zijn zorgwoningen. De provincie draagt hieraan bij door te stimuleren, aan te jagen en te ondersteunen. Woningen dienen in ieder geval de fase van onomkeerbare besluitvorming bereikt te hebben.	55%	Gerealiseerd. Overigens, in beide voortgangsrapportages Wel Thuis! is het aantal zorgwoningen bijgesteld van 9.500 naar 7.200.

Toelichting bij de indicatoren

*1) is vervallen.

*2) in de beschikking aan Bureau jeugdzorg is als prestatie-indicator opgenomen: vanaf 1 juli 2009 wordt 100% van de indicatie-besluiten afgegeven binnen 10 weken. BJU heeft haar rapportages op deze wijze verstrekt.

De doelstelling is niet gehaald, wel is ten opzichte van het begin van 2009 een substantiele verkorting van de doorlooptijden gerealiseerd.

*3) * Om gericht in te kunnen zetten op de consequenties van economische teruggang voor de zwakke groepen op de arbeidsmarkt, is het subsidiebudget voor Onderwijs & Arbeidsmarkt van 2011 beschikbaar gesteld in 2009. Het aantal toegekende projecten in 2009 is daarom meer dan de begrote 25.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2008	Primitieve begroting 2009	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten regulier beleid	111.885	96.091	103.496	116.642	-13.146
Lasten uitvoeringsprogr.	2.320	14.665	20.230	11.256	8.974
Lasten projecten	1.609	1.150	1.136	1.136	0
Totaal lasten	115.814	111.906	124.862	129.034	-4.172
Baten regulier beleid	97.813	87.182	94.289	108.044	-13.755
Baten uitvoeringsprogr.	0	0	0	90	-90
Baten projecten	0	0	0	0	0
Totaal baten	97.813	87.182	94.289	108.134	-13.845
Centrale Overhead	1.081	1.241	1.288	1.288	0
Resultaat voor bestemming	19.082	25.965	31.861	22.187	9.674
Onttrekking reserves	8.799	15.565	21.947	12.835	9.112
Storting reserves	453	0	430	430	0
Resultaat na bestemming	10.736	10.400	10.344	9.782	562

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo			
Lasten						
Wel Thuis!2: zie voor de toelichting het blad van het uitvoeringsprogramma.	5.844	3.163	2.681			
Afwikkelingsverschillen welzijn: Er zijn meerdere oude subsidies op het gebied van welzijn in 2009 voordelig afgerekend. Hieronder ook een aantal op het gebied van kleine kernen respectievelijk Wel Thuis (WT) ad € 359.000. Deze laatste 2 zullen via een resultaatbestemmingsvoorstel worden ingezet voor voortzetting kleine kernen in 2010 respectievelijk de bezuiniging op WT/Sociale Agenda van 2011.	0	-717	717			
Jeugdzorg: In 2009 is € 13,7 miljoen meer uitgegeven aan jeugdzorg. Enerzijds zijn dat de extra ontvangen rijksmiddelen (zie jeugdzorg rijksmiddelen onder de baten). Anderzijds is € 6,2 mln. onttrokken aan de overlopende passiva jeugdzorg (OP JZ), uit te splitsen in 3 onderdelen, te weten: <ul style="list-style-type: none"> • € 3 mln. betreffende een offertetraject in 2008 ter uitvoering van het bestuursakkoord rijk-IPO waarvan de uitgaven grotendeels in 2009 (en 2010) gerealiseerd zijn. In 2008 is hiervoor de post OP JZ gevoed. • Aan Bureau Jeugdzorg is incidenteel extra budget beschikbaar gesteld o.a. ter voorkoming van wachtlijsten bij het AMK en voor de extra inzet ten behoeve van de stijging in het aantal meldingen voor jeugdzorg als gevolg van signalen van derden (bijv. politie, medici, leerplichtambtenaar). Ook door de doorberekening van de loonkostenontwikkeling over het totale budget, dus ook over het met incidentele autonome middelen gefinancierde deel, is een beroep op de OP JZ gedaan. In totaal is ten behoeve van Bureau Jeugdzorg in 2009 ca € 2,6 miljoen onttrokken. • Om te participeren in het landelijke traject VIB is aan Bureau Jeugdzorg en aan SGJ (Stichting Gereformeerd Jeugdwerk, de landelijk werkende instelling waarvoor de provincie Utrecht penvoerder is) een extra bedrag van in totaal € 550.000 uit de OP JZ beschikbaar gesteld. 	96.390	110.121	-13.731			
Utrechtse Jeugd Centraal: zie voor de toelichting het projectblad.	7.460	4.225	3.235			
Sociale Agenda: zie voor de toelichting het projectblad.	5.330	2.302	3.028			
Overige kleine verschillen	11.126	11.228	-102			
Totaal lasten (incl. overhead)	126.150	130.322	-4.172			

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Baten				
Jeugdzorg rijksmiddelen: In de 2 ^e helft van 2009 (na Najaarsrapportage) is de doeluitkering Jeugdzorg met bijna € 7,5 mln. verhoogd. De uitkering voor de uitvoering van de justitiële taken van Bureau Jeugdzorg is bijgesteld op basis van gerealiseerde aantallen 2008, hardheidsclausule 2009 en gerealiseerde groei in de 1 ^e helft van 2009. Ook de normbedragen zijn bijgesteld, samen goed voor een verhoging van bijna € 5,2 mln. De uitkering voor het zorgaanbod en de toegangs- en vrijwillige taken van Bureau Jeugdzorg is bijgesteld voor de loonkostenontwikkeling en de indexering van de pleegzorgvergoeding voor een bedrag van ruim € 2,3 miljoen.	94.289	101.761	-7.472	
Jeugdzorg overlopende passiva: niet alle extra uitgaven konden gedekt worden uit de extra rijksmiddelen. Een deel is uit de overlopende passiva jeugdzorg betaald. Zie voor een uitgebreide toelichting het onderwerp jeugdzorg onder de lasten.	0	6.259	-6.259	
Overige kleine verschillen	0	114	-114	
Totaal Baten	94.289	108.134	-13.845	
TOTAAL	31.861	22.188	9.673	

Verloop van de reserves bij dit programma		Bedragen x € 1.000		
Naam reserve	Begroting 2009		Rekening 2009	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Reserve Projecten:				
- Anti - discriminatie		220		220
Reserve stimuleringsfonds:				
- Zorgeloos wonen		980		932
- UJC		517		517
Totaal		1.497		1.449
Res. Coalitieakkoord:				
- Sociale Agenda		5.080		2.052
- Wel Thuis		4.864		2.231
- Bestrijding wachtlijsten JZ		1.295		1.295
- Verbetering bedrijfsvoering BJU		270		270
- Cliëntenplatform JZ		180		102
- Utrechtse Jeugd Centraal		6.574		3.249
- Best.akkoord Rijk-IPO i.v.m. jeugdzorg (uit voorfin.UJC)		1.967		1.967
Totaal		20.230		11.166
Reserve N.T.V.A.:				
- Wajongeren	430		430	
Totaal	430	21.947	430	12.835

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Er zijn geen verschillen bij de stortingen.

Onttrekkingen

Reserve Coalitieakkoord

UJC (totaal beschikbaar € 7,46 miljoen) wordt ook uit andere bronnen dan de reserve Coalitieakkoord gefinancierd, te weten voor € 0,517 miljoen uit het Stimuleringsfonds (vervanging voor voorfinanciering Bestuursakkoord Rijk-IPO jeugdzorg) en voor € 0,369 uit reguliere middelen. Deze andere bronnen zijn volledig besteed, waardoor de onttrekking uit de reserve Coalitieakkoord in 2009 € 3,249 miljoen bedraagt.

De Sociale Agenda 2 (totaal beschikbaar € 5,33 miljoen) wordt ook uit andere bronnen dan de reserve Coalitieakkoord gefinancierd, te weten voor € 0,25 miljoen uit reguliere middelen. Deze andere bron is volledig besteed, waardoor de onttrekking uit de reserve Coalitieakkoord in 2009 € 2,052 miljoen bedraagt.

Op de onderwerpen Wel Thuis!2, Sociale Agenda en Utrechtse Jeugd Centraal is de gerealiseerde onttrekking fors lager dan de geraamde onttrekking. Zie voor een toelichting hierop de verschillenanalyse bij het uitvoeringsprogramma (Wel Thuis!2) en de projectbladen (Sociale Agenda en Utrechtse Jeugd Centraal).

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
10	Bestuur en middelen	Dhr. R.C. Robbertsen, dhr. J. Binnekamp, dhr. Drs. W.M. de Jong, Mw. M. Haak-Griffioen, Mw. A.H. Raven BA

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen, vanuit het uitvoeringsprogramma en vanuit concernprojecten.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Provinciale Staten
2. Strategie en bestuurlijke zaken
3. Communicatie
4. Kabinetszaken
5. Bedrijfsvoering

Voorts kennen we de volgende onderwerpen uit het uitvoeringsprogramma:

1. Huisvesting
2. E-provincies
3. Strategisch communicatiebeleid en moderniseren huisstijl
4. Stroomlijnen en versterken relatiecommunicatie
5. Vergroten zichtbaar- en herkenbaarheid bij algemeen publiek
6. Professionaliseren crisisbeheersing
7. Profiel, strategie en staat van Utrecht
8. Structurele verhoging onderhoudsbudget Paushuize
9. Loopbaanbegeleiding burgemeesters (structureel).

En tenslotte vallen onder dit programma de volgende strategische projecten:

1. Profiel van Utrecht
2. E-provincie
3. Deregulering subsidieproces
4. Huisvesting
5. Hart van de Heuvelrug Programmabureau

Wat wilden we bereiken?

Onder het programma Bestuur en Middelen vallen een aantal verschillende beleidsterreinen. Hieronder volgt een overzicht van de doelstellingen per beleidsterrein.

Provinciale Staten

In meerdere jaarcyclusdocumenten is beschreven dat de invoering van het dualisme tijd vraagt en gewenning aan de gewijzigde gescheiden verantwoordelijkheden tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Veel positieve stappen waarvoor door de commissie Balemans een basis is gelegd, zijn inmiddels gezet in de gewijzigde rolopvatting. In 2009 blijft sprake van doorontwikkeling in een continu proces.

Naast de overige majeure politieke issues voeren wij in de huidige collegeperiode de kaderstellende en controlerende toets uit over de projecten, zoals die zijn opgenomen in de samenwerkingsagenda's met de gemeenten.

Strategie en bestuurlijke zaken

Europese zaken

De ambitie voor 2008-2011 is: Europa draagt maximaal bij aan de realisatie van de provinciale doelen. Concreet willen we, mede in randstadverband, het volgende bereiken:

1. volgen van, inspelen op, implementeren en handhaven van Europees beleid en regelgeving;
2. subsidiemogelijkheden benutten;
3. de provinciale organisatie Europaproof maken en houden.

Bestuurlijke zaken

Wat betreft bestuurlijke zaken willen wij in 2009 de volgende doelen realiseren:

1. behoud en versterking van lokale bestuurskracht;
2. bevorderen van samenwerking en partnerschap tussen en met gemeenten.

Juridische zaken

Het doel van juridische zaken is het creëren van optimale voorwaarden voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de taken van bestuur en provinciale organisatie, ten behoeve van de samenleving.

Directie en Concerncontrol

Directie en concerncontrol zijn gericht op het verder ontwikkelen en professionaliseren van de provinciale organisatie. Hierdoor zijn de kaderstellende en adviserende rollen van Concerncontrol minstens zo belangrijk als de controlerende of toetsende rol.

Strategie

De strategie van de provincie Utrecht is gericht op en houdt zich bezig met integrale en organisatiebrede bestuurlijke en maatschappelijke vraagstukken, en strategische kaderstelling en advisering over integrale beleidsprestaties. Dit betreft concreet onder andere de uitwerking van het Bestuursakkoord, interbestuurlijk toezicht en de (kern)takendiscussie.

Gedeputeerde Staten

Het doel van GS is het naar behoren functioneren van het dagelijkse bestuur van de provincie.

Financieel Toezicht Lokale Overheden

Het financieel toezicht op de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen gaat zich steeds meer richten op de langere termijn en de duurzaamheid van het financieel beleid. Hierbij wordt in het kader van het duurzaam financieel evenwicht nadrukkelijk gekeken naar de meerjarenraming en de risico's in relatie tot de financiële positie.

Communicatie

Communicatie is één van de instrumenten waarmee de strategische doelen van het bestuur gerealiseerd kunnen worden. Het uitgangspunt is zichtbaarheid en toegankelijkheid, zoals in het Beleidskader Communicatie 2008-2011 beschreven. Door te zorgen voor een eenduidige en herkenbare communicatiestijl, door adequate informatievoorziening via diverse media, door goed te luisteren naar wat er in de maatschappij leeft en toegankelijk te zijn voor al die partners en relaties met wie wij samenwerken en voor wie wij een rol van betekenis willen spelen.

Commissaris van de Koningin

Het kabinet van de commissaris van de Koningin (cvdK) ondersteunt de commissaris in de uitoefening van diens taken als rijksorgaan, zoals burgemeestersaangelegenheden, openbare orde en veiligheid, aangelegenheden Koninklijk Huis, gemeentebezoeken en een aantal representatieve taken. Hierbij wordt gestreefd naar een hoog niveau van beleid, serviceverlening en ondersteuning. Voor het onderdeel openbare orde en veiligheid wordt gewerkt aan de verdere verbetering van de crisisbeheersingsorganisatie in de provincie Utrecht.

Bedrijfsvoering

Financiën

Wij willen een betrouwbare, transparante en rechtmatige financiële besturing van de provincie bereiken. Dit moet een bijdrage leveren aan de kaderstellende- en controlerende rol en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid mogelijk maken.

Facilitaire dienstverlening

In 2008 is een verandertraject gestart voor het ontwerp van de nieuwe afdeling Facilitaire Service (FSE), waarin het verbeteren van de dienstverlening en de interne bedrijfsvoering centraal staat. Dit verandertraject zal naar verwachting tot 2011 duren. Voor 2009 wordt de focus gelegd op de volgende 3 doelstellingen:

- De huidige basisdienstverlening is op orde;
- Interne bedrijfsvoering van de afdeling is op orde;
- Communicatie met de klant is verbeterd.

Personeel en Organisatie

Speerpunt voor 2009 is de focus op mens én organisatie, met de beleidskaders voortkomend uit de Organisatie in Ontwikkelingdoelen als richtinggevers. De komende jaren zal daarom het accent liggen op flexibiliteit, loopbaanontwikkeling en arbeidsmarkt.

Informatievoorziening

Informatievoorziening ontwikkelt strategie en beleid op het gebied van informatievoorziening en automatisering.

Wij bieden ICT-faciliteiten op de werkplek met daarbij inbegrepen ondersteuning en begeleiding, zodat een optimale bijdrage wordt geleverd aan de uitvoering van processen door de provinciale medewerkers. Informatievoorziening richt zich voorts op het beheer van (digitale) documenten en documentstromen ter ondersteuning van de werkprocessen in de organisatie, het kunnen afleggen van verantwoording over genomen besluiten, het kunnen verstrekken van inlichtingen aan instanties en burgers en de vastlegging van informatie voor cultuurhistorisch onderzoek. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoering en het eenduidig en transparant functioneren van de provincie.

Informatievoorziening bevordert de communicatie met en effectiviteit van provinciaal beleid voor de provinciale partners (bijvoorbeeld gemeenten) door ruimtelijke informatie digitaal uitwisselbaar te maken.

Projectmanagement en Flexwerk

Het jaar 2008 heeft voor de afdeling Projectmanagement en Flexwerk (PMF) vooral in het teken gestaan van het ontwikkelen van een nieuwe manier van werken. Onze rol in werving en selectie is geprofessionaliseerd. We hebben een nieuwe manier gevonden om te investeren in de kwaliteit van onze eigen mensen en om van elkaar te leren. Ook hebben we een nieuwe aanpak ontwikkeld om de provinciebrede professionalisering van projectmatig werken te realiseren. Het jaar 2009 zal vooral in het teken staan van consolideren en uitbouwen. PMF zal niet verder groeien in omvang, maar wel in kwaliteit en klantgerichtheid.

Inkoop

In 2009 concentreren we ons op toetsing en naleving van contracten in het licht van het leveranciersmanagement. Daarnaast voeren we de aanbestedingskalender 2009 uit en richten we de administratieve organisatie inkoop en het beheer opnieuw in. Activiteiten worden middels automatisering ondersteund, namelijk door het nieuwe bestel- en contractensysteem.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Provinciale Staten

In het najaar van 2009 is de werkgroep Balemans ingesteld met als taak een samenhangend pakket van voorstellen te doen gericht op het optimaliseren van de werkwijze, vergaderstructuur en het besluitvormingsproces, met inachtnaam van de gescheiden rollen van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Gedurende 2009 hebben Provinciale Staten bij tal van inhoudelijke vraagstukken optimaal de wettelijke instrumentaria toegepast en actief op hoofdlijnen gestuurd. Voorbeelden hiervan zijn prominente onderwerpen als de aankoop van het Fortis-gebouw, de overdracht van de vliegbasis Soesterberg en de herinrichting daarvan, de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie op basis van de nWro, de pakketstudies mobiliteit, de kerntaken en de continue aandacht voor het dossier Jeugdzorg en het middenbestuur.

Het is primair aan de griffie om de Staten bij de uitvoering hun taken de gewenste ondersteuning te bieden en het proces van besluitvorming te faciliteren, een en ander in goed samenspel met de ambtelijke organisatie en Gedeputeerde Staten. Voor de facilitering van de Staten kan genoemd worden de invoering van het nieuwe stateninformatie-systeem (NUSIS).

Strategie en bestuurlijke zaken

Europese zaken

Europastrategie 2008 – 2011

In 2009 is gewerkt aan de 9 doelstellingen van de Europastrategie. In dit kader is het afgelopen jaar de Europese dimensie van de inhoudelijke programma's uit de begroting geïdentificeerd. Verder is gewerkt aan kennisopbouw en zichtbaarheid, door middel van werkbezoeken aan Brussel en Den Haag en het organiseren van netwerkbijeenkomsten. Twee belangrijke en succesvolle bijeenkomsten die in 2009 zijn georganiseerd zijn het samen met de drie andere Randstadprovincies georganiseerde Randstadevent en de netwerkbijeenkomst rond de thema's Vrede van Utrecht 2013/Utrecht Culturele Hoofdstad Europa 2018.

Een belangrijke mijlpaal was de benoeming van het Utrechtse conglomeraat onder leiding van de Universiteit Utrecht als deelnemer aan de Climate Knowledge and Innovation Community (KIC-klimaat) op 17 december 2009. De kennis- en innovatiegemeenschappen (KIC's) zijn een initiatief van het Europese Instituut voor Innovatie en Technologie (EIT). Hiermee wil het oplossingen creëren voor een duurzame toekomst met een sterke impact op de Europese maatschappij.

Participatie in partnerschappen

In 2009 is een heldere koers vastgesteld voor de samenwerking met Europese regio's, met een focus op samenwerking in thematische netwerken, in projecten en op ad hoc basis. Het partnerschap met Zuid-Moravië beleefde een intensief jaar, met meerdere werkbezoeken over en weer gericht op kennisuitwisseling op diverse terreinen, onder andere innovatie en cultuur.

Bestuurlijke zaken

Op 15 april 2009 hebben Provinciale Staten van Utrecht en Gelderland het herindelingsadvies voor het Vallegebied vastgesteld. Volgens dit advies zullen de gemeenten Renswoude, Scherpenzeel en Woudenberg per 1 januari 2011 fuseren. Het advies is door de staatssecretaris doorgeleid naar het parlement; de behandeling in de Tweede Kamer was voorzien voor het voorjaar 2010, maar is inmiddels controversieel verklaard.

De behandeling van het wetsvoorstel voor het vormen van de gemeente Vecht en Venen is aangehouden in de Tweede Kamer, waarop de staatssecretaris een nieuw onderzoek heeft ingesteld. De uitkomst hiervan is de vorming van twee nieuwe gemeenten: De Ronde Venen-Abcoude en Maarssen-Breukelen-Loenen. De behandeling van dit nieuwe voorstel is voorzien voor voorjaar 2010.

In 2009 zijn de kwaliteitsmetingen in de gemeenten Montfoort en Woerden afgerond. Met de omliggende gemeenten Lopik, IJsselstein en Oudewater zijn deze gemeenten in gesprek om de regionale samenwerking te verbeteren. Er is ook een kwaliteitsmeting uitgevoerd in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Bij de vaststelling van het herindelingsadvies voor de Heuvelrug is een motie aangenomen door Provinciale Staten gericht op een evaluatie van de herindeling na vier jaar. Met de kwaliteitsmeting wordt hieraan voldaan.

Medio 2009 hebben drie Utrechtse gemeenten (Veenendaal, Rhenen en Renswoude) én het regiobestuur van WERV te kennengegeven, om samen met vijf Gelderse gemeenten (Ede, Wageningen, Scherpenzeel, Barneveld en Nijkerk) en het regiobestuur van Regio De Vallei, een nieuw samenwerkingsverband, 'Regio Food Valley,' te willen oprichten. Ter ondersteuning van dit initiatief hebben Gedeputeerde Staten van Utrecht de intentieovereenkomst Food Valley Ambitie 2020 ondertekend. De oprichting van het samenwerkingsverband 'Regio Food Valley' wordt in 2010 verwacht.

Tot slot heeft het college van GS in december een kader voor samenwerking vastgesteld. Dit kader zal in 2010 nader geconcretiseerd worden en er zal besluitvorming over plaatsvinden in PS.

Juridische zaken

In 2009 hebben we ons in het bijzonder gericht op drie thema's:

Deregulering: het ontwikkelen van een klantvriendelijk efficiënt, effectief en rechtmatig subsidiesysteem met minder administratieve lasten voor aanvragers en organisatie. De uitvoering van het project verloopt volgens planning. In 2009 zijn de uitgangspunten voor het nieuwe subsidiesysteem vastgesteld. Het systeem werkt op 1 januari 2011.

Verdere professionalisering kaderstellende en adviestaken van de afdeling: in 2009 is een start gemaakt met het onderbrengen van deze taak in het provinciebreed Regieproductiemodel voor alle ondersteunende afdelingen. Het Regieproductiemodel heeft tot doel te sturen op de optimalisatie van de overhead en de verbetering van de procesefficiency.

Afhandelen bezwaarschriften en klachten conform wettelijke en provinciale voorschriften: door aanscherping van de procedures is het percentage termijnoverschrijdingen van bezwaarschriften verlaagd van 26% naar 13%.

Directie en (Concern)control

Audits

In 2009 heeft het auditteam een vijftal audits uitgevoerd op het gebied van doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde beleid in opdracht van GS, de directie en de concerncontroller. Een samenvatting van de resultaten van de audit in opdracht van GS (de zogenaamde 217a audit) is opgenomen in de bedrijfsvoeringsparagraaf. Tevens zijn voorbereidingen getroffen voor de herinstructie van de auditpool, waarmee wordt beoogd meer deskundigheid uit de organisatie voor de auditfunctie te benutten, netwerken te vormen en tevens het vergroten van mobiliteit van de poolers.

Risicomanagement

Het onderwerp risicomanagement staat meer dan ooit in de belangstelling, zo ook bij de provincie Utrecht. Zo krijgt risicomanagement in de programma's en projecten van de organisatie steeds meer focus. Begin 2010 is een presentatie in de commissie BEM gehouden over risicomanagement bij de provincie met de naam "Integraal risicomanagement, een nieuwe impuls".

Concerncontrol in relatie tot de controlrol van ondersteunende afdelingen

Bij de reorganisatie is een nieuwe sturingscyclus ingevoerd. Hierbij zijn de ondersteunende afdelingen verantwoordelijk gesteld voor het inrichten van hun 'eigen' controlverantwoordelijkheid. In 2009 is in een aantal overleggen aandacht gevraagd voor de samenhang van de activiteiten van de ondersteunende afdelingen op het gebied van control.

INK

In 2009 is een INK-posatiebepaling uitgevoerd, waarbij de sterke en ontwikkelpunten in het kader van het INK-model zijn geanalyseerd. Dit heeft een aantal verbeterpunten voor de organisatie opgeleverd,

welke de basis vormen voor de afdelingsplannen en het concernjaarplan van 2010. Het INK-model is ook vertaald in de systematiek van deze jaarplannen.

Strategie

Bestuursakkoord en interbestuurlijk toezicht

In juni 2008 is een Bestuursakkoord afgesloten tussen het Rijk en de provincies dat loopt tot 2011. Een onderdeel van de algemene afspraken uit het bestuursakkoord is de implementatie van het advies van de commissie Oosting over interbestuurlijk toezicht. De kern hiervan is dat verschillende specifieke toezichtinstrumenten (per sector) in principe worden vervangen door één stelsel van generieke instrumenten (schorsing en vernietiging, en in de plaats treden bij taakverwaarlozing). Gemeenten en provincies moeten de horizontale controle en verantwoording versterken, zodat het verticale (interbestuurlijke) toezicht beperkt kan worden. Het afgelopen jaar is een programma opgesteld voor de voorbereiding van de overdracht van het Interbestuurlijk toezicht van de VROM-Inspectie naar de provincies.

Randstadsamenwerking

De commissaris van de Koningin in Utrecht, de heer Robbertsen, was in 2008 en 2009 voorzitter van de P4, het samenwerkingsverband van de 4 colleges, of portefeuillehouders, van de Randstadprovincies. Ook kwamen de 4 provincie- en 5 gemeentesecretarissen in de S9 bij elkaar om over de voortgang en resultaten van Randstad Urgent te spreken.

Europa, Randstad 2040, mobiliteit en ruimte waren belangrijke thema's die de P4 in 2009 heeft besproken. In 2009 hebben de Randstadprovincies een gezamenlijke bestuurskrachtmeting laten uitvoeren door een visitatiecommissie onder voorzitterschap van dhr. Loek Hermans. Deze is in januari 2010 gepresenteerd als leerinstrument voor elke provincie.

Takendiscussie

De 12 provincies willen tot een gezamenlijk voorstel komen voor de herinrichting van het binnenlands bestuur als proactieve bijdrage aan de bezuinigingsdiscussie op rijksniveau en de Commissie Kalden in het bijzonder. Dit traject wordt door het IPO geregisseerd en wordt "Interprovinciale aanpak Profiel Provincies" genoemd. In aansluiting op dit traject zijn wij gestart om ons voor te bereiden op onze eigen inbreng in dit IPO proces. De visie op het middenbestuur is voor ons een uitgangspunt bij de kerntakendiscussie.

Strategie Utrecht 2040

Om de gestelde doelen van het programma Profiel van Utrecht (zie hiervoor het projectblad van het Profiel) te bereiken maken wij tweejaarlijks een Staat van Utrecht-duurzaamheidsmonitor (een foto van de duurzaamheid van het gebied van de provincie Utrecht), ontwikkelen wij een Strategie Utrecht 2040 en organiseren bij een conferentie samen met onze partners.

In 2009 zijn binnen het Profiel van Utrecht de volgende resultaten geboekt: De Staat van Utrecht is in boekvorm verschenen en de Staat van Utrecht scan is gerealiseerd. Er is een missiestatement voor de regio geformuleerd. Hierbinnen zijn doelen en opgaven geformuleerd en heeft de strategie Utrecht 2040 vorm gekregen en tot slot is er een conferentie Utrecht 2040 gehouden.

Gedeputeerde Staten

De procedure voor de bestuursstukken (de "A- en B-stukken") is het afgelopen jaar uitvoerig onder de loep genomen. Dit heeft geresulteerd in de invoering van een nieuwe, kortere procedure per 1 juli 2009 gericht op het nadrukkelijker leggen van de eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de stukken bij de afdelingen.

Het secretariaat GS heeft zich ook dit jaar weer gericht op het verhogen van de kwaliteit van dienstverlening. Speerpunten zijn geweest transparant werken en flexibele inzetbaarheid. Ook is het werkproces gescreend op mogelijkheden tot meer digitaliseren.

Financieel Toezicht Lokale Overheden

In het kader van de toezichtbeslissing 2010 zijn de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen beoordeeld met toepassing van de actuele wet-en regelgeving (Gemeentewet, Beleidskader Financieel Toezicht 2004). Aanvullend is beoordeeld met toepassing van het begrip duurzaam financieel evenwicht. De beoordelingsresultaten worden ter kennis gebracht aan de besturen van de lokale overheden. De effecten van de economische recessie en de aangekondigde bezuinigingen van de rijksoverheid worden zichtbaar in de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten. In 2010 is nog sprake van begrotingsevenwicht. Vanaf 2011 is dit, bij ongewijzigd beleid, in toenemende mate niet meer het geval.

Op de gemeenten Abcoude, Breukelen, De Ronde Venen, Loenen, Renswoude en Woudenberg was in 2009 het bijzonder financieel toezicht op grond van de wet Algemene regels herindeling (Arhi) van toepassing. Eind 2009 is ook de gemeente Maarssen onder dit toezichtregime geplaatst. Na overleg over de invulling van dit bijzonder financieel toezicht is besloten alle gemeenten op individuele wijze te beoordelen.

Het aanhouden van het wetsontwerp herindeling Vecht- en Plassengebied heeft medio 2009 geleid tot het besluit van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) om een financieel onderzoek naar de herindelingsvarianten Vecht-en Plassengebied te doen uitvoeren. Vanuit de provincie is aan dit onderzoeksrapport een substantiële bijdrage geleverd.

Communicatie

In 2009 is wederom gewerkt aan de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de provincie Utrecht voor de burgers, bedrijven en partners. Hiervoor is de communicatieve bestuursondersteuning geïntensiveerd, hebben de digitale media een kwaliteitsslag ondergaan, is het relatiemagazine geïntroduceerd en zijn er tal van evenementen georganiseerd.

Commissaris van de Koningin

Professionalisering crisisbeheersing

In 2009 heeft de aanbesteding plaatsgevonden inzake de realisatie van bluswatervoorzieningen (47 waterputten) op de heuvelrug. In het najaar is een start gemaakt met de realisatie hiervan. Dit jaar zijn er 23 'geslagen'. Voor de overige 24 waterputten zijn in 2009 reeds verplichtingen aangegaan die in het voorjaar van 2010 tot betaling zullen leiden. In het eerste of tweede kwartaal 2010 zal dit project worden afgerond. Er zal dan ook op gepaste wijze aandacht besteed worden aan de realisatie van dit belangrijke project.

Loopbaanbegeleiding burgemeesters

Een van de beleidsprioriteiten van het kabinet Balkende IV is het bevorderen van diversiteit, ook onder politieke ambtsdragers. In dit kader wordt ernaar gestreefd dat meer vrouwen en allochtonen belangstelling krijgen voor het burgemeestersambt en daadwerkelijk gaan solliciteren.

Op provinciaal niveau wordt de mogelijkheid van een assesment aangeboden, teneinde een goed inzicht te verkrijgen in de mogelijke geschiktheid van eventuele kandidaten. Mede afhankelijk van de vraag wordt er van dit middel gebruik gemaakt. In 2009 is er sprake van een beperkte inzet geweest.

Bedrijfsvoering

In het kader van de leesbaarheid en om herhalingen zoveel mogelijk te voorkomen is ervoor gekozen de activiteiten op het gebied van de bedrijfsvoering niet nogmaals toe te lichten. Hiervoor wordt verwezen naar de aparte paragraaf bedrijfsvoering.

Indicatoren voor provinciale prestaties			
Naam	Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Workshops Europa	Aantal workshops dat jaarlijks wordt georganiseerd over het Europaproof maken van de organisatie en het actualiseren van de Europa-kennis in de provinciale organisatie	4	4
Gegronde bezwaren	Percentage op basis van gegronde bezwaren herroepen besluiten van Gedeputeerde Staten (op een jaarlijks totaal van circa honderd ontvangen bezwaarschriften)	5%	8%
Tijdige afhandeling bezwaarschriften	Percentage tijdig afgehandelde Awb-bezwaren (op een jaarlijks totaal van circa 100 ontvangen bezwaarschriften)	90%	87%
Betrouwbaarheid prognose financiële bestedingen	De mate waarin bestedingen in de laatste begrotingswijziging juist zijn voorspeld	93%	84%
Dienstverlening via Internet	Realiseren publieke dienstverlening via internet	65%	65%
Meldingsfrequentie ziekteverzuim	De meldingsfrequentie ziekteverzuim zal worden teruggedrongen van 1,8 tot 1,4 (gem. provincies 2006: 1,5)	1.6	1.6
Afhandeltermijn subsidie aanvragen	Percentage dat aangeeft in hoeverre we de afgesproken afhandelingstermijnen uit de dienstverleningsovereenkomsten realiseren	PM	72%
Telefonische bereikbaarheid	Opname van buitenlijnen bij het Klanten Contact Centrum binnen 30 seconden (in procenten)	90%	89,7%

Toelichting bij de indicatoren

Gegronde bezwaren

Het percentage van 8% gegronde bezwaren houdt verband met de beleidswijzigingen die zijn doorgevoerd in de Verordening bescherming natuur en landschap (Vnl). Door de gewijzigde interpretatie van het op de Vnl gebaseerde beleid, konden aanvankelijk geweigerde oevervoorzieningen bij woonschepen (schuren, erfafscheidingen, kleine vaartuigen en dergelijke) alsnog worden toegestaan.

Tijdige afhandeling bezwaarschriften

Het percentage tijdig afgehandelde bezwaarschriften van 90 % is niet gehaald. Dit wordt veroorzaakt door de afhandelingstermijn van bezwaarschriften van vóór 2009. Voor de bezwaarschriften ingediend in 2009 geldt dat het percentage niet-tijdig afgehandelde bezwaarschriften op ongeveer 93 % ligt.

Betrouwbaarheid prognose financiële bestedingen

Dit betreft de afwijking op bestedingen tussen de laatst vastgestelde begroting en de rekening. Het percentage van 93% wordt vooral niet gehaald door de lagere bestedingen op de programma's 2 Landelijk gebied, 3 Wonen en stedelijke vernieuwing en 4 Duurzaamheid en milieu. Bij al deze programma's geldt dat de lagere bestedingen met name te verklaren zijn door externe factoren, die niet direct beïnvloedbaar zijn door de provincie. Bijvoorbeeld omdat er minder (voorschotten op) subsidieaanvragen zijn ingediend dan voorzien (Fonds stedelijk bouwen en wonen, Fonds uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven). Voor programma 2 Landelijk gebied volgen de lagere bestedingen voornamelijk uit de verwerving van vooral ruilgronden. De rijksmiddelen ILG mogen pas ingezet (lees: als besteding geboekt) worden als de verworven gronden doorgeleverd zijn aan de definitieve eindbeheerder en op een juiste locatie liggen (bijvoorbeeld binnen EHS).

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de desbetreffende programma's.

Afhandeltermijn subsidie aanvragen

De omschrijving hiervan luidt: Percentage dat aangeeft in hoeverre we de afgesproken termijnen uit de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) realiseren. Ten tijde van het opstellen van de begroting was nog niet bekend óf, hoeveel en welke DVO's zouden worden afgesloten. Een getal voor deze prestatie-indicator was daarom lastig in te schatten. Voor 2010 hebben dat wel kunnen doen (85).

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2008	Primitieve begroting 2009	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten regulier beleid	24.104	16.873	18.601	22.714	-4.113
Lasten uitvoeringsprogr.	1.497	4.192	4.565	2.349	2.216
Lasten projecten	8.424	7.792	10.635	9.040	1.595
Totaal lasten	34.025	28.857	33.801	34.103	-302
Baten regulier beleid	1.590	313	2.165	5.805	-3.640
Baten uitvoeringsprogr.	3	0	0	0	0
Baten projecten	1.344	0	1.308	1.403	-95
Totaal baten	2.937	313	3.473	7.208	-3.735
Centrale Overhead	4.652	7.207	5.502	5.502	0
Resultaat voor bestemming	35.740	35.751	35.830	32.397	3.433
Onttrekking reserves	6.485	8.984	3.396	3.945	-549
Storting reserves	3.312	2.800	12.383	9.282	3.101
Resultaat na bestemming	32.567	29.567	44.817	37.734	7.083

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten				
<i>Vergoedingen PS leden</i>		934	763	171
De vergoedingen aan de PS leden zijn lager vanwege de verlaging van het aantal Statenleden per 2007 waarop het budget niet is aangepast. Ook hebben minder PS leden gebruik gemaakt van wachtgeldregelingen dan gebudgetteerd. De regeling is aflopend en gelimiteerd in de betreffende				

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
verordening.				
<i>Formatiescan</i> Door vertraging in de besluitvorming was voor de uitvoering van de formatiescan vrij laat duidelijk hoeveel er voor 2009 extra nodig was. Hierdoor is er een overschrijding ontstaan op het budget. Deze overschrijding van € 1,86 mln. wordt volledig gedekt door het voordeel op de baten (besparingen uit de formatiescan plus voorfinanciering).	1.191	3.051	-1.860	
<i>Pensioenvoorziening GS-leden</i> Bij het berekenen van de juiste stand van de voorziening GS-pensioenen wordt gebruik gemaakt van actuariële grondslagen. Eén daarvan is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd dient te zijn op de huidige marktrente. Door de rentedaling in het 2e halfjaar van 2009 is de stand van de voorziening niet voldoende om de pensioenverplichtingen te dekken. Om alsnog aan de verplichtingen te kunnen voldoen, was het noodzakelijk een extra dotatie te doen.	568	1.351	-783	
<i>Profiel van Utrecht</i> Profiel van Utrecht: zie voor de toelichting het projectblad.	1.250	539	711	
<i>Hart van de Heuvelrug programmabureau</i> Hart van de Heuvelrug programmabureau; zie projectblad.	780	1.084	-304	
<i>Apparaatskosten Communicatieondersteuning</i> Niet overgedragen budget vanuit andere programma's vormt de verklaring van het tekort. Mede door het uitvoeringsprogramma is de vraag naar communicatieondersteuning sterk toegenomen.	1.625	2.001	-376	
<i>Klant Contact Centrum</i> De kosten voor deze wijze van anders werken en klantgerichtheid waren in 2009 niet geraamd en zijn met name gefinancierd uit de bedrijfsvoeringreserve (zie ook de baten).	0	558	-558	
<i>CP Professionalisering Crisisbeheersing</i> Zie toelichting op het uitvoeringsprogrammablad.	373	185	188	
<i>Huisvesting</i> Zie toelichting op het projectblad.	4.550	4.464	86	
<i>CP E-Provincie incl. Portaal</i> Zie voor de toelichting het uitvoeringsprogrammablad.	1.330	1.072	258	
<i>CP Huisvesting</i> Zie toelichting op het uitvoeringsprogrammablad.	847	0	847	
<i>Project DIVA</i> Zie toelichting op het projectblad E-provincie.	2.000	1.147	853	
<i>CP Paushuize</i> Zie toelichting op het uitvoeringsprogrammablad.	150	47	103	
<i>Overheadkosten</i> De overheadkosten ten behoeve van arbeidsmarktcommunicatie en strategische personeelsplanning uit het uitvoeringsprogramma zijn lager uitgevallen dan begroot. Een deel van de kosten is uit reguliere overheadkosten betaald en een deel van de werkzaamheden is volgend jaar ingepland.	335	55	280	
Overige verschillen	17.868	17.786	82	
Totaal lasten	33.801	34.103	-302	
Baten				
<i>Huisvesting</i> Zie de toelichting op het projectblad.	1.092	1.166	-74	
<i>Hart van de Heuvelrug programmabureau</i> Zie de toelichting op het projectblad.	30	48	-18	
<i>Formatiescan</i> Door vertraging in de besluitvorming waren voor de uitvoering van de formatiescan de verwachte besparingen niet opgenomen in de begroting. Het voordeel dekt de overschrijding op de uitgaven en bestaat voor € 1.496 mln. uit besparingen en voor € 364.000 uit voorfinanciering vanuit de € 1,3 mln. die bij de	0	1.860	-1.860	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Najaarsrapportage 2009 beschikbaar is gesteld.				
<i>Overige activiteiten</i> Voor een aantal activiteiten waren meer kosten gemaakt dan begroot. Hiervoor is ook een hogere bijdrage gevraagd aan deelnemende partijen.	219	395	-176	
<i>Klant Contact Centrum</i> De in 2009 gemaakte kosten voor het KCC waren niet begroot en zijn uiteindelijk gefinancierd uit de bedrijfsvoeringreserve (zie ook de toelichting bij de lasten).	5	556	-551	
<i>Kapitaallasten</i> De kapitaallasten ICT zijn lager dan begroot. Oorzaak hiervan is het uitstellen van geplande investeringen wegens verhuizing naar het nieuwe provinciehuis, het aanleveren van Pc's uit eigen voorraad en lagere kosten voor het inlopen van de achterstanden op digitalisering van documenten.	0	950	-950	
Overige verschillen	2.127	2.233	-106	
Totaal Baten	3.473	7.208	-3.735	
Centrale overhead	5.502	5.502	0	
TOTAAL	35.830	32.397	3.433	

Verloop van de reserves bij dit programma					Bedragen x € 1.000	
Naam reserve	Begroting 2009		Rekening 2009		Storting	Onttrekking
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking		
<i>Coalitieakkoord</i>						
- Paushuizen		150				47
- Communicatie: strategisch, stroomlijnen en vergrot. zichtbaarheid		565				590
- Huisvesting		847				0
- E-Provincie		1.330				1.072
- Profiel van Utrecht		1.250				539
- Prof.crisisbeheersing		373				185
- Loopbaanbegeleiding Burgemeesters		50				0
<i>Projecten reserve</i>						
- Huisvesting	2.800	3.044	2.800			2.884
- Portaal	164	135	22			
- Staatssteunproef maken subsidierelaties	44		44			
<i>Structuurfonds</i>						
- HvdH Programmabureau		750				836
<i>N.T.V.A. prov.Utrecht</i>						
Andere Overheid		100				200
Portaal		280				280
Fuwaprov		45				45
Fusieproces Vecht en Venen	40		40			
PCL	23		23			
Fusieproces RSW	50					
Loopbaanontwikkeling	150		140			

Verloop van de reserves bij dit programma			Bedragen x € 1.000	
Naam reserve	Begroting 2009		Rekening 2009	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
IZR-uitkering t.b.v. CAO-doeleinden	125		125	
<i>Reserve DigiDiv</i>		2.000		1.147
<i>Reserve ICT</i>			751	
<i>Reserve rente en afschrijving</i>				
Kapitaallasten Rijnsweerd		1.464		1.457
Totaal	3.396	12.383	3.945	9.282

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Projecten reserve

Voor een toelichting op de stortingen in de projecten reserve wordt verwezen naar de toelichting op de betreffende projectbladen.

Reserve ICT

Deze reserve is bestemd voor de egalisatie van vervanging van centrale ICT faciliteiten.

Door het uitstellen van geplande investeringen wegens verhuizing naar een ander gebouw, zijn diverse implementatie projecten niet uitgevoerd. Hierdoor zijn minder uitgaven gedaan dan begroot.

Onttrekkingen

Reserve coalitieakkoord

Voor een toelichting op de onttrekkingen uit de reserve coalitieakkoord wordt verwezen naar de toelichting op de betreffende uitvoeringsprogrammabladen.

Projecten reserve

Voor een toelichting op de onttrekkingen uit de projecten reserve wordt verwezen naar de toelichting op de betreffende projectbladen.

Reserve structuurfonds

Voor een toelichting op de onttrekkingen uit de reserve structuurfonds wordt verwezen naar de toelichting op het projectblad Hart van de Heuvelrug programmabureau.

Reserve DigiDiv

Deze reserve is bestemd voor het digitaliseren van documentstromen, dossiers en archieven. Het inrichten en afstemmen van de basisvoorziening op de werkwijze van de organisatie en de afronding van het testen van de basisvoorziening heeft langer geduurd dan gepland. Dit heeft als gevolg dat minder uitgaven zijn gedaan dan begroot. Zie voor verdere toelichting het projectblad E-provincie.

Uitvoeringsprogramma

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Groot Mijdrecht Noord	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	1 Ruimtelijke ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Drs. C. Bisseling	Totaalbudget: € 10.200.000

Wat wilden we bereiken?

Waterproblemen, onzekere toekomst van de landbouw, dreigende versnippering van het landschap en natuuropgaven zijn aanleiding om een transformatie van polder Groot Mijdrecht Noord (GMN) te overwegen. De centrale doelstelling is het realiseren van een duurzame, toekomstgerichte inrichting van de polder, met als belangrijke elementen:

- waterproblematiek in en om de polder op duurzame wijze op te lossen;
- versterking en behoud van ruimtelijke kwaliteit, met name in gebieden waar deze onder druk staat als gevolg van slechte economische vooruitzichten voor de agrarische sector;
- realiseren schakel in EHS en Natte As;
- kansen benutten voor recreatie, toerisme en economische ontwikkeling in het landelijk gebied.

In 2005 en 2006 is een verkenning uitgevoerd naar uiteenlopende strategieën voor de toekomst van de polder, gericht op een duurzame inrichting. Per strategie is haalbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid beoordeeld.

In februari 2007 hebben provinciale staten aangegeven dat er duurzame en betaalbare oplossingen nodig zijn voor de waterproblematiek en er een feitenrelaas voor bodem en water nodig is. Hiertoe is in augustus 2007 de Onderzoekscommissie water en bodemdaling GMN ('Commissie Remkes') ingesteld. Deze commissie heeft in januari 2008 haar bevindingen gepresenteerd. Op basis hiervan heeft gedeputeerde staten geconstateerd dat de situatie in GMN niet duurzaam is en maatregelen noodzakelijk zijn. Op basis van bestaand en aanvullend onderzoek, een integrale afweging van belangen en de bekostiging nemen provinciale staten naar verwachting in november 2008 een besluit over de ruimtelijke strategie voor GMN.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Voor informatie over het uitvoeringsprogramma Groot Mijdrecht noord verwijzen wij u naar de projectblad met dezelfde naam.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	RAP 2008-2011	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	1 Ruimtelijke ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. drs. R.W. krol	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. H. Jungen	Totaalbudget: € 6.100.000

Wat wilden we bereiken?

Het Ruimtelijk Actieprogramma voor de periode 2008-2011 (RAP 2008-2011) is de opvolger van het MAP Streekplan 2005-2007. Met het RAP gaan we ruimtelijke uitdagingen aan die uitvoering geven aan de doelstellingen die voortkomen uit het Streekplan 2005-2015. Het RAP richt zich op ruimtelijke projecten die niet of lastig van de grond komen, projecten die vanwege het multidisciplinaire en/of bovenlokale karakter niet elders geprogrammeerd worden en projecten die bijdrage aan de inhoudelijke prioriteiten van het college. De projecten zijn zodanig gekozen dat zij "het gat" overbruggen tussen beleid en uitvoering. Ze sluiten dan ook naadloos aan op de uitvoering in andere provinciale programma's en (gebiedsgerichte) projecten en bij andere overheden.

Het RAP kent de volgende zes projecten:

Thema Binnenstedelijke woon- en werklocaties

- Project 1: Offensief Binnenstedelijke woningbouwlocaties
- Project 2: Kwaliteitsimpuls werklocaties
- Project 3: Gemeentelijke agenda voor transformatie en her-ontwikkeling

Thema Stad-Land

- Project 4: Stad-Land fietsverbindingen

Thema De Utrechtse Landschappen

- Project 5: Kwaliteiten nationale en provinciale landschappen
- Project 6: Natuur compensatielocaties

Deze projecten (met verschillende deelprojecten) vormen de kern van het RAP. Daarnaast zijn er zeven thematische acties (bodemkaart Veenweidegebied, windenergie, lange termijn perspectieven verstedelijking, grondbeleid, ruimtelijke kwaliteit, regionale woningbouw en de nieuwe Wro).

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

De belangrijkste gebeurtenis op programmaniveau betreft het ombuigingsvoorstel. Op het totaalbudget van het RAP van 8 miljoen euro is 1,9 miljoen euro bezuinigd. De hoofddoelstellingen en –ambities van het RAP-programma kunnen ondanks deze bezuiniging, overeind blijven. Op het niveau van projectonderdelen en een aantal activiteiten, vindt bijstelling plaats.

Het RAP is na vaststelling in 2008 op gang gekomen. In die eerste periode (eind 2008-begin 2009) heeft de programma- en projectorganisatie vorm gekregen en zijn veel voorbereidende werkzaamheden verricht. In 2009 zijn vervolgens belangrijke stappen gezet: overeenkomsten gesloten, projectleiders bij gemeenten ingezet, onderzoeken uitgevoerd, bestuurlijke overleggen plaatsgevonden. In 2009 zijn twee voortgangsrapportages opgesteld. Hierin is informatie opgenomen over de voortgang van het programma als geheel en specifiek over de zes afzonderlijke projecten en zeven thematische acties. De meeste projecten liggen goed op schema en boeken (tussen)tijdse resultaten.

Van enkele projecten staan de resultaten en planning onder druk. Het gaat hierbij met name om deelproject 2A. Kwaliteit van Private Kavels, en project 6. Natuurcompensatielocaties. Deze projecten hebben aandacht nodig en inmiddels zijn maatregelen getroffen om binnen de programmatische kaders alsnog de projectdoelen te realiseren. De komende periode zal een extra inspanning verricht worden om ook deze projecten te versnellen en tot een goed einde te brengen.

In april is besloten dat het project 2B Transformatie kantorenlocaties (als deelproject van project 2 Kwaliteitsimpuls werklocaties) beter door het Aanjaagteam Wonen kan worden ingevuld (budget en activiteiten van dit deelproject zijn overgedragen).

In 2009 is in het kader van het ombuigingsvoorstel op het totaalbudget van het RAP van 8 miljoen, 1,9 miljoen euro bezuinigd. Het uitvoeringsbudget (vooralsnog incidenteel budget) is geslonken van 3,5 mln per jaar in 2005 tot 1,5 mln per jaar in 2009.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Voortgangsrapportage RAP programma	1	-
Voortgangsrapportage RAP	1e en 3e	2e en 4e kwartaal
Tussentijdse evaluatie RAP	4e	1e kwartaal 2010

Toelichting:

Het ritme van de voortgangsrapportages is (blijvend) met een kwartaal opgeschoven door verminderde beschikbaarheid van de programmamanager in de eerste kwartaal van 2009. Er is aanvullend besloten om de tussentijdse evaluatie door te schuiven naar het voorjaar van 2010 uit te voeren (halverwege programmaperiode). Deze heeft als accent de tussentijdse evaluatie op de feitelijke doelbereiking van het RAP eind 2011, eventuele bijsturingvoorstellen en leermomenten. De voortgangsrapportage van het 4^e kwartaal 2009 vormt de peilstok voor de tussenevaluatie in 2010.

De voortgangsrapportage RAP programma is meegenomen in de reguliere voortgangsrapportage RAP.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	6.100	2	1.300	1.640	4.458
Baten					
Saldo	6.100	2	1.300	1.640	4.458

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten				
In 2009 is € 280.000 van RAP project 2b transformatie kantoren overgedragen aan het Aanjaagteam Wonen (Programma Wonen en stedelijke vernieuwing). Hiermee is het als RAP-project afgesloten. Dit stond niet op de begroting. Bij RAP project 1 is meer bevoorschotting aangevraagd door gemeente Utrecht dan voorzien, aanvankelijk was bedacht de subsidie uitbetaling over 2 jaar te verdelen.		1.300	1.640	-340
Totaal lasten		1.300	1.640	-340
Baten				
Totaal Baten		0	0	0
TOTAAL		1.300	1.640	-340

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Uitvoering AVP	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	2 Landelijk gebied	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mevr. Ir. R. Kuijsters	Totaalbudget: € 63.000.000

Wat wilden we bereiken?

Het programma Agenda Vitaal Platteland (AVP) heeft een looptijd van zeven jaar (2007-2013). De totale omvang bedraagt € 684 mln. Hierin zit een bedrag van € 63 mln. uit het coalitieakkoord. Deze middelen zijn toegevoegd aan de uitvoering van het AVP en maken integraal onderdeel uit van de financiering van het programma. Een duidelijke labeling aan bepaalde prestaties ligt niet op voorhand in de rede. Voor 2009 is een bedrag van € 13 mln. begroot voor de realisatie van de middelen uit het coalitieakkoord. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het programma landelijk gebied.

Het AVP wil een effectieve realisatie van beleid in het landelijk gebied bereiken. De middelen uit het AVP worden ingezet op de zeven thema's: de reconstructie, natuur, recreatie, landbouw, landschap, bodem en water. Bij de uitvoering worden onderstaande doelen gerealiseerd:

1. In het reconstructie gebied Gelderse Vallei Utrecht-Oost een versterking van de structuur voor landbouw en bedrijvigheid en verbetering beleving voorzieningenniveau in de plattelandsgemeente;
2. Het versterken biodiversiteit natuur t.a.v. soorten, kwaliteit en kwantiteit Een kwalitatief goede natuur in Utrecht;
3. Een duurzame landbouw (economisch, sociaal en milieutechnisch) door het creëren van een vitaal platteland;
4. Een recreatief aantrekkelijk Utrecht door het ontwikkelen van grootschalig groen in en om de stad, het verbeteren van de belevingswaarde van dagrecreatie en het verbeteren van de structuur van toeristisch ondernemen;
5. Behoud en versterking van het Utrechts landschap t.a.v. van de kernkwaliteiten (natuur, cultuur en belevingswaarde).

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het programma Agenda Vitaal Platteland (AVP) heeft een looptijd van zeven jaar (2007-2013). De totale omvang bedraagt ongeveer € 684 miljoen. Hierin zit een bedrag van € 63 miljoen uit het Coalitieakkoord. Deze middelen zijn toegevoegd aan de uitvoering van de AVP en maken integraal onderdeel uit van de financiering van het programma. Een duidelijke labeling aan bepaalde prestaties ligt niet op voorhand in de rede. Er zijn daarom geen aparte mijlpalen.

In programma 2 Landelijk gebied wordt nader ingegaan op de uitvoering van de Agenda Vitaal Platteland.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	63.000	5.806	13.000	11.895	45.299
Baten	0	0	0	283	-283
Saldo	63.000	5.806	13.000	11.612	45.582

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
Een deel van de subsidies die in het uitvoeringsprogramma 2009 zijn beschikbaar, komen pas in 2010 tot betaling. Bovendien zijn er in de tweede helft 2009 nog diverse projecten ingediend die nog niet zijn beschikbaar. Zie ook bij baten.	13.000	11.895	1.105
Totaal lasten	13.000	11.895	1.105
Baten			
Zie de toelichting bij lasten.	0	283	-283
Totaal Baten	0	283	-283
TOTAAL	13.000	11.612	1.388

Integrale toelichting

De realisatie van het coalitieprogramma ligt op schema.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Een provinciale startersregeling	Looptijd: 2009 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	3 Wonen en stedelijke vernieuwing	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W. M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. B. Spelt	Totaalbudget: € 1.200.000

Wat wilden we bereiken?

Door de krappe woningmarktsituatie is het voor starters steeds moeilijker om een stap naar een koopwoning te maken. Een inmiddels beproefd middel om starters een financieel steuntje in de rug te geven is de starterslening. De starterslening, verstrekt door gemeenten en rijk, overbruggt met een renteloze lening het verschil tussen de totale verwervingskosten van de woning en het maximaal te lenen bedrag volgens de Nationale Hypotheek Garantie.

Hiervoor wordt een provinciaal startersfonds opgezet waarmee ca. 333 extra startersleningen kunnen worden verstrekt. Gemeenten en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland gaan e.e.a. uitvoeren.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Op 19 januari 2009 hebben PS de regeling Startersfonds provincie Utrecht vastgesteld. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland voert al jaren lang voor veel gemeenten in het land en enkele andere provincies een regeling voor startersleningen uit. Daarom is voor de uitvoering van de provinciale startersregeling aansluiting gezocht bij dit stimuleringsfonds. Op 23 januari 2009 is een uitvoeringsovereenkomst gesloten.

Er doen 16 gemeenten mee met de provinciale Startersregeling, namelijk Amersfoort, Breukelen, Bunschoten, De Ronde Venen, Leusden, Loenen, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Renswoude, Rhenen, Utrecht, Veenendaal, Vianen, IJsselstein en Zeist.

Tot en met 31 december 2009 (het eerste jaar van de uitvoering van het Startersfonds) zijn 141 startersleningen van bij de instelling van het Startersfonds – op basis van de beschikbare provinciale middelen – geraamd ca. 330 startersleningen, verstrekt. Dat wil zeggen dat deze lening al bij de notaris afgerond zijn. Er zijn nog enkele tientallen 'toekenningsbrieven' Starterslening verstuurd. Deze toekenningsbrieven worden door de gemeenten verstuurd als de gemeenten akkoord zijn. Over het algemeen gaat er vervolgens nog een periode van 2 à 3 maanden over heen voordat deze leningen ook daadwerkelijk verstrekt worden.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Vaststelling provinciaal startersfonds	1 ^e kwartaal	1 ^e kwartaal
Uitvoeringsovereenkomst c.q. afspraken met Stimuleringsfonds volkshuisvesting en gemeenten	1 ^e kwartaal	1 ^e kwartaal
Aantal door gemeenten verstrekte startersleningen m.b.v. provinciale regeling	100	141

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	1.200	0	400	400	800
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	1.200	0	400	400	800

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
Provinciale startersregeling	400	400	0
Totaal lasten	400	400	0
Baten			
Totaal Baten	0	0	0
TOTAAL	400	400	0

Integrale toelichting

De uitgaven vanuit het uitvoeringsprogramma voor de provinciale startersregeling betreft een storting in de reserve Beheer startersleningen. Vanuit die reserve worden de werkelijke kosten voor de startersleningen bekostigd.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap	Looptijd: 2008 - 2009
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	3 Wonen en stedelijke vernieuwing	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W. M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. B. Spelt	Totaalbudget: € 200.000

Wat wilden we bereiken?

Op plekken waar dat aan de orde is krijgt particulier opdrachtgeverschap de ruimte. Eén van de initiatieven op het gebied van wonen is het ondersteunen van concrete projecten met betrekking tot 'collectief particulier opdrachtgeverschap' (CPO). Bij CPO realiseert een groep particulieren gezamenlijk een woningbouwplan. Bouwen op basis van CPO kan in het streven naar een meer gedifferentieerd en kwalitatief beter woningaanbod, een belangrijk aanvullend middel zijn en kan tot prijsvoordeel leiden. CPO-projecten zijn daarmee ook voor starters interessant.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Op 9 oktober 2008 is door de Commissie Wonen, Maatschappij en Cultuur ingestemd met het plan van aanpak voor het stimuleren van CPO. In 2008 en ook nog in 2009 heeft de nadruk gelegen op het ontwikkelen en regelen van PR en communicatie. Daarnaast is CPO in de reguliere contacten met gemeenten, corporaties en ontwikkelaars expliciet aan de orde gesteld en is gekozen voor een doelgroepenbenadering. Eén CPO-project is inmiddels in uitvoering.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Beoogde resultaat is dat er in 2011 6 CPO-projecten daadwerkelijk worden gerealiseerd.	-	1

Toelichting:

Er blijkt toenemende belangstelling voor collectief particulier opdrachtgeverschap. De mogelijkheid van provinciale ondersteuning van initiatieven blijkt stimulerend te werken. In 2009 was € 393.000 (€ 193.000 vanuit het uitvoeringsprogramma en € 200.000 uit middelen beschikbaar gesteld door het Rijk) beschikbaar voor ondersteuning. Daarvan is ruim € 110.000 toegekend.

Het is dit eerste uitvoeringsjaar lastig gebleken om vanuit de provincie in contact te komen met initiatiefgroepen. De provincie is voor initiatiefgroepen geen 'vanzelfsprekende' relatie. Toch is inmiddels 1 project in uitvoering en wordt aan 7 initiatiefgroepen ondersteuning aangeboden. Van deze laatste projecten zijn er echter nog veel in de oriëntatie-/initiatieffase. Door 5 gemeenten wordt met ondersteuning van de provincie gewerkt aan de ontwikkeling en uitvoering van CPO-projecten. Ook hier is in 2009 sprake van de oriëntatie-/initiatieffase.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	200	7	193	74	119
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	200	7	193	74	119

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Het is in 2009, het eerste uitvoeringsjaar, lastig gebleken om vanuit de provincie in contact te komen met initiatiefgroepen. Dat heeft geleid tot minder ondersteuningsactiviteiten dan verwacht. De provincie is voor initiatiefgroepen geen 'vanzelfsprekende' relatie. Een aantal initiatieven die in 2009 nog in de startfase waren kunnen naar verwachting in 2010 concreet verder ondersteund worden.	193	74	119	
Totaal lasten	193	74	119	
Baten				
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	193	74	119	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Tijdelijke stimuleringsregeling vernieuwend bouwen en wonen	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	3 Wonen en stedelijke vernieuwing	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W. M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. B. Spelt	Totaalbudget: € 800.000

Wat wilden we bereiken?

In het programma van het college van Gedeputeerde Staten, 2007-2011 "Besturen met hart voor de toekomst" staat dat vernieuwende vormen van bouwen, bijvoorbeeld gecombineerd met water of groen, actief moeten worden bevorderd.

Door middel van de Tijdelijke stimuleringsregeling vernieuwend bouwen en wonen, die door PS op 7 juli 2008 is vastgesteld moeten partijen (bijvoorbeeld gemeenten, corporaties, stichtingen, projectontwikkelaars en bewonersgroepen) gestimuleerd worden om te experimenteren met bouwen en wonen. Thema's waarbinnen subsidieaanvragen kunnen worden ingediend zijn; klimaatbestendig bouwen, transformatie en flexibel bouwen. Belangrijk is dat een substantieel deel van de projecten gericht moet zijn op starters en lage inkomens of op duurzaamheid.

Vervolgens kan door middel van kennisoverdracht de toepasbaarheid van vernieuwende woonconcepten verder gestimuleerd worden. Dit wordt gedaan door de projecten aandacht te geven op de provinciale website en via het aanjaagteam woningbouw. De inschatting was dat er ca. 10 projecten konden worden ondersteund met deze regeling.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 is € 300.000 beschikbaar voor initiatieven voor vernieuwend bouwen en wonen. Er zijn 4 aanvragen ingediend waarvan er 3 zijn ondersteund (tot een totaal bedrag van € 230.000).

Mijlpalen	aantallen	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Er is geen verdeelmoment in de regeling; de regeling is na vaststelling in 2008 onmiddellijk in werking getreden en er geldt een op=op regeling.	10	3

Door noodzakelijke prioritering in het 2^e halfjaar van 2008 en het jaar 2009 i.v.m. recessie maatregelen (Knelpuntenpot en versnelde voorbereiding van de verdeling van de 2^e tranche van het Fonds stedelijk bouwen en wonen) was inzet, m.n. bredere bekendmaking en dergelijke, pas mogelijk vanaf het 3^e kwartaal 2009.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	800	100	300	153	547
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	800	100	300	153	547

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Door noodzakelijke prioritering i.v.m. recessie maatregelen (Knelpuntenpot en versnelde voorbereiding van de verdeling van de 2e tranche van het Fonds stedelijk bouwen en wonen) was inzet, m.n. bredere bekendmaking, pas mogelijk vanaf het 3e kwartaal 2009. Daarnaast kon een in december 2009 ingediende aanvraag pas in 2010 tot honorering komen. Het budget voor 2009 is daarmee vrijwel geheel toegekend.	300	153	147	
Totaal lasten	300	153	147	
Baten				
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	300	153	147	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Uitvoering Fonds Stedelijk bouwen en wonen	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	3 Wonen en stedelijke vernieuwing	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W. M. de Jong en Dhr. Drs. R.W. Krol	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. B. Spelt	Totaalbudget: € 59.100.000

Wat wilden we bereiken?

De provincie wil gemeenten financieel ondersteunen bij het realiseren van hun binnenstedelijke woningbouwopgave. Het doel is een efficiënte benutting van het binnenstedelijk gebied - binnen de rode contouren - om daarmee de druk op het buitengebied te doen afnemen. Een ander doel is tegelijkertijd een kwaliteitsimpuls aan het stedelijk gebied te geven, mede om binnenstedelijk een aantrekkelijk woon- en leefmilieu te kunnen (blijven) bieden voor de verschillende doelgroepen. Het fonds bestaat uit vier deelbudgetten om hiermee zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de bovengenoemde aspecten.

In 2008 was er binnen het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen € 27,5 miljoen beschikbaar. Bij de provinciale behandeling van de Begroting 2009 in november 2008 zou worden besloten of het budget voor het fonds wordt verhoogd naar € 60 miljoen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Nadat PS in november 2008 hadden besloten het budget voor het fonds te verhogen met een 2^e fase (€ 32,5 miljoen) zijn gemeenten geïnformeerd over de mogelijkheid om opnieuw subsidie aan te vragen voor projecten die aansluiten bij de doelstellingen van het fonds en financieel ondersteuning nodig hadden. Er zijn 113 projectaanvragen ingediend waarvan 54 projecten in 24 gemeenten konden worden gehonoreerd.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Verdeelbesluit 2 ^e tranche	1e kwartaal	2e kwartaal
Aantal projecten dat financieel wordt ondersteund	10	54

Bij het opstellen van de Begroting 2009 (en dus de raming van het aantal te ondersteunen projecten) midden 2008 kon nog geen rekening worden gehouden met de mogelijkheid en omvang van een 2^e tranche van het Fonds Stedelijk bouwen en wonen. De besluitvorming daarover heeft plaatsgevonden in november 2008 en de raming is daaraan niet aangepast.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	59.100	9.978	30.618	8.044	41.078
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	59.100	9.978	30.618	8.044	41.078

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Het totale budget van het Fonds is in 2009 toegekend aan projecten. Met de ontvangende gemeenten zijn afspraken gemaakt over bevoorschotting en afrekening. Slechts een beperkt aantal gemeenten heeft gebruik gemaakt van de voorschotregeling.	30.618	8.044	22.574	
Totaal lasten	30.618	8.044	22.574	
Baten				
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	30.618	8.044	22.574	

Integrale toelichting

Het oorspronkelijk beschikbare budget was € 60 miljoen. Eén project uit de 1e tranche (Lantor in Veenendaal ad € 0,9 miljoen) is echter komen te vervallen en aangewend als financiering voor de knelpuntenpot woningbouwstagnatie. Het oorspronkelijk beschikbare budget is verlaagd met dit project.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Woningbouwproductie	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	3 Wonen en stedelijke vernieuwing	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W. M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. B. Spelt	Totaalbudget: € 4.000.000

Wat wilden we bereiken?

De woningbouwproductie is nog lang niet op het noodzakelijke niveau. Volgens het streekplan moet de woningproductie gemiddeld 7.350 bedragen. De gerealiseerde woningproductie blijft daar ver onder. De achterstand is zodanig dat deze zeker niet in enkele jaren is ingelopen. Daarom wordt het vanaf 2006 ingezette beleid, gericht op verhoging en versnelling van de woningbouw en stedelijke vernieuwing, onverminderd voortgezet. Daarvoor is een aanjaagteam woningbouw en een deskundigenpool geformeerd. Naar aanleiding van de besluitvorming in het najaar van 2008 van Provinciale Staten over de 'follow-up' van de resultaten van de uitvoering van de conclusies en aanbevelingen van de voormalige Commissie Onderzoek Bouwstagnatie wordt blijvend ingezet op intensivering van aanjaagteam en ondersteuning van gemeenten vanuit de provinciale deskundigenpool.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

De kerntaak van het aanjaagteam is ondersteuning van gemeenten met expertise (deskundigen, second opinions, quick scans e.d.), het verbindings leggen tussen partijen en het proberen op te lossen van knelpunten tussen partijen en binnen de eigen organisatie.

Als gevolg van de economische recessie en de daardoor ontstane situatie op de woningmarkt is het aanjaagteam (voorlopig tijdelijk) versterkt.

Daarnaast is het aanjaagteam betrokken geweest bij de voorbereiding van en nog betrokken bij de uitvoering van de door PS in het kader van de 'Versnellingsagenda' op 21 september 2009 vastgestelde Knelpuntenpot voor woningbouw.

In 2009 zijn 15 gemeenten ondersteund met 1 of meer projecten (totaal projecten: 49, totaal aantal woningen ca. 4.400). Bij enkele projecten was er sprake van doorloop uit 2008 en bij enkele andere projecten loopt die ondersteuning nog door in 2010. Onder andere de vraag naar kortdurende ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van een second opinion door externe deskundigen, is in 2009 toegenomen maar ook efficiëntere en effectiever inzet van een externe procesmanager (i.c. inzet op meerdere projecten tegelijkertijd) binnen een gemeente deed zich vaker voor.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Jaarlijks verslag Wonen	2 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal

Toelichting:

In het Jaarlijks verslag Wonen is in een afzonderlijke bijlage uitvoerig verslag gedaan van de activiteiten en resultaten van het aanjaagteam.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	4.000	370	1.400	1.202	2.878
Baten	0	0	0	450	0
Saldo	4.000	370	1.400	752	2.878

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
In 2009 is een groot aantal projecten ondersteund met deskundigheid vanuit de provinciale deskundigenpool. Bij een aantal daarvan is sprake van doorloop in 2010. De afrekening vindt daardoor dus plaats in 2010.	1.400	1.202	198	
Totaal lasten	1.400	1.202	198	
Baten				
Gemeenten die voor projecten ondersteuning vanuit de provinciale deskundigenpool krijgen, dragen daarin zelf bij voor 50 % van de totale kosten. In 2009 is er, naast gedeeltelijke afrekening van inzet in 2009 (zie bij lasten), ook sprake geweest van gemeentelijke betalingen voor deskundigeninzet die doorliep vanuit 2008. Omdat op voorhand de omvang van de ondersteuning niet bekend is, kan ook de eigen bijdrage niet begroot worden.	0	450	-450	
Totaal Baten	0	450	-450	
TOTAAL	1.400	752	648	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Duurzame energie, energiebesparing en revolving fund KWO	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	4 Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W. M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. Drs. B. Oonk	Totaalbudget: € 7.000.000

Wat wilden we bereiken?

Het gebruik van fossiele brandstoffen leidt lokaal tot luchtverontreiniging en draagt mondiaal bij tot verandering van het klimaat. Wij willen daarom een impuls geven aan het terugdringen van het verbruik van fossiele brandstoffen. Daartoe zetten wij in op vermindering van het energieverbruik, en op toepassing van schone en duurzame energiebronnen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Programma energiebesparing in de gebouwde omgeving

Onder de subsidieregeling Duurzaamheid Energie en Klimaat (DEK) is subsidie verstrekt aan 6 MKB-bedrijven. Vijf van deze bedrijven zijn agrarische bedrijven. Alle vijf hebben ze subsidie ontvangen voor opwekking van duurzame energie. Aan 2 bedrijven is subsidie verstrekt voor zowel energiebesparende maatregelen als zonnepanelen.

Voor verschillende koude warmte-opslagsystemen (KWO) heeft de Provincie deskundigheids-ondersteuning geboden. De locaties Duurzame Energie Veenendaal-Oost (DEVO) en Woudenberg KWO “de Tuinen” zijn in de realisatiefase. De locaties Woerden spoorzone en het stationsgebied Utrecht zijn in ontwikkeling.

Garantiefonds Energie (voorheen “revolving fund KWO”)

Om de financiële haalbaarheid van externe energieprojecten te verbeteren hebben we per 1 april 2009 het Garantiefonds Energie opgezet. Dit fonds is bedoeld voor de realisering van (gemeenschappelijke) installaties voor de opwekking van duurzame energie. Voor de uitvoering is SenterNovem ingeschakeld, welke veel ervaring heeft met garanties. Met meerdere banken zijn verkennende gesprekken gevoerd om nadere samenwerking te formaliseren.

In 2009 is aan twee projecten een garantie toegekend voor een totale waarde van € 500.000. Het ging hier om twee systemen voor koude-warmte-opslag (KWO). De garanties bleken nodig te zijn omdat deze projecten door een middelgrote onderneming werden opgezet die zelf onvoldoende zekerheid aan de bank kan bieden. Een derde aanvraag ad € 500.000, eveneens betreffende KWO, is in behandeling. Verder heeft de Provincie gesprekken gevoerd met een vereniging van eigenaren die in hun appartement energiebesparende maatregelen wil nemen. Een garantie om het project financieel haalbaar te maken wordt overwogen. De Provincie betaalt het vooronderzoek voor dit project.

Andere provincies zijn geïnteresseerd in de opzet van een garantiefonds naar het model van de Provincie Utrecht. Onder leiding van de Provincie Utrecht is een handboek opgesteld voor het opzetten van een garantiefonds, welke het proces bij andere provincies zal vergemakkelijken. De ervaringen van het Garantiefonds Energie worden via het Interprovinciaal Overleg met andere provincies gedeeld.

Wat betreft de garanties voor grotere geïntegreerde energieprojecten wordt gewerkt aan de nadere invulling en vormgeving van de risico's die we met het instrument willen afdekken.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Eerste toekenning steun Garantiefonds Energie	1	2
Toekenning subsidie projecten energiebesparing (energieonderdeel DEK-regeling)	2	2*

De eerste tranche van de DEK-regeling onderdeel energie liep tot en met 30 juni 2009.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	7.000	0	2.000	567	6.433
Baten					
Saldo	7.000	0	2.000	567	6.433

Het budget is in totaal € 7 miljoen, waarvan € 2 miljoen wordt ingezet als risicobuffer voor het Garantiefonds.

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten				
De 2e tranche van de regeling Duurzaamheid Energie en Klimaat (DEK) is medio 2009 open komen te staan. Deze subsidiegelden zijn nog niet in het geheel beschikt omdat het projecten zijn die de nodige voorbereidingstijd vragen. Het niet bestede saldo is ook niet onttrokken aan de reserve coalitieakkoord, de uitgaven schuiven door naar 2010/2011.		2.000	567	1.433
Totaal lasten		2.000	567	1.433
Baten				
Totaal Baten				
TOTAAL		2.000	567	1.433

Integrale toelichting

Geen afwijkingen ten opzichte van het plan.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Duurzaamheid	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	4 Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W. M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. Drs. B. Oonk	Totaalbudget: € 8.018.000

Wat wilden we bereiken?

Bij al ons handelen willen wij een integrale afweging maken tussen de belangen van *people*, *planet* en *profit*, en willen wij afwenteling van negatieve effecten naar toekomstige generaties en naar plekken elders op de wereld voorkomen. Duurzaamheid moet dan ook een vast aandachtspunt worden bij het vormgeven van ons beleid op diverse beleidsterreinen, maar ook bij de uitvoering van beleid en binnen onze eigen bedrijfsvoering. Daarnaast ondersteunen en stimuleren we externe partners bij hun duurzame ambities. In 2008 zijn hiertoe een Afwegingskader en een Actieprogramma duurzaamheid vastgesteld.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Vanuit het Actieplan Duurzaamheid zijn binnen de eigen organisatie 10 interne presentaties en duurzaam werkensessies georganiseerd. Er zijn afspraken gemaakt met het merendeel van de afdelingen en concernprojecten over duurzaam werken en 12 interne duurzaam werken projecten gefinancierd. Van de DO-ladder en het afwegingskader is een duurzaamheidskrant gemaakt, die intern en extern is verspreid. Daarnaast is het intranetportaal duurzaam werken gelanceerd en is met 4 afdelingen een ontwikkeltraject duurzaamheid gestart. In de afdelingsjaarplannen 2010 en het jaarverslag over 2009 wordt een eerste stap gezet om de activiteiten te verbinden met duurzaamheid.

Extern is vanuit het Actieplan Duurzaamheid het Subsidiekader externe projecten duurzaamheid opgesteld. Hiermee zijn 16 externe projectsubsidies verstrekt, waarvan 8 voor Leren voor Duurzame Ontwikkeling. Voorbeelden zijn duurzame bevoorrading van winkels in de binnenstad van Utrecht en een voetbalvereniging die werkt aan oplossen van sociale problemen en een duurzaam clubgebouw. Er zijn 70 intakes gedaan met externe partijen en 19 externe presentaties en workshops gegeven.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Afwegingskader gebruiksklaar	-	1
Eerste selectie projecten	-	2
Uitvoering projecten	1 – 4	1-4
Start nieuwe projecten (intern en extern)	1 / 2	2

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	8.018	378	4.906	1.289	6.351
Baten					
Saldo	8.018	378	2.806	1.289	6.351

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Het saldo op Externe projecten is ontstaan omdat er ca. € 1,3 mln. (verplichtingen voor Actieplan Duurzaamheid) is doorgeschoven naar 2010. Het grootste deel hiervan betreft subsidieverplichtingen voor externe projecten omdat die de nodige voorbereidingstijd vragen. Dat blijkt ook uit het nog niet benutte deel van € 1,6 mln. van het bij de Najaarsrapportage naar voren gehaalde budget van € 2,1 mln. De uitgaven schuiven door naar 2010/2011.	3.837	869	2.968	
Het saldo van circa € 0,7 mln. op Interne projecten en uitvoering/monitoring is ontstaan omdat overeenkomsten voor bijdragen aan interne projecten wel zijn gesloten maar de uitgaven een langer tijdpad nodig hebben, de uitgaven schuiven door naar 2010/2011.	1.069	420	649	
Totaal lasten	4.906	1.289	3.617	
Baten				
Totaal Baten	-	-	-	
TOTAAL	4.906	1.289	3.617	

Integrale toelichting

Op het oorspronkelijk bedrag van € 11,017 miljoen is € 2,999 in mindering gebracht voor ombuigingen. Het restant budget loopt achter bij de planning, maar wordt naar verwachting in 2010/2011 besteed.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Fonds uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	4 Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W. M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. Drs B. Oonk	Totaalbudget: € 12.000.000

Wat wilden we bereiken?

In het streven naar een gezonde en veilige leefomgeving is in de collegeperiode het uitplaatsen van hinderlijke bedrijven een belangrijk speerpunt. Hiervoor is het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven (FUHB) beschikbaar. Het Fonds moet er toe bijdragen dat bedrijven worden verplaatst die hinder veroorzaken in het stedelijk gebied, teneinde gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Het Fonds is bedoeld om de onrendabele top van dergelijke bedrijfsverplaatsingen mee te financieren. Gemeenten hebben hierbij veelal het voortouw. Het gaat bij deze verplaatsingen om langlopende processen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Alle 29 gemeenten van de provincie Utrecht zijn uitgenodigd om projecten aan te melden die voldoen aan de doelstellingen van het FUHB. Er zijn bijna 100 projecten aangemeld. De projecten zijn langs een afwegingskader gelegd. Er zijn uiteindelijk binnen het op dat moment beschikbare budget van € 15 mln. 24 kansrijke projecten en 5 reserveprojecten geselecteerd. Wij hebben op 23 juni 2009 deze projecten vastgesteld. Het 2e halfjaar 2009 is gebruikt om deze projecten verder uit te diepen en om de uitvoeringskansen van de projecten beter te inventariseren en te concretiseren.

Voor één project is reeds in oktober 2009 een uitvoeringsovereenkomst gesloten met de gemeente Bunschoten. Door de uitplaatsing wordt in deze gemeente de bouw van 75 woningen gerealiseerd, waar dat vanwege de geurcontour van het bedrijf tot dusverre niet mogelijk was.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Inventarisatie en prioritering bedrijven vastgesteld	-	2
Besluiten over steun aan uitplaatsing	-	2-4

Toelichting: De kwartaalnummers zijn voor 2009 niet begroot geweest. Het project is in 2009 voortvarend van start gegaan.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	12.000	0	2.525	364	11.636
Baten					
Saldo	12.000	0	2.525	364	11.636

Om incidentele tekorten om te buigen is bij de behandeling van de begroting 2010 onder andere besloten € 3 mln. te korten op het Fonds waardoor het totale budget tot € 12 mln. is teruggebracht.

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Er zit een incongruentie tussen de geplande activiteiten voor dit project in 2009 en het beschikbare budget omdat we in de uitvoering afhankelijk zijn van derden (met name betrokken gemeenten), dit blijkt moeilijk te plannen. De meerjarenplanning is inmiddels bijgesteld.	2.525	364	2.161	
Totaal lasten	2.525	364	2.161	
Baten				
Totaal Baten	-	-	-	
TOTAAL	2.525	364	2.161	

Integrale toelichting

In 2009 is een grondige verkenning van en prioritering in projecten aangebracht. Er zijn inmiddels 24 kansrijke projecten naar voren geschoven. Naar verwachting zal het gehele bedrag in de toekomst benodigd zijn voor de uitplaatsing van hinderlijke bedrijven.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Programma Klimaat op orde	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	4 Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W. M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	M. van der Sluis	Totaalbudget: € 4.000.000

Wat wilden we bereiken?

Het programma Klimaat op Orde bestaat uit projecten en activiteiten die moeten leiden tot een *klimaatbestendige* en *klimaatneutrale* en daarmee toekomstbestendige provincie Utrecht. Het programma richt zich op het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering, (veelal ruimtelijke vraagstukken) en het versterken van samenwerking en innovatie om de uitstoot van broeikasgas terug te dringen. Klimaatverandering vraagt om snelle actie, terwijl er tegelijkertijd nog veel kennis worden opgebouwd, zeker op het terrein van adaptatie (opvangen van en aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering). Daarom hanteert het programma het motto “leren door doen”. Kennis wordt niet alleen opgebouwd met hulp van informatie van kennisinstituten, maar ook door kennis op te bouwen uit ervaringen van pilotprojecten. **Het programma wordt uitgebreider beschreven in het aparte projectblad.**

Het programma klimaat staat niet op zichzelf, maar maakt onderdeel uit van onze brede ambitie om bij te dragen aan een duurzame provincie Utrecht en is een van de thema's van het profiel van Utrecht 2040.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 zijn diverse netwerkbijeenkomsten georganiseerd om klimaatvraagstukken te agenderen, kennis te delen en nieuwe allianties te sluiten. In 2009 is door de uitvoering van pilotprojecten en studies meer kennis ontwikkeld over de effecten en gevolgen van klimaatverandering en oplossingen. Door pilotprojecten zijn nieuwe initiatiefnemers geïnspireerd om zelf aan de slag te gaan. De pilotprojecten hebben op bovendien geleid tot klimaatbestendige en klimaatneutrale gebiedsontwikkeling. Verder is In 2009 veelvuldig informatie verstrekt aan provinciale afdelingen, zodat klimaat geborgd kon worden in divers afdelingsbeleid en uitvoering. Zie voor nadere toelichting het projectblad.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	4.556	1.062	3.062	1.943	1.551
Baten				94	-94
Saldo	4.556	1.062	3.062	1.849	1.645

Zie voor nadere toelichting het projectblad.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Structureel maken milieutaken en continuering	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	4 Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W. M. de Jong en Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mevr. drs. B. Oonk	Totaalbudget: € 10.000.000

Wat wilden we bereiken?

Continuering en structureel maken milieutaken: Met het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma 2008-2011 worden de middelen die voor het PMP 2004-2008 beschikbaar waren, voortgezet tot en met 2011 en vanaf 2012 structureel. In het nieuw op te stellen PMP (in 2008) zal het provinciaal milieubeleid voor de 2009-2011 op hoofdlijnen worden vastgelegd. In de periode 2008-2011, worden deze middelen als incidentele middelen verwerkt, waarna ze structureel zullen worden opgenomen in de begroting.

Enkele belangrijke onderwerpen hierbinnen zijn het opstellen van een bodemvisie, het koppelen van provinciale en gemeentelijke informatiesystemen, Implementatie kaderrichtlijn grondwater en het beschikbaar maken bodem- en grondwaterinformatie veenweidegebied.

Opstellen bodemvisie

Binnen het kader van het ILG is tussen Rijk en provincies een bestuursovereenkomst gesloten waarin is afgesproken dat de provincies voor eind 2009 met een provinciale bodemvisie zullen komen. De bodemvisie geeft het kader om te komen tot een duurzame ruimtelijke inrichting die gebaseerd is op de kwaliteiten van het bodemsysteem.

Met de bodemvisie willen we bereiken dat er bij de ruimtelijke inrichting meer rekening wordt gehouden met de natuurlijke eigenschappen van de bodem.

Koppelen provinciale en gemeentelijke informatiesystemen

Bij Provincie en gemeenten is veel bekend over bodeminformatie (bijv. bodemonderzoeken). Dit project zorgt er voor dat de gegevens uit de bodeminformatiesystemen van gemeenten en de Provincie uit te wisselen zijn en dat wij over en weer inzage hebben in elkaars informatie. Deze informatie wordt uiteindelijk ook beschikbaar gesteld aan derden (burgers, bedrijven enz.).

Implementatie kaderrichtlijn Water

Voor grondwaterbescherming voeren we de acties uit van het Grondwaterplan 2008-2013. De acties zijn verder uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Grondwaterplan 2008-2013. In dit programma staan ook de maatregelen, zoals die vanaf 2010 verplicht moeten worden getroffen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Europese Grondwaterrichtlijn. Voor 2009 betekent dit uitvoering van dit uitvoeringsprogramma, actualisatie van dit programma en de voorbereiding van de maatregelen voor de KRW en Grondwaterrichtlijn (die vanaf 2010 moeten worden uitgevoerd). Speerpunten daarbij zijn reductie van bestrijdingsmiddelengebruik, aanpak van puntverontreinigingen, vastlegging van het provinciaal belang in een verordening, vernieuwing van de provinciale milieuverordening en goede handhaving met partners.

Beschikbaar maken bodem- en grondwaterinformatie veenweidegebied.

In het veenweidegebied is sprake van een sterke bodemdaling. De provincie wil de bodemdaling in het veenweidegebied zoveel mogelijk beperken. In 2009 wordt de uitgebreide grondwatertrappenkaart opgeleverd die inzicht geeft in het verloop van het bovenste grondwater.

De nieuwe informatie die bodemkaart en grondwatertrappenkaart leveren, worden voor derden beschikbaar gesteld door middel van een nog te realiseren internettoepassing.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Opstellen bodemvisie

De Bodemvisie is door GS eind 2009 vastgesteld. In de Bodemvisie verwoorden wij onze ambities voor de manier waarop wij wensen dat er met de bodem omgegaan wordt. Hierbij is het uitgangspunt een duurzaam bodemgebruik, dat gebaseerd is op een evenwicht tussen beschermen en benutten van de eigenschappen en kwaliteiten van de ondergrond. De Bodemvisie zal een bouwsteen zijn voor de nog op te stellen integrale structuurvisie. In maart 2010 zal deze ter besluitvorming aan PS worden voorgelegd.

Koppelen provinciale en gemeentelijke informatiesystemen

Voor de gemeente Soest zijn de systemen gekoppeld. Omdat de Afdeling Vergunningverlening dit jaar een aanbesteding heeft gedaan voor een ander systeem dan GLOBIS (het huidige bodeminformatiesysteem) zijn de

werkzaamheden tijdelijk gestaakt. Dit omdat niet duidelijk was of het nieuw aan te schaffen systeem andere eisen stelt aan uitwisseling. Het nieuwe systeem is nu aangeschaft en uitwisseling kan op de oude manier doorgaan. Vertraging wordt in 2010 ingelopen.

Implementatie kaderrichtlijn Water

Met het tegelijkertijd vaststellen van het Nationaal Waterplan, het provinciaal Waterplan en de waterbeheersplannen van de waterschappen, zijn de afspraken uit het KRW proces geformaliseerd. Doelen en maatregelen zijn hiermee vastgelegd. In 2010 kan gestart worden met de uitvoering.

Beschikbaar maken bodem- en grondwaterinformatie veenweidegebied.

In 2009 is, als onderdeel van de provinciale Bodemkaart van het veenweidegebied, gewerkt aan de Grondwatertrappenkaart van het veenweidegebied. Deze kaart geeft inzicht in het gemiddelde verloop van de stand van het ondiepe grondwater en is gebaseerd op een methodiek die o.a. met de waterschappen en de universiteit Utrecht is ontwikkeld. Begin 2010 is de kaart gereed gemaakt.

In het kader van de ILG-bestuursovereenkomst is in 2009 gestart met een pilot die op basis van de bodemkaart van veenweidegebied de (on)mogelijkheden laat zien voor het gebruik van de bodem voor diverse gebruiksfuncties. De resultaten van deze pilot kunnen gebruikt worden bij gebiedsgerichte projecten en de ruimtelijke planvorming op lokaal en regionaal niveau.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
PMP: Inwerkingtreding nieuw PMP	1	1
<i>Bodemvisie</i>		
- Concept bodemvisie	2	2
- Definitieve bodemvisie	4	4
<i>Implementatie kaderrichtlijn water</i>		
- Vaststelling Provinciale Milieuverordening (grondwaterbescherming)	4	4
- Rapportage en actualisatie Uitvoeringsprogramma grondwaterplan 2008-2013	4	4
- Vastleggen provinciaal belang (grondwater) in verordening Wro	4	4
<i>Bodem en grondwaterinfo veenweidegebied</i>		
- Oplevering Grondwatertrappenkaart	1	-
- Bestuurlijke implementatie resultaten	3	-

Toelichting:

De indicatoren voor Bodem en grondwaterinfo veenweidegebied blijven achter bij de planning, zie ook bovenstaande verantwoording.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	10.000-/- 919*	6	3.025	3.130	5.945
Baten					
Saldo	10.000-/- 919*	6	3.025	3.130	5.945

* Van de oorspronkelijke beschikbare middelen is € 919.000 ingezet als dekking van het begrotingstekort 2009 zoals in de voorjaarsnota uiteengezet en besloten.

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten	3.025	3.130	-105
Totaal lasten	3.025	3.130	-105
Baten	-	-	-
Totaal Baten	-	-	-
TOTAAL	3.025	3.130	-105

Integrale toelichting

Project loopt volgens planning, er worden in zijn totaliteit geen afwijkingen verwacht.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Europese Kaderrichtlijn Water	Looptijd: t/m 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	5 Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. Mr. J.M.C.B. Huesmann	Totaalbudget: € 460.000

Wat wilden we bereiken?

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) schrijft regels voor waaraan de waterkwaliteit in de Europese landen moet voldoen. Het gaat hierbij om de chemische en ecologische kwaliteitseisen voor zowel grond- als oppervlaktewater. De KRW moet eind 2009 verwerkt zijn in het Waterhuishoudingplan. Dat wil zeggen dat er maatregelenpakketten zijn geformuleerd om de gestelde kwaliteitseisen te halen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Dit jaar is het Deelplan KRW van het Waterplan vastgesteld. Hierin zijn de KRW-doelen voor het oppervlakte- en grondwater in de provincie Utrecht opgenomen. Belanghebbenden hebben begin 2009 hun zienswijze op het ontwerp-plan kunnen indienen. Het Programma Uitvoering KRW-maatregelen provincie Utrecht 2008 heeft in 2009 geleid tot de aanleg van een natuurvriendelijke oever in de gemeente Nieuwegein en de bouw van een vispasseerbaar gemaal in de gemeente Houten. Daarmee zijn de eerste KRW-maatregelen al gerealiseerd. In 2010 worden andere projecten uit het programma operationeel.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Vaststelling programma uitvoering KRW maatregelen	1	1
Uitvoering programma uitvoering KRW maatregelen	4	1-4
Implementatie Grondwaterplan	4	4

Financieel overzicht	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	460	65	200	180	215
Baten				52	-52
Saldo	460	65	200	128	267

Wat heeft het gekost?

Verschillenanalyse	Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
Overige verschillen	200	180	20
Totaal lasten	200	180	20
Baten			
Bijdragen van andere provincies, die gebruikt worden voor de uitvoering.	0	52	-52
Totaal Baten	0	52	-52
TOTAAL	200	128	72

Integrale toelichting

Geen afwijking ten opzichte van plan.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Opstellen nieuw WHP	Looptijd: t/m 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	5 Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. L. van Hulten	Totaalbudget: € 1.140.000

Wat wilden we bereiken?

In 2009 wordt het Provinciale Waterplan in procedure gebracht. Het Provinciale Waterplan vormt het kader voor de uitvoering en het beheer door de waterschappen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Eind 2009 hebben PS het Provinciaal Waterplan 2010-2015 vastgesteld. Het Provinciaal Waterplan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de Waterschappen. Onderdeel van het plan zijn de afspraken die zijn vastgelegd in de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel. Belangrijke doelstelling van het Waterplan is om samen met onze waterpartners te werken aan duurzame en robuuste watersystemen die in staat zijn extremen op te vangen die bijvoorbeeld door klimaatverandering teweeggebracht worden.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Provinciaal Waterplan vastgesteld in PS	...	4

Financieel overzicht		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	1.140	243	310	135	762
Baten				16	-16
Saldo	1.140	243	310	119	778

Wat heeft het gekost?

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten				
Door de focus om het op tijd gereed hebben van het Waterplan, is minder uren besteed aan de voorbereiding van het uitvoeringsprogramma, dit zal in 2010 verder opgepakt worden. Voor het onderdeel klimaatadaptatie is pas eind 2009 de projectleider geworven, waardoor de werkzaamheden enige vertraging hebben opgelopen.		310	135	175
Totaal lasten		310	135	175
Baten				
		0	16	-16
Totaal Baten		0	16	-16
TOTAAL		310	119	191

Integrale toelichting

De lichte vertraging zal geen probleem opleveren voor het realiseren van het project.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Stedelijk waterbeheer en keten	Looptijd: 2007 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	5 Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. W. Timmers	Totaalbudget: € 360.000

Wat wilden we bereiken?

Stedelijk Waterbeheer richt zich op het integraal en duurzaam beheer van de waterstromen in het stedelijk gebied. Deze waterstromen kunnen zijn het oppervlaktewater, grondwater, regenwater en afvalwater. Binnen het stedelijk waterbeheer spelen vele onderwerpen, zoals afkoppeling van riolering en grondwatersysteem, grondwateroverlast (of –onderlast), meervoudig ruimtegebruik, het beheersbaar houden van lasten voor de burgers en de stedelijke waterkwaliteit. Gemeenten geven in hun waterplannen (niet wettelijk verplicht) en/of verbrede Gemeentelijke Rioleringsplannen (GRP) aan, hoe zij omgaan met die waterstromen. Gemeenten zijn wettelijk verplicht een actueel GRP te hebben.

In het in 2009 op te stellen provinciale Waterplan leggen we de visie vast op beleidsdoelen en beleidsaanpak in het stedelijk waterbeheer en vullen concreet de provinciale taken en verantwoordelijkheden in. “

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Dit jaar hebben we de visie voor hoe wij omgaan met stedelijk waterbeheer vastgelegd in het provinciaal waterplan. We hebben GRP's van 4 gemeenten beoordeeld. Samen met 9 gemeenten, 2 waterschappen en Vitens hebben wij het convenant “Afkoppelbeleid op de Utrechtse Heuvelrug” opgesteld. Het convenant geeft de partijen een heldere leidraad waar, wanneer en onder welke voorwaarden afkoppelen op de Utrechtse Heuvelrug mogelijk is en beperkt de risico's van afkoppelen voor de grondwaterkwaliteit in de Utrechtse Heuvelrug.

Financieel overzicht	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	360	100	90	104	156
Baten					
Saldo	360	100	90	104	156

Wat heeft het gekost?

Verschillenanalyse	Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
De inzet voor het opstellen van het convenant heeft tot meer uren geleid dan oorspronkelijk geraamd.	90	104	-14
Totaal lasten	90	104	-14
Baten			
Totaal Baten	-	-	-
TOTAAL	90	104	-14

Integrale toelichting

Geen afwijkingen ten opzichte van plan.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Waterketen – Stimuleringsbudget	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	5 Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. W. Timmers	Totaalbudget: € 2.000.000

Wat wilden we bereiken?

De waterketen bestaat uit de drinkwaterproductie en –distributie door drinkwaterbedrijven, de inzameling en afvoer van afvalwater (samen met het overtollige hemelwater) via de riolering door gemeenten en de zuivering van het afvalwater door waterschappen.

Meer samenwerking tussen de partijen in de waterketen (drinkwaterbedrijf, waterschap en gemeente) kan leiden tot kostenbesparing en tot meer doelmatigheid, transparantie en service aan de burger en tot een betere waterkwaliteit. Dit is extra van belang omdat de komende jaren door klimaatverandering, vervanging van rioleringen en hogere eisen aan de waterkwaliteit (KRW) de komende tijd forse investeringen nodig zijn. De besparing aan schoon water en afvalwater heeft tevens duurzaamheidseffecten en levert een bijdrage aan de bestrijding van wateroverlast. Als provincie nemen we het initiatief om die samenwerking te stimuleren en faciliteren en zodoende invulling geven aan de uitvoering van het Nationaal Bestuursakkoord Waterketen. We zijn daarom gestart met het Stimuleringsprogramma Waterketen. We willen hiermee bereiken dat de partijen in de waterketen duurzaam gaan samenwerken om een optimale kwaliteit tegen zo laag mogelijke kosten te leveren. De efficiëntie, effectiviteit en transparantie in de waterketen wordt vergroot. We gaan daarvoor samenwerkingsprojecten in de waterketen ondersteunen die de doelmatigheid vergroten, innovatief zijn en een voorbeeldfunctie hebben. We kiezen daarbij voor een bottom-up benadering: we stimuleren de partijen in de waterketen om elkaar te inspireren om vernieuwing en ontwikkeling in de waterketen op gang te krijgen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

De afgelopen periode zijn diverse projecten opgestart die een bijdrage leveren aan samenwerking in de waterketen:

- In regionaal samenwerkingsverband is een gezamenlijk meetproject gestart met HDSR en 12 gemeenten voor monitoren van overstorten.,
- Gezamenlijke uitbesteding Incidentenplan riolering met 9 gemeenten,
- In najaar 2009 is het regionale samenwerkingsverband WINNET (Water Innovatie Netwerk) informeel gestart. Deelnemers zijn 9 gemeenten (minimaal), HDSR en provincie Utrecht. Formele bekrachtiging is gepland voor maart 2010.
- 14 gemeenten, HDSR en provincie hebben in najaar 2009 de intentie uitgesproken om begin 2010 binnen het regionale samenwerkingsverband WINNET een business case uitvoering rioleringszorg op te stellen.
- Opstellen Meetplan Grondwater in Noordwest utrecht,
- Onderzoek naar mogelijkheid uitbesteding rioleringstaken in het gebied van waterschap Amstel, Gooi en Vecht,
- Projectgroep meten en monitoring gestart in gebied van waterschap Vallei en Eem voor het opzetten van een gemeenschappelijke database.
- Het Koepelrapport Benchmark Rioleringszorg is opgesteld en besproken in regionale, bestuurlijke bijeenkomsten.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Koepelrapport Benchmark Rioleringszorg	1	2
Samenwerkingsovereenkomst met gemeenten en HDSR over optimalisatie waterketen	1	4
Uitvoering samenwerkingsprojecten waterketen	1-4	1-4

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	2.000	327	2.000	706	967
Baten					
Saldo	2.000	327	2.000	706	967

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Door het intrekken van de subsidieregeling in het kader van de bezuinigingen zijn er minder aanvragen ingediend.	2.000	706	1.294	
Totaal lasten	2.000	706	1.294	
Baten				
Totaal Baten				
TOTAAL	2.000	706	1.294	

Integrale toelichting

Na bezuinigingen (2 mln. euro Voorjaarsnota 2009 en 1 mln euro Najaarsrapportage 2009) is het totale budget voor dit programma 2008-2011 verlaagd naar 2 mln euro. De begroting 2009 is hierop niet aangepast. Van het totale budget is in 2008 € 327.000 uitgegeven en € 706.000 in 2009. Dit brengt het resterend budget voor dit programma eind 2009 op € 967.000. Met dit saldo liggen we goed op schema.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Wateroverlast en verdrogingsbestrijding	Looptijd: t/m 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	5 Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp en vanwege verwevenheid met N2000 dhr. Drs. R.W. Krol	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. G.J. Nijsten	Totaalbudget: € 350.000

Wat wilden we bereiken?

Wij werken in deze AVP periode (2008 t/m 2013) aan het tegengaan van verdroging van waardevolle natuur in de TOP-lijst gebieden. We doen dit zoveel mogelijk in integrale projecten waarbij bijvoorbeeld ook de Natura 2000 beheerplannen opgesteld worden.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Dit jaar hebben wij voor het merendeel van de TOP-gebieden maatregelen opgesteld ter bestrijding van de verdroging, welke vanaf 2010 in uitvoering gebracht moeten gaan worden. De conceptbeheer-plannen in het kader van Natura 2000 voor Botshol en Kolland & Overlangbroek zijn vastgesteld en aan de minister aangeboden. We hebben een succesvolle herstart gemaakt met het inrichtingsplan van de Bethunepolder (onderdeel TOP-gebied Noorderpark). De waterschappen Stichtse Rijnlanden en Vallei en Eem hebben in samenwerking met ons in 2009 een start gemaakt om ook in de SUBTOP-gebieden in hun beheersgebieden tot maatregelen te komen.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Opstellen maatregelenpakketten om verdroging aan te pakken	...	1-4

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	350	101	90	44	205
Baten					
Saldo	350	101	90	44	205

Verschillenanalyse	Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten	90	44	46
In 2009 zijn voor ca € 30.000 verplichtingen aangegaan, waarvan de lasten zullen gaan drukken op het budget over 2010.			
Totaal lasten	90	44	46
Baten			
Totaal Baten	-	-	-
TOTAAL	90	44	46

Integrale toelichting

In 2009 zijn tevens diverse onderzoeken uitgevoerd ten behoeve van de aanpak van de ILG-TOP-lijst voor verdroging. De provinciale financiering van deze projecten komt deels ten laste van dit beleidsprogramma

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Waterveiligheid	Looptijd: 2007 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	5 Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. Mr. Drs. M. Braam	Totaalbudget: € 1.190.000

Wat wilden we bereiken?

De provincie Utrecht wordt beschermd tegen overstromingen door een systeem van primaire waterkeringen (mede langs Lek, Nederrijn en Eemmeer) en regionale keringen, zoals boezemkades. De basisdoelstelling van ons beleid met betrekking tot de veiligheid op basis van het Waterhuishoudingsplan is dat de kans op overstromingen aanvaardbaar is. Mede naar aanleiding van de kadebreuk in Wilnis in 2003 zet de provincie zwaar in op de veiligheid van de regionale keringen via het regelmatig toetsen daarvan aan de normen uit de provinciale Verordeningen waterkering. Als niet aan de normen wordt voldaan moet door het waterschap een dijkversterking plaatsvinden.

- 2009 – 2011: Begeleiden proces totstandkoming jaarlijkse verslaglegging over regionale waterkeringen door waterschappen;
- 2009 en 2010: Uitvoering geven aan amendement van provinciale staten 'Beperken overstromingsrisico's regionale waterkeringen'.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In het kader van het amendement "beperken overstromingsrisico's regionale waterkeringen" is dit jaar mede een start gemaakt met een droogteonderzoek naar veenkaden. Ook is de werking van noodwaterkeringen in boezemstelsels in extreme omstandigheden onderzocht. In 2009 is tevens een "Handreiking overstromingsrobuust inrichten" gemaakt. Hierin zijn 34 maatregelen opgenomen waarmee gemeenten en initiatiefnemers in het kader van de ruimtelijke ordening een bijdrage kunnen leveren aan een overstromingsrobuuste inrichting.

In 2008 heeft de toetsronde van de regionale waterkeringen in het kader van de verordening waterkeringen West Nederland plaatsgevonden. In 2009 heeft de verslaglegging door de betrokken waterschappen hierover plaatsgevonden. Op basis hiervan is een start gemaakt met de verbetering van de leidraden voor toetsing. De toetsing van de regionale waterkeringen in het gebied van Vallei en Eem heeft in 2009 plaatsgevonden.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Uivoering geven aan het amendement van provinciale staten 'beperken overstromingsrisico's regionale waterkeringen'	4	1-4
Begeleiden proces totstandkoming jaarlijkse verslaglegging over regionale waterkeringen door waterschappen	1-4	2

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	1.190	60	360	183	947
Baten					
Saldo	1.190	60	360	183	947

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
Een aantal projecten die gepland waren in het kader van het amendement zijn in 2009 niet zo ver gevorderd dat financiële middelen ingezet moesten worden. Deze projecten worden doorgeschoven naar 2010.	360	183	177
Totaal lasten	360	183	177
Baten			
Totaal Baten			
TOTAAL	360	183	177

Integrale toelichting

Bij de waterschappen staat de veiligheid van de regionale (en primaire) keringen hoog op de agenda. Er is echter een beperkte capaciteit om het werk uit te voeren (mede gezien de grote hoeveelheid te verrichten werk en omdat vacatures op het gebied van waterveiligheid moeilijk te vervullen zijn). De projecten die op basis van het Amendement uitgevoerd worden, komen veelal bovenop het 'reguliere' werk.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Beleidsprogramma Vrije Tijd	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 900.000

Wat wilden we bereiken?

Provinciale Staten hebben op 20 april 2009 ingestemd met het beleidsprogramma Vrije Tijd 2009-2012. Dit stimuleringsprogramma kent de volgende zes thema's: Marketing en promotie, Merkllocaties, Evenementen, Innovatie en monitoring, Recreatie in landelijk gebied en Recreatieve routes. Het doel is versterking van Utrecht als bestemming voor vakanties, dagtochten en congressen/vergaderingen. Het beleidsprogramma is in uitvoering genomen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het beleidsprogramma Vrije Tijd bestaat uit de hiervoor gerapporteerde onderwerpen Evenementenbeleid, Kinderuitjespas, Stimulering toeristisch-recreatieve locaties (merkllocaties), Toeristische promotie en Versterking zakelijk toerisme. Aanvullend op deze thema's en projecten valt het beleidsprogramma Vrije Tijd voor het uitvoeringsjaar 2009 uiteen in onder meer de projecten:

- Holland Art Cities
- Pieken in de Delta toerisme en congressen
- Regionale beeldverhalen
- Monitoring en onderzoek
- Activiteiten IPO

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp					bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget	
Lasten	900	0	400	340	560	
Baten	0	0	0	0	0	
Saldo	900	0	400	340	560	

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo			
Lasten						
<i>CP Beleidsprogramma Vrije Tijd</i>						
Het project regionale beeldverhalen heeft in 2009 minder gekost dan begroot. De belangrijkste oorzaak hiervoor is gelegen in het feit dat de provincie eerst een verkennend onderzoek heeft laten uitvoeren voordat in 2010 zal worden beslist in hoeverre dit project doorgang zal vinden.	400	340	60			
Totaal lasten	400	340	60			
Baten						
Niet van toepassing			0			
Totaal Baten			0			
TOTAAL	400	340	60			

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Bevorderen bundeling vraag breedbandinfrastructuur	Looptijd: 2008 - 2009
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 75.000

Wat wilden we bereiken?

Als vervolg op het programma "Wij gaan breed 2007-2008" wordt voor de periode 2009-2010 een loketfunctie gerealiseerd die vraagbundelingstrajecten begeleidt. Daarnaast wordt in 2009 extra ingezet op het realiseren van vraagbundelingstrajecten in het onderwijs.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

De loketfunctie voor de periode 2009-2010 is gerealiseerd in samenwerking met het Pieken in de Delta project Breednet. Hiermee is het project afgerond. Verder zijn scholen in de provincie Utrecht benaderd om mee te doen. Hierdoor zijn een aantal scholen aangesloten op het glasvezelnetwerk.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp 1.000		bedragen x €			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	75	0	75	0	0
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	75	0	75	0	0

Toelichting:

In het uitvoeringsprogramma is een totaalbudget van € 1.5 mln. voor het project Breedband gereserveerd. In de VJN 2009 is € 1.3 mln. naar de algemene middelen teruggevloeid vanwege het afronden van het project. In de NJR 2009 is € 125.000, - geheralloceerd. Dit is besteed in 2009. Van de resterende middelen voor het project Breedband, á € 75.000, -, is in 2009 gebleken dat dit niet nodig was voor de afronding van het project. Deze laatste middelen vloeien dus terug naar de algemene middelen

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
<i>CP Bevorderen bundeling vraag breedband infrastructuur</i>				
De resterende middelen voor het project breedband bleken niet meer nodig te zijn voor een succesvolle afronding van het project.	75	0	75	
Totaal lasten	75	0	75	
Baten				
Niet van toepassing	0	0	0	
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	75	0	75	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Creatieve broedplaatsen / Cultuur en Economie	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 2.000.000

Wat wilden we bereiken?

In 2008 hebben PS het programma Cultuur en Economie 'Smaakmakers, spraakmakers 2008-2011' vastgesteld. Het programma is gericht op ontwikkeling, vernieuwing en professionalisering van de creatieve bedrijvigheid in de provincie Utrecht. Binnen het programma worden projecten ontwikkeld waarbij het aanwezige creatieve vermogen wordt gebruikt om in andere bedrijfstakken innovatie te stimuleren en waarbij creatieve bedrijvigheid wordt ingezet voor de ontwikkeling van typisch Utrechtse thema's en locaties als erfgoed en linies (Nieuwe Hollandse Waterlinie, Grebbelinie, Limes). De doelstelling is om in 2009 minimaal 5 nieuwe projecten te starten. Verder zal in 2009 een tussenevaluatie uitgevoerd worden en zal het uitvoeringsprogramma voor 2010 vastgesteld worden.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 zijn zes nieuwe projecten ontwikkeld en zijn twee lopende projecten gecontinueerd via een tweede tranche. Bij zes van deze projecten wordt het aanwezige creatieve vermogen gebruikt om innovatie in andere bedrijfstakken te stimuleren (cross-overs). Bijvoorbeeld het project Co-design Pressure Cooker waarin co-design als innovatie traject beschikbaar wordt gemaakt voor MKB ondernemers. Twee van deze cross-over projecten zijn gericht op de ontwikkeling van Utrechtse erfgoedlocaties, zoals het project Trajectum Lumen rond Paushuize. De overige twee projecten zijn gericht op deskundigheidsbevordering. Een voorbeeld hiervan is de Masterclass Ondernemen voor kunstenaars.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Vaststellen uitvoeringsplan 2009	1	1
Tussenevaluatie en vaststellen uitvoeringsprogramma 2010	4	-

De tussenevaluatie is in 2009 gestart en zal begin 2010 worden afgerond. Het vaststellen van het uitvoeringsplan 2010 is uitgesteld tot het voorjaar van 2010.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp					bedragen x €	
1.000						
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget	
Lasten	2.000	439	500	199	1.362	
Baten	0	0	0	0	0	
Saldo	2.000	439	500	199	1.362	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
<i>CP Creatieve broedplaatsen / Cultuur en economie</i> Het begrote bedrag is gebaseerd op het totaalbedrag van de subsidiebeschikkingen in 2009 in plaats van op de uit te betalen voorschotten. De uitvoering van de projecten loopt volgens planning.	500	199	301
Totaal lasten	500	199	301
Baten			
Totaal Baten	0	0	0
TOTAAL	500	199	301

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Economisch beleidsplan	Looptijd: 2007 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 5.500.000

Wat wilden we bereiken?

Science Park Utrecht (SPU)

In 2006 hebben provincie Utrecht, gemeente Utrecht, Universiteit Utrecht, UMC en Hogeschool Utrecht een convenant getekend voor het realiseren van een science park op de Uithof dat ruimte en ondersteuning biedt voor (startende) kennisintensieve bedrijven. De doelstelling is om 60.000m2 bedrijfsruimte te realiseren in 2015. In 2009 worden voorbereidingen getroffen m.b.t. de vastgoedontwikkeling, zoals het opstellen van een programma van eisen, het zoeken van partners en het creëren van tijdelijk aanbod. Verder wordt een marketing & promotieplan ontwikkeld.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Het programma Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) heeft als doel dat het Utrechts MKB op meer mens – en milieuvriendelijke manier gaat ondernemen. De implementatie van MVO in de bedrijfsvoering kan tevens bijdragen aan een verhoogde veerkracht en goede concurrentiepositie van het Utrechts bedrijfsleven. In 2009 wordt ingezet op informeren en stimuleren van het MKB aan de hand van cursussen, een MVO evenement en het instellen van een MVO stimuleringsprijs.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Science Park Utrecht (SPU)

In 2009 hebben de SPU partners zich - met succes - ingespannen om het Europese R&D center van Danone (ca. 450 medewerkers) naar Utrecht te halen. Tevens zijn de voorbereidingen gestart voor het realiseren van tijdelijk aanbod en voor de ontwikkeling van een tweede life science bedrijfsverzamelgebouw. Het opstellen van een marketing en promotieplan is uitgesteld tot 2010.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Binnen de provincie Utrecht wordt een integrale aanpak van MVO voorgesteld. De diverse projecten die op dit gebied worden uitgevoerd worden hierin gebundeld. Voorbeelden van projecten zijn: een MVO internetportaal, duurzame ketenontwikkeling, duurzaam inkopen, duurzaam ondernemen loont en een bijeenkomst groene ICT. Ook in het maatschappelijke veld zijn veel partijen actief op het gebied van MVO. Daarom is er een netwerk opgezet waarin Kamer van Koophandel, MVO Nederland, VNO-NCW, MKB, Taskforce Innovatie en de provincie nauw overleggen en activiteiten waar mogelijk bundelen. Ten slotte zijn er voorbereidingen getroffen voor het uitreiken van een MVO stimuleringsprijs die in 2010 uitgereikt zal worden.

Gaming

In 2009 hebben we € 800.000 beschikbaar gesteld aan de Dutch Game Garden voor nieuwe huisvesting en ondersteuning van gaming bedrijven. Door de sterke groei van de afgelopen jaren is het huidige pand te klein geworden. Het nieuwe pand biedt ruimte voor 20 starters en 23 volwassen game bedrijven. Verder is er een stimuleringsprogramma met jaarlijks meer dan 35 evenementen en een 'developers club' met ondersteuning en faciliteiten voor meer dan 750 actieve game studenten.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp					bedragen x €	
1.000						
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget	
Lasten	5.500	514	1.000	191	4.795	
Baten	0	0	0	0	0	
Saldo	5.500	514	1.000	191	4.795	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
<i>CP Economisch beleidsplan</i>				
Het begrote bedrag is gebaseerd op het totaalbedrag van de subsidiebeschikkingen in 2009 in plaats van op de uit te betalen voorschotten. In december 2009 is € 800.000 beschikbaar gesteld voor de Dutch Game Garden, maar nog geen voorschot uitbetaald. De uitvoering verloopt volgens de planning.	1.000	191	809	
Totaal lasten	1.000	191	809	
Baten				
Niet van toepassing	0	0	0	
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	1.000	191	809	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Evenementenbeleid	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 1.800.000

Wat wilden we bereiken?

In 2008 hebben PS het Evenementenkader 2008-2011 vastgesteld. De provincie wil met het evenementenbeleid een bijdrage leveren aan het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en verhoging van het aantal bezoekers aan de provincie. Zo wordt de economie van Utrecht gestimuleerd en kunnen inwoners en bezoekers profiteren van een levendig cultureel en sportief klimaat. De doelstelling is om in 2009 ten minste twee beeldbepalende evenementen te subsidiëren en daarnaast acht potentiële beeldbepalers. Hiertoe zal een Uitvoeringsplan 2009 worden opgesteld.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 is de doelstelling om twee beeldbepalende en acht potentieel beeldbepalende evenementen te ondersteunen bereikt. Het Uitvoeringsplan 2009 is opgesteld en drie beeldbepalende en tien potentieel beeldbepalende evenementen zijn hierin opgenomen.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp					bedragen x €	
1.000						
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget	
Lasten	1.800	299	350	325	1.176	
Baten	0	0	0	0	0	
Saldo	1.800	299	350	325	1.176	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Internationale acquisitie	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 1.000.000

Wat wilden we bereiken?

In 2008 hebben PS het Actieplan Acquisitie Buitenlandse Bedrijven 2008-2011 vastgesteld. De doestelling is om in deze periode minimaal 50 investeringsprojecten aan te trekken. We kiezen daarbij voor een beperkt aantal marktsegmenten die we pro-actief gaan bewerken. In 2009 richten we ons op het aantrekken van gaming bedrijven en hoofdkantoren van bedrijven in de IT en zakelijke/financiële dienstverlening. Daarnaast richten we ons op het aantrekken van uitbreidingsinvesteringen bij buitenlandse bedrijven die reeds in de provincie Utrecht zijn gevestigd.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Tijdens bezoekprogramma's in Japan en de Verenigde Staten zijn contacten gelegd met gaming bedrijven die hun activiteiten graag naar Europa willen uitbreiden. Vanwege de economische crisis is besloten het actief werven van bedrijven in de IT en zakelijke dienstverlening uit te stellen en meer energie te steken in behoud van bestaande bedrijven. In 2009 zijn ca. 25 bestaande bedrijven bezocht en hebben we een bijeenkomst georganiseerd voor Japanse bedrijven. In 2009 zijn 11 investeringsprojecten met 613 arbeidsplaatsen gerealiseerd, waaronder het nieuwe Innovatie Center van Danone. Dit was het grootste R&D investeringsproject dat Nederland ooit heeft binnengehaald.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp						bedragen x €
1.000						
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget	
Lasten	1.000	136	250	185	679	
Baten	0	0	0	0	0	
Saldo	1.000	136	250	185	679	

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
<i>Internationale Acquisitie</i>				
Pas halverwege het jaar is er een acquisitiemedewerker bijgekomen. Dit was later dan voorzien, zodoende bleven er middelen over.	250	185	65	
Totaal lasten	250	185	65	
Baten				
Niet van toepassing	0	0	0	
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	250	185	65	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Kinderuitjespas	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 500.000

Wat wilden we bereiken?

Eind 2008 heeft de provincie Utrecht een Kinderontdekpaspoort gelanceerd voor basisscholieren in de provincie Utrecht. Dit paspoort laat kinderen op educatieve wijze het rijke culturele en vrijetijdsaanbod van de provincie Utrecht ontdekken en biedt toegang (of geeft korting) aan ca. 60 culturele en andere attractiepunten. Uitvoering van het project leidt tot versterking van het toeristisch profiel van de provincie Utrecht als aantrekkelijke dagbestemming. Het levert bovendien naar verwachting direct een economische bestedingsimpuls. De doelstelling van het project is om het ontdekpaspoort in 2009 in een actuele versie opnieuw te verspreiden onder 60.000 basisscholieren.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

De Kinderuitjespas is in 2009 onder 60.000 basisscholieren verspreid in de hele provincie. Uit eigen meting aan de hand van tellingen is gebleken dat dit project heeft geleid tot een direct economisch effect van 30.000 dagtochten aan ca. 50 culturele- en vrijetijdsvoorzieningen.

Wat heeft het gekost?

Totale van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x €			
1.000	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	500	298	75	74	128
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	500	298	75	74	128

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Nieuw Innovatiebeleid (incl. MKB)	Looptijd: 2009 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 1.500.000

Wat wilden we bereiken?

De Taskforce Innovatie Regio Utrecht (TFI) is in 2005 opgericht door overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven in de provincie Utrecht om het innovatievermogen van het MKB te versterken. In 2008 hebben PS besloten de TFI vanaf april 2009 in aangepaste vorm voort te zetten. De belangrijkste taak van de TFI wordt het ontwikkelen van projecten gericht op het MKB binnen de focusgebieden innovatief ondernemerschap, creatieve industrie, ICT & zakelijke dienstverlening en duurzaamheid & milieutechnologie.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 heeft de Taskforce Innovatie Regio Utrecht (TFI) een nieuw businessplan opgesteld en een EFRO aanvraag ingediend ten behoeve van de financiering van TFI. Ook de TFI organisatie is opnieuw ingericht. Per focusgebied is een projectleider aangesteld en een denktank opgericht waarin partijen uit het veld vertegenwoordigd zijn. In oktober 2009 vond de kick off van de nieuwe TFI plaats. In 2009 is de TFI gestart met de uitvoering van de projecten Zorgen voor Morgen, Level Up (gaming) en Sociale Innovatie. Verder heeft de TFI 3 nieuwe projecten ontwikkeld: Service Design, Dutch Indie Games (label voor onafhankelijk uitgegeven games) en Smart Experience Actuator (toepassen van game technologie in de fysieke ruimte).

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp					bedragen x €	
1.000						
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget	
Lasten	1.500	0	250	0	1.500	
Baten	0	0	0	0	0	
Saldo	1.500	0	250	0	1.500	

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo			
Lasten						
<i>CP Nieuw innovatiebeleid (incl MKB)</i>						
Het bedrag van € 250.000 was bedoeld als voorfinanciering van de EFRO subsidie. Omdat de TFI nog voldoende geld in kas had is hier geen beroep op gedaan.	250	0	250			
Totaal lasten	250	0	250			
Baten						
Niet van toepassing	0	0	0			
Totaal Baten	0	0	0			
TOTAAL	250	0	250			

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Programma herstructurering bedrijventerrein PLUS	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 12.000.000

Wat wilden we bereiken?

In 2009 wordt een nieuw programma Herstructurering PLUS opgesteld. Hierin zal aandacht worden besteed aan de problematiek van herstructurering, de opgave en de nieuwe aanpak ten opzichte van het verleden. Tevens wordt hierin het economische deel van het voormalige programma Duurzame bedrijventerreinen geïntegreerd. Doel is een duurzame kwaliteitsverbetering van bestaande bedrijventerreinen. In dit kader zijn in 2008 twee pilots opgestart, dit betreft de terreinen De Hagen en De Biezen in Vianen en Mijdrecht in de gemeente De Ronde Venen. In 2009 zullen deze twee pilots verder uitgevoerd worden. Streven is om eind 2009 samenwerkingsovereenkomsten te hebben met gemeenten en private partijen. Daarnaast zullen in 2009 twee nieuwe, nader te bepalen, pilots worden opgestart.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In maart 2009 is het nieuwe programma Herstructurering Plus aan Provinciale Staten gepresenteerd. In dit programma worden lijnen uitgezet voor een vernieuwde aanpak van herstructurering van bestaande bedrijventerreinen. Zo zijn twee pilots in Mijdrecht en Vianen opgestart voor de aanpak van particuliere kavels en opstallen. Deze pilots zijn in december afgerond. In 2010 vindt nader overleg plaats met de betrokkenen over verder te nemen stappen. Daarnaast is ook de voorbereiding gestart voor de aanpak van verouderde terreinen in onder andere Montfoort en Oudewater.

In november 2009 is een convenant ondertekend tussen het Rijk, IPO en de VNG over de aanpak van bedrijventerreinen. In het convenant zijn afspraken gemaakt over de planning van nieuwe en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen. Het convenant legt veel nadruk op de samenwerking tussen gemeenten en provincies, waarbij de provincies een belangrijke regierol hebben. In het kader van de uitwerking van het convenant is een onderzoek verricht naar de leegstand op de Utrechtse bedrijventerreinen en naar mogelijke regionale samenwerkingsvormen en een duurzame financiering van de herstructureringsopgaven. Met de gemeenten is het overleg gestart over een regionale aanpak van de bedrijventerreinen. In april 2010 is op basis van de afspraken van het convenant een provinciaal herstructureringsplan ingediend bij het Ministerie van VROM. Naar aanleiding van dit convenant zullen afspraken worden gemaakt met de (samenwerkende) Utrechtse gemeenten over de aanpak van herstructurering. In verband met deze ontwikkelingen is afgezien van nieuwe pilots.

In het kader van het programma architectuur op bedrijventerreinen zijn in Veenendaal, Houten en Montfoort pilots gestart om de visuele uitstraling van de terreinen en hun panden te verbeteren. Verder zijn bijdragen geleverd aan projecten zoals Blue Ports, met als doel het multimodaal vervoer te stimuleren.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Aantal gestarte pilots voor uitvoering van herstructureringsprojecten op verouderde bedrijventerreinen	2	- *

* Door de afspraken in het convenant vindt overleg plaats met de (samenwerkende) gemeenten over een vernieuwde aanpak van de herstructurering. Daarom zijn geen nieuwe bilaterale afspraken gemaakt over individuele terreinen en geen nieuwe pilots opgestart.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp					bedragen x €
1.000	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	12.000	1.194	100	218	10.588
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	12.000	1.194	100	218	10.588

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
<i>CP Programma herstructurering bedrijventerreinen PLUS</i> Door de aanpak van het convenant zijn aanvullende onderzoeken gestart en is extra (tijdelijke) capaciteit ingehuurd.	100	218	-118	
Totaal lasten	100	218	-118	
Baten				
Niet van toepassing	0	0	0	
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	100	218	-118	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Stimulering toeristisch-recreatieve locaties	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 1.650.000

Wat wilden we bereiken?

Om de belevingskwaliteit van toeristisch-recreatieve locaties te verhogen wordt gefocust op beeldbepalende projecten zoals Vliegbasis Soesterberg en paleis Soestdijk. In afstemming met de betrokken maatschappelijke instanties en actoren zullen stimulerende uitvoeringsacties worden voorbereid.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Onder de naam Merkllocaties hebben we de top van de culturele publiekstrekking (meer dan 125.000 bezoekers per jaar) in een collectief ontwikkelingstraject bijeengebracht. In het najaar van 2009 hebben de marketing- en communicatiemedewerkers in enkele sessies gezamenlijk een identiteit vastgelegd, kennis gedeeld en projectvoorstellen in voorbereiding genomen. Een en ander zal leiden tot collectieve marketing- en productvoorstellen die in 2010 zullen worden uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp						bedragen x € 1.000					
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget						
Lasten	1.650	331	180	277	1.042						
Baten	0	0	0	0	0						
Saldo	1.650	331	180	277	1.042						

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
<i>CP Merkllocaties</i>				
Het jaar 2009 was een opstartjaar voor het thema merkllocaties. De belangrijkste verklaring voor de afwijking is dat de post tijdelijke personele capaciteit meer heeft gekost dan was begroot in het apparaatbudget.	180	277	-97	
Totaal lasten	180	277	-97	
Baten				
Niet van toepassing	0	0	0	
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	180	277	-97	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Toeristische promotie	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 1.200.000

Wat wilden we bereiken?

Een belangrijk traject binnen dit thema is de uitvoering van een regionaal toeristisch marketingplan voor en door de regio Utrechtse Heuvelrug. Het jaar 2009 was het eerste volledige uitvoeringsjaar voor deze regionale samenwerking van acht gemeenten, provincie, bedrijfsleven en UTR voor de periode 2009-2012. Het doel is in 2009 marketing- en promotieactiviteiten uit te voeren die bijdragen aan verhoging van het aantal toeristische bestedingen (dagtoerisme en verblijfstoerisme) en versterking van het toeristisch profiel van Utrecht als aantrekkelijke dag- en vakantiebestemming. In 2009 zal voor het Vecht- en Plassengebied een vergelijkbare samenwerking worden opgezet.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Op verzoek van het bestuur (Raad van Toezicht) van stichting Utrecht Toerisme & Recreatie (UTR) is een herpositioneringsonderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat er geen draagvlak meer is voor een functioneren van UTR als provinciaal en stedelijk marketingorgaan. In samenspraak met UTR is vervolgens besloten om de subsidierelatie per 2011 te beëindigen. In de praktijk blijkt dat niettemin succesvolle projecten zijn, waarin de laatste jaren geïnvesteerd is. Succesvolle deelprojecten zoals de internetportals voor toerisme en congresmarkt zullen door de provincie worden geborgd, zodat de gedane investeringen van de afgelopen jaren toch kunnen renderen. In maart 2010 presenteert de provincie Utrecht de nieuwe aanpak van toeristische marketing.

De uitvoering van het regionaal marketingplan voor de regio Utrechtse Heuvelrug is met 18 projecten in gang gezet. In 2009 zou voor het Vecht- en Plassengebied een vergelijkbare samenwerking worden opgezet. Dit is in gang gezet met een verkennend onderzoek door vijf Vechtgemeenten, voorsnog zonder bijdrage van de provincie Utrecht.

Wat heeft het gekost?

Totale van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	1.200	252	300	320	628
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	1.200	252	300	320	628

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Versterking zakelijk toerisme	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6 Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 800.000

Wat wilden we bereiken?

We zetten in 2009 in op het leveren van een bijdrage aan de versterking van de congres- en vergadermarkt in de provincie Utrecht door de realisatie van een meerjarenactieplan zakelijk toerisme via het Platform Zakelijk Toerisme, een regionale samenwerking tussen provincie, gemeenten en bedrijfsleven. Het gaat hier om de uitvoering van een meerjarenplan met stimuleringsacties op het gebied van marketing, promotie en productontwikkeling. De doelstelling is enerzijds om op sectorniveau meer bestedingen te stimuleren binnen de congres- en vergadermarkt. Anderzijds moet het profiel van de provincie Utrecht als zakelijke bestemming voor congressen, trainingen, vergaderingen en bedrijfsevents hiermee worden versterkt. In 2009 zal het Platform Zakelijk Toerisme hiertoe een uitvoeringsplan realiseren. In de jaren 2010 en 2011 zal dit kunnen worden gecontinueerd.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 is via het door de provincie Utrecht opgerichte Platform Zakelijk Toerisme een uitvoeringsplan gerealiseerd met drie projecten. Een van de projecten is een bijdrage aan een collectief plan om de jaarlijkse landelijke secretaressedag te adopteren als zakelijk Utrechts evenement. Tientallen partners waaronder de gemeente Utrecht participeren in dit door de provincie aangejaagde project. Verder zijn een acquisitieproject van de Universiteit Utrecht en een zakelijk marketingproject in de regio Utrechtse Heuvelrug actief gestimuleerd.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp						bedragen x € 1.000					
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget						
Lasten	800	189	200	122	489						
Baten	0	0	0	0	0						
Saldo	800	189	200	122	489						

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
<i>CP Versterking zakelijk toerisme</i>				
Ter aanwending van collectieve projecten voor de stimulering van het zakelijk toerisme is een tijdelijke subsidieverordening opgesteld. Met drie projecten is voor een budget van € 122.000 aangewend, twee projecten zijn afgewezen omdat ze niet voldeden aan de criteria. Hierdoor is niet het gehele budget aangewend.	200	122	78	
Totaal lasten	200	122	78	
Baten				
Niet van toepassing	0	0	0	
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	200	122	78	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Bereikbaarheid binnensteden en transferia	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	7 Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. C. Bontje	Totaalbudget: € 7.500.000

Wat wilden we bereiken?

De bereikbaarheid van binnensteden dient verbeterd te worden door meer gebruik van het openbaar vervoer en vermindering van het autogebruik binnen de steden. De betreffende gemeenten (bijvoorbeeld Utrecht en Amersfoort) zijn trekker. De provincie stimuleert de realisering van gemeentelijke transferia door middel van een financiële bijdrage.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Ter stimulering van het gebruik van Randstadspoor bij station Breukelen wordt dit project uitgevoerd. In 2009 zijn bij knooppunt Breukelen (GS-besluit 24 juni 2008) twee van de drie onderdelen afgerond: De aanleg van het busstation én de bouw van een wachtruimte voor reizigers en chauffeurs, inclusief de overkapping tussen bus- en treinstation. De aanleg van de P&R-voorziening, het derde onderdeel, is vertraagd. Verwacht wordt dat in 2010 kan worden overgegaan tot de aanleg van de P&R. Op dit moment wordt wel voorzien in voldoende tijdelijke parkeergelegenheid.

Verder zijn de "Utrecht Bereikbaar"activiteiten uitgevoerd om de verkeershinder rond de wegwerkzaamheden in Utrecht West te verminderen, van start gegaan. Ook is de aanbesteding van de beloningsproef Utrecht Oost gestart.

In 2009 is het Actieprogramma Stimuleren fietsen naar het werk opgesteld. In 2010 wordt dit verder uitgevoerd. Voorstellen zijn in voorbereiding voor 2010 met betrekking tot een bijdrageregeling voor wegbeheerders voor het oplossen van knelpunten op woon-werk fietsroutes, het verbeteren van de stallingen bij bushaltes en stations en een samenhangende promotieactie om het fietsen naar het werk te stimuleren.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Realisatie OV-knooppunt Breukelen	4	Deels 4 ^e kw 2009 (behoudens P&R)

De P&R faciliteit moet nog aangelegd worden.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	7.500	1.000	400	300	6.200
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	7.500	1.000	400	300	6.200

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
Volgens de planning zou de bijdrage over 2009 € 400.000 aan de stichting Utrecht Bereikbaar volgens het bestuursconvenant bedragen. De stichting heeft over 2009 echter maar € 300.000 in rekening gebracht.	400	300	100
Totaal lasten	400	300	100
Baten			
Totaal Baten	0	0	0
TOTAAL	400	300	100

Integrale toelichting

Oorspronkelijk budget was € 10.000.000. Bij de behandeling van de begroting 2010 is besloten om € 2.500.000 te bezuinigen op dit project.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Gerichte tariefacties OV	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	7 Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. C. Bontje	Totaalbudget: € 5.000.000

Wat wilden we bereiken?

De provincie Utrecht wil het gebruik van het openbaar vervoer aantrekkelijker maken door middel van tariefacties. De mogelijkheid van tariefacties is opgenomen in de nieuwe openbaar vervoerconcessie. Tevens wordt er van 1 januari tot 1 juli 2008 een proef gehouden met openbaar vervoer tussen Amersfoort en De Uithof. De resultaten van deze proef zullen worden betrokken bij nieuwe voorstellen voor acties. Hiertoe is in de nieuwe concessie aan vervoerder gevraagd met voorstellen te komen. De nieuwe concessie is gegund en zal op 14/12/2008 in werking treden.

Deze besluitvorming over te voeren acties zal plaatsvinden in het 4^e kwartaal van 2008, zodat in 2009, 2010 en 2011 tariefacties uitgevoerd kunnen worden.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 zijn de volgende tariefacties uitgevoerd:

1. januari t/m juli 2009: 50% korting op een groot aantal buslijnen in Amersfoort, Soest, Woerden, IJsselstein en Veenendaal in de spits: stadsdienst Amersfoort (1 t/m 12), 21, 22, 70, 74, 76, 78, 80, 81, 82, 83, 87, 104, 105, 106, 141 en 143
2. januari t/m juli 2009: 50% korting op de spitslijnen Amersfoort/Leusden – De Uithof (zelfde als in 2008): spitslijnen 276, 296 en 299
3. geheel 2009, alle dagen van de week: 50% korting op alle streeklijnen van/naar Breukelen:
  - a. lijn 120 Baambrugge – Breukelen NS,
  - b. lijn 130 Uithoorn – Breukelen NS
  - c. lijn 143 Kockengen – Breukelen NS – Breukelen noord
4. 4 weekenden in juni 2009: 100% korting stadslijnen Amersfoort i.v.m. “Amersfoort 750 jaar”

Op de acties 1 t/m 3 zijn tussenmetingen in 2009 gehouden. Het effect van deze tariefacties op het aantal OV-reizigers was minder dan verwacht, en wij hebben daarom de tariefacties opgeschort. Hierover is hebben wij u middels een statenbrief (dd 30 november 2009) geïnformeerd. In het voorjaar van 2010 zal de evaluatie tariefacties 2009 worden afgerond en zullen aangepaste OV tariefacties worden voorgesteld voor uitvoering in 2010.

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Proef Amersfoort – Uithof		1 t/m 2
Voorstellen nieuwe acties		1 t/m 3
Uitvoering acties	1 t/m 4	1 t/m 4

Zie bovenstaande toelichting

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	5.000	196	2.050	1.810	2.994
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	5.000	196	2.050	1.810	2.994

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
De daadwerkelijk uitgevoerde acties in 2009 zijn enigszins goedkoper uitgevallen dan begroot. Dit komt doordat de begroting in oktober 2008 is opgesteld en de nadere uitwerking van de tariefacties eind 2008, begin 2009 (door vervoerder) en de monitoring (door extern bureau) ertoe hebben geleid dat de kosten lager zijn uitgevallen.	2.050	1.810	240
Totaal lasten	2.050	1.810	240
Baten	0	0	0
	0	0	0
Totaal Baten			
TOTAAL	2.050	1.810	240

Integrale toelichting

Project ligt nog op schema, hoewel tariefacties opgeschort zijn, in afwachting van nieuwe voorstellen vervoerder. Dit in verband met tegenvallende resultaten uit 2009 die uit de tussenevaluatie is gebleken van de al uitgevoerde tariefacties.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Versnelde aanpak knelpunten Hoevelaken, Eemnes en Rijnsweerd (is onderdeel pakketstudies)	Looptijd: 2010 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	7 Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. C. Bontje	Totaalbudget: € 8.500.000

Wat wilden we bereiken?

De knelpunten Hoevelaken, Eemnes en Rijnsweerd maken onderdeel uit van de Pakketstudies waarbij voor de knelpunten Hoevelaken, Eemnes en Rijnsweerd herinrichtingsvoorstellen worden uitgewerkt. Deze worden vervolgens beoordeeld op kosten en probleemoplossend vermogen. Besluitvorming over de verdere uitwerking en uitvoering vindt plaats in het kader van de besluitvorming over de Pakketstudies zodat de daadwerkelijke realisering eerst vanaf 2010 mogelijk is.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Als onderdeel van de Pakketstudies is in 2009 is het voorkeursalternatief (VKA) voor de planstudie knooppunt Hoevelaken vastgesteld.

In 2009 is met gemeente Amersfoort een afspraak gemaakt over een provinciale bijdrage van maximaal € 8.320.000 aan infrastructurele maatregelen ter verbetering van de autobereikbaarheid van de binnenstad die bijdragen aan de ontlasting van gebruik van omliggende hoofdwegen, met name knooppunt Hoevelaken.. Deze bijdrage wordt pas afgerekend bij het ontstaan van tekorten op deze projecten. Declaratie is pas mogelijk nadat de bijdragen van de gemeente en andere medefinanciers zijn uitgegeven.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Voorkeursalternatief Hoevelaken vaststellen	1	2

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	8.500	0	0	0	8.500
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	8.500	0	0	0	8.500

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten				
Totaal lasten				
Baten				
Totaal Baten				
TOTAAL				

Integrale toelichting

Oorspronkelijk budget was € 10.000.000. Bij de behandeling van de begroting 2010 is besloten om € 1.500.000 te bezuinigen op dit project.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Mobiliteitsmanagement	Looptijd: 2008 - 2010
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	7 Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. C. Bontje	Totaalbudget: € 7.100.000

Wat wilden we bereiken?

Mobiliteitsmanagement (groene golf) gaat om het inzetten van ICT mogelijkheden om het verkeer actief te reguleren (o.a. met verkeerslichten) en om actuele informatie aan de reiziger te verstrekken. Het project ICT-onderweg wordt uitgevoerd in samenwerking met rijk en regionale partijen en gaat uit van een Regionale Verkeersmanagement Centrale (RVMC) die kan sturen op het optimaal benutten van het hele regionale wegennetwerk, dus van de belangrijkste rijks-, provinciale en gemeentelijke wegen. Uiteraard kan dit alleen op basis van actuele gegevens van het gebruik van het hele wegennetwerk, waar ook een deelproject voor opgezet is.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 is de Regionale Verkeersmanagementcentrale (RVMC) in werking gesteld, en zijn verkeersleiders opgeleid. Het verkeer ten westen Utrecht wordt nu dynamisch geregeld. Het verkeersmanagementsysteem tussen Utrecht en Amersfoort is voorbereid en zal begin 2010 in werking treden. In de periode 2010-2012 zal ook de rest van het netwerk opgenomen worden. Daarnaast zijn voor bussen ICT maatregelen geïmplementeerd om doorstroming bij met name verkeersregel-installaties (VRI's) te bevorderen. Ook is de levering van actuele verkeersgegevens aan het Nationale databank Wegverkeergegevens (NDW) gestart.

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
RVMC operationeel in deelregio Utrecht West en op de corridor Utrecht-Amersfoort	4	4 Deels 1e 2010

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	7.100	4.266	4.479	1.645	1.189
Baten	0	0	4.479	1.911	- 1.911
Saldo	7.100	4.266	0	- 266	3.100

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
De begroting was voor 2009 te optimistisch. Er was bij de begroting rekening mee gehouden dat een aantal deelprojecten al opgeleverd zou worden in 2009. Dit is niet gerealiseerd. De voornaamste oorzaken waren: - dat de uitbreiding van de desk van de regionaal verkeersmanagementcentrale door de latere start van de verbouwing van de verkeerscentrale, in verband met de bezuinigingsoperatie bij Rijkswaterstaat, pas in 2010 wordt gerealiseerd. - dat door technische problemen bij de nationale databank verkeersgegevens, ook de uitrol van de Utrechtse databank verkeersgegevens vertraagd is.	4.479	1.645	2.834	
Totaal lasten	4.479	1.645	2.834	
Baten				

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Door de lagere uitgaven is de bijdrage uit het regionale mobiliteitsfonds ook lager uitgevallen. Ook zijn de uitgaven over 2008 ad € 266.000 ten laste van dit fonds gebracht.	4.479	1.911	2.558
Totaal Baten	4.479	1.911	2.558
TOTAAL	0	- 266	266

Integrale toelichting

Oorspronkelijk budget was € 8.000.000. Bij de behandeling van de begroting 2010 is besloten om € 900.000 te bezuinigen op dit project.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Onderzoek realisatie blue ports	Looptijd: 2008-2010
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	7 Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. C. Bontje	Totaalbudget: € 300.000

Wat wilden we bereiken?

Om vervoer over water te bevorderen wil de provincie samen met het bedrijfsleven en gemeente Utrecht de mogelijkheden voor vervoer over water en overslag op het land onderzoeken en bevorderen. De huidige binnenvarens en overslaglocaties (blue Ports) worden op hun mogelijkheden onderzocht. De aan geschikt vaarwater gelegen bedrijventerreinen Lage Weide (gemeente Utrecht) en 't Klooster (gemeente Nieuwegein) spelen hierbij nadrukkelijk een rol. In 2009 wordt het onderzoek afgerond naar de plaatsen van potentiële Blue Ports.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 zijn de 6 kansrijke locaties voor blue ports verder uitgewerkt in samenwerking met de gemeenten. Doel is komende jaren tot concrete uitvoeringsafspraken met gemeenten te komen. Door het rijk is een extra financiële bijdrage voor Lage Weide toegezegd.

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Visie op kansrijke Utrechtse Blue Ports en de hiervoor benodigde maatregelen (incl. kosten)	1	2

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	300	59	241	145	96
Baten	0	0	0	7	-7
Saldo	300	59	241	138	103

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Niet de provincie trekt de ontwikkeling van de blue ports, maar de gemeenten. Bij een tweetal projecten is vertraging opgetreden. De bijdragen voor de gemeente de Ronde Venen en de gemeente Wageningen, in samenwerking met de provincie Gelderland, zullen in 2010 worden uitgekeerd.	300	145	96	
Totaal lasten	300	145	96	
Baten				
Overige baten	0	7	-7	
Totaal Baten	0	7	-7	
TOTAAL	300	138	103	

Integrale toelichting

Het project is iets vertraagd, omdat we bij de uitvoering afhankelijk zijn van gemeenten. Afronding zal in 2010 plaatsvinden.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Pakketstudies	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	7 Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. C. Bontje	Totaalbudget: € 23.500.000

Wat wilden we bereiken?

In 2008 worden er in samenwerking met het rijk en de regionale partijen twee Pakketstudies afgerond, waarin twee integrale samenhangende pakketten aan verkeers- en vervoermaatregelen worden ontwikkeld. Eén voor het gebied binnen en rondom de Ring Utrecht en één voor het gebied binnen en rondom de driehoek Amersfoort/Hilversum/Utrecht. Het betreffen maatregelen voor zowel de verbetering van het fietsverkeer, autoverkeer als voor het openbaar vervoer. Na afstemming met regionale partijen en met het rijk (in het Utrechts Verkeer en Vervoerberaad (UVVB)) volgt besluitvorming over de samenhangende pakketten. Over een aantal no-regretmaatregelen is reeds afstemming in het UVVB geweest en deze worden mogelijk al vanaf 2008 uitgevoerd. Besluitvorming over uitgewerkte projecten uit de maatregelpakketten wordt begin 2010 voorzien. Dit conform het plan van aanpak Pakketstudies dat 17 september 2007 aan de statencommissie MME is aangeboden.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 zijn belangrijke stappen gezet in de besluitvorming over de Pakketstudies. Er is een VERDER-maatregelenpakket vastgesteld met een groot aantal samenhangende en integrale maatregelen om de regionale bereikbaarheid te verbeteren. Dit regionale maatregelpakket van 500 mln euro is deels al in uitvoering, en zal in de periode tot 2020 verder uitgevoerd worden. De provincie zal de regionale regie op zich nemen.

In 2009 zijn ook besluiten genomen over de Planstudies op het hoofdwegennet. Voorkeursalternatieven (VKA's) en 1^e fase MER's zijn vastgesteld voor de planstudie A27/A1, de A28 en het knooppunt Hoevelaken. De voorkeursrichting is bestuurlijk vastgesteld voor de planstudie Ring Utrecht. In 2010 wordt besluitvorming over het VKA en de 1e fase MER voorzien voor de planstudie Ring Utrecht. Verder worden in 2010 voor de andere planstudies besluitvorming over 2e fase MER's en tracé-besluiten voorzien.

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Besluitvorming over maatregelpakketten	1	1-4

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	23.500	346	1.000	661	22.494
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	23.500	346	1.000	661	22.494

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Er was voor 2009 begroot dat er al verscheidene bijdragen betaald zouden worden voor uitvoeringsprojecten van de pakketstudies. Dit is echter beperkt gebleven tot de projecten stedelijke distributie en mobiliteitsmanagement. Hierdoor zijn de uitgaven achter gebleven ten opzichte van de begroting.	1.000	661	339	
Totaal lasten	1.000	661	339	
Baten	0	0	0	
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	1.000	661	339	

Integrale toelichting

Oorspronkelijk budget was € 34.000.000. Bij de behandeling van de begroting 2010 is besloten om € 8.500.000 door te schuiven naar 2021.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Stationsgebied Driebergen-Zeist	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	7 Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J.W.R. van Lunteren	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. C. Bontje	Totaalbudget: € 5.000.000

Wat wilden we bereiken?

Het project Herinrichting stationgebied Driebergen-Zeist is een gezamenlijk project met de gemeenten Utrechtse Heuvelrug, Zeist, de Bestuursregio Utrecht (BRU) en ProRail. Doel van het project is een kwaliteitsverbetering van het stationsgebied Driebergen-Zeist door een pakket van met elkaar samenhangende maatregelen:

- een toekomstvast oplossing, inrichting en inpassing van omgeving spoor en Hoofdstraat (N225) (spooraanpassing, ongelijkvloerse kruising spoor/N225, aanpassing verkeerscapaciteit N225, afhandeling langzaam verkeer, kwalitatief hoogwaardige inpassing in de Stichtse Lustwarande (SLW));
- de ontwikkeling van het stationsgebied tot een multifunctioneel centrum en OV-knoop (parkeervoorzieningen, busstation, multifunctioneel stationsgebouw);
- kwaliteitsverbetering (in brede zin) van de stationsomgeving (inrichting functioneel aansluitend bij station, kwalitatief aansluiten bij SLW).

De eerste twee maatregelen zijn ondergebracht in een deelproject Infra, de derde genoemde maatregel valt onder het deelproject Gebiedsontwikkeling.

In 2009 wordt de gebiedsvisie, in overleg met en met inspraak van betrokkenen en belanghebbenden, verder geconcretiseerd en uitgewerkt tot op bestemmingsplanniveau. Verder worden andere daarbij benodigde procedures doorlopen, zoals een milieueffectrapportage (MER).

Op welke wijze de gebiedsvisie tot realisatie zal worden gebracht, is momenteel nog niet duidelijk. Vanaf eind 2008 zal worden onderzocht welke organisatievorm de meest kansrijke is. Een vorm van samenwerking met private partijen is daarin heel goed denkbaar.

De keuze voor het uiteindelijke Infra-ontwerp zal nog in 2009 verder worden uitgewerkt door ProRail. Ook dit ontwerp zal vastgelegd worden in bestemmingsplan(nen).

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

We zijn nauw betrokken bij het project herinrichting stationsgebied Driebergen - Zeist. Hier komt een hoogwaardig openbaar vervoer knooppunt waar bussen een goede aansluiting hebben op de treinen en het treinverkeer conflictvrij kruist met het overig verkeer.

In 2009 zijn op voorstel van de provincie Utrecht compromisvarianten uitgewerkt door ProRail. Andere partijen hebben deze varianten echter afgewezen en bleven bij hun eerdere standpunt, c.q. ontwerpvoorstel. Daardoor is het lastig gebleken tot een breed gedragen besluitvorming te komen. Begin 2010 is er wel een positieve wending gekomen die de besluitvorming ten goede zal komen. Er is echter nog geen zicht op afspraken over de financiering van de aanzienlijke overschrijding ten opzichte van de oorspronkelijke raming. Ook dit zal in 2010 tot een oplossing moeten komen.

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Ontwerp/afstemming omgeving (Infra)	4	Wordt voorzien 1 ^e kw 2010

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	5.000	0	0	0	5.000
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	5.000	0	0	0	5.000

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Cultuurhuizen	Looptijd: 2008 - 2009
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	8 Samenleving Cultuur en Sport	
Portefeuillehouder(s):	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 2.000.000

Wat wilden we bereiken?

Met de regeling Cultuurhuizen willen wij gemeenten ondersteunen in het ontwikkelen van multifunctionele, laag-drempelige, lokale trefpunten. De cultuurhuizen hebben als doel het faciliteren van ontmoeting, sociale cohesie en het toegankelijk maken van kennis. De provincie verleent subsidie voor procesbegeleiding en investeringen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Wij hebben in 2009 drie subsidies voor procesbegeleiding en zeven investeringssubsidies verleend. De daadwerkelijke realisatie van de cultuurhuizen door gemeenten zal in de komende jaren plaatsvinden. De bouw van de cultuurhuizen dient uiterlijk 31 december 2011 te starten.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Beschikken subsidies cultuurhuizen	4	3

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp bedragen x € 1.000					
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	2.000	212	400	325	1.463
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	2.000	212	400	325	1.463

Verschillenanalyse Bedragen x € 1.000			
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
<i>CP Cultuurhuizen nieuwe stijl</i> Uitvoering van het programma en verlening van subsidies loopt volgens planning. De daadwerkelijke realisatie van de cultuurhuizen ligt echter in handen van gemeenten, een traject waarop de provincie niet kan sturen. Veel projecten lopen vertraging op door gemeentelijke procedures en vertragingen in de bouw. De geschatte besteding in 2009 is hierdoor niet volledig gehaald.	400	325	75
Totaal lasten	400	325	75
Baten			
Niet van toepassing	0	0	0
Totaal Baten	0	0	0
TOTAAL	400	325	75

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Cultuurnota	Looptijd: 2009 – 2012
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	8 Samenleving Cultuur en Sport	
Portefeuillehouder(s):	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 13.290.000

Wat wilden we bereiken?

Op grond van de provinciale Verordening cultuur wordt eens per vier jaar een provinciale cultuurnota opgesteld.

In de cultuurnota *Cultuur is kracht* is het provinciale beleid op het gebied van cultuur voor de periode 2009-2012 vastgelegd. De hoofddoelen van het cultuurbeleid in deze periode zoals in de cultuurnota geformuleerd zijn:

- inzetten van cultuur als schakel in de samenleving;
- behoud en ontwikkeling van het cultureel erfgoed;
- stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit;
- ondersteunen van artistieke productie en vernieuwing.

In het kader van de Cultuurnota worden vier verbindende programma's uitgevoerd: Vrede van Utrecht / Culturele Hoofdstad van Europa, Utrechtse Schatkamer, Cultuur en Economie en Cultuur en Ruimte. De eerste drie programma's zijn al in ontwikkeling. Hiervoor zijn meetbare resultaten vastgelegd. De programma's zijn nauw verweven met het reguliere cultuurbeleid dat per beleidsdiscipline is beschreven in de nota.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het beleid, zoals vastgesteld in de Cultuurnota, wordt uitgevoerd. Flankerend daaraan hebben wij verschillende bijeenkomsten en uitwisselingen georganiseerd om onze partners te informeren over het beleid en om te horen wat er speelt in het veld. De inhoudelijke rapportage is opgenomen in het programmadeel van deze jaarrekening. Ook met betrekking tot de verbindende programma's Utrechtse Schatkamer, Cultuur en Economie en Vrede van Utrecht wordt separaat gerapporteerd.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Ingevuld uitvoeringsprogramma Cultuur en Ruimte	1	-
Vastgelegde samenwerkingsafspraken met gemeenten beled en jaarlijks afstemmingsoverleg.	1	1
Heldere prestatieafspraken met culturele instellingen	1	1
Uitgevoerd onderzoek regeling amateurkunst	1	1
Uitgevoerde evaluatie toekomst CBK	-	-

In 2009 is een begin gemaakt met de ontwikkeling van het programma Cultuur en Ruimte. In 2010 wordt dit programma waarschijnlijk gekoppeld aan de voorbereiding van de nieuwe structuurvisie. Ook de evaluatie toekomst CBK staat voor 2010 op de agenda.

Prestatie-indicatoren

Hieronder zijn alleen de indicatoren opgenomen die nog niet bij de andere programmaonderdelen van het uitvoeringsprogramma zijn opgenomen.

Indicatoren voor provinciale prestaties			
Naam	Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Amateurkunst	Aantal gemeenten waar Zimihc actief is	29	29
Cultuureducatie	Aantal scholen dat deelneemt aan programma cultuureducatie	85%	85%

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp					bedragen x €
1.000					
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	13.290	0	3.570	3.764	9.526
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	13.290	0	3.570	3.764	9.526

Toelichting:

* Het totale budget is als volgt opgebouwd:

€ 9.060.000, - is opgenomen in het uitvoeringsprogramma

€ 500.000, - -/- bezuiniging 2011

€ 8.560.000, - beschikbaar voor het uitvoeringsprogrammadeel Cultuurnota 2009 – 2012

€ 4.730.000, - +/- is extra beschikbaar gesteld, bij het vaststellen van de cultuurnota, uit het uitvoeringsprogramma onderdeel: CP Basisvoorziening infrastructuur cultuur.

€ 13.290.000,- totaal beschikbaar voor de cultuurnota 2009 - 2012

Middelen van dit budget zijn voor het cultuurconvenant Podiumkunst in de Begroting 2010 door PS verschoven naar 2012, nl. € 1.083.000, -.

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo			
Lasten						
<i>CP Kansenbudget / Jonge makers</i>						
Eind 2009 zijn er 4 projecten geselecteerd voor een totaal bedrag van € 100.000,-. De daadwerkelijke financiële verwerking vindt begin 2010 plaats.	100	0	100			
<i>CP Monumentale gebiedsprojecten</i>						
In de Najaarsrapportage was het budget voor 2009 verlaagd van 400 naar 100, maar in de loop van het jaar vond toch weer een versnelling plaats in de uitgaven. Het verschil kan worden gedekt uit de voor dit doel beschikbare reserve.	100	292	-192			
Overige kleine verschillen	3.370	3.472	-102			
Totaal lasten	3.570	3.764	-194			
Baten						
Niet van toepassing	0	0	0			
Totaal Baten	0	0	0			
TOTAAL	3.570	3.764	-194			

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Interculturele festivals	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	8 Samenleving Cultuur en Sport	
Portefeuillehouder(s):	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 400.000

Wat wilden we bereiken?

Wij streven er in ons cultuurbeleid naar om de uitwisseling te bevorderen tussen cultuuruitingen van etnische groepen onderling en de uitwisseling van mensen uit verschillende culturen. Daartoe hebben we in 2008 een subsidieregeling vastgesteld. Verwacht werd dat daarmee minimaal drie multiculturele of interculturele festivals mede mogelijk gemaakt zouden worden, met een regionale of landelijke uitstraling. Dit sluit goed aan bij de culturele doelstellingen in de Utrechtse regio die we beogen met de Vrede van Utrecht en de Cultuurnota 2009-2012.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Wij hebben meer festivals ondersteund dan vooraf begroot, namelijk vijf in 2008 en vier in 2009. Daarvan hebben er zes in de gemeente Utrecht en drie in de gemeente Amersfoort plaatsgevonden.

De verwachting dat de regeling het mogelijk maakt dat partijen meer gaan samenwerken op het gebied van programmering en marketing en daarmee hun expertise bundelen en zo verder professionaliseren, is voor een deel gerealiseerd.

De Stichting Vrede van Utrecht heeft festivalorganisatoren begeleid. In Amersfoort weten partijen elkaar te vinden en vindt onderlinge afstemming plaats op het gebied van planning en programma.

De doelstelling dat de festivals bijdragen aan meer participatie en sociale cohesie en dat er tegelijkertijd volop gelegenheid is om uitdrukking te geven aan de culturele identiteit van een etnische groep is lastiger te meten. In 2010 zullen wij onderzoeken of de voorgenomen doelstellingen en effecten van de regeling zijn gerealiseerd.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Beschikken subsidies interculturele festivals	3	4

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp						bedragen x €
1.000						
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget	
Lasten	400	19	100	129	252	
Baten	0	0	0	0	0	
Saldo	400	19	100	129	252	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Sport	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	8 Samenleving Cultuur en Sport	
Portefeuillehouder(s):	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. Drs. D.J. Haitsma	Totaalbudget: € 3.000.000

Wat wilden we bereiken?

Sport is zinvolle vrijetijdsbesteding en heeft veel raakvlakken met ruimtelijke ordening, welzijn, zorg, vrijwilligerswerk, integratie, ouderen en onderwijs. Dit grote maatschappelijke belang van sport rechtvaardigt een provinciale bijdrage aan het verbeteren van de (breedte)sportinfrastructuur in de provincie.

Doelstelling is om optimale voorwaarden te creëren om zoveel mogelijk mensen, die nu nog niet sportief actief zijn, te bereiken en sportief actief te laten worden. Daarvoor hebben we vernieuwende sportprojecten en nieuwe samenwerkingsverbanden financieel ondersteund. Ook zijn er dit jaar jonge Utrechtse sporttalenten ondersteund vanuit het sporttalentfonds.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Rol

Breedtesport en topsport versterken elkaar. Op beide terreinen kiest de provincie Utrecht voor een bovenlokale invulling van haar rol.

De provincie Utrecht vervulde een belangrijke rol in het signaleren, initiëren en stimuleren van belangrijke aandachtspunten op bovenlokaal niveau en het verbinden van het sportbeleid van de diverse gemeenten. Sport wint aan kracht door afstemming, kennisdeling en samenwerking op provinciaal niveau. Verbinden betekent ook verbanden leggen met de provinciale beleidsterreinen ruimtelijke ordening, economie, milieu, cultuur en maatschappelijke infrastructuur en dit ook stimuleren bij de externe partners.

Concreet

In 2009 zijn projectsubsidies verstrekt en opdrachten gegund. Het beoogde resultaat van 20 subsidieverstrekingen over 2008 t/m 2011 hebben we in 2009 al bereikt. In 2009 is aan 14 projecten subsidie verstrekt (drie hiervan zijn een voortzetting van een project uit 2008) en er zijn 9 opdrachten gegund.

Onze vaste samenwerkingspartner Sportservice Midden Nederland heeft in 2009 een subsidie van € 350.000 ontvangen voor de uitvoering van een werkplan op de terreinen beleidsondersteuning, sportvrijwilligers, sport en bewegen jeugd, Jeugd sportfonds en sportstimulering voor mensen met een beperking en senioren.

De projecten en opdrachten zijn/worden naar tevredenheid uitgevoerd. Aangenomen kan worden dat de projecten een bijdrage hebben geleverd aan het vergroten van het aantal sportief actieve inwoners van de provincie Utrecht. Projecten die in directe zin en nu al aantoonbaar bijgedragen hebben aan 'meer sportief actieve inwoners zijn logischerwijs vooral de projecten die reeds in het najaar van 2008 toegekend zijn:

- Jeugd sportfonds
- Kr8 van sport
- Sportkanjerclub
- Wandel- en hardloopcursus (allochtone) vrouwen
- Streetmasters 2008/2009
- Floorball freakz Utrecht
- Sport ontmoet cultuur

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Projectsubsidies verstrekt	1 t/m 4	1 t/m 4
Opdrachten verstrekt	1 t/m 4	1 t/m 4

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	3.000	197	1.240	942	1.861
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	3.000	197	1.240	942	1.861

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
	1.240	942	298	
Totaal lasten	1.240	942	298	
Baten				
	0	0	0	
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	1.240	942	298	

Integrale toelichting

Ook in 2009 is er voor de Tijdelijke Regeling Sportstimulering weer een groot aantal subsidies toegekend. Het geld is evenredig over de vijf speerpunten verdeeld. Daarnaast heeft de provincie diverse opdrachten gegeven, bijvoorbeeld voor een groot onderzoek naar sportbeleid en -accommodaties in de provincie Utrecht. Met de ontvangende organisaties zijn afspraken gemaakt over bevoorschotting en afrekening. Niet alle toegekende bedragen zijn daarom ook daadwerkelijk in 2009 besteed, maar zullen pas in 2010 en 2011 (bij de eindafrekening) worden uitbetaald.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Utrechtse Schatkamer	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	8 Samenleving Cultuur en Sport	
Portefeuillehouder(s):	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 4.000.000 *

Wat wilden we bereiken?

Met het programma Utrechtse Schatkamer wil de provincie de cultuurhistorische schatten van de provincie beter toegankelijk en beleefbaar maken voor een breed publiek. Met nieuwe activiteiten en verbindingen beoogt de provincie dat bewoners en bezoekers nog beter toegang krijgen tot de Utrechtse Schatkamer. Op deze wijze wil de provincie het publieksbereik vergroten en de binding tussen inwoners dan wel recreanten/toeristen en de Utrechtse cultuur en geschiedenis versterken.

Provinciale Staten hebben in 2008 het beleidskader voor de Utrechtse schatkamer vastgesteld. Dit programma kent drie lijnen.

1. We geven subsidie aan digitaliseringprojecten van het roerende erfgoed (programmaliijn 'Sesam open U!').
2. We ondersteunen innovatieve en samenhangende presentaties aan het publiek (programmaliijn 'Kom in de Utrechtse Schatkamer').
3. We stellen een ateliermeester aan die initiatieven aanjaagt, partijen verbindt en netwerkbijeenkomsten organiseert.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

1. Binnen de programmaliijn 'Sesam Open U!' zijn vijf digitaliseringsprojecten gesubsidieerd. Zo worden bijvoorbeeld tijdschriften van historische verenigingen gedigitaliseerd voor een gezamenlijke databank en gaat Slot Zuylen historische foto's en films digitaliseren voor een nieuw te realiseren permanente presentatie.
2. Binnen de programmaliijn 'Kom in de Utrechtse Schatkamer' zijn dertien projecten gesubsidieerd. In september is bijvoorbeeld de theatervoorstelling "Cunera, spel over leven en dood" uitgevoerd. De Nederlandse Kastelenstichting werkt samen met RTV-Utrecht aan een achtdelige serie over kastelen en buitenplaatsen. Het Utrechtse Archief ontwikkelt interactieve game "de Tijdtripper" waarin de speler een bijdrage levert aan het ontstaan van collectiestukken.
3. De ateliermeester is in september 2009 aangesteld door Landschap Erfgoed Utrecht. Hij heeft eind 2009 drie succesvolle netwerkbijeenkomsten georganiseerd ter inspiratie van potentiële aanvragers.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Vaststelling jaarprogramma met projecten	4	1-4

Het programma Utrechtse Schatkamer is dit jaar geheel op basis van de in 2008 vastgestelde subsidieregeling uitgevoerd.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	2009 begroot	2009 werkelijk
Digitaliseringprojecten RHC	2	5 **
Vernieuwingsprojecten erfgoedbereik	6	13 ***
Digitale cultuurhistorische atlas	1	1
Netwerkbijeenkomsten	2	3

** De doelgroep van de subsidieregeling bestaat conform het beleidskader niet alleen uit Regionaal Historische Centra (RHC's). Deze prestatie-indicator is dus verouderd. Het betreft hier alle digitaliseringsprojecten die in het kader van de Utrechtse Schatkamer zijn gesubsidieerd. Daaronder was er één van een RHC.

*** Mede omdat wij de subsidiemogelijkheden actief onder de aandacht hebben gebracht van de doelgroepen zijn meer aanvragen binnengekomen dan verwacht. Maar omdat de aangevraagde bedragen relatief laag waren, konden meer aanvragen worden gehonoreerd dan begroot.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp					bedragen x €
1.000	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	4.000	656	1.250	863	2.481
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	4.000	656	1.250	863	2.481

Het in 2009 uitgegeven bedrag is lager dan begroot omdat de tweede tranche van de subsidieregeling (oktober 2009) financieel pas tot uitdrukking komt in de jaarrekening 2010. De uitvoering van het programma ligt dus wel op schema.

* In de Voorjaarsnota 2009 is het budget van de Utrechtse Schatkamer voor € 500.000 gekort.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Versterking culturele infrastructuur	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	8 Samenleving Cultuur en Sport	
Portefeuillehouder(s):	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. drs. K. Wisotzky MBA	Totaalbudget: € 4.770.000 *

Wat wilden we bereiken?

Met het uitvoeringsprogramma *Versterking culturele infrastructuur* wordt ingezet op duurzame versterking van het Utrechtse culturele leven. Dit gebeurt door middel van investeringen in de culturele infrastructuur binnen de provincie Utrecht. De versterking van de culturele infrastructuur legt de basis voor onze ambitie om structureel te bouwen aan een bloeiend en internationaal georiënteerd cultureel imago van de provincie Utrecht.

Deze investeringen betreffen voornamelijk investeringen in fysieke culturele infrastructuur waarbij locaties structureel geschikt worden gemaakt voor uitvoering van activiteiten rond kunst en cultuur.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Dit jaar is er verder gewerkt aan het versterken van de culturele infrastructuur binnen de provincie Utrecht. In 2009 zijn er zes investeringsprojecten gehonoreerd. Het gaat om het geschikt maken van bijzondere erfgoedlocaties in stad en provincie Utrecht ten behoeve van culturele programmering en om investeringen in bestaande accommodaties van culturele instellingen.

De investeringen dragen bij aan het vormen van een duurzame reeks van podia / optreedplaatsen op bijzondere cultuurhistorische locaties in de regio Utrecht.

Er is bijgedragen aan restauratie, nieuwbouw en facilitaire voorzieningen van panden, monumenten en forten. De investeringen betreffen onder meer: het aanbrengen van structurele aanpassingen in fort Ruijgenhoek (De Bilt) ten behoeve van publiekevenementen; de inbouw van het pand de Veerensmederij in Amersfoort) waarin het Jeugdoperahuis van Xynix Opera gevestigd zal worden (o.a. het plaatsen van electrotechnische installaties); facilitaire voorzieningen voor de try-outzaal en studio's van Centrum Muziek XXI, de permanente voorziening voor de maker van muziek in stad en provincie Utrecht (licht- en geluidsapparatuur).

Voor meer informatie over het concernprogramma Vrede van Utrecht wordt verwezen naar het projectblad Vrede van Utrecht, project 10.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Investeringen versterking culturele infrastructuur	1-4	1-4

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	4.770	1.200	950	978	2.592
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	4.770	1.200	950	978	2.592

Toelichting:

* Het totale budget is als volgt opgebouwd:

€ 10.000.000,- CP Versterking culturele infrastructuur
 € 4.730.000,- -/- voor diverse claims uit de vastgestelde cultuurnota
 € 500.000,- -/- bezuiniging 2011
 € 4.770.000,- =

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Continueren extra capaciteit bestrijding wachtlijsten jeugdzorg	Looptijd: 2009 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	9 Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. Drs. D.J. Haitzma	Totaalbudget: € 3.885.000

Wat wilden we bereiken?

Dit betreft het voortzetten van de middelen die in de vorige collegeperiode zijn ingezet voor het terugdringen van de wachtlijsten in de jeugdzorg. Met deze middelen zijn extra capaciteitsplaatsen gerealiseerd bij de Utrechtse jeugdzorgaanbieders. Deze middelen worden toegevoegd aan het totale budget dat voor jeugdzorgaanbod beschikbaar is.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

De capaciteit, die sinds enige jaren bij de zorgaanbieders extra werd ingekocht, is ook in 2009 gerealiseerd, waardoor meer kinderen in zorg zijn en de wachtlijsten, conform de afspraken met de minister (bestuursakkoord Rijk-IPO) gereduceerd zijn.

Wat heeft het gekost?

Totale van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	3.885	0	1.295	1.295	2.590
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	3.885	0	1.295	1.295	2.590

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Continueren extra capaciteit wachtlijsten	1.295	1.295	0	
Totaal lasten	1.295	1.295	0	
Baten				
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	1.295	1.295	0	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Sociale Agenda	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	9 Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. M. van Deelen	Totaalbudget: € 9.600.000

Wat wilden we bereiken?

Dit onderdeel is opgenomen bij het projectformulier Sociale Agenda

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	9.600	625	5.080	2.052	6.923
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	9.600	625	5.080	2.052	6.923

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten				
		5.080	2.052	3.028
Totaal lasten		5.080	2.052	3.028
Baten				
		0	0	0
Totaal Baten		0	0	0
TOTAAL		5.080	2.052	3.028

Integrale toelichting

Ook in 2009 is er weer een groot aantal subsidies toegekend. Met de ontvangende organisaties zijn afspraken gemaakt over bevoorschotting en afrekening. Niet alle toegekende bedragen zijn daarom ook daadwerkelijk in 2009 besteed, maar zullen pas in 2010 en 2011 (bij de eindafrekening) worden uitbetaald.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Stimuleren Kleinschalig wonen dementerenden	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	9 Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. C. Gischler	Totaalbudget: € -

Dit maakt onderdeel uit van Wel Thuis!2. De middelen hiervoor (€ 2,5 miljoen) worden dan ook verantwoord bij het onderwerp uitvoeringsprogramma: Uitvoering Wel Thuis 2.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Uitvoering Wel Thuis 2	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	9 Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. C. Gischler	Totaalbudget: € 8.300.000

Wat wilden we bereiken?

Met het programma Wel Thuis! willen we als provincie een bijdrage leveren aan de realisatie van de maatschappelijke ambitie om ouderen en mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking in staat te stellen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen in hun eigen omgeving, met behoud van de regie over het eigen leven.

Het doel van het programma is:

1. Vergroten van het aantal en de variatie aan toegankelijke woningen met welzijn en zorg met de mogelijkheid van 24-uurszorg.
2. Versterken van het samenspel tussen partijen op lokaal niveau.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Inzet van het programma Wel Thuis! 2 is het realiseren van resultaatgerichte projecten op het gebied van processturing, inhoudelijke ondersteuning en kennisdeling. Het programma is als volgt opgebouwd:

Programmaliijn	Project	Resultaat
Processturing: Faciliteren en ondersteunen van het (samenwerkings)- proces op lokaal niveau.	Ondersteuning gemeenten	De gemeentelijke regierol is versterkt. Tenminste twintig gemeenten zijn gericht ondersteund.
	Regionale bestuurlijke overeenkomsten	Met drie regio's zijn regionale afspraken gemaakt. Binnen het bestuurlijk platform Zuid-Oost is afgesproken dat er (vooralsnog) niet toegewerkt wordt naar een bestuurlijk akkoord. In plaats daarvan zijn er inmiddels lokale afspraken gemaakt.
	Stimuleren levensloopbestendige wijken	Met de gemeente Zeist is een prestatieovereenkomst gesloten.
	Stimulering Wel Thuis! 2	Er zijn inmiddels 26 (van de geraamde 50 voor eind 2011) lokale initiatieven ondersteund, die bijdragen tot de doelstellingen van Wel Thuis!2.
Inhoudelijke ondersteuning: bijstand op specifieke deelgebieden	Toekomst Thuis	Er zijn 4 nieuwe projecten gestart. Helaas zijn er onvoldoende geschikte projecten ingediend. In 2010 zullen de middelen op een andere manier ingezet gaan worden om meer gericht ondersteuning te bieden. Er zijn 3 conferenties georganiseerd en er is een boek over Ethiek bij zorg op afstand gepresenteerd.
	Kleinschalige woonvormen voor mensen met dementie	Van de geplande 400 nieuwe plaatsen eind 2011, zijn er inmiddels 296 gerealiseerd.

Programmaliijn	Project	Resultaat
	Versterken Welzijn	Actieve bijdrage vormgeving WMO-werkplaats bij de Hogeschool Utrecht. Organisatie bijeenkomst "Sociaal isolement en Eenzaamheid". Ondersteuning pilot aanpak eenzaamheid te Veenendaal.
	Allochtone ouderen en allochtone mensen met verstandelijke beperking	Het projectplan "Kleur bekend" is geschreven en geaccordeerd door GS in mei 2009. Het project is in september gestart.
Kennisdeling	Monitor Wel Thuis! 2	De actuele informatie is beschikbaar en geactualiseerd in juli 2009 (Monitor Wel Thuis! 2).
	Informatie-uitwisseling	De kennisbank wordt voortgezet en verdiept.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	8.300	606	4.864	2.231	5.463
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	8.300	606	4.864	2.231	5.463

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Bestuurlijke overeenkomsten: in de Najaarsrapportage 2009 is verzuimd het kasritme voor het project 'ondersteunen gemeenten' neerwaarts bij te stellen.	1.361	223	1.138	
Toekomst Thuis: er zijn onvoldoende geschikte projecten ingediend voor de subsidieregeling. Het restant van de middelen zal in 2010 op een andere manier ingezet worden om meer gerichte ondersteuning te kunnen bieden.	600	296	304	
Allochtone ouderen: de uitvoeringsfase van het project 'kleur bekend' is pas in september 2009 van start gegaan. Dit project loopt door in 2010.	147	12	135	
Stimuleringsregeling Wel Thuis! en Kleinschalig wonen voor dementerenden: voor beide regelingen zijn de subsidieplafonds zo goed als bereikt. Met de ontvangende organisaties zijn afspraken gemaakt over bevoorschotting en afrekening. De daadwerkelijke uitbetaling van toegezegde bedragen kan afwijken van het jaar waarin de bedragen beschikt zijn.	2.288	1.277	1.011	
Overige kleine verschillen	468	423	45	
Totaal lasten	4.864	2.231	2.633	
Baten				
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	4.864	2.231	2.633	

Integrale toelichting

Bij de Voorjaarsnota 2009 is het budget voor het project Kleinschalige woonvormen voor mensen met dementie met € 200.000 verlaagd. Hierdoor is het totaal budget van Wel Thuis!2 vanuit het uitvoeringsprogramma van € 8,5 miljoen verlaagd naar € 8,3 miljoen.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Ondersteunen van cliëntenplatform jeugdzorg	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	9 Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. Drs. D.J. Haitzma	Totaalbudget: € 360.000

Wat wilden we bereiken?

De Wet op de jeugdzorg verplicht provincies om cliënten te betrekken bij de totstandkoming van het provinciale jeugdzorgbeleid. In dit kader ondersteunt de provincie met deze middelen de totstandkoming van een onafhankelijk provinciaal cliëntenplatform en 8 cliëntenraden (bij elke jeugdzorginstelling). Deze middelen worden toegevoegd aan het totale budget dat voor jeugdzorg beschikbaar is.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het contract met de uitvoerder van JIJ Utrecht, het cliëntenplatform binnen de Utrechtse jeugdzorg, liep eind 2008 af. De middelen uit 2008 zijn doorgeschoven naar 2009, bedoeld voor de overdracht en tijdelijk overlap van de oude en de nieuwe uitvoerder. De oude uitvoerder is als beste uit de Europese aanbestedingsprocedure gekomen en daarmee is geen sprake geweest van overlap. Er is wel een extra beroep op hen gedaan in de voorbereiding van de aanbestedingsprocedure, waardoor slechts een klein beroep gedaan is op de extra middelen. Het nieuwe contract is voor 2 jaar aangegaan (2010 en 2011). JIJ Utrecht ondersteunt bij alle Utrechtse jeugdzorginstellingen de cliëntenraad en daarmee hebben de cliënten een stem in het overleg met alle directie/bestuurders.

Wat heeft het gekost?

Totale van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	360	0	180	102	258
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	360	0	180	102	258

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten				
Ondersteunen van cliëntenplatform jeugdzorg		180	102	78
Totaal lasten		180	102	78
Baten				
Totaal Baten		0	0	0
TOTAAL		180	102	78

Integrale toelichting

Zie de tekst onder 'Wat hebben wij daarvoor gedaan?'.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Uitvoering programma Utrechtse Jeugd Centraal	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	9 Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. T. Nova	Totaalbudget: € 16.533.000 (+ € 1.967.000 voor bestuursakkoord Rijk-IPO)

Wat wilden we bereiken?

Dit onderdeel is opgenomen bij het projectformulier Utrechtse Jeugd Centraal.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	16.533	446	6.574	3.339	12.838
Baten	0	0	0	90	0
Saldo	16.533	446	6.574	3.249	12.838

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
	6.574	3.339	3.235	
Totaal lasten	6.574	3.339	3.235	
Baten				
	0	90	-90	
Totaal Baten	0	90	-90	
TOTAAL	6.574	3.249	3.145	

Integrale toelichting

In 2009 is het programma Utrechtse Jeugd Centraal inhoudelijk goed op stoom gekomen. Eind 2009 is 85% van het jaarbudget van € 7.460.000 (waarvan € 6,574 miljoen uit het uitvoeringsprogramma en € 886.000 uit reguliere middelen) vastgelegd. In totaal is een bedrag van € 6,4 miljoen vastgelegd, waarvan € 4,2 miljoen werkelijk besteed in 2009 (€ 3,3 miljoen uitvoeringsprogramma en € 886.000 reguliere middelen) en € 2,2 miljoen verplicht. Dit zal in 2010 en 2011 tot uitgaven leiden. De hier gepresenteerde cijfers laten de bestede bedragen zien die ten laste van de reserve Coalitieprogramma komen.

Eén van de oorzaken van de onderbesteding betreft het niet volledig benutten van de middelen voor zorgvernieuwing (programmaliijn 6). De middelen worden doorgeschoven naar 2010 om dan, door middel van een 4e tranche zorgvernieuwing, adequaat te kunnen inspelen op het veranderende veld van de reguliere jeugdzorg.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Verbetering bedrijfsvoering Bureau Jeugdzorg Utrecht	Looptijd: 2007 – 2009
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	9 Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. Drs. D.J. Haitsma	Totaalbudget: € 2.095.000

Wat wilden we bereiken?

In 2007 heeft de provincie voor 2007 en 2008 middelen beschikbaar gesteld voor een verbeterplan om de bij Bureau Jeugdzorg geconstateerde knelpunten op te lossen. De uitvoering van dit verbeterplan moet ertoe leiden dat in 2009 Bureau Jeugdzorg een robuuste organisatie is, met een excellente uitvoeringsorganisatie, die aan alle wettelijke eisen voldoet. Een zeer belangrijk onderdeel van het verbeterplan is het terugdringen van de wachttijden bij de toegang. De provincie maakt op dit punt voor zover mogelijk voor 2009 verdergaande prestatieafspraken met Bureau Jeugdzorg. Dit moet ertoe leiden dat de doorlooptijden bij de toegang nog verder worden teruggebracht.

Bureau Jeugdzorg is de toegang tot de geïndiceerde zorg. Niet het huidige jeugdzorgaanbod, maar de hulpvraag van de cliënt moet leidend zijn bij zowel het bepalen van welke hulp een cliënt nodig heeft, als bij het inrichten en inkopen van jeugdzorgaanbod. Om dit te bereiken is inzicht nodig in de werkelijke vraag van alle cliënten die zich melden bij Bureau Jeugdzorg én van de nog niet bereikte doelgroepen. De provincie heeft afgesproken dat Bureau Jeugdzorg in 2009 een gedegen vraag-aanbodanalyse opstelt, die als basis kan dienen voor het inkopen van zorg door de provincie.

Tot slot wordt binnen het programma Utrechtse Jeugd Centraal (programmaliijn 4 Vraaggestuurd aanbod) een extra impuls gegeven aan de verbetering van de toegang van de jeugdzorg.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het jaar 2009 heeft in het teken gestaan van borging van verbeteringen. Bereikte resultaten in de bedrijfsvoering zijn verbeterde in- en externe informatievoorziening door een stabiele ICT infrastructuur en de implementatie van de nieuwe versie van het Informatiesysteem Jeugdzorg (IJ). Het informatiesysteem is technisch zodanig verbeterd dat Bureau Jeugdzorg in staat is maximaal betrouwbare informatie te rapporteren.

De kwaliteit is versterkt door onder meer het beschrijven van de primaire werkprocessen en het uitvoeren van een zelfanalyse kwaliteitszorg.

Er is in 2008 en 2009 een project uitgevoerd met als doel een valide meetinstrument te ontwikkelen om de (structurele) ontwikkeling van de behoefte aan zorg in kaart te brengen. Er is een proces- en informatiemodel ontwikkeld, waarmee de werkelijke vraag en de te verwachten vraag van cliënten in beeld kunnen worden gebracht. Bureau Jeugdzorg heeft de eerste versie van de vraag-aanbod analyse op basis van het ontwikkelde informatiemodel (april 2009) opgeleverd, maar die bood nog niet voldoende inzicht om te dienen als inkoopinstrument voor de provincie. In aanvulling op de vraag-aanbod analyse heeft Bureau Jeugdzorg een inkoopadvies geleverd ten behoeve van de inkoop 2010. De ontwikkeling van een gedegen vraag-aanbod analyse, die niet alleen dient als inkoopinstrument, maar ook bruikbaar is voor ketenpartners, is ingewikkelder gebleken dan gedacht. Als gevolg hiervan is in 2009 het proces anders ingestoken.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	2.095	1.825	270	270	0
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	2.095	1.825	270	270	0

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	E-provincie	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10 Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	K. Wisotzky	Totaalbudget: € 5.100.000 waarvan € 3.500.000 Uitvoeringsprogramma

Wat wilden we bereiken?

Het doel is een transparante en dienstverlenende provincie die haar dienstverlening op alle manieren aanbiedt: bezoek, post, telefoon én digitaal. Burgers en bedrijven kunnen digitaal informatie vinden en inzien (transparantie), elektronisch zaken doen (dienstverlening) en hebben mogelijkheden om digitaal interactief te zijn met de provincie (e-Participatie). Om dit te bereiken is het programma 'Utrecht E-Provincie' gestart.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

De provincie heeft in dit kader ICT-basisvoorzieningen en concrete toepassingen ontwikkeld. Daarbij hebben wij aansluiting gezocht bij landelijke ontwikkelingen rond e-overheid. De nieuwe website (Internetportaal) is een belangrijk voorbeeld van zo een basisvoorziening. In 2009 is hiertoe een nieuw contentmanagementsysteem (CMS) verworven en zijn de voorbereidingen getroffen voor invoering begin 2010. Een ander voorbeeld van basisvoorzieningen is de aansluiting op het landelijke systeem voor gemeentelijke basisregistraties van burgers (GBA) die in 2009 gereed is gemaakt. Daarnaast hebben we in 2009 onder andere gewerkt aan aansluiting op enkele overheidsites zoals AntwoordvoorBedrijven.nl en aan de geo-informatievoorzieningen. Naast de basisvoorzieningen is een groot aantal concrete resultaten geboekt die direct voor burgers, bedrijven en partners van belang zijn. Zo kan de provincie bijvoorbeeld sinds 2009 digitaal werken in de keten van de ruimtelijke ordening zoals vereist volgens de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (Wro). Een compleet overzicht van de resultaten wordt gerapporteerd via de halfjaarlijkse voortgangsrapportage van het programma.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Een nieuwe Internetportaal dat informatie thematisch aanbiedt en dat de bezoeker aan kan passen aan zijn behoefte (doelgroepergericht)(**)	3	-
Een nieuw e-Loket als toegangspoort op onze elektronische diensten (***)	3	3
De vergunningen in het kader van WABO zijn digitaal aan te vragen en te volgen (*)	1	-
Afgegeven vergunningen gepubliceerd op internet (beschikkingen openbaar) (incl. WABO) (*)	4	-
Eenieder kan onze Wro producten digitaal inzien (ruimtelijke ordening kaarten e.d.) (*)	3	4
Overheidspartners kunnen plannen in kader Wro digitaal aan ons aanbieden (*)	3	4
Wegonderhoud 'beter in beeld' op internet (*)	4	4
Mobiel ICT voor handhavers (*)	4	-
Verbeteren van de beschikbaarheid van ons internetportaal (continuïteit) (***)	4	4
Plaatsgebonden informatie beschikbaar op internet ('geo-informatie') (***)	4	4
Een ingevoerd DigID (burgers kunnen zich aanmelden waarna het systeem ze kent) (***)	3	-
Aangesloten op basisregistratie en identificatie Burgers (GBA en BSN) (***)	2	4
Identificatie van bedrijven middels BIN (***)	4	Landelijk stopgezet
Provincie werkt met basisregistratie van het Kadaster (geo-informatie) (***)	1	1

(*) Projectfinanciering niet uit programma (programma verzorgt basisvoorziening e.d.)

(**) Project deels gefinancierd uit programma

(***) Project volledig uit programma gefinancierd

Toelichting

Het merendeel van de resultaatafspraken van het programma voor 2009 is behaald en er zijn belangrijke vernieuwingen gerealiseerd, bijvoorbeeld het nieuwe e-Loket en de mogelijkheid om digitaal te werken in de keten van de ruimtelijke ordening (Wro). Bij Dit laatste traject is vertraagd opgeleverd vanwege landelijk uitstel. De aansluiting bij de GBA bleek qua doorlooptijd tegen te vallen. Bij beide trajecten is de provincie Utrecht uiteindelijk wel de eerste provincie die deze vernieuwing neerzette.

Het project vernieuwing website (Internetportaal) was gepland voor midden 2009. Begin 2009 is door PS (PS2009BEM04) besloten dit traject meer stapsgewijs aan te pakken en opnieuw aan te besteden. Als gevolg hiervan is de oplevering opnieuw gepland en wel voor het 1^e kwartaal 2010. De oplevering van DigID burgers is hier van afhankelijk en daarom ook niet beschikbaar gekomen in 2009.

De introductie van het Omgevingsloket online voor de WABO-vergunningen is op landelijk niveau uitgesteld tot midden 2010. De provincie is als gevolg hiervan pas in 2010 in staat om aan te sluiten op dit omgevingsloket. De invoering van het bedrijfsnummer BIN is landelijk gestopt en daardoor ook niet overgenomen door de provincie. Voornemen was om in 2009 handhavers uit te rusten met een laptop waarmee zij op locatie hun werk kunnen doen. Technisch gezien is deze oplossing gereed, maar er is voor gekozen om deze eerst toe te passen bij wegbeheerders. Uitrol bij handhavingsambtenaren vindt pas in 2010 plaats.

De provincie Utrecht is op de landelijke monitor voor e-overheid als beste provincie uit de bus gekomen. Ook in het kader van de interprovinciale inspanning voor het Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid is Utrecht als één van de twee koplopers aangewezen.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	5.100	367	1.330	1.072	3.661
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	5.100	367	1.330	1.072	3.661

Verschillenanalyse	Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
De latere aanbesteding en de latere oplevering Internetportaal hebben gezorgd voor de onderbesteding in 2009 bij het project E-Provincie.	1.330	1.072	258
Totaal lasten	1.330	1.072	258
Baten	0	0	0
Totaal Baten	0	0	0
TOTAAL	1.330	1072	258

Integrale toelichting

Het programma ligt ondanks de latere start redelijk op schema. Er is in de volle breedte resultaat behaald. Interprovinciaal doet de provincie Utrecht het goed, wat zich onder andere vertaalt in een eerste plek bij de vergelijking van de websites (Overheidsmonitor). In 2009 is het Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-Overheid (NUP) gestart. De doelstellingen van dit programma zijn inpasbaar gebleken in het programma Utrecht e-Provincie: er was in 2008 voorzien dat deze initiatieven zouden komen. Binnen het NUP geldt de provincie Utrecht als één van de twee koplopers. Qua planning meest kritisch is het onderdeel e-dienstverlening: formulieren digitaal laten onderteken en indienen en terugmelden van de status van zaken (vergunningen en subsidies). Hiervoor moet een groot aantal zaken technisch en organisatorisch samenkomen in een oplossing. Omdat de oplevering van de website later is dan oorspronkelijk gepland bij aanvang van het programma, is het tijdvak waarin dit moet worden gerealiseerd relatief klein. Wel zijn reeds verschillende voorbereidende stappen afgerond, bijvoorbeeld de inrichting van het e-Loket. De onderbesteding in 2009 bij het project E-Provincie heeft een aantal oorzaken; de latere aanbesteding en de latere oplevering Internetportaal. Hierdoor zijn de uitgaven ten behoeve van technische vernieuwing website en verbetering e-dienstverlening geschoven naar volgend jaar.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Huisvesting	Looptijd: 2008 - 2012
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en Middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mevr. I. Zetstra	Totaalbudget: € 3.388.000

Wat wilden we bereiken?

Het totaalbudget van € 3.388.000 was oorspronkelijk bedoeld voor aan huisvesting gerelateerde kosten als sloop, verhuizingen, extra financiële advisering, uitwerken kantoorconcepten en aan huisvesting gerelateerde projecten zoals het opstarten van een omgevingsplan en grootonderhoud van de Toren. Inmiddels is dit budget aangemerkt als financiële dekking voor de nieuwe huisvesting.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In september 2009 heeft PS een besluit genomen over de nieuwe huisvesting van de Provincie Utrecht. Verdere uitwerking hiervan zal plaatsvinden bij de voorjaarsnota in 2010. Het budget is in 2009 dus niet besteed.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
N.v.t.		

Er waren geen mijlpalen opgegeven.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp 1.000					bedragen x €
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	3.388	0	847	0	3.388
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	3.388	0	847	0	3.388

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
CP Huisvesting In september 2009 is besloten dit bedrag aan te wenden voor dekking van de nieuwe huisvesting. De financiële verwerking van dit besluit vind plaats in 2010.	847	0	847	
Totaal lasten	847	0	847	
Baten				
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	847	0	847	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Loopbaanbegeleiding Burgemeesters	Looptijd: 2008 – 2011, daarna structureel
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10 Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. R.C. Robbertsen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. B. Thomas	Totaalbudget: € 50.000 per jaar

Wat wilden we bereiken?

Uit het coalitieakkoord vloeit voort, dat in de periode 2008 – 2011 werk wordt gemaakt van het aanbieden van assessments aan personen die naar het oordeel van de cvdK in potentie een goede burgemeesterskandidaat zouden kunnen zijn. Naar schatting zullen per jaar 5 assessments worden aangeboden en doorlopen. Het gaat om een structureel budget, dat ook na 2011 beschikbaar is.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Op provinciaal niveau wordt de mogelijkheid van een assesment aangeboden, om een goed inzicht te verkrijgen in de mogelijke geschiktheid van eventuele kandidaten. Mede afhankelijk van het aanbod wordt gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. In 2009 is er geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid van een assesment.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Assessments voor potentiële burgemeesterskandidaten	-	-

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	200	50	50	0	150
Baten					
Saldo	200	50	50	0	150

Verschillenanalyse	Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
Beperkte inzet van assessments ten behoeve van kandidaten	50	0	50
Totaal lasten	50	0	50
Totaal Baten	0	0	0
TOTAAL	50	0	50

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Professionaliseren crisisbeheersing	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10 Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. R.C. Robbertsen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. B. Thomas	Totaalbudget: € 800.000

Wat wilden we bereiken?

Het doel is de provinciebrede crisisbeheersing te professionaliseren en eveneens de voorbereiding van het provinciaal apparaat op crisissituaties te verbeteren. Hieronder valt de optimalisatie van de bluswatervoorzieningen voor de totale provincie.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Op het gebied van provinciebrede crisisbeheersing wordt, in het kader van de samenwerkingsagenda, met een subsidie en personele inzet, meegewerkt aan het project verbetering bluswatervoorziening Heuvelrug (het slaan van 47 waterputten ten behoeve van bosbrandbestrijding). Rondom de Heuvelrug bleken er hiaten te zijn, wat betekent dat er onvoldoende waterputten zijn om bij brand adequaat op te kunnen treden. Gezamenlijk met de betreffende gemeenten vindt realisatie van deze waterputten plaats. Inmiddels heeft de Europese aanbesteding plaatsgevonden en zijn er 23 waterputten 'geslagen'. De overige 24 waterputten zullen in 2010 geslagen worden, hiervoor zijn in 2009 verplichtingen aangegaan. Dit project wordt in het vroege voorjaar van 2010 afgerond.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Verbetering van bluswatervoorziening Heuvelrug	4	3
Trainen, opleiden en oefenen van het provinciaal apparaat voor crisissituaties	-	continu
Ondersteuning van gemeenten bij invoer gegevens provinciale risicokaart	-	continu
Risicocommunicatie in het kader Taskforce Management Overstromingen	-	continu

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht		bedragen x € 1.000			
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	800	5	373	185	610
Baten					
Saldo	800	5	373	185	610

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
In 2009 zijn 23 van de 47 waterputten geslagen. Voor de overige 24 waterputten zijn in 2009 verplichtingen aangegaan die in voorjaar 2010 worden betaald.	373	185	188	
Totaal lasten	373	185	188	
Baten				
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	373	185	188	

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Strategie, Staat van Utrecht en Profiel van Utrecht	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10 Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. Drs. N.A.M.C. Grimmuis	Totaalbudget: € 3.832.000 (oorspronkelijk € 4,25 miljoen)

Wat wilden we bereiken?

Met het programma het Profiel van Utrecht dat binnen het Uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd is het onze doelstelling om:

- te streven naar een meer duurzame Utrechtse samenleving waarbij minimaal de afwenteling tussen de drie p's (people, planet, profit) in beeld wordt gebracht en deze zo mogelijk wordt gereduceerd waarbij de balans tussen de drie pijlers leidraad wordt voor beleidskeuzes;
- te zorgen voor een meer strategische oriëntatie in beleid en politiek ten aanzien van het Utrechtse grondgebied en haar samenleving, via het vergroten van het lange termijn bewustzijn;
- meer samenhang te brengen in de beleidsontwikkeling. Daarbij zoeken wij naar synergie met de stakeholders van de provincie, door het scheppen van een gemeenschappelijk referentiekader.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 zijn binnen het Profiel van Utrecht de volgende resultaten geboekt: De Staat van Utrecht-duurzaamheidsmonitor- is in boekvorm verschenen en De Staat van Utrecht scan is gerealiseerd. Er is een missiestatement voor de regio geformuleerd, waarbinnen doelen en opgaven zijn geformuleerd en de strategie Utrecht 2040 vorm heeft gekregen. Tot slot is er een conferentie Utrecht 2040 gehouden met een conferentiepapier. Voor de ontwikkeling van de strategie zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd met PS, regiopartners, wetenschappers en experts.

Op de conferentie zijn een twintigtal beeldbepalende innovatieve projecten gepresenteerd. Deze vertegenwoordigden de drie hoeken van de duurzaamheidsbalans. Er waren zowel projecten binnen de p van planet (bijvoorbeeld vitaal platteland) als binnen de p van profit (kennis voor de samenleving, innovatie in de bouwkolom) als binnen de p van people (culturele infrastructuur). De meeste projecten die gepresenteerd werden droegen bij aan meerdere invalshoeken. Bijvoorbeeld streekproducten dragen bij duurzaamheid door de lokale economie te stimuleren en bevorderen ook innovatieve wijzen van landbouw bedrijven. De conferentie was een geslaagde en inspirerende bijeenkomst, waar mensen enthousiast uit vandaan kwamen. Er zijn ongeveer driehonderd bezoekers geweest en er zijn diverse allianties gevormd en contacten uitgewisseld. Tot slot is na de conferentie de website www.utrecht2040.nl interactief gemaakt.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Staat van Utrecht / congrespaper		4
Conferentie Utrecht 2040		4
Aangescherpte versie Staat van Utrecht		1

De gerealiseerde resultaten zijn volgens planning. Deze planning lag voor 2009 echter nog niet vooraf vast in mijlpalen.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	3.832	582	1.250	539	2.711
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	3.832	582	1.250	539	2.711

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
In 2009 zijn er 2 bezuinigingen opgelegd van in totaal € 1,4 miljoen, wat 33% van het totaal budget is. Deze bezuiniging heeft er toe geleid dat het activiteitenplan is bijgesteld. Vanwege de late vaststelling van het grootste deel van de bezuiniging (€ 1 miljoen bij de begrotingsbehandeling in november 2009) was het niet meer mogelijk om de begroting aan te passen op het activiteitenplan. (De overgebleven middelen zullen worden ingezet als budget voor 2011).	1.250	539	711
Totaal lasten	1.250	539	711
Baten			
Totaal Baten	0	0	0
TOTAAL	1.250	539	711

Integrale toelichting

Bij de Voorjaarsnota 2009 is het budget voor het Profiel van Utrecht met € 418.000 verlaagd. Hierdoor is het totaal budget van het profiel van Utrecht vanuit het uitvoeringsprogramma van € 4,25 miljoen verlaagd naar € 3,832 miljoen.

Bij het vaststellen van de Begroting 2010 is ingestemd met een tweede bezuiniging op het Profiel van Utrecht met € 1 miljoen. Deze zal in 2011 geëffectueerd worden. Het totaalbudget voor dit project komt daarmee per 1 januari 2011 op € 2,832 miljoen.

De bezuinigingen betekenen dat niet alle plannen meer kunnen worden opgepakt. De activiteiten zullen worden aangepast op de beschikbare middelen.

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Strategisch communicatiebeleid en moderniseren huisstijl	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10 Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. Drs. K. Wisotzky	Totaalbudget: € 340.000

Wat wilden we bereiken?

Een moderne en (digitaal) toepasbare huisstijl draagt bij aan de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de provincie Utrecht. De bestaande, herijkte huisstijl moet makkelijk digitaal toepasbaar zijn. Communicatie ontwikkelt ook een bijbehorende beeldstijl voor foto- en videogebruik.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 is een begin gemaakt met de digitale toepasbaarheid van de huisstijl. Zo is voor de in ontwikkeling zijnde nieuwe website het design ontwikkeld en zijn de digitale nieuwsbrieven gestroomlijnd. Op het gebied van videogebruik is een tweetal films ontwikkeld in een beeldstijl die de herkenbaarheid van de provincie Utrecht vergroot.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
N.v.t.		

Er waren geen mijlpalen opgegeven.

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	340	62	100	97	3
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	340	62	100	97	3

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Stroomlijnen en versterken relatiecommunicatie	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10 Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. Drs. K. Wisotzky	Totaalbudget: € 310.000

Wat wilden we bereiken?

Goede communicatie met relaties en samenwerkingspartners vormt de basis voor het boeken van maatschappelijke resultaten. Modern en efficiënt relatiebeheer bevordert een helder en herkenbaar beeld van onze organisatie en vormt de basis voor vruchtbare inhoudelijke samenwerking. Een overkoepelend relatiebeheer en beleid op omgang en communicatie met onze partners ontbreekt op dit moment. Contacten lopen vooral langs inhoudelijke lijnen en samenwerkingsrelaties. Het relatiebeheer is aan actualisatie en modernisering toe, zoveel mogelijk met gebruik van bestaande systemen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In 2009 zijn we van start gegaan met één relatieblad met algemene achtergrondinformatie voor al onze relaties, dat alle bestaande algemene nieuwsbrieven en periodieken vervangt. Daarnaast bestaan er nu alleen nog specifieke informatiebladen en –brieven voor heel gerichte doeleinden binnen specifieke projecten. Deze zijn bij voorkeur digitaal en altijd op naam gesteld. Al deze nieuwsbrieven zijn in de huisstijl van de provincie, als waarborg voor eenheid in beeld en uitstraling. In 2009 is zes maal het nieuwe relatiemagazine verschenen en is het aantal doelgroepgerichte digitale nieuwsbrieven verder toegenomen. Het aantal abonnees op de digitale nieuwsbrieven is met 40% gestegen van 4.666 in december 2008 naar 7.666 in november 2009. Al deze digitale nieuwsbrieven worden door de afdeling Communicatie geredigeerd en voldoen aan alle wettelijke normen die gesteld worden in de Wet op de bescherming persoonsgegevens, ze zijn op naam gesteld en iedereen heeft zichzelf persoonlijk aangemeld. Vanzelfsprekend zijn alle nieuwsbrieven en het magazine in de huisstijl.

In 2009 was de provincie Utrecht onder andere ook gastheer van het IPO Jaarcongres en de Ministersconferentie van de Raad van Europa. Grote evenementen waarmee we de relaties van de provincie Utrecht binnen de provinciemuren hebben gebracht.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
N.v.t.		

Er waren geen mijlpalen opgegeven.

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	310	46	85	53	32
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	310	46	85	53	32

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Vergroten zichtbaarheid en herkenbaarheid bij het algemeen publiek	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10 Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. Drs. K. Wisotzky	Totaalbudget: € 1.850.000

Wat wilden we bereiken?

We willen de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de provincie bij het algemeen publiek vergroten door samenhang in onze boodschappen en communicatiestijl en door aan te sluiten bij de informatiebehoefte van inwoners. We kiezen hierbij niet voor grote campagnes over de provincie in het algemeen ('de provincie; dichterbij dan je denkt'), maar voor communicatie over concrete, zichtbare resultaten, die de burger raken.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

De tweewekelijkse pagina "In de provincie" in de huis-aan-huisbladen heeft ook in 2009 concrete en zichtbare resultaten bij de burgers gebracht. Uit lezersonderzoek blijkt dat deze pagina een bereik onder de inwoners heeft van 40 procent, dat ze gewaardeerd wordt met het cijfer 7,5 en dat 50 procent van de lezers een dergelijke pagina wel vaker zou willen zien dan eens in de veertien dagen.

Voor projectborden en andere samenwerkingsverbanden is een toolkit samengesteld.

Het in 2008 ingevoerde Klantcontactcentrum is een duidelijk onderdeel geworden van de communicatiestrategie en speelt een belangrijke rol in de informatievoorziening naar het algemeen publiek en in de ontwikkeling van de dienstverlening van de provincie Utrecht.

In 2009 zijn tal van rondleidingen in het provinciehuis en Paushuize gegeven en waren het Europees Jeugdparlement en het Lagerhuisdebat te gast in het provinciehuis.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
N.v.t.		

Er waren geen mijlpalen opgegeven.

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht	bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	1.850	348	380	439	-59
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	1.850	348	380	439	-59

Onderwerp uitvoeringsprogramma:	Structurele verhoging onderhoudsbudget Paushuize	Looptijd: 2008 – 2011 en daarna Structureel
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en Middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mevr. E. Maas	Totaalbudget: € 600.000

Wat wilden we bereiken?

Het uitvoeringsprogramma 'Paushuize' heeft tot doel een integrale, structurele verbetering te bewerkstelligen van zowel de fysieke staat van het complex, als de representatieve en gebruikstechnische functie van de verschillende bouwdelen.

Binnen een periode van vier jaar (2008-2011) dient een invulling en uitvoering te worden gegeven aan een intensief beheer-, onderhouds- en renovatieprogramma. Hiermee worden de voorwaarden geschapen voor een langdurig behoud van het complex. Daarnaast wil de afdeling FSE hiermee de dienstverlening aan haar gebruikers op een hoger niveau brengen.

De renovatie zal gefaseerd worden uitgevoerd (zie mijlpalen). In het integrale plan van aanpak voor Paushuize is ook voorzien in een beheerder die in dienst komt van de provincie.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In juni 2009 werd een projectplan geschreven, waarin het projectdoel en het projectresultaat zijn gedefinieerd. Verder zijn hierin de randvoorwaarden genoemd en wordt de aanpak/werkwijze (waaronder de samenstelling van het projectteam) uit de doeken gedaan. In het projectplan wordt ook aandacht besteed aan de activiteitenplanning en wordt een overzicht getoond van de beschikbare deelbudgetten. Ook op kwaliteit en duurzaamheid wordt de aandacht gevestigd.

Er is grondonderzoek en archeologisch onderzoek gedaan. Verder is er een veiligheidsrapport geschreven dat fysieke technische ingrepen tot gevolg zal hebben. Hier is uit gebleken dat de werkzaamheden conform planning uitgevoerd kunnen worden.

Het bureau Hylkema consultants heeft voorlopige plannen gemaakt en op basis daarvan is een voorlopig bestek geschreven. Het definitieve bestek zal op basis van het definitief ontwerp worden aanbesteed.

Er is een rapport geschreven door het NIBE (Nederlands Instituut voor Bouwbiologie en Ecologie) dat alle duurzaamheidsaspecten (ecologische-, economische en sociale) onder de loep heeft genomen. Dit rapport toont aan dat indien de Provincie aan de aanbevelingen gehoor geeft zij volgens de Duurzaamheids Monumentenzorg (DuMo) – uitgangspunten een score haalt van 382. Dit is de hoogst mogelijke score voor monumentale gebouwen binnen Nederland. Dit betekent dat de Provincie op grond van die waardering een groot publicitair (imago-) voordeel kan behalen. De afdeling Communicatie alsook RTV Utrecht werpen zich op als de instituties die de publiciteit rond een en ander gaan optimaliseren.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Aanvraag bouwvergunningen / technische voorbereiding van de renovatie	2	2
Uitvoering fase 1 van de renovatie (benedenverdieping)	4	1 (2010)

Vertraging bij de uitvoering van Fase 1 is ontstaan doordat diverse onderzoeken dienden plaats te vinden (waaronder archeologisch onderzoek, bouwfysisch onderzoek, onderzoek door Monumentenzorg, voorlopige conclusies Brandweer, technische staat installaties, onderzoek naar geluidsdoorslag) die resultaten opleverden die grootscheepse aanpassingen in het ontwerp noodzakelijk maakten. Vervolgens diende een nieuw (aangepast) bestek gemaakt te worden. De aanbesteding liep daardoor vertraging op. Vooralsnog heeft een en ander geen gevolgen voor de voortgang van het project.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit onderwerp					bedragen x €
1.000					
	Totaal budget	<= 2008	2009 begroot na wijziging	2009 werkelijk	Restant budget
Lasten	600	42	150	47	511
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	600	42	150	47	511

Verschillenanalyse			Bedragen x € 1.000
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten			
Door de lichte vertraging worden de werkzaamheden die begroot waren in het 4 ^{de} kwartaal nu in het 1 ^{ste} kwartaal 2010 uitgevoerd. De voortgang van het totale project is niet in gevaar.	150	47	103
Totaal lasten	150	47	103
Baten			
Totaal Baten	0	0	0
TOTAAL	150	47	103

Projecten

Inleiding projecten

Op verzoek van provinciale staten wordt in dit deel van de jaarrekening een overzicht gegeven van de strategische projecten en programma's zoals vastgesteld op 8 juni 2009. Deze projecten leveren een bijdrage aan de realisatie van één of meerdere bestaande beleidsprogramma's. Ook de projectbudgetten zijn administratief over één of meerdere beleidsprogramma's verdeeld. In tegenstelling tot reguliere taken zijn projecten in looptijd begrensd. Gedurende de hele looptijd van een project worden tussentijdse financiële afwijkingen tussen begroting en werkelijkheid gestort in danwel onttrokken aan de reserve voor projecten.

Per project wordt vermeld:

- het doel van het project;
- de verantwoording over het gerealiseerd beleid en de gerealiseerde maatschappelijke effecten 2009;
- de risico's die bij het project worden onderkend;
- het financieel overzicht 2009;
- een integrale projectverantwoording.

In de integrale projectverantwoording wordt een doorkijk gegeven (financieel en beleidsmatig) naar de gehele projectduur.

Naam project	Totaal-budget	Realisatie t/m 2009	Restant-budget	Portefeuillehouder
1. Uitvoering Hart van de Heuvelrug	49.177	30.907	18.270	Dhr. drs. R.W. Krol
2. Groot Mijdrecht Noord	10.200	1.584	8.616	Dhr. drs. W.M. de Jong
3. Vitaal platteland	684.000	Zie programma 2		Dhr. drs. R.W. Krol
4. Groene ruggengraat	N.v.t.			Dhr. drs. R.W. Krol
5. Nieuwe Hollandse Waterlinie	23.400	Zie programma 2		Mw. A.H. Raven BA, Dhr.
6. Groene Hart	7.750	4.414	3.336	Drs. R.W. Krol
7. Klimaat op orde	4.556	2.911	1.645	Dhr. drs. W.M. de Jong
8. Ruimte voor de Lek	4.000	442	3.558	Dhr. J. Binnekamp
9. Programmabureau Verder / Pakketstudies	N.v.t.			Dhr. J.W.R. van Lunteren
10. Vrede van Utrecht	13.656	6.394	7.262	Mw. A.H. Raven BA
11. Utrechtse Jeugd centraal	20.426	5.450	14.976	Mw. M. Haak-Griffioen
12. Sociale Agenda	11.090	3.667	7.423	Mw. M. Haak-Griffioen
13. Profiel van Utrecht	3.832	1.121	2.711	Dhr. drs. W.M. de Jong
14. E-provincie	11.389	4.580	6.809	Dhr. J. Binnekamp
15. Deregulering subsidieproces	305	120	185	Mw. M. Haak-Griffioen
16. Huisvesting	13.200	7.520	5.680	Dhr. J. Binnekamp
17. Hart van de Heuvelrug Programmabureau	11.589	6.813	4.776	Dhr. drs. R.W. Krol

Projectnr. 1		Uitvoering Hart van de Heuvelrug	Dhr. Drs. R.W. Krol
Verbonden programma	1 Ruimtelijke ontwikkeling		
Totaalbudget	verevening		
Looptijd	2002 -2016		
Opdrachtgever	Mw . Mr. Drs. C. de Boer / Dhr. drs. H.H. Sietsma		
Doel	<p>In het kader van het programma Hart van de Heuvelrug is de provincie ook trekker van enkele uitvoeringsprojecten. Het gaat om de volgende groene projecten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herinrichting oostelijke corridor: aanleg van een ecoduct Boele Staal over de N237, het inrichten van het gebied Oude Kamp tussen de ecoducten over de A28 en de N237 als aantrekkelijke verbinding voor bos- en heidesoorten. • Jessurunkamp: sloop van het militaire kampement en herinrichting als natuurgebied • Kodakterrein: sloop van het bedrijventerrein en herinrichting als natuurgebied met recreatief medegebruik. • Richelleweg: realiseren bedrijventerrein (gezamenlijk trekkerschap met gemeente Soest) • Uitvoering/ realisatie vastgesteld Ruimtelijk Plan Vliegbasis Soesterberg. 		
Wat is gedaan?	<p>Deze drie projecten lopen op schema.</p> <p>Bij de herinrichting oostelijke corridor zijn belangrijke aankopen gedaan, waaronder grond en opstallen van sauna Soesterberg en perceel van Keulen. De herinrichting van het gebied Oude Kamp is afgerond.</p> <p>De sloop van het Jessurunkamp is in 2009 nagenoeg afgerond. In het voorjaar vindt de beplanting plaats, waarmee dit project is afgerond en overdracht van het gebied naar de gemeente Soest kan plaatsvinden.</p> <p>Het project heringerichte Kodakterrein is in 2009 geheel afgerond. Het intensief bebouwde bedrijventerrein heeft in het kader van Hart van de Heuvelrug een ware metamorfose ondergaan. Het heet nu het 1000-bomenbos.</p> <p>Voor Richelleweg zijn de onderhandelingen over de verwerving nagenoeg afgerond. Verder is een ontheffing krachtens de Flora- en faunawet aangevraagd en verkregen. De open rode contour uit het streekplan is gesloten in een streekplanuitwerking, die ter inzage is gelegd. Vaststelling volgt in maart 2010.</p> <p>In 2009 is ook de HvdH-clusterovereenkomst Zeist III ondertekend. Deze heeft betrekking op de westelijke corridor voorzover gelegen buiten de vliegbasis. Als rode locatie is opgenomen Huis ter Heide west. Ecoduct Beukbergen maakt onderdeel uit van deze clusterovereenkomst. Dat ecoduct is in 2009 al gerealiseerd. Ook is binnen Zeist III het Harlanterrein verworven en delen van het Ericaterrein en omgeving. Van deze twee projecten is de provincie de trekker. Voor Huis ter Heide west heeft gemeente Zeist in nauw overleg met bewoners een programma van eisen opgesteld.</p> <p>Provinciale Staten en de raden van de gemeenten Soest en Zeist hebben op 11 juni 2009 voor de herinrichting van de voormalige vliegbasis Soesterberg het ruimtelijk plan vastgesteld. De provincie Utrecht heeft op 12 juni 2009 het eigendom van de vliegbasis Soesterberg verworven. Hiermee is het project terecht gekomen in een nieuwe fase: Uitvoering en realisatie Ruimtelijke Plan. GS hebben in december 2009 de structuurvisie vastgesteld. De eerste sloopwerkzaamheden zijn begonnen op het terrein en het beheer- en inrichtingsplan is eind januari 2010 gereed.</p> <p>Het project Herinrichting Vliegbasis Soesterberg is financieel niet verbonden aan het programma Hart van de Heuvelrug. Dit project is een strategisch uitvoeringsproject maar draagt wel bij aan de ambities van het programma Hart van de Heuvelrug en maakt daardoor deel uit van het programma.</p>		
Risico's	<p><u>Oostelijke corridor</u>: eerder gesignaleerde afwijkingen van de kostenraming zijn gemeld aan PS. Hiervoor zijn voorzieningen getroffen. De toekomstige risico's zijn beperkt. Er moeten nog 4 percelen worden verworven of onteigend. Hiervoor zijn goede taxaties voorhanden. De kosten voor de aanleg van het ecoduct zijn goed in te schatten aan de hand van de kosten voor onlangs gerealiseerde ecoducten.</p> <p><u>Jessurunkamp</u>: geen risico's. De nog te maken kosten beperken zich tot de herinrichting (grondverzet en inplanten). Die kosten zijn goed in te schatten. Het is gelukt de kosten voor sloop en herinrichting aanzienlijk lager te laten zijn dan was begroot.</p> <p><u>Kodakterrein</u>: geen risico's. Het project is in 2009 afgerond. Het is gelukt de kosten voor sloop en herinrichting lager te laten zijn dan was begroot.</p>		

Risico's	<p>Vliegbasis Soesterberg: De uiteindelijke dekking van de kosten van het tijdelijk beheer en van de benodigde werkzaamheden komt uit de opbrengsten van de herinrichting (mogelijkheid woningbouw). Onvoorziene kosten kunnen leiden tot onvoldoende dekking. Meest sombere scenario is dat de Raad van State besluit om woningbouw op de basis niet door te laten gaan. Hierdoor zijn er helemaal geen opbrengsten en zullen de drie partijen garant staan voor een risico van 6 miljoen elk (kosten werkzaamheden voor opbrengst verdienlocaties). Tevens is er nog kans op risico in de nog uit te voeren onderzoeken zoals Niet Geëxplodeerde Explosieven (NGE) en bodemverontreiniging. Zie ook de toelichtingen in de paragrafen weerstandsvermogen en grondbeleid.</p>
-----------------	---

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Grondverwerving ecoduct	1,2,3,4	1,2,3,4
Inrichting Oude Kamp gereed	1	1
Inrichting Jessurunkamp gereed	4	4 (beplanten 2010-1)
Inrichting Kodakterrein gereed	1	1

Toelichting: de beoogde planning is gerealiseerd.

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	49.177	12.041	19.434	18.866	18.270
Baten	49.177	12.041	19.434	18.866	18.270
Saldo	0	0	0	0	0

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Lasten				
Het verschil wordt veroorzaakt doordat de aankoop van de grond voor Richelleweg nog niet heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn een aantal aankopen voor het project Oostelijke Corridor en de vliegbasis nog niet geheel afgerond danwel voordeliger gerealiseerd.		19.434	18.866	568
Totaal lasten				
Baten				
Het project werkt op vereveningsbasis. Aangezien de kosten lager zijn dan geraamd, geldt hetzelfde voor de baten.		19.434	18.866	568
Totaal Baten				
TOTAAL				

Integrale toelichting

De provincie is trekker van een aantal groene Hart van de Heuvelrugprojecten. Deze lopen volgens planning. Het Kodakterrein en ecoduct Beukbergen zijn afgerond in 2009, Jessurunkamp is nagenoeg klaar. Per saldo zijn deze projecten financieel in balans.

De provincie trekt samen met gemeente Soest het rode project Richelleweg. Daar is sprake van achterstand in de planning, vooral doordat de RO-procedure meer tijd vergt dan geraamd. Deze vertraging leidt tot hogere kosten. Mede hierdoor is sprake van een tekort op de mastergrondexploitatie van Hart van de Heuvelrug. De statencommissie Ruimte, Groen en Water is in 2009 hierover geïnformeerd.

Projectnr. 2		Groot Mijdrecht Noord	Dhr. Drs. W.M. de Jong
Verbonden programma	1 Ruimtelijke ontwikkeling		
Totaalbudget	€ 10.200.000		
Looptijd	2008 - 2011		
Opdrachtgever	Mevr. Mr. drs. C. de Boer		
Doel	<p>Waterproblemen, onzekere toekomst van de landbouw, dreigende versnippering van het landschap en natuuropgaven zijn aanleiding geweest om een transformatie van polder Groot Mijdrecht Noord (GMN) te overwegen. Hiertoe is in de jaren 2005 en 2006 een verkenning uitgevoerd naar uiteenlopende strategieën voor de toekomst van de polder, gericht op een duurzame inrichting. In augustus 2007 is de Onderzoekscommissie water en bodemdaling GMN ('Commissie Remkes') ingesteld. Deze commissie heeft in januari 2008 haar bevindingen gepresenteerd. Op basis van bestaand en aanvullend onderzoek, een integrale afweging van belangen en de bekostiging hebben Provinciale Staten in december 2008 echter besloten om niet verder te gaan met de eerder ontwikkelde ruimtelijke strategieën voor GMN, maar in plaats daarvan een nieuwe ruimtelijke strategie te ontwikkelen voor de inrichting van GMN - een zogenaamde 'combinatievariant' - die moet voldoen aan een viertal randvoorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> een zo duurzaam mogelijk watersysteem. Hiervoor is het noodzakelijk dat het waterpeil in nader te bepalen deel van de polder wordt verhoogd; versterking van de natuurwaarden en het realiseren van een verbinding tussen Botshol en de (nog te ontwikkelen) natuur in Marickenland; een voor de komende tientallen jaren blijvende landbouwfunctie in een deel van de polder; zicht op financiële dekking. 		
Wat is gedaan?	<p>De volgende producten/activiteiten zijn opgeleverd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Met behulp van enkele adviesbureau's en onderzoeksinstituten zijn in de eerste maanden van 2009 voor GMN drie combinatievarianten opgesteld die mogelijk zouden kunnen voldoen. Op 6 juli 2009 een PS-besluit genomen over de toekomstige inrichting van GMN. In september 2009 is gestart met het opstellen van een 'Schetsontwerp voor de inrichting' (dit is wat in het statenbesluit van 6 juli omschreven staat als een 'Inrichtingsplan'). In voorjaar 2010 zal dit Schetsontwerp ter besluitvorming behandeld worden in de Staten. Er zijn keukentafelgesprekken gevoerd met enkele bewoners van GMN-oost om hun situatie te inventariseren binnen de context van het Statenbesluit van juli 2009. 		
Risico's	<p>Als gevolg van de aanleg van de Moeraszone zal er voor de meeste woningen/bedrijven definitief geen plaats meer zijn in het gebied. Alleen langs de buitenranden van GMN-oost zal wellicht maatwerk mogelijk zijn. Het draagvlak onder de bewoners is hierdoor gering. Als gevolg hiervan kan de verwerving van grond en bebouwing vertraging oplopen. Wat betreft de financiën zijn er reserveringen vanuit coalitiegelden en vanuit de AVP-lijn tot 2013. Over de benodigde AVP-financiën ná 2013 moeten nog afspraken gemaakt worden met het Rijk. Hier ligt een potentieel risico, gezien de context van de bezuinigingen die op ons afkomen.</p>		

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Besluitvorming Provinciale Staten over ruimtelijke strategie.		3

Het statenbesluit van juli 2009 waarin een besluit is genomen over de toekomstige inrichting van de polder GMN, is een belangrijke mijlpaal die in 2009 gehaald is. Dit wordt ook erkend door het Rijk, omdat dit ook een belangrijke mijlpaal was in het RU-contract tussen Rijk en provincie. Het RU-contract is op basis hiervan 'afgerond'.

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	10.200	0	2.600	1.624	8.576
Baten	0	0	0	40	-40
Saldo	10.200	0	2.600	1.584	8.616

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo			
Lasten						
Een deel van de proceskosten is niet gerealiseerd vanwege het doorschuiven van een deel van de werkzaamheden naar 2010.	600	453	147			
De materiële middelen zijn niet gerealiseerd omdat er niet meer aanbod was voor de aankoop van grond en gebouwen.	2.000	1.172	828			
Totaal lasten	2.600	1.624	976			
Baten						
De gerealiseerde baten hebben te maken met een hydrologisch onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van de provincie Utrecht en waarbij een verdeelsleutel is afgesproken met AGV (50% medefinanciering).	0	40	-40			
Totaal Baten	0	40	-40			
TOTAAL	2.600	1.584	936			

Integrale toelichting

Met behulp van enkele adviesbureau's en onderzoeksinstituten zijn in de eerste maanden van 2009 voor GMN drie combinatievarianten opgesteld die mogelijk zouden kunnen voldoen. Uit de inhoudelijke beoordeling bleek echter al vrij snel dat een combinatievariant die volledig voldoet aan alle door PS gestelde randvoorwaarden, niet te realiseren is.

Op 6 juli 2009 heeft PS daarom de volgende besluiten genomen:

1. Een combinatievariant die volledig voldoet aan alle vier kaderstellende randvoorwaarden, zoals besloten tijdens PS van 8 december 2009, is niet te realiseren.
2. Er wordt doorgegaan met uitvoering van Plan de Venen (1998) en Herijkt Plan de Venen 2007, welke reeds vastgesteld beleid zijn. Dat betekent:
  - a. realiseren van 395 ha natuur in GMN-oost als onderdeel van de EHS, met als natuurdoel een grootschalig begeleid-natuurlijk laagveenmoeras;
  - b. aankopen van de agrarische gronden in het oostelijke deel van GMN en aankoop van alle aanwezige bebouwing in dit gebied.
3. Waterproblematiek:
  - a. Gedeputeerde Staten zullen bij het opstellen van het inrichtingsplan voor GMN in samenwerking met het waterschap AGV onder meer uitwerking geven aan het principe van scheiding van zoete en zoute kwel waardoor de nadelige effecten van het brakke water in de omgeving enigszins worden verzacht.
  - b. Gedeputeerde Staten zullen de zoute kwelproblematiek van GMN inbrengen in de ontwikkeling van de lange termijn - rijkvisie op de zoetwatervoorziening van Nederland (zie brief mevr. Huizinga);
4. De 23 miljoen die voor deze coalitieperiode voor GMN beschikbaar is gesteld, zal als volgt gebruikt worden:
  - a. 9 miljoen euro voor het dichten van het dekkingsgat bij de uitvoering van Plan de Venen (zie bijlage 'Financiering GMN');
  - b. 1,2 miljoen euro voor procesgeld in periode 2009 t/m 2011;
  - c. het resterende deel (12,8 miljoen euro) zal terugvloeien naar de algemene middelen.
5. Gedeputeerde Staten zullen op zo kort mogelijke termijn een inrichtingsplan opstellen voor GMN. Hierbij zal gestreefd worden naar maatwerk, zodat langs de buitenranden van GMN oost waar mogelijk de bebouwing gehandhaafd kan blijven, rekening houdend met de noodzakelijke ecologische verbinding tussen GMN oost en Marickeland. In de aanloop naar het inrichtingsplan zal bezien worden hoe met de resterende opgave van de nog niet begrensde EHS zal worden omgegaan, waarbij als minimum uitgangspunt geldt de procesafspraken uit Herijkt Plan de Venen (zie pag. 5 van dit Statenvoorstel).

6. Een voor de komende tientallen jaren blijvende landbouwfunctie in een deel van de polder. De aanvraag voor de middelen uit de Nota Ruimte zijn vanwege deze koers in voorjaar 2009 stopgezet. Plan de Venen voldoet niet aan de Rijkscriteria voor deze middelen. Het RU-contract tussen Rijk en provincie is met het PS-besluit afgerond.

In september 2009 is gestart met het opstellen van een 'Schetsontwerp voor de inrichting' (dit is wat in het statenbesluit van 6 juli omschreven staat als een 'Inrichtingsplan'). Dit Schetsontwerp schetst de fysieke inrichting van GMN-oost in relatie tot de natuurdoelstellingen en de bijbehorende randvoorwaarden. Op 21 september 2009 is het statenbesluit over de prioritaire gebieden genomen. Voor GMN-oost betekent dit dat het is aangewezen als prioritair gebied en dat dientengevolge gebruik gemaakt kan worden van het instrument van volledige schadeloosstelling en het instrument onteigening. Conform het statenbesluit zal in GMN-oost in de loop van 2013 besloten worden óf en zo ja wáár en wáñneer overgegaan zal worden tot onteigening. De bewoners en grondeigenaren van GMN-oost hebben op 24 november j.l. een brief van de projectgedeputeerde ontvangen waarbij aangegeven is dat de provincie graag met de bewoner / grondeigenaar persoonlijk in gesprek wil om hun specifieke situatie en wensen te bespreken, gegeven het statenbesluit van 6 juli j.l. Naar aanleiding van deze brief worden inmiddels met enkele bewoners/grondeigenaren gesprekken gevoerd. De eerste maanden van 2010 worden benut om het Schetsontwerp voor de inrichting af te ronden. Op 26 april 2010 zal dit Schetsontwerp ter vaststelling worden voorgelegd aan Provinciale Staten. Het project verloopt hiermee in een hoog tempo en ligt op schema.

Projectnr. 3	Vitaal Platteland	Dhr. Drs. R.W. Krol
Verbonden programma	2. Landelijk gebied	
Totaalbudget	€ 684 mln.	
Looptijd	2007-2013	
Opdrachtgever	Mw. Mr. drs. C. de Boer	
Doel	Verbeteren van de fysieke leefomgeving in het landelijk gebied door de integrale uitvoering van projecten op basis van vastgesteld beleid uit programma 2 landelijk gebied.	
Wat is gedaan?	Hiervoor verwijzen wij u door naar programma 2 Landelijk Gebied.	
Risico's	Hiervoor verwijzen wij u door naar programma 2 Landelijk Gebied.	

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Hiervoor verwijzen wij u naar programma 2 Landelijk gebied					
Lasten					
Baten					
Saldo					

Projectnr. 4		Groene ruggengraat	Dhr. Drs. R.W. Krol
Verbonden programma	2 Landelijk gebied		
Totaalbudget	N.v.t.		
Looptijd			
Opdrachtgever	Mw. Mr. Drs. C. de Boer		
Doel	<p>Doel van dit door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de provincie Utrecht getrokken RandstadUrgent-project is de realisatie van de Groene Ruggengraat te versnellen. Met het project Groene Ruggengraat realiseren de drie betrokken provincies Zuid-Holland, Utrecht en Noord-Holland, de robuuste ecologische verbinding tussen de Biesbosch en het Gooimeer.</p> <p>In de Utrechtse deelgebieden (Groot Wilnis-Vinkeveen respectievelijk Utrechtse "Vecht en Weiden") is de Groene Ruggengraat in de planfase. In overleg met de gebiedscommissie wordt de begrenzing voor de verbinding voorbereid op basis waarvan grond kan worden verworven en/of ingericht. De realisatie in de Utrechtse deelgebieden wordt gefinancierd uit ILG-middelen als onderdeel van het project Groene Hart in de Agenda Vitaal Platteland.</p>		
Wat is gedaan?	<p>De ecologische opgaven per deelgebied zijn vastgesteld en daarmee de ecologische opgave voor de Groene Ruggengraat als geheel. De provincies realiseren deze opgave, in samenhang met de andere opgaven, via gebiedsprocessen.</p> <p>Voor de ruimtelijke inpassing hebben de drie provincies gezamenlijk de Voorloper Groene Hart vastgesteld. Daarnaast zijn bij Kabinetsbesluit (10 juli 2009) extra middelen (€ 113 mln.) aan de provincies beschikbaar gesteld voor maatregelen in de Veenweidegebieden om doelen uit de Nota Ruimte (tegenaan bodemdaling en robuuster maken van het watersysteem) te realiseren. Hiermee wordt ook natuur voor de Groene Ruggengraat gerealiseerd. De voor de deelgebieden bedoelde "handreiking combinatiemogelijkheden recreatie-natuur" die gepland was voor eind 2009 is enigszins vertraagd en zal medio maart 2010 worden uitgebracht.</p>		
Risico's	Risico's voor de voortgang van de realisatie zijn het gebrek aan draagvlak bij (vooral) agrarische ondernemers en de hoge grondprijs voor te verwerven gronden. De provincie loopt daarbij geen financieel risico.		

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Vaststelling ecologische opgaven	-	I
Vaststelling Voorloper Groene Hart	-	I
Verkrijgen "Nota Ruimte" middelen t.b.v. realisatie maatregelen in de Veenweidegebieden	-	III
Handreiking combinatiemogelijkheden recreatie-natuur	-	-

Toelichting

De voor 2009 beoogde mijlpalen zijn vrijwel volledig en tijdig gerealiseerd.

Rijk en provincies hebben de ecologische ambities in 2003 vastgelegd in het bestuurlijke Afspraken-document Robuuste Verbindingen 2004-2018. Het bleek echter noodzakelijk om die afspraken op gebiedsniveau te operationaliseren en te onderbouwen. Met de gezamenlijke uitwerking van de ecologische opgaven per deelgebied is de dreigende stagnatie van de realisatie voorkomen.

Met de Voorloper Groene Hart is de ruimtelijke inpassing van de Groene Ruggengraat vastgelegd. Via de uitwerkingen daarvan per provincie in structuurvisies en verordening krijgt die inpassing ook juridische gelding en kunnen strijdige ontwikkelingen worden tegengegaan.

Voor de uitvoering van maatregelen in drie van de Veenweideprojectgebieden in de provincie Utrecht (Groot Wilnis-Vinkeveen, Zegveld-Noord en Maarsseveen-Westbroek) heeft het rijk in totaal € 28,6 mln. beschikbaar gesteld. De uitwerking van de maatregelen in Groot Wilnis-Vinkeveen is geregeld in een convenant.

De handreiking combinatiemogelijkheden recreatie-natuur voor de concrete uitwerking in de deelgebieden is voorbereid in overleg met de recreatiesector, om tot een afronding te komen is nog verder overleg nodig.

Totalen van de lasten en baten van dit project				<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
Saldo	-	-	-	-	-

In de begroting zijn voor dit project geen aparte middelen geraamd. Realisatie van de Groene Ruggengraat wordt gefinancierd uit ILG-middelen, als onderdeel van het project Groene Hart in de Agenda Vitaal Platteland.

Integrale toelichting

Geen budget, daarom niet van toepassing.

Projectnr. 5	Nieuwe Hollandse Waterlinie	Mw. A.H. Raven BA, dhr. drs. R.W. Krol
Verbonden programma	2. Landelijk gebied	
Totaalbudget	46,8 mln. (23,4 mln. Rijk en 23,4 mln. provincie en haar partners)	
Looptijd	2009 – 2014	
Opdrachtgever	Mw. Mr. drs. C. de Boer MBA	
Doel	<p>Met het programma voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie wordt vanuit de Belvédère-gedachte 'behoud door ontwikkeling' gewerkt aan het duurzaam behouden en ontwikkelen van deze linie. Hiervoor zijn vier doelen benoemd namelijk: restauratie, beleefbaarheid en toegankelijkheid, vergroten maatschappelijke betekenis en activiteiten gericht op publieke bewustwording. Om dit te concretiseren is in elke 'enveloppe' (= deelgebied) door de bestuurlijke enveloppencommissie een gebiedsprogramma opgesteld.</p> <p>Voor een aantal projecten in de 'enveloppen' Rijnauwen-Vechten en Linieland (beide gelegen in AVP-gebied Kromme Rijn), zijn middelen toegekend vanuit de nota Ruimte. Het gaat daarbij om projecten op het gebied van (recreatieve) ontsluiting en inrichting, restauratie en ontwikkeling van forten en de tankgracht.</p>	
Wat is gedaan?	<p>In oktober 2009 is tussen ons college en de minister van LNV overeenstemming bereikt over een aantal wijzigingen op de ILG-bestuursovereenkomst waaronder de Nieuwe Hollandse Waterlinie in het kader van de Nota Ruimtebudget.</p> <p>In aanvulling op de kaderbrief van juli 2009 aan de AVP gebiedscommissies, zijn de voorbereidingen getroffen voor het bepalen van de aanvullende kaders NHW in het kader van Nota Ruimtebudget. Begin 2010 zullen deze aanvullende kaders aan de AVP gebiedscommissie Kromme Rijn meegegeven worden.</p> <p>Voor de uitvoering van de maatregelen en projecten, zoals verwoord in de overeenkomst met het Rijk, zijn de voorbereidingen getroffen door provincie en haar partners (o.a. gemeenten, Staatsbosbeheer etc). Het project loopt op schema.</p>	
Risico's	<p>Medio maart 2010 zal een plan van aanpak (PvA) zijn opgesteld door de enveloppecommissies Rijnauwen-Vechten en Linieland gericht op het realiseren van de maatregelen en projecten zoals deze zijn opgenomen in de overeenkomst met het Rijk. In dit PvA wordt ingegaan op de risico's per maatregel/project.</p> <p>Het Rijk stelt een bedrag van max. € 23,4 mln. beschikbaar in het kader van het Nota Ruimtebudget (NRb) voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het budget is specifiek beschikbaar gesteld voor maatregelen in de deelgebieden Rijnauwen-Vechten en Linieland. Voor elk van deze deelgebieden zijn specifieke maatregelen vermeld alsmede het indicatieve kasritme van de rijksbijdrage voor de periode tot en met 2013.</p> <p>Tegenover de rijksbijdrage staat eveneens een bijdrage van de provincie en haar partners (€ 23,4 mln.). De provinciale bijdrage komt voor een deel uit de collegemiddelen 2007-2011 en is opgenomen in het gebiedsprogramma 2007-2013 van gebied Kromme Rijn. Het kasritme van de projecten loopt echter tot na 2011 (circa 3,6 mln). In het overdrachtsdocument aan het nieuwe college dient hier aandacht aan te worden besteed.</p>	

Mijlpalen

De PvA's zullen medio maart 2010 worden aangeleverd. Hierin staan de mijlpalen per maatregel/project opgenomen.

Financiën

In het kader van NRb is door het Rijk een bedrag van maximaal € 23,4 mln. aan de provincie Utrecht ter beschikking gesteld voor de uitvoering van het project NHW. Hiervan heeft € 13 mln. betrekking op de enveloppe Rijnauwen-Vechten en € 10,4 mln. op de enveloppe Linieland. Dit is vastgelegd in de gewijzigde ILG-bestuursovereenkomst van oktober 2009. De bijdrage van het Rijk is volgens een bepaald kasritme beschikbaar (opgenomen in de overeenkomst met het Rijk).

Tegenover de bijdrage van het Rijk staat een even zo grote bijdrage van de regio (provincie en haar partners). De provinciale middelen komen uit meerdere bronnen, zoals collegemiddelen 2007-2011, agenda 2010 en stimuleringsfondsen. Deze middelen zijn ondergebracht in het AVP programma. Daarnaast zullen de regionale partners een bijdrage leveren. In 2009 zijn voor een aantal projecten in Linieland en Rijnauwen-Vechten middelen ter beschikking gesteld en deels betaald.

Integrale toelichting

Het programma is medio 2009 gestart. Er zijn vele voorbereidingen getroffen. Belangrijke input gaan de gevraagde PvA's leveren (medio maart 2010).

Projectnr. 6		Groene Hart	Mw. A.H. Raven BA, dhr. drs. R.W. Krol
Verbonden programma	2 Landelijk gebied		
Totaalbudget	€ 2.140.000		
Looptijd	2007 - 2013		
Opdrachtgever	Stuurgroep Groene Hart en voor Utrecht Mw. mr. drs. C. de Boer		
Doel	<p>Het doel van het programma Groene Hart is te komen tot een landschappelijk, mooi, ecologisch waardevol, economisch vitaal Groene Hart, waarin het voor inwoners en recreanten goed toeven is. Concreet zijn daarvoor zes strategische opgaven benoemd; te weten bevorderen van ruimtelijke kwaliteit, transitie van Veenweidegebieden, nieuwe toekomst droogmakerijen, aanpak van de waterproblematiek, structuurversterking van de landbouw en wonen en werken met Groene Hart kwaliteit. Om deze opgaven te realiseren zijn elf projecten voorzien van de icoonstatus, waardoor extra bestuurlijke aandacht voor deze projecten bestaat. De projecten passen in de beleidskaders van de provincies en in de Nota Ruimte van het Rijk.</p> <p>Om de doelstellingen van het Groene Hart te realiseren is in 2007 een uitvoeringsprogramma Groene Hart vastgesteld door de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht. De stuurgroep Groene Hart, bestaande uit drie gedeputeerde uit de drie provincies, onder voorzitterschap van een vierde gedeputeerde, is opdrachtgever voor dit programma. Het ambtelijk opdrachtgeverschap wordt vervuld door het Managementteam Groene Hart. Het programmabureau Groene Hart, onder leiding van een programmadirecteur, ondersteunt de stuurgroep Groene Hart.</p>		
Wat is gedaan?	<p>Het programmabureau Groene Hart streeft ernaar om samen met het MT- en stuurgroep Groene Hart en het Rijk icoonprojecten tot uitvoering te brengen en de uitvoering te versnellen. In 2009 zijn zowel de Voortgangsrapportage 2008 als de Tussenrapportage 2009 verschenen, waarin over de stand van zaken wordt gerapporteerd.</p> <p>Van de tien icoonprojecten zijn zeven icoonprojecten in uitvoering, dit zijn: de Groene Uitweg, De Venen, de Krimpenerwaard, Schelluinen-West, de Groene Ruggengraat, Recreatief Routenetwerk en Merk & Marketing. Eén icoonproject, de Oude Rijnzone, zit dicht tegen uitvoering aan en twee icoonprojecten, het Venster Bodegraven - Woerden en Groot-Mijdrecht-Noord zitten nog in de voorbereidingsfase. Naast de tien icoonprojecten zijn er nog een tweetal Groene Hart-brede projecten die een belangrijke bouwsteen vormen in het RO-beleid van het gebied, dat zijn de Voorloper en de Kwaliteitsatlas.</p> <p>Enkele kenmerkende mijlpalen over 2009 zijn: de lancering van de Kwaliteitsatlas door minister Cramer op 26 maart 2009 en het installeren van het Kwaliteitsteam onder voorzitterschap van Ytje Feddes op 20 november 2009. De interactieve website www.kwaliteitsatlas.nl is voor iedereen toegankelijk. Het project van de Voorloper is voortgezet in de Doorloper, waarvoor een plan van aanpak is opgesteld. Daarnaast hebben ook andere actuele ruimtelijke thema's, zoals bodemdaling, verrommeling, krimp etc. een plek gekregen in het plan van aanpak van de Doorloper. De in de uitvoeringsagenda RRN opgenomen projecten zijn inmiddels allemaal in de ILG programmering van de provincies opgenomen. In maart 2010 kan de overdracht van het project aan de drie provincies plaatsvinden. De website www.groenehart.nl is in juli voor het publiek live gegaan ondersteund door een introductiecampagne om de website bekend te maken. De response is boven verwachting en eind 2009 zijn er meer dan 120.000 unieke hits op de website geteld.</p>		
Risico's	<p>De belangrijkste risico's zijn draagvlak en financiering. Door gebrek aan draagvlak ontstaat vertraging in de grondverwerving waardoor de inrichting van de gebieden niet of te laat tot stand komt. Door de te late uitvoering kunnen toegezegde Rijksbijdragen en/of subsidies worden verspeeld. Dit is in 2009 niet gebeurd.</p>		

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Realisering uitvoeringsprogramma Groene Hart 2007 - 2013: in uitvoering brengen van icoonprojecten en de uitvoering versnellen	1-4	1-4
Kwaliteitsatlas ingevoerd door gemeenten	4	4
Voortgangsrapportage 2008 afgerond	1	2

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	7.750	1.692	1.290	2.722	3.336
Baten	7.750	1.692	1.290	2.722	3.336
Saldo	0	0	0	0	0

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo			
Lasten						
Belangrijkste reden voor de extra lasten en baten is het icoonproject Merk & Marketing. Dit project zou in 2009 worden overgedragen aan een beheersstichting. De stuurgroep Groene Hart heeft echter besloten het icoonproject nog tot en met 2010 bij het programmabureau Groene Hart te laten (dat gehuisvest is bij de provincie Utrecht). Gelet op dit besluit heeft het programmabureau de marketingcampagne in 2009 opgestart, nadat de drie provincies hebben toegezegd hun bijdragen te zullen leveren. Daardoor zijn zowel de lasten als de baten (de bijdragen van de provincies) hoger dan begroot, maar heeft het besluit per saldo geen financiële gevolgen (zie ook baten).	1.290	2.722	- 1.432			
Totaal lasten	1.290	2.722	- 1.432			
Baten						
Zie verklaring bij lasten	1.290	2.722	- 1.432			
Totaal Baten	1.290	2.722	- 1.432			
TOTAAL	0	0	0			

Integrale toelichting

In 2010 is de midterm review ILG en zal worden beoordeeld in hoeverre de beoogde doelen voor 2013 ook daadwerkelijk zullen worden gehaald.

Projectnr. 7		Klimaat op Orde	Dhr. drs. W.M. de Jong
Verbonden programma	4 Duurzaamheid en milieu		
Totaalbudget	€ 4.556.000 (€ 4.000.000 uit het uitvoeringsprogramma, daarnaast is er voor 2010 en 2011 € 900.000 beschikbaar gesteld)		
Looptijd	2008-2011		
Projectleider	Mw. Drs. M.A. Sluijs vanaf januari 2010 mw drs. B Oonk		
Doel	<p>Met dit programma werken wij aan het oplossen van twee maatschappelijke vraagstukken: A. Het terugdringen van broeikasgassen (mitigatie) B. Een klimaatbestendige en daarmee toekomstbestendige, gezonde en veilige leefomgeving (adaptatie)</p> <p>De programmadoelen zijn als volgt omschreven en vastgesteld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Bewustwording</i> genereren bij zoveel mogelijk mensen en organisaties in de provincie Utrecht. Het besef over de impact van klimaatverandering moet <u>leiden tot nieuw denken, toekomstgericht handelen en nieuwe samenwerkingsvormen</u>; 2. <i>Kennis</i> opbouwen én uitdragen; 3. <i>Versnellen</i> van initiatieven gericht op beperken van en omgaan met de gevolgen van klimaatverandering; Onder ander door inspirerende voorbeeldprojecten of innovatieve uit te voeren of te ondersteunen 4. <i>Borgen</i>: kennis en ervaringen benutten bij provinciale strategische besluitvorming en beleidsontwikkeling 5. Leveren van een bijdrage aan Europese en landelijke <i>mitigatie en adaptatiedoelen</i>, conform afspraken met het Rijk die medio 2008 zijn gemaakt. 		
Wat is gedaan?	<p>Programmaresultaten De programmaresultaten zijn een optelling van de projectresultaten en zijn als volgt samen te vatten:</p> <p><i>Bewustwording en netwerken.</i> In 2009 zijn diverse netwerkbijeenkomsten georganiseerd om klimaat te agenderen, kennis te delen en nieuwe netwerken op te bouwen. Deze activiteiten hebben bewustwording en kennis over klimaat bij de deelnemers vergroot. Zo is er bijvoorbeeld tijdens de klimaattop kennis uit pilotprojecten uitgedragen. Het netwerk is steeds groter geworden dit is bijvoorbeeld te zien aan het aantal Koplopers bij het project Op Kop. Met het project op Kop willen we 100 organisaties uitdagen om klimaatneutraal te worden in 2011. In 2009 hebben we 47 koplopers. Er is een netwerk opgezet onder middelbare scholen met het project "Klimaat is (g)een spel", dit heeft geleid tot veel media-aandacht en klimaatneutrale scholen. In de landbouwsector is een project opgezet voor energiebesparing. Meer dan 200 agrariërs kunnen een scan laten uitvoeren. Verwachting is dat de sector hierdoor veel energie gaat besparen. In 2009 hebben we samen met Universiteit Utrecht en Deltares/TNO gewerkt aan bewustwording via een onderzoek (wat kunnen we wel en niet met klimaateffectkaarten) en daaropvolgende regionale debatten. In het onderzoek werd duidelijk waar verdiepvragen, uitwerkingen en kennishiaten zitten. De regionale debatten zijn in april 2009 georganiseerd om partijen uit het veld te betrekken bij het bereiken van een klimaatbestendig grondgebied. Er is gekeken naar: waar is behoefte aan, waar is iedereen mee bezig en hoe kunnen we elkaar helpen.</p> <p><i>Kennis</i> In november 2009 is de klimaateffectatlas opgeleverd. Deze bestaat nu uit een website met landsdekkende klimaatveranderingskaarten (deze kaarten laten zien welke effecten de klimaatverandering heeft en welke gevolgen dit met zich mee kan brengen) en verdiepende studies op drie thema's: natura 2000, landbouw en structuurvisies. De kennis uit het schetsboek en atlas, andere kennis, informatie, toekomstvisie en instrumenten over de gevolgen van klimaatverandering voor provincie Utrecht, zijn in de klimaatwegwijzer samengevat. Deze is begin 2010 vastgesteld door GS.</p> <p>In 2009 is een studie uitgevoerd naar de houdbaarheid van het provinciale watersysteem onder de klimaatverandering. Dit geeft inzicht of in de toekomst de watervragende functies bediend kunnen worden. Tenslotte is eind 2009 de Europese subsidie binnengehaald en is gestart met de opzet van Climate Knowledge Innovation Community (Climate KIC). Dit gaat deel uitmaken van de EIT (Instituut voor Innovatie en Technologie). Een samenwerkingsverband tussen universiteiten, provincie, kennisinstututen en bedrijven op het gebied van klimaatverandering, innovatie en kennisontwikkeling. De komende vier jaar kan dit Klimaat-KIC ongeveer 750 miljoen euro besteden aan innovatie- en onderwijsprogramma's.</p> <p><i>Versnellen / pilotprojecten</i> Er zijn innovatieve projecten geïnitieerd zoals het project "duurzame compostering met</p>		

	<p>steenmeel” en de toepassing van het mineraal olivijn op landbouwgrond gestart. Bij beide projecten wordt via praktijkproeven nagegaan of deze stoffen als meststof ingezet kunnen worden terwijl tegelijkertijd CO2 wordt gebonden. Daarnaast is een haalbaarheidsonderzoek naar de toepassingsmogelijkheden van geothermie uitgevoerd. Er is een vervolg onderzoek in gestart waarbij verder wordt ingezoomd op de gesignaleerde kansen. Op gebiedsniveau zijn pilotprojecten als klimaatparagraaf natura 2000 beheerplan Oostelijke Vechtplassen, werklocatie Haarbrug Zuid en klimaatbestendig Rijnenburg uitgevoerd.</p> <p>Ook is er gestart met het duurzaam dakenplan. Verschillende proefdaktuinen met duurzame technieken, waaronder groene daken, worden aangelegd in de provincie. Dit in samenwerking met verschillende marktpartijen en onderwijsinstellingen. Dit project moet in 2012 leiden tot een voorstel voor grootschalige aanleg van duurzame daken in de provincie.</p> <p><i>Borging in beleid</i> Klimaatbeleid is opgenomen in het provinciale waterplan, Bodemvisie en de gebiedsagenda. In gebiedsprocessen zoals het Groene Hart, is klimaatverandering op de kaart gezet. Een interne adaptatiewerkgroep zorgt samen met het NMU (Natuur en Milieufederatie Utrecht) dat klimaatbeleid en –verandering vroegtijdig in gebiedsprocessen een plek krijgt. Klimaadaptatie en –mitigatie zijn één van de 6 thema’s bij het profiel van Utrecht 2040.</p> <p><i>Mitigatie en Adaptatiedoelen</i> Leveren van een bijdrage aan Europese en landelijke <i>mitigatie en adaptatiedoelen</i>, conform afspraken met het Rijk die medio 2008 zijn gemaakt. De landelijke strategie omvat 4 thema’s welke binnen het programma verder worden uitgewerkt.. In 2009 is voor het Utrechtse grondgebied op signaalkaarten aangegeven welke delen van de provincie klimaatbestendig zijn voor thema’s als overstroming, droogte, heftige neerslag ect.. Daarnaast zijn lopende provinciale gebiedsprocessen aan de hand van de ontwikkelde adaptatiecheck getoetst op hun klimaatbestendigheid. Dit heeft geleid tot aanpassingen in het ontwerp van bijvoorbeeld het RODS gebied Lange Vliet. Verder is het beheerplan van de Oostelijke Vechtplassen gecheckt op klimaatrobustheid. In 2009 is gewerkt aan het in kaart brengen van de knelpunten in de infrastructuur bij veranderend klimaat. De lessons learned worden nu meegenomen bij nieuw aan te leggen infrastructuur. Daarnaast is in 2009 duidelijk geworden dat niet alle vitale infrastructuur veilig is aangelegd. Begin 2010 is de Handreiking Overstromingsrobust Bouwen gepresenteerd. Eind 2009 is de provinciale organisatie vrijwel CO2 neutraal geworden door de inspanningen binnen deelproject Hier en Nu. Omdat de provincie de doelen niet alleen kan bereiken wordt gewerkt met koploper bedrijven en instellingen.</p>
Risico's	<p>In 2009 is de eerste fase van het klimaatprogramma afgerond en zijn de middelen die hiervoor beschikbaar waren grotendeels besteed of verplicht voor de uitloop van projecten in 2010. Het werkplan voor de tweede fase 2010-2011 is gericht op consolidering van de programma activiteiten die in 2008-2009 met partners zijn opgestart. Voor de dekking van de vervolg activiteiten zijn extra middelen nodig, die niet op programmaniveau beschikbaar zijn. Binnen de bestaande afdelingsbudgetten zal naar dekking worden gezocht. Wanneer geen nieuw budget beschikbaar is of te vinden is, zal het tempo van de programma activiteiten in 2010 moeten worden teruggebracht. Dit kan leiden tot een negatieve impact op het imago van de provincie, omdat de verwachtingen die zijn gewekt bij provinciale partners en stakeholders dan niet kunnen worden waargemaakt..</p>

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Hier en Nu		
Implementatie klimaatneutrale organisatie conform het implementatieplan		4*
Op Kop		
Totaal 100 organisaties met klimaatneutrale ambitie	4	4
Totaal 50 klimaatneutrale organisaties gerealiseerd		4 (47**)
Klimaat-effectkaarten		
Opleveren klimaat-effectschetskaarten		4***
Opleveren complete klimaatatlas	3	3
Meters Meten (mitigatie monitor)		
3 extra gemeenten die de mitigatie monitor invullen	4	****

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Nieuw Bouwen/ Rijnenburg		
Een klimaatbestendig en duurzaam ontwerp voor Rijnenburg, dat geïntegreerd wordt in het masterplan	3	3
Energie op Orde		
Bedrijven kunnen gebruik maken van het <i>revolving fund</i> (garantstelling voor lening ten behoeve van duurzame energiemaatregelen).	1	1

* Dit stond gepland voor 2010 maar is al in 2009 gerealiseerd.

** Het doel was om in december 2009 circa 50 organisatie met klimaatneutrale ambitie als koploper te benoemen. Dit zijn er nu 47. In 2011 is het doel om 100 koplopers in de Provincie Utrecht uitdagen klimaatneutraal te worden.

*** In 2008 is hiermee begonnen en dit is in 2009 afgerond, er zijn vier soorten kaarten opgeleverd.

**** Gemeenten geven geen prioriteit aan registratie monitorgegevens Senter Novem heeft een beter monitorsysteem ontwikkeld dat kansrijker is dan het Carmon systeem van Ecofys. In 2010 zal in relatie met profiel van Utrecht 2040 verder gewerkt worden aan de monitoring van Co2 reductiedoelstellingen.

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	4.556	1.062	3.062	1.943	1.551
Baten				94	-94
Saldo	4.556	1.062	3.062	1.849	1.645

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo			
Lasten						
Van de middelen die door Provinciale staten beschikbaar zijn gesteld voor het project Klimaat op orde is 73% besteed. Van het resterend saldo is voor € 0,641 mln. aan verplichtingen vastgelegd.	3.062	1.943	1.119			
Totaal lasten	3.062	1.943	1.119			
Baten						
Er zijn 2 niet begrote bijdragen ontvangen. Het eerste inzake klimaatparagraaf natura 2000 van Provincie Noord-Holland ad. € 10.000. Het tweede ad. € 84.000 van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, waarover de Provincie het beheer heeft voor de communicatie omtrent Rijnenburg.	0	-94	94			
Totaal Baten	0	-94	94			
TOTAAL	3.062	1.849	1.213			

Integrale toelichting

De financiële middelen zijn toereikend om de geplande projecten uit te voeren.

Projectnr. 8	Ruimte voor de Lek	Dhr. J. Binnekamp
Verbonden programma	5 Water	
Totaalbudget	€ 5.739.030	
Looptijd	2009-2011	
Projectleider	Dhr. Ing. D Martens	
Doel	<p>Doelstelling van het project is te komen tot een nieuwe ruimtelijke inrichting van het gebied in de uiterwaarden van de Lek bij Houten, Vianen, Nieuwegein en IJsselstein, met als hoofddoel het vergroten van de riverveiligheid. In dit project voeren we een studie uit naar de mogelijkheden voor een maatregel uit de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier. In deze studiefase treedt de provincie op als initiatiefnemer namens het ministerie van Verkeer en Waterstaat. De middelen voor de plankosten tot aan het projectbesluit (SNIP 3), worden ter beschikking gesteld door het ministerie, via de programmadirectie Ruimte voor de Rivier (PDR).</p> <p>In het collegeprogramma is voor het project Ruimte voor de Lek € 4 mln. opgenomen voor de jaren 2010-2011. Dit bedrag is specifiek bestemd voor het realiseren van de ruimtelijke kwaliteit in het projectgebied.</p>	
Wat is gedaan?	<p>Op 31 maart 2009 heeft de Stuurgroep Ruimte voor de Lek de nieuwe variant 4 (zonder woningbouw in de uiterwaarden) vastgesteld als voorkeursvariant, en daarmee als uitgangspunt voor de verdere planuitwerking.</p> <p>Provinciale Staten hebben op 8 juni besloten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het project te benoemen als project van provinciaal belang en voor het project een provinciaal inpassingplan op te gaan stellen • variant 4 als uitgangspunt te hanteren voor de verdere planuitwerking; <p>Op 14 augustus heeft de Staatssecretaris het SNIP 2a besluit (Spelregels voor Natte Infrastructuurprojecten) genomen. In dit besluit sluit zij zich aan bij variant 4 als kader voor de ruimtelijke ontwikkelingen in de regio, maar besluit zij tevens de veiligheidsdoelstelling vast te stellen op minimaal 8 centimeter en niet de in variant 4 beoogde 17,5 centimeter. De maximale budgetbijdrage vanuit Ruimte voor de Rivier voor de realisatie wordt daarmee vastgesteld op € 14 miljoen. Het projectbesluit over het definitieve projectontwerp (SNIP 3) van de Staatssecretaris wordt medio 2011 verwacht.</p> <p>Door het uitlopen van de planstudie is het door de PDR beschikbaar gestelde budget van € 1.739 mln. niet toereikend. Er volgt overleg met de PDR over aanvulling van het budget.</p>	
Risico's	De rivierkundige maatregel moet vóór 2015 zijn uitgevoerd. Die planning lijkt niet in gevaar te komen.	

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Variantkeuzebeslissing (SNIP 2a)	2	3

In de planvorming is enige vertraging ontstaan omdat in de periode na het indienen van de stukken voor de variantkeuzebeslissing (SNIP 2a) begin mei uitvoerig overleg is gevoerd tussen PDR en provincie over het bijstellen van de veiligheidsdoelstelling van 17,5 naar 8 centimeter. Dit omdat de (kostenbesparende) effecten op de dijkverbeteringwerkzaamheden richting Culemborg en het project in Culemborg zelf te gering zijn om de kostbare maatregelen, nodig voor het behalen van 17,5 centimeter, te rechtvaardigen. Uiteindelijk heeft de Staatssecretaris op 14 augustus het SNIP 2a besluit genomen. De vertraging heeft geen invloed op het halen van de einddatum.

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	5.739	1.437	650	640	3.662
Baten	1.739	995	650	640	104
Saldo	4.000	442	0	0	3.558

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Overige verschillen	650	640	10	
Totaal lasten	650	640	10	
Baten				
Uitgaven worden door het rijk vergoed.	650	640	10	
Totaal Baten	650	640	10	
TOTAAL	0	0	0	

Integrale toelichting

Het project ligt op schema; beoogde einddatum en beoogd einddoel worden gehaald. Volgens de planning kan in ieder geval het rivierkundige deel uiterlijk 2015 gerealiseerd zijn.

Het door de PDR beschikbaar gestelde budget van € 1.739 mln. voor de planstudiefase is niet toereikend. In het voorjaar van 2010 volgt overleg met de PDR over aanvulling van het budget.

Projectnr. 9	Programmabureau Verder/ Pakketstudies	Dhr. J.W.R. van Lunteren
Verbonden programma	7 Mobiliteit	
Totaalbudget	Niet van toepassing. Jaarlijkse begroting wordt gefinancierd door bijdragen deelnemers	
Looptijd	2008-2010	
Opdrachtgever	Dhr. Drs. J.H. de Baas	
Doel	Het realiseren van een gezamenlijke bereikbaarheidsopgave in 2020	
Wat is gedaan?	Het project ligt op schema. Alle doelen zijn gehaald. Door intensieve samenwerking tussen regionale partijen en het Rijk, zijn de besluiten genomen die afgesproken waren in de bestuursovereenkomst Pakketstudies van november 2006. In voorjaar 2010 wordt afsluitend een congres georganiseerd. Hierna is de taak van het programmabureau medio 2010 beëindigd.	
Risico's	Nvt	

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Besluitvorming voorbereiden voor pakketstudies	1-4	1-4

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	1.500	690	500	300	510
Baten	1.500	690	500	300	510
Saldo	0	0	0	0	0

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo			
Lasten						
Doordat medewerkers van het programmabureau meer zelf gedaan hebben, werd er minder extern personeel ingehuurd. Vanaf half 2009 is Rijkswaterstaat zelf ook een traject gestart, waardoor inzet programmabureau VERDER minder is geworden.	500	300	200			
Totaal lasten	500	300	200			
Baten						
De uitgaven worden gedeclareerd bij de deelnemers. Omdat de uitgaven lager waren dan begroot, zijn de baten ook lager.	500	300	200			
Totaal Baten	500	300	200			
TOTAAL	0	0	0			

Integrale toelichting

Het project zal medio 2010 afgerond worden. De doelstelling was besluitvorming voor te bereiden voor de Pakketstudies. November 2009 is het laatste besluit genomen. Medio 2010 wordt het project afgerond met een eindrapportage, overdrachtsdocument en een afsluitende conferentie in voorjaar 2010. De documenten vormen de opmaat voor de samenhangende uitvoering van de afgesproken maatregelpakketten die in 2010 verder vormgegeven zal worden.

Projectnr. 10	Vrede van Utrecht	Mw. A.H. Raven BA
Verbonden programma	8 Samenleving, cultuur en sport	
Totaalbudget	€ 13.656.000 *	
Looptijd	2002 t/m 2013	
Opdrachtgever	Mw. Drs. K. Wisotzky MBA	
Doel	<p>Doelen van het concernprogramma Vrede van Utrecht zijn het versterken van de culturele infrastructuur in stad en regio Utrecht en een duurzame internationale profilering van Utrecht als regio van kennis en cultuur. Hiervoor wordt toegewerkt naar twee mijlpalen: de viering van 300 jaar Vrede van Utrecht in 2013 en de nominatie van Utrecht als Culturele Hoofdstad van Europa in 2018.</p> <p>Gemeente en provincie Utrecht zijn gezamenlijk de initiatiefnemer voor het programma Vrede van Utrecht / Culturele hoofdstad van Europa. Met als basis het plan van aanpak Vrede van Utrecht, dat in 2008 is vastgesteld door Provinciale Staten, wordt toegewerkt naar de viering van de Vrede van Utrecht in 2013 en de nominatie van Utrecht als Culturele Hoofdstad van Europa in 2018 (selectie eind 2013, definitieve aanwijzing mei 2014).</p> <p>De Stichting Vrede van Utrecht heeft als opdracht gekregen de organisatie van de viering van 300 jaar Vrede van Utrecht in 2013 en de voorbereiding van de nominatie van Utrecht als Culturele Hoofdstad van Europa in 2018. In de aanloop naar 2013 en in 2018 wordt er jaarlijks een internationaal, historisch geïnspireerd en actueel cultureel programma voor een breed publiek georganiseerd.</p>	
Wat is gedaan?	<p><i>Vrede van Utrecht Activiteitenprogramma 2009</i> In 2009 is een breed en divers cultureel activiteitenprogramma uitgevoerd in het kader van de viering van de Vrede van Utrecht 2013. De focus lag daarbij op de volgende drie gebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samenwerking met de culturele top • gebruik van bijzondere erfgoedlocaties • vergroting van het cultuurbereik <p>Het Vrede van Utrecht activiteitenprogramma 2009 is in samenwerking met culturele en maatschappelijke partners georganiseerd. Het programma bevatte onder andere de Zomer van Utrecht: theater- en muziekvoorstellingen op bijzondere erfgoedlocaties in de provincie Utrecht zoals de voormalige vliegbasis Soesterberg, Fort Ruijgenhoek en Fort Rijnauwen. Ook werden er community art projecten in verschillende gemeenten georganiseerd en is een educatieprogramma voor basisonderwijs en vmbo in ontwikkeling. In totaal zijn ca. 70 culturele activiteiten tot stand gebracht met meerdere partners in de provincie.</p> <p><i>Culturele Hoofdstad van Europa 2018</i> In 2009 is gestart met de voorbereidingen van de kandidatuur van Utrecht als Culturele Hoofdstad van Europa 2018. Stichting Vrede van Utrecht werkt samen met de provincie Utrecht, gemeente Utrecht en partijen uit het culturele en maatschappelijke veld aan het bidboek, waarmee Gemeente en Provincie Utrecht de stad Utrecht kandidaat wil stellen. Het bidboek moet ingediend worden vóór eind 2012. De selectie is eind 2013, de aanwijzing vindt plaats in mei 2014.</p> <p><i>Aanloop naar 2013 en 2018</i> In de aanloop naar het realiseren van de mijlpalen 2013 en 2018 hebben diverse voorbereidingen plaatsgevonden in de vorm van lobby- en communicatieactiviteiten en internationaliseringsactiviteiten. Ook zijn samenwerkingen met diverse gemeenten in de regio (waaronder Zeist, Utrechtse Heuvelrug en Amersfoort) opgestart die verder worden uitgewerkt in activiteiten en projecten.</p>	

Wat is gedaan?	<p><i>Vrede van Utrecht Leerstoel</i></p> <p>In samenwerking met de Universiteit van Utrecht is najaar 2009 de Vrede van Utrecht Leerstoel gelanceerd als uitvoering van een motie van Provinciale Staten. De Vrede van Utrecht Leerstoel probeert het gedachtegoed van de Vrede van Utrecht te bevorderen. De Vrede van Utrecht Leerstoel wordt uitgevoerd in de vorm van visiting professorships bij de Faculteit Geesteswetenschappen, het Centre for the Humanities (CFH) aan de Universiteit van Utrecht voor de periode 2009-2013. Professor Paul Gilroy van de London School of Economics bekleedde in 2009 als eerste de Vrede van Utrecht Leerstoel.</p> <p>Voor meer informatie over het programma Vrede van Utrecht wordt verwezen naar het uitvoeringsprogrammablad Versterking culturele infrastructuur.</p>
Risico's	Nvt.

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Zomer van Utrecht (zomerprogrammering Stichting Vrede van Utrecht)	2-3	2-3
Bidboek (Kandidaatstelling Culturele Hoofdstad)	1-4	1-4
Provinciale Leerstoel Vrede van Utrecht	1-4	1-4

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget*	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget**
Lasten	13.656	3.918	2.250	2.476	7.262
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	13.656	3.918	2.250	2.476	7.262

* Het totale budget is als volgt opgebouwd:

- € 7.356.000, - Structuurfonds A2010 – Vrede van Utrecht.
- € 6.300.000, - Claim VJN 2008
- € 13.656.000,-

** De beschikbare middelen zijn voor een groot deel besteed aan het volgende:

- € 4.200.000, - Beschikbaar voor de stichting Vrede van Utrecht (jaarschijven 2010 en 2011)
- € 750.000, - Beschikbaar voor de Leerstoel Vrede van Utrecht
- € 4.950.000, -

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
Vrede van Utrecht A2010 In 2009 is bij subsidiënten actief gestuurd op het aanleveren van projectgegevens na realisatie van projecten ten behoeve van de definitieve vaststelling van investeringsbijdragen. Hierdoor konden verschillende in voorgaande jaren gerealiseerde projecten worden afgerekend. Hierdoor is in 2009 meer uitgegeven dan begroot.	150	376	-226	
Overige (geen afwijking)	2.100	2.100	0	
Totaal lasten	2.250	2.476	-226	
Baten				
Totaal Baten	0	0	0	
TOTAAL	2.250	2.476	-226	

Integrale toelichting

Het toewerken naar de twee mijlpalen van het programma, de viering van 300 jaar Vrede van Utrecht in 2013 en de nominatie van Utrecht als Culturele Hoofdstad van Europa in 2018, ligt op schema.

Met het jaarlijkse activiteitenprogramma wordt een breed netwerk en draagvlak opgebouwd en uitgebreid waarmee zowel culturele en maatschappelijke partners als het publiek meegenomen worden richting de viering van 300 jaar Vrede van Utrecht in 2013. Het internationale, historisch geïnspireerde en actueel culturele programma voor een breed publiek draagt bij aan de profilering van Utrecht als culturele regio.

De provinciale Leerstoel Vrede van Utrecht die eind van het jaar gelanceerd is draagt bij aan de internationale profilering van Utrecht als regio van kennis en cultuur.

De voorbereidingen voor de kandidaatstelling van Utrecht als Culturele Hoofdstad van Europa in 2018 liggen met de start van de voorbereiding op het bidbook en het betrekken van diverse partijen hierbij, goed op schema.

De insteek om verschillende onderdelen van het concernprogramma Vrede van Utrecht te verbinden aan maatschappelijke thema's en culturele dialoog, maakt het tot een uniek en vernieuwend programma.

Projectnr. 11		Utrechtse Jeugd centraal	Mw. M. Haak-Griffioen
Verbonden programma	9 Jeugd, onderwijs en zorg		
Totaalbudget	€ 20.426.000, waarvan € 16.533.000 uit het uitvoeringsprogramma		
Looptijd	2008 - 2011		
Opdrachtgever	Dhr. Drs. D.J. Haitzma		
Doel	<p>Het programma Utrechtse Jeugd Centraal is de vernieuwingsagenda van samenwerkende partners in de jeugdzorg, het lokale jeugdbeleid en de jeugdbescherming. In de agenda staan een dertigtal projecten en activiteiten voor het eerder signaleren en sneller handelen en het realiseren van kwalitatief betere en snellere hulp, ingedeeld in 6 centrale thema's (programmaliijnen), die integraal worden uitgevoerd.</p> <p>De programmaliijnen zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Preventie</i> (versterken van het vroegtijdig signaleren en handelen, onder meer door invoering van centra voor Jeugd en Gezin, implementatie Verwijsindex en Elektronisch Kinddossier en het uitvoeren van twee vernieuwende pilots); 2. <i>Onderwijs</i> (verankeren van het onderwijs in de jeugdzorg, om vroegtijdig te kunnen signaleren en gezamenlijk te kunnen handelen onder meer door het instellen van een platform en het uitvoeren van een pilot); 3. <i>Diversiteit</i> (het verbeteren van het bereik en de toegankelijkheid van de jeugdzorg; ook voor groepen die nu onvoldoende worden bereikt, zoals kinderen met ouders van buitenlandse komaf door voorlichting en maatregelen bij de instellingen); 4. <i>Vraagsturing</i> (niet het huidige aanbod, maar de vraag van het kind centraal stellen door een vraag-aanbodanalyse, vraaggerichte indicatie en samenhangende werkprocessen van bureau Jeugdzorg en Raad voor de Kinderbescherming/Zorgaanbieders); 5. <i>Samenhang in de keten</i> (samenwerken als ware het één organisatie door integrale indicatie en integrale zorgprogramma's voor kinderen met meerdere problemen; het beter organiseren van continuïteit van zorg (nazorg)); 6. <i>Kwaliteit van zorg en zorgvernieuwing</i> (invoeren van bewezen effectieve methoden; prestatie-indicatoren en uitvoeren van pilots zorgvernieuwing). <p>De programmaliijnen worden aangestuurd door bestuurlijke trekkers uit het veld. Een auditgroep van deskundigen uit het veld licht het programma jaarlijks door (horizontale verantwoording). Per jaar wordt een voortgangsrapportage opgesteld voor de statencommissie WMC waarin de voortgang op hoofdlijnen en de ontwikkelingen binnen het programma worden verantwoord.</p>		
Wat is gedaan?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Preventie <ul style="list-style-type: none"> • Alle gemeenten zijn aangesloten op de verwijsindex. • In 2009 waren er in totaal 5 Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's) operationeel. Eind 2008 waren 18 gemeenten nog in de oriëntatiefase bij de implementatie van hun cjg. Eind 2009 waren dit er mede door ondersteuning van de provincie nog slechts 2. In 2010 zullen in alle 29 gemeenten CJG's operationeel zijn. • Eind 2009 werd in alle 29 gemeenten gewerkt met het digitaal dossier jeugdgezondheidszorg. • De pilots Wrap Around Care zijn in september gestart in Amersfoort en Utrecht. • De gemeente Utrecht geeft in het kader van flexibilisering van de JGZ invulling aan de pilot Voorzorg. 		

	<p>2. Onderwijs</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het platform onderwijs-zorg was begin 2009 operationeel. • Met het onderwijs zijn afspraken gemaakt voor de aansluiting op de verwijsindex in 2010. • De provincie heeft de Utrechtse School ondersteund bij de invulling van 1 loket voor onderwijs-zorg en het vormgeven aan een verlengde schooldag met ondersteuning vanuit de geïndiceerde jeugdzorg. <p>3. Diversiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kwaliteitskring Diversiteit met medewerkers uit alle provinciale zorgaanbieders is operationeel. • Met Nieuwegein zijn afspraken vastgelegd voor de uitvoering van een outreachend voorlichtingsprogramma diversiteit vanuit hun CJG. • De multicultiscorecard is uitgevoerd bij alle provinciale zorgaanbieders. Aanbieders formuleren op basis hiervan hun speerpunten op diversiteitbeleid voor 2010. • De stimuleringsprijsvraag Diversiteit is uitgevoerd. Zorgaanbieder Trajectum heeft als prijswinnaar middelen ontvangen om hun plan te implementeren. <p>4. Vraagsturing</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2009 is opnieuw een vraag-aanbodanalyse uitgevoerd naar provinciale jeugdzorg. • Afstemming van de werkprocessen van de raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders is uitgevoerd in het kader van het project Beter Beschermd. Het project zal in 2010 worden afgerond. • Bureau Jeugdzorg heeft in het kader van Vraaggericht werken een projectvoorstel gemaakt voor de invoering van de methodiek Signs of Safety. Het project zal in 2010 starten. • Het team Spoedeisende Zorg is operationeel. In 2009 is een voorstel ingediend voor verdere implementatie binnen de keten. Hier zal in 2010 invulling aan worden gegeven. <p>5. Ketenzorg</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrale indicatiestelling is mogelijk gemaakt met het project 'Indiceerwijzer welke in 2009 operationeel is. • De klankbordgroep intersectorale samenwerking met een brede vertegenwoordiging uit de hele keten heeft criteria uitgewerkt voor de pilot 1 kind, 1 plan. In 2010 zal het projectvoorstel worden geïmplementeerd. • De pilot Nazorg is gestart in Amersfoort. Een bovenlokale projectgroep gaat op basis van de ervaringen een implementatieplan uitwerken voor structurele inbedding in de Provincie Utrecht. <p>6. Kwaliteit/Zorgvernieuwing</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgaanbieders zijn druk bezig met het inzichtelijk maken van de effectiviteit van hun zorgaanbod in de projecten Praktijkgestuurd effectonderzoek en Modulebeschrijvingen. De projecten lopen door in 2010. • In 2009 zijn er twee tranches zorgvernieuwing opengesteld waarop provinciale zorgaanbieders vernieuwingsvoorstellen voor het zorgaanbod mochten indienen. In 2010 zal een vierde tranche worden opengesteld.
Risico's	<p>Het belangrijkste risico binnen het programma UJC is de Evaluatie van de Wet op de Jeugdzorg en de vertaling daarvan door het Ministerie van Jeugd en Gezin naar een nieuw stelsel. Mogelijk gaat het stelsel er na 2012 dusdanig anders uitzien dat 2010 en 2011 met name in het teken zullen staan van de voorbereiding van de implementatie van deze stelselwijziging. Het is in deze zaak om, hoe het stelsel er na 2012 ook uit zal zien, het programma UJC juist in te zetten ter voorbereiding op deze stelselwijziging. Daarnaast wordt het programma uitgevoerd binnen een beleidsterrein dat voortdurend onder druk staat en zwaar belast wordt om te presteren. Het UJC heeft daarbinnen een ambitieuze vernieuwing voor ogen die binnen deze context moet worden uitgevoerd. Een belangrijk risico in deze is de implementatiekracht van de sector om alle vernieuwingen daadwerkelijk te realiseren.</p>

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Voortgangsrapportage UJC	2	2

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	20.426	1.315	7.460	4.225	14.886
Baten	0	0	0	90	90
Saldo	20.426	1.315	7.460	4.135	14.976

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo			
Lasten						
In 2009 is het programma Utrechtse Jeugd Centraal inhoudelijk goed op stoom gekomen. Eind 2009 is 85% van het jaarbudget van € 7.460.000 (€ 6,4 miljoen) vastgelegd, waarvan € 4,2 miljoen werkelijk besteed in 2009 en € 2,2 miljoen verplicht. Eén van de oorzaken van de onderbesteding betreft het niet volledig benutten van de middelen voor zorgvernieuwing (programmaliijn 6). De middelen worden doorgeschoven naar 2010 om dan, door middel van een 4e tranche zorgvernieuwing, adequaat te kunnen inspelen op het veranderende veld van de reguliere jeugdzorg.	7.460	4.225	3.235			
Totaal lasten	7.460	4.225	3.235			
Baten						
	0	90	-90			
Totaal Baten	0	90	-90			
TOTAAL	7.460	4.135	3.145			

Integrale toelichting

Waar 2008 met name als een opbouwjaar kan worden betiteld, is in 2009 het programma Utrechtse Jeugd Centraal volop in de uitvoering gekomen. Binnen de diversen programmaliijnen zijn de pilots, projecten en activiteiten op de rails gezet. Zo zijn twee pilots Wrap Around Care gestart, is in Amersfoort een begin gemaakt met de pilot Nazorg, zijn er twee tranches zorgvernieuwing uitgezet en zijn alle gemeenten aangesloten op de Verwijsindex en het Digitaal Jeugdgezondheidsdossier. In 2010 zullen de resultaten van de activiteiten, projecten en pilots zichtbaar worden. Daarbij zal met name ook bekeken moeten worden hoe de opbrengsten en resultaten van de verschillende activiteiten van het UJC omgezet worden naar structureel beleid. De financiële realisatie van het programma blijft tot nu toe iets achter op de planning. Waar in 2009 45% van het budget beschikt had zullen zijn, zijn we eind 2009 op een realisatie van 37% uitgekomen.

Projectnr. 12		Sociale agenda	Mw. M. Haak-Griffioen
Verbonden programma	9 Jeugd, onderwijs en zorg		
Totaalbudget	€ 11.090.000, waarvan € 9.600.000 uit het uitvoeringsprogramma		
Looptijd	2008 – 2011		
Opdrachtgever	Dhr. Drs. D.J. Haitzma		
Doel	<p>Met het programma Sociale Agenda wil de provincie Utrecht de sociale pijler van haar beleid versterken. Samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties werkt de provincie aan projecten die gericht zijn op het verminderen of oplossen van urgente maatschappelijke problemen. De aandacht gaat daarbij vooral uit naar kwetsbare groepen.</p> <p>In het uitvoeringsprogramma Sociale Agenda 2008-2011 staan twee thema's centraal: Integratie en participatie en Onderwijs en arbeidsmarkt. Binnen het thema Integratie en participatie richten we ons op: het bevorderen van integratie in het onderwijs en van sociale cohesie, ontmoeting en actief burgerschap. Binnen het thema Onderwijs en arbeidsmarkt richten we ons op de aanpak van voortijdig schoolverlaten, aanpak jeugdwerkloosheid, arbeidsmarkt en het verminderen van laaggeletterdheid.</p> <p>De provincie heeft een subsidieregeling opengesteld waardoor gemeenten en maatschappelijke organisaties kunnen worden ondersteund.</p>		
Wat is gedaan?	<ul style="list-style-type: none"> - Werkconferentie laaggeletterdheid, mei 2009, resultaat: kennis is gedeeld en ervaringen zijn uitgewisseld tussen gemeenten om elkaar te versterken en concrete handvatten zijn aangereikt om laaggeletterdheid in gemeenten terug te dringen. - Werkconferentie Jongeren aan de Slag, december 2009: samenwerkingsverbanden op het terrein van jongeren-onderwijs en werk zijn versterkt en aangegaan waardoor er betere structurele samenwerking tussen betrokken partijen in de provincie tot stand is gekomen. - 15 Nieuwe initiatieven mogelijk gemaakt op het terrein van Integratie en Participatie, m.n. gericht op wijkgericht werken en uitwisselingsprogramma's tussen kinderen van 'witte en zwarte' scholen. - 11 Nieuwe initiatieven mogelijk gemaakt op het terrein van Onderwijs en Arbeidsmarkt, met name gericht op toeleiding naar werk voor jongeren in kwetsbare posities, sectorale samenwerking en laaggeletterdheid. - Commissie WMC geïnformeerd over stand van zaken Sociale Agenda middels de Voortgangsrapportage Sociale Agenda juli 2008-september 2009. - Commissie WMC is op 2 november 2009 middels een statenbrief geïnformeerd over aanscherping Sociale Agenda 2010-2011 (focus op jongeren). - Monitoren van in totaal 74 Sociale Agenda projecten waarvan 12 projecten in 2009 succesvol zijn afgerond. 		
Risico's	N.v.t.		

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	11.090	1.365	5.330	2.302	7.423
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	11.090	1.365	5.330	2.302	7.423

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo		
Lasten						
Ook in 2009 is er weer een groot aantal subsidies toegekend. Met de ontvangende organisaties zijn afspraken gemaakt over bevoorschotting en afrekening. Niet alle toegekende bedragen zijn daarom ook daadwerkelijk in 2009 besteed, maar zullen pas in 2010 en 2011 (bij de eindafrekening) worden uitbetaald.		5.330	2.302	3.028		

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Totaal lasten	5.330	2.302	3.028
Baten			
	0	0	0
Totaal Baten	0	0	0
TOTAAL	5.330	2.302	3.028

Integrale toelichting

Het project loopt op schema. In het afgelopen jaar is er een veelheid aan goede initiatieven en projecten van de grond gekomen in het kader van de Sociale Agenda. Het subsidie-instrument waar binnen de Sociale Agenda mee gewerkt wordt, heeft een nieuw netwerk aangeboord met veelbelovende ideeën en uitwerkingen op het sociale domein binnen onze provincie. In totaal zijn er binnen het programma Sociale Agenda in 2008 en 2009 74 projecten toegekend waarvan 12 projecten in 2009 succesvol zijn afgerond.

Binnen het thema Integratie en Participatie is er subsidie toegekend aan projecten die zich richten op het verbeteren van sociaal contact tussen verschillende etnische bevolkingsgroepen en het verbeteren van de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken. Ook is er binnen dit thema subsidie verstrekt aan projecten die zich richten op het versterken van de positie van allochtone vrouwen en jongeren door samenwerkingspartners te ondersteunen bij het bevorderen van integratie in het primair en voortgezet onderwijs om daarmee maatschappelijke uitval tegen te gaan.

Binnen het thema Onderwijs en Arbeidsmarkt zijn verschillende projecten gestimuleerd die er op gericht zijn leerlingen op de school te houden en projecten gericht op jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daaraan heeft de provincie bijgedragen door samenwerkingspartners te ondersteunen bij het bevorderen van bewuste school- en beroepskeuze en doorlopende schoolloopbanen, bij het verbeteren van de registratie van verzuim en voortijdig schoolverlaten en het vergroten van de effectiviteit van de aanpak daarvan.

Bij de inzet op het terugdringen van jeugdwerkloosheid is daaraan bijgedragen door samenwerkingspartners te ondersteunen bij de invulling van stages en leerwerkbanen en door een sluitende aanpak rond leren en werken te bevorderen. Op dit terrein is er een breed aantal projecten geïnitieerd. Gezien de economische crisis en de effecten daarvan op de jeugdwerkloosheid, en de aandacht die de provincie daarvoor heeft gehad, is de aandacht voor het maken van afspraken met scholen en bedrijfsleven over het tegengaan van 'groenpluk' (schoolgaande jongeren een baan aanbieden) nog (te) weinig geweest.

Daarnaast is er een impuls gegeven aan het regionaal arbeidsmarktbeleid, er is op dit beleid breed geïnvesteerd in projecten om aan de doelstellingen van dit thema invulling te geven.

In de aanpak van laaggeletterdheid staan we als provincie Utrecht goed op de kaart. In de landelijke monitor Taalkracht voor gemeenten wordt de provincie gekenmerkt als actief.

Projectnr. 13		Profiel van Utrecht	Dhr. Drs. W.M. de Jong
Verbonden programma	10 Bestuur en Middelen		
Totaalbudget	€ 3.832.000 (oorspronkelijk beschikbaar € 4.250.000)		
Looptijd	2008 – 2011		
Oprachtgever	Dhr. Drs. H.H. Sietsma MPA / Dhr. mr. D.J. Willems MPA		
Doel	<p>Met het ontwikkelen van een Profiel van Utrecht 2040 op basis van de Staat van Utrecht beogen wij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een duurzamere Utrechtse samenleving waarbij minimaal de afwenteling tussen de drie p's (people, profit en planet) in beeld wordt gebracht en deze leidraad wordt voor beleidskeuzes; • te zorgen voor een meer strategische oriëntatie in beleid en politiek ten aanzien van het Utrechtse grondgebied en haar samenleving, via het vergroten van het lange termijn bewustzijn; • meer samenhang te brengen in beleidontwikkeling. Daarbij zoeken we naar synergie met de stakeholders van de provincie, door het scheppen van een gemeenschappelijk referentiekader. 		
Wat is gedaan?	<p>In 2009 is De Staat van Utrecht -duurzaamheidsmonitor- in boekvorm verschenen en is De Staat van Utrecht scan gerealiseerd. Er is een missiestatement voor de regio geformuleerd, waarbinnen doelen en opgaven zijn geformuleerd, en de strategie Utrecht 2040 heeft vorm gekregen. Tot slot is er een conferentie Utrecht 2040 gehouden met een conferentiepapier. Voor de ontwikkeling van de strategie zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd met PS, regiopartners, wetenschappers en experts.</p>		
Risico's	<p>Het verwerven van intern en extern draagvlak voor de strategieontwikkeling (continu) en deelname aan de conferentie Utrecht 2040 (voor 2009) waren de voornaamste risico's.</p>		

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Staat van Utrecht/Strategie Utrecht 2040		4
Conferentie Utrecht 2040		4
Uitgave Staat van Utrecht-duurzaamheidsmonitor		1

De gerealiseerde resultaten zijn volgens planning. Deze planning lag voor 2009 echter nog niet vooraf vast in mijlpalen.

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	3.832	582	1.250	539	2.711
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	3.832	582	1.250	539	2.711

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo		
Lasten					
In 2009 zijn er 2 bezuinigingen opgelegd van in totaal € 1,4 miljoen, wat 33% van het totaal budget is. Deze bezuinigingen hebben er toe geleid dat het activiteitenplan is bijgesteld. Vanwege de late vaststelling van het grootste deel van de bezuiniging (€ 1 miljoen bij de begrotingsbehandeling in oktober 2009) was het niet meer mogelijk om de begroting aan te passen op het activiteitenplan (de overgebleven middelen zullen worden ingezet als budget voor 2011).	1.250	539	711		
Totaal lasten	1.250	539	711		

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo
Baten			
Totaal Baten	0	0	0
TOTAAL	1.250	539	711

Integrale toelichting

Bij de Voorjaarsnota 2009 is het budget voor het Profiel van Utrecht met € 418.000 verlaagd. Hierdoor is het totaal budget van het Profiel van Utrecht vanuit het uitvoeringsprogramma van € 4,25 miljoen verlaagd naar € 3,832 miljoen.

Bij het vaststellen van de Begroting 2010 is ingestemd met een tweede bezuiniging op het Profiel van Utrecht met € 1 miljoen. Deze zal in 2011 geëffectueerd worden. Het totaalbudget voor dit project komt daarmee per 1 januari 2011 op € 2,832 miljoen.

De bezuinigingen betekenen dat niet alle plannen meer kunnen worden opgepakt. De activiteiten zullen worden aangepast op de beschikbare middelen.

Project	E- provincie inclusief Portaal en DIVA	Dhr. J. Binnekamp
Verbonden programma	10. Bestuur en middelen	
Totaalbudget	€ 5.100.000 ¹ uitvoeringsprogramma € 1.289.000 regulier budget voor Portaal € 5.000.000 DIVA	
Looptijd	2008-2011	
Opdrachtgever	Mw. Drs. K. Wisotzky	
Doel	<p>Het doel is een transparante en dienstverlenende provincie die haar dienstverlening op alle manieren aanbiedt: bezoek, post, telefoon én digitaal. Burgers en bedrijven kunnen digitaal informatie vinden en inzien (transparantie) elektronisch zaken doen (dienstverlening) en hebben mogelijkheden om digitaal interactief te zijn met de provincie (e-Participatie). Om dit te bereiken is het programma 'Utrecht E-Provincie' gestart.</p> <p>Een tweetal concernprojecten maakt onderdeel uit van het programma, te weten DIVA en Portaal. DIVA richt zich op het digitaliseren van de documentaire informatievoorziening binnen de provincie Utrecht. Portaal is gericht op de vernieuwing van de website (Internetportaal) van de provincie, een belangrijke voorwaarde voor het verbeteren van de digitale communicatie.</p>	
Wat is gedaan?	<p>De provincie heeft in dit kader ICT-basisvoorzieningen en concrete toepassingen ontwikkeld. Daarbij hebben wij aansluiting gezocht bij landelijke ontwikkelingen rond e-overheid. De nieuwe website (Internetportaal) is een belangrijk voorbeeld van zo een basisvoorziening. In 2009 is hiertoe een nieuw contentmanagementsysteem (CMS) verworven en zijn de voorbereidingen getroffen voor invoering begin 2010. Een ander voorbeeld van basisvoorzieningen is de aansluiting op het landelijke systeem voor gemeentelijke basisregistraties van burgers (GBA) die in 2009 gereed is gemaakt. Daarnaast hebben we in 2009 onder andere gewerkt aan aansluiting op enkele overheidsites zoals AntwoordvoorBedrijven.nl en aan de geo-informatievoorzieningen. Naast de basisvoorzieningen is een groot aantal concrete resultaten geboekt die direct voor burgers, bedrijven en partners van belang zijn. Zo kan de provincie bijvoorbeeld sinds 2009 digitaal werken in de keten van de ruimtelijke ordening zoals vereist volgens de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (Wro).</p> <p>In het kader van het digitaliseren van de documentaire informatievoorziening is in het 1^e kwartaal 2009 de Europese aanbesteding afgerond voor het verwerven van een Documentmanagementsysteem (DMS) en een implementatiepartner. Daarna is in het 2^e kwartaal van 2009 gestart met de ontwikkeling van de basisvoorziening DMS. Zo is onder meer een Documentair Structuurplan voor de ordening van de digitale dossiers opgesteld en is het scanproces voor het digitaliseren van de ingekomen post ingericht en het routeren van de digitale post. Er zijn in deze periode veel afstemmingsmomenten geweest met de medewerkers en de projectorganisatie over de gewenste inrichting van het DMS en de nieuwe, digitale werkwijze. In het 4^e kwartaal van 2009 zijn diverse testen uitgevoerd ter voorbereiding op de implementatie van het DMS bij de 1^e vier afdelingen in het 1^e kwartaal van 2010.</p>	
Risico's	<p>Bij aanvang van het programma zijn 5 risico's benoemd. Deze worden hier besproken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'Afhankelijkheid van landelijk trajecten en voorzieningen'. Dit blijft het grootste risico. Dit bleek met name bij het traject WABO, de provinciale voorbereiding was tijdig, landelijk is een en ander uitgesteld. • Risico op vertraging door Europese aanbestedingstrajecten en termijnen van besluitvorming. • Dit is vooral rondom project Portaal aan de orde geweest. Omdat de meeste aanbestedingen zijn afgewikkeld, wordt dit risico lager ingeschat voor 2010. • De veelheid van trajecten kan leiden tot onoverzichtelijkheid. <p>Doordat in 2009 een groot aantal trajecten afgerond is, is het overzicht eenvoudiger geworden en is dit risico afgenomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Financieel. Door onvoorzien omstandigheden kunnen de kosten oplopen. De oorspronkelijke ramingen zijn in 2009 grotendeels correct gebleken. 	

¹ In de begroting staat E-Provincie in twee deelaanvragen van respectievelijk € 3,5 miljoen en € 1,6 miljoen. Feitelijk vormen deze één project.

Risico's	<ul style="list-style-type: none"> Betrokkenheid interne organisatie moet nog verder geoptimaliseerd worden. In 2009 is hierin verbetering opgetreden door doelgerichte acties om de afdelingen te betrekken en de resultaten te laten inbedden in hun werkproces. <p>Bij het project DIVA is daarnaast nog het risico op vertragingen te noemen. Hierdoor bestaat de kans dat de digitale werkwijze niet volledig gerealiseerd is voor de geplande verhuizing naar het nieuwe provinciekantoor.</p>
-----------------	---

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Een nieuw internetportaal dat informatie thematisch aanbiedt en dat de bezoeker aan kan passen aan zijn behoefte (doelgroepgericht)(**)	3	Zie toelichting 1.
Een nieuw E-Loket als toegangspoort op onze elektronische diensten (***)	3	3
De vergunningen in het kader van Wabo zijn digitaal aan te vragen en te volgen (*)	1	Landelijk uitgesteld Zie toelichting 2.
Afgegeven vergunningen gepubliceerd op internet (beschikkingen openbaar) (inclusief Wabo) (*)	4	Landelijk uitgesteld Zie toelichting 2.
Eenieder kan onze Wro producten (ruimtelijke ordening kaarten e.d.) digitaal inzien (*)	3	4
Overheidspartners kunnen plannen in kader Wro digitaal aan ons aanbieden (*)	3	4
Wegonderhoud 'beter in beeld' op internet (*)	4	4
Mobiel ICT voor handhavers (*)	4	Zie toelichting 3.
Verbeteren van de beschikbaarheid van ons portaal (continuïteit) (***)	4	4
Plaatsgebonden informatie beschikbaar op internet (geo-informatie) (***)	4	4
Een ingevoerd DigID (burgers kunnen zich aanmelden waarna het systeem ze herkent) (***)	3	Zie toelichting 1.
Aangesloten op basisregistratie en identificatie Burgers (GBA en BSN) (***)	2	4
Identificatie van bedrijven middels BIN (***)	4	Landelijk stopgezet Zie toelichting 2.
Provincie werkt met basisregistratie van het Kadaster (geo-informatie) (***)	1	1
Afronden testen (DIVA)	1	4
Productievoorbereiding gereed (DIVA)	2	Zie toelichting 4.
Start eerste uitrol naar afdelingen (DIVA)	2	Zie toelichting 4.
Einde uitrol naar afdelingen (DIVA)	4	-

(*) Projectfinanciering niet uit programma (programma verzorgt basisvoorziening e.d.)

(**) Project deels gefinancierd uit programma

(***) Project volledig uit programma gefinancierd

De volgende punten zijn niet tijdig opgeleverd:

1. Het project vernieuwing website (Internetportaal) was gepland voor midden 2009. Begin 2009 is door PS (PS2009BEM04) besloten dit traject meer stapsgewijs aan te pakken en opnieuw aan te besteden. Als gevolg hiervan is de oplevering opnieuw gepland en wel voor het 1^e kwartaal 2010. De oplevering van DigID burgers is hier van afhankelijk en daarom ook niet beschikbaar gekomen in 2009.

2. De introductie van het Omgevingsloket online voor de WABO-vergunningen is op landelijk niveau uitgesteld tot midden 2010. De provincie is als gevolg hiervan pas in 2010 in staat om aan te sluiten op dit omgevingsloket. De invoering van het bedrijfsnummer BIN is landelijk gestopt en daardoor ook niet overgenomen door de provincie.

3. Voornemen was om in 2009 handhavers uit te rusten met een laptop waarmee zij op locatie hun werk kunnen doen. Technisch gezien is deze oplossing gereed, maar er is voor gekozen om deze eerst toe te passen bij wegbeheerders. Uitrol bij handhavingsambtenaren vindt pas in 2010 plaats.

4. De vertraging van het project DIVA is ontstaan door:

- De inrichtingskeuzes van het DMS en de samenhang met allerlei andere systemen. Deze bleken veel complexer dan verondersteld

- Het grote beslag op het verandervermogen en de capaciteit van de organisatie om de nieuwe, digitale werkwijze in te passen in het reguliere werk

Met deze vertragingen wordt rekening gehouden in de planning van de organisatiebrede uitrol van DIVA in 2010/2011

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten E-Provincie Uitvoeringsprogramma	5.100	367	1.330	1.072	3.661
Lasten DIVA	5.000	866	2.000	1.147	2.987
Lasten Portaal regulier	1.289	749	377	383	157
Baten DIVA	0	4	0	0	4
Saldo	11.389	1.978	3.707	2.602	6.809

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo			
Lasten						
De latere aanbesteding en de latere oplevering Internetportaal hebben gezorgd voor de onderbesteding in 2009 bij het project E-Provincie.	1.330	1.072	258			
De onderbesteding bij DIVA is veroorzaakt door de vertraging van de eerste uitrol van de basisvoorziening DMS. De kosten voor software, onderhoud en implementatie bij de diensten zijn in 2009 niet gemaakt.	2.000	1.147	853			
Overige verschillen Portaal	377	383	-7			
Totaal lasten	3.707	2.602	1.104			
Baten	0	0	0			
Totaal Baten	0	0	0			
TOTAAL	3.707	2.602	1.104			

Integrale toelichting

E-Provincie

Het programma ligt ondanks de latere start redelijk op schema. Er is in de volle breedte resultaat behaald. Interprovinciaal doet de provincie Utrecht het goed, wat zich onder andere vertaalt in een eerste plek bij de vergelijking van de websites (Overheidsmonitor).

Lopende het programma is het Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-Overheid (NUP) gestart. De doelstellingen van dit programma zijn inpasbaar gebleken in het programma Utrecht e-Provincie: er was in 2008 voorzien dat deze initiatieven zouden komen. Binnen het NUP geldt de provincie Utrecht als één van de twee koplopers.

Qua planning meest kritisch is het onderdeel e-dienstverlening: formulieren digitaal laten ondertekenen en indienen en terugmelden van de status van zaken (vergunningen, subsidies en dergelijke).

Hiervoor moet een groot aantal zaken technisch en organisatorisch samenkomen in een oplossing.

Omdat de oplevering van de website later is dan oorspronkelijk gepland bij aanvang van het programma, is het tijdvak waarin dit moet worden gerealiseerd relatief klein. Wel zijn verschillende voorbereidende stappen afgerond, bijvoorbeeld de inrichting van het e-Loket. Naar verwachting zal het programma hierdoor in de totaalplanning geen vertraging oplopen.

Projectnr. 15		Deregulering subsidieproces	Mw. M. Haak-Griffioen
Verbonden programma	10 Bestuur en Middelen		
Totaalbudget	€ 491.000		
Looptijd	2009-2011		
Opdrachtgever	Mw. Drs. K. Wisotzky MBA		
Doel	<p>Het doel van het project 'Optimalisatie subsidiesysteem, helder verder' is dat de provincie in 2011 beschikt over een vereenvoudigd, transparant en rechtmatig subsidiesysteem waarmee administratieve lastenverlichting is bereikt voor de klant en de interne organisatie.</p> <p>De subdoelen zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de klant heeft inzicht in de subsidiereggeving en de behandeling van een subsidieaanvraag en kan op een toegankelijke wijze gebruik maken van het subsidiesysteem; 2. het subsidiesysteem voldoet aan eisen van transparantie, eenduidigheid, eenvoud, effectiviteit, efficiëntie en is vraaggericht; 3. het subsidiesysteem draagt concreet bij aan de maatschappelijke doelen die de provincie Utrecht wil bereiken; 4. Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten kiezen onderbouwd voor de te stimuleren activiteit, het financieel instrument (subsidie, aanbesteding, etcetera) en de mate van sturing (en tevens verantwoording door de subsidieontvanger). 		
Wat is gedaan?	Het project ligt op schema. PS hebben het kader voor subsidieverstrekking vastgesteld en kennis genomen van de uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek. De vertaling van het Kader voor subsidieverstrekking in subsidiereggeving, 1 werkproces voor subsidieverstrekking en gestandaardiseerde brieven en besluiten vindt plaats. Een extra bereikt doel is dat de provincie Utrecht bijdraagt aan landelijke uniformiteit voor subsidieverstrekking.		
Risico's	Voor 2010 is nog geen projectbudget toegekend, waardoor het gevaar bestaat dat project niet afgerond kan worden.		

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Kader voor subsidieverstrekking in Provinciale Staten	3	3
Resultaten klantmonitor	4	4
Resultaten klanttevredenheidsonderzoek	4	4

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	491	0	306	309	182
Baten	186	0	186	189	-3
Saldo	305	0	120	120	185*)

Integrale toelichting

Het project ligt voor de gehele projectduur op schema; de verwachting is dat de beoogde einddatum en het beoogde einddoel worden gehaald. Er zijn geen financiële afwijkingen te verwachten in het project.

*)Voor 2010 is een bedrag van € 185.000 euro benodigd en opgenomen in het totaalbudget. Hierover heeft echter nog geen besluitvorming plaatsgevonden.

Projectnr. 16	Huisvesting	Dhr. J. Binnekamp
Verbonden programma	10. Bestuur en middelen	
Totaalbudget	€ 13.200.000	
Looptijd	2006-2011	
Opdrachtgever	Dhr. Drs. H.H. Sietsma MPA	
Doel	Vervangende huisvesting voor de provinciale organisatie	
Wat is gedaan?	<p>Het programma Huisvesting bestaat uit de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe locatie provinciehuis; - Toekomst huidige provincieperceel (verkoop en gebiedsontwikkeling); - Bloeyendael I en II: huur, verhuur en exploitatie. <p>De middelen vanuit het NOVA-budget zijn in 2009 besteed aan het zoeken naar een nieuwe locatie voor het provinciehuis, aan onderzoeken naar de te verwachten opbrengst van het huidige provincieperceel en mogelijkheden om de opbrengst te verhogen en aan de huur, verhuur en ingebruikname van Bloeyendael I en II.</p> <p>In 2009 is de huisvestingsstrategie uitgemond in het besluit tot aankoop van het Fortis-gebouw aan de Archimedeslaan in Utrecht. Voor het vervoltraject (de verbouwing en inrichting van het nieuwe provinciehuis) zijn nieuwe middelen beschikbaar gesteld. Tevens is besloten over te gaan tot verkoop van het huidige provincieperceel. Hiervoor zijn in 2009 enkele onderzoeken uitgevoerd en zijn -samen met de gemeente Utrecht- de mogelijkheden tot gebiedsontwikkeling onderzocht.</p> <p>Bloeyendael I is in de loop van 2009 deels onderverhuurd aan het Utrechts Archief. In september 2009 heeft de provinciale organisatie Bloeyendael I deels zelf in gebruik genomen. Bloeyendael II is gedurende het gehele jaar onderverhuurd geweest aan ASR. De onderverhuur aan het Utrechts Archief en aan ASR duurt voort in 2010.</p> <p>Nu een besluit genomen is over de locatie van het toekomstige provinciehuis, kan het project met betrekking tot de nieuwe locatie worden afgesloten. Met betrekking tot Bloeyendael I en II is tot het eind van de huurperiode (31 augustus 2011) nog sprake van exploitatie en onderhoud en het vervullen van de rollen als huurder en verhuurder. Dit kan worden belegd in de lijnorganisatie, met overdracht van de bijbehorende middelen. Het resterende traject van verkoop en gebiedsontwikkeling van het huidige provincieperceel kan worden belegd in een afzonderlijk project. De programmatische aansturing van het huisvestingsdossier kan hiermee worden beëindigd.</p> <p>Vanaf de Voorjaarsnota 2010 zullen we in planning en control producten het project Huisvesting vervangen door het project Eureka. Conform de toezegging in BEM zal daarbij ook de voortgang betreffende de gebiedsontwikkeling van de huidige locatie, de verkoop van het provincieperceel en de huur/verhuur van Bloeyendael I en II meegenomen worden.</p>	
Risico's	De economische omstandigheden op de vastgoed markt zijn nog steeds slecht te noemen. Dit kan nadelige effecten hebben op het verkopen van de huidige locatie. Daarnaast kan het een voordeel opleveren bij het aanbesteden van de werkzaamheden voor de nieuwe locatie.	

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Opknappen Sterren en deels Toren	1	- *
Doorverhuren tijdelijke huisvesting	1	3 **

*Doordat de oorspronkelijke nieuwbouwplannen NOVA niet worden gerealiseerd, is deze prestatie-indicator in 2009 niet van toepassing.

** Door de slechte situatie op de vastgoedmarkt was het lastig een onderhuurder te vinden voor Bloeyendael I. In het 3de kwartaal is het Utrechts Archief als onderverhuurder aangetrokken. Daarnaast is het pand nu ook door de provincie in gebruik genomen. Bloeyendael II is gedurende het gehele jaar onderverhuurd geweest aan ASR.

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	17.700	5.262	4.550	4.464	7.974
Baten	4.500	1.040	1.092	1.166	2.294
Saldo	13.200	4.222	3.458	3.298	5.680

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo		
Lasten						
Diverse kleine verschillen		4.550	4.464	86		
Totaal lasten		4.550	4.464	86		
Baten						
Diverse kleine verschillen		1.092	1.166	-74		
Totaal Baten		1.092	1.166	-74		
TOTAAL		3.458	3.298	160		

Integrale toelichting

Het belangrijkste doel van het aangepaste project Huisvesting, het vinden van een nieuwe locatie voor het provinciehuis, is nu afgerond. Het project bestaat daarnaast uit het beheren en exploiteren van Bloeyendael en het afstoten van de huidige locatie (inclusief gebiedsontwikkeling). De resterende middelen worden hiervoor toereikend geacht.

Projectnr. 17		Hart van de Heuvelrug Programmabureau	Dhr. Drs. R.W. Krol
Verbonden programma	10. Bestuur en middelen		
Totaalbudget	€ 11.589.000		
Looptijd	2002 -2016		
Opdrachtgever	Dhr. Drs. H.H. Sietsma MPA		
Doel	De inrichting van dit gebied kwalitatief verbeteren, vanuit een oogmerk van doelmatig ruimtegebruik, natuur en landschap en in aansluiting met de diverse programma's.		
Wat is gedaan?	<p>Algemeen: Alle projecten van dit programma zijn zo goed als in de uitvoeringsfase terecht gekomen. Het programma was in 2009 gericht op het stimuleren en faciliteren van lopende projecten uit de afgesloten clusters Soest I, Zeist I en II en het vaststellen van het laatste clustercontract. In maart 2009 is het Ruimtelijk Plan vliegbasis Soesterberg vastgesteld, waarna op 27 juni 2009 cluster Zeist III is vastgesteld. Ook is in 2009 gewerkt aan het inzichtelijk maken van het tekort op de mastergrondexploitatie. Medio 2010 zal er bestuurlijk een besluit genomen worden om het tekort op te lossen (zie verder bij risico's).</p> <p>Cluster Soest I Het Jessurunkamp is in 2009 aangekocht en de sloopwerkzaamheden zijn in kwartaal 4 van 2009 afgerond. De overdracht van Richelleweg (van Domeinen aan Provincie) is in voorbereiding en wordt kwartaal 1, 2010 ondertekend.</p> <p>Cluster Zeist I (zorgpilot) De bestemmingsplanprocedure van het Sanatoriumterrein is afgerond, de bouw op Sterrenberg voor zorgwoningen is gestart. Als het Sanatoriumterrein gereed is, kunnen de cliënten van Dennendal verhuizen. Voor 60 cliënten wordt nog een locatie gezocht.</p> <p>Cluster Zeist II De Realisatieovereenkomst Leeuwenhorst is gereed en zal in kwartaal 1 van 2010 worden ondertekend. Pas nadat Defensie de bouw en verplaatsing van het militair luchtvaartmuseum in gang zet, kan worden overgegaan tot vergroenen van het gebied.</p> <p>Cluster Zeist III Dit clustercontract is officieel ondertekend op 27 juli 2009. In dit cluster bevinden zich een aantal projecten die reeds in uitvoering zijn en waarbij reeds een project is opgeleverd, namelijk het ecoduct Beukbergen over de N237. Het sleutelgebied Erica bevindt zich nu (kwartaal 4, 2009) in de fase van minnelijke verwerving. Medio april 2010 (kwartaal 2, 2010) start de onteigeningsprocedure die twee jaar duurt. In 2012 is volgens planning de oplevering van het sleutelgebied Erica.</p> <p>Vliegbasis Soesterberg Het Ruimtelijk Plan is in juni 2009 definitief vastgesteld. Daarmee is de fase van planontwikkeling afgerond. Nu bevindt dit project zich in de realisatiefase, waarbij we bezig zijn met het in gang zetten van de RO-procedure. Meer over de realisatie vind u bij het project Uitvoering Hart van de Heuvelrug.</p>		

Risico's	<p>Mastergrondexploitatie</p> <p>Op het totale programma is een tekort van 12,5 mln. op de mastergrondexploitatie. In het bestuurlijk overleg van 10 december jl. zijn afspraken gemaakt tussen de bestuurders van de gemeenten Zeist en Soest en de provincie over hoe dit tekort kan worden opgelost. Op 10 maart 2010 zijn deze voorstellen voorgelegd aan het bestuurlijk platform Hart van de Heuvelrug. Daarbij is een oplossingsrichting besproken die nu verder wordt uitgewerkt (zie ook paragraaf grondbeleid). De mastergrondexploitatie is in april/mei 2010 geactualiseerd.</p>
	<p>Risicomangement</p> <p>In september 2009 hebben wij het Nederlands Adviesbureau voor Risicomangement (NAR) gevraagd om invulling te geven aan de uitvoering van risicomangement. Ons primaire doel van het introduceren van risicomangement ten behoeve van het programma Hart van de Heuvelrug is om de kwaliteit van de betrokken projecten te vergroten. Het NAR is samen met het rekenteam Hart van de Heuvelrug bezig om alle risico's in kaart te brengen en hierover een advies uit te brengen in de vorm van een rapportage.</p> <p>Deze rapportage is samen met het voorstel voor het oplossen van het tekort ingebracht in het Bestuurlijk Platform op 10 maart 2010 waarbij beheersmaatregelen afgesproken zijn voor wat betreft de risico's en een richting is besproken over het oplossen van het tekort.</p>

Mijlpalen	kwartaalnummers	
	2009 begroot	2009 werkelijk
Ecoduct N237/ Beukbergen; aanbesteding en oplevering	4	4
Sleutelgebied Erica; realisatie ecologische verbinding <ul style="list-style-type: none"> - minnelijke verwerving - onteigeningsprocedure (start apr 2010, duur 2jr.) - oplevering (2012) 	4	-
Landgoed De Paltz; beheer en overdracht	2	-

Het opleveren van sleutelgebied Erica zal volgens planning plaatsvinden in 2012. In 2009 is gestart met aankoop op basis van minnelijke verwerving. Vervolgens zal in april 2010 een onteigeningsprocedure in gang worden gezet, deze procedure duurt 2 jaar, tot 2012.

De overdracht van landgoed de Paltz zou in kwartaal 2 van 2009 plaatsvinden. Dit is niet gehaald omdat er beslag is gelegd op het landgoed, waardoor we niet kunnen doorleveren. Dit beslag is gelegd door een andere koopgegadigde die van mening is dat de aanschaf door de provincie onrechtmatig is verlopen. We zijn een juridische procedure ingegegaan (per kwartaal 4, 2009) in verband met dit beslag. De overdracht zal waarschijnlijk (afhankelijk van het beslag) in kwartaal 3 van 2010 plaatsvinden. Zie ook de toelichting bij de balanspost.

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2008 werkelijk	2009 begroot	2009 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	12.044	6.180	780	1.084	4.780
Baten	455	403	30	48	4
Saldo	11.589	5.777	750	1.036	4.776

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2009	Rekening 2009	Saldo	
Lasten				
De overschrijding wordt vooral veroorzaakt door het publieksevenement voor de overdracht van de vliegbasis Soesterberg. Dit was reeds bij de najaarsrapportage gemeld. De dekking voor € 200.000 van de kosten hiervoor is binnen het programma (en dus niet in het project) gevonden. Het restant € 86.000 (zie ook baten) wordt wel ten laste van het programmabureau gebracht.	780	1.084	-304	
Totaal lasten	780	1.084	-304	
Baten				
Ontvangsten publieksevenement Vliegbasis	30	48	-18	
Totaal Baten	30	48	-18	
TOTAAL	750	1.036	-286	

Integrale toelichting

Het project Hart van de Heuvelrug programmabureau maakte onderdeel uit van Agenda 2010. De clustercontracten zijn bijna allemaal getekend. Inmiddels is het werkveld van het programmabureau uitgebreid met de Vliegbasis Soesterberg. Het programmabureau Hart van de Heuvelrug zal ook nog na 2010 nodig zijn voor het beheren en coördineren van de uitvoeringsprojecten door de verschillende partijen uit de raamovereenkomst. Hieronder valt ook het actualiseren van de mastergrondexploitatie en de bestuurlijke ondersteuning. Financiering hiervoor is voorlopig nog aanwezig in de reserve Structuurfonds. Voor de voortgang van de uitvoeringsprojecten verwijzen we ook naar het projectblad Uitvoering Hart van de Heuvelrug.

Paragrafen

DE PARAGRAFEN

In dit hoofdstuk treft u de volgende paragrafen aan:

- Weerstandsvermogen
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Treasury (Financiering)
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Provinciale belastingen en heffingen

Paragraaf Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de provincie Utrecht in staat is om op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen en financiële risico's - ofwel tegenvallers - te dekken. Van belang is de mate waarin de provincie risico's wil nemen en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het risicomanagement / -profiel wordt beschreven in paragraaf 1, de risicoanalyse / -inventarisatie in paragraaf 2, waarna in paragraaf 3 het daaruit volgende vereiste weerstandsvermogen wordt afgezet tegen de aanwezige weerstandscapaciteit.

1. Risicomanagement

Als provincie willen wij risico's niet uit de weg gaan. Het openbaar bestuur speelt zich meer en meer af in een open markt, waarin het aankomt op interactief besturen en actieve participatie. Exponenten hiervan zijn garantstellingen, voorfinancieringen en grondaankopen. Hierdoor kunnen grote projecten van maatschappelijk belang worden uitgevoerd of versneld. Risicomanagement neemt een steeds belangrijker plaats in binnen onze beleidsuitvoering.

Risicoprofiel

Risico's worden geïdentificeerd *per programma* en ingedeeld in zeven categorieën, te weten:

1. juridische risico's (aansprakelijkheid en claims);
2. beleidsrisico's (financiële onzekerheden, onder meer bij projecten);
3. bedrijfsvoeringsrisico's (risico's verbonden aan de bedrijfsvoering);
4. financiële risico's (risico's die gepaard gaan met financiering);
5. grondexploitatie- en grondvervalsrisico's;
6. risico's verbonden partijen;
7. vervallen risico's.

De spreiding van deze risico's is als volgt:

x > € 5.000.000	6				
€ 2.500.000 < x < € 5.000.000	4	1			
€ 1.000.000 < x < € 2.500.000	3	1	1		
€ 250.000 < x < € 1.000.000	6	2	1		1
x < € 250.000	4	3	8	1	1
Geen geldelijke gevolgen	83	12	6	8	12
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

2. Risicoanalyse

Zie volgende pagina.

Tabel overzicht risico's (bedragen * €1.000)

No. Nieuw t.o.v. Risico's en toelichting begroting 2010		Risico-categorie	Max. schade-bedrag	Kans voor-komen	van Risico	
Programma 01: Ruimtelijke ontwikkeling						
1.1	Nee	Claim Ritmeester over hoogspanningsleidingen te Veenendaal Ritmeester BV is in 2006 een rechtzaak begonnen tegen o.a. de provincie en claimt schade door ons beleid inzake hoogspanningsverbindingen. Door Ritmeester is in 2008 beroep aangetekend tegen de rechterlijke uitspraak in 2007. Eind 2008 is door Ritmeester een nieuwe akte ingediend, mede ter vervanging van een eerder door de rechtbank geweigerde akte. Het gevolg is dat de zaak in hoger beroep verder is uitgesteld. Het hof heeft gevraagd data te reserveren tot in 2010. De rentelasten als onderdeel van het risico lopen daarmee op, alsmede de niet te claimen proceskosten. Afhankelijk van de uitkomst van het hoger beroep blijft het risico bestaan van vervolproceskosten of zelfs van uitbetaling van de claim.	Juridisch	€ 8.000	10%	€ 800
1.2	Nee	Wet ruimtelijke ordening (Wro) Met betrekking tot de nieuwe Wro zijn er (theoretische) risico's. Deze risico's hebben betrekking op de invoering van de digitale aspecten van de Wro en op de uitvoering onder de Wro. <i>Op dit moment is het kwantificeren van het risico nog niet goed mogelijk.</i>	Juridisch	PM	PM	PM
1.3	Nee	Hogere aankoopkosten en uitvoeringskosten oostelijke corridor Het merendeel van de percelen en opstallen is in de periode tot en met 2009 verworven. Met name de verwerving van één perceel met opstallen is flink duurder uitgevallen dan geraamd, doordat in de raming nog onvoldoende rekening was gehouden met de kosten van de bedrijfsverplaatsing. Tegenover deze extra kosten stonden echter evenredige lagere kosten bij de projecten Kodakterrein en Jessurunkamp. De toekomstige risico's zijn beperkt. Er moeten nog 4 percelen worden verworven of onteigend. Hiervoor zijn goede taxaties voorhanden. De kosten voor de aanleg van het ecoduct zijn goed in te schatten aan de hand van de kosten voor onlangs gerealiseerde ecoducten. Kodakterrein is (financieel) afgerond. Jessurunkamp is (financieel) nagenoeg afgerond: alleen de beplanting moet nog plaatsvinden. De kosten daarvoor zijn beperkt en goed in te schatten.	Grond-exploitatie	€ 500	30%	€ 150
Programma 02: Landelijk gebied						
2.1	Nee	Het toepassen van dwangmiddelen Het toepassen van dwangmiddelen kan leiden tot schadeclaims, niet verhaalbare kosten van bestuursdwang en oninbare vorderingen op verbeurde dwangsommen. Maximale schadebedrag hangt af van juridische kwaliteit van de beschikkingen, hoogte van dwangsommen en de mate van onrechtmatigheid en is niet tevoren in te schatten.	Juridisch	PM	PM	PM
2.2	Nee	Verordening natuur en landschap Schadeclaims ingevolge van lopende handhavingstrajecten zijn niet uit te sluiten. Mogelijk dienen recent aangeschreven rechtspersonen, die hebben voldaan aan onze eisen, een claim van gemaakte kosten e.d. in. Dit is echter een gebruikelijk risico bij verandering van beleid. Tijdens het proces van aanpassing van de VNL is er een verandering van prioritering opgesteld: maximaal nadelig effect betekent dat alle aangeschreven rechtspersonen die voldaan hebben aan onze eisen een schadevergoeding eisen. Grootst mogelijke zorgvuldigheid bij handhaving is van groot belang. Interim-beleid is in voorbereiding totdat nieuw beleid door PS is vastgesteld.	Juridisch	PM	PM	PM
2.3	Nee	Leveranciersconflict Conflict inzake een niet naar wens gelopen cursus 'Handhaving bos, natuur en landschap'	Juridisch	€ 20	50%	€ 10
2.4	Nee	Knelpunten woonschepen Onzekerheid over bijdragen van derden bij het oplossen van knelpuntligplaatsen van woonschepen. Deze bijdragen komen voort uit de verkoop van ligplaatsen en woonschepen.	Beleid	€ 1.600	15%	€ 240
2.5	Nee	Nationaal Groenfonds Borgstelling	Beleid	€ 5.652	10%	€ 565

2.6	Nee	Decentralisatie ontheffingverlening Flora en fauna wet van het Rijk In het akkoord tussen Rijk en provincies (n.a.v. het advies van de commissie Lodders) is afgesproken dat het meldingen- en ontheffingensysteem voor ruimtelijke ingrepen op grond van de Flora- en faunawet (art. 75) gedecentraliseerd wordt van Rijk naar provincies. Hierdoor wordt verbinding en versterking met andere provinciale bevoegdheden in het ruimtelijk economisch domein mogelijk. Deze decentralisatie wordt mogelijk al eind 2010 ingevoerd, maar er loopt landelijk nog een discussie om dit te koppelen aan het moment van invoering van de nieuwe Natuurwet, die voorzien wordt in 2012. Decentralisatie heeft behoorlijke personele consequenties. Uit de overzichten van het Ministerie van LNV blijkt dat er in de provincie Utrecht relatief veel en complexe ontheffingen worden verleend. <i>Op dit moment is het kwantificeren van het risico nog niet goed mogelijk.</i>	Beleid	PM	PM	PM
Programma 03: Wonen en stedelijke vernieuwing						
3.1	Nee	Huisvesting statushouders Bij aantoonbare nalatigheid van een gemeente moet de provincie de huisvestingstaak van de statushouders overnemen. De kosten kunnen worden verhaald op de gemeente. Mocht de gemeente de nalatigheid met succes bestrijden, dan kan de provincie de kosten niet verhalen op de gemeente. Er worden met de gemeenten frequent gesprekken gevoerd waarin zij worden gewezen op hun verantwoordelijkheden.	Beleid	€ 250	10%	€ 25
3.2	Ja	Versnellingsagenda: versterken woningbouw In het kader van de versnellingsagenda worden tegen marktconforme rente onttrokken liquide middelen ingezet om vastgelopen woningbouwprojecten vlot te trekken, door het verstrekken van leningen met een lage rente. Het renteverlies moet worden gedekt uit te verwachten terugvallende middelen van het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen. Het oorspronkelijk benodigde bedrag was € 2 miljoen. Inmiddels is er van drie projecten bekend dat ze niet door gaan, waardoor er ruim € 1,35 miljoen terugvloeit.	Financieel	€ 647	10%	€ 65
Programma 04: Duurzaamheid en milieu						
4.2	Nee	Nazorg afvalberging Door onvoldoende milieutechnische voorzieningen kan de nazorgvoorziening worden belast. De provincie heeft de financiële verantwoordelijkheid voor de nazorg van de stortplaats Smink. Sluiting is vooralsnog voorzien in 2032. Indien zich onvoorzien omstandigheden voordoen in de nazorgfase, kunnen deze leiden tot extra kosten. Overigens is in het doelvermogen ter financiering van deze nazorg ook een risico-opslag opgenomen.	Beleid	€ 1.000	10%	€ 100
4.3	Nee	Vervuiling bodem voormalige stortplaats Er zijn circa tweehonderd voormalige stortplaatsen in de Provincie Utrecht. Het risico ontstaat als uit monitorgegevens blijkt dat bijvoorbeeld door uitloging de voormalige stortplaats zich anders gedraagt dan voorzien.	Beleid	€ 2.500	10%	€ 250
4.4	Nee	Implementatie regelgeving burgerluchthavens en militaire luchthavens Per 1 juli 2009 krijgt de provincie gedecentraliseerde bevoegdheden in het kader van de 'Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens'. De provincie wordt verplicht om uitvoeringsbeleid op te stellen op basis waarvan ontheffingen (kunnen) worden verleend. De provincie zal voor deze taken jaarlijks een bedrag ontvangen. Op dit moment wordt onderhandeld door het IPO met het Ministerie van V&W over de definitieve hoogte van het bedrag. Risico is dat het bedrag niet kostendekkend zal zijn ten opzichte van de extra urenbelasting. De rijksbijdrage aan het IPO is met 200.000 euro verlaagd en de verdeelsleutel hierbij over de provincies staat ter discussie. Wij menen dat hiermee het risico tot 50% wordt verhoogd.	Beleid	€ 70	50%	€ 35

4.5	Nee	Implementatie Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) Een juli 2010 is de geplande datum waarop de Wabo in werking treedt. De provinciale bevoegdheden in het kader van de Wet milieubeheer zullen onder de werking van de Wabo vallen. Nu al is duidelijk dat de Wabo niet kan worden uitgevoerd in de huidige bezetting omdat er bouwtekenen bijkomen. De benodigde capaciteitsuitbreiding is afhankelijk van van de inhoud van het Besluit omgevingsrecht en de Maatregel omgevingsrecht. Medio 2010 komt hierover zeer waarschijnlijk meer duidelijkheid en wordt bekend of de door de provincie voorgestane wijze van uitvoering van de Wabo doorgang kan vinden. Tot die tijd is het inschatten van de benodigde capaciteitsuitbreiding niet goed mogelijk. Daarnaast kunnen de vorming van regionale uitvoeringsdiensten en de invoering van het Barim in 2011/2012 mogelijk ook nog gevolgen hebben voor de benodigde capaciteit.	Beleid	PM	PM	PM
4.6	Nee	Garantiefonds Energie In het coalitieakkoord is afgesproken dat via een revolverend fonds initiatieven voor duurzame energie worden gestimuleerd. Het was oorspronkelijk de intentie om circa €20 miljoen aan garantstellingen te verstrekken. Het idee is om bij deze garantstellingen een maximaal risico van tien procent te accepteren. Om dit risico af te dekken is € 2 miljoen beschikbaar gesteld in het uitvoeringsprogramma 2007-2011. Ondertussen is hiervoor het Garantiefonds Energie opgestart voor garanties tot een maximum van € 15 miljoen. Deze zijn te onderscheiden in een onderdeel van maximaal € 10 miljoen met een risico van 10% en een onderdeel van maximaal € 5 miljoen voor geïntegreerde projecten met een risico van 20%. Met deze laatste subsidie willen wij bijvoorbeeld het risico afdekken dat de energieprijzen zakt. Dit onderdeel is veel conjunctuurgevoeliger en doet zich voor bij alle projecten. Er wordt in dat kader advies ingeroepen van een risicomanagementbureau. Door de genoemde risico's mee te nemen in de totale risicoverantwoording kan de genoemde buffer van € 2 miljoen binnen de reserve Coalitieakkoord	Beleid	€ 10.000	10%	€ 1.000
4.7	Nee	Garantiefonds Energie Zie 4.6	Beleid	€ 5.000	20%	€ 1.000
4.8	Nee	Klimaat op Orde Binnen subsidieregeling Klimaat (1) is meer subsidie aangevraagd dan beschikbaar is. Het subsidieplafond is bereikt. Door een fout van de afdeling SEI is € 95.000 boven het subsidieplafond toegekend. Deze subsidie is dus verstrekt zonder dat dekking uit de subsidieregeling mogelijk is. Omdat de aanvrager recht heeft op het aanvragen van een voorschot zal een gedeelte van de middelen nog dit jaar worden aangewend. De kosten worden ten laste van de post onvoorzien binnen Klimaat op Orde gebracht met als risico dat de ruimte voor eventuele volgende incidenten niet aanwezig is.	Beleid	€ 95	50%	€ 48
Programma 05: Water						
5.1	Nee	Claim Nedereindse Plas Een drietal partijen heeft de provincie aansprakelijk gesteld voor geleden schade, kosten en inkomstenderving als gevolg van provinciale besluitvorming over de openstelling en sluiting van de Nedereindse Plas. Alle claims tot nog toe zijn afgewezen. Verwacht wordt dat door de oplevering van de Nedereindse Plas en het met de gemeente Utrecht ontwikkelen van een plan om de (water)bodem te saneren, deze claim zal worden ingetrokken.	Juridisch	PM	PM	PM
5.2	Nee	Financiële tekorten bij OLM Naast een reguliere jaarlijkse bijdrage in de kosten van de muskusrattenbestrijding dient de provincie o.g.v. art. 5 van het Delegatiebesluit muskusrattenbestrijding pU 2008 in bijzondere gevallen voor 50% bij te dragen in de kosten. Dat betreft situaties die niet in de meerjarenbegroting zijn voorzien en die majeure financiële gevolgen hebben. Daarbij kan worden gedacht aan een situatie als een MKZ-crisis.	Verbonden partijen	PM	5%	PM

Programma 06: Economische zaken en recreatie						
6.2	Ja	<p>Garantstelling Staatsbosbeheer</p> <p>De provincie stelt zich garant voor mogelijke derving van erfpachtinkomsten van Staatsbosbeheer. Het huidige huurcontract voor de betreffende locatie wordt op zijn vroegst eind 2012 ontbonden. De verwachting is dat er t.z.t. een nieuwe huurder is. Mocht dat niet het geval zijn, dan staat de provincie garant voor de gedeerde erfpachtinkomsten tot dat er een nieuwe huurder is tot uiterlijk ultimo 2028 en tot een maximum van € 1,5 miljoen.</p> <p>* Het risico is vooralsnog op € 0, - gesteld omdat de garantstelling pas per eind 2012 actief is.</p>	Beleid	€ 1.500	25%	€ 0 *
6.3	Nee	<p>Garantstelling Europees jeugd olympisch festival (EYOF)</p> <p>Voor het Europees Jeugd Olympisch Festival (EYOF), dat in 2013 in Utrecht zal plaatsvinden, is in gezamenlijkheid met de stad Utrecht en NOC/NSF afgesproken dat elke partner € 500.000 garant stelt. Dit houdt verband met het risico dat er extra middelen nodig kunnen zijn voor de huisvesting van sporters. Universiteit Utrecht stelt in dit kader de campus beschikbaar voor huisvesting, maar is afhankelijk van de bereidheid van studenten om hun ruimtes beschikbaar te stellen in de zomerperiode voor huisvesting van sporters.</p>	Beleid	€ 500	50%	€ 250
6.4	Ja	<p>Financiële situatie recreatieschappen</p> <p>De recreatieschappen verkeren in een bijzondere situatie. De schappen bezitten weinig algemene reserves om financiële tegenvallers op te vangen. Negatieve bijstellingen van de begroting en tegenvallers in de realisatie kunnen niet door de schappen opgevangen worden en komen dus bij de deelnemende partijen (w.o. de provincie Utrecht) terecht. Dit risico wordt versterkt doordat de risicoparagraaf van de schappen meerdere elementen bevat, die tot extra uitgaven kunnen leiden.</p>	Verbonden partijen	PM	PM	PM
Programma 07: Mobiliteit						
7.1	Nee	<p>Nadeelcompensatie kabels en leidingen</p> <p>Er bestaat een verschil van mening tussen wegbeheerders en leidingbeheerders over rechten en plichten van het hebben van kabels en leidingen in en langs provinciale wegen. Er is een interimregeling van kracht waarbij is uitgegaan van een termijn van vijf à tien jaar ongestoorde liggingduur. Mochten termijnen worden opgerekt aan de hand van eisen van de leidingbeheerders, dan zou de provincie meer nadeelcompensatie moeten gaan betalen.</p>	Beleid	€ 250	30%	€ 75
7.2	Nee	<p>Verontreinigde grond bij aanleg en beheer wegen</p> <p>Aanwezigheid van vervuilde grond en vervuild slib leidt tot extra kosten voor de provincie. In projectbegrotingen wordt uitgegaan van een gemiddelde vervuiling. Het risico is dat de grond meer dan gemiddeld is vervuild.</p>	Beleid	€ 250	30%	€ 75
7.3	Nee	<p>Claim voor beheer en onderhoud Merwedekanaal</p> <p>Sinds de grenswijziging Vianen in 2002 ligt een deel van het Merwedekanaal op Utrechts grondgebied. Op praktische gronden hebben de provincies Zuid-Holland en Utrecht in 2004 afgesproken dat Zuid-Holland met rijksgeld beheer en onderhoud blijft doen voor het gehele kanaal. Financieel is dit echter nooit gerealiseerd. Eind 2005 heeft het Rijk zijn toekomstige verplichtingen aan de provincie Zuid-Holland afgekocht. Dit heeft geleid tot hernieuwde gesprekken tussen provincies Zuid-Holland en Utrecht over de overdracht van het beheer en onderhoud van het Utrechtse deel van het Merwedekanaal en de bijbehorende financiële, juridische en praktische gevolgen daarvan. Hierover is nog geen consensus bereikt tussen beide de provincies. Mogelijk zijn hier voor Utrecht financiële consequenties aan verbonden.</p>	Juridisch	€ 100	30%	€ 30
7.4	Nee	<p>Risico's wegenonderhoud</p> <p>Voor wegenonderhoud is er een aantal risico's met beperkte financiële gevolgen.</p>	Juridisch	€ 65	50%	€ 33
7.6	Nee	<p>Kortere levensduur geluidsreducerend asfalt</p> <p>De akoestische eigenschappen van geluidsreducerend asfalt zijn beter dan die van normaal asfalt. Hier staat echter tegenover dat de levensduur korter is, waardoor de beheer- en onderhoudskosten hoger zijn. In een onderzoek dat voor de provincie Gelderland is uitgevoerd wordt geraamd dat de kosten €0,45/m² per jaar hoger zijn. In de provincie Utrecht is in de loop der jaren ruim 605.000 m² geluidsreducerend asfalt aangebracht.</p>	Beleid	€ 302	90%	€ 272

7.7	Nee	Beheerplan wegen In het wegenbeheerplan 2005-2009 staat de manier van werken omschreven die nog steeds van toepassing is. Dit plan is weer up to date gemaakt met een operationele planning voor 2010-2014 op basis van een externe inventarisatie van de onderhoudstoestand ten opzichte van de gewenste kwaliteit. Door beleidswijzigingen voor duurzaam veilig en geluidsarm asfalt (zie voorgaand risico) aan de ene kant en de investeringsimpuls en andere incidenten (zoals de dijkverzwaring langs de N405 waarbij provincie voor een adequate afwatering moet zorg dragen) aan de andere kant staan de middelen onder druk. Onderbouwd moet worden in hoeverre dit onvermijdbaar, onontkoombaar en onuitstelbaar is. Daarnaast wordt gewerkt aan een beheerplan dat ook op strategisch/tactisch niveau inzicht kan geven en up to date gehouden kan worden. Dit heeft echter nog wat meer tijd nodig.	Beleid	€ 250	90%	€ 225
Programma 08: Samenleving cultuur en sport						
8.1	Nee	Kasteel Amerongen Kasteel Amerongen slaagt er mede vanwege de economische crisis niet in om de door het Rijk bij de uitkering van de zogenaamde 'kanjersubsidie' gestelde "eigen-inkomstennorm" te halen. De provincie geeft een borgstelling af voor de "eigen-inkomsten-verplichting restauratie" voor de restauratie van kasteel en bijgebouwen. <i>Bij de Voorjaarsnotabehandeling heeft GS een door CDA en VVD ingediend amendement over kasteel Amerongen overgenomen, waardoor de borgstelling is verlaagd ten opzichte van de Voorjaarsnota 2009. Het bedrag is nu € 1,5 miljoen (=hoofdsom) daar boven op komt de bijkomende rente.</i>	Beleid	€ 1.500	40%	€ 600
8.2	Nee	RTV Utrecht Borgstelling	Beleid	€ 4.500	10%	€ 450
Programma 09: Jeugd, onderwijs en zorg						
9.1	Nee	Tien in de zorgsector Borgstelling	Beleid	€ 11.420	10%	€ 1.142
9.2	Nee	Claims in verband met recht op jeugdzorg Het recht op jeugdzorg is in de nieuwe wet afdwingbaar bij de rechter. Het risico bestaat dat de gevraagde zorg niet altijd leverbaar is. Dit levert een imago-risico op, maar tevens een financieel risico (juridische kosten, inkopen van extra zorg). Het financiële risico is nog niet volledig berekend.	Juridisch	€ 250	10%	€ 25
9.4	Nee	Extra kosten financiering jeugdhulpverleningsinstellingen De provincie financiert de (huisvesting van) jeugdhulpverleningsinstellingen. Risico is dat zich onvoorziene omstandigheden voordoen of wijzigingen in wet- en regelgeving. De instellingen kunnen hierdoor voor grote kosten komen te staan waarbij de provincie wordt benaderd om financieel bij te springen.	Beleid	€ 250	50%	€ 125
9.5	Nee	Landelijke ontwikkeling jeugdzorg In de komende jaren spelen er binnen het jeugdzorgterrein een aantal belangrijke zaken, met mogelijke risico's voor de provincie: - De Wet op de Jeugdzorg wordt geëvalueerd, waarbij ook naar decentralisatie van de uitvoering van de Wet naar gemeenten wordt gekeken. - In 2010 zou een nieuwe systematiek van macrobudgettering, aan de hand van een vraagramingsmodel van het SCP - een advies van de commissie Linschoten - ingevoerd worden. Dit is uitgesteld tot 2011. - Vanaf 2013 zullen de provincies ook de verantwoordelijkheid krijgen over de financiering van de gesloten jeugdzorg, terwijl nu al duidelijk is dat de financiering in de huidige vorm niet toereikend is.	Beleid	PM	PM	PM

Programma 10: Bestuur en middelen						
10.1	Nee	Hypotheke van 34 medewerkers Borgstelling	Beleid	€ 6.042	10%	€ 604
10.5	Nee	Treasury Ten gevolge van de kredietcrisis is de kwaliteit van de beleggingsportefeuille aangetast. Dit betreft de verlaging van de kredietwaardigheid (rating) van een groot aantal financiële instellingen waarop wij debiteurenrisico lopen omdat wij ofwel waardepapier (obligaties) van deze instellingen in bezit hebben, dan wel een garantie van een van deze instellingen hebben verkregen met betrekking tot een of enkele van onze garantieproducten. De kans van voorkomen is verlaagd ten opzichte van de Voorjaarsnota 2009 omdat de situatie op de financiële markten minder dramatisch is dan enkele maanden geleden. Dit wordt vooral ondersteund door de prijsvorming op de markt voor zogenaamde "Credit Default Swaps" (CDS). Een CDS is een instrument waarmee het risico op faillissement van een financiële partij wordt "afgekocht".	Financieel	€ 500.000	2%	€ 10.000
Totaal risicoprofiel				€ 562.513		€ 18.193
Buiten het risicoprofiel aangehouden reserveringen in de reserve weerstandsvermogen.						
<i>Deze reserveringen worden niet meegenomen in de NARIS-berekening voor het vereiste weerstandsvermogen, maar tellen hiervoor voor de volle 100% mee.</i>						
10.2	Nee	Bedrijfsvoeringsrisico's Bedrijfsvoeringsrisico's zijn de risico's door de reguliere bedrijfsvoering. Hierbij moet gedacht worden aan: calamiteiten met de ICT - voorzieningen, claims naar aanleiding van de uitvoering van de reguliere processen - de provincie is verzekerd tegen deze risico's (aansprakelijkheidsverzekering), maar door een toenemend aantal claims en een gelijktijdige toename van het bedrag per claim kan de dekking worden overschreden -	Bedrijfsvoering	€ 12.500	n.v.t.	€ 12.500
10.3	Nee	Risico's bij projecten met (voor)financiering uit het eigen vermogen Er lopen meerdere grote projecten die worden (voor)gefinancierd uit het eigen vermogen. Voor alle projecten geldt dat ze duurder of goedkoper kunnen uitvallen, door hogere/lagere grondprijzen, wel of niet meebetalen door derden, hogere of lagere projectkosten en meer/minder vervuiling van water of bodem. Specifiek geldt dat op dit moment voor projecten die behoren tot Hart van de heuvelrug (zie ook grondbeleid) en die hieraan gerelateerd zijn zoals Landgoed De Paltz, Richelleweg en Vliegbasis Soesterberg. Voor al deze projecten geldt dat er naar maatregelen wordt gezocht om de risico's te verkleinen maar is hierover nog geen zekerheid. Voorlopig is er € 5 mln. opgenomen voor risico's.	Beleid	€ 5.000	n.v.t.	€ 5.000
Vervallen risico's ten opzichte van de Begroting 2010						
4.1	N.v.t.	Claim Van Benthum Recycling Centrale (BRC) BRC heeft de opslag van 1,5 miljoen ton teerhoudend asfalt granulaat, afgedekt middels hypothecaire zekerheidsstellingen. BRC vecht de noodzaak van deze overeenkomst aan.	Juridisch	€ -	0%	€ -
6.1	n.v.t.	Overschrijding grens ongeoorloofde staatssteun Utrecht Toerisme en Recreatie (UTR) ontvangt jaarlijks een subsidie voor promotie van de regio Utrecht. De hoogte van deze subsidie overstijgt de grens voor de minimissteun. Omdat UTR mogelijk ook commerciële activiteiten verricht, is er een risico op ongeoorloofde staatssteun. Er is zowel imagorisico als financieel risico (juridische kosten en kosten om de verstoorde markt weer te herstellen). De provincie werkt aan een oplossing voor de aanpak van onrechtmatige staatssteun bij UTR door een vastlegging van de taken in een Dienst van Algemeen Economisch Belang bij de Europese Commissie. Naar verwachting zal dit met ingang van uitvoeringsjaar 2010 een feit zijn.	Beleid	€ 550	20%	€ 110

7.5	N.v.t.	Fietsbrug Mijdrecht Er zijn onderhandelingen om de brug over te dragen aan de gemeente De Ronde Venen. Er zijn door de gemeente hiervoor wel wat eisen gesteld, zoals een storingsvrije bediening gedurende een aantal maanden, het onderhoud moet zijn bijgewerkt en een aantal geconstateerde mankementen (schilderwerk, slijtlaag, val afstellen, etc.) moet zijn verholpen. Ook moet de brug functioneren zoals vastgelegd. De belangrijkste wens van de gemeente is echter dat het bedieningsregime wordt omgedraaid en net zo wordt als alle bruggen in Nederland, namelijk brug standaard dicht en op verzoek open. Dit stuit echter op bezwaren van de watersportbond, die onbelemmerde doorgang van de scheepvaart wil en de brug bediend wil hebben op afstand. De provincie zal een verzoek bij de vaarwegbeheerder indienen conform de wens van de gemeente.	Beleid	€ 50	10%	€ 5
8.3	N.v.t.	Provinciale Bibliotheekcentrale Utrecht Borgstelling	Beleid	€ 1.700	10%	€ 170
9.3	N.v.t.	Herstructurering van de welzijnsinstelling Alleato (voorheen Multicultureel Instituut Utrecht en Schakels) De provincie loopt het risico aangesproken te worden om (een deel) van de frictiekosten voor haar rekening te nemen.	Beleid	€ 3.000	10%	€ 300
9.6	N.v.t.	Financiering justitiezaken Bureau Jeugdzorg De geprognosticeerde groei van het aantal justitiële maatregelen overstijgt de raming uit het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2009. Het Rijk stelt hier in de loop van het jaar extra middelen voor beschikbaar (zgn hardheidsclausule), maar in 2008 is de groei niet voor 100% gefinancierd. Omdat Bureau Jeugdzorg wettelijk verplicht is alle justitietaken uit te voeren, waarbij wachtlijsten niet zijn toegestaan, is er een risico dat er aanvullende financiering uit eigen middelen noodzakelijk is.	Beleid	€ 1.000	95%	€ 950
10.4	N.v.t.	Hogere aankoopkosten ten behoeve van Ecoduct (Hart van de Heuvelrug) Risico hogere aanschafkosten gronden in verband met aanleg ecoduct.	Beleid	€ 4.000	80%	€ 3.200
10.6	N.v.t.	Grondexploitatie risico's Bij het voeren van haar grondbeleid loopt de provincie risico's. De risico's die zijn verbonden aan de grondexploitatie (o.a. waardedaling) worden gescheiden van de overige risico's. Ten behoeve van de risico's bij grondverwerving is €5 miljoen gereserveerd binnen het Stimuleringsfonds. <i>In de Voorjaarsnota 2009 stond dit risico opgenomen onder programma 1. Dit moet zijn programma 10.</i>	Grond-exploitatie	€ 5.000	10%	€ 500
Totaal vervallen risico's ten opzichte van Begroting 2010				€ 15.300		€ 5.235

3. Conclusie

Weerstandsvermogen

Het totaalbedrag waarover de provincie risico loopt, bedraagt € 563 miljoen, exclusief de bedrijfsvoeringsrisico's (€ 12,5 miljoen) en de risico's die wij lopen bij projecten die in de komende jaren worden gefinancierd uit het eigen vermogen (€ 5 miljoen). Het is echter niet waarschijnlijk dat alle opgenomen risico's zich voordoen. Met behulp van het statistische systeem NARIS (Monte Carlo-analyse) is berekend dat met een zekerheid van 90 procent (landelijke norm) een weerstandsvermogen van € 10 miljoen voldoende is om alle risico's op te vangen. Inclusief de bedrijfsvoeringsrisico's en de risico's die wij lopen bij projecten die gefinancierd worden uit het eigen vermogen bedraagt het vereiste weerstandsvermogen derhalve € 27,5 miljoen (€ 10 + € 12,5 + € 5).

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit zijn de middelen die de provincie heeft om de risico's die zich voordoen op te vangen. Wij maken onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De *incidentele weerstandscapaciteit* is het bedrag dat de provincie eenmalig beschikbaar heeft om te gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder dat hiervoor beleid hoeft te worden gewijzigd. De *structurele weerstandscapaciteit* is het bedrag dat de provincie jaarlijks kan gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder inhoudelijke beleidswijzigingen. Het doorvoeren van bezuinigingen behoort op zich ook tot de structurele weerstandscapaciteit, maar dat is meestal alleen mogelijk na een inhoudelijke beleidswijziging. In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven per 31 december 2009.

Categorie (per 31 december 2009)	Incidentele weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Saldireserve	€ 19 miljoen	
Reserve bedrijfsvoering	€ 2 miljoen	
Reserve Weerstandsvermogen	€ 30 miljoen	
Reserve dekking structuurfonds*	€ 41 miljoen	
Verhogen opcenten motorrijtuigenbelasting **		€ 55,8 miljoen
Totaal incidenteel	€ 92 miljoen	

*De in het Coalitieakkoord gelegde claims op de reserve dekking structuurfonds zijn in 2009 volledig overgeboekt naar de reserve Coalitieakkoord zodat de vrije ruimte direct zichtbaar is. De gelden worden belegd. De rente-inkomsten hieruit worden ingezet voor de programma's. Mochten de bedragen van de algemene reserve en de bestemmingsreserve nodig zijn voor het opvangen van risico's, dan zullen er minder rente-inkomsten zijn. Dit heeft gevolgen voor de programma's.

** Jaarlijks kunnen wij de opcenten op de motorrijtuigenbelasting verhogen. Het maximaal toegestane aantal te heffen opcenten wordt jaarlijks vastgesteld door het Rijk. Het maximum per 1 april 2009 is 111,9 opcenten. De provincie heft met ingang van 1 april 2008 72,6 opcenten. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt per 1 april 2009 derhalve 39,3 opcenten. Eén opcent correspondeert met een jaarlijkse opbrengst van ongeveer € 1,42 miljoen. Derhalve bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit ruim € 55 miljoen jaarlijks. Voor het aanpassen van de motorrijtuigenbelasting is een beleidswijziging nodig.

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarden van activa die (te) laag of tegen nul zijn gewaardeerd, maar verkoopbaar zijn indien men dat zou willen. Gedacht kan worden aan kapitaalgoederen die op de balans staan, maar die in het economisch verkeer een hogere waarde vertegenwoordigen dan de balanswaarde. Hiertoe behoren ook aandelen die een lagere verkrijgingsprijs hebben dan de marktwaarde. Daar het aanhouden van stille reserves gelieerd is aan een maatschappelijke doel of omdat voor deze goederen moeilijk een private partij kan worden gevonden, worden deze zaken niet tot de weerstandscapaciteit gerekend.

Het beleid omtrent de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's geëffectueerd worden of de provincie succesvol aansprakelijk wordt gesteld, zal er door de provincie betaald moeten worden. In een dergelijk geval wordt de financiële positie van de provincie aangetast en moeten maatregelen worden getroffen om de gewenste situatie weer te bereiken. Het volgende is van toepassing met betrekking tot risicobeheer:

1. allereerst worden tijdig beheersingsmaatregelen genomen, zoals het op orde krijgen van processen, de inzet van gekwalificeerd personeel en het verzekeren tegen bepaalde risico's;
2. indien beheersingsmaatregelen niet werken, dan wordt gekeken of de schade uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten kan worden betaald;
3. als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is, dan zal de reserve Weerstandsvermogen worden aangesproken. In de algemene reserves wordt in de reserve Weerstandsvermogen € 30 miljoen gereserveerd om risico's uit de paragraaf Weerstandsvermogen mee te dekken. Als hier een beroep op wordt gedaan, dan moeten wij aan Provinciale Staten voorstellen op welke wijze zij dan kunnen zorgen dat er minimaal € 30 miljoen beschikbaar blijft voor de weerstandscapaciteit;
4. indien de € 30 miljoen uit de reserve Weerstandsvermogen niet toereikend is, zal een beroep worden gedaan op de bestemmingsreserves. Ook in dit geval zal via een A-stuk moeten worden aangegeven op welke wijze de reserve Weerstandsvermogen wordt aangevuld tot € 30 miljoen en wat de consequenties zijn voor het voorgenomen beleid;

5. in het geval de algemene reserve en de bestemmingsreserves tekort schieten, zullen wij een voorstel formuleren om de opcenten op de motorrijtuigenbelasting te verhogen of om te bezuinigen.

Conclusie: weerstandsvermogen ruim voldoende

De relatie tussen de weerstandscapaciteit en de omvang van de risico's kan worden uitgedrukt in het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit gedeeld door de omvang van de risico's/het risicoprofiel. Als het weerstandsvermogen 1 bedraagt, dan kunnen we er vanuit gaan dat we de risico's voldoende hebben afgedekt. Het weerstandsvermogen bij de provincie bedraagt € 92 miljoen / € 27,5 miljoen = 3,35. Dat is ruim voldoende om de risico's die we lopen op te vangen.

Op grond van bovenstaande gegevens kan worden geconcludeerd dat het weerstandsvermogen van de provincie Utrecht als ruim voldoende kan worden gekwalificeerd.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Wat zijn kapitaalgoederen?

“Kapitaalgoederen” zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn. Het gaat om zaken die daarna regelmatig onderhoud vergen. Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) noemt gebouwen, wegen, water, groen en riolering. Vanuit de organisatie bestond een behoefte naar duidelijkheid over de inzet van voorzieningen en de eisen die aan beheerplannen worden gesteld. Hiertoe is in 2009 een notitie Basis voor beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen opgesteld die in oktober 2009 door PS is vastgesteld, waarmee is ingestemd met de hierin vastgelegde regels voor beheerplannen binnen de provincie Utrecht. Tevens zijn de aanbevelingen, om tenminste éénmaal in de vier jaar per onderdeel een integrale beleidsnota onderhoud kapitaalgoederen vast te stellen en minimaal jaarlijks bij de jaarrekening te rapporteren over afwijkingen tussen gepland en werkelijk uitgevoerd onderhoud, overgenomen. Met ingang van de jaarrekening 2010 zal voor het eerst worden gerapporteerd over de afwijkingen in relatie tot de nieuw op te stellen beheerplannen.

De belangrijkste kapitaalgoederen van de provincie Utrecht zijn:

1. provinciale wegen en kunstwerken;
2. provinciale vaarwegen;
3. provinciale gebouwen;
4. grond (zie paragraaf grondbeleid).

Hierna wordt met betrekking tot deze kapitaalgoederen ingegaan op de volgende aspecten:

- a. ambitie en gehanteerde normen voor beheer en onderhoud;
- b. uitwerking in beheerplan;
- c. uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van voorziening;
- d. majeure ontwikkeling;
- e. eventuele achterstanden in onderhoud.

5. Provinciale wegen en kunstwerken

Tot het onderhoud van wegen en kunstwerken behoort ook het onderhoud van ecoducten, faunapassages, bermen en bomen.

Wegen

a. Ambitie

Algemeen uitgangspunt is dat de wegen duurzaam veilig zijn en dat de doorstroming bevordert wordt. Naast bereikbaarheid draagt de provincie ook zorg voor een leefbare omgeving.

Voor de vaststelling van de normen voor onderhoud wordt de zogenoemde CROW-methode toegepast (CROW is de stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechiek). Dit is de landelijke systematiek van rationeel wegbeheer.

b. Beheerplan

Vanaf 2006 wordt de meerjarenplanning opgesteld op basis van de ambitie om in 2010 het percentage wegdek met onvoldoende kwaliteit terug te dringen tot 5% (ten opzichte van 11% in 2005). De kwaliteit moet in de jaren daarna op dit niveau gehandhaafd worden. Jaarlijks worden de wegen geïnspecteerd. Op basis van de inspectie van het gehele wegennet wordt een overzicht gemaakt van het kwaliteitsniveau en de daaraan verbonden kosten voor onderhoud. Op basis hiervan is het gewenste kwaliteitsniveau vastgesteld. Door jaarlijks de wegen te inspecteren zal het kwaliteitsniveau in de gaten gehouden worden en zal de meerjarenplanning worden bijgesteld indien nodig.

Kunstwerken

a. Ambitie

De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van circa 174 civiele kunstwerken. Met civiele kunstwerken worden zaken als bruggen, viaducten, tunnels (onderdoorgangen), keermuren (damwanden, geluidsschermen) en duikers bedoeld. De onderhoudsfilosofie van de provincie Utrecht is dat het kunstwerkenbestand in stand (functioneel, veilig en schoon) gehouden dient te worden.

b. Beheerplan

De vermelde werkzaamheden in de meerjarenplanning onderhoud civiele kunstwerken, fase 1 (2004-2009), (PS2004IME80) zijn uitgevoerd. Door het structureel plegen van onderhoud (operationele maatregelen en activiteiten) blijven de kunstwerken optimaal functioneren.

Ecoducten en faunapassages

a. Ambitie

Met de aanleg van ecoducten en faunapassages wil de provincie de versnippering van natuurgebieden door provinciale wegen verminderen. Het onderhoud van deze kunstwerken wordt uitgevoerd in het kader van het totale wegenbeheer.

Onderhoud groen: bermbeheer

a. Ambitie

De provincie Utrecht past ecologisch wegbermbeheer toe langs een groot deel van haar wegen zoals geformuleerd onder de noemer "Aanleg en beheer, kwaliteit van de leefomgeving" in het Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht 2004 – 2020 (SMPU+). Het monitoringsinstrument van het SMPU+ is bedoeld om het effect van het beleid te meten op de overkoepelende doelstellingen en niet specifiek voor bermbeheer. Het resultaat van deze monitoring wordt gebruikt voor onder andere de Beleidseffectrapportage Verkeer en Vervoer Utrecht (BER). Om ervoor te zorgen dat bij aanleg of reconstructie van wegen voldoende en tijdig rekening gehouden wordt met de aanwezige flora en fauna is een algemene gedragscode opgesteld, maar die moet nog worden geïmplementeerd door aanpassing van de standaard procedures.

b. Beheerplan

Voor het groenonderhoud langs provinciale wegen wordt gewerkt met een vast jaarplan. Dit jaarplan omvat onder andere het maaien van bermen, het schoonhouden van watergangen en het snoeien van bomen. De bermen worden zoveel mogelijk op ecologische wijze beheerd.

Onderhoud groen: bomen

a. Ambitie

De provincie streeft naar een duurzaam bomenbestand langs de provinciale wegen, waarbij rekening wordt gehouden met het belang van de verkeersveiligheid, de ecologie en het landschap. Het bomenbestand langs de provinciale wegen wordt driejaarlijks geïnspecteerd volgens de methode Visual Tree Assessment. Dit gebeurt door gecertificeerde bedrijven. Voor de laanbomen langs de provinciale wegen in Utrecht is in 2009 beleid geformuleerd voor het handhaven van een duurzaam bomenbestand, waarbij rekening is gehouden met het belang van zowel verkeersveiligheid als het belang van ecologie en landschap.

b. Beheerplan

Aan de hand van een vast stramen worden de bomen op basis van een visuele inspectie beoordeeld op hun gezondheid. Waar nodig vindt aanvullend boommechanisch onderzoek plaats. Aan de hand van de daaruit voortvloeiende adviezen worden bomen die een gevaar voor de omgeving betekenen gesnoeid en indien nodig verwijderd. De opgevallende plaatsen worden zoveel mogelijk opnieuw ingeplant.

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van voorzieningen

De onderhoudsbegroting laat het volgende beeld zien voor de jaren 2009 tot en met 2012, onderverdeeld naar categorie (alle tabelbedragen x € 1.000).

Categorie	2009	2010	2011	2012
1. Onderhoud verhardingen	5.678	7.185	5.831	5.912
2. Onderhoud beweegbare bruggen	215	143	111	276
3. Vervanging verkeersregelinstantaties	748	389	93	151
4. Groot onderhoud wegverlichting	543	659	659	662
5. Vervanging rollend materieel	100	60	140	60
6. Onderhoud groenvoorziening	936	1.500	1.606	1.596
Totaal uitgaven	8.220	9.936	8.440	8.658

In 2007 zijn nieuwe gedetailleerde inspecties van de beweegbare kunstwerken verricht om de meerjarenraming up-to-date te brengen.

Ter dekking van de kosten bij de uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan is in 2002 de voorziening Beheer en onderhoud wegen ingesteld. De voorziening wordt gevoed uit de jaarlijkse exploitatie van het programma Doelmatig verkeer- en vervoersysteem. Voor het groot onderhoud van de kunstwerken is in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan een speciaal budget bestemd voor Herinvestering civieltechnische kunstwerken.

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud wegen 2009 – 2012

	2009	2010	2011	2012
Beginsaldo	5.051	5.339	3.911	3.979
Storting	8.508	8.508	8.508	8.508
Onttrekking	8.220	9.936	8.440	8.658
Eindsaldo	5.339	3.911	3.979	3.829

d. Majeure ontwikkeling

Geen bijzonderheden.

e. Eventuele achterstanden in onderhoud

Op basis van uitgevoerde inspecties van de wegen is duidelijk geworden dat er sprake is van achterstallig onderhoud. In 2010 moet de achterstand zijn weggewerkt en is het percentage van het wegdek met de kwalificatie onvoldoende teruggebracht tot 5%. Door de investeringsimpuls waarbij in 2010 versneld onderhoud wordt uitgevoerd is de verwachting dat dit lukt.

2. Provinciale vaarwegen

De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor het dagelijkse beheer van de Eem, voor het westelijk gedeelte van de Oude Rijn vanaf Woerden tot aan de provinciegrens en voor het Utrechtse deel van het Merwedekanaal. Voor de Eem zijn de belangrijkste vaarwegbeheerstaken het baggeren van de Eem en de Eemmond en het vervangen van de damwand. Beide zijn vastgelegd in de Eemvisie. In het verleden had de provincie meerdere boezemwateren in beheer, deze zijn de afgelopen jaren overgedragen aan de waterschappen. Het reguliere onderhoud aan de rivier De Eem geschiedt door eigen personeel van de provincie (2 kantonniers).

1. Ambitie

Uitgangspunt is dat de vaarwegen bij de provincie in beheer in 2015 voldoen aan de normen voor vaardiepten mede gebaseerd op klassenindeling Conferentie van Europese Ministers van Transport (CEMT), de richtlijnen van de Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland (BRTN) en de Commissie Vaarwegbeheerders (CVB Richtlijnen Vaarwegen 2005).

Het kwaliteitsniveau voor de Eem is uitgewerkt in de Eemvisie. In de Eemvisie is het profiel van de Eem gebaseerd op CEMT-klasse III.

b. Beheerplan

In 2006 is de gehele Eem opnieuw gepeild. Rekening houdend met een gemiddelde aanwas van 2% per jaar, is een nieuw 10-jaren onderhoudsschema vastgesteld. De Eem wordt vaksgewijs, stroomafwaarts gebaggerd. Voor de Eemmond geldt een driejaarlijkse baggercyclus in verband met de snellere aanwas vanuit het Eemmeer.

De gehele houten damwand langs de Eem (in het gedeelte Amersfoort-Rijksweg A1) wordt in de periode tot 2015 vervangen door een stalen damwand, met een levensduur langer dan 30 jaar. Voor het vervangen daarvan is een 10-jaren plan opgesteld. In de Eemvisie zijn deze beschouwingen nader omschreven. De visie is in 2004 door de Provinciale Staten vastgesteld en de meerjarenraming aangepast. Kleine reparaties worden uit het onderhoudsbudget bekostigd.

Over beide meerjarenplannen is overeenstemming met de beide andere beheerders, de gemeente Amersfoort en het waterschap Vallei & Eem.

Beide meerjaren-onderhoudsplannen worden jaarlijks bijgewerkt aan de hand van peilingen en opmerkingen van de gebruikers.

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening.

Aan de hand van de actualisatie van het meerjarenbeheerplan zijn de stortingen in de voorziening opnieuw bepaald. In 2008 is een eenmalige storting noodzakelijk geweest en is de voorziening weer op peil gebracht. Vanaf 2009 wordt jaarlijks structureel een bedrag van € 765.000 gestort. In 2009 zijn in het beheerplan een hoeveelheid van 32.000 m³ en het vervangen van 1.200 meter beschouwing voorzien en uitgevoerd. In 2010 komt er een nieuwe beheersplanning tot 2020. In 2009 is gestart met de aanbesteding en de uitvoering van het werk van 2009 en 2010. Hierdoor zal er ongeveer 2 miljoen versneld geïnvesteerd worden als onderdeel van de investeringsimpuls om de economie te versterken. Deze samenvoeging is met de beide medebeheerders besproken en goedgekeurd.

De gemeente Amersfoort draagt bij in de onderhoudskosten van het gehele vaarwegbeheer voor 10/39^e deel. Het waterschap Vallei en Eem draagt bij in de kosten van het boezembeheer voor 1/3^e deel, uitgezonderd het baggeren van de Eemmond.

Aan de hand van de meerjarenplanning is een raming opgesteld van de benodigde middelen tot en met 2014. Op dit moment is men bezig met een planning tot 2020. De tabel hierna bevat de jaren 2009 tot en met 2012.

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud vaarwegen 2009 – 2012

(bij benadering)	2009	2010	2011	2012
Beginsaldo	1.632	2.172	1.276	1.168
Stortingen	765	765	765	765
Onttrekkingen	195	1.661	873	878
Eindsaldo	2.172	1.276	1.168	1.055

d. Majeure ontwikkelingen

Het is de bedoeling dat het westelijke gedeelte van de Oude Rijn in handen komt van het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. In 2009 is dit nog niet tot stand gekomen.

In 2009 is de nieuwe Vaarwegenverordening provincie Utrecht 2008 in werking getreden. Deze is op haar beurt vervangen met de invoering van de Waterwet per 22 december 2009.

Het beheer van het Merwedekanaal wordt door de provincie Zuid-Holland uitgevoerd.

3. Provinciale gebouwen

De provincie beheert en onderhoudt het provinciehuis Rijsweerd, het monumentale pand Paushuize als representatieve ruimte voor de provincie, een steunpunt in De Meern en een steunpunt in Huis ter Heide en drie dienst/huurwoningen (Achter Sint Pieter 27, Kromme Nieuwegracht 49 en 49a in Utrecht).

Provinciehuis Rijsweerd

Het provinciehuis Rijsweerd bestaat uit laagbouw genaamd 'De sterren' (1977) en hoogbouw, genaamd 'De toren' (1996). In september 2009 hebben provinciale staten besloten om het huidige kantoor van Fortis aan de Archimedeslaan te Utrecht aan te kopen. Het gebouw zal met ingang van 1 januari 2012 in gebruik genomen worden als provinciehuis. Op dat moment wordt het huidige gebouw afgestoten. Vooruitlopend op het door PS genomen besluit is in 2009 zeer terughoudend omgegaan met het uitvoeren van niet-noodzakelijk (cosmetisch, preventief) onderhoud. Tegelijkertijd zijn er enkele noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden verricht, gericht op het reduceren van veiligheidsrisico's. Dit beleid waarbij het ambitieniveau gericht is op veiligheid en wetgeving zal in 2010 gecontinueerd worden. Er is dan ook geen nieuw beheerplan aanwezig, maar noodzakelijk onderhoud wordt mede verricht op basis van een rapport van een extern bureau (bureau Lengkeek). Voor dit onderhoud zijn voldoende middelen beschikbaar in de voorziening Groot onderhoud.

Paushuize

Begin 2009 hebben provinciale staten besloten om Paushuize te renoveren. Dit historische pand is aan "conservering" toe, hetgeen betekent dat een grootscheepse renovatie het pand in een acceptabele, historisch verantwoorde, toestand moet terugbrengen. Tegelijkertijd zal de inrichting aanpassingen en wijzigingen ondergaan die een sluitende exploitatie mogelijk moeten maken. Het als ambtswoning van de commissaris van de Koningin geldende pand dient een representatieve uitstraling te hebben omdat in het gebouw bezoekers van statuur er regelmatig hun opwachting maken. Hiermee is tevens het ambitieniveau verhoogt ten opzicht van de huidige situatie.

Inmiddels is er een vooronderzoek uitgevoerd, inclusief een bouwhistorisch onderzoek. Hierbij is gekeken naar de onderhouds- en bouwkundige staat van het complex (zowel de binnen- als de buitenzijde) en van het interieur. Tevens is de voorbereiding op de (grootscheepse) renovatie van start gegaan. De renovatie zal naar verwachting het gehele jaar 2010 in beslag nemen. Per 31 december 2009 werden de kosten van het renovatieproject begroot op € 3,4 miljoen. Na de renovatie zal een nieuw beheerplan opgesteld worden en zal bekeken worden of er voldoende middelen in de voorziening opgebouwd worden.

Ten behoeve van het onderhoud van het provinciehuis en Paushuize is een voorziening aanwezig.

Verloop van de voorziening Onderhoud provinciehuis en Paushuize 2009 – 2012

	2009	2010	2011	2012
Beginsaldo	5.478	5.000	5.000	5.000
Stortingen	625	625	625	625
Onttrekkingen	1.103	625	625	5.595
Eindsaldo	5.000	5.000	5.000	30

In het kader van de nieuwe huisvesting is besloten om de resterende middelen uit de voorziening ten behoeve van Rijsweerd in te zetten als dekking. Na het opstellen van het beheerplan voor Paushuize wordt bekeken of er voldoende middelen voor groot onderhoud Paushuize worden opgebouwd in de voorziening.

Steunpunten

Vanuit het steunpunt in De Meern beheert de provincie haar wegen in het westelijk deel van de provincie Utrecht. Het steunpunt De Meern wordt momenteel heringericht op basis van de huidige behoeften. Het gevolg zal zijn dat kantoorruimtes efficiënter kunnen worden ingedeeld. De inrichting en voorzieningen van het nieuwe deel zullen te vergelijken zijn met het huidige inrichtingsniveau, alles conform de normale standaarden. Het verbouwingstraject wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2010 afgerond.

Op de locatie Huis ter Heide is de Regionale Verkeersmanagement Centrale van de provincie gehuisvest. De Verkeersmanagement Centrale bundelt alle kennis en informatie over verkeer in de provincie Utrecht. Vanuit deze locatie onderhoudt de provincie ook haar wegen in het oostelijk deel van de provincie. Een stuk grond behorende bij het steunpunt Huis ter Heide zal verkocht worden aan Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN). Vervolgens zal er uitbreiding plaatsvinden van het hoofdgebouw. Als gevolg van beroepsprocedures tegen de vergunningverlening aan RMN is het project in 2009 stilgelegd. De verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2010 de reeds opgestarte activiteiten uitgevoerd kunnen worden.

Voor beide steunpunten geldt een ambitieniveau wat gericht is op veiligheid en wettelijke verplichtingen, afgestemd met de functie die bij een steunpunt hoort. Kosten voor het onderhoud komen niet ten laste van de voorziening Groot Onderhoud.

Dienstwoningen

De woning Achter Sint Pieter 27 stond op 31 december 2009 in de verkoop. De woning Nieuwegracht 49 is ontruimd en wordt tijdens de renovatie van Paushuize (zie bovenstaand) ingericht als ontvangstruimte. Het pand Nieuwegracht 49a wordt bewoond door een huurder. Het onderhoudsniveau voor de dienstwoningen beantwoordt aan de eisen die een huurder van een goed verhuurder mag verwachten. Daarbij is uitgangspunt dat er geen nadelige effecten op de marktwaarde mogen ontstaan. Vooralsnog wordt geen andere bestemming overwogen. De dienstwoningen worden in het reguliere meerjarenonderhoudplan meegenomen en maken deels onderdeel uit van het onderhoudsregime van Paushuize. De kosten voor het onderhoud van de dienstwoningen worden betaald uit de exploitatie.

4. Grond

Zie hiervoor de paragraaf grondbeleid.

Paragraaf treasury

1. Provinciale ontwikkelingen

Na alle turbulentie in het crisisjaar 2008, kwamen de financiële markten in 2009 weer enigszins tot rust. De effectenbeurzen beleefden internationaal een dieptepunt in het eerste kwartaal en konden daarna gestaag de weg omhoog weer vinden. De rente op de kapitaalmarkt bleef gedurende het hele jaar laag en op de geldmarkt zelfs extreem laag. Hoewel het klimaat dus sterk verbeterde, functioneerden de markten nog verre van normaal. Risico premies voor financiële instellingen bleven, hoewel meer dan gehalveerd ten opzichte van 2008, op een zeer hoog niveau. In vele producten bleef het handelen onmogelijk. Doorlopend tot in 2010 blijven de markten ook erg gevoelig voor incidenten.

Gedurende 2009 is het voor beleggingen beschikbare vermogen afgenomen van € 726 miljoen tot € 618 miljoen. De afname met € 108 miljoen is voor € 23 miljoen toe te schrijven aan de betaling aan het Rijk uit hoofde van het Bestuursakkoord en voor € 85 miljoen aan bestedingen voornamelijk uit hoofde van het uitvoeringsprogramma.

Uitstaand kapitaal per 31 december 2009 x € 1.000			
	Bedrag 31-12-2008	Bedrag 31-12-2009	Mutatie in 2009
Kapitaalmarkt			
Obligaties	195.496	145.200	-50.296
Obligatiefondsen	7.540	7.829	0
Garantieproducten	273.875	300.313	26.314
Onderhandse leningen u/g	0	0	0
Waterschapsleningen	15.429	10.286	-5.143
Deposito's > 1 jaar	0	0	0
Onderhandse leningen o/g	- 6.807	-6.807	0
Totaal kapitaalmarkt	485.533	456.821	-28.712
Geldmarkt			
Deposito's < 1 jaar	212.000	134.000	-78.000
Rekening-courant	28.613	27.733	-880
Totaal geldmarkt	240.613	161.733	-78.880
Totaal kapitaal- en geldmarkt	726.146	618.554	-107.592

2. Rendementen en treasuryresultaat

Het behaalde rendement op de beleggingen bedroeg in 2009 per saldo € 22,9 miljoen. Hiervan was € 1,9 miljoen bestemd voor rentetoevoeging aan rijksuitkeringen (ondermeer BOR/BDU). Het treasuryresultaat kwam hiermee uit op € 21,0 miljoen vergeleken met € 18,2 miljoen begroot. De hoger dan begrote opbrengst ten bedrage van € 2,8 miljoen kan aan een drietal factoren worden toegerekend:

- € 0,6 miljoen vanwege een achteraf gezien iets te voorzichtig opgestelde begroting.
- € 0,9 miljoen vanwege een gemiddeld gedurende het jaar hoger dan begroot beschikbaar bedrag aan belegbare middelen (het grootste deel van de uitstroom van gelden vond pas in het laatste kwartaal plaats).
- € 1,3 miljoen vanwege de zeer gunstig uitgekakte keuze om in mei een bedrag van € 50 miljoen te beleggen in een duurzaam obligatiefonds van de BNG (in plaats van in deposito's).

Het effectief rendement op de obligatieportefeuille ligt op ca. 4 procent. De waterschapsleningen dragen contractueel sinds 1997 een rente van 7,51 procent. Het gemiddelde rendement op de depositoportefeuille is gedurende 2009 sterk afgenomen tot circa 1,0 procent, terwijl de rente in rekening-courant gedurende het jaar gemiddeld rond de 0,9 procent bedroeg. Het rendement op garantieproducten wordt gedurende de looptijd slechts verantwoord voor zover het gegarandeerd rendement betreft.

3. Treasurybeleid

Het treasurybeleid wordt vormgegeven binnen de afdeling Financiën. De uitvoering vindt plaats binnen de wettelijke kaders van de wet Fido en de Verordening interne zaken van de provincie Utrecht.

Kasgeldlimiet

De vlottende middelen overtreffen de vlottende schulden ruimschoots. De provincie blijft daarmee royaal binnen de gestelde norm ten aanzien van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De opgenomen langlopende geldleningen dateren uit het verleden. Ze dragen een vaste rente welke tussentijds niet kan worden herzien. Vervroegde terugbetaling is niet mogelijk. Gezien de financiële positie zal bij afloop geen herfinanciering plaatsvinden en is er dus geen sprake van een renterisico. Derhalve wordt voldaan aan de renterisiconorm.

In april 2009 werd in het kader van de wet Fido een verscherpte RUDDO (Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden) ingevoerd. Wij hebben ons met onmiddellijke ingang aan deze aangescherpte regeling gehouden. De Verordening interne zaken van de provincie Utrecht moet hier nog op worden aangepast.

Paragraaf bedrijfsvoering

De Provincie Utrecht heeft, terugkijkend, een aantal ontwikkelingen doorgemaakt. In 2007 is de eerste fase van Organisatie in Ontwikkeling (OinO) uitgevoerd met de kanteling van de organisatie van een dienstenstructuur naar een organisatie met een concerndirectie en 21 afdelingen. In 2008 is de basis voor de tweede fase gelegd met de formatiescan en het personeelsontwikkelingsplan. De focus lag daarbij enerzijds op processen, werkwijze en cultuur, anderzijds op het terugdringen van de overhead.

In de "Visie op Anders Werken" zijn de doelstellingen voor de ontwikkeling van de provinciale organisatie neergelegd. Samen werken we aan: (a) de versterking van onze professionaliteit en klantgerichtheid, (b) de optimalisering van onze processen, (c) het thema- en projectgericht werken en (d) de flexibiliteit in onze organisatie.

In 2009 is gestart met de uitvoering van plannen die op deze vier thema's zijn gericht. De focus lag daarbij in het bijzonder op de uniformering en het efficiënter inrichten van onze bedrijfsinrichting en –processen. In nauw overleg met de OR is uitvoering gegeven aan de formatiescan en heeft de mobiliteit van medewerkers een impuls gekregen. Voor de afdelingsmanagers en teamleiders is tegen de achtergrond van de organisatiedoelstellingen een trainingstraject gestart.

Concreet zijn voor 2009 de volgende ontwikkelingen relevant:

1. Verdere professionalisering van het personeelsbeleid

In 2009 zijn forse slagen gemaakt binnen het personeelsbeleid:

- *Ontwikkeling jonge mensen/medewerkers.* Zo is een traineeprogramma vormgegeven om jonge talentvolle medewerkers in een relatief korte periode te versterken in hun kennis en vaardigheden. Eveneens is de VMBO-carrusel, een landelijk initiatief, ook binnen de Provincie Utrecht ontwikkeld. De VMBO-carroussel is ontwikkeld om leerlingen een beter beeld te geven van verschillende beroepen, ook van het werken binnen de Provincie, zodat ze een bewustere beroeps- en opleidingskeuze kunnen maken.
- *Ontwikkeling van het personeelsbestand van de Provincie Utrecht.* Daarnaast heeft het loopbaanontwikkelingsbeleid in 2009 een sterke impuls gekregen. In het verlengde daarvan is een personeelsschouw op het huidige personeelsbestand van de Provincie Utrecht uitgevoerd om dusdoende de match tussen medewerker en werk te versterken. Om het aannamebeleid van de Provincie Utrecht te versterken is de selectie aan de poort nader vormgegeven op basis van de eisen die de Provincie Utrecht aan haar medewerkers stelt.
- *Ontwikkeling van de P&O-producten.* In 2009 is de arbocatalogus vernieuwd en is een start gemaakt met het project e-HRM, waarmee de P&O-processen worden gestroomlijnd en efficiënter worden ingericht. Daarnaast is werving en selectie voor tijdelijk en vast personeel geïntegreerd en onder gebracht bij afdeling P&O.

2. Financiën & Control

De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor de realisatie van een betrouwbare, transparante en rechtmatige financiële besturing van de provincie. Daarnaast wordt toezicht gehouden op de financiën van de lokale overheden. In 2009 hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan die betrekking hebben op het werkveld van de financiën van de Provincie Utrecht. Zo is ondermeer:

- gezorgd voor de reguliere uitvoering van de planning- en controlcyclus;
- bijgedragen aan en geparticipeerd in de landelijke discussie over de algemene herziening van het verdeelmodel voor het provinciefonds per 2012;
- Provinciale Staten geïnformeerd middels een nota financiële ontwikkelingen en financieel beleid, over de zeer vele externe en interne ontwikkelingen die hun beslag hebben of krijgen op de provinciale financiën;
- de vierjaarlijkse "Nota reserves en voorzieningen" aan Provinciale Staten voorgelegd, waarmee de spelregels inzake reserves en voorzieningen worden vastgelegd waardoor verantwoord met reserves en voorzieningen wordt omgegaan.

Op het gebied van beheersing en control hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De doorontwikkeling van het systeem en de werkwijze van risicobeheersing in projecten. Daarnaast is in 2009 voor alle strategische concernprojecten een voortgangscontrole uitgevoerd. Hierbij is risicomanagement één van de onderwerpen waarop de projectbeheersing wordt beoordeeld.
- In 2009 zijn 40 Europese aanbestedingen en 70 meervoudige en enkelvoudige onderhandse aanbestedingen begeleid en uitgevoerd.
- In 2009 zijn 5 audits uitgevoerd waarvan één audit in het kader van artikel 217a van de Provinciewet (Toezicht op de waterschappen). De belangrijkste conclusie van deze audit, tegen de achtergrond van de provincie als hoofdtoezichthouder van 3 waterschappen, is dat in het algemeen de beheersing van het toezicht van de provincie Utrecht op de waterschappen als voldoende kan worden beoordeeld. Aandachtspunten hierbij zijn: het opstellen van een specifiek provinciaal beleid voor het toezicht, verduidelijking van de verschillende rollen van de provincie ten aanzien van de waterschappen, het duidelijker leggen van een link tussen de financiële en inhoudelijke informatie en het expliciet evalueren en bijstellen van het beleid van toezicht. De bevindingen zijn binnen de organisatie opgepakt.

- Ter versterking van de control van de afdelingen zijn medewerkers uit de afdelingen geworven voor de in te stellen auditpool. In 2010 zal de auditpool verder worden vormgegeven met een audittraining en inzet van de auditpool bij auditprojecten.

3. Via gestandaardiseerde processen werken aan een professionele organisatie

Alle bedrijfsvoeringafdelingen hebben in 2009 gewerkt aan het standaardiseren van hun werkwijze. Dit alles om de bedrijfsinrichting efficiënt en voor de interne klant eenvoudig te maken. Veel processen zijn beschreven en ingericht tegen de achtergrond van het verhogen van efficiëntie en snelheid in het proces. Daarbij is vooral de focus gelegd op afdelingsoverstijgende processen. Voorbeelden zijn:

- De invoering van het Facility Management Informatie Systeem "Planon". Bij de invoering van het systeem zijn doorlooptijden ingevoerd, kan inzicht worden geboden in de status van de klantvraag en wordt het aanvragen van facilitaire producten en diensten voor de klant vereenvoudigd.
- De doorontwikkeling van het projectmatig werken binnen de organisatie (standaardiseren van de rolinvulling van de verschillende actoren). Sommige projectleiders zijn opgeleid tot projectcoach; sommige projecten worden "van binnenuit" geprofessionaliseerd.
- In 2009 is het centraal contractmanagement doorgevoerd, waarbij inkoopcontracten op een uniforme manier worden vastgelegd, beheerd en bewaakt. Hierdoor wordt het mogelijk om (raam)contracten optimaal te benutten en managementrapportages te genereren om de inkoop beter te sturen.
- In 2009 is een nieuw subsidieadministratiesysteem in gebruik genomen, waardoor doorlooptijden van subsidieaanvragen beter gemonitord kunnen worden en klanten tijdig kunnen worden geholpen. Hiermee beschikt de Provincie Utrecht over een systeem dat bijdraagt aan het professionaliseren van het subsidieproces.
- De beleidsuitgangspunten voor een nieuwe subsidiesystematiek, die moet leiden tot vermindering van de administratieve lasten en uitvoeringskosten, zijn vastgesteld.

4. Invoering van het regiemodel.

In 2009 is het regiemodel ontwikkeld en is een start gegeven aan de implementatie. Met het regiemodel worden 'de vraag' vanuit de organisatie en 'het antwoord' van de ondersteunende afdeling bij elkaar gebracht. Doelstelling van dit regiemodel is om zowel vraag als aanbod beter en strakker aan te sturen. Het regiemodel geldt daarbij als sturingsmechanisme, waarbinnen keuzes ten aanzien van de producten, diensten en kosten van de ondersteunende afdelingen kunnen worden gemaakt. Op basis hiervan kan proces- en overheadefficiency worden behaald.

In het verlengde hiervan hebben de ondersteunende afdelingen hun producten en diensten geactualiseerd en meer toegankelijk gemaakt voor de organisatie. Uniformering en vergelijkbaarheid spelen hierbij een grote rol. Hiermee wordt binnen de organisatie een beter begrip van de producten en diensten, de kosten van de producten en diensten, het kwaliteitsniveau, de bestelwijze en de leveringscondities gecreëerd.

5. INK en bedrijfsarchitectuur

Binnen de organisatie is in 2009 een start gemaakt met het beter op elkaar aansluiten van de verschillende beleids- en bestuurscycli, de planning- en controlcyclus maar ook de strategische cyclus. De doelstelling is om de sturing en beheersing van de verschillende prioriteiten (beleid en ondersteuning) daarmee te verbeteren. In het verlengde hiervan zijn in 2009 de interne afdelingsplannen op basis van het INK-model vormgegeven om als sturingsinstrument te kunnen dienen. Eveneens is in 2009 een INK-positiebepaling uitgevoerd, waarbij de sterke en ontwikkelpunten in het kader van het INK-model zijn geanalyseerd. Dit heeft een aantal verbeterpunten voor de organisatie opgeleverd, welke de basis vormen voor de afdelingsplannen en het concernjaarplan van 2010.

Daarnaast is in 2009 een start gemaakt met het inrichten van de bedrijfsarchitectuur. Hierbij wordt de externe strategie van de Provincie Utrecht (gericht op onze externe klanten) aangesloten op de interne strategie (gericht op de interne dienstverlening). De doelstelling is om de wijze waarop de organisatie van de Provincie Utrecht is ingericht, aan te sluiten op onze strategie.

6. Informatievoorziening

Het beheer en de ondersteuning van de bestaande (werkplek)systemen en het softwarebeleid is conform de gemaakte afspraken uitgevoerd. In het kader van de digitalisering van de documentstroom is het documentmanagementsysteem (DMS) ingericht en ingepast binnen de technische infrastructuur. Tevens is onderzoek gedaan naar eisen en wensen voor de nieuwe werkplek in het kader van het project Eureka (de nieuwe huisvesting). De keuze voor nieuwe huisvesting is van invloed geweest op een aantal, al dan niet uit te voeren, werkzaamheden (citrix-oplossing voor de mobiele werkplek, internettelefonie is niet gestart). De implementatie van informatiebeveiliging heeft plaatsgevonden. Het werken onder architectuur krijgt steeds meer vorm, onder andere voor de infrastructuur. Op het gebied van geografische informatievoorziening zijn diverse zaken geïmplementeerd, waaronder de kaartviewer en de publiekelijke digitale catalogus op het internet.

Tot slot

In het jaar 2009 is veel gebeurd op het gebied van de bedrijfsvoering binnen de Provincie Utrecht. Daarbij dient vermeld te worden dat de ondersteunende afdelingen veel in gezamenlijkheid hebben opgetrokken; een prima ontwikkeling. Ook het feit dat een gezamenlijke focus werd gevonden in het regiemodel en de uniformering van processen is benoemenswaardig. We hopen richting 2010 op deze weg verder te gaan.

Paragraaf verbonden partijen

De provincie Utrecht heeft bestuurlijke en financiële belangen in gemeenschappelijke regelingen en stichtingen. Daarnaast wordt deelgenomen in diverse vennootschappen. Deze worden in deze paragraaf toegelicht.

Verbonden partijen zijn samenwerkingsverbanden van de provincie Utrecht en externe partijen waarin de provincie Utrecht zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft en die de status van publiek- of privaatrechtelijk rechtspersoon hebben. Er is sprake van een bestuurlijk belang indien namens de provincie Utrecht iemand zitting heeft in het bestuur, dan wel de provincie Utrecht stemrecht heeft. Van een financieel belang is sprake zodra de provincie Utrecht middelen ter beschikking stelt, waarover risico wordt gelopen in geval van financiële problemen bij de verbonden partij. Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang.

Uit intern onderzoek is gebleken dat de financiële risico's in veel gevallen gelijk zijn aan de omvang van het directe financiële belang. In bepaalde gevallen is er sprake van een potentieel financieel risico dat die omvang aanzienlijk kan overstijgen. In dat verband is met name te noemen het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Utrecht. Hoewel technische maatregelen zijn genomen om die risico's zoveel mogelijk te beperken, kunnen calamiteiten niet volledig worden uitgesloten.

Verbonden partijen voeren beleid dat de provincie Utrecht (gedeeltelijk) ook zelf had kunnen uitvoeren. De provincie Utrecht draagt de verantwoordelijkheid voor het bereiken van de doelstellingen die worden beoogd door het aangaan van de samenwerking met de verbonden partijen. Hieronder volgt een overzicht van alle met de provincie Utrecht verbonden partijen:

Publiekrechtelijk	Privaatrechtelijk
1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen	8. Buijs Ballotfonds BV
2. Randstedelijke Rekenkamer	9. Vitens N.V.
3. Recreatie Midden Nederland (voorheen FDUR)	10. NV Bank Nederlandse gemeenten
4. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug	11. Nederlandse Waterschapsbank NV
5. Recreatieschap Stichtse Groenlanden	12. NV Remu Houdstermaatschappij
6. Recreatieschap Vinkeveenseplassen	13. Vereniging Interprovinciaal overleg
7. Plassenschap Loosdrecht e.o.	14. Vereniging Huis der Nederlandse provincies
	15. Stichting Vervoersanalyse en Mobiliteitsadvies

Naast deze partijen heeft de provincie Utrecht in de afvalverwijdering Utrecht (AVU) en de Vereniging Deltametropool enkel een bestuurlijk belang, zodat deze niet onder de definitie van verbonden partijen vallen. Dit geldt ook voor de stichting Vrede van Utrecht, waarin de provincie enkel een financieel belang kent. Het totaal van vijftien verbonden partijen is beperkt in vergelijking met ander provincies, zo kende de provincie Zuid Holland dertig verbonden partijen in 2009.

In 2009 is de beleidsnota Verbonden Partijen provincie Utrecht vastgesteld (PS2009BEM12). Hierin wordt het thema verbonden partijen in een meer integraal afwegingskader beschouwd. Het oprichten van een verbonden partij is bij het uitvoeren van provinciaal beleid immers slechts één van de opties. De nota concludeert dat de huidige praktijk ten aanzien van verbonden partijen binnen de provincie geen aanpassing behoeft. Als nieuw element is opgenomen dat alle verbonden partijen binnen een collegeperiode worden geëvalueerd. Bij een eerstvolgende evaluatie zal hierbij speciaal gekeken worden naar de toegevoegde waarde van de deelnemingen voor de provincie Utrecht.

Momenteel wordt aan de beleidsnota Verbonden Partijen provincie Utrecht een juridisch kader toegevoegd. Hierin wordt aandacht geschonken aan de juridische aspecten bij het deelnemen in besturen van verbonden partijen en hoe daar meer waarborgen aan kunnen worden gegeven. Tevens zal hierin een nadere uitwerking worden gegeven aan het aandachtspunt van de toegevoegde waarde van verbonden partijen, met de nadruk op deelnemingen, zowel op bestuurlijk als op financieel gebied. In dit kader zal ook aandacht worden besteed aan de standpunten van de leden van gedeputeerde staten die in het bestuur van verbonden partijen zijn vertegenwoordigd.

Voor een overzicht van de bestuursdeelname van de provincie Utrecht en overige deelnemers in de verschillende verbonden partijen is navolgend een overzicht opgenomen.

De bestuursdeelname van de provincie in de verbonden partijen is als volgt:

Verbonden partij	Bestuursdeelname	Overige deelnemers
Publiekrechtelijk		
1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen	GS is het bestuur	Er worden bedragen geïnd t.g.v. het fonds. PU beheert het fonds.
2. Randstedelijke Rekenkamer	PS (ab) GS (ab, db), amb	4 provincies (ZH, FI, NH, U)
3. Recreatie Midden Nederland	PS (bv) GS (ab, db), amb	Zie deelnemers bij de recreatieschappen en het plassenschap.
4. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug	GS	11 gemeenten uit de provincie Utrecht
5. Recreatieschap Stichtse Groenlanden	PS (bv) GS (ab, db), amb	8 gemeenten uit de provincie Utrecht
6. Recreatieschap Vinkeveenseplassen	PS (bv) GS (ab, db), amb	Gemeenten De Ronde Venen, Abcoude en Amsterdam
7. Plassenschap Loosdrecht e.o.	PS (bv) GS (ab, db), amb	Gemeenten Breukelen, Loenen, Utrecht en prov. Noord-Holland
Privaatrechtelijk		
8. Buijs Ballotfonds BV	GS	ABN Amro (45%) en UvU (10%)
9. Vitens NV	Ava	Provincies en gemeenten
10. NV Bank Nederlandse gemeenten	Ava	Provincies en gemeenten
11. Nederlandse Waterschapsbank NV	Ava	Provincies en gemeenten
12. NV Remu Houdstermaatschappij	Ava	Provincies en gemeenten
13. Vereniging Interprovinciaal overleg	PS (alv) GS (db)	Alle provincies
14. Vereniging Huis der Nederlandse provincies	Alv	Alle provincies en het IPO.
15. Stichting Vervoers-analyse en Mobiliteitsadvies	Ab, amb.	BRU

Verklaring afkortingen:

Alv: algemene ledenvergadering
 Ab: algemeen bestuur
 Amb: ambtenaren bestuurlijk verbonden
 Ava: algemene vergaderingen van aandeelhouders
 Db: dagelijks bestuur

Hieronder volgt een beschrijving van elk van de verbonden partijen, welk openbaar belang (visie) middels deze verbonden partij wordt gediend en de aard van de relatie met de provincie. Tevens wordt de financiële participatie toegelicht. Voor inzicht in financiële gegevens wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van gegevens over 2009. Indien deze nog niet bekend waren op het moment van opstellen van deze paragraaf, wordt gebruik gemaakt van de meest recent gepubliceerde gegevens.

Publiekrechtelijk

1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen

Het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Utrecht (Nazorgfonds) beheert de middelen voor de nazorg van stortplaats Smink. Het fonds, dat conform de Leemtetwet is ingesteld, is gevormd om de eeuwigdurende nazorg van deze stortplaats na sluiting te kunnen bekostigen. De heffingen die de provincie bij de stortplaatsbeheerder (op basis van een daarvoor geldende verordening) int, worden overgedragen aan het nazorgfonds dat op zijn beurt zorgt voor de belegging van de ontvangen middelen. Het thans opgebouwde vermogen is toereikend om het doelvermogen (voor het laatst vastgesteld in 2006 op circa € 7,2 miljoen) in 2032 (sluiting stortplaats) te bereiken.

Openbaar belang: het treffen van zodanige maatregelen dat wordt gewaardborgd dat de stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken, dan wel, voor zover dat redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen die nadelige gevolgen.

Wijziging in het belang gedurende 2009: geen.

De provincie kent zowel een bestuurlijk als een financieel belang in het nazorgfonds. Ons college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Leemtetwet en vormt het bestuur van het nazorgfonds. Ook verzorgt de provincie ten behoeve van het nazorgfonds het financieel beheer.

Risico's: Volgens de huidige regels neemt de provincie de nazorg van de stortplaats Smink over in 2032. Om een eventueel financieel risico, dat het doelvermogen niet toereikend is, te voorkomen wordt elke drie jaar onderzocht of het nazorgplan moet worden aangepast. Op basis van dit plan wordt het doelvermogen opnieuw vastgesteld en kan de provincie een aangepaste heffing opleggen. Hierdoor wordt een eventueel financieel risico voor de provincie voorkomen. In 2010 wordt het nazorgplan gecontroleerd op actualiteit, aangezien in 2010 door het IPO een aangepast rekenmodel zal worden vastgesteld.

Balans per 31 december 2009

- Voorziening stortplaats € 2.352.265 (2008: € 2.240.252)
- Eigen vermogen € 1.123.860 (2008: € 957.379)

De egaliseringsreserve dient enerzijds ter dekking van toekomstige lagere dan begrote beleggingsresultaten, anderzijds ter dekking van mogelijke extra kosten als gevolg van hernieuwde technologische en/of milieugerelateerde inzichten met betrekking tot de nazorg van de stortplaats.

2. Randstedelijke Rekenkamer

De Randstedelijke Rekenkamer is een zogenaamde gemeenschappelijk regeling tussen de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland.

Vestigingsplaats: Amsterdam

Openbaar belang: Het doel van de Randstedelijke Rekenkamer is om de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de provincies te verbeteren. Zij verricht hiervoor onafhankelijk onderzoek naar de provincies en de daarmee verbonden organen. De rekenkamer informeert primair provinciale staten over haar onderzoeksbevindingen, oordelen en aanbevelingen.

De taken en bevoegdheden van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in de Provinciewet vastgelegd. De onafhankelijke positie wordt gewaarborgd door onder meer de vrijheid van onderzoek, de toegang tot personen en gegevens en openbaarheid van rapportage. De Rekenkamer doet onderzoek op basis van een eigen onderzoeksprogramma, dat wordt vastgesteld na overleg met de programmaraad. Deze programmaraad bestaat uit leden van de Provinciale Staten van de vier provincies.

De Randstedelijke Rekenkamer heeft, ter voldoening aan de Provinciewet, een Reglement van Orde opgesteld. Het Reglement van Orde bevat regels over de organisatie en werkwijze van de Rekenkamer.

Wijziging in het belang gedurende 2009: geen.

Begroting 2009: De begroting van de Randstedelijke Rekenkamer, die ieder jaar in juli voorafgaand aan het begrotingsjaar openbaar wordt, bevat een beleidsbegroting en een financiële begroting. In de beleidsbegroting is het onderzoeksprogramma opgenomen met een overzicht van de onderzoeken die de Rekenkamer in dat begrotingsjaar gaat doen. Na afloop van het begrotingsjaar maakt de Rekenkamer voor 1 april de jaarstukken met jaarverslag en jaarrekening openbaar. In het jaarverslag wordt verantwoord in hoeverre het onderzoeksprogramma is gerealiseerd en hoeveel dit heeft gekost.

Risico's: Als gevolg van activiteiten die meer kosten dan begroot is er een risico dat uiteindelijk een bedrag aan contributie moet worden nabetaald. Dit risico wordt op dit moment verwaarloosbaar geacht, gezien de ervaring in de afgelopen jaren.

Balans per 31 december 2008

- Eigen vermogen € 210.000 (2007: € 210.000)
- Vreemd vermogen € 698.000 (2007: € 684.000)

Begroting 2009

- Lasten onderzoeksprogramma € 1.531.000 (2008 € 1.466.000)
- Bijdrage provincie Utrecht € 307.000 (2008 € 295.000)

De omvang van de bijdrage van de provincies aan de begroting van de Randstedelijke Rekenkamer wordt als volgt berekend:

- 50% draagt elke provincie evenveel bij;
- 50% wordt berekend op basis van de som van de belastingcapaciteit en de uitkering uit het provinciefonds.

3. Recreatie Midden Nederland

Gemeenschappelijke regeling tussen de recreatieschappen Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied, Stichtse Groenlanden, Vinkeveense Plassen, Plassenschap Loosdrecht en Omstreken en de provincie Utrecht.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: in programma 2 (Landelijk gebied) wordt gesteld dat de provincie de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen wil bewerkstelligen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openluchtrecreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur in stand en ontwikkelt dit verder waar nodig. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in dagelijks bestuur (1) en algemeen bestuur (3)

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

Bijdrage 2009: Deelnemersbijdragen: € 3.699.800 (de provincie draagt niet direct bij, maar via bijdragen aan de deelnemende partijen - de recreatieschappen.

Risico's: de provincie Utrecht is als deelnemende partij bij zowel de recreatieschappen, bij plessenschap Loosdrecht e.o., als bij de gemeenschappelijke regeling Midden Nederland aanspreekbaar voor tekorten. De financiële reserves zijn de afgelopen jaren flink geslonken. Momenteel wordt een onderzoek gedaan naar de risico's die bestaan bij de verschillende partijen. Zie hiervoor ook de toelichting in de paragraaf Weerstandsvermogen (6.4).

Balans per 31 december 2008

- Eigen vermogen: -
- Vreemd vermogen: € 84.000

4. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug

Gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Utrecht en de gemeenten De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Bunnik, Zeist, Wijk bij Duurstede, Rhenen, Veenendaal, Leusden, Woudenberg, Amersfoort en Renswoude.

Vestigingsplaats: Utrecht.

Openbaar belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openluchtrecreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand en ontwikkelt dit, waar nodig, verder. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in dagelijks bestuur (1) en algemeen bestuur (2).

Risico's: zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per 31 december 2008

- Eigen vermogen: € 1.882.455
- Vreemd vermogen: € 629.383

Begroting 2009

- Deelnemersbijdragen: € 1.161.200
- Bijdrage provincie (40,5%) € 454.700 (wordt berekend over deelnemersbijdragen exclusief bijdrage gemeente Amersfoort) + € 100.000 eenmalig

5. Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Houten, IJsselstein, Lopik, Woerden, Maarsse en De Bilt.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openluchtrecreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand en ontwikkelt dit, waar nodig, verder. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur (1) en algemeen bestuur (2)

Risico's: zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per 31 december 2008

- Eigen vermogen: € 3.773.659
- Vreemd vermogen: € 3.047.849

Begroting 2009

- Deelnemersbijdragen: € 2.268.400
- Bijdrage provincie: (32,213%): € 730.720 + eenmalige bijdrage € 75.000

6. Recreatieschap Vinkeveenseplassen

Gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten De Ronde Venen, Abcoude en Amsterdam.

De provincie draagt bij in het nadelig exploitatiesaldo volgens een vastgesteld percentage.

Vestigingsplaats: Vinkeveen (De Ronde Venen)

Openbaar belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openluchtrecreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand en ontwikkelt dit, waar nodig, verder. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur (1).

Risico's: zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per 31 december 2008

- Eigen vermogen: € 2.505.071
- Vreemd vermogen: € 703.681

Begroting 2009

- Deelnemersbijdragen € 1.905.600
- Bijdrage provincie (35,76%/50%): € 414.700

7. Plassenschap Loosdrecht e.o.

Gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Wijdmeren, Breukelen en Loenen.

De provincies Utrecht en Noord Holland dragen bij in het nadelig exploitatiesaldo volgens vastgestelde percentages.

Vestigingsplaats: Loosdrecht (Wijdmeren)

Openbaar belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van gemeenten en heeft ten doel de behartiging van de belangen van de recreatie binnen zijn gebied. Dit betekent concreet dat het Plassenschap de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand houdt en, waar nodig, verder ontwikkelt. Het recreatieschap voert daarbij het beleid van provincies en gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

Risico's: zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per 31 december 2008

- Eigen vermogen € 1.736.614
- Vreemd vermogen € 2.888.563

Begroting 2009

- Deelnemersbijdragen € 1.409.8000
- Bijdrage provincie (11,41 %): € 161.900

Privaatrechtelijk

De privaatrechtelijke organisaties zijn nader onder te verdelen in deelnemingen en overige publiekrechtelijke organisaties.

Deelnemingen

Het saldo van de deelnemingen per 31 december 2009 is als volgt te specificeren (alle bedragen x € 1.000):

Deelnemingen	Nominaal	Vol-gestort	Belang (%)	Intrinsieke waarde ¹⁾	Balans 31.12.09
Buijs Ballotfonds B.V. 680.760 aandelen van € 1	681	681	45,45	240	-
Vitens N.V. 285.896 aandelen van € 1	286	286	5,692	19.465	48
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten 87.750 aandelen van € 2,50	219	219	0,158	3.119	25
N.V. Nederlandse Waterschapsbank 43 aandelen A van € 115 60 aandelen B van € 460	5 28	5 7	0,178	1.047	0 7
N.V. REMU Houdstermaatschappij 95 aandelen van € 500	0	0	47,50	673	PM ²⁾
Totaal				24.544	80

1) De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. Om een indicatie te krijgen van de reële waarde is het belang in de intrinsieke waarde van de deelneming volgens de meest recente jaarrekening weergegeven.

2) De aandelen zijn in 2003 afgeboekt in verband met de verkoop van de aandelen REMU NV, waarbij de afboeking is verrekend met de opbrengst van de verkoop van de deelneming. Sindsdien zijn de aandelen pro memorie gewaardeerd.

Het risico bij de deelnemingen is beperkt tot de boekwaarde van de deelnemingen. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen zijn reeds hierbij in aanmerking genomen.

8. Buijs Ballotfonds

Het Buijs Ballotfonds is een gezamenlijk fonds van ABN-AMRO, de Universiteit Utrecht Holding en de provincie Utrecht. Het fonds participeert in kansrijke, innovatieve ondernemingen die op de reguliere markt onvoldoende kapitaal kunnen aantrekken.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: in programma 6 (Economische zaken en recreatie) is voor de productgroep Bedrijfsontwikkeling en Kenniseconomie als hoofddoelstelling geformuleerd: 'vernieuwing van de economische structuur van de provincie door versterking van de kennisinfrastructuur en het bevorderen van kennisintensieve sectoren'. De stimulering van innovatieve startende ondernemingen draagt bij tot het realiseren van deze doelstelling. De provincie Utrecht is sinds 1995 aandeelhouder in het Buijs Ballotfonds. Het fonds heeft tot doel te voorzien in de (risicodragende) financieringsbehoefte van startende bedrijven (technostarters) die niet voor reguliere financiering in aanmerking komen. Het gaat om participatie in aandelen en/of (achtergestelde) leningen.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

Belang: naast de provincie Utrecht (45,45 procent) en de ABN AMRO bank (45,45 procent) is ook de Universiteit Utrecht Holding BV in het bezit van een bescheiden pakket aandelen in het Buijs Ballotfonds (9,1%). De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd door de commissaris van de Koningin in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en door de gedeputeerde economische zaken in de Raad van Commissarissen.

Het beheer van het fonds is in handen van de Universiteit Utrecht Holding.

De activiteiten van het fonds zijn de laatste jaren zeer bescheiden. Op grond van de lage intrinsieke waarde zijn de aandelen pro memoria op nihil gewaardeerd.

Balans per 31 december 2008

- Eigen vermogen € 530.000
- Vreemd vermogen € 5.000

9. Vitens NV

Vitens NV is ontstaan uit NV Hydron Midden-Nederland.

De provincie Utrecht nam met 1.158 aandelen deel in het aandelenkapitaal van NV Hydron Midden-Nederland. Op 30 augustus 2006 hebben de aandeelhouders ingestemd met een fusie van drie waterbedrijven om te komen tot één waterbedrijf. Het nieuwe bedrijf Vitens ontwikkelt zich conform de fusieafspraken.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: het publiek op een duurzame manier voorzien van schoon drinkwater.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

Belang: het belang van de provincie Utrecht bedraagt 5,692%. Jaarlijks wordt dividend uitgekeerd, in 2009 is € 814.000 dividend ontvangen (2008: € 863.000).

Balans (geconsolideerd) per 31 december 2008

- Eigen vermogen € 342.100.000
- Vreemd vermogen € 1.296.100.000

10. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

De NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank voor de overheid en voor het maatschappelijk belang. BNG heeft in haar jaarrekening van 2008 aangegeven dat: de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van de bank 20 procent bedraagt (2007: 20%). De BIS-ratio geeft de verhouding weer tussen het risicodragend vermogen en de naar risico gewogen activa.

Vestigingsplaats: Den Haag

Openbaar belang: het bankieren ten dienste van overheden - waaronder provincies - en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

Belang: het eigen vermogen van de bank bedraagt per aandeel € 35,54 (was € 36,86). Als dit bedrag wordt afgezet tegen het aandelenbelang van de provincie (87.750 aandelen) kan worden geconcludeerd dat de waarde daarvan € 3,119 miljoen bedraagt (was € 3,235 miljoen). De provincie heeft hiermee een belang van 0,16% in de BNG. Het is niet zondermeer mogelijk een marktwaarde voor deze aandelen te bepalen, omdat deze niet vrij verhandelbaar zijn.

In 2009 is € 125.000 dividend ontvangen (2008: € 154.000).

11. N.V. Nederlandse Waterschapsbank

De Nederlandse Waterschapsbank (NWB) is een financiële dienstverlener voor de overheidssector. Uit de jaarrekening 2008 van de NWB blijkt dat de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van deze bank 56% bedraagt (2007: 68%).

Vestigingsplaats: 's-Gravenhage

Openbaar belang: voor gemeenten, provincies, gezondheidszorg, onderwijs en activiteiten op het gebied van water en milieu, arrangeert de bank korte en langlopende kredieten.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

Belang: het eigen vermogen van de NWB bedraagt € 1.047 miljoen per 31 december 2008 (was € 1.091 miljoen). De nominale waarde van de 50.478 aandelen A (volgestort) en de 8.511 aandelen B (voor 26 procent volgestort) bedraagt slechts € 6,82 miljoen. Rekeninghoudend met ons aandeel in de nominale waarde (ad. 0,178 procent), bedraagt de intrinsieke waarde van het aandelenpakket van de provincie € 2,18 miljoen. Ook de aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) kennen geen marktwaarde.

In 2009 is € 71.000 dividend ontvangen (2008: € 71.000)

12. N.V. REMU Houdstermaatschappij

De NV Remu Houdstermaatschappij had als enige activiteit had het beheren van aandelen van REMU NV. De REMU NV is in 2003 verkocht aan ENECO.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: niet (langer) van toepassing.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

Belang: de provincie is voor 47,5 procent aandeelhouder in de houdstermaatschappij. De vennootschap heeft een eigen vermogen van € 1,4 miljoen en wordt in stand gehouden in verband met een eventueel nog te ontvangen vergoeding van ENECO. Deze vergoeding bedraagt 4,66% van de totale waarde bij verkoop voor 31 december 2010 van meer dan 50% van ENECO (privatiseringsvergoeding). Na 31 december 2010 vervalt het recht op deze vergoeding. De aandelen in de NV REMU Houdstermaatschappij zijn in 2003 afgeboekt in verband met de verkoop van de aandelen REMU NV aan ENECO. Hiermee was een bedrag gemoeid van € 47.500. De afboeking is verrekend met de opbrengst van de verkoop van de deelneming van NV REMU Houdstermaatschappij in REMU NV. De waardering van de houdstermaatschappij blijft wel pro memorie opgenomen op de balans en wordt alleen nog aangehouden om aanspraken te kunnen maken bij een eventuele verkoop van ENECO voor 2011. Er staat nog een klein bedrag open (circa € 1 miljoen), dat mogelijk in 2011 bij liquidatie aan de aandeelhouders zal worden uitgekeerd.

Balans per 31 december 2008

- Eigen vermogen € 1.417
- Vreemd vermogen € 9.000

Overige publiekrechtelijke organisaties

13. Vereniging Interprovinciaal Overleg

De vereniging het Interprovinciaal Overleg (IPO) heeft twaalf leden: de Nederlandse provincies.

Vestigingsplaats: 's-Gravenhage

Openbaar belang: het optimaliseren van de condities waaronder provincies werken en provinciale vernieuwingsprocessen stimuleren. Het IPO is actief op dezelfde terreinen als de provincies, zoals milieu, landelijk gebied, sociaal beleid, ruimtelijke ordening, wonen, economie en mobiliteit. De kernfuncties van het IPO zijn belangenbehartiging en platform. De belangenbehartiging geeft het IPO vorm door regelmatig te overleggen met onder andere de verschillende overheden en maatschappelijke organisaties. De platformfunctie wordt ingevuld door gelegenheden te creëren om kennis en ervaringen uit te wisselen, gezamenlijke standpunten te bepalen en initiatieven te ontplooiën. Daarnaast ondersteunt het IPO de provincies bij het uitvoeren van verschillende taken.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

Het bestuur van het IPO bestaat uit dertien natuurlijke personen, die door de algemene vergadering worden benoemd. Uitsluitend Commissarissen van de Koningin en andere leden van het College van Gedeputeerde Staten zijn benoembaar als lid van het bestuur.

In de algemene vergadering, waar onder andere het jaarplan, de begroting en de rekening wordt vastgesteld, wordt de provincie vertegenwoordigd door vijf aangewezen leden van Provinciale Staten.

Risico's: Als gevolg van activiteiten die meer kosten dan begroot, is er een risico dat uiteindelijk een bedrag aan contributie moet worden nabetaald. Dit is de twee afgelopen jaren niet voorgekomen.

Verder zijn er geen budgetten voor de (extra kosten van) extern ingehuurde deskundigen. Deze kosten worden veelal (nacalculatorisch) doorbelast aan de deelnemende provincies. Dit kan tot nu toe op incidentele basis door de inhoudelijke beleidsvelden worden opgevangen, maar zou in de toekomst mogelijk problemen op kunnen leveren.

Balans 31 december 2008

- Eigen vermogen € 905.000 (2007: € 447.000)
- Vreemd vermogen € 11.875.000 (2007: € 10.660.000)

Begroting 2009

- Totale lasten € 10.669.000 (2008 € 12.719.000);
- Contributies provincies € 9.008.000 (2008 € 8.820.000);
- Aandeel provincie Utrecht ongeveer 7%, oftewel: € 0,6 miljoen (2008 € 615.000).

De kosten van de vereniging worden door de provincies gedragen volgens een maatstaf, waarbij de ene helft van de kosten gelijkelijk over de provincies wordt verdeeld, en de andere helft over de provincies wordt verdeeld naar rato van de som van de totale uitkeringen uit het provinciefonds en de belastingcapaciteit.

14. Vereniging Huis der Nederlandse provincies

De provincie Utrecht is lid van de Vereniging Huis der Nederlandse Provincies (HNP) en betaalt daarvoor een bijdrage voor huisvestings- en apparaatskosten. Het HNP is een vereniging volgens Belgisch recht.

Vestigingsplaats: Brussel

Openbaar belang: vertegenwoordigers van de twaalf provincies en het IPO werken in opdracht van het Bestuurlijk Platform Europa (BPE) vanuit het als liaison tussen de provincies en Europese instellingen en netwerken. Er wordt gewerkt aan versterking van de bestuurlijke coördinatie, organisatie en aansturing van de gezamenlijke interprovinciale Europa dossiers. Hiervoor is een vaste coördinator aangesteld. Namens de provincie Utrecht is gedeputeerde Binnekamp lid van het Bestuurlijk Platform Europa. Hij is voor het IPO woordvoerder van het dossier Herziening Europese meerjarenbegroting.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

Risico's: Indien de begrote kosten hoger uit zouden vallen, zou mogelijk een extra bijdrage kunnen worden gevraagd. Dit risico wordt verwaarloosbaar geacht.

Begrote lasten van het HNP in 2009: € 663.500 (2008: € 638.600)

Bijdrage van de provincie Utrecht in 2009: € 41.500 (2008: € 41.000)

Eigen vermogen: € 158.000

15. Stichting Vervoersanalyse en Mobiliteitsadvies

De stichting Vervoersanalyse en Mobiliteitsadvies (VNM), opgericht in 1998, is het aanspreekpunt en kenniscentrum voor mobiliteitsmanagement in de provincie Utrecht. In deze rol levert VNM een zichtbare bijdrage aan een verbetering van de bereikbaarheid van bedrijfslocaties in de provincie Utrecht.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: bijdragen aan het verbeteren van de bereikbaarheid van bedrijvenlocaties in de provincie Utrecht middels mobiliteitsmanagement. De focus ligt daarbij op kerngebieden waar de bereikbaarheid verslechterd is vanwege autonome groei van het wegverkeer, wegwerkzaamheden, prijsvorming en/of evenementen. De beide opdrachtgevers BRU en provincie Utrecht hebben in hun beleidsnota's doelen opgenomen ten aanzien van de bereikbaarheid, duurzaamheid en verkeersveiligheid waarbinnen VNM dient te opereren.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2009: geen.

Risico's: De provincie loopt geen direct risico als VNM financieel niet meer in staat zou zijn om aan haar werkverplichtingen te voldoen. Wel zouden lopende maatregelen uitgevoerd moeten worden als VNM dat niet meer kan, waarvoor mensen (en dus ook middelen) nodig zullen zijn. Aangezien de provincie zowel opdrachtgever als financier is, is dit risico verwaarloosbaar.

Balans per 1 januari 2009

- Eigen vermogen € 35.912
- Vreemd vermogen € 180.877

Balans per 31 december 2009

- Eigen vermogen € 40.000 (prognose)
- Vreemd vermogen € 170.000 (prognose)

Begroting 2009

- Deelnemersbijdragen € 700.000
- Bijdrage provincie (38,7%) € 270.000

Paragraaf grondbeleid

De provincie Utrecht is in toenemende mate, direct of indirect, een belangrijke speler op de markt voor onroerend goed ofwel grond, met name aan de aankoopzijde. Hierna volgt een overzicht inzake grondbeleid binnen de provincie Utrecht.

1. Taakgebonden grondbeleid

Grondverwerving in het kader van aanleg of verbetering van infrastructuur

Voor de aanleg van nieuwe of verbreding van bestaande wegen, de realisering van kunstwerken et cetera, worden indien nodig gronden verworven waarop deze voorzieningen moeten worden gerealiseerd.

Voor de aanleg en verbetering van infrastructuur is in 2009 ruim 28,7 hectare grond verworven voor een totaal bedrag van € 1,364 mln.

De verwervingen komen ten gunste van de navolgende projecten uit het Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan 2009-2013:

- bijna 5,5 hectare is verworven voor de aansluiting A12 Bravo;
- ruim 4 hectare is verworven voor de omlegging N201 Amstelhoek - Mijdrecht
- bijna 1,7 hectare is aangekocht voor de verbetering van de N225, en het verbeteren van de fietsverbinding Rhenen Candialaan tot aan de provinciegrens;
- ruim 17 hectare is verworven in het kader van de aanleg van de oostelijke rondweg Veenendaal (N233);
- de resterende 0,5 hectare betreft diverse aankopen voor verschillende projecten.

Bij het taakgebonden grondbeleid zijn er geen risico's anders dan die gepaard gaan met de normale bedrijfsvoering. De aankopen zijn functioneel voor de aanleg van een weggedeelte. Alleen eventuele restpercelen worden weer verkocht.

Grondverwerving in het kader van de Agenda Vitaal Platteland

Inleiding

Sinds 1 januari 2007 heeft de provincie de verantwoordelijkheid voor de realisatie van taakgebonden grondverwerving overgenomen van het Rijk. De prestaties zijn vastgelegd in een bestuursovereenkomst 2007-2013 ILG (Investeringsbudget Landelijk Gebied) tussen Rijk en provincie. Deze taakstelling voor de periode 2007 – 2013 betreft:

- 1.494 ha EHS (nieuwe natuur)
- 40 ha EHS (bestaande natuur)
- 367 ha Rods (gebieden voor openlucht recreatie)

Deze afspraken zijn vertaald in een opdracht van de provincie aan de 7 gebiedscommissies Agenda Vitaal Platteland (AVP). De gebiedsprogramma's AVP zijn vastgesteld door PS op 5 november 2007. Taakgebonden grondaankopen voor de AVP zijn gronden die worden aangekocht op basis van een vooraf bekende beleidsopgave voor één van de doelen in het landelijk gebied: natuur, recreatie, landbouw, reconstructie, water, nationaal landschap of cultuurhistorie. Bij taakgebonden aankopen gaat het derhalve veelal om gronden met een agrarische bestemming die na aankoop een nieuwe functie krijgen of worden geruild (bv landbouwstructuurverbetering). De belangrijkste opgaven zijn de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Recreatie om de Stad (RodS).

De gronden worden aangekocht door de provincie. Door de aankoop wordt Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) juridisch eigenaar en de provincie Utrecht is economisch eigenaar. BBL beheert de gronden tot dat ze worden ingericht of geruild ter realisering van de doelen. Na de inrichting van de gronden worden de gronden doorgeleverd aan de natuurbeherende organisaties. Dat betreft het juridisch en economisch eigendom. De aankopen worden gefinancierd uit de Rijksmiddelen voor ILG, zoals overeengekomen in de bestuursovereenkomst met het Rijk.

Voortgang

Tot dit moment (2007 – 2009) hebben we de volgende gronden verworven:

- 203 ha EHS- nieuwe natuur
- 55 ha EHS - bestaande natuur
- 102 ha Rods
- 396 ha ruilgrond

In 2009 is in totaal 476 ha verworven tegen 162 ha in 2008 en 117 ha in 2007. Momenteel is minder dan de helft van deze taakstelling gerealiseerd ten aanzien van grondverwerving. En een deel van de gronden moet nog geruild worden naar de juiste plaats (in totaal 396 ha). Daarnaast blijken de kosten per ha in de provincie Utrecht hoger dan de normkosten zoals overeengekomen in de bestuursovereenkomst. Het ministerie van LNV is bekend met deze problematiek, en in de Mid Term Review (MTR, in 2010) worden deze ontwikkelingen en knelpunten voorgelegd aan het ministerie van LNV. Vastgesteld kan worden dat de voortgang achterloopt bij de afspraken met het Rijk. De vertraging wordt veroorzaakt door de lage grondmobiliteit in de provincie Utrecht.

2. Actief grondbeleid

De provincie heeft besloten om, in aanvulling op het (wettelijk) taakgebonden grondbeleid, actief grondbeleid te hanteren als mogelijk instrument bij regionale gebiedsontwikkeling. Actief grondbeleid kan in dit kader als volgt worden omschreven: het verwerven van grondposities ten behoeve van regionale gebiedsontwikkeling, waarbij wel het doel van de gebiedsontwikkeling is geformuleerd, maar de toekomstige bestemming van de verworven grond niet altijd in detail vaststaat. De inzet van dit instrument zal worden beperkt tot die programma's en projecten die passen binnen de inhoudelijke beleidskaders, die Provinciale Staten eerder hebben vastgesteld. In situaties waarin nog geen inhoudelijk beleidskader van Provinciale Staten beschikbaar is, zullen de mogelijke grondaankopen vooraf ter vertrouwelijke bespreking aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

Ten behoeve van projecten uit het Meerjarenactieprogramma (MAP) Streekplan en het project Hart van de Heuvelrug is besloten om het instrument actief grondbeleid toe te passen. In dit kader vinden er ook onderhandelingen plaats over grondaankoop.

Aanvullende maatregelen.

Op de vraag hoe versnelling kan worden gerealiseerd, geeft het Strategisch Grondplan voor taakgebonden grondaankopen voor de Agenda Vitaal Platteland antwoord; dat is door PS op 19 mei 2008 geaccordeerd. Het Strategisch Grondplan beschouwt het bredere perspectief van grondbeleid en bestaat kort gezegd uit een set van maatregelen ('een gereedschapskist') die de Gebiedscommissies nodig hebben om tijdig gronden te kunnen verwerven. Het Strategisch Grondplan concludeert dat een maximale inzet van reeds toepasbare maatregelen en instrumenten onvoldoende soelaas bieden. Tegen deze achtergrond is besloten aanvullend instrumentarium te ontwikkelen, meer algemeen gesteld, over te gaan tot actief grondbeleid.

Op 19 januari 2009 heeft Provinciale Staten in dit kader een nieuw middel aan de "gereedschapskist" toegevoegd, namelijk een Revolverend Fonds wat door GS op 14 juli 2009 concreet is ingesteld. In dit fonds is € 50 miljoen van de Provincie en € 2,5 miljoen van het Waterschap Vallei en Eem ondergebracht. Dankzij dit -voorfinancieringsfonds - kan sneller besluitvorming over grondaankopen plaatsvinden in gevallen waarin bij aankoop nog niet helder is uit welke bron de definitieve financiering dient plaats te vinden. Vooral heeft dit een groot voordeel nu de provincie gekozen heeft op actieve wijze ruilgronden met eventuele opstallen buiten de EHS te verwerven om daarmee de grondmobiliteit binnen de EHS te vergroten.

Eveneens is bij de instelling van het Revolverend Fonds door GS besloten om de aankoopbeslissing te mandateren aan de gedeputeerde Landelijk Gebied, waardoor eveneens de besluitvorming aanzienlijk versneld is.

Tevens heeft de eerdere keuze van PS voor een actief grondbeleid geleid tot een herziening van het Handelingskader Grond uit 2007. Het herziene Handelingskader Onroerend Goed is op 26 januari 2010 door GS vastgesteld. De herziening bestaat voornamelijk hieruit dat ook de Gebiedscommissies thans over de mogelijkheden beschikken om actief grondbeleid te voeren. Binnen de beleids- en proceskaders worden de Gebiedscommissies gemandateerd om -binnen de grenzen van het mandaat en binnen de door de provincie geaccordeerde Grondstrategieplannen van de Gebiedscommissies - beslissingen te nemen over grond aan- en verkopen en om rechtstreeks daartoe DLG/BBL aan te sturen. Aankoopbeslissingen buiten mandaat dienen ter besluitvorming voorgelegd te worden aan de gedeputeerde Landelijk Gebied.

Tenslotte is in het Strategisch Grondplan taakgebonden aankopen AVP (PS, mei 2008) besloten om prioritaire gebieden voor grondverwerving aan te wijzen, hetgeen door PS op 21 september 2009 is geconcretiseerd. Deze gebieden zijn essentieel voor de realisatie van de EHS en RodS. Het aankoopbeleid van de provincie richt zich dan ook primair op die gebieden en zal trachten om op minnelijke wijze de grond en eventuele opstallen te kopen op basis van volledige schadeloosstelling. Mocht dit minnelijke traject niet in alle gevallen succesvol zijn, dan zal de provincie overgaan tot onteigening. De provincie heeft daarbij als randvoorwaarde gesteld dat niet meer dan 10% van de EHS-opgave in een AVP-gebied uiteindelijk via onteigening verkregen mag worden. De provincie zal met betreffende gemeenten overleggen of in het concrete geval ter verkrijging van een titel tot onteigening, een inpassingsplan of een bestemmingsplan noodzakelijk is.

Monitoring

De provincie zal als opdrachtgever tweemaandelijks monitoren op welke wijze de Gebiedscommissies invulling geven aan eerdergenoemd mandaat en in welke mate de hiervoor genoemde aanvullende maatregelen leiden tot versnelling van de grondaankopen. Eind 2010 zal de provincie de effectiviteit van hiervoor genoemde maatregelen evalueren en nagaan of aanvullingen dan wel koerswijziging noodzakelijk is. Eind januari 2010 zijn door DLG alle grondaankopen vanaf 2007 in het PRISMA-systeem ingebracht, waardoor de provincie thans ook over de informatie beschikt om de voortgang te monitoren en analyses uit te voeren.

Financiële spelregels van het grondbeleid

Uitgaven voor grondaankopen en bewerkingen aan of bebouwing van de grond worden primair als een investering met economisch nut beschouwd. Dit houdt in dat deze investeringen een financiële opbrengst voor de provincie moeten kunnen genereren, die ten minste gelijk is aan de kosten van de investeringen. Dit vormt voor investeringen uiteindelijk hét centrale financiële beoordelingscriterium: is redelijkerwijs te verwachten dat de investeringen direct of via verevening (op termijn), dan wel na subsidieverstrekking, weer volledig zullen worden

terugverdiend? Ook rentekosten, materiële kosten en apparaatskosten behoren (deels) tot de investeringen. Dit houdt onder meer in dat naast de verwervingskosten ten minste de rentekosten en de materiële kosten (ook van verwerving en fysiek beheer) tot de investeringen worden gerekend en dat deze derhalve uit de opbrengst van de gronden moeten worden gedekt. Dit geldt zo veel mogelijk ook voor de apparaatskosten.

Financiële risico's bij grondverwerving

In de praktijk zal het niet altijd voldoende duidelijk zijn of een aankoop past binnen het eerder omschreven financiële beoordelingscriterium dat redelijkerwijs verwacht kan worden dat de investeringen direct of via verevening (op termijn), dan wel subsidieverstrekking, weer volledig zullen worden terugverdiend. Dit heeft onder meer te maken met onvoorspelbare marktomstandigheden, evenals met onzekerheden omtrent de uiteindelijke planinrichting, de hiermee samenhangende geldstromen en de invulling van de financiële verevening.

Bij elke grondaankoop wordt een risico op waardeverlies getaxeerd. Dit risico kan naar nihil tenderen indien de aankoop zonder meer voldoet aan het genoemde financiële beoordelingscriterium. Wanneer dit niet het geval is, wordt een voorzichtige *next best*-opbrengst bepaald. Hiermee wordt de waarde bedoeld, die met grote mate van waarschijnlijkheid wél gerealiseerd kan worden, hetzij door verkoop in de markt (in de huidige bestemming), hetzij door dekking vanuit een (gemeenschappelijke) grondexploitatie. Het verschil met de werkelijke aankoopkosten (plus renteverlies, beheerskosten en apparaatskosten) vormt dan het risico.

Het aldus bepaalde risico is, gecumuleerd voor alle grondprojecten, te maximeren op een bedrag van € 5 miljoen. Vanuit het Stimuleringsfonds is een bedrag van € 5 miljoen geormerkt voor het dekken van de berekende risico's. De financiering van de aankoop zelf valt hier buiten. Dit betekent dat de provincie geen aanvullende aankopen meer kan doen, indien door deze aankopen het totale risicoprofiel van alle, bij de provincie in eigendom of beheer zijnde gronden, het bedrag van € 5 miljoen zou overschrijden. Er is geen beroep gedaan op de € 5 miljoen uit het Stimuleringsfonds. Voor deze risico's is vanwege de transparantie een aparte reserve ingesteld, de reserve Dekking financiële risico's grondbeleid. De genoemde € 5 miljoen uit het Stimuleringsfonds gaat hier naar over. De actuele risico's per 31 december 2009 worden als volgt ingeschat:

Reserve dekking financiële risico's grondbeleid € 5.000.000

Aankoop	Risicobedrag	Jaar
Fort aan de Buursteeg	€ 700.000	2007
Agrarische grond Linschoterwaard	€ 66.300	2009
Agrarische grond Lopikerwaard	€ 95.040	2009
Laakzone	€ 166.962	2009
Ruifweg 8, Stoutenbrug	€ 40.000	2009
Stal en Hoeve Bunschoten	€ 21.750	2009
Risico's totaal	€ 1.090.052	
Saldo risicofonds	€ 3.909.948	

Hart van de Heuvelrug

Hart van de Heuvelrug is een gezamenlijk programma van 17 partijen. Het programma Hart van de Heuvelrug is een grootschalig gebiedsontwikkelingsprogramma tussen Amersfoort en Utrecht. Doel van het programma is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Daarbij staat voorop het aanleggen van twee ecologische corridors en daarnaast kwaliteitswinst boeken voor wonen, zorg, recreatie en bedrijven. Gestart in 2003 kent het programma momenteel rond de 25 projecten, gegroepeerd in 4 clusters en in verschillende fasen van uitvoering. Per cluster is een overeenkomst gesloten tussen de direct betrokken partijen. De financiële stand van zaken wordt gemonitord via de mastergrondexploitatie. In de huidige mastergrondexploitatie wordt een tekort becijferd van € 12,5 miljoen.

De herziene mastergrondexploitatie laat een tekort zien van € 12,5 mln. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Cluster	Saldo
Soest	- € 6,0 mln.
Zeist I	nihil
Zeist II	+ € 0,5 mln.
Zeist III incl. Dorrestein	+ € 0,5 mln.
Totaal (nominaal)	- € 5,0 mln.
Netto contante waarde	- € 12,5 mln ¹ .

Oorzaak van het tekort zit vooral in cluster Soest. Hierbij speelt dat de verwervingskosten van de sauna in een eerder stadium niet dekkend was getaxeerd. Omdat dit al bekend was bij het starten van het cluster heeft de provincie hiervoor al een voorziening getroffen van € 5,3 miljoen. Daarnaast is er vertraging bij de rode projecten Richelleweg en Apollo-Noord, dit is veroorzaakt door de besluitvorming bij de Raad van State en vertraging in de bestemmingsplanprocedures.

¹ Het nu becijferde tekort heeft globaal een bandbreedte van + en - 20%. Ofwel het beweegt zich tussen de min € 10 mln. en min € 15 mln.

De provincie heeft aan het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) opdracht gegeven een risicoanalyse voor het project Hart van de Heuvelrug uit te voeren.

De belangrijkste uitkomsten van deze risicoanalyse zijn:

- a) de geactualiseerde grondexploitatie voor het project Apollo-Noord (onderdeel Soest) laat een nadeel zien van € 5,5 mln. t.o.v. de mastergrondexploitatie 2008.
- b) dit nadeel kan gecompenseerd worden door het toevoegen van een taakstellende opdracht van € 5,5 mln. aan het project.
- c) bij drie andere grondexploitaties heeft het NAR geen afwijkingen geconstateerd.
- d) bij de overige projecten worden geen grote mutaties verwacht
- e) gelet op het bovenstaande blijft het tekort op de mastergrondexploitatie ongewijzigd (€ 12,5 mln.).
- f) het NAR geeft aan dat hierbij rekening moet worden gehouden met een bedrag van € 2,4 mln. aan risico's.

Er ligt een voorstel van de stuurgroep Hart van de Heuvelrug om het tekort van € 12,5 mln. en het risicobedrag van € 2,4 mln. als volgt te compenseren:

- a) door in te zetten op een pakket maatregelen dat voorziet in het verlagen van uitgaven dan wel het verhogen van inkomsten. Dit pakket kan tot een extra dekking leiden van € 5 mln.
- b) het optimaliseren van de rode locatie op de vliegbasis zodat een extra dekking van € 10 mln. wordt gerealiseerd.

De verdere uitwerking van het bovenstaande is van start gegaan. De besluitvorming hieromtrent, door met name de gemeenteraden van Soest en Zeist en PS, zal in 2010 plaatsvinden.

Bovenstaande aanpak sluit aan op de Raamovereenkomst. Hierin is afgesproken om tekorten op te vangen volgens een vastgesteld werkwijze, de zogenaamde drietrapsraket:

1. Binnen de projecten worden maatregelen genomen om het saldo van opbrengsten en kosten zo positief mogelijk te beïnvloeden;
2. als dit onvoldoende effect heeft wordt gekeken of er verevend kan worden tussen clusters;
3. als deze maatregelen niet voldoende opleveren zijn de provincie, Zeist en Soest het volgende overeengekomen: de provincie onderzoekt in samenwerking met de gemeenten Amersfoort, de Bilt, Leusden, Soest en Zeist de mogelijkheid van een afboeking van het tekort op een nader overeen te komen wijze, dan wel wijzen zij op voorstel van de stuurgroep een compenserend rood project aan om dit tekort op te lossen. De locatie voor dit project is gelegen in één van de genoemde gemeenten en zal niet worden aangewezen dan na overeenstemming daarover tussen de gemeente wiens grondgebied het betreft en de provincie. Bij het ontbreken van overeenstemming maken gedeputeerde staten zo nodig gebruik van hun planologische bevoegdheden.

Hoewel de provincie al een voorziening heeft getroffen van € 5,3 miljoen betreft het hier dus niet een risico voor de provincie alleen. Er worden op dit moment verschillende varianten bedacht waarbij het tekort verlaagd wordt. Mocht dit lukken dan kan deze voorziening eventueel weer vrijvallen. Tot die tijd wordt vanuit het voorzichtigheidsprincipe Hart van de Heuvelrug als onderdeel nog meegenomen in de risicoparagraaf (10.3).

Vliegbasis Soesterberg

In 2005 werd duidelijk dat het ministerie van Defensie een aantal van haar terreinen zou gaan afstoten. Provincie Utrecht zag direct de kans om met de aankoop van de basis de natuur in het gebied verder te versterken. Met de herinrichting van de vliegbasis worden het zuidelijk en noordelijk deel van de Heuvelrug weer met elkaar verbonden. De Ecologische Hoofdstructuur krijgt hiermee in de provincie Utrecht verder vorm. Inmiddels heeft de provincie het gebied in 2009 aangekocht voor € 8,0 miljoen. Bij het uitvoeren van de herinrichting van de vliegbasis werken de provincie en de gemeenten Soest en Zeist samen. Gedrieën zijn deze partijen verantwoordelijk voor het kunnen beschikken over bijv. RO-instrumentarium, vergunningen en financiële middelen om het vastgestelde ruimtelijke plan te kunnen uitvoeren. De wijze van samenwerking, de verdeling van de verantwoordelijkheden e.d. zal worden vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst uitvoeringsorganisatie Herinrichting Vliegbasis Soesterberg. Hierin zal worden voorgesteld dat de drie deelnemende partijen ieder voor een gelijk deel verantwoordelijk zijn voor de kosten gemoeid met de deelgrondexploitatie van de eerste fase (geraamd op € 6 miljoen excl. rente per partij). De eerste fase betreft de kosten die gemaakt worden voor dat het bestemmingsplan onherroepelijk wordt. De provincie neemt de voorfinanciering op zich van deze deelgrondexploitatie. Het Ruimtelijke plan Vliegbasis Soesterberg heeft een sluitende grondexploitatie (totaal € 47 miljoen), de kosten van de eerste fase maken onderdeel uit van deze grondexploitatie. Het voorstel zal in 2010 aan de provinciale staten en de raden van de gemeenten Soest en Zeist worden voorgelegd.

Landgoed Paltz

Naast de vliegbasis Soesterberg is de provincie ook eigenaar van het Landgoed Paltz. In 2009 is beslag gelegd op het landgoed; eiser claimt levering. In een tussenvonnis is uitgesproken dat van levering geen sprake kan zijn. Comparitie volgt in het voorjaar van 2010.

Ook dit landgoed valt niet onder de Raamovereenkomst Hart van de Heuvelrug. Dit landgoed zal in 2010 zo spoedig mogelijk worden doorgeleverd, de verwachting is dat dit budgetneutraal kan plaatsvinden. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe is er in het weerstandsvermogen (10.3) rekening gehouden met een reservering van € 650.000, zijnde 10% van het aankoopbedrag.

Paragraaf provinciale belastingen en heffingen

Als provincie hebben wij in de loop van de jaren een aantal provinciale belastingen en heffingen ingesteld. Uitgangspunt van de provinciale heffingen is dat ze kostendekkend zijn. Wij kennen de volgende provinciale belastingen en heffingen.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

Het maximum te heffen aantal opcenten, vastgesteld door de minister van Financiën per 1 april 2009 is vastgesteld op 111,9 opcenten. De provinciale opcenten zijn door Provinciale Staten vastgesteld op 72,6 opcenten. De onbenutte belastingcapaciteit bedroeg per 1 april 2009 39,3 opcenten. Eén opcent betekent een opbrengst van ongeveer € 1,42 miljoen. In totaal is de onbenutte belastingcapaciteit dus € 55,8 miljoen.

In de primitieve begroting 2009 werd de opbrengst voor 2009 geraamd op € 103 miljoen. In de Najaarsrapportage 2009 is deze raming bijgesteld tot € 105,9 mln. De werkelijke inkomsten over 2009 bedragen € 106 miljoen. Dit verschil wordt veroorzaakt door een hoger aantal in de provincie geregistreerde en tevens zwaardere auto's dan wij op grond van de ons beschikbare gegevens konden verwachten.

Precariorechten en leges

De opbrengst van de precariorechten en leges is jaarlijks sterk wisselend, doordat deze sterk wordt beïnvloed door het aantal te belasten aanvragen dat in een jaar wordt ingediend. Om die reden is in de Begroting 2009 hetzelfde bedrag van € 258.000 opgenomen als in de Begroting 2008 werd geraamd.

De gerealiseerde opbrengst bedroeg in 2009 uiteindelijk € 446.000.

Ontgrondingenheffing

De opbrengst van de ontgrondingenheffing is jaarlijks sterk wisselend en wordt sterk beïnvloed door de omvang van de ontgrondingen in één jaar. Om die reden is in de Begroting 2009 uitgegaan van een gemiddelde opbrengst over een aantal jaren, zijnde € 168.000. In 2009 zijn een aantal aanvragen ingediend voor ontgrondingen. Op deze aanvragen zal echter pas in 2010 definitief worden beslist, waardoor eerst in 2010 de bijbehorende ontgrondingenheffing in rekening wordt gebracht. De uiteindelijke opbrengst van de ontgrondingenheffing is daardoor in 2009 nihil.

Grondwaterheffing

In de Begroting 2009 is de opbrengst geraamd op € 1.261.000.

De opbrengst van de grondwaterheffing was in 2009 € 1.116.000.

Kwijtscheldingsbeleid

Ten aanzien van de provinciale heffingen is geen kwijtscheldingsbeleid ontwikkeld.

Resumé opbrengsten provinciale belastingen en heffingen	Bedragen x € 1.000	
	2008 werkelijk	2009 werkelijk
Opcenten motorrijtuigenbelasting	103.405	105.977
Precariorechten en leges	332	446
Ontgrondingenheffing	120	0
Grondwaterheffing	1.538	1.116
TOTAAL	105.395	107.539

Financiële jaarrekening

Grondslagen van de financiële verslaggeving

Grondslagen van de financiële verslaggeving

1 Algemeen

De jaarrekening is samengesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Onderstaande samenvatting van de grondslagen is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten.

2 Balans – Activa

Vaste activa

De vaste activa zijn nader te verdelen in immateriële vaste activa, materiële vaste activa en financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

Onder immateriële vaste activa wordt opgenomen het saldo van (dis)agio. Deze activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs verminderd met lineaire (vast bedrag per jaar) afschrijvingen. Afgeschreven wordt op basis van de looptijd van de uitzettingen.

Materiële vaste activa

Het BBV onderscheidt 2 categorieën investeringen:

- a) Investerings met een economisch nut
- b) Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investerings met een economisch nut worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen, op basis van de geschatte levensduur.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, zoals in het kader van het provinciaal wegenbeheer (wegen en wegenbouwkundige werken), worden in één keer ten laste van de exploitatie gebracht.

Een uitzondering hierop vormen de beschoeiingen aan provinciale vaarwegen. Deze worden gewaardeerd op vervaardigingsprijs minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte levensduur.

De materiële vaste activa worden als volgt afgeschreven:

• bedrijfsgebouwen	30 - 50 jaar
• waterbouwkundige werken	10 - 25 jaar
• duurzame bedrijfsmiddelen	5 jaar
• bekabeling ICT	10 jaar
• software	3 jaar
• hardware	3 - 5 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Langlopende leningen worden gewaardeerd op de nominale waarde.

De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer bestaan uit garantieproducten, obligaties en deposito's. Garantieproducten worden gewaardeerd op de gegarandeerde eindwaarde bestaande uit de hoofdsom en het aan de looptijd toegerekende, eveneens gegarandeerde, (extra) rendement. Obligaties en deposito's worden gewaardeerd op nominale waarde.

Activa in eigendom van derden worden afgeschreven over maximaal de periode, waarvoor ze voor die derden geacht worden van nut zijn.

Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden in aanmerking genomen.

Vlottende activa

Gronden (niet) in exploitatie

Gronden (niet) in exploitatie worden gewaardeerd op de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde, verminderd met een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

Overige vlottende activa

De overige vlottende worden gewaardeerd op de nominale waarde.

3 Balans – Passiva

Eigen vermogen

De algemene reserves en bestemmingsreserves worden gewaardeerd op nominale waarde.

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan Provinciale Staten een bepaalde bestemming hebben gegeven. Deze bestemming kan door PS nog gewijzigd worden.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op het moment van opstellen van de jaarrekening onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren die van de Europese en Nederlandse overheidslichamen zijn ontvangen.

Voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde, met uitzondering van de voorziening Pensioenen gedeputeerden en de voorziening Nazorg stortplaatsen. Aan de voorziening Pensioenen gedeputeerden ligt een actuariële berekening ten grondslag. De gehanteerde rekenrente bedraagt 3,5% (voorheen 4%). De voorziening Nazorg stortplaatsen is opgenomen tegen contante waarde, conform de wettelijke verplichting.

Conform het BBV worden geen voorzieningen gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen (zoals: ziektekosten, pensioenen, wachtgelden en vakantierechten) van vergelijkbare volume.

Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer

De langlopende schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd op nominale waarde.

4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen zoals financiële risico's gebonden aan de exploitatie waarvoor geen voorziening kan of mag worden getroffen omdat de omvang redelijkerwijs niet kan worden geraamd, treft u aan in de paragraaf weerstandsvermogen.

5 Programmarekening

De baten en lasten worden opgenomen voor zover aan het verslagjaar toe te rekenen, inclusief rente, afschrijving, toegerekende overhead en overige apparaatskosten (op basis van werkelijke uren).

Afschrijving

De afschrijving van activa start per 1 januari van het jaar na het jaar van investeren, uitgezonderd agio en disagio. Deze wordt gemortiseerd over de precieze looptijd van de betreffende geldlening.

Rente en rendement

Onderdeel van de uitzettingen zijn garantieproducten. Een aantal daarvan kent een gegarandeerd jaarlijks rendement. Sommige zijn voorzien van "clicks" waarbij een hogere eindwaarde en dus een hoger rendement kan worden "vastgezet". Met ingang van 2005 wordt jaarlijks een aan de looptijden evenredig deel van de rendementen als treasuryresultaat genomen.

De rentevergoeding aan het BOR-fonds bedraagt het rekenkundig twaalf-maands gemiddelde over de rekening-courantverhouding van de provincie met de Rabobank.

Balans per 31 december 2009

BALANS PER

Activa	31 december 2009	31 december 2008
VASTE ACTIVA	497.240	522.251
Immateriële vaste activa	585	1.414
Kosten verbonden aan sluiten van geldleningen en saldo van agio/disagio	585	1.414
Materiële vaste activa	27.070	27.850
Investeringen met economisch nut	23.762	24.335
Investeringen met maatschappelijk nut	3.307	3.515
Financiële vaste activa	469.585	492.987
Kapitaalverstrekkingen aan: deelnemingen	80	80
Overige langlopende leningen	15.767	15.824
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	453.620	476.911
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	118	172
VLOTTENDE ACTIVA	333.492	373.643
Gronden niet in exploitatie	41.562	26.284
Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	160.456	235.642
Vorderingen openbare lichamen	18.911	16.109
Rek.crt. niet financiële instellingen	1.206	741
Overige vorderingen	6.338	6.792
Overige uitzettingen	134.000	212.000
Overlopende activa	79.634	55.797
Liquide middelen	51.841	55.920
TOTAAL ACTIVA	<u>830.732</u>	<u>895.895</u>

31 DECEMBER 2009

Passiva	31 december 2009	31 december 2008
EIGEN VERMOGEN	508.117	550.288
Algemene reserve	51.593	44.641
Bestemmingsreserves	447.050	497.142
Bestemmingsreserves ivm egalisatie	25.132	25.747
Overige bestemmingsreserves	421.918	471.395
Saldo programmarekening	9.474	8.505
VOORZIENINGEN	33.607	33.446
VASTE SCHULDEN MET LOOPTIJD VAN 1 JR. OF LANGER	48.269	75.807
Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar	2.269	6.807
Verplichtingen Bestuursakkoord 2009-2011	46.000	69.000
VLOTTENDE PASSIVA	240.739	236.354
Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan 1 jr	22.245	20.985
Overige schulden	22.245	20.985
Overlopende passiva	218.494	215.369
Overige overlopende passiva	60.244	64.317
Vooruitontvangen specifieke uitkeringen	158.250	151.052
TOTAAL PASSIVA	<u>830.732</u>	<u>895.895</u>
Gewaarborgde geldleningen	30.548	31.134

Toelichting op de Balans

BALANSMUTATIES

De balans per 31 december 2009 sluit met een totaal van € 830,7 miljoen. Dit betekent een afname ten opzichte van 2008 van € 65,1 miljoen. De belangrijkste mutaties worden hierna toegelicht. Hierbij wordt achtereenvolgens ingegaan op de vaste activa, vlottende activa, vaste passiva, vlottende passiva en verplichtingen. Vervolgens wordt ingegaan op de borgstellingen en de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Onderstaande tabellen met balansmutaties geven de mutaties weer in één oogopslag.

Balansmutaties activa		
	Afname	Toename
VASTE ACTIVA		
Immateriele vaste activa	829	
Materiele vaste activa	780	
Financiële vaste activa	23.402	
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzetting < 1 jaar	75.186	
Grond niet in exploitatie		15.278
Overlopende activa		23.836
Liquide middelen	4.079	
	104.276	39.114

Per saldo afname **65.163**

Balansmutaties passiva		
	Afname	Toename
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve		6.952
Bestemmingsreserve	50.092	
Saldo Programmarek.		969
VOORZIENINGEN		161
VASTE SCHULD > 1 jaar	27.538	
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlott schuld < 1 jr		1.260
Overlopende passiva		3.125
	77.630	12.468

Per saldo afname **65.163**

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Betreft agio en disagio van geldleningen.

Agio en disagio van geldleningen

	2009	2008
Boekwaarde 1 januari	1.414	2.939
AF: afschrijvingen	828	1.525
Boekwaarde 31 december	585	1.414

Het verschil op het moment van aankoop tussen de koers en de nominale waarde van uitzettingen wordt geactiveerd en afgeschreven over de looptijd. Zie voor een detailoverzicht verplichte bijlage 1: Staat van vaste activa (onderdeel A).

Materiële vaste activa

	2009	2008
Boekwaarde 1 januari	27.850	28.619
BIJ: investeringen met economisch nut	375	176
BIJ: investeringen met maatschappelijk nut	230	626
	28.455	29.421
AF: afschrijvingen	1.385	1.571
Boekwaarde 31 december	27.070	27.850

De materiële vaste activa zijn duurzame investeringen van stoffelijke aard. Het grootste deel hiervan, circa € 23,7 miljoen, betreft investeringen met een economisch nut. Hiertoe behoren vooral gebouwen (onder meer het provinciekantoor en steunpunt Huis ter Heide) en automatiseringsapparatuur. De investeringen met een maatschappelijk nut, circa € 3,3 miljoen, betreffen met name voorzieningen ten behoeve van de afwatering en de beschoeiing van de Eem. Zie voor een detailoverzicht verplichte bijlage 1: Staat van vaste activa (onderdeel B).

Onroerende zaken zonder boekwaarde

Van de vaste activa is een aantal onroerende zaken reeds volledig afgeschreven. In de provinciale eigendomsregistratie staan de gegevens over de onroerende zaken en rechten op onroerende zaken geregistreerd.

Financiële vaste activa

Deelnemingen	Nominaal	Vol-gestort	Belang in perc.	Intrinsieke waarde 1)	Balans 31-12-2009
Buijs Ballotfonds BV					
680.760 aandelen van € 1	681	681	45	240	0
Vitens NV					
285.896 aandelen van € 1	286	286	6	19.465	48
NV Bank Nederlandse Gemeenten					
87.750 aandelen van € 2,50	219	219	0	3.119	25
NV Nederlandse Waterschapsbank					
43 aandelen A van € 115	5	5			0
60 aandelen B van € 460	28	28	0	1.047	7
NV REMU Houdstermaatschappij					
95 aandelen van € 500	0	0	48	673	PM
				<u>24.544</u>	<u>80</u>

1) De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. Om een indicatie te krijgen van de reële waarde is het belang in de intrinsieke waarde van de deelneming volgens de meest recente jaarrekening weergegeven.

Buijs Ballotfonds

Het fonds heeft als doelstelling het bevorderen van de innovatieve en kennisintensieve bedrijvigheid in de provincie Utrecht. De activiteiten zijn de laatste jaren zeer bescheiden. De aandelen zijn op nihil gewaardeerd op grond van de lage intrinsieke waarde.

Vitens N.V.

De aandelen worden gewaardeerd op de oorspronkelijke boekwaarde ad € 42.000 verhoogd met de uitbreiding van 23 aandelen uit deerschikking tegen de nominale waarde van € 250. In 2009 is € 814.000 dividend ontvangen (2008: € 863.000).

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Uit de jaarrekening 2008 van de BNG blijkt dat de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van deze bank 20% bedraagt (2007: 26%). In 2009 is € 125.000 dividend ontvangen (2008: € 154.000).

Nederlandse Waterschapsbank N.V.

Uit de jaarrekening 2008 van de NWB blijkt dat de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van deze bank 56% bedraagt (2007: 68%). In 2009 is € 71.000 dividend ontvangen (2008: € 71.000).

N.V. REMU Houdstermaatschappij

De aandelen in de N.V. REMU Houdstermaatschappij zijn in 2003 afgeboekt in verband met de verkoop van de aandelen REMU N.V. Sindsdien zijn de aandelen pro memorie gewaardeerd. De provincie heeft nog aanspraken bij een eventuele verkoop van REMU N.V. voor 2011. Er staat nog een klein bedrag open, dat mogelijk in 2011 bij liquidatie zal worden uitgekeerd.

Zie ook de toelichting op de deelnemingen in de paragraaf Verbonden partijen.

Overige langlopende leningen					
Geldnemer	Rente %	Saldo 31-12-08	Opname	Aflossing	Saldo 31-12-09
Hoogheemraadsch. St. Rijnlanden	7,51%	10.682	0	3.561	7.121
Waterschap Vallei en Eem	7,51%	3.167	0	1.056	2.111
Hoogheemraadsch. Amstel, Gooi en Vecht	7,51%	1.580	0	526	1.054
		<u>15.429</u>	<u>0</u>	<u>5.143</u>	<u>10.286</u>
Stichting Statenjacht Utrecht		333	0	0	333
Startersfonds		0	5.000	0	5.000
Overige langlop. Leningen: (fietsplan en GNGnet)		63	131	45	149
		<u>15.824</u>	<u>5.131</u>	<u>5.188</u>	<u>15.767</u>

In 2009 is een provinciaal Startersfonds ingesteld. Hierdoor kunnen meer starters aan een woning geholpen worden door middel van startersleningen.

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd >= 1 jaar	31-12-2009	31-12-2008
Garantieproducten inclusief langlopende rentevordering	300.591	273.875
Obligaties	153.029	193.383
Obligaties BOR	0	9.653
	<u>453.620</u>	<u>476.911</u>

Van de langlopend uitgezette gelden wordt circa € 326 miljoen afgelost binnen vijf jaar en circa € 41 miljoen vervalt binnen één jaar. Voor risico's met betrekking tot de uitzettingen wordt verwezen naar de paragrafen treasury en weerstands-vermogen.

Garantieproducten naar jaar van aflossing	Hoofdsom	Te ontvangen rente	Totaal 31-12-2009
2012	25.000	7.603	32.603
2013	55.000	8.893	63.893
2014	30.000	699	30.699
2015	55.000	2.857	57.857
2016	30.000	2.300	32.300
2022	25.000	0	25.000
2028	55.074	3.165	58.239
	<u>275.074</u>	<u>25.517</u>	<u>300.591</u>

Garantieproducten naar garantiegever	Hoofdsom	Te ontvangen rente	Totaal 31-12-2009
UNO Credito Bank Ireland plc.	50.000	13.733	63.733
West Deutsche Landesbank	45.000	4.831	49.831
ABN-AMRO	55.074	3.165	58.239
Depfa Bank SA	30.000	2.300	32.300
Barclays	20.000	0	20.000
KBC Bank	20.000	0	20.000
Deutsche Bank	15.000	789	15.789
Rabobank	15.000	699	15.699
Fortis	25.000	0	25.000
	<u>275.074</u>	<u>25.517</u>	<u>300.591</u>

Bij een aantal garantieproducten wordt aan het einde van de looptijd uitsluitend de terugbetaling van de hoofdsom gegarandeerd en hangt het uiteindelijke rendement af van de onderliggende waarde van de beleggingen. Bij andere wordt naast de hoofdsom ook een minimumrendement gegarandeerd. Tussentijds worden rendementen slechts verantwoord voor zover deze gegarandeerd zijn.

Obligaties naar jaar van aflossing	31-12-2009	31-12-2008
2008		0
2009	0	40.644
2010	41.200	41.200
2011	49.829	49.539
2012	9.000	9.000
2013	16.000	16.000
2014	37.000	37.000
	<u>153.029</u>	<u>193.383</u>

Obligaties naar geldnemer	Totaal 31-12-2009
----------------------------------	--------------------------

Bank Nederlandse Gemeenten	33.359
Staat der Nederlanden	16.000
Fin Foncier MTN	15.000
Bayerische Landesbank	14.000
Bayerische hypothekverein	13.500
AAB Bouwfonds	10.000
Eurohypothekbank	10.000
Rabobank	9.341
APG rentefonds	7.829
Hamburg Landesbank	5.000
Depfa pfandbrief	5.000
Nederlandse Waterschaps Bank	4.500
Munchen hypothekbank	3.500
ING-bank	3.000
Rodamco	3.000
	153.029
	153.029

In verband met de kortlopende looptijd is de te ontvangen rente opgenomen onder de overlopende activa.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
--

Dit zijn vooral investeringen aan eigendommen van waterschappen. Zie voor een detailoverzicht verplichte bijlage 1 Staat van Vaste activa onderdeel C.

VLOTTENDE ACTIVA

Gronden (niet) in exploitatie				
--------------------------------------	--	--	--	--

	Balans 31-12-08	Investerings	Desinves- teringen	Balans 31-12-09
Gronden in exploitatie				
Hart van de Heuvelrug	13.203	11.434	0	24.637
Vliegbasis Soesterberg	0	8.527	0	8.527
subtotaal	13.203	19.961	0	33.164
Gronden niet in exploitatie				
Landgoed Paltz	6.837	0	0	6.837
Grondverwerving en landinrichting (ILG)	5.473	0	5.473	0
Regeling beëindiging veehouderij	771	0	0	771
Woonschepen en ligplaatsen	0	790	0	790
	26.284	20.751	5.473	41.562

In 2009 is beslag gelegd op landgoed De Paltz; eiser claimt levering van het landgoed. In een tussenvonnis is uitgesproken dat van levering geen sprake kan zijn. Comparitie volgt in het voorjaar van 2010. Voor een nadere toelichting op deze posten en een beschrijving van de risico's verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
--

Vorderingen openbare lichamen		
--------------------------------------	--	--

31-12-2009

31-12-2008

Belastingdienst BTW-compensatiefonds en BTW	18.911	16.109
Overige	0	0
	18.911	16.109

Rekening-courant niet financiële instellingen	31-12-2009	31-12-2008
Diverse instellingen	1.206	741
	1.206	741

Overige vorderingen	31-12-2009	31-12-2008
Externe debiteuren	6.649	7.087
Debiteuren subsidiënten	99	130
	6.748	7.217
Overige	20	6
	6.768	7.223
Af: Voorziening dubieuze debiteuren	431	431
	6.338	6.792

In de volgende tabel is de ouderdom van de debiteuren weergegeven:

Ouderdom vorderingen	31-12-2009	31-12-2008
0-30 dagen	5.023	3.674
31-60 dagen	71	1.472
61-90 dagen	377	867
91-180 dagen	219	156
De vorderingen ouder dan 180 dagen hebben voornamelijk betrekking op overheden. Een groot deel daarvan betreft bodemsaneringen (€ 148.000) en vorderingen met betrekking tot het fietsknooppuntensysteem (€ 484.000).		

Overige uitzettingen	31-12-2009	31-12-2008
Kortlopende deposito's	134.000	212.000
	134.000	212.000

Kortlopende deposito's	Totaal 31-12-2009
Rabobank	70.000
ING-bank	14.000
BNG Capital Management	50.000
	134.000

De te ontvangen rente is opgenomen onder de overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2009	31-12-2008
ILG: grondvoorraad DLG	38.627	11.458
Revolverend fonds	10.028	0
Nog te ontvangen opcenten motorrijtuigenbelasting	9.263	9.133
ILG: nog te ontvangen uitfinanciering	8.396	10.345
ILG: voorschot DLG	0	5.072
Te ontvangen rente	3.263	7.707
Voorfinanciering Randstadspoor	2.967	3.560
Vooruitbetaald Fort aan de Buursteeg	2.353	0
Her te beleggen dividend	1.620	0
Vooruitbetaalde huren	647	638
Kosten Vliegbasis Soesterberg	498	0
Nog te ontvangen bijdrage in kosten P4 Brussel	387	153
Nog te ontvangen bijdrage in kosten Programmabureau	227	355
Te ontvangen rente garantieproducten	210	0
Nog te ontvangen Dividendbelasting	184	0
Vooruitbetaalde aflossing lening	106	106
Vooruitbetaald inrichting Marickenland	92	0
Vooruitbetaalde BTW	0	1.570
Vooruitbetaalde subsidies	0	1.339
Nog te ontvangen ivm afrekening BLS	0	888
Nog te verrekenen interne bijdrage BOR	0	804
Nog te ontv. Berg en Bosch	-53	643
Nog te ontvangen Behoedzaamheidsreserve	0	620
Nog te ontvangen bedragen gemeenten (bodemsanering)	9	284
Subsidie LNV weidevogels	0	180
Nog te ontvangen schadeuitkeringen aan wegen	0	169
Nog te ontvangen gem. Amersfoort bijdrage vaarwegen	0	112
Nog te ontvangen subsidie PUEV	0	80
Vooruitbetaalde externe inhuur	0	71
Overige overlopende activa	810	510
Totaal	79.634	55.797

ALGEMENE RESERVES					
Prog	Omschrijving	Balans 31-12-2008	BIJ	AF	Balans 31-12-2009
	1. Saldireserve	40.438	11.386	32.433-	19.391
	2. Bedrijfsvoering	4.202	0	2.000-	2.202
	3. Weerstandsvermogen	0	30.000	0	30.000
		44.641	41.386	34.433-	51.593

De algemene reserve dient primair als buffer voor de financiële risico's die voortvloeien uit de taakuitoefening van de provincie. Deze risico's hebben veelal betrekking op specifieke dossiers en activiteiten van de provincie maar zijn deels ook inherent aan de bedrijfsvoering

1. SALDIRESERVE	
Saldo 1-1-2009	40.438
Bij: Rekeningresultaat 2008	8.505
Storting doublure rentetoevoeging (Najaarsrapportage)	1.715
Voordelig saldo Op de fiets!	1.166
Subtotaal	11.386
Af: Instellen Reserve Weerstandsvermogen	30.000
Inzet voordelig saldo Op de fiets! Voorjaarsnota	1.100
Voorstellen bestemming rekeningresultaat 2008	1.333
Subtotaal	32.433
Saldo 31-12-2009	19.391

Provinciale Staten hebben besloten bij de jaarrekening 2005 om de minimale omvang van de saldireserve te bepalen op € 25 miljoen. Uit de paragraaf Weerstandsvermogen blijkt dat een buffer van € 30 miljoen (31.12.2008 € 30 miljoen) voldoende is om de risico's van de provincie af te dekken.

2. BEDRIJFSVOERINGSRESERVE	
Saldo 1-1-2009	4.202
Af: Bedrijfsvoeringsknelpunten	2.000
Saldo 31-12-2009	2.202

De bedrijfsvoeringsreserve is ingesteld voor het opvangen van jaarlijkse schommelingen in de bedrijfsvoeringsresultaten zodat deze niet van invloed zijn op de kostprijs van beleidsproducten. Daarnaast verlenen PS jaarlijks bij vaststelling van de begroting toestemming aan GS om tussentijds onttrekkingen te doen ter dekking van onvoorziene tekorten/knelpunten in de bedrijfsvoering (mandaat 2009 € 2 miljoen). Het saldo mag maximaal € 7,5 miljoen bedragen. Het bedrijfsvoeringsresultaat wordt jaarlijks bij de bestemming van het resultaat toegevoegd aan c.q. in mindering gebracht op de reserve.

3. WEERSTANDSVERMOGEN	
Saldo 1-1-2009	0
Bij: Storting tlv. Saldireserve (Rekening 2008)	30.000
Saldo 31-12-2009	30.000

De reserve Weerstandsvermogen is ingesteld bij de bestemming van het rekeningresultaat 2008. Door de instelling van een aparte reserve weerstandsvermogen is zowel de vrije ruimte in de algemene reserve als de beklemming beter inzichtelijk. Voor een nadere toelichting op de hoogte van deze reserve en de achterliggende risico's wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

BESTEMMINGSRESERVES;

Middelen die zijn vastgelegd in een bestemmingsreserve of voorziening kunnen niet voor een ander doel worden uitgegeven, tenzij de staten met een besluit de bestemming wijzigt. Er moet een gegronde reden zijn om een reserve of een voorziening in te stellen. Tegelijkertijd moet er voor gewaakt worden dat de begrotingspositie van de provincie wordt aangetast door niet afgedekte financiële risico's.

Bestemmingsreserves onderscheiden zich van de algemene reserve doordat er sprake is van een vastgelegde toekomstige aanwending, maar er bestaat nog geen wettelijke of feitelijke verplichting ten opzichte van derden. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld een voorziening.

BESTEMMINGSRESERVES					
Nr.	Omschrijving	Balans 31-12-2008	Onttrekking	Storting	Balans 31-12-2009
1.	Rente en afschrijving	24.988	1.656	1.124	24.456
2.	Exploitatieverschillen grondwaterbeheer	759	1.200	1.116	675
3.	Dekking provinciaal Structuurfonds	208.276	167.363	0	40.913
4.	Coalitieakkoord	117.469	62.713	195.237	249.993
5.	Stimuleringsfonds	25.481	4.365	0	21.116
6.	Projecten	7.781	5.093	4.684	7.373
7.	Provinciaal Structuurfonds	12.240	11.703	11.550	12.087
8.	N.T.V.A. Provincie Utrecht	2.578	1.931	1.782	2.429
9.	Risicoreserve	3.438	1.098	0	2.340
10.	Cofinancieringsfonds	3.709	0	1.373	5.082
11.	Digidiv	4.138	1.147	0	2.991
12.	ICT	1.782	0	751	2.534
13.	Westelijke corridor	5.000	0	250	5.250
14.	ISV	1.879	773	451	1.557
15.	Aanvulling stads- en dorpsvernieuwing	593	159	0	434
16.	Coll. Particulier opdrachtgeverschap	606	0	0	606
17.	Aankoop cq. veiligstellen natuurterreinen	6.614	893	681	6.402
18.	Ecoducten	2.520	603	0	1.917
19.	Knelpunten landelijk gebied	1.356	0	0	1.356
20.	Uitv. programma woonschepenbeleid	403	0	0	403
21.	ILG: voorfinanciering bestuursovereenkomst	26.100	3.563	0	22.537
22.	Reconstructiewet	2.180	947	0	1.233
23.	Grote wegenwerken	22.696	17.309	15.048	20.436
24.	Concessieverlening EEV	1.760	220	0	1.540
25.	Stimulering OV	337	0	0	337
26.	Economische ontwikkeling	4.908	1.345	0	3.564
27.	Toeristische ontwikkeling	1.052	180	0	872
28.	Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed	2.644	321	0	2.323
29.	Bibliotheekvernieuwing	1.271	784	0	488
30.	Restauratie Kasteel Amerongen	1.483	177	0	1.306
31.	Fort aan de Buursteeg	1.100	0	0	1.100
32.	Beheer startersleningen	0	187	400	213
33.	Beheer knelpuntenpot woningbouwstagnatie	0	0	900	900
34.	Cultuurhistorische hoofdstructuur	0	0	289	289
		497.142	285.728	235.636	447.050

1. RENTE EN AFSCHRIJVING	
Saldo 1-1-2009	24.988
Bij: Rente	1.124
Af: Kapitaallasten	1.656
Saldo 31-12-2009	24.456

2. EXPLOITATIEVERSCHILLEN GRONDWATERBEHEER	
Bestemd voor de opvang van de jaarlijkse exploitatieverschillen van het grondwaterbeheer.	
Saldo 1-1-2009	759
Bij: Ontvangen grondwaterheffingen 2009	1.116
Af: Exploitatieverschillen grondwaterbeheer	1.200
Saldo 31-12-2009	675

3. DEKKING PROVINCIAAL STRUCTUURFONDS	
Bestemd voor incidentele activiteiten inzake strategische doelen	
Saldo 1-1-2009	208.276
Af: Dekking uitvoeringsprogramma (reserve Coalitieakkoord)	167.363
Saldo 31-12-2009	40.913

4. COALITIEAKKOORD			
Bestemd voor de uitvoering van het Coalitieakkoord			
Saldo 1-1-2009			117.469
Bij: Storting volgens begroting		27.608	
	Dekking uit Provinciaal structuurfonds	167.363	
		Subtotaal BIJ	194.971
Af:	Uitvoeringsprogramma	Realisatie 2009	Vrijval 2009
	Prog 01 Ruimtelijke ontwikkeling	3.308	
	Prog 02 Landelijk gebied	11.612	
	Prog 03 Wonen	10.323	
	Prog 04 Duurzaamheid en milieu	7.354	1.752
	Prog 05 Water	1.318	
	Prog 06 Economische zaken en recreatie	2.450	300
	Prog 07 Mobiliteit	2.642	
	Prog 08 Samenleving en cultuur	7.171	
	Prog 09 Jeugd, onderwijs en zorg	11.166	200
	Prog 10 Bestuur en middelen	2.433	418
		59.777	2.670
		Subtotaal AF	62.447
Saldo 31-12-2009			249.993

5. STIMULERINGSFONDS		
Bestemd voor structuurversterkende projecten.		
Saldo 1-1-2009		25.481
Af:		
Duurzaam ontwikkelen landelijk gebied	1.484	
Zorgeloos wonen	1.449	
Steenfabriek Bosscherwaard	1.000	
Sciencepark	230	
Duurzame ontwikkeling milieu	100	
Overige	102	
	Subtotaal AF	4.365
Saldo 31-12-2009		21.116

6. PROJECTEN		
Bestemd voor het overhevelen van budgetten voor jaaroverschrijdende projecten		
Saldo 1-1-2009		7.781
Bij:		
Huisvesting	2.800	
Op de fiets!	549	
WABO	505	
Lager opgeleiden	350	
Stationsgebied Driebergen-Zeist	250	
Overige	113	
	Subtotaal Bij	4.567
Af:		
Huisvesting	2.883	
KAR/DRIS	811	
WABO	481	
PIO	296	
Anti-discriminatievoorziening	221	
Rijden op aardgas	141	
Deregulering	142	
	Subtotaal Af	4.975
Saldo 31-12-2009		7.373

7. PROVINCIAAL STRUCTUURFONDS		
Bestemd als een egaliseriereserve ten behoeve van de uitvoering van Agenda 2010.		
Saldo 1-1-2009		12.240
Bij:		
Storting (begroting)		11.550
Af:		
De Schammer	4.333	
Op de fiets!	4.137	
Hart van de Heuvelrug programmabureau	836	
Stichtse Lustwarande	746	
Ureka! (cultuurhuizen)	431	
Wandelen	425	
Fort Vechten	418	
Vrede van Utrecht	377	
	Subtotaal Af	11.703
Saldo 31-12-2009		12.087

8. NOG TE VERRICHTEN ACTIVITEITEN		
Bestemd voor het overhevelen van (nog) niet bestede incidentele kredieten.		
Saldo 1-1-2009		2.578
Bij:		
Wajongeren	430	
Compartimentering (Voorjaarsnota)	300	
Invoering nWro	289	
Loopbaanontwikkeling	140	
IZR uitkering	125	
Routekaart agenda natuur	110	
Andere Overheid	100	
Stichtse Lustwarande	90	
Deregulering	84	
Natuur en landschap	52	
Overige	146	
	Subtotaal Bij:	1.866
Af:		
Compartimentering	370	
Invoering nWro	366	
Lager opgeleiden	350	
Portaal	280	
Andere Overheid	200	
Recreatieve routenetwerken	131	
Routekaart agenda natuur	110	
Overige	208	
	Subtotaal Af	2.015
Saldo 31-12-2009		2.429

9. RISICORESERVE		
Bestemd voor risico's		
Saldo 1-1-2009		3.438
Af:		
Binnenstadskerken	500	
Correctie reserve cultuurhistorische hoofdstructuur	289	
De Schammer	209	
Stichtse Lustwarande afronding	100	
	Subtotaal Af	1.098
Saldo 31-12-2009		2.340
Bij de herijking van reserves en voorzieningen zijn diverse kleine bestemmingsreserves in één risicoreserve gestort waarbij 10% als heroverweegbaar wordt beschouwd. De opgeheven reserves behouden trekkingsrechten, maar de verwachting is dat een deel niet doorgaat / goedkoper uitvalt, waardoor een voordeel wordt gerealiseerd en (een deel) van de reserve zal kunnen vrijvallen.		

10. COFINANCIERINGSFONDS	
Bestemd voor cofinanciering van projecten operationeel Programma Landsdeel EFRO 2007-2013 en projecten Pieken in de Delta	
Saldo 1-1-2009	3.709
Bij: Storting (begroting)	2.500
Af: Cofinanciering EFRO/Pieken in de Delta	1.127
Saldo 31-12-2009	5.082
Bij projecten in het kader van EFRO wordt in eerste instantie een beroep gedaan op derden zoals het Rijk, gemeenten, Kamers van Koophandel, en de Universiteit. Bij Pieken in de Delta is de provincie verplicht de helft van de kosten voor haar rekening te nemen.	

11. DIGIDIV	
Bestemd voor het digitaliseren van documentstromen, dossiers en archieven	
Saldo 1-1-2009	4.138
Af: Onttrekking 2009	1.147
Saldo 31-12-2009	2.991

12. ICT	
Bestemd voor egalisatie van vervanging van centrale ICT-faciliteiten (in principe alleen hardware).	
Saldo 1-1-2009	1.782
Bij: Storting 2009	752
Saldo 31-12-2009	2.534

13. WESTELIJKE CORRIDOR	
Bestemd voor projecten binnen de Westelijke Corridor waarbij verevening niet mogelijk is.	
Saldo 1-1-2009	5.000
Bij: Rentetoevoeging 5%	250
Saldo 31-12-2009	5.250

14. STEDELIJKE VERNIEUWING	
Bestemd voor investeringsbudgetten aan gemeenten om de uitvoering voor stedelijke vernieuwing te bevorderen.	
Saldo 1-1-2009	1.879
Bij: Storting 2009	451
Af: Uitbetalingen gemeenten 2009	773
Saldo 31-12-2009	1.557

15. STADS- EN DORPSVERNIEUWING	
Bestemd voor de voortgang van stadsvernieuwing. Met de inwerkingtreding van de Wet Stedelijke Vernieuwing worden alleen bestaande toezeggingen afgewikkeld.	
Saldo 1-1-2009	593
Af: Project Houten	159
Saldo 31-12-2009	434

16. COLLECTIEF PARTICULIER OPDRACHTGEVERSCAP	
Bestemd voor financieren van stimuleringsprojecten in het kader van het Actieplan Woningbouw	
Saldo 1-1-2009	606
Saldo 31-12-2009	606

17. AANKOPEN NATUUR	
Bestemd voor subsidiering van aankopen van aangewezen natuurterreinen	
Saldo 1-1-2009	6.614
Bij: Storting (begroting)	681
Af: Aankopen 2009	893
Saldo 31-12-2009	6.402

18. ECODUCTEN	
Bestemd voor ecopassages bij provinciale wegen tot en met 2015.	
Saldo 1-1-2009	2.520
Af: N227 vrijval (Voorjaarsnota)	300
Ecoducten (N237 Beukbergen/N227 Treekerwissel)	280
Vorbereiding ecopassages	23
	Subtotaal Af 603
Saldo 31-12-2009	1.917

19. KNELPUNTEN LANDELIJK GEBIED	
Bestemd om gelden voor dit doel beschikbaar te houden.	
Saldo 1-1-2009	1.356
Saldo 31-12-2009	1.356

20. UITVOERINGSPROGRAMMA WOONSCHEPENBELEID	
Bestemd voor knelpuntsituaties bij het woonschepenbeleid en het egaliseren van kasritmes, herinrichting, nadeelcompensaties voor te saneren woonschepen en verplaatsingskosten.	
Saldo 1-1-2009	403
Saldo 31-12-2009	403

21. ILG: COFINANCIERING BESTUURSOVEREENKOMST	
Bestemd voor de cofinanciering in het kader van de Bestuursovereenkomst ILG d.d. 11 december 2006.	
Saldo 1-1-2009	26.100
Af: Dekking kosten 2009	3.563
Saldo 31-12-2009	22.537

22. RECONSTRUCTIEWET	
Bestemd voor egalisatie van kasritmeverschillen.	
Saldo 1-1-2009	2.180
Af: T.b.v. Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht Oost	947
Saldo 31-12-2009	1.233

23. GROTE WEGENWERKEN	
Bestemd voor projecten uit het Strategische Mobiliteitsplan Provincie Utrecht	
Saldo 1-1-2009	22.696
Bij: Storting (o.b.v. SMPU)	15.048
Af: Onttrekking (o.b.v. UMP)	17.308
Saldo 31-12-2009	20.436

24. CONCESSIEVERLENING EEV	
Bestemd voor het milieuvriendelijk maken van het openbaar vervoer.	
Saldo 1-1-2009	1.760
Af: Jaarlijkse onttrekking ivm bijdrage schonere luchtkwaliteit (Najaarsrapportage)	220
Saldo 31-12-2009	1.540

25. STIMULERING OPENBAAR VERVOER	
Bestemd voor handhaving van het kwaliteitsniveau van het OV en CVV.	
Saldo 1-1-2009	337
Saldo 31-12-2009	337
Er is in 2009 een besluit genomen de resterende middelen te besteden aan het verbeteren van de toegankelijkheid en kwaliteit van bushaltes op busstation Amersfoort. De uitgaven zijn gepland voor 2010.	

26. ECONOMISCHE ONTWIKKELING	
Bestemd voor subsidietoezeggingen die de economische structuur versterken. Jaarlijks wordt het beschikbare krediet verdeeld over diverse projecten. De gelden voor deze verplichtingen blijven tot het moment van uitbetalen (bevoorschotting of afrekening) in deze reserve.	
Saldo 1-1-2009	4.908
Bij: Storting (begroting)	561
Af: Onttrekking inclusief inhaalslag (Najaarsrapportage)	1.905
Saldo 31-12-2009	3.564

27. TOERISTISCHE ONTWIKKELING	
Bestemd voor het administratief verwerken van subsidieverplichtingen ter stimulering van toeristisch-recreatieve ontwikkelingen.	
Saldo 1-1-2009	1.052
Bij: Storting (begroting)	266
Af: Onttrekking	446
Saldo 31-12-2009	872

28. INVESTERINGSFONDS PROVINCIAAL ERFGOED	
Bestemd voor het instandhouden van bijzondere "provinciale parels" (objecten en complexen die als meest kenmerkend kunnen worden beschouwd).	
Saldo 1-1-2009	2.644
Af: Onttrekking 2009 / Pyramide van Austerlitz	321
Saldo 31-12-2009	2.323

29. BIBLIOTHEEKVERNIEUWING	
Bestemd voor de bibliotheekvernieuwing.	
Saldo 1-1-2009	1.271
Af: Onttrekking mede t.b.v. inhoudelijke vernieuwing en verdere samenwerking (Najaarsrapportage)	783
Saldo 31-12-2009	488

30. RESTAURATIE KASTEEL AMERONGEN	
Bestemd voor tien procent van de restauratiekosten van het kasteel met een maximum van € 3 miljoen.	
Saldo 1-1-2009	1.483
Af: Interieurrestauratie	177
Saldo 31-12-2009	1.306

31. AANKOOP FORT AAN DE BUURSTEEG	
Bestemd voor de aankoop van de camping op het Fort aan de Buursteeg.	
Saldo 1-1-2009	1.100
Saldo 31-12-2009	1.100

32. BEHEER STARTERSLENINGEN	
Bestemd ter dekking van kosten, rentederving en eventuele risico's bij het Startersfonds.	
Saldo 1-1-2009	0
Bij: Storting vanuit de reserve coalitieakkoord	400
Af: Vergoeding rentederving 2009	187
Saldo 31-12-2009	213
Vanuit het uitvoeringsprogramma 2007-2011 is er voor de jaren 2009 t/m 2011 elk jaar € 400.000 beschikbaar. Deze bedragen worden in de reserve gestort. Eventuele (rente)vergoedingen die worden ontvangen via SVn worden ook toegevoegd aan deze reserve.	

33. BEHEER KNELPUNTENPOT WONINGBOUWSTAGNATIE	
Bestemd ter dekking van kosten, rentederving en eventuele risico's Knelpuntenpot woningbouwstagnatie.	
Saldo 1-1-2009	0
Bij: Vrijvallende middelen Lantor uit Fonds stedelijk Bouwen en Wonen	900
Saldo 31-12-2009	900

34. RESERVE CULTUURHISTORISCHE HOOFDSTRUCTUUR	
Bestemd voor uitgaven in het kader van het uitvoeringsprogramma Cultuurhistorische hoofdstructuur.	
Saldo 1-1-2009	0
Bij: Correctie opheffing reserve cultuurhistorische hoofdstructuur	289
Saldo 31-12-2009	289

Saldo programmarekening
Het boekjaar 2009 is afgesloten met een voordelig saldo van € 9.474.000 (2008: € 8.505.000). Voor een specificatie van dit resultaat wordt verwezen naar de programmarekening.

VOORZIENINGEN					
Prog	Omschrijving	Balans 31-12-2008	Onttrekking	Storting	Balans 31-12-2009
1	1. Claim ontsluiting Vathorst	4.500	0	0	4.500
2	2. Reallocatie woonschepen	204	166	0	38
2	3. Hogere kosten ecoduct N237	5.300	0	0	5.300
4	4. Nazorg stortplaatsen	1.922	21	36	1.937
4	5. Nazorg stortplaatsen Maarsbergen	555	0	0	555
7	6. Onderhoud vaarwegen	1.632	297	837	2.172
7	7. Gladheidsbestrijding	267	279	940	928
7	8. Gladheidsbestrijding: materieel	3	3	0	0
7	9. Beheer en onderhoud wegen	5.051	8.220	8.508	5.339
7	10. Friciekosten Huis ter Heide	446	446	0	0
9	11. Friciekosten en wachtgeld Alleato	0	0	152	152
10	12. Pensioenen GS	6.288	297	1.694	7.685
10	13. Groot onderhoud Rijnsweerd-Paushuize	5.478	1.103	625	5.000
div.	14. Omzetbelasting	1.800	1.800	0	0
		33.446	12.633	12.792	33.607

1. CLAIM ONTSLUITING VATHORST		Prog. 1
Bestemd voor te betalen claim aan de gemeente Amersfoort.		
Saldo 1-1-2009		4.500
Saldo 31-12-2009		4.500

2. REALLOCATIE WOONSCHEPEN		Prog. 2
Bestemd voor dekking voor de aanpak van woonschepenkelpunten op de Vecht.		
Saldo 1-1-2009		204
Af:	Kosten aankoop woonark "Waterwet" en ligplaats	166
Saldo 31-12-2009		38

3. HOGERE KOSTEN ECODUCT N237		Prog. 2
Bestemd voor dekking van de garantstelling van Provinciale Staten voor de aanschaf van onroerend goed waarvan de grond nodig is voor de realisatie van het ecoduct over de N237. Het onroerend goed bleek € 5,3 miljoen duurder dan bij het sluiten van de betreffende clusterovereenkomst Hart van de Heuvelrug was voorzien. In afwachting van nadere dekking van dit bedrag, is hiervoor voorlopig een voorziening gevormd.		
Saldo 1-1-2009		5.300
Saldo 31-12-2009		5.300

4. NAZORG STORTPLAATSEN		Prog. 4
Bestemd voor dekking van kosten van stortplaatsen die op 1 september 1996 niet meer operationeel waren en daarom niet onder de Leemtewet vielen.		
Saldo 1-1-2009		1.922
Bij:	Rente 2009 en correctie rente 2008	36
Af:	kosten waterzuivering	21
Saldo 31-12-2009		1.937

5. NAZORG STORTPLAATS MAARSBERGEN		Prog. 4
Bestemd voor dekking van de kosten van deze stortplaats.		
Saldo 1-1-2009		555
Saldo 31-12-2009		555

6. ONDERHOUD VAARWEGEN		Prog. 7
Bestemd voor dekking van het groot-onderhoud vaarwegen.		
Saldo 1-1-2009		1.632
Bij:	Dotatie 2009	735
	Extra dotatie (Voorjaarsnota 2009)	30
	Ontvangen vergoeding Amersfoort (Vallei en Eem)	72
	Subtotaal Bij	837
Af:	Onttrekking onderhoud 2009	297
Saldo 31-12-2009		2.172

7. GLADHEIDSBESTRIJDING		Prog. 7
Bestemd voor egalisatie van de betreffende kosten.		
Saldo 1-1-2009		267
Bij:	Overboeking saldo voorziening materieel (jaarrekening 2008)	3
	Declaraties derden	128
	Dotatie 2009	634
	Aanvullende dotatie (Voorjaarsnota 2009)	175
	Subtotaal Bij	940
Af:	Uitgaven gladheidsbestrijding 2009	279
Saldo 31-12-2009		928

8. GLADHEIDSBESTRIJDING: MATERIEEL		Prog. 7
Bestemd voor egalisatie van de betreffende kosten.		
Saldo 1-1-2009		3
Af:	Overboeking saldo naar Voorziening Gladheidsbestrijding: overige goederen en diensten (jaarrekening 2008)	3
Saldo 31-12-2009		0

9. BEHEER EN ONDERHOUD WEGEN		Prog. 7
Bestemd voor dekking van beheer en onderhoud wegen.		
Saldo 1-1-2009		5.051
Bij:	Dotatie 2009	8.508
Af:	Onderhoud verhardingen	5.678
	Onderhoud beweegbare bruggen	215
	Vervanging verkeersregelinstanties	748
	Groot onderhoud wegverlichting	543
	Vervanging rollend materieel	100
	Onderhoud groenvoorziening	936
	Subtotaal Af	8.220
Saldo 31-12-2009		5.339

10. FRICTIEKOSTEN HUIS TER HEIDE		Prog. 7
Bestemd voor dekking van frictiekosten periode 2005-2009.		
Saldo 1-1-2009		446
Af:	Onttrekkingen 2009	187
	Overboeking saldo ivm opheffing voorziening	259
		446
Saldo 31-12-2009		0

11. FRICTIEKOSTEN EN WACHTGELD ALLEATO		Prog. 9
Bestemd voor toegezegde wachtgelden en frictiekosten Alleato (Centrum maatschappelijke ontwikkeling)		
Saldo 1-1-2009		0
Bij:	Dotatie 2009	152
Saldo 31-12-2009		152

12. PENSIOENEN GS		Prog. 10
Bestemd voor dekking pensioenverplichtingen jegens (voormalig) gedeputeerden. Indien elders opgebouwde pensioenrechten worden ingebracht, wordt de ontvangen afkoopsom aan de voorziening toegevoegd. Aan de voorziening Pensioenen gedeputeerden ligt een actuariële berekening ten grondslag. De gehanteerde rekenrente is gebaseerd op de geldende marktrente en is in 2009 verlaagd tot 3,5% (was 4%).		
Saldo 1-1-2009		6.288
Bij:		
Reguliere dotatie 2009	238	
Storting pensioeninhoudingen salarissen	34	
Waardeoverdrachten	664	
Extra dotatie ivm aanpassing rekenrente aan gedaalde marktrente	758	
		1.694
Af:		
Uitbetaling gepensioneerden		297
Saldo 31-12-2009		7.685

13. GROOT ONDERHOUD RIJNSWEERD EN PAUSHUIZE		Prog. 10
Bestemd voor dekking en egalisatie van onderhoudskosten. Het plafond en het verloop van deze voorziening worden jaarlijks getoetst aan de hand van de vigerende raming voor het meerjarig onderhoud. Deze raming is de laatste tijd niet geactualiseerd in verband met de voorgenomen verbouw- en nieuwbouwplannen. Na realisatie hiervan zal een nieuw beheerplan en een nieuwe meerjarenraming worden opgesteld. De huidige beschikbare middelen worden ruim voldoende geacht om aan wetgeving en voorschriften met betrekking tot de veiligheid te kunnen voldoen. De voorziening heeft een voorlopig karakter.		
Saldo 1-1-2009		5.478
Bij:		
Storting Rijnsweerd	610	
Storting Paushuize	15	
	Subtotaal Bij	625
Af:		
Renovatie sterren	326	
Noodstroomvoorzieningen	149	
Zonwering / jaloezieën	105	
Technische installaties en schakelmateriaal	68	
Schilderwerk	61	
Computerruimte	52	
Kozijnen Paushuize	37	
Gevelonderhoud	32	
Overige	273	
	Subtotaal Af	1.103
Saldo 31-12-2009		5.000

14. OMZETBELASTING		Prog. Div.
Bestemd voor naheffingen belastingdienst naar aanleiding van controle 2003-2007.		
Saldo 1-1-2009		1.800
Af:		
Naheffingen 2003-2007	275	
Vrijval resterende middelen naar algemene middelen	1.525	
		1.800
Saldo 31-12-2009		0

OPGENOMEN LANGLOPENDE LENINGEN								
(bedragen x € 1.000,--)								
Lening- nummer	Geld- gever	Bedrag op 31-12-2008	Reguliere aflossing 2009	Overg. naar kortlopend 2009	Bedrag op 31-12-2009	Laatste aflossing	Jaar van laatste aflossing	Rente- percentage
244	NWB	4.538	0	4.538	0	2010	2010	4,730%
248	NWB	2.269	0	0	2.269	2012	2012	4,690%
Totaal		6.807	0	4.538	2.269			

Verplichting Bestuursakkoord 2009-2011

Uit hoofde van het Bestuursakkoord betaalt de provincie in de jaren 2009 tot 2011 een bedrag van € 69 miljoen aan het Rijk. Voor dit jaar gaat het om een bedrag van € 23 miljoen

VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva bestaan uit de netto vlottende schulden < 1 jaar en de overlopende passiva

Overige schulden

De overige schulden bestaan voor € 17.707 uit crediteuren en voor € 4.538 uit de in 2010 af te lossen lening NWB 244.

Overlopende passiva	31-12-2009	31-12-2008
Nog te betalen:		
- Subsidieverplichtingen	21.137	23.697
- Verplichtingen	11.749	16.257
Nog te betalen loonheffing en premie ABP	3.754	4.353
Nog te betalen muziekpaleis	3.000	3.000
Nog te betalen Waterschap en V & E revolverend fonds ILG: voorschot DLG	2.500	0
	1.954	0
Nog te betalen randwegen Harmelen en Loenen	1.936	1.936
Nog te betalen TIPP-regeling SenterNovem	1.711	0
Nog te betalen Groene Hart	688	0
Nog te betalen inhuur	643	0
Overige nog te betalen bedragen	378	1.844
Nog te betalen Ministerie van Landbouw in verband met ILG	273	0
Nog te betalen Rijksmiddelen in verband met Sisa Actieplan Cultuur Bereik en Beeldende Kunst	181	0
Nog te betalen SOS aan partners PC6/PC7	0	39
Nog te betalen RTV	0	390
Nog te betalen ivm. gem. beschikkingen energiezuinige verlichting	0	317
Nog te betalen Staatsbosbeheer Landgoed Broekhuizen	0	300
Techniekkosten Toekomst	0	338
Stimulering Digi BP	0	227
Totaal nog te betalen	49.904	52.698
Vooruit ontvangen:		
ILG: uitfinanciering	8.396	10.341
Vooruitontvangen Govera	183	0
Vooruitontvangen aflossing geldlening St. Rijnlanden	0	802
Vooruitontvangen ivm baggerwerk Eem	750	0
Vooruitontvangen ivm beschoeiing Eem	356	0
Vooruitontvangen Fort Vechten	276	276
Vooruitontvangen P4 brussel	102	0
Vooruitontvangen bijdrage verdrogingsbestrijding	99	0
Overige vooruitontvangen bedragen	179	200
Totaal vooruit ontvangen	10.340	11.619
TOTAAL	60.244	64.317

VOORSCHOTTEN SPECIFIEKE UITKERINGEN					
Prog	Omschrijving	Balans 31-12-2008	Onttrekking	Storting	Balans 31-12-2009
2	1. Rijksbijdrage natuur, bos en landschap	448	227	11	232
2	2. Rijksbijdrage ILG: bestuursovereenkomst	38.232	16.018	25.753	47.967
2	3. Rijksbijdrage groene dienst Langbr.weg	137	31	0	106
2	4. Natuurontwikkeling Willeskop	76	0	0	76
3	5. Stedelijke vernieuwing (ISV-1)	1.223	354	0	869
3	6. Stedelijke vernieuwing (ISV-2)	3.154	740	0	2.414
3	7. Locatiegeb. subs. Stadsgew. Amersfoort	1.265	0	1.415	2.680
3	8. Locatiegebonden subsidies	1.820	1.479	0	341
4	9. Stedelijke vernieuwing bodemsanering	2.831	2.489	2.281	2.623
4	10. VROM geluid	1.473	1.226	0	247
4	11. Wet op de bodemsanering	2.152	2.354	2.258	2.056
4	12. Finabo	83	0	0	83
7	13. BOR	39.048	5.688	334	33.694
7	14. Brede doeluitkering verkeer en vervoer	49.275	0	4.166	53.441
7	15. Egalisatiefonds ROV	104	0	110	214
7	16. Nat. Samenw.verband Luchtkwaliteit	1.028	0	0	1.028
8	17. Herstructurering bibliotheekwerk	43	43	0	0
9	18. Jeugdhulpverlening	8.659	6.259	217	2.617
7	19. Vooruitontvangen Quick wins 1 en 2 B	0	1.311	8.151	6.840
8	20. Programma cultuurparticipatie	0	0	603	603
4	21. PUEV	0	0	119	119
		151.052	38.220	45.418	158.250

1. RIJKSBIJDRAGE NATUUR, BOS EN LANDSCHAP		Prog. 2
Saldo 1-1-2009		448
Bij:	Rente Rijksbijdrage NBL	11
Af:	Afwikkelen soortenbeleid	85
	Kosten natuurbehoud en Flora- en Faunawet	142
	subtotaal Af	227
Saldo 31-12-2009		232

2. RIJKSBIJDRAGE ILG		Prog. 2
Saldo 1-1-2009		38.232
Bij:	Voorschot KW1	6.901
	Voorschot KW2	6.901
	Voorschot KW3	2.588
	Voorschot KW4	9.363
	Subtotaal Bij	25.753
Af:	Realisatie 2009	16.018
Saldo 31-12-2009		47.967

3. RIJKSBIJDRAGE GROENE DIENSTEN LANGBR. WEG		Prog. 2
Saldo 1-1-2009		137
Af: Vleermuizenonderzoek	19	
Kavelruil	10	
Overige	2	
		31
Saldo 31-12-2009		106

4. NATUURONTWIKKELING WILLESKOP		Prog. 2
Saldo 1-1-2009		76
Saldo 31-12-2009		76

5. STEDELIJKE VERNIEUWING (ISV-1)		Prog. 3
Saldo 1-1-2009		1.223
Af: Afrekening oude projecten		354
Saldo 31-12-2009		869

6. STEDELIJKE VERNIEUWING (ISV-2)		Prog. 3
Saldo 1-1-2009		3.154
Af: Verrekening meer ontvangen rijksmiddelen dan uitbetaald aan projecten		740
Saldo 31-12-2009		2.414

7. LOCATIEGEBONDEN SUBSIDIES AMERSFOORT		Prog. 3
Saldo 1-1-2009		1.265
Bij: Afrekening diverse projecten		647
Subsidie BLS 2006, 2007		768
Saldo 31-12-2009		2.680

8. LOCATIEGEBONDEN SUBSIDIES		Prog. 3
Saldo 1-1-2009		1.820
Af:		
Correctie betaling Amersfoort	888	
Onttrekking BLS1 gelden	591	
	Subtotaal Af	1.479
Saldo 31-12-2009		341

9. STEDELIJKE VERNIEUWING BODEMSANERING		Prog. 4
Saldo 1-1-2009		2.831
Bij:		
- Ontvangsten van het Rijk ISV2.		2.281
Af:		
- Vergoeding regio/provincie	75	
- Uitbetalingen aan diverse gemeenten	1.982	
- Overboeking voorsch. ISV-betalingen uit WBB-gelden naar de specifieke uitkering "Vooruitontv. WBB-gelden".	389	
- ISV eindafrekening 2009 WBB	43	
		2.489
Saldo 31-12-2009		2.623

10. VROM GELUID		Prog. 4
Saldo 1-1-2009		1.473
Af:		
Afrekening rijksbijdrage industrielawaai		1.226
Saldo 31-12-2009		247

11. WET OP DE BODEMSANERING		Prog. 4
Saldo 1-1-2009		2.152
Bij:		
Uit WBB betaalde ISV bedragen	389	
WBB rijksbijdrage 2009	1.869	
	Subtotaal Bij	2.258
Af:		
WBB aandeel 2009		2.354
Saldo 31-12-2009		2.056

12. FINABO		Prog. 4
Saldo 1-1-2009		83
Saldo 31-12-2009		83

13. BOR		Prog. 7
Saldo 1-1-2009		39.048
Bij: Rente 2009		334
Af: N229	3.843	
N237	655	
N201	581	
N230	369	
A12 Bravo	188	
Overige	52	
	Subtotaal Af	5.688
Saldo 31-12-2009		33.694

14. BREDE DOELUITKERING		Prog. 7
Saldo 1-1-2009		49.275
Bij:		
Saldo BDU	3.255	
Rente 2009	1.245	
Overige	-334	
	Subtotaal Bij	4.166
Saldo 31-12-2009		53.441

15. EGALISATIEFONDS ROV		Prog. 7
Saldo 1-1-2009		104
Bij: Afrekening 2009		110
Saldo 31-12-2009		214

16. NAT. SAMENWERKINGSVERBAND LUCHTKWALITEIT		Prog. 7
Saldo 1-1-2009		1.028
Saldo 31-12-2009		1.028

17. HERSTRUCTURERING BIBLIOTHEEKWERK		Prog. 8
Saldo 1-1-2009		43
Af: Afrekening 2009		43
Saldo 31-12-2009		0

18. JEUGDHULPVERLENING		Prog. 9
Saldo 1-1-2009		8.659
Bij: rente		217
Af: Extra bijdrage bureau Jeugdzorg en St. Gereformeerd Jeugdwerk, extra geld		6.259
Saldo 31-12-2009		2.617

19 QUICK WINS 1 EN 2 B		Prog.
Saldo 1-1-2009		0
Bij: Regionale Verkeersmanagementcentrale	8.051	
Overige	100	
	<u>Subtotaal Bij</u>	8.151
Af: Overstappunt Breukelen	11	
Saldo RVM 2009	1.034	
Saldo RVM 2008	266	
	<u>Subtotaal Af</u>	1.311
Saldo 31-12-2009		6.840

20. CULTUURPARTICIPATIE		Prog.
Saldo 1-1-2009		0
Bij: Vooruitontvangen rijksontvangsten		603
Saldo 31-12-2009		603

21. PUEV		Prog.
Saldo 1-1-2009		0
Bij: Bijdrage over 2010		119
Saldo 31-12-2009		119

Gewaarborgde geldleningen						
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de lening(en)	Restant	Restant	Waarvan gewaarborgd door Utrecht	%	Einde waarborging
		lening(en) per 31-12-2008	lening(en) per 31-12-2009			
ZORGSECTOR						
Woon-zorgcentra De Rijnhoven	2.551	61	31	31	100%	2.013
St. De Opbouw (Huize Pasadena)	4.557	403	284	284	100%	2.012
St. De Opbouw (vh André Stichting)	4.267	1.370	1.233	1.233	100%	2.019
Stichting AVEANT	18.191	4.277	3.747	3.747	100%	2.026
Bartiméus	3.403	545	454	454	100%	2.014
Zorgspectrum	11.345	5.956	5.672	5.672	100%	2.029
<i>Subtotaal</i>	<i>59.722</i>	<i>12.612</i>	<i>11.421</i>	<i>11.421</i>		
OVERIGE SECTOREN						
PBCU	1.819	1.690	1.667	1.667	100%	2.011
Nationaal Groenfonds	166.643	124.504	120.004	5.652	5%	Doorlopend
Provincie-ambtenaren (hypotheken)	-	6.618	6.042	6.042	100%	Doorlopend
SRKA	-	-	1.527	1.527	100%	2.016
S.S.P.O.M.N. (RTV-Utrecht)	5.335	4.350	4.239	4.239	100%	2.034
<i>Subtotaal</i>	<i>173.797</i>	<i>137.162</i>	<i>133.479</i>	<i>19.127</i>		
TOTAAL	233.519	149.774	144.900	30.548		

Toelichting

Algemeen

Voor de zorgsector worden geen nieuwe borgstellingen verstrekt. Het bedrag waarvoor de provincie Utrecht borg staat voor deze sector vermindert geleidelijk. Hierbij geldt als trend dat een aantal instellingen vervoegd aflost, als zij nieuwe leningen laten waarborgen door het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ).

Zorgsector

Geen opmerkingen.

Overige sectoren

Ten opzichte van het overzicht van de Begroting 2009 constateren wij het volgende verschil.

Conform het besluit van Provinciale Staten van 6 juli 2009 is er een nieuwe borgstelling verleend aan de SRKA ten behoeve van de renovatie van Kasteel Amerongen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Overeenkomstig artikel 53 van het BBV worden navolgend de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld waaraan de provincie voor toekomstige jaren is verbonden.

Huur- en leasecontracten

Automatiseringsapparatuur		475
Voertuigen		390
Kantoorruimte Bloeyendaal I en II (contracten lopen tot 31.08.11)	2.672	
Opbrengsten verhuur	-1.179	
	<u> </u>	<u>1.493</u>
		<u><u>2.358</u></u>

Meerjarige subsidieverplichtingen

Fonds stedelijk bouwen en wonen	40.700
AVP	23.000
Stimuleringsfonds stedelijke vernieuwing	4.700
ISV (incl. aanvulling provinciale middelen)	4.300
Economische projecten	5.250
PID en EFRO	2.750
Cultuurhuizen	2.100
Nieuw wonen Veenendaal	1.500
BLS	1.000
Restauratie kasteel Amerongen	1.300
Vrede van Utrecht	1.000
Overig	13.800
	<u>101.400</u>

Overige verplichtingen

Bestekken	17.900
BDU bijdragen	15.000
Bijdragen projecten gemeenten	10.000
Opdrachten ILG	2.500
Overig	5.200
	<u>50.600</u>

ILG-gelden

2007	32.244
2008	34.824
2009	25.753
2010	31.504
2011	58.206
2012	43.141
2013	38.009
Beschikking van het Rijk	<u>263.681</u>
Gerealiseerd door de provincie ultimo 2009	<u>44.857</u>
Nog te realiseren	<u>218.824</u>

De provincie Utrecht en het Rijk hebben in een bestuursovereenkomst prestatieafspraken gemaakt met betrekking tot het inrichten van landelijk gebied. Het Rijk heeft € 264 mln. ter beschikking gesteld voor de periode 2007-2013 (investeringsbudget landelijk gebied). De provincie moet nog € 219 mln. realiseren.

Tevens heeft de provincie als onderdeel van de bestuursovereenkomst voor € 92 mln. aan verplichtingen van het Rijk overgenomen. Daarvan is per 31 december 2009 € 47 mln. afgewikkeld en staat per saldo nog een bedrag open van € 45 mln. Deze verplichtingen zijn niet in de balans opgenomen. Tegenover deze verplichtingen staat een niet uit de balans blijvende vordering op het Rijk van gelijke omvang.

Vakantiedagen en vakantiegeld

Conform artikel 44 lid 3 van het BBV worden geen voorzieningen gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen (als ziektekosten gepensioneerden, wachtgelden en vakantiegeld) van vergelijkbaar volume. Deze verplichtingen bedragen jaarlijks circa € 3,5 mln.

Overige financiële verplichtingen en risico's

Overige relevante financiële verplichtingen en risico's zijn vermeld in de paragraaf weerstandsvermogen.

Programmarekening

OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA											Bedragen x € 1.000	
Progr.	Omschrijving	Lasten			Baten			Saldo			Verschil	
		Prim. Begroting	Begroting na wijz.	Rekening	Prim. Begroting	Begroting na wijz.	Rekening	Begroting na wijz.	Rekening	Rekening		
1	Ruimtelijke ontwikkeling	14.225	26.845	25.287	2.364	19.434	18.944	7.411	6.343	1.068		
2	Landelijk gebied	88.217	103.052	53.824	63.080	67.695	21.513	35.357	32.312	3.045		
3	Wonen en stedelijke vernieuwing	40.118	43.090	17.947	5.064	6.843	6.931	36.247	11.016	25.231		
4	Duurzaamheid en milieu	26.789	32.831	22.189	5.659	6.577	6.900	26.254	15.288	10.966		
5	Water	9.672	10.403	8.724	2.165	1.970	2.302	8.433	6.422	2.011		
6	Economische zaken en recreatie	16.133	12.600	14.884	63	61	3.171	12.539	11.713	826		
7	Mobiliteit	167.655	116.113	103.252	104.644	72.832	60.924	43.281	42.329	952		
8	Samenleving, cultuur en sport	35.652	40.828	40.967	500	1.104	2.992	39.724	37.975	1.749		
9	Jeugd, onderwijs en zorg	111.906	124.862	129.034	87.182	94.289	108.134	30.573	20.899	9.674		
10	Bestuur en middelen	28.857	33.801	34.103	313	3.473	7.208	30.328	26.895	3.433		
	Totaal Programma's	539.224	544.425	450.211	271.034	274.278	239.020	270.147	211.191	58.956		
	Centrale Overhead	26.377	27.072	27.072	0	0	0	27.072	27.072	0		
	Totaal Programma's incl. Centrale Overhead	565.601	571.497	477.283	271.034	274.278	239.020	297.219	238.263	58.956		
	Stelposten	25.490	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Algemene middelen	0	25.997	2.767	193.425	193.214	198.860	-167.217	-196.093	28.876		
	Saldo rekening (bruto)	591.091	597.494	480.050	464.459	467.492	437.880	130.002	42.170	87.832		
	Reserves	65.564	240.752	238.264	192.196	370.754	289.908	-130.002	-51.644	-78.358		
	Saldo rekening (netto)	656.655	838.246	718.314	656.655	838.246	727.788	0	-9.474	9.474		

N.B. Voor een toelichting op de programma's en de mutaties in de reserves wordt verwezen naar de programmabladen

Toelichting op de Programmarekening

PROGRAMMA / TOELICHTING verschillen > € 100.000					
+ = Voordeel - = Nadeel					
1. Ruimtelijke ontwikkeling					
Begr. na wijz.	7.411	Realisatie	6.342	Saldo	1.069
<u>Lasten:</u>					
- CP RAP: zie voor een nader toelichting uitvoeringsproject blad RAP 2008-2011					340-
- CP Bouwopgave: verrekening heeft in 2009 plaatsgevonden waar 2010 werd verwacht door ziekte, ouderschaps-, buitengewoon en zorgverlof.					99- 180
					1.016
- CP Groot Mijdrecht Noord: zie voor een nadere toelichting het uitvoeringsproject-blad Groot Mijdrecht					
- Balansverschillen					176
- Overige					136
				Subtotaal	1.069
<u>Baten:</u>					
n.v.t.					-
				Subtotaal	-
				TOTAAL	1.069
2. Landelijk gebied					
Begr. na wijz.	35.357	Realisatie	32.313	Saldo	3.044
<u>Lasten:</u>					
- Coalitieprogramma 2007-2011 Landelijk gebied: zie blad uitvoerings-programma "Uitvoering AVP".					1.105
					4.107
- Aankopen natuurterreinen: Bij de technische wijzigingen van de Voorjaarsnota 2009 is be-sloten om € 4,1 mln te onttrekken aan de reserve aankoop Natuurterreinen voor de over-dracht van De Paltz. De overdracht van landgoed De Paltz naar Het Utrechts Landschap (HUL) stond gepland voor 2009. Na doorlevering zou HUL een subsidie-aanvraag indienen bij de provincie voor deze aankoop. Deze subsidie zou gedekt worden uit de reserve aankopen natuurterreinen. De overdracht heeft nog niet plaatsgevonden doordat er beslag is gelegd op grond en opstallen. Zodra het beslag opgeheven wordt, zullen we De Paltz doorleveren.					48.462
Rijksmiddelen ILG: Door een aangepast instrumentarium is de verwerving van gronden in 2009 op gang gekomen. Vooralsnog hebben we vooral ruilgronden verworven. De rijksmiddelen ILG mogen pas ingezet worden als de verworven gronden doorgeleverd zijn aan de definitieve eindbeheerder en op een juiste locatie liggen (bv. binnen EHS). De ruilgronden worden tot de doorlevering gefinancierd uit provinciale middelen (o.a. het Revolverend Fonds grondaankopen landelijk gebied).					
Programmabureau Groene Hart: zie het projectblad Groene Hart.					1.432-
Flora en Fauna en Natuurbescherming: door afwezigheid van de projectleider heeft uitvoering van diverse geplande projectne vertraging opgelopen.					77
Overige relatief gezien kleine verschillen					3.091-
				Subtotaal	49.228
<u>Baten:</u>					
Coalitieprogramma 2007-2011 Landelijk gebied: zie uitvoeringsprogramma "Uitvoering AVP"					283-
					48.462
Rijksmiddelen ILG: Door een aangepast instrumentarium is de verwerving van gronden in 2009 op gang gekomen. Vooralsnog hebben we vooral ruilgronden verworven. De rijksmiddelen ILG mogen pas ingezet worden als de verworven gronden doorgeleverd zijn aan de definitieve eindbeheerder en op een juiste locatie liggen (bv. binnen EHS). De ruilgronden worden tot de doorlevering gefinancierd uit provinciale middelen (o.a. het Revolverend Fonds grondaankopen landelijk gebied). Zie ook bij lasten.					
Programmabureau Groene Hart: zie het projectblad Groene Hart					1.432-
Overige relatief gezien kleine verschillen					565-
				Subtotaal	46.182
				TOTAAL	3.046

3. Wonen en stedelijke vernieuwing					
Begr. na wijz.	36.247	Realisatie	11.016	Saldo	25.231
<u>Lasten:</u>					
- Uitvoering Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen: zie blad uitvoerings-programma					22.574
- Woningbouwproductie: zie blad uitvoeringsprogramma.					198
- Collectief particulier partnerschap: zie blad uitvoeringsprogramma					319
- Stimuleringsregeling Vernieuwend Bouwen: zie blad uitvoerings-programma.					147
- Nieuw wonen Veenendaal: In de prestatieovereenkomst was vastgelegd dat tot uitbetaling zou worden overgegaan als de geformuleerde prestaties zouden zijn geleverd. De verwachting dat dit in 2009 zou geschieden is niet uitgekomen.					1.500
- Stads- en dorpsvernieuwing: het in 2009 verwachte verzoek van Houten en Oudewater tot uitbetaling van hun projecten is niet in 2009 uitbetaald.					373
- Besluit locatiegebonden subsidie: door de recessie was er een aanzienlijke achterstand opgelopen in de woningbouw. In 2009 heeft Amersfoort een lichte inhaalslag gemaakt waardoor meer is uitgegeven dan geraamd.					590-
					212-
- BLS2: de extra ontvangen rijksmiddelen zijn toegevoegd aan overlopende passiva (zie ook bij de baten)					354-
- Investing Stedelijke vernieuwing ISV1: doordat de projecten uit ISV1 doorlopen in de ISV2-periode is meer uitgegeven dan verwacht.					1.541
- ISV2: er zijn voor deze regeling meer rijksmiddelen ontvangen dan verwacht. Deze zijn toegevoegd aan overlopende passiva					299-
- Aanvulling Fonds ISV: Voor de periode ISV1 en 2 zijn naast de geraamde middelen aan de programmagemeenten tevens bedragen uitbetaald aan projectgemeenten. Uitbetaling aan projectgemeenten geschiedt pas na uitvoering. Onbekend was dat de uitvoering hiervan dit jaar afgerond zou zijn.					54-
- Overige kleine verschillen					
				Subtotaal	25.143
<u>Baten:</u>					
- Woningbouwproductie: zie blad uitvoeringsprogramma					450-
- BLS1: de extra lasten van de rijksregeling BLS1 zijn verrekend met 'overlopende passiva (zie ook de lasten).					590-
- BLS2: naast de reguliere middelen van de rijksregeling BLS2 voor 2009 zijn ook middelen ontvangen voor extra eigenbouw 2008 en 2009.					212-
- ISV1: de extra lasten met betrekking tot rijksregeling ISV1 zijn verrekend met overlopende passiva (zie ook de lasten).					354-
- ISV2: de raming voor 2009 is te hoog opgenomen. Abusievelijk is het totale subsidiebedrag voor stedelijke vernieuwing (dus inclusief bedragen voor geluid en bodemsanering) opgenomen in plaats van alleen het subsidiebedrag voor wonen.					1.541
- Overige kleine verschillen					23-
				Subtotaal	88-
				TOTAAL	25.231

4. Duurzaamheid en milieu					
Begr. na wijz.	26.254	Realisatie	15.288	Saldo	10.966
<u>Lasten:</u>					
- Fonds Uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven: zie blad uitvoeringsprogramma					2.161
- Duurzaamheid: zie blad uitvoeringsprogramma					3.617
- Duurzame energie: zie blad uitvoeringsprogramma					1.433
- Het aantal aanvragen voor Energiek Utrecht is in 2009 lager dan verwacht, met als gevolg een aanzienlijke onderschrijding.					1.123
werkzaamheden uitgesteld naar 2010.					1.600
- Klimaat op Orde: zie projectblad.					1.119
					156-
- Door uitvoering van twee wettelijk verplichte projecten o.g.v Besluit Bodemkwaliteit en Beheer autowrakken, ligt het totaal aantal verleende vergunningen een derde hoger dan het gemiddelde.					33
- Diverse kleine verschillen					
				Subtotaal	10.930
<u>Baten:</u>					
- De in 2009 ontvangen Slok-bijdragen 2009-2011 vanuit integrale uitkering Provinciefonds worden volgens planning in 2010 en 2011 besteed. Bij de besluitvorming van de Program-marekening wordt daarom verzocht het overschot 2009 te storten in de Projectreserve.					130
- Ontgrondingswet: er zijn minder aanvragen binnengekomen dan verwacht.					113-
- Diverse kleine verschillen					18
				Subtotaal	36
				TOTAAL	10.966

5. Water					
Begr. na wijz.	8.433	Realisatie	6.421	Saldo	2.012
<u>Lasten:</u>					
- Uitgaven stimuleringsmaatregelen in het kader van Gewenst Grond- en Oppervlakte Regime: deze oude toezeggingen zijn in 2009 uitbetaald.					225-
- CP Waterveiligheid: zie uitvoeringsprogrammablad.					177
- CP Waterkering ihkv inr. maatregelen KRW: zie uitvoeringsprogrammablad.					476
- CP Waterketen stimuleringsbudget: zie uitvoeringsprogrammablad.					1.294
- CP Opstellen nieuw waterplan: zie uitvoeringsprogrammablad.					122
- Diverse kleine verschillen					6-
				Subtotaal	1.838
<u>Baten:</u>					
- Door meer aanvragen grondwateronttrekkingen is meer leges ontvangen					84-
- Diverse kleine verschillen					90-
				Subtotaal	174-
				Totaal	2.012

6. Economische zaken en recreatie					
Begr. na wijz.	12.539	Realisatie	11.715	Saldo	824
<u>Lasten:</u>					
- CP Economisch beleidsplan: het begrote bedrag is gebaseerd op het totaal van de subsidiebeschikkingen in plaats van op de uit te betalen voor- schotten. In dec. 2009 is voor Dutch Game Garden € 800.000 beschikbaar gesteld, maar nog niet uitbetaald.					782
- CP Herstructurering bedrijventerreinen PLUS: door de aanpak van het convenant zijn aanvullende onderzoeken gestart en is extra capaciteit ingehuurd.					118-
voldoende geld in kas had, is hierop geen beroep gedaan.					250
					301
- CP Creatieve broedplaatsen / Cultuur en economie: het begrote bedrag is gebaseerd op het totaalbedrag van de subsidiebeschikkingen in 2009 in plaats van op de uit te betalen voorschotten.					127-
- Co-financiering EFRO / Pieken in de Delta: In 2009 is meer aan voorschotten betaald dan begroot.					97-
- CP Merklocaties: het jaar 2009 was een opstartjaar voor het thema merklocaties. De belangrijkste verklaring voor de afwijking is dat de post tijdelijke personele capaciteit meer heeft gekost dan was begroot in het apparaatkostenbudget.					80-
- Stimulering Toeristische ontwikkeling; De afwijking heeft te maken met het niet synchroon lopen van enerzijds projectbeschikkingen en anderzijds het daadwerkelijke kasritme van bevoorschotting en afrekening.					2.628-
- 'TIPP-regeling: de gemeenten die aan de regeling deelnemen ontvangen via de provincie subsidie van het ministerie EZ (zie ook de baten).					567-
- Overige kleine verschillen					
				Subtotaal	2.284-
<u>Baten:</u>					
- Tipp-regeling; de gemeenten die aan de regeling deelnemen ontvangen via de provincie subsidie van het ministerie EZ (zie ook de lasten).					2.893-
- Overige kleine verschillen					217-
				Subtotaal	3.110-
				TOTAAL	826

7. Mobiliteit					
Begr. na wijz.	43.281	Realisatie	42.329	Saldo	952
Lasten:					
- Regionaal verkeersmanagement: zie uitvoeringsprogrammablad mobiliteitsmanagement					2.834
- Div. uitvoeringsprojecten UMP (incl. ged. Apparaatskosten tlv de reserve): per saldo zijn de uitgaven van de projecten binnen de raming van de Najaarsrapportage gebleven. De grootste verschillen zijn: A12 BRAVO (voordeel 1.655), N204 (aansluiting A12 Woerden (voordeel 1.225), Kunst op rotondes (622) en per saldo lagere uitgaven overige projecten (voordeel 670)					4.172
- Diverse projecten BOR: N201 omleiding Uithoorn (voordeel 2.136) overige projecten per saldo (173 voordeel)					2.309
- Projecten BDU: de lagere uitgaven waren vnl. het gevolg van het niet in rekening gebrachte bedrag van € 2.252 voor de A2. De overige projecten gaven per saldo een nadeel van 548.					1.704
- Programmabureau VERDER: zie project Programmabureau VERDER..					200
- Verbetering kwaliteit bushaltes: In verband met de kans dat de informatiekasten die in bushokjes geplaatst gaan worden vernield zouden worden bij de jaarwisseling, is in overleg met de leverancier besloten om de bestelling pas in 2010 te doen.					137
Op de fiets, fietstunnel A28: uitbetaling schadeclaim aan aannemer door uitstel werkzaamheden wegens procedureproblemen					309-
- Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren: Te hoog opgenomen verplichtingen in 2008 waarvan de afwikkeling in 2009 heeft plaatsgevonden leverde een voordeel op.					147
- Onderzoek realisatie blue ports: zie uitvoeringsprogramma Blue ports.					96
					100
- Bereikbaarheid binnensteden en transferia: zie uitvoeringsprogramma Binnensteden en transferia					
- Pakketstudies: zie het gelijknamige uitvoeringsprogramma.					339
- Gerichte tariefacties OV: zie het gelijknamige uitvoeringsprogramma					240
					151
- Projectbureau GOVERA: Ten opzichte van de raming zijn verschillende deelprojecten, onder andere project vraag naar goederenvervoer Randstad en het project Randstedelijke binnenhavenvisie goedkoper uitgevallen. Deze zijn komen te vervallen c.q. doorgeschoven naar 2010.					97
- Dagelijks onderhoud verkeersregelingsinstallaties: éénmalige meevaller doordat nog niet alle facturen betaald zijn voor communicatiekosten 2009 voorts lager energieverbruik door LED-verlichting					167
- Schadeafwikkeling wegen: het schadebedrag over de jaren 2007 / 2009 bedroeg € 443.000. Bij de najaarsrapportage werd de begroting te hoog bijgesteld. Zie ook bij de baten.					
- Overige verschillen					477
				Subtotaal	12.861
Baten:					
- Regionaal verkeersmanagement: zie uitvoeringsprogramma Mobiliteitsmanagement					2.568
					4.677
- Diverse uitvoeringsprojecten UMP: de voornaamste verschillen zijn: A12 BRAVO aansluiting Woerden (nadeel 1.600), N228 reconstructie bebouwde kom Oudewater (nadeel 1.209), N233 aansluiting oostelijke rondweg Veenendaal (nadeel 738), overige (nadeel 1.130) doordat geraamde bijdragen uit BDU nog niet zijn gerealiseerd omdat projecten nog niet zijn afgerond.					2.309
- Diverse uitvoeringsprojecten BOR: door de lagere uitgaven (zie toelichting onder lasten) bij diverse projecten, wordt er ook minder ontvangen uit het regionaal mobiliteitsfonds.					1.704
- Projecten BDU: zie verklaring bij de lasten. Omdat de uitgaven lager waren, is de onttrekking aan de voorziening ook lager.					200
- Programmabureau VERDER: zie het gelijknamige project.					610
- Op de fiets, fietstunnel A28: de geraamde bijdrage voor de fietstunnel A28 wordt voor deels in 2010 ontvangen, omdat het project dan afgerond wordt.					151
- Projectbureau GOVERA: Omdat de uitgaven lager waren dan de raming en deze gedeclareerd worden bij de deelnemers, zijn de baten ook lager.					102-
- Onderhoudscontract Vialis: Wegens niet goed functioneren van de geleverde apparatuur werd in 2009 een malus opgelegd. Dit was niet begroot.					114-
- Huren en pachten: hogere opbrengst voornamelijk door het hogere (huur) tarief per 1000 liters verkochte motorbrandstof bij de verkooppunten.					172
- Schadeafwikkeling wegen: zie verklaring bij de lasten					259-
- Friciekosten samenvoegen kantons: In 2009 is de reorganisatie van de kantons afgerond. Van het beschikbare budget van € 500.000 is € 241.000 uitgegeven. Vooral de geraamde kosten voor afkoopsummen en outplacement zijn lager uitgevallen, omdat de meeste medewerkers binnen de organisatie herplaatst konden worden.					8-
- Overige verschillen					
				Subtotaal	11.908
				TOTAAL	953-

8. Samenleving, cultuur en sport					
Begr. na wijz.	39.724	Realisatie	37.975	Saldo	1.749
<u>Lasten:</u>					
- CP Monumentale gebiedsprojecten: In de Najaarsrapportage was het budget voor 2009 verlaagd van 400 naar 100, maar in de loop van het jaar vond toch weer een versnelling plaats in de uitgaven. Het verschil kan worden gedekt uit de voor dit doel beschikbare reserve.					192-
- Erfgoedparels & Pyramide van Austerlitz: In het kader van de regeling Erfgoedparels is minder geld uitgegeven dan begroot omdat in de categorie industrieel erfgoed slechts één subsidiabele aanvraag is binnengekomen voor een bedrag dat lager was dan het voor deze categorie beschikbare budget.					791
dit jaar een beroep zou doen op dit eerder toegezegde bedrag. Het bedrag correspondeert wel met het reeds eerder voor dit doel gereserveerde budget, ad € 3 mln.					177-
- CP Programma Utrechtse Schatkamer: het in 2009 uitgegeven bedrag is lager dan begroot omdat de tweede tranche van de subsidieregeling (oktober 2009) financieel pas tot uitdrukking komt in de jaarrekening 2010. De uitvoering van het programma ligt dus wel op schema.					387
- CP Kansensbudget / Jonge makers: Eind 2009 zijn er 4 projecten geselecteerd voor een totaal bedrag van € 100.000,-. De daadwerkelijke financiële verwerking vindt begin 2010 plaats.					100
- CP Cultuurparticipatie 2009-2012: Het programma Cultuurparticipatie is gestart in 2009 en eindigt in 2012. Het ministerie van OCenW heeft in april 2009 fiat gegeven, waarna is begonnen met het opzetten van twee onderzoeken, een regeling Cultuurparticipatie, meerjarige afspraken met gemeenten en het aanstellen van een cultuurscout. Door de latere start zijn niet alle activiteiten uitgevoerd zoals gepland. De verwachting is dat de onderbesteding in 2009 de komende drie jaren gecompenseerd zal worden. In verband met het behouden van de rijksmiddelen voor dit doel is financieel administratief een andere realiteit actueel, deze is hiernaast weergegeven. In de realisatie zijn de Rijksmiddelen (à € 603) opgenomen welke beschikbaar blijven voor het programma. (oftewel 951 minus 603 = € 348 zijn de programma lasten)					243-
- A2010 Vrede van Utrecht: In 2009 is bij subsidiënten actief gestuurd op het aanleveren van projectgegevens na realisatie van projecten ten behoeve van de definitieve vaststelling van investeringsbijdragen. Hierdoor konden verschillende in voorgaande jaren gerealiseerde projecten worden afgerekend. Hierdoor is in 2009 meer uitgegeven dan begroot.					226-
- Bibliotheken: uitgaven blijken wijken af van het vooraf begrote kasritme.					131
- CP Sport: Ook in 2009 is er voor de Tijdelijke Regeling Sportstimulering weer een groot aantal subsidies toegekend. Het geld is evenredig over de vijf speerpunten verdeeld. Daarnaast heeft de provincie diverse opdrachten gegeven, bijvoorbeeld voor een groot onderzoek naar sportbeleid en -accommodaties in de provincie Utrecht. Met de ontvangende organisaties zijn afspraken gemaakt over bevoorschotting en afrekening. Niet alle toegekende bedragen zijn daarom ook daadwerkelijk in 2009 besteed, maar zullen pas in 2010 en 2011 (bij de eindafrekening) worden uitbetaald.					298
RTV (-388), Zimihc (-100) en overige. Zie ook bij overige verschillen baten.					1.008-
				Subtotaal	139-
<u>Baten:</u>					
vloeiende meer geld terug in het fonds dan voorzien.					638-
- Overige verschillen: Verschillen zijn hoofdzakelijk administratieve correcties, betreffende: Ureka! (-500), RTV (-388), Zimihc (-100) en overige.					1.250-
				Subtotaal	1.888-
				TOTAAL	1.749

9. Jeugd, onderwijs en sport					
Begr. na wijz.	30.573	Realisatie	20.899	Saldo	9.674
Lasten:					
- Wel Thuis!2: zie voor de toelichting het blad van het uitvoeringsprogramma.					2.681
					717
- Afwikkelingsverschillen welzijn: meerdere oude subsidies op het gebied van welzijn zijn in 2009 voordelig afgerekend, waaronder ook een aantal op het gebied van kleine kernen respectievelijk Wel Thuis (WT) ad € 359.000. Deze laatste 2 zullen via een resultaatbestemmingsvoorstel worden ingezet voor voortzetting kleine kernen in 2010 respectievelijk de bezuiniging op WT/Sociale Agenda van 2011.					13.731-
- Jeugdzorg: In 2009 is € 13,7 miljoen meer uitgegeven aan jeugdzorg. Enerzijds zijn dat de extra ontvangen rijksmiddelen (zie jeugdzorg rijksmid-delen onder de baten). Anderzijds is € 6,2 mln. onttrokken aan de					
- Utrechtse Jeugd Centraal: zie voor de toelichting het projectblad.					3.235
- Sociale Agenda: zie voor de toelichting het projectblad.					3.028
- Overige kleine verschillen					102-
				Subtotaal	4.172-
Baten:					
- Jeugdzorg rijksmiddelen: In de 2e helft van 2009 (na Najaarsrap-portage) is de doeluitkering Jeugdzorg met bijna € 7,5 mln. verhoogd. De uitkering voor de uitvoering van de justitiële taken van Bureau Jeugdzorg is bijgesteld op basis van gerealiseerde aantallen 2008, hardheidsclausule 2009 en gerealiseerde groei in de 1e helft van 2009. Ook de normbedragen zijn bijgesteld, samen goed voor een verhoging van bijna € 5,2 mln. De uitkering voor het zorgaanbod en de toegangs- en vrijwillige taken van Bureau Jeugdzorg is bijgesteld voor de loonkosten-ontwikkeling en de indexering van de pleegzorgvergoeding voor een bedrag van ruim € 2,3 miljoen.					7.472-
- Jeugdzorg overlopende passiva: niet alle extra uitgaven konden gedekt worden uit de extra rijksmiddelen. Een deel is uit de overlopende passiva jeugdzorg betaald. Zie voor nadere toelichting het onderwerp jeugdzorg onder de lasten.					6.259-
- Overige kleine verschillen					114-
				Subtotaal	13.845-
				TOTAAL	9.673

10. Bestuur en middelen					
Begr. na wijz.	30.328	Realisatie	26.895	Saldo	3.433
Lasten:					
- Vergoedingen PS-leden: De kosten voor deze wijze van anders werken en klantgerichtheid waren in 2009 niet geraamd en zijn met name gefinancierd uit de bedrijfsvoeringreserve (zie ook de baten).					171
- Formatiescan: Door vertraging in de besluitvorming was voor de uitvoering van de formatiescan vrij laat duidelijk hoeveel er voor 2009 extra nodig was. Hierdoor is er een overschrijding ontstaan op het budget. Deze overschrijding van € 1,86 mln. wordt volledig gedekt door het voordeel op de baten (besparingen uit de formatiescan plus voorfinanciering).					1.860-
- Pensioenvoorziening GS: Bij het berekenen van de juiste stand van de voorziening GS-pensioenen wordt gebruik gemaakt van actuariële grondslagen. Eén daarvan is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd dient te zijn op de huidige marktrente. Door de rentedaling in het 2e halfjaar van 2009 is de stand van de voorziening niet voldoende om de pensioenverplichtingen te dekken. Om alsnog aan de verplichtingen te kunnen voldoen, was het noodzakelijk een extra dotatie te doen.					783-
- Profiel van Utrecht: zie projectblad					711
- Hart van de Heuvelrug Programmabureau: zie projectblad					304-
- Apparaatskosten Communicatieondersteuning: Niet overgedragen budget vanuit andere programma's vormt de verklaring van het tekort. Mede door het uitvoeringsprogramma is de vraag naar communicatieondersteuning sterk toegenomen.					376-
- Klant Contact Centrum: De kosten voor deze wijze van anders werken en klantgerichtheid waren in 2009 niet geraamd en zijn met name gefinancierd uit de bedrijfsvoeringreserve (zie ook de baten).					558-
- CP Professionalisering Crisisbeheersing: zie blad Uitvoeringsprogramma					188
- Huisvesting: zie projectblad					86
- CP E-Provincie incl.Portaal					258
- CP Huisvesting: zie projectblad					847
- Project DIVA zie projectblad E-provincie					853
- CP Paushuize: zie blad uitvoeringsprogramma					103
					280
- Overheadkosten: De overheadkosten tbv. arbeidsmarktcommunicatie en strategische personeelsplanning uit het uitvoeringsprogramma zijn lager uitgevallen dan begroot. Een deel van de kosten is uit reguliere overheadkosten betaald en een deel van de werkzaamheden is volgend jaar ingepland.					
- Overige verschillen					82
				Subtotaal	302-
Baten:					
- Huisvesting: zie projectblad.					74-

- Hart van de Heuvelrug programmabureau: zie projectblad	18-
- Formatiescan: Door vertraging in de besluitvorming waren voor de uitvoering van de formatiescan de verwachte besparingen niet opgenomen in de begroting. Het voordeel dekt de overschrijding op de uitgaven en bestaat voor € 1.496 mln. uit besparingen en voor € 364.000 uit voorfinanciering vanuit de € 1,3 mln. die bij de Najaarsrapportage 2009 beschikbaar is gesteld.	1.860-
- Overige activiteiten: voor een aantal activiteiten waren meer kosten gemaakt dan begroot. Hiervoor is ook een hogere bijdrage gevraagd aan deelnemende partijen.	176-
- Klant Contact Centrum: De in 2009 gemaakte kosten voor het KCC waren niet begroot en zijn uiteindelijk gefinancierd uit de bedrijfsvoeringreserve (zie ook de toelichting bij de lasten).	551-
- Kapitaallasten: De kapitaallasten ICT zijn lager dan begroot. Oorzaak hiervan is het uitstellen van geplande investeringen wegens verhuizing naar het nieuwe provinciehuis, het aanleveren van Pc's uit eigen voorraad en lagere kosten voor het inlopen van de achterstanden op digitalisering van documenten.	950-
- Overige verschillen	106-
Subtotaal	3.735-
TOTAAL	3.433

Verplichte bijlagen

STAAT VAN VASTE ACTIVA

bedragen x € 1.000,-

A. Inmateriële Vaste Activa	Aansch. waarde		Investeringen	Des- investeringen	Gehel afgeschreven	Aansch. waarde		Afgeschreven tot en met	Terugboeking volledig afgeschreven	Extra Afschrijving	Boekwaarde		Afschrijving	Boekwaarde	2009 Rente	Totaal Kap. lasten (8+10+12)
	1-1-2009	31-12-2009				(1+2-3-4)	2008				2009	1-1-2009				
Onschrijving	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
Kosten sluiten geldleningen, agio en disagio																
Beheersvoeging v.m. BOR gelden	189	189		189	0	189	189							0		0
(Dis)agio obligaties/onderh. Leningen I)	10.511	2.486		2.486	8.025	9.280	2.486							477	55	809
(Dis)agio obligaties v.m. BOR	1.046	617		617	429	1.002	617							0	44	44
(Dis)agio garantieproducten	263				263	124								108	30	30
Subtotaal overige immater. vaste activa	12.009	0	0	3.292	8.717	10.595	3.292	0	1.414	828	586	55	884			
TOTAAL OVERZICHT A	12.009	0	0	3.292	8.717	10.595	3.292	0	1.414	828	586	55	884			

m.z. 377

B. Materiële Vaste Activa **	Aansch. waarde		Investeringen	Des- investeringen	Gehel afgeschreven	Aansch. waarde		Afgeschreven tot en met	Terugboeking volledig afgeschreven	Extra Afschrijving	Boekwaarde		Afschrijving	Boekwaarde	2009 Rente	Totaal Kap. lasten (8+10+12)
	1-1-2009	31-12-2009				(1+2-3-4)	2008				2009	1-1-2009				
Onschrijving	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
Investeringen met economisch nut																
a. bedrijfsgebouwen																
Provinciehuis Rijnsweerd	32.822	0			32.822	14.966								17.202	803	1.457
Uits vesting Eureka	0	39			39	0								39	0	0
Innovatie Paushuizen	0	242			242	0								242	0	0
Stempunt Huis ter Heide	3.617	73			3.690	237								3.332	152	273
Bedrijfsgebouw Veenweide	3.089				3.089	415								2.571	120	223
Subtotaal bedrijfsgebouwen	39.527	353	0	0	39.880	15.618	0	0	23.908	877	23.385	1.076	1.953			
b. Overige materiële vaste activa																
Automatisering algemeen	741	158			136	315	136							377	19	226
Subtotaal	40.267	511	0	136	40.642	15.933	136	0	24.335	1.084	23.762	1.095	2.179			
c. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken																
Baggerwerk Oude Rijn	10				10	2								7	0	0
Eem afwatering	1.941	9			1.941	627								1.236	59	137
Beschoeiing Eem	1.529				1.528	57								1.430	66	117
Afstandsbediening bruggen	757				757	380								189	17	205
Afstandsbediening EEM bruggen	483				483	138								224	16	136
Aank. Grond benz. Verk. Punt	0	221			221	0								221	0	0
Subtotaal	4.719	230	0	0	4.949	1.204	0	0	3.515	438	3.307	158	596			
TOTAAL OVERZICHT B	44.986	742	0	136	45.591	17.137	136	0	27.850	1.522	27.070	1.253	2.775			

Peildatum kapitaallasten is 1 januari

C. Financiële Vaste Activa	Aansch.waarde 1-1-2009	Investeringen 2009	Des- investeringen 2009	Gehel afgeschreven 2009	Aansch.waarde 31-12-2009 (1+2-3-4)	Afgeschreven tot en met 2008	Terugboekings volledig afgeschreven	Extra Afschrijving 2009	Boekwaarde 01-jan-09 (1-6-8)	Afschrijving 2009	Boekwaarde 31-12-2009 (5-6-8-10+7)	2009 Rente	Totaal Kap. lasten (8+10+12)
	I	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Onschrijving													
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar:													
Obligaties	193.383	290	40.644		153.031				193.383		153.031		
Deposito's langer dan 1 jaar	0				0				0		0		
V.m.obligaties BOR	9.653		9.653		0				9.653		0		
Garantieproducten	273.875	26.715			300.590				273.875		300.590		
V.m.Garantieproducten Loyalis BOR	0				0				0		0		
Subtotaal	476.911	27.005	50.297	0	453.620	0	0	0	476.911	0	453.620	0	0
Overige langlopende leningen													
Leningen u/g waterschappen zie bijlage 5	15.429		5.143		10.286				15.429		10.286		
Lening u/g Statenjacht	333				333				333		333		
Lening GNG net	0	90			90				0		90		
Startersfonds	0	5.000			5.000				0		5.000		
Leningen Fietsplan	63	39	43		59				63		59		
Subtotaal	15.824	5.129	5.186	0	15.767	0	0	0	15.824	0	15.767	0	0
Kapitaalverstrekking aan deelhouders													
Aandelen Hydron (WMN)	48				48				48		48		2
Aandelen NNB	7				7				7		7		0
Aandelen BNG	28				28				25		25		1
Subtotaal	84	0	0	0	84	3	0	0	80	0	80	4	4
Bijdrage aan activa van derden													
Verz.w.Rijn- en Lekdijken	4.162			4.120	42	4.153	4.120		9		4		5
Verb.waterh.Lopikerwaard	1.893				1.893	1.767			126		31		6
Aanleg verbetering kaden	410				410	373			37		19		2
TOTAAL OVERZICHT C	6.464	0	0	4.120	2.344	6.293	4.120	0	172	54	118	8	62
	499.283	32.133	55.482	4.120	471.815	6.296	4.120	0	492.987	54	469.585	12	66

Recapitulatie overzichten A, B en C	Aansch.waarde 1-1-2009	Investeringen 2009	Des- 2009	Gehel afgeschreven 2009	Aansch.waarde 31-12-2009 (1+2-3-4)	Afgeschreven tot en met 2008	Terugboekings volledig afgeschreven	Extra Afschrijving 2009	Boekwaarde 1-1-2009 (1-6-8)	Afschrijving 2009	Boekwaarde 31-12-2009 (5-6-8-10+7)	2009 Rente	Totaal Kap. lasten (8+10+12)
	I	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Onschrijving													
Totaal Immateriële Vaste Activa	12.009	0	0	3.292	8.717	10.595	3.292	0	1.414	828	586	55	884
Totaal Materiële Vaste Activa	44.986	742	0	136	45.591	17.137	136	0	27.850	1.522	27.070	1.253	2.775
Totaal Financiële Vaste Activa	499.283	32.133	55.482	4.120	471.815	6.296	4.120	0	492.987	54	469.585	12	66
TOTAAL-GENERAAL (A+B+C)	556.278	32.875	55.482	7.548	526.124	34.028	7.548	0	522.251	2.404	497.241	1.320	3.725

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN 2009			
PROGRAMMA'S	2009		
	lasten	baten	saldo
1. RUIMTELIJKE ONTWIKKELING			
Hart van de Heuvelrug	18.866	18.866	0
Coll.prog. Groot Mijdrecht Noord	1.624		1.624
Coll.prog. RAP streekplan	1.640	40	1.600
Coll.prog. Ruimtelijke verdiepings-slagen NV	84		84
Invoering nieuwe WRO	98		98
Stichtse Lustwarande Agenda 2010	464		464
Provinciale structuurvisie(s)	3		3
Mutaties reserves	453	4.270	-3.817
Subtotaal	23.232	23.176	56
2. LANDELIJK GEBIED			
Schoon schip			0
Ecologische verbindingzones	38	0	38
VJN 2004 Handhavingsbeleid			0
VJN 2006 Woonschepenknelpunt	1.099	1.012	87
Apparaatskosten	52		52
VJN 2005 intensivering uitvoering landelijk gebied	300		300
Investeringsbudget Landelijk Gebied 2007-2013	16.014	16.014	0
Ecoducten N227	603		603
Vjn Vechtstreek EO Wijers	51		51
Vjn Natura 2000	200		200
Vjn Ecologische verbindingzones	90		90
Vjn Inhaasl. handh. Woonschepen			0
Vjn Actual.slag Ontheff.woonsch.			0
Vjn. Landschapsbeheerploegen	65		65
Uitvoeringsprog. Land. Gebied	11.612		11.612
Overige: project Reconstructie	947	0	947
Overige: project De Schammer	4.332		4.332
Overige: Progr. bureau Groene Hart	2.722	2.722	0
Flora en Fauna wet	104		104
Natuurbeschermingwet	38		38
Mutaties reserves	1.113	24.774	-23.661
Subtotaal	39.380	44.522	-5.142
3. WONEN EN STEDELIJKE VERNIEUWING			
Provinciale startersregeling	188	0	188
Voorbeeldproject collectief part. Opdrachtgeverschap	74	0	74
Uitvoering Fonds Stedelijk bouwen en wonen	8.044	0	8.044
Experimentenregeling wonen	153	0	153
Woningbouwproductie	1.202	450	752
Rijksuitkering ISV	3.654	3.654	0
Besluit Locatiegebonden subsidies	2.806	2.806	0
Voorm. Agenda 2010: Nieuw Wonen	0	0	0
Stedelijke vernieuwing stimuleringsfonds	65	0	65
Stads- en dorpsvernieuwing	159	0	159
Aanvulling ISV provinciale middelen	773	0	773
Mutaties reserves	1.751	11.507	-9.756
Subtotaal	18.869	18.417	452
4. DUURZAAMHEID EN MILIEU			
CP Duurzaamheid	1.289		1.289
CP Fonds uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven	364		364
CP Subsidieregeling duurz. energie	567		567
CP Continuering Milieutaken	2.500		2.500
CP Structurele milieutaken (incidenteel tm 2011)	525		525
CP Programma klimaat	1.849		1.849
CP Revolving fund KWO	0		0
KWO	100		100
VJN Extra toezicht bodemsanering	80		80

PROGRAMMA'S	2009		
	lasten	baten	saldo
VJN Sanering Nedereindse Plassen	0		0
Programma externe veiligheid	782	782	0
Geluidtkn zonebehr + deeln COVM	19	19	0
Overige lasten / overige bijdragen	79	79	0
Energiek Utrecht	577		577
Rijden op Aardgas	141		141
Wabo	21		21
Mutaties reserves	505	9.985	-9.480
Subtotaal	9.398	10.865	-1.467
5. WATER			
Piekbestrijding OLM	400		400
<u>Uitvoeringsprogramma:</u>			0
- Opstellen nieuw WHP	111	16	95
- Waterketen / stimuleringsbudget	707		707
- Stedelijk waterbeheer en keten	104		104
- Europese Kaderrichtlijn Water	180	52	128
- Wateroverlast, verdrogingsbestr.	44		44
- Waterveiligheid	183		183
- Ruimte voor de Lek	0		0
Amend.inricht.Kaderrichtlijn water	35		35
Project Ruimte voor de Lek	640	640	0
Aankoop grond grebbeliniedijk	180		180
Mutaties reserves	1.416	2.994	-1.578
Subtotaal	4.000	3.702	298
6. ECONOMISCHE ZAKEN EN RECREATIE			
<u>Uitvoeringsprogramma:</u>			
- Bevorderen bundeling vraag breedband infrastructuur	0	0	0
- Economisch beleidsplan	191	0	191
- Nieuw Innovatiebeleid (incl. MKB)	0	0	0
- Internationale acquisitie (EBP)	185	0	185
- Evenementenbeleid	325	0	325
- Versterking zakelijk toerisme	122	0	122
- Toeristische promotie	320	0	320
- Voortzetting NORT	0	0	0
- Creatieve broedplaatsen / Cultuur en economie	198	0	198
- Programma herstructurering bedrijventerreinen PLUS	218	0	218
- Stimulering toeristisch-recreatieve locaties	277	0	277
- Utrecht Kinderuitjes pas	74	0	74
Wijz. kasritme herstruct.bedrijventerr.	0	0	0
VJN verliesbijdr. recreatieschap	111	0	111
Actieplan Recr., toerisme 2005-2008	0	0	0
Stim.fonds t.b.v.TFI, Science Parken, cult.en econ., Loket plattel. toer.	230	0	230
Verschuiv. Science Park v. 2009-08	0	0	0
Breedband	253	0	253
Confinanc. Pieken in Delta- Efrogproj.	1.127	0	1.127
Mutaties reserves	1.723	5.479	-3.756
Subtotaal	5.354	5.479	-125
7. MOBILITEIT			
- Materiële middelen grote wegenw.	23.073	5.196	17.877
- Instr. nieuwe.proj.grote wegen-werken	0	0	0
- Stationsgeb Driebergen-Zeist	8	0	8
- BOR-projecten	6.472	6.472	0
- Agenda 2010: Op de Fiets!	3.667	1.036	2.631
- Verbetering uitritten	0	0	0
- ROV exploitatie	860	860	0
- GOVERA	511	511	0
- KAR systeem in VRI's en bussen	681	0	681
<u>Collegeprogramma:</u>			0
- Mobiliteitsmanagement	1.034	1.300	-266
- Pakketstudies	661		661

PROGRAMMA'S	2009		
	lasten	baten	saldo
- Bereikbr. Binnensteden/transferia	300		300
- Gerichte tariefsacties OV	1.810		1.810
- Stationsgebied Driebergen-Zeist	0	0	0
- Versnelde aanpak knelp. Hoevelaken, Eemnes, Rijnsweerd, onderdeel Pakketstudies)	0		0
- Onderzoek blue ports	138		138
Kap.lasten afst.bed.Eem/Vecht brug	342		342
Agenda 2010 Stichtse Lustwarande ecopassage	-55	0	-55
Frictiekosten kantons		259	-259
BDU			0
- Uitgaven ROV	485		485
- Uitgaven Vervoer, Management	272		272
- Provinciale projecten	5.057		5.057
- Gemeentelijke projecten	3.210		3.210
- Bijdr. exploitatie openbaar vervoer	32.811	5.717	27.094
- Rijksbijdrage BDU		41.037	-41.037
- Storting voorziening BDU	0	-4.919	4.919
Mutaties reserves	16.113	25.573	-9.460
Subtotaal	97.450	83.042	14.408
8. SAMENLEVING, CULTUUR EN SPORT			
<u>Uitvoeringsprogramma:</u>			
- Cultuurprogramma 2009-2012	3.765	0	3.765
- Vrede van Utrecht	978	0	978
- Realisatie cultuurhuizen	325	0	325
- Podiumkunsten	9	0	9
- Multiculturele festivals	129	0	129
- Utrechtse Schatkamer	863	0	863
- Gratis rondje musea	0	0	0
- Digitaliseren Kadastrale Atlas	40	0	40
- Sport	942	0	942
- Museum Spakenburg	52	0	52
- Voorbereid.kosten Cultuurprogr.	68	0	68
<u>Voorjaarsnota 2008</u>			
- Europacantat	730	0	730
- Vrede van Utrecht	2.100	0	2.100
- Erfgoedparels	1.000	0	1.000
			0
<u>Overige</u>			
Erfgoedparels	1.500	0	1.500
Vrede van Utrecht	376	0	376
Middelen Cultuurnota 2005-2008	0	0	0
Rijksbijdr. Actieprog. Cultuurbereik	-69	0	-69
Bibliotheekwerk onttrek. Reserve	784	0	784
Terugvord. Voorfin. monumenten		1.138	-1.138
Mutaties reserves	289	11.048	-10.759
Subtotaal	13.881	12.186	1.695
9. JEUGD, ONDERWIJS EN ZORG			
<u>Uitvoeringsprogramma</u>			
- Sociale Agenda	2.052	0	2.052
- Uitvoering Wel Thuis 2	2.231	0	2.231
- Continuëren extra cap. bestrijden wachtlijsten jeugdzorg	1.295	0	1.295
- Verbetering bedrijfsvoering Bureau jeugdzorg Utrecht	270	0	270
- Onderst.clientenplaf. Jeugdzorg	102	0	102
- Bestuursakkoord Rijk-IPO: voorfinanciering uit UJC	1.967	0	1.967
- Uitv. Progr. Utr. jeugd centraal	3.339	90	3.249
<u>Overig</u>			
Zorgeloos Wonen	932	0	932

PROGRAMMA'S	2009		
	lasten	baten	saldo
UJC uit stimuleringsfonds (dekking Bestuursakkoord)	517	0	517
Jeugdzorg, uit overlopende passiva	6.259	6.259	0
Welzijn, intensivering	150	0	150
Anti-discriminatiebeleid	243	17	226
Wajongeren	20	0	20
Mutaties reserves	430	12.835	-12.405
Subtotaal	19.807	19.201	606
10. BESTUUR EN MIDDELEN			
<i>Mutaties uit begroting 2009</i>			
- Strateg. gebiedsperspectieven			0
- Agenda 2010-project Hart van de Heuvelrug	1.084	48	1.036
			0
- Huisvesting Provinciale organisatie	4.464	1.166	3.298
- Project Diva (voorheen Digidiv)			0
			0
- Project Diva (kasritmewijziging 2009 en 2010)	1.147	0	1.147
- NOVA verandering kasritme, zie Huisvesting			0
<i>Voorjaarsnota 2008</i>			
- Personeelsbemiddelaar	30	0	30
- Traineeprogramma	139	0	139
- Loopbaanontwikkeling	200	0	200
- Project E-provincies	0	0	0
- Extra inzet herindeling Vecht en Plassen	10	0	10
<i>Uitvoeringsprogr. 2007-2011</i>			
Wgr Milieudienst.ZO-Utr.-Eemland			
- Strateg. comm.beleid en modernisering huisstijl	97	0	97
- Relatiecomm. versterken en stroomlijnen	53	0	53
- Zichtbaarheid en herkenbaarheid vergroten	439	0	439
- E-provincies	1.072	0	1.072
- Huisvesting niet NOVA	0	0	0
- Profiel van Utrecht	539	0	539
- Professional. Crisisbeheersing	185		185
- Paushuize	47		47
Structurele baten voorgaande jaren			0
<i>Overig</i>			
Arbeidsmarktcommunicatie	100	0	100
Strategische personeelsplanning	235	0	235
Fuwaprov	45	0	45
IZR-uitkering tbv CAO-doeleinden	125	125	0
Deregulering subsidies	309	189	120
Herindeling Vallei	109	10	99
Provinciaal portaal project	383	0	383
Haagse lobby	15	0	15
Bedrijfsinrichting provincie	53	50	3
Randstad Urgent	19	0	19
Samenwerkingsagenda	68	0	68
Mutaties reserves	3.945	9.281	-5.336
Subtotaal	10.967	1.588	9.379
91. Programma Reserves			
Mutaties reserves	210.526	172.161	38.365
Subtotaal	210.526	172.161	38.365
TOTAAL			
	454.836	398.980	55.857

SISA VERANTWOORDINGSBIJLAGE 2009 VOOR UITKERINGEN VAN ALLE DEPARTEMENTEN EXCL. EZ.

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginsland 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Tot verrekken met het Rijk (15)	Tot verrekken met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindantwoord (19)	Raad Control (20)	
OCW	10A	Gedestroom Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008 (GBKV)	Bekostigingsbesluit cultuuruitkeringen (art. 41 en 45) en Ministeriële Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008	Provincies	Het totaal van de ontvangsten rijksmiddelen 2005 t/m 2008 die per 31 december 2008 onbesteed zijn gebleven (incl. ex. vaststellingen in 2009 door provincie over periode t/m 2008).						€ 61.168			€ 61.168				Ja/Nee (19)	R	
OCW	11A	Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 (APCB)	Bekostigingsbesluit cultuuruitkeringen (art. 41 en 45) en Ministeriële Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008	Provincies en gemeenten	Het totaal van de ontvangsten rijksmiddelen 2005 t/m 2008 die per 31 december 2008 onbesteed zijn gebleven (incl. ex. vaststellingen in 2009 door provincie of gemeente over periode t/m 2008).						€ 34.274			€ 34.274					R	
OCW	12	Versterking cultuureducatie in het primair onderwijs 2005-2007 (CPO)	Bekostigingsbesluit cultuuruitkeringen (art. 41 en 45) en Ministeriële Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008	Provincies en gemeenten	Het totaal van de ontvangsten rijksmiddelen 2005 t/m 2007 die per einde schooljaar 2007-2008 onbesteed zijn gebleven (incl. ex. vaststellingen in 2009 door provincie en/of gemeente over periode t/m aug. 2008).						€ 0			€ 0					R	
OCW	16A	Uitkering Marerouteplannen (Bibliotheken). Bekostigingsbesluit cultuuruitkeringen	Wet op het Specifiek Cultuurbereik Bekostigingsbesluit cultuuruitkeringen	Provincies en gemeenten	Besteed bedrag 2009						€ 93.247			€ 0					R	
VROM	20A	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Subsidie-regeling programmatiefinanciering lokale luchtkwaliteitsmaatregelen en Besluit milieusubsidies	Provincies	Besteed bedrag 2009 (excl. besteding uit ontvangsten rente opbrengsten)						€ 0			€ 180.204				Nee	R	
					Besteed bedrag 2009 uit eigen middelen									€ 0				Nee	R	
					Besteed bedrag 2009 uit bijdragen door derden (incl. rijk of medeverantwoord)									€ 0				Nee	R	
					Besteed bedrag 2009 uit de door medeverantwoord ontvangsten rente opbrengsten op door rijk vastgestelde bijdrage NSL									€ 0				Nee	R	
VROM	21A	Bodemsanering (excl. Bedrijvsongeving)	Wet bodembescherming (Wbb). Besluit financiële bepalingen bodemsanering en Regeling financiële bepalingen bodemsanering;	Provincies en gemeenten	Besteed bedrag 2009 uit Wbb						€ 3.886.363							Ja	R	
					Correctie besteed bedrag Wbb voorgaande jaren									€ 0					R	
					Besteed bedrag 2009 uit FES						€ 0							Ja	R	
					Correctie besteed bedrag FES voorgaande jaren									€ 0					R	
					Aantal saneringen (inclusief SEB)		108												D1	
					Alleen in te vullen na afloop programmaperiode															
					Aantal bodemonderzoeken (inclusief SEB)		88												D1	
					Alleen in te vullen na afloop programmaperiode															
					Aantal m' gesaneerd oppervlak (inclusief SEB)		238214,00													D1
					Alleen in te vullen na afloop programmaperiode															

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginsland 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekken met het Rijk (15)	Te verrekken met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Endverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)
VROM	22A	Programma externe veiligheid (EV)	Subsidie-regeling programmafinanciering Externe Veiligheid (EV)-beleid voor andere overheden 2006-2010	Provincies	Aantal m ³ gesaneerde grond (inclusief SEB) Alleen in te vullen na afloop programmaperiode Aantal m ³ gesaneerd verontreinigd grondwater (inclusief SEB) Alleen in te vullen na afloop programmaperiode Percentage van de vastrekte bijdrage 2009 dat is gebruikt voor het in dienst nemen vast personeel EV	153903,00 6250,00 87,80%					€ 792.061 € 0								D1
VROM	24A	Beleidsregeling subsidies Budget investeringen Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)	Beleidsregeling subsidies budget investeringen ruimtelijke kwaliteit (BIRK)	Provincies en gemeenten	Subsidie kosten 2009 minus bestedingen 2009 uit opbrengsten exploitatie Berekende opbrengst boven drempelwaarde ten behoeve van benefit sharing Alleen in te vullen na afloop project Aantal gerealiseerde projecten Alleen in te vullen na afloop project Aantal gerealiseerde kwaliteitsdragers Alleen in te vullen na afloop project	0 0 0 0										€ 0			R R R
WWI	44A	Besluit Locatiegebonden Subsidies 2005 (BLS)	Besluit Locatiegebonden Subsidies 2005	Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Besteed bedrag 2009	€ 2.159.366												Nee	R
WWI	50D	Investering stedelijke vernieuwing (SV)	Wet Stedelijke Vernieuwing	Provincies (rechtstreekse ontvanger)	Aantal door provincie Friesland in te vullen Aantal in het convenant woningbouwafspraken benoemde specifieke categorieën woningen	0 0											0 ?		D1
VenW	59A	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	Wet Stedelijke Vernieuwing	Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Endsaldo SV (na afloop periode II) Verantwoorden in jaartrekking / SSSJa 2010 Investeringbedrag SV II in 2009 doorgezet naar / verdeeld over niet-rechtstreekse gemeenten	€ 49.823.124										5634815			R
VenW	64	Regeling innovatieprogramma Kadertichtlijn Water	Wet BDU Verkeer en Vervoer (art. 10)	Provincies en gemeenten	Endsaldo/ reserveering 2008 Loosierende rente 2009 Ontvangen BDU-bijdrage VenW Terugbetaling voor oorden vanuit BDU-bijdrage verstuurd middelen Totaal besteed bedrag 2009 Conclude over besteed bedrag 2008 Financiële beschikking 2009 die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen Per individuele besteding van meer dan 20% één regel invullen 1/ Exploitatie OV 2009-2016 Besteed bedrag 2009	€ 1.245.578 € 41.037.000 € 5.716.737 € 41.835.558													R R R R R R R
VenW	64	Regeling innovatieprogramma Kadertichtlijn Water	Regeling innovatieprogramma Kadertichtlijn Water	Provincies en gemeenten		€ 24.212.142 € 70.839							€ 94.122					Nee	R R

Departement (1)	Numer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginsland 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed L.V. rijksmiddelen (12)	Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindrapportage (19)	Aard Controle (20)	
LNV	89	Leren voor duurzame ontwikkeling (LVOO)	Beschikking o.b.v. Programma voor duurzame ontwikkeling 2008-2011	Provincies	Besteed bedrag 2009 t/m 2009						€ 226.903								R	
	95	Doeluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg)	Wet op de jeugdzorg (art. 37) en Regeling bekostiging jeugdzorg	Provincies en stadsregio's (Wgr+)	<p>Co-financiering eigen middelen 2008 t/m 2009</p> <p>Besteede derden 2008 t/m 2009</p> <p>Aantal Onder bezochting (OTS), 1 jaar 2008</p> <p>Aantal OTS 2008, overig</p> <p>Aantal vooropgevoegd 2008</p> <p>Aantal voorop 2008</p> <p>Aantal jeugdreclassering 2008</p> <p>Aantal samenloop 2008</p> <p>Aantal individuele Traject Begroeiing 2008 (TB), harde kern</p> <p>Aantal TB 2008, Criem</p> <p>Aantal scholing- en trainingsprogramma's (STP) 2008</p> <p>Besteed bedrag 2009 aan stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt -deel justitieakten</p> <p>Besteed bedrag 2009 aan stichting, die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel taken bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg</p> <p>Besteed bedrag 2009 aan zorgaanbod</p> <p>Aantal aanmeldingen 2009 aan het LBIO door bureau jeugdzorg</p> <p>Aantal afmeldingen 2009 aan het LBIO door bureau jeugdzorg</p> <p>Omvang egaliteitsreserve jeugdzorg per 31 december 2009</p>		853				€ 130.180	€ 0								R
							1.331												D1	
							14												D1	
							274												D1	
							462												D1	
							66												D1	
							30												D1	
							24												D1	
							0				€ 23.466.613							Nee	R	
											€ 16.065.689							Nee	R	
							748				€ 65.959.617							Nee	R	
							525									€ 2.616.609			D2	
																			D2	
																			R	

Accountantsverklaring

Aan: Provinciale Staten van de provincie Utrecht

ACCOUNTANTSVERKLARING

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2009 van de Provincie Utrecht, bestaande uit de balans per 31 december 2009 en de programmarekening over 2009 met de toelichtingen, zoals opgenomen op de pagina's 253 tot en met 312 van de Jaarrekening 2009, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het College van Gedeputeerde Staten

Het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Utrecht is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder provinciale verordeningen.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 217, tweede lid van de Provinciewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten, het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de Provincie Utrecht en het Besluit van 4 juli 2006 inzake de invoering van single-information single-audit voor specifieke uitkeringen en de nota's van toelichting daarbij. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de provincie. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het College van Gedeputeerde Staten van de provincie heeft gemaakt, en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is door de Staten vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de Provincie Utrecht een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2009 als van de activa en passiva per 31 december 2009 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder provinciale verordeningen.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 217 lid 3 onder d Provinciewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Utrecht, 13 april 2010

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J.W. van Oostrum RA
Partner

Overige bijlagen

Voortgang moties

In onderstaand overzicht wordt de stand van zaken weergegeven met betrekking tot de aangenomen moties uit de periode tot en met 2009 die bij de Najaarsnota 2009 nog niet waren afgehandeld. Hierbij is tevens de verwachte afdoeningstermijn opgenomen.

PS-datum	Motie	Status	Verwachte afdoeningstermijn
18-4-2002	Project Hart van de Heuvelrug	In het uitvoeringsprogramma zijn vijf ecoducten opgenomen: N227 Den Treek-Henschoten/Leusderheide, N237 (Soesterberg), N237 (Beukbergen), N225 Elst en de Biltse Rading. De eerste drie genoemde ecoducten liggen binnen het gebied van het programma Hart van de Heuvelrug. Drie ecoducten zijn inmiddels gerealiseerd. In 2007 het ecoduct onder de N225 bij Elst (Plantage Willem III), in 2009 de ecoducten over de N227 (Trekkerwissel) en over de N237 (Beukbergen). Voor het ecoduct bij Soesterberg (N237) is de bouw gepland in 2012/2013. Voor de ecopassage onder de Biltse Rading tussen De Bilt en Utrecht is in 2010 een definitief ontwerp beschikbaar, waarna de aanbesteding en de bouw kan plaatsvinden. Status: open	2013
6-2-2006	Functie volgt peil	In het kader van het Herijkt Plan de Venen 2007 is door de Gebiedscommissie de Venen met de betrokkenen in het gebied een ontwikkelingsplan gemaakt voor het gebied Groot Wilnis-Vinkeveen. Hierin zijn doelen voor een robuuste natuurverbinding tussen De Venen en de Vechtplassen, beperking van de bodemdaling, versterking van de landbouw, schoon water en recreatie-ontwikkeling aan elkaar verbonden (met "functie volgt peil", c.q. de lagenbenadering). Het plan wordt vastgelegd in het convenant, dat voorjaar 2010 wordt ondertekend. Financiële dekking is geregeld in de Agenda Vitaal Platteland (Gebiedsprogramma de Venen 2007-2013), aangevuld met een Rijksbijdrage vanuit de Nota Ruimte (€14,4 miljoen voor de periode 2010-2015). Wij stellen voor de motie hiermee als afgehandeld te beschouwen.	2009
8-11-2006	Waterhuishoudingsplan	De Agenda Westelijke Veenweiden is een convenant samen met twee andere provincies. Met het vaststellen van de groenloper Groene Hart is flankerend ruimtelijk ordeningbeleid geformuleerd. Wij stellen voor de motie hiermee als afgehandeld te beschouwen.	2009
13-11-2006	Strategisch Groen-gebied Utrecht-West / Rijnenburg	De uitvoering van de Landinrichting-West is momenteel in volle gang. Het streven is om bij de midterm-review in 2010 voor te lopen op de afspraken die zijn vastgelegd in de bestuursovereenkomst met het Rijk (152 hectare inrichten en 367 hectare verwerven). Dit kan de onderhandelingspositie met het Rijk over aanvullende middelen voor Recreatie om de Stad (RodS) aanmerkelijk versterken. De noodzaak van aanvullende middelen heeft de provincie Utrecht in een gezamenlijke studie met de andere RodS-provincies Noord- en Zuid-Holland reeds aangetoond. Deze studie is aanvaard door de stuurgroep G4P3 die wordt voorgezeten door de minister.	2010

PS-datum	Motie	Status	Verwachte afdoeningstermijn
		De Landinrichtingscommissie heeft ondertussen een scenariostudie uitgevoerd voor de gehele landinrichting Groengebied Utrecht-West inclusief het gebied Lange Vliet ten westen van de Rijnenburg. Op basis van deze studie heeft gedeputeerde Krol namens ons geconstateerd dat de oorspronkelijke ambities kunnen worden gehandhaafd en dat de Landinrichtingscommissie haar werk kan voortzetten. Daarbij is wel signaleerd dat er extra inspanningen zijn vereist om de financiële dekking te waarborgen. De midterm-review zal ook in dat licht bezien een belangrijk moment markeren. Status: open	
13-11-2006	Maatschappelijk verantwoord aanbesteden	Naar aanleiding van een motie van Provinciale Staten in 2006 hebben wij in 2007 uitgesproken dat de provincie er naar streeft dat in 2010 honderd procent duurzaam wordt ingekocht. De provincie Utrecht conformeert zich aan het landelijke kader zoals opgesteld door het ministerie van VROM (Senter Novem). Inmiddels wordt de mate van duurzaam inkopen consequent gemonitord. In 2008 heeft de provincie voor 33% duurzaam ingekocht. In 2009 voor 76%. In 2009 is een gedetailleerde nulmeting duurzaam inkopen uitgevoerd. Hoofdconclusie hieruit is, dat de provincie Utrecht op de goede weg is, maar borging voor 100% nog onvoldoende is geregeld. De afdeling Subsidies en Inkoop heeft de directie concrete aanbevelingen gedaan om duurzaam inkopen structureel goed te borgen, waaronder het opstellen van beleid ten aanzien van het thema Duurzaam Inkopen, begeleiden en faciliteren van de afdelingen bij het "borgen" van Duurzaam Inkopen, het uitvoeren van een monitor eind 2010. Wij stellen voor de motie hiermee als afgehandeld te beschouwen.	Eind 2010
17-12-2007	Hoogspanningskabels	De uitvoering is ter hand genomen: overleggen met gemeenten (Maarssen en Nieuwegein) en IPO zijn in gang gezet als vervolg op eerdere acties. De inventarisatie van oplossingen bij provincies heeft nog geen handzaam overzicht opgeleverd. Informatie moet per gemeente worden uitgezocht. In overleg met gemeenten zijn door provincie en gemeenten zienswijzen ingediend tegen ruimtereservering voor zwaardere lijnen door de provincie. Mogelijk volgt gezamenlijk optrekken richting het Rijk. Sinds het indienen van de zienswijze hebben zich geen nieuwe ontwikkelingen voorgedaan; mede vanuit Rijk zijn een aantal acties in afwachting gesteld van jurisprudentie rond hoogspanningslijnen, de besluitvorming rond SEV-3, nader onderzoek stralingseffecten en de opstelling van het ministerie van Economische Zaken met betrekking tot de lijn bij Breukelen. Status: open	2010
17-12-2007	Stageplaatsen/leerling-(bouw)plaatsen	Op de conferentie Jongeren aan de Slag d.d. 9 december 2009 heeft het Samenwerkingsverband praktijkopleiding bouwbedrijven Utrecht e.o. (SPBU) een platform gekregen om met betrokken aanwezigen naar mogelijkheden te zoeken om in deze tijd van economische	2010

PS-datum	Motie	Status	Verwachte afdoeningstermijn
		terugval toch leerlingen aan een leerwerkplaats te helpen. Momenteel wordt gekeken of er afspraken mogelijk zijn over leerlingplaatsen (intern maar ook bij bijvoorbeeld restauratieprojecten). Status: open	
17-12-2007	Haalbaarheidsonderzoek lightrail OV-verbinding Amersfoort-Veenendaal/ Rhenen	Wij hebben het onderzoeksrapport "Haalbaarheidsonderzoek lightrailverbinding Amersfoort-Veenendaal (Ponlijn)" aangeboden aan PS (statenbrief 6 oktober 2009) en op 2 november 2009 is dit stuk oriënterend besproken in de Commissie MME. Wij stellen voor de motie hiermee als afgehandeld te beschouwen.	2009
23-6-2008	Bijdrage Nota Ruimte	Bij de vaststelling van het Bestuursakkoord n.a.v. de commissie Ladders heeft u bij motie ons verzocht om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is dat de rijksbijdrage voor het project NHW niet plaatsvindt vanuit Nota Ruimte maar vanuit andere rijksmiddelen, zoals bijvoorbeeld het FES. Door selectie van het Rijk van het project Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) wordt aanspraak gemaakt op FES middelen van het Rijk. De genoemde Nota Ruimte middelen zijn hierbij te zien als een verbijzondering (deelverzameling) van de FES-middelen en maken daar dus onderdeel van uit. Er moet een koppeling gemaakt worden tussen de aanvraag Nota Ruimte en het Bestuursakkoord. Het Rijk heeft de inspanningsverplichting om middelen te zoeken in de departementale begrotingen van LNV, VROM, OCW en V&W. Binnen het project NHW zijn diverse maatregelen die hier aanspraak op kunnen maken. Hiermee wordt dus getracht andere Rijksmiddelen te benutten, niet zijnde FES-middelen zoals aangegeven in uw motie. Wij stellen voor de motie hiermee als afgehandeld te beschouwen.	2009
23-6-2008	Monitoring en evaluatie Plan van aanpak Vrede van Utrecht	Provinciale Staten worden geïnformeerd middels de jaarlijkse verantwoordingsgegevens - de tussenrapportages en het jaarverslag van de stichting Vrede van Utrecht - en tevens over het activiteitenprogramma voor het daarop volgende jaar. Daarnaast zal in 2010 een evaluatie worden uitgevoerd, conform in het Plan van Aanpak Vrede van Utrecht is opgenomen. Status: open	2010
29-9-2008	Financieel beleid	Door u en de commissie Bestuur, Europa en Middelen is in de afgelopen maanden op diverse momenten (onder andere bij de behandeling van de Begroting 2009) aandacht gevraagd voor de ontwikkeling van de provinciale vermogenspositie. Dit heeft onder meer geleid tot herijking van de provinciale reserves en voorzieningen (de zogenaamde stofkamoperaties I en II), waarbij de provinciale reserves en voorzieningen zijn opgeschoond. Daarnaast is bij de hernieuwde coalitieonderhandelingen de intentie uitgesproken om aan het einde van de coalitieperiode € 100 miljoen vrije ruimte over te hebben in de reserves. Afgesproken is dat in de voorjaarsnota, jaarrekening en begroting wordt gerapporteerd over de opbouw naar deze € 100 miljoen vrije ruimte. Status: open	Ultimo 2011

PS-datum	Motie	Status	Verwachte afdoeningstermijn
11-6-2009	Nationale Databank Flora en Fauna Soesterberg (Hart van de Heuvelrug)	Stand van zaken: 1. alle reeds voor handen zijnde inventarisatiegegevens zijn ondergebracht bij de Nationale Databank Flora en Fauna. 2. de nul-meting is al eerder verricht (bureau Bakker); waar nodig is deze nog aangevuld. Op dit moment wordt gewerkt aan het Inrichtings- en beheerplan voor de vliegbasis. Begin 2010 zal dit naar verwachting zijn afgerond. Daarin wordt een hoofdstuk monitoring opgenomen waarin de periodieke inventarisatie ten behoeve van de ontwikkeling van flora en fauna wordt vastgelegd. Status: open..	2010 en vervolgens een jaarlijkse rapportage
6-7-2009	Bevriezing provinciale lasten (Voorjaarsnota)	Met de vaststelling van de nieuwe tarieventabel voor de provinciale belastingen 2010 door Provinciale Staten op 26 oktober 2009 is aan deze motie uitvoering gegeven. Wij stellen voor de motie hiermee als afgehandeld te beschouwen.	2009
6-7-2009	Paleis Soestdijk (Voorjaarsnota)	Aan de motie zal op 10 mei 2010 middels een werksessie uitvoering worden gegeven. Status: open.	Mei 2010
6-7-2009	Restaureren object parelfonds (Voorjaarsnota)	De motie wordt in het voorjaar van 2010 geëffectueerd in het beleid en de subsidieregeling betreffende de erfgoedparels, gelijktijdig met de evaluatie van het parelfonds. Status: open.	2010
21-09-09	Bestuurskrachtmeting Randstad provincies: toevoegen opgave Samenwerkingsagenda	De opgave is toegevoegd aan de andere opgaven die in het kader van de Bestuurskrachtmeting worden onderzocht. Wij stellen voor de motie hiermee als afgehandeld te beschouwen.	2010
21-09-09	Golfbanen in LG3	De motie is integraal opgenomen in de Nota van Beantwoording bij de Verordening. De Verordening is samen met de Nota van Beantwoording eind 2009 gepubliceerd. Wij stellen voor de motie hiermee als afgehandeld te beschouwen.	2009
26-10-09	Exploitatie duurzame pleisterplaatsen Haarzuilens	In het gebied Haarzuilens worden 3 pleisterplaatsen ontwikkeld. Deze pleisterplaatsen worden vergeven via een openbare selectie procedure. Geïnteresseerde ondernemers/organisaties konden een plan indienen voor de exploitatie van een of meerdere pleisterplaatsen. De groep die in de motie wordt genoemd heeft dat daadwerkelijk gedaan voor een van de pleisterplaatsen. De selectiecommissie is op de hoogte van de motie en zal dat mee laten wegen in de uiteindelijke selectie, maar voorop moet staan dat het ingediende plan goed spoort met de recreatiedoelstelling voor het gebied. Op korte termijn wordt bekend wie door de voorselectie heen komt. Vervolgens zullen de geselecteerden een ondernemersplan schrijven, op basis waarvan de uiteindelijke selectie zal plaatsvinden. Dit proces wordt in in mei afgerond. Status: open.	Mei 2010
26-10-09	Heliehavens voor zakelijk en commercieel verkeer	Deze motie bevatte vragen aangaande de Luchtvaartnota die ondertussen is vastgesteld. Wij stellen voor de motie hiermee als afgehandeld te beschouwen.	2009

PS-datum	Motie	Status	Verwachte afdoeningstermijn
26-10-09	Inpassing A28	De 2e fase MER zal duidelijk maken welke toekomstbestendige maatregelen hier voorzien worden door het rijk en welke effecten te verwachten zijn. De MER zal voorjaar 2010 aangeboden worden aan de staten. Status: open.	2010
26-10-09	Onderzoek Randstadspoor (Pakketstudies)	Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar hoe uitbreiding van Randstadspoor kan bijdragen aan aan verbetering van bereikbaarheid van economische kerngebieden. Resultaten worden medio 2010 verwacht. Status: open.	2010
14-12-09	Rotondelab	Voorjaar 2010 zullen GS een voorstel doen voor een nieuw project met betrekking tot de financiële ruimte die ontstaan is door het stopzetten van het project RotondeLab. Status: open.	2010

Toelichting begrotingswijzigingen

In deze paragraaf wordt een overzicht van de begrotingswijzigingen gegeven en de grootste begrotingswijzigingen per programma qua materiële omvang.

In de programmabladen en de programmarekening worden, conform vereisten uit het BBV, de verschillen toegelicht tussen de begroting na laatste begrotingswijziging en de realisatie. Provinciale staten hebben aangegeven ook in de jaarrekening te willen worden geïnformeerd over de door provinciale staten vastgestelde begrotingswijzigingen.

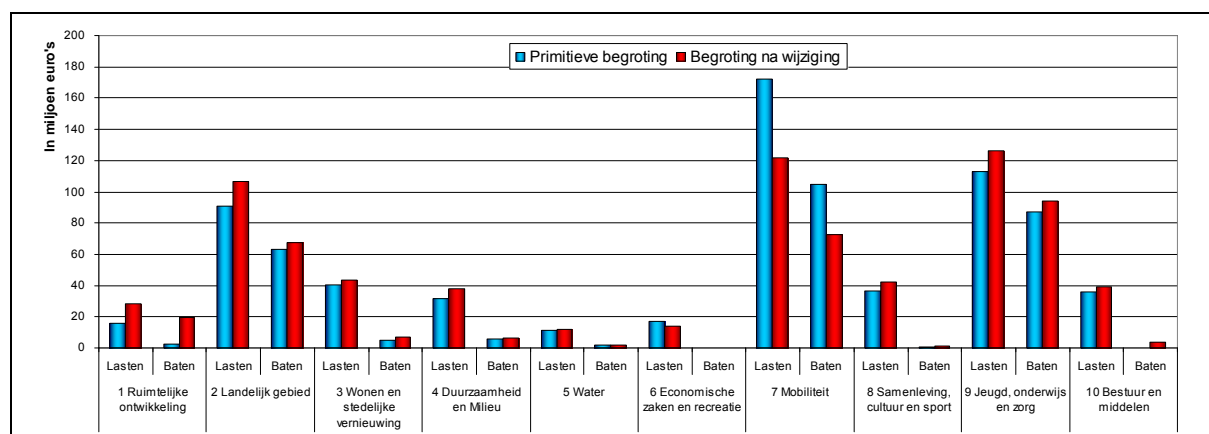
1. Overzicht begrotingswijzigingen van de lasten en baten

Totaaloverzicht

Onderstaand overzicht geeft per programma de primitieve begroting, het totaal door Provinciale Staten vastgestelde begrotingswijzigingen, en de begroting na wijziging aan.

Programma's	Primitieve begroting		Begrotingswijzigingen		Begroting na wijziging	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1 Ruimtelijke ontwikkeling	15.654	2.364	12.646	17.070	28.300	19.434
2 Landelijk gebied	90.926	63.080	15.740	4.615	106.666	67.695
3 Wonen en stedelijke vernieuwing	40.615	5.064	3.059	1.779	43.674	6.843
4 Duurzaamheid en Milieu	31.808	5.659	5.980	918	37.788	6.577
5 Water	11.368	2.165	759	-195	12.127	1.970
6 Economische zaken en recreatie	17.067	63	-3.492	-2	13.575	61
7 Mobiliteit	172.307	104.644	-50.389	-31.812	121.918	72.832
8 Samenleving, cultuur en sport	36.643	500	5.353	604	41.996	1.104
9 Jeugd, onderwijs en zorg	113.147	87.182	13.003	7.107	126.150	94.289
10 Bestuur en middelen	36.065	313	3.238	3.160	39.303	3.473
Totaal programma's	565.600	271.034	5.897	3.244	571.497	274.278
Algemene middelen	27.490	193.425	-740	-211	26.750	193.214
Begrotingssaldo	0	0	-753	0	-753	0
Reserves	65.565	194.196	175.187	176.558	240.752	370.754
Totaal begroting	658.655	658.655	179.591	179.591	838.246	838.246

In onderstaande grafiek wordt een overzicht gegeven van de primitieve begroting en de begroting na wijziging per programma. De gegevens hebben betrekking op de begrote lasten en baten.

Gedurende 2009 is er voor € 5,9 miljoen aan lasten bijgeraamd op alle programma's. Deze stijging komt vooral door begrotingswijzigingen op programma 2 Landelijk gebied (€ 15,7 miljoen), programma 9 Jeugd, onderwijs en zorg (€ 13,0 miljoen) en programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling (€ 12,6 miljoen). Dat de lasten slechts met € 5,9 miljoen toenamen is te verklaren door een daling op programma 7 Mobiliteit (€ -50,4 miljoen).

Op het totaal aan alle programma's samen zijn de baten met € 3,2 miljoen bijgeraamd. Door bijramingen op programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling (€ 17,1 miljoen) en programma 9 Jeugd, onderwijs en zorg (€ 7,1 miljoen) De stijging van de baten is enigszins beperkt gebleven door lager geraamde baten op 7 Mobiliteit (€ -31,8 miljoen).

De grootste begrotingswijzigingen qua lasten en baten worden hieronder weergegeven.

Grootste posten (lasten)

1 Ruimtelijke ontwikkeling

- Technische wijziging voorjaarsnota: Actualisatie kasritme Groot Mijdrecht Noord (€ -4,0 miljoen)
- Technische wijziging voorjaarsnota: Project Hart van de Heuvelrug (€ 15,4 miljoen)

2 Landelijk gebied

- Technische wijziging voorjaarsnota: Aankoop natuurterreinen (€ 4,1 miljoen)

4 Duurzaamheid en Milieu

- Technische wijziging voorjaarsnota: Klimaat op orde (€ 3,5 miljoen)

7 Mobiliteit

- Technische wijziging voorjaarsnota: Op de fiets (€ 6,2 miljoen)
- Technische wijziging voorjaarsnota: Pakketstudies, regionaal verkeersmanagement (€ 4,3 miljoen)
- Technische wijziging voorjaarsnota: BDU (€ -29,3 miljoen)
- Najaarsrapportage: Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan (€ -21,8 miljoen)
- Najaarsrapportage: Pakketstudies (€ -5,0 miljoen)
- Najaarsrapportage: Bereikbaarheidsoffensief Utrecht (€ -4,5 miljoen)

9 Jeugd, onderwijs en zorg

- Technische wijziging voorjaarsnota: Rijksuitkering Jeugdzorg (€ 5,7 miljoen)

10 Bestuur en middelen

- Voorjaarsnota: Kwaliteitsverbetering Organisatie in Ontwikkeling (€ -3,0 miljoen)

Grootste posten (baten)

1 Ruimtelijke ontwikkeling

- Technische wijziging voorjaarsnota: Project Hart van de Heuvelrug (€ 15,4 miljoen)

7 Mobiliteit

- Technische wijziging voorjaarsnota: BDU (€ -29,3 miljoen)
- Najaarsrapportage: Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan (€ -11,6 miljoen)
- Najaarsrapportage: Bereikbaarheidsoffensief Utrecht (€ -4,5 miljoen)
- Technische wijziging voorjaarsnota: Pakketstudies, regionaal verkeersmanagement (€ 4,3 miljoen)

9 Jeugd, onderwijs en zorg

- Technische wijziging voorjaarsnota: Rijksuitkering Jeugdzorg (€ 5,7 miljoen)

Afkortingenlijst

ACB	Actieprogramma Cultuurbereik
AMK	Advies en meldpunt kindermishandeling
Arhi	Algemene regels herindeling
AVP	Agenda Vitaaal Platteland
Awb	Algemene Wet Bestuursrecht
BANS	Bestuursakkoord Nieuwe Stijl
BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BDU	Brede Doeluitkering
BISC	Bibliotheek Servicecentrum
BIS-ratio	Solvabiliteitsratio
BJU	Bureau Jeugdzorg Utrecht
BLOW	Bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie
BLS	Besluit locatiegebonden subsidies
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOR	Bereikbaarheidsoffensief Randstad
BRAVO	Brede Regionale Aanpak Voorkomt Oponthoud
BRIM	Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten
BRRM	Besluit rijkssubsidiëring restauratie monumenten
BRU	Bestuur Regio Utrecht
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEMT	Conferentie van Europese Ministers van Transport
CHS	Cultuurhistorische hoofdstructuur
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CROW	St. Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
D2	Europees subsidieprogramma voor sociaal economisch beleid
DEK	Duurzaamheid, Energie en Klimaat
DigiDiv	Digitalisering Documentaire Informatie Voorziening
DIVA	Digitale voorziening voor alledag/allemaal/alle ambtenaren
DLG	Dienst Landelijk Gebied
DO	Duurzaam ondernemen
DURP	Digitale uitwisseling ruimtelijke processen
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EHS	Ecologische hoofdstructuur
EJOV	Europees Jeugd Olympisch Festival
EKD	Elektronisch Kind Dossier
Fido	Financiering decentrale overheden
G4	De vier grote steden Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGOR	Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GMN	Groot Mijdrecht Noord
HNP	Huis Nederlandse Provincies
HRM	Human resource management
ILG	Investeringsprogramma landelijk gebied
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
IPC	Interprovinciale Commissie
IPO	Interprovinciaal overleg
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JIJ	Jij in jeugdzorg
KCC	Klant Contact Centrum
KWO	Koude-warmte-opslag
LaMi	Landbouw en Milieu
LEADER	Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rurale
LTO	Land- en Tuinbouworganisatie
MAP-streekplan	Meerjarenactieprogramma
MER	Milieu-effectrapportage
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MKP	Milieukwaliteitsprofiel
NARIS	Risicomanagement Informatie Systeem
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NGE	Nederlandse Grootte Eenheid (maat economische omvang landbouwbedrijven)

NHW	Nieuwe Hollandse Waterlinie
NOVA	Nieuw onderkomen voor ambtenaren
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-Overheid
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
OIO	Organisatie in Ontwikkeling
OLM	Openbaar Lichaam Muskusrattenbestrijding
OV	Openbaar vervoer
PMP	Provinciaal Milieubeleidsplan
POP(-subsidie)	Plattelandsontwikkelingsprogramma
PPL	Provinciaal Programma Luchtkwaliteit
PUEV	Provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid
PURPLE	Peri Urban Regions Platform Europe
RAK	Ruilverkaveling met administratief karakter Kromme Rijn
RAP	Ruimtelijk actieprogramma
RAVU	Regionale Ambulance Voorziening Utrecht
RHC	Regionaal Historisch Centrum
RODS	Recreatie om de Stad
ROV	Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid
RSLU	Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Utrecht
RU	Randstad Urgent
Rvf	Raad voor de financiële verhoudingen
RVMC	Regionale Verkeersmanagementcentrale
SEO	Subsidieverordening Economisch Ontwikkeling
SGJ	Stichting Gereformeerd Jeugdwezijn
SISA	Single information single audit
SLW	Stichtse Lustwarande
SMO	Stimuleringsregeling Maatschappelijke Ontwikkeling
SMPU	Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht
SOS	Samenhang op Scherp
SUB	Stichting Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken
TIPP-regeling	Tenderregeling Investeringsprogramma Provincies
TFI	Taskforce Innovatie
UJC	Utrechtse Jeugd Centraal
UMP	Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan
UTR	Utrecht Toerisme en Recreatie
UVL	Utrechts verkeersveiligheidslabel
UvW	Unie van Waterschappen
Vinac	Actualisering Vinex
Vinex	Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra
VRI	Verkeersregelininstallatie
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
Wabo	Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening (oud)
Wro	Wet op de ruimtelijke ordening (nieuw)
WZV	Wet ziekenhuisvoorzieningen

Colofon

De Jaarrekening 2009 is een uitgave van:

Provincie Utrecht
Pythagoraslaan 101
3584 BB UTRECHT
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT
Telefoon: 030-2589111
Fax: 030-2582564
www.provincie-utrecht.nl

Samenstelling en eindredactie:

Afdeling Financiën
Team Kaderstelling, Beleid en Coördinatie

Ontwerp en opmaak:

Afdeling Financiën in samenwerking met Grafisch Centrum provincie Utrecht

Afbeelding voorpagina:

Vliegbasis Soesterberg, fotografen: YourCaptain, Utrecht en Kim Kooiman.

Oplage:

350 exemplaren

Druk:

Grafisch Centrum provincie Utrecht

Het binnenwerk van deze jaarrekening is gedrukt op Colotech 90 grams houtvrij-chloorvrij-TCF, duurzaam papier.